

## പ്രസാധകക്കുറിപ്പ

ലയാളികളെ സംബന്ധിച്ച് ആമുഖം ആവശ്യമില്ലാത്ത രചനയും രചയി

തO വ ് Th - ് ി. മാണ് The God of Small Things -ഉം അരുന്ധതി റോയിയും.

കേരളീയജീവിതം പശ്ചാത്തലമാക്കി എഴുതപ്പെട്ട കൃതി 1997 ലെ ബുക്കർ സൈപ്രസ് നേടി വിശ്വസാഹിത്യത്തിൽ വളരെയധികം ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ മുതൽതന്നെ അതു മലയാളത്തിൽ വായിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചവരാണ് നമ്മൾ. സവിശേഷമായ രചനാശൈലികൊണ്ടും ഭാഷാപ്രയോഗങ്ങൾകൊണ്ടും ശ്രദ്ധേയമായിത്തീർന്ന ഈ കൃതി വിവർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത് പ്രശസ്ത കഥാകൃത്ത് പ്രിയ എ എസ് ആണ്. ഇപ്പോൾ നീണ്ട പത്തുവർഷത്തിനു ശേഷം ഡി സി ബുക്സിന്റെ പുതുവത്സരസമ്മാനമായി കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങ ളുടെ ഒടേതമ്പുരാൻ മലയാളിക്കു സമർപ്പിക്കുകയാണ്.

The God of Small Thingsന്റെ മലയാള പതിപ്പ് സാധ്യമാക്കിയതിന് അരുന്ധതി റോയിക്കും വിവർത്തനം ചെയ്ത പ്രിയ എ എസ്സിനും നന്ദി. ഇതിന്റെ വിവർത്തനത്തിനുവേണ്ട മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തന്ന സക്കറിയ, ഇന്ദു ചന്ദ്രശേഖർ, വിവർത്തനകാലത്തുടനീളം സഹായങ്ങൾചെയ്തതുതന്ന ഐ ഷൺമുഖദാസ് എന്നിവരോടുമുള്ള കൃതജ്ഞത ഈ അവസരത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തട്ടെ.

കോട്ടയം 28 ഡിസംബർ, 2010 രവി ഡി സി

## വിവർത്തകക്കുറിപ്പ്

അ ണ്ടുമൂന്നു കൊല്ലമായി ഞാനീ കല്ലുരുട്ടാൻ തുടങ്ങിയിട്ട്. പലപ്പോഴും പേടി തോന്നിയിട്ടുണ്ട്.

ഇതൊടുക്കമെന്തായിത്തീരുമെന്നോർത്ത് എന്തൊരു ഭാരം എന്നു തളർന്നിട്ടുണ്ട് പലതവണ. പക്ഷേ, വേണ്ടെന്നു വയ്ക്കക്കാം എന്നു തോന്നിയിട്ടില്ല ഒരിക്കലും. അതൊരു വാശിയായിരുന്നു. പല തരത്തിൽപ്പെട്ടവർ തന്ന വാശി. രണ്ടു തരത്തിൽ വാശി പിടിപ്പിച്ചവരെ ക്കുറിച്ചു മാത്രം പറയാം. തർജ്ജമയ്ക്കു വഴങ്ങാത്ത പുസ്തകം എന്നു പറഞ്ഞ് നിരുത്സാഹപ്പെ ടുത്തിയവർ, അവരെ എനിക്കു മനസ്സിലാകും. പക്ഷേ, 'അയ്യേ, ആ വൃത്തികെട്ട പുസ്തകമേ കണ്ടൊളോ തർജ്ജമ ചെയ്യാൻ' എന്നു രോഷാകുലരായി എന്റെ വിയർത്തൊലിക്കലിനെ നേരിട്ടവർ, അവരെ എനിക്കു തീരെയും മനസ്സിലാകില്ല. അവരുടെ സദാചാരസംഹിത കളും എനിക്കു മനസ്സിലാവില്ല. എനിക്കിതു സങ്കടങ്ങളുടെ പുസ്തകമാണ്. സങ്കടങ്ങളുടെ ഈ പുസ്തകം മലയാളിക്കു മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുത്തേ പറ്റു എന്ന എന്റെ വാശി യാണ് എന്നെക്കൊണ്ടീ കല്ല് ഉരുട്ടിച്ചത്. എല്ലാവരുമുണ്ടായിട്ടും എല്ലാമുണ്ടാ യിട്ടും ഒറ്റയ്ക്കാവുന്നവരുടെ ആഴംകാണാ സങ്കടങ്ങളുടെ ഒരു പുസ്തകം. എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇതിന്റെ ഓരോ അടരിലും സങ്കടമാണ്. പരി സ്ഥിതി, സമൂഹം, പാർട്ടി, വിപ്ലവം, മതം, ജാതി അതെല്ലാം ഇതിലെ സങ്കട ങ്ങളിലെ ഓരോരോ ചേരുവകൾ മാത്രമാണ്. വിധവകളും വിവാഹമോചിതകളും വെള്ളചുറ്റി കുഞ്ഞുങ്ങളെ വളർത്തി ഒച്ചയില്ലാത്ത നദിപോലെ ഒഴുകിപ്പോകുന്നതാണ് ശരി എന്നു പറഞ്ഞും പറ യിപ്പിച്ചും കേട്ടും കേൾപ്പിച്ചും ഇന്നും നമ്മൾ. ഞാനായിരുന്നു എന്റെ അമ്മയുടെ സ്ഥാനത്തെങ്കിൽ, ഞാനെന്തായി ത്തീരുമായിരുന്നോ അതാണ് ഈ നോവലിലെ അമ്മു എന്ന് എവിടെയോ അരുന്ധതി. ശരീരത്തെ കുഞ്ഞുങ്ങളെക്കൊണ്ടു മൂടിവയ്പിക്കുന്ന നമ്മൾ. ശരീരവും സങ്കടവും ചേർന്ന് ചിലപ്പോഴൊക്കെ പ്രണയവും രതിയും മാറുക എന്ന വായന മലയാളിക്കിപ്പോഴും അസാദ്ധ്യം. അമ്മുവിന്റെ രതി മലയാളിക്ക് ദഹി ക്കാത്തത് അതുകൊണ്ടാണ്. അതാവാം

ഇതിനെ ചീത്തപുസ്തകമാക്കുന്ന ഒന്നാം കാര്യം. എസ്തതയുടെയും റാഹേലിന്റെയും ഒരുമിക്കൽ, ഇതാവാം ഇതിനെ ചീത്തപുസ്തകമാക്കുന്ന രണ്ടാം കാര്യം. ഒരു തീവണ്ടി അടർത്തിമാറ്റിയ രണ്ടുപേരുടെ വീണ്ടുമൊത്തുചേരലിലെ നിലയ്ക്കക്കാത്ത കരച്ചിലാണ് റാഹേ ലിനത്, എന്നെന്നേക്കുമായി നഷ്ടപ്പെട്ട അമ്മയെ പരതലാണ് എസ്തതയ്ക്കക്കത്

അമർത്തിയൊതുക്കിപ്പിടിച്ചിട്ടും, ഒട്ടകപ്പക്ഷിയുടെ മുട്ടപോലെ സങ്കടം അവരുടെ തൊണ്ടകളിൽക്കൂടി നിശ്ശബ്ദമായി മുഴച്ചിറങ്ങുന്നത് കാണാതെ പോയ മലയാളി. മലയാളിയെക്കൊണ്ട് ഈ പുസ്തകം ഇഷ്ടപ്പെടുത്തുക എന്ന സാഹസത്തിന് ഒരുങ്ങിയതിൽനിന്ന് പിൻമാറാതിരുന്നതിനു കാരണങ്ങ ളിങ്ങനെയൊക്കെ. പലപ്പോഴും ഞാനിതു നോവലായി വായിക്കുകയല്ല, സിനിമയായി കാണുകയാണു ചെയ്തത് 'എസ്ത മുഖവും കൈയും, കൈയും മുഖവും കഴുകി അവന്റെ കണ് പീലികൾ നനഞ്ഞ്, തമ്മിലൊട്ടിനിനു. ' ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ പച്ചമിഠായിക്കടലാസ് മടക്കി മടക്കിലൂടെ തന്റെ നെയിൽപോളിഷിട്ട തള്ളവിരലോടിച്ചു. പിനെ ചുരുട്ടിയ ഒരു മാസികകൊണ്ട് ഒരു ഈച്ചയെ അടിച്ചു. എനിട്ടതിനെ മെല്ലെ തോണ്ടി കൗണ്ടറിന്റെ വക്കത്തുനിന് താഴെനിലത്തേക്കിട്ടു. അതു മലര്നുവീണ് നേർത്ത കാലിട്ടടിച്ചു. ' ഓരോനിരപ്പുസ്തകങ്ങളുടെയും പുറകിലൊക്കെ തപ്പിത്തിരഞ്ഞ്, ഒളി ഞിരുന ഓരോരോ വസ്തുക്കളെ പുറത്തുകൊണ്ടുവനു റാഹേൽ രണ്ട് കടൽക്കകകൾ, ഒനു മിനുസമുള്ളതും മറ്റൊനു കുർത്തതും. കോണ്ടാക്റ്റ് ലെൻസ് സൂക്ഷിക്കുന്ന ഒരു പ്ളാസ്സിക് കെയ്ത് ഒരു ഓറഞ്ച് നി പിപ്പറ്റ, ഒരു മുത്തുമാലയിൽ ഒരു വെള്ളിക്കുരിശ്, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ബാബ, അവളതു വെളിച്ചത്തിനു നേരേ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു.അപ്പോഴോരോ മുത്തും അതിന്റെ വിഹിതം വെയിലിനെ ആർത്തിയോടെ വിഴുങ്ങി മുറിയുടെ നിലത്തു രൂപപ്പെട്ട ദീർഘചതുരാകൃതിയിലെ സൂര്യവെളിച്ചത്തുണ്ടിൽ പെട്ടെന് ഒരു നിഴൽ വീണു. അവൾ തന്റെ കൈയിലെ വെളിച്ചത്തിന്റെ മാലയുമായി വാതിലിനുനേരേ തിരിഞ്ഞു. "വിശ്വസിക്കാൻ പറ്റുനുണ്ടോ? ദാ ഇതിപ്പോഴും ഉണ്ട്. ഇവിടെത്തന്നെ. ഞാനതു കട്ടതാ നിനെ അവര് തിരികെയയച്ചശേഷം ' പലപ്പോഴും ഇങ്ങനെ സിനിമയെയാണ് വിവർത്തനം ചെയ്യേണ്ടി വന്നത്. അപ്പോഴൊക്കെ എനിക്കെന്റെ മലയാളം പോരാ എന്നുതന്നെ തോന്നി. പിന്നെ സംഭാഷണങ്ങളിൽ വരുത്തിയിട്ടുള്ള കോട്ടയം മലയാളം, അത് എന്റെ ഒരു കുസൃതിയാണ്. രവി ഡി സി യും അരുന്ധതിയും തനി കോട്ടയം ക്രിസ്ത്യൻ മലയാളത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നതു

കേട്ടിരുന്നപ്പോൾ മനസ്സിൽ കയറിപ്പറ്റിയ ഒരു കുസൃതി. 'വിത് ലവ് ആന്റ് ഹോപ്പിങ് ഫോർ എ ബ്യൂട്ടിഫുൾ ട്രാൻസ്ലേഷൻ' എന്ന് അരുന്ധതി ഒപ്പിട്ടുതന്ന "The Shape of the Beast" എന്ന പുസ്തകം എന്റെ മുന്നിൽ. പക്ഷേ, എനിക്ക് അവകാശവാദങ്ങളൊന്നുമില്ല. എനിക്കിത്ര മലയാളമേ അറിയൂ. ഇത്ര ഇംഗ്ളിഷേ അറിയൂ എന്ന് ഒരേറ്റു പറച്ചിൽ ആദ്യമേതന്നെ. പക്ഷേ, ചില ഭാഗങ്ങൾ വിവർത്തനം ചെയ്യുമ്പോൾ, അവ എന്റെ കണ്ണീരു പ്പുവീണ് നനഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മദ്രാസ്മെയിൽ എസ്തതയെ കൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ,

8

അമ്മു മരിക്കുമ്പോൾ, അമ്മു ചാരമാകുമ്പോൾ, കർണ്ണൻ കരയുമ്പോൾ ഒക്കെ ഞാൻ ഒച്ചയില്ലാതെ കരയുകയായിരുന്നു. എസ്തയും റാഹേലും എന്നെ എപ്പോ ഴൊക്കെയോ അമ്മുവാക്കി. കർമ്മംകൊണ്ടും വാക്കുകൊണ്ടും നോക്കുകൊണ്ടും എന്റെയീ കല്ലുരുട്ട ലിന് തുണ നിന്ന ഒരാളേയുള്ളൂ. സോഫിമോൾ മരിച്ചതറിഞ്ഞ് വിറയ്ക്കുന്ന താടിയോടെ എന്റെ നെഞ്ചിലേക്ക് മുഖം പൂഴ്ത്തി പിന്നെ തേങ്ങിക്കരച്ചി ലായ എന്റെ കുഞ്ഞുമകൻ. അവരുടെ തുപ്പൽക്കുമിള ലോകം, തോണി ചുമക്കൽ അതൊക്കെ പറഞ്ഞ് ഞാനവനെ രസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവ നായുള്ള എന്റെ സമയത്തിന്റെ ഒരുപാടുഭാഗം ഈ വിവർത്തനത്താളുകൾ കൂരമായി അപഹരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്റെ കല്ലുരുട്ടലിനിടയ്ക്ക് ഒരുപാടു ചീളു കൾ ആ കുഞ്ഞുദേഹത്ത് വീണിട്ടുമുണ്ട്. അവൻ പറയുന്നത്, സോഫിമോൾ മരിച്ചിട്ടില്ല. അരുന്ധതിയമ്മ അങ്ങനൊക്കെ കഥയിലെഴുതിയെന്നേയുള്ളൂ. സോഫിമോളിപ്പോ ഒരു വലിയ വക്കീലാണ് ദൂരെ ഒരിടത്ത് എന്നാണ്. എസ്തതയും റാഹേലും കണ്ടുപിടിച്ചതുപോലെ ഒരു ഉറുമ്പൻകഥ, അവനെ നിക്ക് എസ്തതയുടെയും റാഹേലിന്റെയും പടം വരച്ചു തന്നു. വിവർത്തന ലോകത്തുനിന്ന് ഞാൻ മാറിപ്പോകുമ്പോൾ, വെളുത്ത ഇക്കിളിയിട്ട കഥ പറയമ്മേ, എസ്തത കൊച്ചുമറിയയെ കളിയാക്കി കിടക്കേലേക്കു വീഴണത് പറയമ്മേ എന്നെല്ലാം പറഞ്ഞ് വീണ്ടുമീ പുസ്തകത്തിലേക്കു പിടിച്ചിട്ടു. എന്റെ കുഞ്ഞുണ്ണിയുറുമ്പിനു ഞാനീ പുസ്തകം സമർപ്പിക്കുന്നു. ദൈവം പറഞ്ഞുവിട്ടതുപോലെ വന്ന് ഈ പുസ്തകം തിരുത്തിയും മിനുക്കിയും തന്ന ഐ. ഷണമുഖദാസ്സാറിന് എങ്ങനെ നന്ദി പറയണം എന്ന് എനിക്കറിയില്ല. ഈ പുസ്തകത്തെ ഇങ്ങനെ സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരാൾ ഈ ഭൂമി മലയാളത്തിലില്ല എന്നു തീർച്ച, സാറിനോടു നന്ദി പറയാൻ തക്ക നന്ദി നിറഞ്ഞ ഒറ്റവാക്കും എന്റെയീ കൊച്ചുമലയാളത്തിലില്ല. സ്വയംമറന്ന്, മറ്റുള്ളവരെ സഹായിക്കാൻ പാകത്തിൽ നടപ്പായ ഒരാളുടെ ഹൃദയമിടിപ്പ കേൾക്കാനായതിന്റെ ആശ്വാസം ഞാൻ എല്ലാക്കാലത്തേക്കുമായി ഹൃദയ ത്തോടു ചേർത്തുവയ്ക്കുന്നു. ഥിങ്സ് ക്യാൻ ചെയ്തഞ്ച് ഇൻ വൺ ഡേ എന്നു പണ്ടേക്കുപണ്ടേ

അറിയുന്ന ആപ്തവാക്യം മനസ്സിൽ വീണ്ടും വീണ്ടും അതിന്റെ എല്ലാ അർത്ഥവ്യാപ്തിയോടെയും ഉറപ്പിച്ചുതന്നതിന്, ജീവിതം അടർന്നുവീഴു മ്പോളും എഴുന്നേറ്റുനില്ക്കാൻ ഇത്തരം ചില വാചകങ്ങളിലൂടെ താണി തരുന്നതിന് അരുന്ധതിക്കും എന്റെ നന്ദി. എന്റെ എല്ലാക്കാലത്തെയും തണൽപ്പച്ചയായ അച്ഛനും അമ്മയും, അവർ കിളിർപ്പിച്ചു തന്നതാണ് എന്റെ മലയാളമത്രയും എന്നു പറഞ്ഞു കൊണ്ട്, ഭാരത മാതാ കോളേജിലെ ഒരിംഗ്ളിഷ് ക്ലാസിൽ വച്ച് എന്നെ കണ്ടെടുത്തതിന് ഫാദർ തന്യനെയും നിറയെ പ്രോത്സാഹനം തന്ന ലീലാവതിടീച്ചറിനെയും ജയശ്രീസുകുമാരൻമിസ്സിനെയും മധുകർ റാവു സാറിനെയും പ്രണമിച്ചുകൊണ്ട് എന്റെ പ്രിയമലയാളത്തിന് ഈ പുസ്തകസാഹസം. ഇംഗ്ളിഷിൽ എഴുതിയാൽ മുന്നോട്ടും പിന്നോട്ടും ഒരേപോലെ വായി ക്കാവുന്ന മലയാളത്തിന് (MALAYALAM)സ്നേഹപൂർവ്വം ഞാനീ പുസ്തകം വച്ചുനീട്ടുന്നത്. ഈ പുസ്തകം മുന്നോട്ടും പിന്നെ എസ്തതയും റാഹേലും ചെയ്യുന്നപോലെ പിന്നോട്ടും വായിക്കണം എന്ന ഒരപേക്ഷയോടെയാണ്. ഒരുപക്ഷേ ഒരുപാടുതവണ വായിക്കേണ്ടി വന്നേക്കാം. പക്ഷേ, ഒരിക്കലും ഒരേ ലോകമല്ല കിട്ടുക എന്നു ഞാനുറപ്പു പറയാം. സങ്കടങ്ങളുടെ പുസ്തക മാണിത് എന്ന് അപ്പോൾ മനസ്സിലാകും. സങ്കടങ്ങളിൽത്തന്നെ എന്തുമാത്രം വൈവിദ്ധ്യമുണ്ടെന്നും,

പ്രിയ എ എസ്

10

പൊതു ഇടങ്ങളിൽ വച്ച ഇടയ്ക്കക്കുകയറി തന്നോടു സംസാരിക്കുംമുമ്പ് എക്സ്ക്യൂസ് മി എന്നു പറയാനെന്നെ പഠിപ്പിച്ചു. തന്നെ വിട്ടുപോകാനനുവദിക്കാനും തക്കവണ്ണം വിശാലാർത്ഥത്തിൽ എന്നെ സ്നേഹിച്ചു. എന്നെ വളർത്തി വലുതാക്കിയ മേരി റോയിക്ക്

എന്നെപ്പോലെതന്നെ, എല്ലാത്തിനെയും അതിജീവിച്ച എൽ.കെ.സി.ക്ക്

ഇതുപോലെ ഇതൊന്നുമാത്രമേ കാണു എന്നമട്ടിൽ ഇനിമേലിലുണ്ടാവില്ല ഒരു കഥപറച്ചിലും.

ജോൺ ബെർഗർ

## അദ്ധ്യായങ്ങൾ

പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് & പ്രിസെർവ്സ് പപ്പാച്ചിയുടെ നിശാശലഭം വലിയ മനുഷ്യൻ റാന്തൽവിളക്ക്, ചെറിയ മനുഷ്യൻ തിരിവിളക്ക് അഭിലാഷ് ടാക്കീസ്

ദൈവത്തിന്റെ സ്വന്തം നാട്

കൊച്ചിൻ കങ്കാരുക്കൾ വിസ്ഡം എക്സ്സർസൈസ് നോട്ടുബുക്കുകൾ വീട്ടിലേക്കു സ്വാഗതം നമ്മുടെ സോഫിമോൾക്ക് മിസ്സിസ് പിള്ള, മിസ്സിസ് ഈപ്പൻ, മിസ്സിസ് രാജഗോപാലൻ വള്ളത്തിലെ പുഴ

കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാൻ

കൊച്ചുതൊമ്പൻ

ശുഭചിന്തകനും അശുഭചിന്തകനും

അദ്ധ്വാനം സമരമാണ്

അക്കരയ്ക്ക്

കുറച്ചു മണിക്കൂറുകൾക്കുശേഷം കൊച്ചിൻ ഹാർബർ റ്റെർമിനസ്

ചരിത്രഭവനം

അമ്മുവിനെ രക്ഷിക്കൽ

മദ്രാസ് മെയിൽ

ജീവന്റെ വില

## പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് & പ്രിസെർവ്സ്

അി മെയ്തമാസം, ഒരു തൂങ്ങൻ ചൂടുമാസമാണ്. നീണ്ട ഉഷ്ണ ദിനങ്ങൾ. മീനച്ചിലാറു മെലിയും. നിശ്ചലമായി നിലകൊള്ളുന്ന പൊടിപ്പച്ചമാവുകളിലെ തിളങ്ങുന്ന മാമ്പഴങ്ങൾ ആർത്തിയോടെ കൊത്തി യകത്താക്കും കരിങ്കാക്കകൾ. ചെങ്കദളികൾ പഴുക്കും. ചക്കകൾ പഴുത്ത് പൊട്ടിപ്പിളരും. അടക്കമില്ലാത്ത മണിയനീച്ചകൾ, പഴങ്ങളുടെ മണം നിറഞ്ഞ അന്തരീക്ഷത്തിലൂടെ ലക്കില്ലാതെ മൂളിപ്പറക്കും. എന്നിട്ട് സൂര്യപ്രകാശ ത്താൽ പരിഭ്രമിച്ച് തെളിഞ്ഞ ജനാലച്ചില്ലുകളിൽ ചെന്നിടിച്ച മോഹാലസ്യ പ്പെട്ട ചത്തുമലയ്ക്കക്കും. തെളിഞ്ഞ രാത്രികൾ, പക്ഷേ ആങ്ങിത്തുങ്ങിയുള്ള അപ്രസന്നമായ കാത്തിരിപ്പാവും അതിൽ നിറയെ പക്ഷേ, ജൂൺ ആരംഭത്തോടെ തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ കാലവർഷമെത്തു കയായി. പിന്നത്തെ മൂന്നു മാസങ്ങൾ കാറ്റിന്റെയും മഴയുടെയുമാണ്. കണ്ണിൽക്കുത്തുന്ന തിളങ്ങും വെയിലിന്റെ കുഞ്ഞിടവേളകൾ വല്ലപ്പോഴും. അപ്പോൾ ആവേശപൂർവ്വം ആ സൂര്യവെളിച്ചത്തെ ചാടിപ്പിടിയിലാക്കി കളിച്ചു തിമർക്കും കുട്ടികൾ. നാട്ടുമ്പുറത്തിന് താന്തോന്നിപ്പച്ചനിറം കൈവരും. മരച്ചീനിവേലികൾക്ക് വേരും ഇലയും കിളിർത്ത് പറമ്പുകളുടെ അതിരുകൾ അവ്യക്തമാവും. ഇഷ്ട ടികഭിത്തികൾക്ക് പായൽപ്പച്ചനിറമാവും. കുരുമുളകുവള്ളികൾ, ഇലക്ട്രിക് പോസ്റ്റുകളിൽ ചുറ്റിപ്പടർന്നു കയറും. കാട്ടുവള്ളിത്തഴപ്പുകൾ, ചെങ്കൽത്തിട്ടു കളിലൂടെ തഴച്ചുവളർന്ന്, വെള്ളം മുങ്ങിയ റോഡുകളിലേക്കുകൂടി പടരും. അങ്ങാടിയിലുടെ വള്ളങ്ങൾ വന്നും പോയുമിരിക്കും. പ്രധാനപാതയിലെ പി ഡബ്ല്യു ഡി കുണ്ടുകളിലും കുഴികളിലും നിറയുന്ന ചെളിവെള്ളത്തിൽ കുഞ്ഞുമീനുകൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടും. അയ്മനത്ത് റാഹേൽ തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ മഴ പെയ്യുകയായിരുന്നു. നിറയൊഴിക്കുംപോലെ, ശരശരാ ഒച്ചയോടെ, ഇളകിയമണ്ണിനെ ഉഴുതുമറി ച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു ചരിഞ്ഞ വെള്ളിക്കയറുകൾ. ചെവിക്കു മീതേ താഴ്ത്തി വച്ച

തൊപ്പിയെന്നപോലെ, കുന്നുമ്പുറത്തെ പഴയ വീടിന്റെ കുത്തനെയുള്ള, ത്രികോണാകൃതിയുള്ള മേലക്കുര. പായൽ പിടിച്ച ഭിത്തികൾ, ഭൂമിയിൽനിന്ന് കുമിഞ്ഞുവന്ന നനവു കാരണം പൊള്ളച്ചിരുന്നു. കാടുപിടിച്ച നാനാവിധമായ പൂന്തോട്ടം, കുഞ്ഞു ജീവിതങ്ങളുടെ കിരുകിരുപ്പും പാച്ചിലുംകൊണ്ട് നിറഞ്ഞിരുന്നു. പൊന്ത കൾക്കിടയിലൂടെ ഒരു ചേര, തിളങ്ങുന്ന ഒരു കല്ലിൽ ഉടലുരസിക്കൊണ്ട് പാഞ്ഞുപോയി. പാടപിടിച്ച കുളത്തിലൂടെ ഇണകളെത്തേടി നീന്തിനടന്നു. മഞ്ഞപോക്കാച്ചിത്തവളകൾ. ഒരു നനഞ്ഞ കീരി, ഇലകൾ വീണ ക്രൈഡവ് വേയിലൂടെ മിന്നൽപോലെ പാഞ്ഞു. വീട്, ആൾത്താമസമില്ലാത്തതുപോലെ തോന്നിച്ചു. ജനലുകളും വാതി ലുകളും അടഞ്ഞു കിടന്നു. മുൻവശവരാന്ത ശൂന്യം. ഒരു ഫർണിച്ചറും ഇല്ലായിരുന്നു. അപ്പോഴും ക്രോമിയം വാൽച്ചിറകുകളുള്ള ആകാശനീല പ്ളിമത് പുറത്തുകിടന്നിരുന്നു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ജീവനോടെ അകത്തും. അവര് റാഹേലിന്റെ അപ്പൂപ്പന്റെ ഇളയപെങ്ങളായിരുന്നു, വല്യകുഞ്ഞ മ്മാമ്മ. അവരുടെ ശരിക്കുള്ള പേര് നവോമി, നവോമി ഐപ് എന്നായിരുന്നു എങ്കിലും എല്ലാവരും അവരെ ബേബി എന്നു വിളിച്ചുപോന്നു. അമ്മാമ്മപ്രായമെത്തിയപ്പോൾ അവർ സ്വാഭാവികമായും ബേബിക്കൊച്ചമ്മയായി. അവരെ കാണാൻ വന്നതായിരുന്നില്ല റാഹേൽ. അങ്ങനൊരു ധാരണ, അന ന്തരവളോ വല്യകുഞ്ഞമ്മാമ്മയോ വച്ചുപുലർത്തിയിരുന്നുമില്ല. റാഹേൽ വന്നത് അവളുടെ സഹോദരൻ എസ്തതയെ കാണാനായിരുന്നു. രണ്ട് അണ് ഡങ്ങളിൽനിന്നു വന്ന ഇരട്ടക്കുട്ടികളായിരുന്നു അവർ. 'ഡെസൈഗോറ്റിക് എന്നാണ് ഡോക്ടർമാർ വിളിച്ചത്. ഒപ്പം വളർന്നു പാകമെത്തിയ, പക്ഷേ രണ്ടു വ്യത്യസ്തത അണ്ഡങ്ങളിൽനിന്നുണ്ടായവർ. എസ്കത എന്ന എസ്ത പ്പാന് പതിനെട്ടു മിനിട്ടുകളുടെ മൂപ്പ് അവർ തമ്മിൽ കാഴ്ചയ്ക്കു യാതൊരു സാമ്യവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ശോഷിച്ച കൈകളും പരന്ന നെഞ്ചും വിരശല്യവും എൽവിസ് പ്രെസ്ലി *മട്ടിലെ* തലമുടി വളച്ചുചീകലുംകൊണ്ട് മുദ്രിതമായ അവരുടെ കുട്ടിക്കാല ത്തുപോലും, ആവശ്യത്തിലും കൂടുതൽ ചിരിയുമായി വന്ന ബന്ധുക്കളോ, സംഭാവനകൾക്കായി അയ്മനം വീട്ടിൽ

മിക്കവാറും വരാറുണ്ടായിരുന്ന സിറി യൻ ഓർത്തഡോക്സ് ബിഷപ്പുമാരോ- 'ആര് ഏത് ഏത് ആര് എന്ന സാധാരണചോദ്യങ്ങളൊന്നും അവരെച്ചൊല്ലി ഉന്നയിച്ചില്ല... കൂടുതൽ ആഴത്തിൽ, കൂടുതൽ നിഗൂഢമായ മറ്റൊരു തലത്തിലായി രുന്നു ആശയക്കുഴപ്പം നിലനിന്നിരുന്നത്. ഓർമ്മകൾ കിളിർക്കാൻ തുടങ്ങുന്ന ആദ്യവർഷങ്ങളിൽ, ജീവിതം നിറച്ചും തുടക്കങ്ങളല്ലാതെ ഒടുക്കങ്ങളേയില്ലാതിരുന്ന *കാലത്ത്*, എല്ലാം എന്നേക്കും വേണ്ടിയായിരുന്ന കാലത്ത്, എസ്തപ്പാനും റാഹേലും തങ്ങളെ ക്കുറിച്ച് ഒരുമിച്ചുപറയുമ്പോൾ 'ഞാൻ, എന്നെ' എന്നും ഓരോരുത്തരും വേറെ വേറെ പറയുമ്പോൾ ''ഞങ്ങൾ, ഞങ്ങളെ' എന്നും കരുതിപ്പോന്നു. ഒരപൂർവ്വതരം സയാമീസഇരട്ടകളെപ്പോലെ ശാരീരികമായി വേർപിരിഞ്ഞ്, പക്ഷേ, ഒരേ വ്യക്തിത്വം. എസ്തത ഒരു തമാശസ്വപ്നം കാണുന്ന അതേ നേരത്ത്, അതേ സ്വപ്നന ത്തെച്ചൊല്ലി താൻ കുലുങ്ങിച്ചിരിച്ചെണീറ്റ ഒരു രാത്രിയുടെ ഓർമ്മയുണ്ട് റാഹേലിന് ഇപ്പോ ഇത്രയും വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷവും. അവളോർമ്മിക്കാൻ ഒരു വഴിയുമില്ലാത്ത വേറെയും ഓർമ്മകൾ ഉണ്ട വൾക്ക്.

```
ം ഒടുക്കങ്ങളേയില്ലാതിരുന്ന
ന്ന കാലത്ത്, എസ്തപ്പാനും (
ദാൾ 'ഞാൻ, എന്നെ' എന്നു
```

ഉദാഹരണത്തിന് അഭിലാഷ് ടാക്കീസിൽവച്ച ഓറഞ്ച്ഡിങ്ക്-നാരങ്ങാ ഡ്രിങ്ക് മനുഷ്യൻ, എസ്തതയോടു ചെയ്തത് അവളോർക്കുന്നുണ്ട് (അവള വിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എങ്കിൽപ്പോലും).

മദ്രാസിലേക്കുള്ള മദ്രാസ് മെയിലിൽ വച്ച് എന്ത തിന്ന എസ്തയുടെ തക്കാളിസാൻഡ്വിച്ചിന്റെ സ്വാദും അവൾക്കോർമ്മയുണ്ട്.

അതൊക്കെ കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങൾമാത്രം.

എന്തായാലും അവൾ ഇപ്പോ എസ്തതയെയും തന്നെയും കുറിച്ച് അവര് എന്നാണു കരുതുന്നത്. കാരണം, 'അവര് എന്തായിരുന്നോ അല്ലെങ്കിൽ എന്താകും തങ്ങളെന്ന് 'അവര് കരുതിയോ അതൊന്നുമല്ല അവര് ഇപ്പോ.

അവരുടെ ജീവിതത്തിന് ഒരാകൃതിയും രൂപവുമൊക്കെയുണ്ട്. എസ്ത യ്ക്ക് എസ്തതയുടെ, റാഹേലിന് റാഹേലിന്റെ

വക്ക്, അരിക് അതിർത്തി, പരിധി, ഓരം-എല്ലാം ഒരു കൂട്ടം ഭൂതങ്ങളെ പ്പോലെ അവരവരുടേതായ വ്യത്യസ്തത ചക്രവാളങ്ങളിൽ കാണായിവന്നു.

ചെറിയ ജീവികൾ. പക്ഷേ വലിയ നിഴലുള്ളവർ. അവ്യക്തമായ ഒരു അന്ത്യത്തെ ചുറ്റിപ്പറ്റി റോന്തുചുറ്റുന്നവർ.

അവരുടെ കണ്ണുകൾക്കു കീഴെ ചെറിയതോതിൽ അർദ്ധചന്ദ്രക്കല പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുതുടങ്ങിയിരുന്നു. അമ്മു മരിച്ചപ്പോഴത്തെ പ്രായമായിരുന്നു അവർക്ക്. മുപ്പത്തൊന്ന്.

അത്ര വയസ്സായിട്ടില്ല.

അത്ര ചെറുപ്പവുമല്ല.

ജീവിക്കാനും മരിക്കാനും പറ്റിയ (പായം.

ഒരു ബസ്സിൽവച്ച് ജനിക്കേണ്ടതായിരുന്നു എസ്തയും റാഹേലും, ബാബ, അവരുടെ അച്ഛൻ, അവരെ പ്രസവിക്കാനായി അവരുടെ അമ്മ അമ്മുവിനെ ഷില്ലോങ്ങിലെ ഒരാശുപത്രിയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നവഴി, ആസാമിലെ ഒരു വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞ റ്റീ എസ്റ്റേറ്റ് റോഡിൽവച്ച് കാറു കേടായി. അവർ കാറുപേക്ഷിച്ച്, തിങ്ങിനിറഞ്ഞ ഒരു സ്റ്റേറ്റ് ട്രാൻസ്പോർട്ട് ബസ്സിൽ കേറിപ്പറ്റി. ഒരുമാതിരി ധനികരായവരോട് തികഞ്ഞ ദരിദ്രർക്കു തോന്നുന്ന വിചിത്ര മായ ഭൂതദയകൊണ്ടോ അതോ അമ്മുവിന്റെ വയറിന്റെ വലിപ്പം കണ്ടിട്ടോ എന്തോ, ദമ്പതിമാർക്കിരിക്കാൻവേണ്ടി ആളുകളെണീറ്റു മാറിക്കൊടുത്തു. ബാക്കിയാത്രയിലുടനീളം എസ്തേടം റാഹേലിന്റേം അച്ഛന് അവരുടെ അമേടെ വയറ് (അവരു രണ്ടാളുമുള്ള വയറ്), ഇളക്കമൊന്നും തട്ടാതിരിക്കാ

നായി തന്നോടു ചേർത്തുപിടിക്കേണ്ടിവന്നു. അവർ തമ്മിൽ വിവാഹമോ ചനം നേടുകയും അവരുടെ അമ്മ കേരളത്തിലേക്കു തിരികെവരികയും ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പായിരുന്നു അത്.

ബസ്സിനുള്ളിൽ വച്ചായിരുന്നു ജനിച്ചിരുന്നതെങ്കിൽ, സൗജന്യ യാത്ര എന്ന ആനുകൂല്യം ജീവിതകാലം മുഴുവനും കിട്ടുമായിരുന്നു തങ്ങൾക്ക് എന്നായിരുന്നു എസ്തയുടെ പക്ഷം. എവിടന്നു കിട്ടി അവനീ വിവരം എന്നോ ഇങ്ങനത്തെ കാര്യങ്ങൾ അവനെങ്ങനെ അറിഞ്ഞു എന്നോ വ്യക്തമല്ല. എന്തായാലും തങ്ങളുടെ സൗജന്യ ബസ്യാത്ര എന്ന ആനുകൂല്യം ഇല്ലാ താക്കിയതിനെച്ചൊല്ലി ഇരട്ടകൾ, അവരുടെ അച്ഛനമ്മമാർക്കെതിരേ ഒരു നേരിയ പരാതി വച്ചുപുലർത്തിയിരുന്നു ഒരുപാടു കാലം.

സീബ്രാക്രോസിങ്ങിൽ വച്ച് കൊല്ലപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ അവരുടെ ശവ സംസ്കാരച്ചടങ്ങിന്റെ ചെലവൊക്കെ വഹിക്കുക ഗവൺമെന്റാണ് എന്നും അവർ വിശ്വസിച്ചുപോന്നു. ആ ഉദ്ദേശ്യത്തോടെയാണ് സീബ്രാക്രോസിങ്ങു കൾ ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നതെന്ന കാര്യത്തിൽ അവർക്ക് നല്ല തീർച്ചയായി രുന്നു. സൗജന്യ ശവസംസ്കാരം. ജീവഹാനിതരപ്പെടാൻപാകത്തിൽ സീബ്രാക്രോസ്സിങ്ങുകളേ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല അയ്മനത്ത് ഏറ്റവും അടു ത്തുള്ള ടൗണായ കോട്ടയത്തിന്റെ കാര്യവും അങ്ങനെതന്നെ. എന്നാൽ രണ്ടുമണിക്കൂർ നേരത്തെ കാർയാത്രകൊണ്ടെത്തുന്ന കൊച്ചിയിലേക്കുപോ കുംവഴി കാർ ജനാലയിലൂടെ അവർ അത്തരം കുറച്ചെണ്ണം കണ്ടിരുന്നു.

സീബ്രാക്രോസിങ്ങിൽവച്ചല്ല മരിച്ചത് എന്നുള്ള കാരണംകൊണ്ട് സോഫി മോളുടെ ശവസംസ്കാരച്ചടങ്ങിന്റെ ചെലവൊന്നും ഗവൺമെന്റ് വഹിച്ചില്ല. പുതിയ ചായം തേച്ച, പഴയ അയ്മനം പള്ളിയിൽവച്ചായിരുന്നു അവളുടേത്. അവൾ എസ്തതയുടെയും റാഹേലിന്റെയും കസിനായിരുന്നു. അവരുടെ ചാക്കോ അമ്മാവന്റെ മകൾ. ഇംഗ്ലണ്ടിൽനിന്നു വന്നതായിരുന്നു. അവൾ മരിക്കുമ്പോൾ എസ്തതയ്ക്കും റാഹേലിനും ഏഴ് വയസ്സ് സോഫിമോൾക്ക് ഒമ്പതാകാറായിരുന്നു. അവൾക്ക് കുഞ്ഞുവലിപ്പത്തിലുള്ള പ്രത്യേക ശവ പ്പെട്ടിയായിരുന്നു. സിൽക്ക് ഞൊറിയുണ്ടായിരുന്നു അതിന് അതിന്റെ പിച്ചളപ്പിടി തിളങ്ങി. റിബൺ കെട്ടിയ തലമുടിയോടെ, മഞ്ഞ കിംപ്ളിൻ ബെൽബോട്ടമിട്ട തന്റെ പ്രിയ മെയ്ഡ്-ഇൻ-ഇംഗ്ലണ്ട് ഗൊ-ഗൊ ബാഗുമായി അവളതിൽ കിടന്നു. അവളുടെ മുഖം വിളറിയും ഒരുപാടുനേരം വെള്ളത്തിലായിരുന്ന തുകൊണ്ട്, അലക്കുകാരന്റെ വിരൽപോലെ ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞും കാണപ്പെട്ടു. ശവപ്പെട്ടിക്കു ചുറ്റുമായി ജനം കൂടിനിന്നു. പാടുമ്പോൾ വീർത്തുവരുന്ന തൊണ്ടപോലെ, മഞ്ഞപ്പള്ളി. ദുഃഖമയമായ പാട്ട. ചുരുളൻതാടിയുള്ള പാതി രിമാർ ചങ്ങലയിൽ തൂക്കിയ കുന്തിരിക്കപ്പാത്രങ്ങൾ ആട്ടി. കുഞ്ഞുങ്ങൾക്ക് നല്കാറുള്ള പതിവ് ഞായറാഴ്ചച്ചിരി, അവരാരും അന്ന് കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കു കൊടുത്തില്ല. അൾത്താരയിലെ വലിയ മെഴുകുതിരികൾ വളഞ്ഞുനിന്നു. കുഞ്ഞു മെഴുകുതിരികൾ വളഞ്ഞിരുന്നില്ല.

മിക്കവാറും ശവമടക്കൽച്ചടങ്ങുകളിലെല്ലാം മൃതദേഹങ്ങൾക്കരികിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ഒരകന്നബന്ധുവെപ്പോലെ (അവരാരാണെന്ന് ആർക്കും തിരി ച്ചറിയാനായില്ല) പെരുമാറാറുള്ള ഒരു വയസ്സി (ശവങ്ങളോടുള്ള പ്രണയാസ ക്തികൊണ്ടോ കഞ്ചാവുലഹരികൊണ്ടോ) ഒരു തുണ്ട് പഞ്ഞിക്കഷണത്തിൽ ഇത്തിരി കൊളോൺ സോഫിമോളുടെ നെറ്റിയിൽ പുരട്ടി. കൊളോണിന്റെയും ശവപ്പെട്ടിത്തടിയുടെയും മണമായി അതോടെ സോഫിമോൾക്ക് മാർഗരറ്റ് കൊച്ചമ്മ, സോഫിമോളുടെ അമ്മ (ഇംഗ്ലീഷുകാരി) തന്നെ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചാശ്വസിപ്പിക്കാൻ സോഫിമോളുടെ ജീവശാസ്ത്രപരമായ പിതാ വായ ചാക്കോയെ അനുവദിച്ചില്ല. കുടുംബാംഗങ്ങളാകെ അവിടെ തിങ്ങിക്കൂടി നിന്നു. മാർഗരറ്റ് കൊച്ചമ്മ, ചാക്കോ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, അവരോടു തൊട്ട് നാത്തൻ മമ്മാച്ചി, അതായത് എസ്തതയുടെയും റാഹേലിന്റെയും (സോഫിമോളുടെയും) അമ്മുമ്മ. കാഴ്ച ശക്തി ഏതാണ്ട് മുഴുവനായും നഷ്ടപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞിരുന്ന മമ്മാച്ചി വീടിനു പുറത്തിറങ്ങുമ്പോഴൊക്ക കറുത്തകണ്ണട ധരിച്ചുപോന്നു. ആ കണ്ണടയക്കു ള്ളിൽനിന്നും കണ്ണീരൊലിച്ചിറങ്ങി,

മേലക്കുരത്തുമ്പത്തുനിന്നും ഇറവെള്ളം ഇറ്റുവീഴുമ്പോലെ താടിയിലൂടെ താഴേക്കു വീണുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉടയാത്ത ഓഫവൈറ്റ് സാരിയിൽ അവർ ചെറുതായതുപോലെ,രോഗിയായതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. മമ്മാച്ചിയുടെ ഒരേ ഒരു മകനായിരുന്നു ചാക്കോ. സ്വന്തം ദുഃഖം മമ്മാച്ചിയെ വേദനിപ്പിച്ചു. പക്ഷേ ചാക്കോയുടേത് അവരെ പാടേ തകർത്തു കളഞ്ഞു. അമ്മുവിനെയും എസ്തതയെയും റാഹേലിനെയും സംസ്കാരച്ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുക്കാൻ അനുവദിച്ചു. എങ്കിലും ബാക്കി കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കൊപ്പമല്ല. മാറ്റിയാണവരെ നിർത്തിയത്. ആരും അവർക്കുനേരേ നോക്കിയതുകൂടിയില്ല. പള്ളിക്കകത്ത് നല്ല ചൂടായിരുന്നു. വെളുത്ത കൂദാശപ്പുക്കളുടെ വക്കു കൾ കരുവാളിച്ച ചുരുങ്ങിപ്പോയിരുന്നു. ശവമഞ്ചപ്പുക്കളിലൊന്നിൽ ഒരു തേനീച്ച ചത്തുകിടന്നു. അമ്മുവിന്റെ കൈകളും കൈയിലെ പ്രാർത്ഥനാ പുസ്തകവും വിറയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവളുടെ തൊലി തണുത്തിരുന്നു. എസ്തത ഉറക്കച്ചടവോടെ അവളോടു ചേർന്നുനിന്നു. അവന്റെ നോവുംകണ്ണു കൾ ചില്ലുപോലെ തിളങ്ങി. അവന്റെ പൊള്ളുന്ന കവിൾത്തടം, അമ്മുവിന്റെ പ്രാർത്ഥനാപുസ്തകംപിടിച്ച കൈത്തലത്തിലമർന്നിരുന്നു. നേരേമറിച്ച റാഹേലാകട്ടെ യഥാർത്ഥജീവിതവുമായുള്ള ഏറ്റുമുട്ടൽ കൊണ്ടുണ്ടായ തളർച്ചകൊണ്ട് ദുർബ്ബലയായി, പക്ഷേ തീക്ഷ്ണമാംവിധം ജാഗരൂകയായി ഉണർന്നുനിലപായിരുന്നു. സ്വന്തം ശവമടക്കുകാണാൻവേണ്ടി ഉണർന്നുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു സോഫി മോൾ എന്നവൾ കണ്ടു. റാഹേലിന്, സോഫിമോൾ രണ്ടു കാര്യങ്ങൾ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. റാഹേൽ ഒരിക്കലും മഞ്ഞപ്പള്ളിക്കകത്തുനിന്ന് നോക്കിക്കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത, പുതുതായി ചായമടിച്ച ഉയർന്ന താഴികക്കുടമായിരുന്നു ആദ്യത്തെ കാര്യം. ഒഴുകുന്ന മേഘങ്ങളും മേഘങ്ങൾക്കുള്ളിലൂടെ നെടുകെയും കുറുകെയും ഇരമ്പിപ്പായുന്ന, വെള്ളപ്പുക വാലുള്ള കുഞ്ഞ് ജെറ്റ് വിമാനങ്ങളുമുള്ള ആകാശംകണക്ക് നീലച്ചായമടിച്ചതായിരുന്നു അത്. സങ്കടപ്പെട്ടുള്ള ചന്തി കൾക്കും പ്രാർത്ഥനാപുസ്തകങ്ങൾക്കും ഇടയിൽ പള്ളിബഞ്ചിനു മുന്നിൽ നിന്ന് മുകളിലേക്കുമ്പോക്കുമ്പോഴത്തെക്കാളും, ഒരു

ശവപ്പെട്ടിയിൽ കിടന്ന് മുകളിലേക്കു നോക്കുമ്പോഴായിരുന്നു ഇത്തരം കാര്യങ്ങൾ നോക്കിക്കാണാ നെളുപ്പം. പെയിന്റ് നിറച്ച പാട്ടകളുമായി മുകളിലേക്കു കഷ്ടപ്പെട്ടു കയറിപ്പോയ ആളെക്കുറിച്ച് റാഹേൽ ആലോചിച്ചുനോക്കി. ആകാശത്തിനു നീല, ജെറ്റ് വിമാനങ്ങൾക്കു വെള്ളി, പിന്നെ ബ്രഷകൾ, ഥിന്നറുകൾ. ഏതാണ്ട് വെളുത്ത യെപ്പോലുള്ള, നഗ്നശരീരിയായ, തിളക്കമാർന്ന ഏതോ ഒരാൾ, പള്ളിയുടെ ഉയർന്ന താഴികക്കുടത്തിലെ ചട്ടത്തിൽനിന്ന് തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ഒരു പലക ക്കഷണത്തിൽ ഇരുന്ന്, നീല പള്ളിയാകാശത്തിൽ വെള്ളിലെജറ്റവിമാനങ്ങൾ പെയിന്റ് ചെയ്യുന്നത് അവൾ സങ്കല്പിച്ചുനോക്കി. ആ കയർ പൊട്ടിപ്പോയാൽ എന്തു സംഭവിക്കും എന്ന് അവൾ വിചാരി ച്ചുനോക്കി. അയാൾ തന്നെ ഉണ്ടാക്കിയ ആകാശത്തിൽ നിന്ന് ഒരു ഇരുണ്ട നക്ഷത്രത്തെപ്പോലെ അയാൾ വീഴുന്നത് അവൾ സങ്കല്പിച്ചുനോക്കി. പള്ളി യുടെ ചൂടുനിലത്ത് അയാളാകെ തകർന്ന് നൂറുങ്ങിക്കിടക്കും, തലയോട്ടി യിൽ നിന്ന് ഇരുണ്ട ചോര ഒരു രഹസ്യംപോലെ ഒഴുകും. മനുഷ്യരെ തകർക്കാൻ ലോകത്തിന് വേറെയും പല വഴികളുണ്ടെന്ന് എസ്തപ്പാനും റാഹേലും ഇതിനകം പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവർക്കതിനകം ആ മണം പരിചയമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. *സിക്സസ്വീറ്റ്* മടുപ്പിക്കുന്ന മധുരമണം. ഇളംകാറ്റ് കൊണ്ടുവരുന്ന, വാടിയ റോസാപ്പുമണംപോലുള്ള മണം. വവ്വാൽക്കുഞ്ഞായിരുന്നു. സോഫിമോൾ റാഹേലിന് കാണിച്ചുകൊ ടുത്ത രണ്ടാമത്തെ കാര്യം. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ വിലപിടിച്ച ശവമടക്കു സാരിയിലൂടെ, ചുരുണ്ട കാൽനഖങ്ങൾകൊണ്ട് മുറുകെപ്പിടിച്ച് മെല്ലെ മുക ളിലേക്കു കയറുന്ന ഒരു കുഞ്ഞു കറുത്ത വവ്വാൽ. സാരിക്കും ബ്ലൗസിനു മിടയിലുള്ള ഇടത്ത്, അവരുടെ നഗ്നമായ വയറ്റത്ത് സങ്കടത്തിന്റെ മടക്കുക ളിൽ അത് എത്തിയപ്പോൾ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അലറിക്കരഞ്ഞു. പ്രാർത്ഥനാ പുസ്തകം അവർ വായുവിൽ ഉൗക്കിലടിച്ചു. ''എന്താത്? എന്തുപറ്റി?' എന്നീ അന്വേഷണങ്ങൾക്കും തുരുതുരായുള്ള സാരികുടയലിനുമായി പ്രാർത്ഥനാ ഗീതം നിലച്ചു. എട്ടുകാലികൾ ഒളിഞ്ഞിരുന്ന പെട്ടെന്ന് താടിയിൽ വല നെയ്തതെന്ന മട്ടിൽ, വിഷാദപ്പാതിരിമാർ

അവരുടെ ചുരുണ്ടതാടികൾ മോതിരക്കൈകൊണ്ട കുടഞ്ഞു. വാലില്ലാത്ത ഒരു ജെറ്റ്വിമാനംപോലെ, കുഞ്ഞു വവ്വാൽ, കുറുകെ ആകാശത്തേക്ക് പറന്നുയർന്നു. സോഫിമോളുടെ ശവപ്പെട്ടിയിൽ അവളുടെ രഹസ്യക്കളിവണ്ടി കിടക്കു ന്നത് റാഹേൽ മാത്രം ശ്രദ്ധിച്ചു. സങ്കടപ്പാട്ട് പിന്നെയും ആരംഭിച്ചു. ഒരേ സങ്കട വരികൾ അവർ രണ്ടു പ്രാവശ്യം പാടി, സ്വരങ്ങൾകൊണ്ട് വീർത്ത ഒരു തൊണ്ടപോലെയായി ഒരിക്കൽക്കൂടി മഞ്ഞനിറപ്പള്ളി.

പള്ളിക്കു പുറകിലെ കുഞ്ഞുനൈസമിത്തേരിയിലെ മണ്ണിലേക്ക് സോഫി മോളുടെ ശവപ്പെട്ടി ഇറക്കിയപ്പോഴും സോഫിമോൾ മരിച്ചിട്ടില്ല എന്ന് റാഹേ ലിനറിയാമായിരുന്നു. തിളങ്ങുന്ന ശവമഞ്ച-പോളീഷിനെ ആകെ നാശമാ ക്കിയ ചെങ്കൽമണ്ണിന്റെ മുഴങ്ങുന്ന ഒച്ചയും ചെമ്മണ്ണിന്റെ പതിഞ്ഞ ഒച്ചയും (സോഫിമോൾക്കുവേണ്ടി എന്നോണം) അവൾ കേട്ടു. ശവപ്പെട്ടി മൂടിയിരുന്ന സാറ്റിൻ തുണിക്കും പോളീഷ് ചെയ്ത ശവപ്പെട്ടിത്തടിക്കും ഇടയിലൂടെ, ശുഷ്കമായ തട്ടുമുട്ടൊച്ചകൾ അവൾ കേട്ടു. മരയൊച്ചയും മണ്ണൊച്ചയും കൊണ്ട് അവ്യക്തമായിപ്പോയി സങ്കടപ്പാതിരിമാരുടെ ഒച്ച.

പരമകാരുണികനായ പിതാവേ,

ഞങ്ങളിൽനിനുവേർപെട്ട, ഈ കുഞ്ഞിന്റെ ആത്മാവിനെ ഞങ്ങൾ നിന്റെ തിരുക്കരങ്ങളിലേല്പിക്കുന്നു. മണ്ണ് മണ്ണിനോടും ചാരം ചാരത്തോടും പൊടി പൊടിയോടും *ചേരേണ്ടതിലേക്കായി* ഈ ജഡം ഞങ്ങൾ ഭൂമിയിലടക്കുനു

ഭൂമിക്കുള്ളിൽനിന്ന് സോഫിമോൾ അലറിക്കരഞ്ഞു. പല്ലുകൊണ്ട് സാറ്റിൻതുണി കടിച്ചുകീറി. മണ്ണിനും കല്ലിനും ഇടയിലൂടെ അവളുടെ കര ച്ചിലാരും കേട്ടില്ല. ശ്വസിക്കാൻ പറ്റാത്തതുകൊണ്ടാണ് സോഫിമോൾ മരി ച്ചത്.

സോഫിമോളുടെ ശവമടക്കാണ് സോഫിമോളെ കൊന്നത്. Dus to dus to dus to dus. പൊടി പൊടിയോടും പൊടി പൊടിയോടും പൊടി പൊടിയോടും പൊടി പൊടിയോടും, അവളുടെ കുഴിമാടത്തിൽ എഴുതിയി രുന്നു: A Sunbean Lent To Us Too Briefly -ഞങ്ങൾക്ക് ക്ഷണനേരത്തേക്ക് കടമായിക്കിട്ടിയ ഒരു കുഞ്ഞു സൂര്യരശ്മി.

അമ്മു പിന്നീട് വിശദീകരിച്ചു. ക്ഷണനേരത്തേക്ക് എന്നാൽ കുറച്ചു കാലത്തേക്ക്

ശവമടക്കിനുശേഷം അമ്മു, ഇരട്ടകളെ കോട്ടയം പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേക്ക് തിരികെ കൊണ്ടുപോയി. അവർക്കാ സ്ഥലം പരിചിതമായിരുന്നു. തലേദി വസത്തിന്റെ നല്ലൊരു ഭാഗം അവരവിടെയാണ് ചെലവഴിച്ചത്.

ഭിത്തികളിലും കസേരകളിലും നിന്ന് ഉയരുന്ന പഴകിയ മൂത്രത്തിന്റെ കുത്തുന്ന മണം മുൻകൂട്ടിക്കണ്ട്, ആ മണം തുടങ്ങുംമുമ്പേതന്നെ അവർ നല്ലോണം മൂക്കു പൊത്തി.

തനിക്ക് സ്റ്റേഷൻ മാസ്റ്ററെ ഒന്നു കാണണം എന്നു പറഞ്ഞു അമ്മു. സ്റ്റേഷൻമാസ്റ്ററുടെ ഓഫീസിലേക്ക് അവളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുചെന്നപ്പോൾ, ഒരു വലിയ അബദ്ധംപറ്റിയിട്ടുണ്ട് എന്നും അതിനെച്ചൊല്ലി തനിക്കു ചിലതു പറ യാനുണ്ടെന്നും അവൾ പറഞ്ഞു. വെളുത്തയെ കാണണം എന്നും അവൾ പറയുകയുണ്ടായി.

ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യുവിന്റെ *മീശ*, എയർ ഇന്ത്യ മഹാരാജാ വിന്റേതുപോലെ സൗഹാർദ്ദപരമായി അനങ്ങി. പക്ഷേ അയാളുടെ കണ്ണു കളിൽ കാപട്യവും കൗശലവും ആർത്തിയും ആണുണ്ടായിരുന്നത്. 'അതി നൊക്കെയുള്ള നേരം കഴിഞ്ഞുപോയില്ലേ? അയാൾ ചോദിച്ചു. തനി നാടൻ കോട്ടയം ഭാഷയിലാണയാൾ സംസാരിച്ചത്. സംസാരത്തിനിടെ അയാൾ, അമ്മുവിന്റെ മുലകളിലേക്കു തുറിച്ചുനോക്കി. തങ്ങൾക്കറിയേണ്ടതെല്ലാം പോലീസ് അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു എന്നും കോട്ടയം പോലീസ്, വേശ്യകളിൽ നിന്നോ അവരുടെ പെഴച്ചുപെറ്റപിള്ളേരിൽനിന്നോ മൊഴി എടുക്കാറില്ലെന്നും അയാൾ പറഞ്ഞു. അതു താൻ നോക്കിക്കോളാം എന്നു പറഞ്ഞു അമ്മു. ലാത്തിയുമായി ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു, മേശയെ വലം വച്ച് അമ്മുവിന്റെ അരികിലേക്കു ചെന്നു. അയാൾ പറഞ്ഞു: "നിന്റെ സ്ഥാനത്ത് ഞാനായിരുന്നെങ്കില് ഒന്നും മിണ്ടാതെ വീട്ടിലോട്ടു പോയേനെ.' എന്നിട്ട് അയാൾ അമ്മുവിന്റെ മുലകളിൽ ലാത്തികൊണ്ട് മെല്ലെ തട്ടി. റ്റാപ് റ്റാപ് ഒരു കൂടയിലിരിക്കുന്ന മാങ്ങകളിൽ ഏതു വേണമെന്ന് തിരഞ്ഞെടുക്കും പോലെ. തനിക്കു വേണ്ടത് ഇതാണ്. ഇതു പൊതിഞ്ഞു താ എന്ന് ചൂണ്ടിക്കാ ണിക്കുംപോലെ.

ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യുവിനറിയാമായിരുന്നു ആരെ തന്റെ തോന്നിയവാസത്തിന് ഇരയാക്കാം, ആരെ പാടില്ല എന്നൊക്കെ. പോലീസു കാർക്കത് ജന്മസ്വഭാവമാണ്.

അയാൾക്കു പുറകിൽ ഒരു ചുവപ്പ്-നീല ബോർഡ് പറഞ്ഞു:

P oliteness

O bedience

L oyalty

l ntelligence

C ourtesy

E fficiency

അവർ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽനിന്നിറങ്ങിയപ്പോൾ അമ്മു കരയുകയാ യിരുന്നു. അതുകൊണ്ട്, *വേശ്യ* എന്നുവച്ചാലെന്താണെന്ന് അവർ അമ്മുന്നോട് ചോദിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെ പെഴച്ചുപെറ്റ പിള്ളര് എന്നുവച്ചാലെന്താ ണെന്നും ചോദിച്ചില്ല. അവർ ആദ്യമായിട്ടായിരുന്നു അവരുടെ അമ്മ കരഞ്ഞു കാണുന്നത്. അമ്മു തേങ്ങിക്കരയുകയൊന്നുമല്ലായിരുന്നു. കല്ലുപോലുണ്ടാ യിരുന്നു അമ്മുവെന്റ് മുഖം. പക്ഷേ, അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ കണ്ണീർ തളം കെട്ടിനിന്നു. അവളുടെ ഉറച്ച കവിളിലൂടെ കണ്ണീർ താഴോട്ട് ഒഴുകി. അതു കണ്ട്, പേടികൊണ്ട് ഓക്കാനിക്കാൻ വന്നു ഇരട്ടകൾക്ക്. അതുവരെ അയ ഥാർത്ഥമായി തോന്നിച്ച സർവ്വതും, അയ്മനത്തേക്കു ബസ്സിൽ തിരിച്ചുപോയി. കണ്ടക്ടർ, കാക്കിധാരിയായ ഒരു മെലിഞ്ഞ മനുഷ്യൻ, ബസ്-കമ്പിയിലൂടെ തെന്നി നീങ്ങി അവരുടെയടുത്തെത്തി. ഒരു സീറ്റിന്റെ പുറകിൽ തന്റെ എല്ലിച്ച ഊര, ബാലൻസ് ചെയ്തതുവച്ച് അമ്മുവിന്റെ നേരേ അയാൾ ടിക്കറ്റ് പഞ്ചർകൊണ്ട് ക്ലിക് ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. എങ്ങോട്ടാ? ആ കളിക് ഒച്ച അർത്ഥമാക്കിയത് അതാണ് കണ്ടക്ടറുടെ കൈയിലെ ബസ് ടിക്കറ്റ്കെട്ടിന്റെ മണവും സ്റ്റീൽ ബസ് റെയിലുകളുടെ ക്ളാവമണവും റാഹേലിന് കിട്ടി. 'അയാൾ മരിച്ചു. ഞാനയാളെ കൊന്നു.' അമ്മു അയാളോട് പിറു പിറുത്തു. അയാൾക്കു ദേഷ്യം വരുംമുമ്പ്, എസ്തത വേഗം പറഞ്ഞു: "അയ്മനം.' അവൻ അമ്മുവിന്റെ പേഴ്സസിൽനിന്ന് പൈസ പുറത്തെടുത്തു. അയാൾ അവന് ടിക്കറ്റ് കൊടുത്തു. എസ്തത ടിക്കറ്റ് ശ്രദ്ധയോടെ മടക്കി പോക്കറ്റിലിട്ടു. വിങ്ങിക്കരയുന്ന അമ്മയെ, അവൻ തന്റെ കുഞ്ഞിക്കെകൊണ്ട് ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു.

രണ്ടാഴ്ചയ്ക്കുശേഷം എസ്ത തിരിച്ചയയ്ക്കപ്പെട്ടു. അവനെ, അവന്റെ അച്ഛന്റെ അടുത്തേക്ക് തിരിച്ചയയ്ക്കക്കാൻ അമ്മു നിർബന്ധിതയായി. അയാള പ്പോഴത്തേക്ക് തന്റെ വിരസമായ റ്റീ എസ്റ്റേറ്റ് ജോലി രാജിവച്ച് കൽക്കത്ത യിലേക്കു താമസം മാറ്റിയിരുന്നു. കാർബൺ ബ്ലാക്സ് ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒരു കമ്പനി യിലെ ജോലിക്കായി.

അയാൾ വേറെ വിവാഹം കഴിച്ചിരുന്നു. കുടി ഏറക്കുറെ നിർത്തിയി രുന്നു. വല്ലപ്പോഴും മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. മദ്യാസക്തിയുടെ പുനരാ (ക മണം.

അതിൽപ്പിന്നെ എസ്തതയും റാഹേലും തമ്മിൽ കണ്ടിരുന്നില്ല.

ഇപ്പോൾ, ഇരുപത്തിമൂന്നു വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം, അവരുടെ അച്ഛൻ, എസ്തതയെ അയ്മനത്തേക്കുതന്നെ തിരിച്ചയച്ചു. ഒരു സ്യുട്കെയ്സിനും കത്തിനുമൊപ്പം. സ്യടകെയ്സ് നിറയെ പുതിയ പരിഷ്കൃതവസ്ത്രങ്ങളായി രുന്നു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, റാഹേലിനെ കത്തു കാണിച്ചു. ചരിഞ്ഞ്, സ്റ്റൈത്ര ണമായ, കോൺവെന്റ് സ്കൂൾ മട്ടിലെഴുതിയതായിരുന്നു ആ കത്ത്. പക്ഷേ അതിനടിയിലെ ഒപ്പ് അവരുടെ അച്ഛന്റേതായിരുന്നു. ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയത് ആ പേരെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെതായിരുന്നു. പക്ഷേ ആ ഒപ്പ് റാഹേൽ തിരിച്ചറിയാൻ ഒരു വഴിയും ഇല്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹം, അതായത് അവരുടെ അച്ഛൻ, കാർബൺ ബ്ലാക്സ് കമ്പനിയിൽനിന്ന് വിരമിച്ചുവെന്നും ഓസ്ട്രേലി യയിലെ ഒരു സെറാമിക്സസ് ഫാക്ടറിയിൽ സെക്യൂരിറ്റി ചീഫ് ആയി ജോലി കിട്ടിയതുകാരണം അവിടേക്ക് കുടിയേറുകയാണെന്നും അതുകൊണ്ട് എസ്തതയെ കൂടെ കൂട്ടാനാവില്ലെന്നും പറഞ്ഞിരുന്നു കത്തിൽ. അയ്മനത്തെ എല്ലാവർക്കും ഏറ്റവും നല്ലതു വരട്ടെ എന്നാശംസിക്കുകയും താനെപ്പോഴെ ങ്കിലും ഇന്ത്യയിലേക്കു തിരികെ വരികയാണെങ്കിൽ എസ്തയെ വന്നു കണ്ടോളാം, അതു പക്ഷേ സംഭവിക്കാൻ വളരെ കുറച്ചുമാത്രം സാദ്ധ്യത യുള്ള കാര്യമാണ് എന്നു പറയുകയുംചെയ്തിരുന്നു.

വേണമെങ്കിൽ ആ കത്ത് സൂക്ഷിച്ചോളു എന്ന് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ റാഹേ ലിനോടു പറഞ്ഞു. കത്ത് അതിന്റെ കവറിലേക്കു തിരികെ നിക്ഷേപിച്ചു റാഹേൽ. കടലാസ് പതുപതാ എന്നായിത്തീർന്നിരുന്നു, തുണിപോലെ എളുപ്പം മടങ്ങി അത്.

അയ്മനത്തെ മഴക്കാലയന്തരീക്ഷത്തിന് എത്രമാത്രം ഈർപ്പമുണ്ടെന്ന് അവൾ മറന്നുപോയിരുന്നു. ചീർത്ത അലമാരകൾ കരകരശബ്ദമുണ്ടാക്കി. പൂട്ടിയ ജനാലകൾ താനേ പൊട്ടിത്തുറന്നു. പുസ്തകഏടുകൾ അലുത്ത് പതുപതുത്തതായി, പുറംചട്ടയ്ക്കക്കകത്തവ തിരമാലപോലെ തോന്നിച്ചു. വിചി ത്രപ്രാണികൾ, എന്തെല്ലാമോ ആശയങ്ങൾപോലെ വൈകുന്നേരങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട്, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ മങ്ങിയ നാല്പതുവാട്ട ബൾബുകളിൽ കത്തിയൊടുങ്ങി.

അവയുടെ കരിഞ്ഞു പൊടിഞ്ഞ മൃതദേഹങ്ങൾ പകൽനേരത്ത് നില ത്തെയും ജനാലപ്പടികളെയും പൊതിഞ്ഞ് ചിതറിക്കിടന്നു. കൊച്ചുമറിയ പ്ളാസ്റ്റിക് ഡസ്റ്റ്പാനിൽ അതെല്ലാം തൂത്തുവാരിക്കളയുംവരെ കത്തിക്കരിയ ലിന്റെ മണംകൊണ്ട് അന്തരീക്ഷം നിറഞ്ഞു. ജൂൺമഴയ്ക്ക് ഒട്ടും മാറ്റമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ആകാശം തുറന്ന് ജലം താഴേക്കു കുത്തിയൊഴുകി, വിസമ്മതഭാവ ത്തിൽ നിന്ന് പഴഞ്ചൻകിണറിന് വീണ്ടും ജീവൻവയ്ക്ക്പിച്ചുകൊണ്ട്, പന്നിക ളില്ലാത്ത പന്നിക്കൂടിനെ പായൽപ്പച്ചപിടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, മഴ, ചായയുടെ നിറ മുള്ള നിശ്ചലമായ കലക്കവെള്ളക്കുഴികളിലേക്ക് ചായയുടെ നിറമുള്ള നിശ്ചല മനസ്സുകളിലേക്ക് ഓർമ്മ-ബോംബുകളെന്നപോലെ. പച്ച-നനവിൽ പ്രസാ ദിച്ചു നിന്നു പുല്ല്. ഊതനിറമുള്ള ഞാഞ്ഞുലുകൾ സന്തുഷ്ടരായി ചെളി യിൽ കുത്തിമറിഞ്ഞുപുളഞ്ഞു. പച്ചനിറ-മുൾച്ചെടികൾ തലയാട്ടി. മരങ്ങൾ കുനിഞ്ഞുനിന്നു

ദൂരെ, മഴയിലും കാറ്റത്തും കൂടെ, പുഴത്തീരത്തുകൂടെ, പകൽനേരയിടി പെട്ടെന്നുണ്ടാക്കിയ ഇരുട്ടിലൂടെ എസ്തത നടക്കുകയായിരുന്നു. നനഞ്ഞു കുതിർന്നതുമൂലം കൂടുതൽ ഇരുണ്ടതായിത്തോന്നിയ ചുളിഞ്ഞ ഒരു സ്ട്രോബെറി പിങ്ക് റ്റീ ഷർട്ടാണവനിട്ടിരുന്നത്. റാഹേൽ വന്നത് അറിയാമാ യിരുന്നു അവന്

പരമശാന്തനായ ഒരു കുട്ടിയായിരുന്നു എപ്പോഴും എസ്തത്. അതുകൊണ്ടു തന്നെ അവനെപ്പോഴാണ് സംസാരം നിർത്തിയതെന്ന് ആർക്കുംതന്നെ കൃത്യമായി (ദിവസമോ മാസമോ അല്ലെങ്കിൽ വർഷമെങ്കിലും)ചൂണ്ടിക്കാണി ക്കാനായില്ല. മൊത്തമായും സംസാരമങ്ങു നിർത്തി, അത്രതന്നെ. കൃത്യമായി ഇന്ന ദിവസം -അങ്ങനൊന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നതാണ് സത്യം. ഒരു പീടിക കാണെക്കാണെയങ്ങ് നിർത്തലാക്കിയപോലുണ്ടായിരുന്നു. ആരും ശ്രദ്ധി ക്കാനേയിടയില്ലാത്ത ഒരു ശാന്തമാകൽ, സംഭാഷണം ചുമ്മാതങ്ങ നിലച്ചു. ഒന്നുമേ പറയാനില്ലാതായതുപോലെ, എന്നാലും എസ്തതയുടെ നിശ്ശബ്ദത, അത് ഒരിക്കലും ആരെയും കുഴക്കുന്നതായിരുന്നില്ല. അത് നുഴഞ്ഞുകയറു ന്നതായിരുന്നില്ല. ശബ്ദദായമാനമായിരുന്നില്ല. കുറ്റപ്പെടുത്തുന്ന, എതിർക്കും പോലുള്ള മൗനമായിരുന്നില്ല അത്. മനഃശാസ്ത്രപരമായി നോക്കിയാൽ, വരൾച്ചക്കാലത്ത് ലങ് ഫിഷ് ചെയ്യുന്നതിനു സമാനമായിരുന്നു അത്. ശ്വസി ക്കാത്ത ദീർഘനിദ്രാവസ്ഥ. എന്നേക്കുമായി തോന്നിച്ചു വരൾച്ചക്കാലം എന്നു മാത്രമായിരുന്നു എസ്തതയുടെ കാര്യത്തിൽ വ്യത്യാസം. പുസ്തകപെഷൽഫുകളോ പൂന്തോട്ടങ്ങളോ കർട്ടനുകളോ വാതിൽപ്പടി കളോ നിരത്തുകളോ താൻ നിലകൊള്ളുന്ന പശ്ചാത്തലമെന്തുമാവട്ടെ അതു മായി വിലയിച്ചുചേരാനുള്ള കഴിവ്, പരിശീലനം സിദ്ധിക്കാത്ത കണ്ണുകൾക്കു മുന്നിൽ ഏതാണ്ട് അദൃശ്യമായി, അചേതനമായി പ്രത്യക്ഷപ്പടാനുള്ള കഴിവ്, കാലക്രമേണ സമ്പാദിച്ചു എസ്കത. അവനുമായി ഒരേ മുറിയിൽ കഴിയു മ്പോഴും അപരിചിതരുടെ കണ്ണിലവൻപെടാൻ അല്പനേരമെടുത്തു. അതിലും നേരമെടുത്താണ് അവനു മിണ്ടാട്ടമേയില്ല എന്ന കാര്യം അവരറി ബഅ്) ത്, ഈ ലോകത്തിലെ ഇത്തിരിയോളം ഇടം മതിയായിരുന്നു എസ്തയ്ക്ക്

സോഫിമോളുടെ അടക്കു കഴിഞ്ഞ് എസ്തതയെ തിരിച്ചയച്ചപ്പോൾ, അവരുടെ അച്ഛൻ, അവനെ കൽക്കട്ടയിലെ ഒരു ബോയ്സ് സ്കൂളിൽ ചേർത്തു. അത വിശേഷപ്പെട്ട ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നില്ല അവൻ, പക്ഷേ ഒന്നിലും പിന്നോ ക്കമായിരുന്നില്ല. പ്രത്യേകിച്ചൊന്നിലും മോശവുമായിരുന്നില്ല. അവന്റെ ആനു വൽ പ്രോഗ്രസ് റിപ്പോർട്ടിൽ അദ്ധ്യാപകർ പതിവായി, ഒരു ശരാശരി വിദ്യാർത്ഥി എന്നോ തൃപ്തികരം എന്നോ രേഖപ്പെടുത്തിപ്പോന്നു. ആവർത്തി ച്ചുപോന്ന ഒരു പരാതി, ഗുപ്ത ആക്റ്റിവിറ്റികളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നില്ല എന്ന തായിരുന്നു. ഗുപ്ത ആക്റ്റിവിറ്റി എന്നതുകൊണ്ട് തങ്ങൾ അർത്ഥമാക്കുന്ന തെന്താണ് എന്നവർ ഒരിക്കലും വ്യക്തമാക്കിയതുമില്ല. എസ്തത സ്കൂൾപഠനം ഒരുവിധം പൂർത്തിയാക്കി. പക്ഷേ കോളജിൽ പോകാൻ അവൻ വിസമ്മതിച്ചു. പകരം തന്റെ അച്ഛനെയും രണ്ടാനമ്മയെയും നാണക്കേടിലാഴ്ത്തിക്കൊണ്ട് (തുടക്കത്തിൽ മാത്രം) വീട്ടുജോലികൾ ചെയ്യാ നാരംഭിച്ചു. അവന്റെ ചെലവിനുള്ളത് സ്വയം കണ്ടെത്താനുള്ള ഒരേ ഒരു വഴിപോലുണ്ടായിരുന്നു അത്. തുക്കലും തുടയ്ക്കക്കലും അലക്കലും എല്ലാം അവൻ ചെയ്തു. പാചകം ചെയ്യാനും പച്ചക്കറി വാങ്ങാനും അവൻ പഠിച്ചു.

തിളങ്ങുന്ന, എണ്ണയിട്ട പച്ചക്കറിക്കുമ്പാരങ്ങൾക്കു പുറകിലിരിക്കുന്ന അങ്ങാ ടിക്കച്ചവടക്കാർ, അവനെ തിരിച്ചറിയാൻ തുടങ്ങി. ബാക്കി ഇടപാടുകാരുടെ ബഹളത്തിനിടയിലും അവരവന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ നിവർത്തിച്ചുകൊടുത്തു. അവൻ എടുത്ത പച്ചക്കറിയിടാൻ അവരവനു തുരുമ്പെടുത്ത ഫിലിം പെട്ടി കൾ കൊടുത്തു. അവനൊരിക്കലും വിലപേശിയില്ല. അവരവനെ ഒരിക്കലും പറ്റിച്ചതുമില്ല. പച്ചക്കറികൾ തൂക്കി അതിന്റെ വില വാങ്ങിക്കഴിയുമ്പോൾ അവരതെല്ലാം അവന്റെ ചുവന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് സഞ്ചിയിലേക്ക് ഇട്ടുകൊടുത്തു (ഉള്ളി ഏറ്റവും താഴെ, വെണ്ടക്കയും തക്കാളിയും ഏറ്റവും മുകളിൽ); ഒരു മല്ലിത്തണ്ടും ഒരുപിടി പച്ചമുളകും എപ്പോഴും സൗജന്യമായും. തിരക്കുപി ടിച്ച ട്രാമിൽ കയറി അവനതെല്ലാം വീട്ടിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. ശബ്ദ ങ്ങളുടെ ഒരു കടലിലൂടെ ഒഴുകിനീങ്ങുന്ന ശാന്തമായ ഒരു കുമിള. ഭക്ഷണനേരത്ത് അവന് എന്തെങ്കിലും വേണമെങ്കിൽ അവൻതന്നെ എണീറ്റുപോയി അതെടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു. ഒരിക്കൽ എത്തിച്ചേർന്നതിൽപ്പിന്നെ മൂകപ്രകൃതം, അത് എസ്തതയിൽ ത്തന്നെ താമസമാവുകയും പരക്കുകയും ചെയ്തു. അതവന്റെ തലയിൽ നിന്നു പുറത്തുകടന്ന് അതിന്റെ ചെളികൈക്കകളിലവനെ പൊതിഞ്ഞുപിടിച്ചു. ഒരു പുരാതനമായ ഭൂണത്തിന്റെ ഹൃദയസ്പന്ദനതാളത്തിനൊത്ത താരാട്ടി. ഈമ്പിക്കുടിക്കുംവിധമുള്ള അതിന്റെ രഹസ്യ സ്പർശിനികൾ അവന്റെ തല യോട്ടിയുടെ അന്തർഭാഗങ്ങളിലൂടെ അരിച്ചരിച്ചുകടന്ന്, അവന്റെ സ്മൃതിയുടെ ശ്യംഗങ്ങളിലൂടെയും താഴ്വാരങ്ങളിലൂടെയും പടർന്നുപിടിച്ചു. വാക്യങ്ങളുടെ യെല്ലാം വേര് അടർത്തിനീക്കി, വാക്കുകളെ നാക്കിൻതുമ്പത്തുനിന്ന് അടി ച്ചുവാരി പുറത്തുകളഞ്ഞു. ചിന്തകൾ പ്രകാശിപ്പിക്കാനാവശ്യമായ വാക്കു കളെ ഉരിഞ്ഞുകളഞ്ഞു. എന്നിട്ടവയെ, ചേരദിച്ചു. നഗ്നമായ നിലയിൽ ഉപേ ക്ഷിച്ചു. സംസാരിക്കാനാവാതെ, മരവിച്ച എസ്ത. അവനവിടെയെങ്ങും ഇല്ല എന്ന തോന്നലുളവാക്കിക്കൊണ്ട് എസ്ത. മെല്ലെ വർഷങ്ങൾ പോക്കെ പ്പോകെ, എസ്തത പുറംലോകത്തിൽനിന്ന് പിൻവാങ്ങി. തന്റെയുള്ളിൽ ജീവി ക്കുന്ന നീരാളിയുമായും അത് തന്റെ

ഭൂതകാലത്തെ മായ്ച്ചുകൊണ്ട് തുപ്പിയ കരിനീലമഷിയുമായും അവൻ കാണക്കാണെ രഞ്ജിപ്പിലെത്തി. അവന്റെ മൗനത്തിന്റെ ഹേതു, കമേണ എങ്ങോ ഒളിഞ്ഞിരിപ്പായി, അതിനെച്ചൊല്ലി യുള്ള പരമാർത്ഥത്തിന്റെ മടക്കുകളുടെ ആഴങ്ങളിലെവിടെയോ അത് അടക്കം ചെയ്യപ്പെട്ടു. കിഴവനും അന്ധനും തലയിലെ രോമമെല്ലാം കൊഴിഞ്ഞുപോയവനും പതിനേഴു വയസ്സുകാരനും ശരീരനിയന്ത്രണമെല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടവനും ആയ തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട സങ്കരവർഗ്ഗക്കാരൻ നായ ഖുബചന്ദ് ദുരിതമയമായ, നീണ്ടു നീണ്ടുപോകുന്ന മരണത്തെ വരിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ, അതിനു സ്വന്തം ജീവിതവുമായി അഭേദ്യബന്ധം ഉള്ളതുപോലെ എസ്തത അതിന്റെ ജീവിത ത്തിന്റെ അന്ത്യമാസങ്ങളിൽ അതിനെ പരിചരിച്ചു. സദുദ്ദേശ്യം നിറഞ്ഞ മനസ്സും ഒട്ടും വിശ്വാസമർപ്പിക്കാനാകാത്ത മൂത്രസഞ്ചിയുമായി, പിൻവശപ്പു ന്തോട്ടത്തിലേക്കു നയിക്കുന്ന വാതിലിന്റെ അടിഭാഗത്ത് അവനു പോകാ നായി ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്ന വാതിലിനടുത്ത് വലിഞ്ഞിഴഞെത്തത്തിനില്ക്കു മായിരുന്നു ആ നായ, ജീവിതത്തിന്റെ അവസാന മാസങ്ങളിൽ. എന്നിട്ട്, ആ വാതിലിലൂടെ തല മാത്രം പുറത്തേക്കിട്ട്, വാതിലിനപ്പുറത്തേക്കാണ് വീഴുന്നതെന്ന് വിചാരത്തിൽ, അകത്തുതന്നെ ഒഴിച്ചു കടുംമഞ്ഞനിറമൂത്രം. എന്നിട്ടവൻ ഒഴിഞ്ഞ മൂത്രസഞ്ചിയും തെളിഞ്ഞ മനസ്സാക്ഷിയുമായി, ദുഃഖാർദമായ തലയോട്ടിയിലെ പാടപിടിച്ച കുളം പോലെ കാണപ്പെട്ട അവന്റെ മങ്ങിയ പച്ചക്കണ്ണുകൾകൊണ്ട് എസ്തയ്ക്കുനേരേ നോക്കും. പിന്നെ, നിലത്ത്, നനഞ്ഞ കാല്പാടുകൾ അവശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് തന്റെ നനഞ്ഞ കുഷനരികിലേക്ക് തിരികെ നടക്കും. അവന്റെ കുഷനിൽക്കിടന്ന് ഖുബചന്ദ് മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ, അതിന്റെ മിനുസമുള്ള ഊതനിറ വൃഷണ ങ്ങളിൽ കിടപ്പുമുറിയുടെ ജനാല പ്രതിഫലിച്ചുകാണാമായിരുന്നു. അപ്പുറ മുള്ള ആകാശവും കാണാമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ആകാശത്തിനു കുറുകെ പറന്ന ഒരു പക്ഷിയെയും അതിൽ കാണായി. തകർക്കപ്പെട്ട ഒരാളുടെ ഓർ മ്മയിൽ ചോര വാർന്നൊഴുകി, വാടിയ റോസാപ്പുക്കളുടെ മണത്തിൽ മുങ്ങി ക്കഴിഞ്ഞ എസ്തയ്ക്ക്, അത്രമാത്രം

ദുർബലമായ, അസഹ്യമാംവിധം പിഞ്ചായ ഒന്നിന്റെ നിലനില്പ ഈ ലോകത്തിൽ സാദ്ധ്യമായി എന്ന പര മാർത്ഥം അവിശ്വസനീയമായാണനുഭവപ്പെട്ടത്. ഒരു വയസ്സൻ നായയുടെ വൃഷണത്തിൽ, പറക്കുന്ന ഒരു കിളി പ്രതിഫലിച്ചത്. ആ കാഴ്ച, അതവനെ ഉറക്കെ ചിരിപ്പിച്ചു.

ഖുബചന്ദ് മരിച്ചശേഷമാണ് എസ്തത നടത്തം തുടങ്ങിയത്. മണിക്കൂറു കളോളം അവൻ നിർത്താതെ നടന്നു. ആദ്യം അവൻ അയൽപ്രദേശങ്ങളി ലൂടെയേ നടക്കുമായിരുന്നുള്ളു. ക്രമേണ അവൻ ദൂരേക്കു ദൂരേക്കു പോകാൻ തുടങ്ങി.

റോഡിൽ അവനെ നിത്യേന കണ്ട് ആളുകൾക്കു ശീലമായി. നന്നായി വേഷം ധരിച്ച പതിഞ്ഞ നടപ്പുതാളമുള്ള ഒരാൾ. അവന്റെ മുഖം സൂര്യതാപ മേറ്റ ചുളിഞ്ഞു. അത് മുഷിഞ്ഞിരുണ്ടതായി. കമേണ അതൊരു വാതിൽപ്പു റക്കാഴ്ചയായി. ഉള്ളതിനെക്കാൾ കൂടുതൽ വിവേകം തോന്നിച്ചു അവന് നഗരത്തിലെത്തിയ മുക്കുവനെപ്പോലായി അവൻ. ഉള്ളിൽ കടൽരഹസ്യ ങ്ങളുമായി, ഒരു മുക്കുവൻ.

ഒരിക്കൽക്കൂടി തിരിച്ചയയ്ക്കപ്പെട്ട എസ്ത തത്കാലം അയ്മനത്തെല്ലായി ടത്തും കൂടി നടക്കുകയായി. ചില ദിവസങ്ങളിൽ തീട്ടവും വേൾഡ് ബാങ്ക് ലോൺ കൊണ്ടു വാങ്ങിയ കീടനാശിനികളും മണക്കുന്ന പുഴയോരത്തുകൂടി നടന്നു അവൻ. മീനുക ളെല്ലാം മിക്കവാറുംതന്നെ ചത്തൊടുങ്ങിയിരുന്നു. ശേഷിച്ച ചിലത് ചിറക് അഴുകിയും കുരുക്കൾ വന്നും കഷ്ടപ്പെടുകയായിരുന്നു. മറ്റു ദിവസങ്ങളിൽ അവൻ റോഡിലൂടെ നടന്നു. ഗൾഫ്നാടുകളിൽ കഠിനമായി ജോലി ചെയ്തതു സമ്പാദിച്ച കാശുകൊണ്ട് നേഴ്സുമാരും കല്ലാ ശാരിമാരും കമ്പി വളയ്ക്കുന്നവരും ബാങ്ക് ക്ലർക്കുമാരും അസന്തുഷ്ടരായി വിദൂരസ്ഥലങ്ങളിൽ കഴിഞ്ഞുകൊണ്ട് നാട്ടിൽ, ദാ ഇപ്പോ ചുട്ടെടുത്ത് ഐസിങ് അലങ്കാരം ചെയ്തതുപോലെ പണിതുവച്ച ഗൾഫകാശുവീടുകൾ പിന്നിട്ട്, സ്വകാര്യഉടമസ്ഥതയിലെ റബ്ബർമരങ്ങൾക്കിടയിൽ സ്വകാര്യഉടമ സ്ഥതയിലെ ക്രൈഡവ്-വേയിൽ പതുങ്ങിയൊതുങ്ങി, സ്വന്തം നാടുവാഴിത്ത പ്രതാപകഥയിൽ മനംമയങ്ങി നില്ക്കുന്ന, അസൂയപ്പച്ചപ്പായൽപിടിച്ച, നീ രസം മുറ്റിയ, പഴഞ്ചൻവീടുകൾ പിന്നിട്ട്

അവന്റെ മുതുമുത്തച്ഛൻ, അയിത്തക്കാരായ കുട്ടികൾക്കായി പണിത ഗ്രാമപ്പള്ളിക്കൂടം പിന്നിട്ട് സോഫിമോളുടെ മഞ്ഞപ്പള്ളി പിന്നിട്ട് അയ്മനത്തെ യൂത്ത് കുങ് ഫു ക്ലബ്ബ് പിന്നിട്ട്, റെൻഡർ ബഡ്സ് നേഴ്സസറി സ്കൂൾ (തൊട്ടുകൂടാവുന്നവർ ക്കായുള്ള)പിന്നിട്ട്, അരി, പഞ്ചസാര, വാഴപ്പഴം (തട്ടിൻപുറത്തുനിന്ന് തൂങ്ങി ക്കിടന്ന കുലയിൽനിന്നുരിഞ്ഞ്) എന്നിവ വിൽക്കുന്ന റേഷൻകട പിന്നിട്ട് ഉത്തരത്തിൽനിന്നു തുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ചരടിൽ തൂക്കിയിട്ട (അവാസ്തവമായ *സൗത്ത്* ഇന്ത്യൻ കാമപ്പേക്കുത്തുകളുടെ)തരംതാണ, ഉള്ളടക്കത്തിലത യൊന്നും കടുപ്പമില്ലാത്ത അശ്ലീലമാസികകൾ, പേജുകൾ ക്ലിപ് ചെയ്തത നിലയിൽ കഴുക്കോലിൽനിന്ന് കയററ്റത്തു തൂങ്ങിക്കിടന്നിരുന്നു. അയഥാർ ത്ഥമായ ചോരക്കുളത്തിൽ കിടക്കുന്ന നഗ്നസ്ത്രീകളുടെ ദൃശ്യങ്ങളുമായി, സത്യസന്ധരായ റേഷൻവാങ്ങലുകാരെ പ്രലോഭിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, ഇളംകാറ്റത്ത് അലസമായി ആടി. ചിലപ്പോൾ ലക്കി പ്രസും പിന്നിട്ട *എസ്ത* നടന്നു. ഒരുകാലത്ത് കമ്മ്യൂ ണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ അയ്മനം ഓഫീസായിരുന്ന, പാതിരാ സ്റ്റഡിക്ലാസുകൾ നടത്തിയിരുന്ന, ലഘുലേഖകളും ഇളക്കിമറിക്കുംവിധമുള്ള മാർക്സിസ്റ്റ് പാർട്ടി വിപ്ളവഗാനങ്ങളും അച്ചടിക്കുകയും വിതരണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തതി രുന്ന, പഴയകാല സഖാവ് കെ.എൻ.എം പിള്ളയുടെ ലക്കിപ്രസ്. മേലക്കുര മേൽ പാറിപ്പറന്നിരുന്ന കൊടി പഴകി കെട്ടുപോയിരുന്നു. അതിലെ ചുവപ്പ വാർന്നുപോയിരുന്നു. പ്രഭാതങ്ങളിൽ ഒരു നരച്ച ആർട്ടെക്സസ് ബനിയനിട്ട്, വൃഷണങ്ങൾ നിഴ ലിച്ചുകാണുംവിധം നേർമ്മയുള്ള വെള്ള മുണ്ടുടുത്ത് കെ.എൻ.എം. പിള്ള പുറത്തുവന്നു. എല്ലുകളിൽനിന്ന് ച്യയിങ് ഗം പോലെ വലിഞ്ഞുതുങ്ങിക്കി ടക്കുന്ന അയഞ്ഞ പഴയ തൊലിയിലാകെ ചൂടുള്ള, കുരുമുളകിട്ട നാളി കേരയെണ്ണ തേച്ചുപിടിപ്പിച്ചു. ഒറ്റയ്ക്കക്കായിരുന്നു അയാൾ താമസം. അയാളുടെ ഭാര്യ കല്യാണി, അണ്ഡാശയാർബുദം മൂലം

മരിച്ചുപോയിരുന്നു. അയാളുടെ മകൻ ലെനിൻ, ഡൽഹിയിലേക്കു താമസം മാറിപ്പോയിരുന്നു. അയാളവിടെ വിദേശ എംബസികൾക്ക് സർവീസ് കോൺട്രാക്റ്ററായി ജോലിചെയ്തതു പോന്നു. അയാളുടെ വീടും പിന്നിട്ട എസ്തത നടക്കുമ്പോൾ, വീടിനു പുറത്താണ് അയാളെങ്കിൽ അവനെ അഭിവാദ്യം ചെയ്യുക അയാളുടെ പതിവായിരുന്നു. ഒരുകാലത്ത് തീക്ഷ്ണവും ഉച്ചസ്ഥായിയിലും ആയിരുന്നു. പക്ഷേ ഇപ്പോൾ, നീരു പിഴിഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ അവശേഷിക്കുന്ന കരിമ്പിൻചണ്ടിപോലെ ചതഞ്ഞ് പിഞ്ഞിയ സ്വരത്തിൽ അയാൾ വിളിച്ചുചോദിക്കും. "എസ്തതമോൻ. ഗുഡമോണിങ്. നിന്റെ പതിവ് നടത്തം, അല്ലേ? എസ്ത നടത്തം തുടരും, മര്യാദയോ അപമര്യാദയോ കാട്ടാതെ. തികച്ചും ശാന്തനായി. രക്തചംക്രമണം നേരാംവണ്ണമാകാനായി സഖാവ് പിള്ള ശരീരമാകെ സ്വയം അടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. തന്നെ എസ്തത, തിരിച്ചറിയുന്നോ ഇല്ലയോ എന്നൊന്നും അയാൾക്ക് ഒരുപിടിയുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അയാളത്രത കാര്യ മാക്കി എടുത്തിരുന്നുമില്ല. നടന്ന കാര്യങ്ങളാകമാനം എടുത്താൽ, ഒട്ടും ചെറു തല്ലായിരുന്നു അതിലയാൾക്കുള്ള പങ്ക്. എങ്കിൽപ്പോലും സംഭവിച്ചതി നെല്ലാം താനും വ്യക്തിപരമായി ഉത്തരവാദിയാണെന്ന ഒരു മട്ട അയാൾ ഒരിക്കലും കാണിച്ചില്ല. എല്ലാംതന്നെ രാഷ്ട്രീയ അനിവാര്യതയുടെ അനി വാര്യമായ പരിണതിയായി അയാൾ തള്ളിക്കളഞ്ഞു. പഴയ ഓംലെറ്റും മുട്ടയും കഥതന്നെ. എന്നാൽ സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ള അടിസ്ഥാന പരമായി ഒരു രാഷ്ട്രീയക്കാരനായിരുന്നു. ഒരു പ്രൊഫഷണൽ ഓംലെറ്റിയർ. ഒരിക്കലും ഉള്ളു പുറത്തു കാട്ടാതെ, എന്നാൽ ഒരു പോറലുപോലുമേല ക്കാതെ, എല്ലാ കലാപങ്ങളിൽനിന്നും ഒഴിഞ്ഞുമാറി അയാൾ ഒരോന്തിനെ പ്പോലെ നടന്നു ഇഹലോകത്തിലൂടെ. അയമനത്ത് റാഹേൽ തിരികെയെത്തിയത് അറിയാനിടയായ ആദ്യത്തെ ആളായിരുന്നു അയാൾ. ജിജ്ഞാസയെ ഒന്നുണർത്തി എന്നല്ലാതെ ആ വാർത്ത, അയാളെ അലോസരപ്പെടുത്തിയൊന്നുമില്ല. സഖാവ് പിള്ളയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം എസ്തത തികച്ചും ഒരപരിചിതനായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അയ്മനത്തുനിന്നുള്ള അവന്റെ പുറത്താക്കൽ ഒരുപാടു പണ്ട്. ആചാരോപ

ചാരങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ, പെട്ടെന്നാണു നടന്നത്. പക്ഷേ റാഹേൽ, സഖാവ് പിള്ളയുടെ കൺമുന്നിലാണ് വളർന്നത്. അവൾ തിരികെ വരാനെന്തു കാരണം, അതും ഇത്രനാളുകൾക്കുശേഷം എന്നയാൾക്കു മനസ്സിലായില്ല.

റാഹേൽ വരുംവരെ എസ്തതയുടെ തലയ്ക്കക്കകം ശാന്തമായിരുന്നു. പക്ഷേ അവൾ, കടന്നുപോകുന്ന തീവണ്ടികളുടെ ഒച്ചയും ഒരു ജനലോരസീറ്റിന രികിൽ ഇരുന്നാൽ ദേഹത്തു പതിയുന്ന നിഴലും വെളിച്ചവും കൊണ്ടുവന്നു തന്നോടൊപ്പം. വർഷങ്ങളായി പൂട്ടിക്കിടന്ന ലോകം പെട്ടെന്ന് കുത്തിയൊ ലിച്ചുള്ളിലേക്കു വരികയായിരുന്നു. ശബ്ദബാഹുല്യം കാരണം അതോടെ എസ്തതയ്ക്ക് ഒന്നും കേൾക്കാനാകാതായി. തീവണ്ടികൾ. ടാഫിക് സംഗീതം. ഓഹരിവിപണി അണക്കെട്ട് പൊട്ടിയതുമൂലമുണ്ടായ വെള്ളപ്പാച്ചിലിലെ ചുഴിയിൽപെട്ട സർവ്വതും നശിക്കുംപോലെ. വാൽനക്ഷത്രങ്ങൾ, വയലിനു കൾ, പരേഡുകൾ, ഏകാന്തത, മേഘങ്ങൾ, താടികൾ, ലിസ്റ്റുകൾ, കൊടി കൾ, ഭൂമികുലുക്കങ്ങൾ, നിരാശ എല്ലാം ഒരു ചുഴിയാൽ വടിച്ചുമാറ്റപ്പെട്ടു.

പുഴക്കരയിലൂടെ നടക്കുന്ന എസ്തത, മഴനനവോ തത്കാലത്തേക്ക് തന്നെ ദത്തെടുത്ത മട്ടിൽ കൂടെ ഒട്ടിനടക്കുന്ന പട്ടിക്കുഞ്ഞിന്റെ പൊടുന്നനെയുള്ള ദേഹം കുടയലോ ചെളിയിലൂടെയുള്ള അതിന്റെ നടത്തത്തിന്റെ ഒച്ചയോ ഒന്നും അറിഞ്ഞതേയില്ല. വയസ്സൻ മാങ്കോസ്റ്റിൻ മരവും കടന്ന് പുഴയിലേക്കു നീണ്ടുനില്ക്കുന്ന ഒരു തിട്ടിന്റെ അറ്റത്തോളം അവൻ പോയി. എന്നിട്ട് കുന്ത ക്കാലിലിരുന്ന് മഴത്താളത്തിനനുസരിച്ച് സ്വയം ചാഞ്ചാടി. അവന്റെ ഷുസ് നനഞ്ഞ മണ്ണിൽ പുതഞ്ഞ് ശബ്ദമുണ്ടായി. തണുത്തുവിറച്ച പട്ടിക്കുഞ്ഞ് എല്ലാത്തിനും സാക്ഷിയായി.

എസ്തത വീണ്ടും തിരിച്ചയയ്ക്കക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, അയ്മനം വീട്ടിൽ ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മയും മുൻശണ്ഠിക്കാരി, കുറിയ പാചകക്കാരി കൊച്ചുമറിയയും മാത്ര മാണവശേഷിച്ചിരുന്നത്. അവരുടെ അമ്മുമ്മയായ മമ്മാച്ചി മരിച്ചുകഴിഞ്ഞി രുന്നു. ചാക്കോ കാനഡയിലായിരുന്നു. പ്രാചീന കൗതുകവസ്തുക്കളുടേ തായ, പക്ഷേ വിജയകരമല്ലാത്ത ഒരു ബിസിനസ് നടത്തിപ്പോന്നു അയാൾ. റാഹേലിന്റെ കാര്യമാണെങ്കിലോ... അവൾ ഒഴുകുകയായിരുന്നു. അമ്മുവിന്റെ മരണത്തിനു ശേഷം. (അകലെനിന്നാരോ ഒരാൾ ഒച്ചവയ്ക്കുംപോലൊരു ചിലമ്പിച്ച ശബ്ദവും നെഞ്ചിൽ പേറി, കോർട്ടിസോൺകൊണ്ട് വീർത്തുവിങ്ങി അയ്മനത്തേക്ക് അമ്മു അവസാനം വന്നശേഷം). സ്കൂളിൽനിന്ന് സ്കൂളിലേക്ക് ഒഴിവുദിവ സങ്ങൾ, അവൾ അയ്മനത്തു ചെലവഴിച്ചു. ചാക്കോയാലും മമ്മാച്ചിയാലും (കള്ളുഷാപ്പിലെ രണ്ടു കുടിയന്മാരെപ്പോലെ, ദുഃഖംകൊണ്ട് ദുർബലയായി ത്തീർന്ന) ഏതാണ്ട് മുഴുവനായും അവഗണിക്കപ്പെട്ട്, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെ തീർത്തും അവഗണിച്ച് റാഹേലിനെ വളർത്തുന്നതു സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ ചാക്കോയും മമ്മാച്ചിയും ശ്രദ്ധിക്കാതെയല്ല, വGക്ഷ അവർക്കതിനായില്ല. അവർ ശ്രദ്ധ (ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, ഫീസ്) നല്കി, പക്ഷേ താത്പര്യം പിൻവലിച്ചു. അയ്മനം വീടിനു ചുറ്റും സോഫിമോളുടെ നഷ്ടം, മൃദുപതനങ്ങളോടെ, സോക്സിനുള്ളിലെ ഒരു പതുപതുത്ത വസ്തുവെപ്പോലെ നടന്നു. അത് പുസ്തകങ്ങളിലും ആഹാരസാധനങ്ങളിലും ഒളിച്ചിരുന്നു. മമ്മാച്ചിയുടെ വയ ലിന്റെ ചട്ടക്കൂടിലും, ചാക്കോയെ സ്ഥിരമായി വിഷമിപ്പിച്ചിരുന്നതായ അയാ ളുടെ കണങ്കാലിലെ വണങ്ങളുടെ പൊറ്റയിലും. അയാളുടെ ദുർബ്ബലമായ പെണ്ണത്തക്കാലുകളിൽപോലും. എങ്ങനെയാണ് മരണത്തിന്റെ ഓർമ്മ, അതു കട്ടെടുത്ത ജീവിതത്തിന്റെ ഓർമ്മയെക്കാളും വളരെ കൂടുതൽ കാലം ജീവിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്നതു് ചില പ്പോഴൊക്കെ കൗതുകകരമായി. വർഷങ്ങൾ പോക്കെ, സോഫിമോളുടെ ഓർമ്മ (സോഫിമോൾ, കുഞ്ഞറിവുകളുടെ അന്വേഷക: പ്രായം ചെന കിളി കൾ മരിക്കാനായി എവിടെയാണു പോകുന്നത്. കല്ലുകൾ താഴേക്കെന പോലെ ആകാശത്തിൽനിന്

മരിച്ചവർ താഴേക്കു വീഴാത്തതെന്ത്? സോഫി മോൾ, പരുക്കൻ പരമാർത്ഥങ്ങളുടെ സന്ദേശവാഹക: നിങ്ങൾ രണ്ടും മൊത്തമായും കറുമ്പർ, ഞാൻ പക്ഷേ പാതിക്കറമ്പി-സോഫിമോൾ, രക്ത ത്തിന്റെ ഗുരു. ഞാൻ അപകടത്തിൽപെട്ട ഒരാളെ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അയാളുടെ ഒരു *ഞരമ്പിന്റെ* അറ്റത്തുനിന്, *കൃഷ്ണമണി* ഒരു യോയോപോലെ തൂങ്ങി ക്കിടനു...) കമേണ മങ്ങി എങ്കിലും സോഫിമോളുടെ നഷ്ടം, സജീവവും ശക്തവുമായിരുന്നു...അതെപ്പോഴും ഉണ്ടായിരുന്നു അവിടെ. അതാതു കാലത്തെ പഴവർഗ്ഗംപോലെ. എല്ലാക്കാലത്തും. ഒരു ഗവൺമെന്റ് ജോലി യുടെയത്ര സ്ഥിരതയോടെ. അത് റാഹേലിനെ കുട്ടിക്കാലത്തിൽനിന്ന് പെണമ ക്കാലത്തിലേക്ക് (സ്കൂളിൽനിന്ന് സ്കൂളിലേക്ക്)കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി.

ഹെഡ്മിസ്തടസിന്റെ പൂന്തോട്ടത്തിന്റെ കവാടത്തിനു പുറത്ത് പച്ചച്ചാ ണകത്തിന്റെ ഒരു കുഞ്ഞുകൂന, കുഞ്ഞുപൂക്കൾകൊണ്ട് അലങ്കരിക്കുന്നത് കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, നസറത് കോൺവെന്റിൽവച്ച റാഹേൽ ആദ്യമായി ബ്ലാക്സ് ലിസ്റ്റ് ചെയ്യപ്പെട്ടു. പതിനൊന്നാം വയസ്സിൽ. അടുത്ത ദിവസം അസം ബ്ലിയിൽ ഓക്സ്ഫോർഡ് ഡിക്ഷ്ണറിയിൽ ഡിപവിറ്റിയുടെ അർത്ഥം നോക്കാനും അതുറക്കെ വായിക്കാനും അവൾ നിർബന്ധിതയായി.

വായടച്ച്, മുഖം വീർപ്പിച്ചുനില്ക്കുന്ന ഒരു നിര കന്യാസ്ത്രതീകൾ പുറ കിൽ, കളിയാക്കിച്ചിരിക്കുന്ന പെൺകുട്ടിമുഖങ്ങൾ കടലായി മുന്നിൽ, റാഹേൽ വായിച്ചു. 'ദ ക്വാളിറ്റി ഓര കൺഡീഷൻ ഓഫ് ബീയിങ് *ഡിശ്ലേപവ്ഡ്* ഓര കറുപ്റ്റ് പെർവെർറ്റഡ് ക്വാളിറ്റി മോറൽ പെരവേർഷൻ, ദി ഇനേറ്റ് കറപ്ഷൻ ഓഫ് ഹ്യൂമൻ നേച്ചർ ഡ്യ റ്റു ഒറിജിനൽ സിൻ; ബോത് ദി ഇലെക്റ്റ് ആന്റ് നോൺ ഇലക്റ്റ് കം ഇന്റ് *ദ* വേൾഡ് ഇൻ എ *സ്റ്റേറ്റ്* ഓഫ് റ്റോട്ടൽ ഡി ആന്റ് എലിയനേഷൻ ഫം ഗോഡ് ആന്റ് കൃാൻ, ഓഫ് ദൈംസെൽവ് ഡു നതിങ് ബട്ട് സിൻ. ജെ.എച്ച്.ബ്ളന്റ്' മുതിർന്ന പെൺകുട്ടികളുടെ ആവർത്തിച്ചുള്ള പരാതിയെത്തുടർന്ന്, ആറു മാസത്തിനുശേഷം അവൾ പുറത്താക്കപ്പെട്ടു. വാതിലിനു പുറകിൽ ഒളിച്ചുനിന്ന് മനപ്പൂർവ്വം സീനിയേഴ്സുമായി കൂട്ടിയിടിക്കുന്നുവെന്നായിരുന്നു (അത് ശരിയായിരുന്നുതാനും)അവളുടെ മേൽ ചുമത്തപ്പെട്ട കുറ്റം. അത്തരം പെരുമാറ്റത്തെപ്രതി പ്രിൻസിപ്പലവളെ (നല്ലവാക്കു പറഞ്ഞും അടിച്ചും പട്ടിണി ക്കിട്ടും) ചോദ്യം ചെയ്തപ്പോൾ, മുലകൾക്കു വേദനിക്കുമോ എന്നറിയാൻ വേണ്ടിയാണ് അങ്ങനെ ചെയ്തതെന്ന് അവൾ സമ്മതിച്ചു ഒടുക്കം. ആ കിസ്ത്യൻസ്ഥാപനത്തിൽ മുലകൾ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന തേയില്ല. ഇല്ലാത്ത ഒരു വസ്തു, ഇല്ലാത്ത ഒന്നിന് വേദനിക്കുന്നതെങ്ങനെ?

മൂന്നു പുറത്താക്കലുകളിൽ ഒന്നാമത്തേതായിരുന്നു അത്. രണ്ടാമത്തേത് പുകവലിച്ചതിന് മൂന്നാമത്തേത് ഹൗസമിസ്തടസിന്റെ തിരുപ്പന് തീവച്ചതിന്. സമ്മർദ്ദം സഹിക്കവയ്യാതായപ്പോൾ താനതു മോഷ്ടിച്ചതാണെന്ന് കുറ്റ സമ്മതം നടത്തേണ്ടിവന്നു റാഹേലിന് അവൾ ചെന്നുപെട്ട ഓരോ സ്ക്കൂളി ലെയും അദ്ധ്യാപകർ പ്രത്യേകം എടുത്തുപറഞ്ഞത്.

- 1. വളരെ മര്യാദക്കാരിയായ ഒരു കുട്ടിയാണ്.
- 2. സുഹൃത്തുക്കളില്ല.

ഇക്കാരണത്താൽത്തന്നെ വളരെ ഗൗരവതരമായി കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ട തായ കാര്യം എന്ന് ഐകകണ്ഠ്യന അഭിപ്രായപ്പെട്ടു അവർ. (തങ്ങളുടെ അദ്ധ്യാപകയെതിർപ്പിനെ, അവരാദ്യം നാക്കാൽ തൊട്ടുനോക്കി. പിന്നെ സ്വാദ നുണഞ്ഞിറക്കി, അതും കഴിഞ്ഞ് മധുരപദാർത്ഥമെന്നപോലെ ഈമ്പിക്കു ടിച്ചു), അവർ പരസ്പരം പിറുപിറുത്തു, എങ്ങനെയാണ് ഒരു പെൺകുട്ടി ആവുനതെന് അവശ്ക്ക് ഒരു പിടിപാടുമില്ലാത്തതുപോലുണ്ട്.

അത്രയ്ക്കക്കങ്ങ് തെറ്റായിരുന്നെന്നു പറയാൻ പറ്റില്ല അവരുടെ നിഗമനം. ചുറ്റുമുള്ളവരുടെ അവഗണന, അത്, ആത്മാവിനെ യഥേഷ്ടം മേയാൻവി ടുന്ന ഒരാകസ്മികതയായി പരിണമിക്കുകയാണുണ്ടായത്. റാഹേലിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം. തനിക്കായി വാദിക്കാനാരുമില്ലാതെ ഒരു കല്യാണം ശരിയാക്കിക്കൊടു ക്കാൻ ആരുമില്ലാതെ. തനിക്കായി സ്ത്രീധനം കരുതിവയ്ക്കക്കാനാരുമില്ലാതെ. അതുകൊണ്ടുതന്നെ തന്റെ ചക്രവാളസീമയിലൊന്നുംതന്നെ എന്തിനും കട പ്പെട്ട ഒരു ഭർത്താവില്ലാതെ റാഹേൽ വളർന്നു. അതേച്ചൊല്ലിയൊന്നും ബഹളമുയർത്താനൊരുമ്പെടാത്തതിനാൽ, സ്വന്തം നിലയ്ക്ക് എന്തനേഷണവും നടത്താൻ തക്ക സ്വാതന്ത്ര്യം അവ ൾക്കു കൈവന്നു. മുലകളിലേക്കും അവയ്ക്കു നോവുമോ ഇല്ലയോ എന്നതി ലേക്കും എല്ലാം വയ്പുമുടിക്കെട്ടിലേക്കും അവ എത്രത്തോളം നന്നായി കത്തും എന്ന കാര്യത്തിലേക്കും. ജീവിതത്തിലേക്കും അതെങ്ങനെ ജീവിച്ചു തീർക്കണം എന്നതിലേക്കും. സ്കൂൾപഠനം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഡൽഹിയിലെ ഒരു രണ്ടാംകിട ആർക്കി ടെക്ചർ സ്കൂളിൽ അവൾക്കു പ്രവേശനം തരമായി. ആർക്കിടെക്ചറിലുള്ള ഗൗരവമാർന്ന താത്പര്യത്തിന്റെ പരിണതഫലം ഒന്നുമായിരുന്നില്ല അത്. എന്തിന്, ശരിക്കും പറഞ്ഞാൽ ഒരു ഉപരിപ്ളവ താത്പര്യംപോലും ഉണ്ടാ യിരുന്നില്ല അവൾക്ക് അവൾ എങ്ങനെയോ പ്രവേശനപ്പരീക്ഷ എഴുതാനിടയായി, എങ്ങ നെയോ അവളതു കടന്നുകൂടാനിടയാവുകയുംചെയ്തു. അത്രതന്നെ. കരിക്കട്ട കൊണ്ടുള്ള അവളുടെ സ്റ്റിൽ ലൈഫ് സ്കെച്ചുകളിലെ വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തെക്കാൾ ആ വരകളുടെ (മുട്ടൻ) വലിപ്പം, അധികൃതരുടെ മതിപ്പിനു കാരണമാവുക യാണുണ്ടായത്. തികച്ചും അശ്രദ്ധമായ ആ തോന്ന്യാസവരകൾ, കലയെ ച്ചൊല്ലിയുള്ള ആത്മവിശ്വാസമായി തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെട്ടു. സത്യത്തിൽ അതിന്റെ സഷ്ടാവ് കലാകാരിയേ ആയിരുന്നില്ല എങ്കിൽപ്പോലും. അഞ്ചുവർഷ അണ്ടർ ഗ്രാജേറ്റ് കോഴ്സസ് മുഴുമിക്കാതെയും ബിരുദം എടുക്കാതെയും അവൾ എട്ടു വർഷം കോളജിൽ ചെലവഴിച്ചു. താണ ഫീസേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

ഹോസ്റ്റലിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടിയും, സബ്സിഡൈസ്ഡ് സ്റ്റുഡന്റ് മെസിൽനിന്ന് ആഹാരം കഴിച്ചും അപൂർവ്വമായി മാത്രം കോളജിൽ പോയും, വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സേവനം ചൂഷണം ചെയ്യുന്ന, താഴ്ന്ന വേതനം നല്കി അവരുടെ പ്രസന്റേഷൻ വരകൾ അവതരിപ്പിക്കുകയും കാര്യങ്ങൾ ശരിയാകാതാകുമ്പോൾ അവരെ പഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഇരുണ്ട ആർക്കി ടെക്ചറൽ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഡാഫ്റ്റ്സ്മാനു പകരം പണിയെടുത്തും, ഒരു വിധം ജീവിതം തട്ടിക്കുട്ടാൻ അത്ര ബദ്ധപ്പാടൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. മറ്റു വിദ്യാർ ത്ഥികൾ, പ്രത്യേകിച്ചും ആൺകുട്ടികൾ, റാഹേലിന്റെ തോന്ന്യാസപ്രകൃ തവും എന്തെങ്കിലുമായിത്തീരാനുള്ള യാതൊരുവിധ ആഗ്രഹമില്ലായ്മയും കണ്ട് വിരണ്ടുമാറി. അവരവളെ അവളുടെ വഴിക്കു വിട്ടു. അവരുടെ മാന്യ മായ വീടുകളിലേക്കോ ശബ്ദമുഖരിതമായ അവരുടെ പാർട്ടികളിലേക്കോ ആരുമവളെ ക്ഷണിച്ചില്ല. വിലകുറഞ്ഞ ബ്രൗൺ പേപ്പറിൽ വരച്ച ഭ്രമാത്മ കമായ, അപ്രായോഗികമായ കെട്ടിടപ്ലാനുകൾ, സ്നേഹപൂർവ്വകമായ വിമർ ശനങ്ങളോടുള്ള അവളുടെ നിർമ്മത-അവളുടെ പ്രൊഫസർമാർപോലും തെല്ലുസൂക്ഷിച്ചാണ് അവളോടു പെരുമാറിയത്. വല്ലപ്പോഴും അവൾ മമ്മാച്ചിക്കും ചാക്കോയ്ക്കും കത്തുകളെഴുതി. പക്ഷേ ഒരിക്കലും അയ്മനത്തേക്കു തിരിച്ചുപോയില്ല. മമ്മാച്ചി മരിച്ചപ്പോഴും പോയില്ല. ചാക്കോ കാനഡയിലേക്കു കുടിയേറിയപ്പോഴും പോയില്ല്. തദ്ദേശീയ ആർക്കിടെക്ചറിലെ ഊർജ്ജശേഷി എന്ന തന്റെ ഡോക്ട റേറ്റ് ഥീസിസിനുള്ള മെറ്റീരിയൽ കളക്ഷനുവേണ്ടി ഡൽഹിയിലെത്തിയ ലാറി മക കാസലിനെ സ്കൂൾ ഓഫ് ആർക്കിടെക്ചറിൽ വച്ചാണ് അവൾ കണ്ടുമുട്ടിയത്, റാഹേലിനെ ലൈബ്രറിയിൽ വച്ചാണയാൾ ആദ്യമായി ശ്രദ്ധി ച്ചത്. പിന്നെ കുറച്ചുദിവസങ്ങൾക്കു ശേഷം ഖാൻമാർക്കറ്റിൽ വച്ചും-ജീൻസും ഇറുകിയ വെള്ള റ്റീ ഷർട്ടുമായിരുന്നു അവൾ ധരിച്ചിരുന്നത്. പാച്ച വർക്സ് ചെയ്ത ഒരു പഴയ കിടക്കവിരിക്കീറ അവൾ കഴുത്തിനു ചുറ്റുമായി ബട്ടണിട്ടു കെട്ടിനിർത്തിയിരുന്നു. അത് ഒരു ശിരോവസ്ത്രംപോലെ പുറകി ലേക്ക് വീണിഴഞ്ഞുകിടന്നിരുന്നു. കാടൻ തലമുടി പുറകോട്ട് വലിച്ചുപിടി ച്ചുകെട്ടിയിരുന്നെങ്കിലും

അതിനപ്പോഴും മെരുങ്ങായ്ക്കകതന്നെയാണുണ്ടായി രുന്നത്. ഒരു കുഞ്ഞുനൈവരമൂക്കുത്തി ഒരു മൂക്കിൽ തിളങ്ങി. അവൾക്ക് അസംബന്ധാത്മകാംവിധം സുന്ദരമായ തോളെല്ലുകളും കായിക സൗന്ദര്യ ത്തോടെ ഓടാനുള്ള കഴിവും സ്വായത്തമായിരുന്നു. ദാ പോകുനു ഒരു ജാന് ഈണം, ലാറി സ്വയം പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട അവളെ പിൻതുടർന്ന് ഒരു പുസ്തകക്കടയിലെത്തി. അവിടെ അവർ രണ്ടു പേരും പുസ്തകമായിരുന്നില്ല നോക്കിയത്. റാഹേൽ ഒഴുകി അടിയുകയാണുണ്ടായത് വിവാഹത്തിലേക്ക് ആരും ഇരിപ്പുറപ്പിച്ചിട്ടില്ലാത്ത എയർപോർട്ട് ലോഞ്ച്-കസേരയിലേക്ക് ഒരു യാത്ര ക്കാരൻ വന്നടിയുംപോലെ ഇരിക്കാനുള്ള ഒരു ഉൾവിളിയോടെ എന്നപോലെ. അവൾ അവനോടൊപ്പം ബോസ്റ്റണിലേക്കു തിരികെപ്പോയി. അവളുടെ കവിൾ തന്റെ നെഞ്ചോടു ചേർത്ത് ലാറി അവളെ കൈകളി ലെടുത്തപ്പോൾ, അവളുടെ തലയുടെ മുകൾഭാഗവും ഇരുണ്ട തലമുടി ക്കൂമ്പാരവും കാണാൻതക്കവിധം പൊക്കമുണ്ടായിരുന്നു അയാൾക്ക് അവ ളുടെ വായുടെ കോണിൽ തന്റെ വിരൽ വച്ചപ്പോൾ അയാൾക്ക് ഒരു കുഞ്ഞു മിടിപ്പനുഭവിക്കാനായി. ആ മിടിപ്പിന്റെ ഇടത്തെ അയാൾ പ്രണയിച്ചു. അവ ളുടെ തൊലിക്കടിയിലെ ആ നേരിയ, അനിശ്ചിതത്വം നിറഞ്ഞ തിമിർപ്പ്. അയാൾ അവിടെ തൊട്ടു. കണ്ണുകൾ കൊണ്ടതു കേട്ടു. തന്റെ പിറക്കാകുഞ്ഞ് അതിന്റെ അമ്മയുടെ ഉള്ളിൽക്കിടന്ന് തൊഴിക്കുന്നത് കുഞ്ഞിനെ കാത്തു കാത്തിരിക്കുന്ന അച്ഛൻ അനുഭവിക്കുന്നതുപോലെ. അയാൾ, ഒരു സമ്മാനമാണെന്ന മട്ടിൽ അവളെ ചേർത്തുപിടിച്ചു. പ്രണ യത്തിൽ നല്കപ്പെട്ട സമ്മാനം. നിശ്ചലവും സൂക്ഷ്മവും ആയ എന്തോ ഒന്ന് സഹിക്കാനാവാത്തവിധം വിലപിടിച്ചത്.

പക്ഷേ അവർ ഇണചേർന്നപ്പോഴെല്ലാം, അവളുടെ കണ്ണുകൾ അയാളെ അലട്ടി. മറ്റാരുടേതോ എന്ന മട്ടിലാണ് അവളുടെ കണ്ണുകൾ പെരുമാറിയത്. മറ്റാരോ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതുപോലെ. ജനലിൽക്കൂടി കടലിലേക്ക് നോക്കുന്നതുപോലെ. പുഴയിലെ തോണിയെ എന്നപോലെ.

തൊപ്പിവച്ച് പുകമഞത്തിലൂടെ പോകുന്ന ഒരാളെ എന്നപോലെ. ആ നോട്ടത്തിന്റെ പൊരുൾ മനസ്സിലാകാതെ അയാൾക്ക് നീരസം തോന്നി. അയാൾ കുഴങ്ങി. അനാസ്ഥയ്ക്കക്കും നിരാശയ്ക്കും ഇടയിലുള്ള ഒന്നായാണത് അയാൾ വായിച്ചെടുത്തത്. അയാൾക്കറിയില്ലായിരുന്നു. ചില ഇടങ്ങളിൽ, അതായത് റാഹേലിന്റെ നാടുപോലുള്ള ചില ഇടങ്ങളിൽ, മേൽക്കോയ്മയ്ക്കായി പലതരം നിരാശകൾ പരസ്പരം മത്സരിക്കാറുമുണ്ട് എന്ന് വ്യക്തിപരമായ നിരാശയ്ക്കു വേണ്ടത്ര നിരാശാജനകമാവാൻ പറ്റാതെ വരും എന്ന് അനന്തവും ഹിംസാത്മകവും ആഞ്ഞടിച്ച വട്ടമിടു ന്നതും വിഭ്രാന്തവും നിരർത്ഥകവും അയുക്തികവും വ്യക്തിരഹിതവും ഗ്രസ നോന്മുഖവും ആയ രാഷ്ടവ്യഥയുടെ വഴിയോരക്കോവിലിൽ, വ്യക്തി വ്യഥയുടെ കെട്ടിറക്കിവയ്ക്കുമ്പോൾ എന്തോ ചിലതു സംഭവിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് വലിയ ദൈവം, ചൂടുകാറ്റുപോലെ അട്ടഹസിച്ച് വീശിയടിച്ച വ്യക്തി കളിൽനിന്ന് ഭക്തിനിർഭരമായ വണക്കം ചോദിച്ചുവാങ്ങി എന്ന്. അപ്പോൾ ചെറിയ ദൈവം(സുഖിമാനായും കിട്ടുന്നതിൽ തൃപ്തനായും പിന്നെ പരി മിതനായും ഏകാന്തനായും ഇരിക്കുന്ന) ലക്കും ലഗാനുമില്ലാത്ത സ്വന്തം അതിസാഹസമോർത്ത്, ഒരു പൊള്ളച്ചിരിയുമായി ആകെ തരിച്ചു നിന്നു. തന്റെ നിസ്സാരതയുടെ സ്ഥിരീകരണം ഒരു ശീലമായ സ്ഥിതിക്ക് അവൻ തന്നി ലേക്കൊതുങ്ങി ഉദാസീനനായി. ഒന്നും കാര്യമായിരുന്നില്ല അത്രയ്ക്ക് ഒന്നും അത്രയ്ക്ക് കാര്യമായിരുന്നില്ല. അതിലെ സാരം കുറയുന്തോറും അതിന്റെ നിസ്സാരത ഏറി. അതൊരിക്കലും പ്രധാനമേ ആയിരുന്നില്ല. അതിലും മോശമായ കാര്യങ്ങളാണ് സംഭവിച്ചിരുന്നത്. അവൾ ഏതു രാജ്യത്തിൽനി ന്നാണോ വന്നത് അവിടെ യുദ്ധത്തിന്റെ നടുക്കവും സമാധാനത്തിന്റെ ഭീതിയും കട്ടക്കട്ടയ്ക്കക്കുനിന്നു. മോശം കാര്യങ്ങൾ സംഭവിച്ചുകൊണ്ടേയി രുന്നു. അതുകൊണ്ട് ചെറുദൈവം ഒരു പൊള്ളച്ചിരി ചിരിച്ച, ഉത്സാഹത്തി മിർപ്പോടെ തുള്ളിച്ചാടി നടന്നുപോയി. ഷോർട്സ് ധരിച്ച ഒരു പണക്കാരൻ കുട്ടിയെപ്പോലെ. ചൂളം വിളിച്ചു. കല്ലുകൾ ചവിട്ടിത്തെറിപ്പിച്ചു. തന്റെ ഭാഗ്യ ക്കേടുകളുടെ താരതമ്യേനയുള്ള ഇത്തിരിക്കുഞ്ഞത്തം ആയിരുന്നു അയാ ളുടെ ദുർബ്ബലമായ

സന്തോഷത്തിന്റെ ഉറവിടം. ചെറുദൈവം ആളുകളുടെ കണ്ണുകളിലേക്ക് ചാടിക്കയറി, ഒരു നീരസഭാവമായി പരിണമിച്ചു. ലാറി മക്കാസ്ലിൻ, റാഹേലിന്റെ കണ്ണുകളിൽ കണ്ടത് നിരാശ ആയി രുന്നില്ല. അതൊരുതരം അടിച്ചേല്പിക്കപ്പെട്ട ശുഭാപ്തിവിശ്വാസമായിരുന്നു. എസ്തതയുടെ വാക്കുകൾ ചോർത്തിക്കളഞ്ഞപ്പോൾ ഉണ്ടായ ശൂന്യത. പ്രതീ ക്ഷിക്കാൻ പറ്റുമായിരുന്നില്ല അയാൾക്ക് അതു മനസ്സിലാകുമെന്ന് ഇരട്ടക ളിലൊരാളുടെ മൂകത, മറ്റേയാളുടെ ശാന്തതയുടെ മറുപുറമായിരുന്നു എന്ന് ഒരേ അവസ്ഥയുടെ പാഠഭേദങ്ങളായിരുന്നുവെന്ന്. രണ്ടും ഒരുമിച്ചു നന്നായി ചേർന്നാണിരുന്നത് എന്ന് ഒരേപോലുള്ള രണ്ടു സ്പൂണുകൾ മേൽക്കുമേല ടുക്കി വച്ചതുപോലെ. രണ്ട് പ്രണയികളുടെ പരിചിത ശരീരങ്ങൾപോലെ. അവർ വിവാഹമോചിതരായ ശേഷം, റാഹേൽ ന്യൂയോർക്കിലെ ഒരു ഇന്ത്യൻ റെസ്റ്റോറന്റിൽ കുറച്ചുമാസം വെയിടസ് ആയി ജോലിനോക്കി. പിന്നെ കുറെ വർഷങ്ങൾ വാഷിങ്ടണിനു പുറത്ത് ഒരു ഗ്യാസ് സ്റ്റേഷന്റെ ഒരു ബുള്ളറ്റ് പുഫ് ക്യാബിനിൽ നൈറ്റ് ക്ലർക്കായി. പണമിടുന്ന പാത്രത്തി *ലേക്ക്* ചിലപ്പോഴെല്ലാം കുടിയന്മാർ ഛർദ്ദിക്കുകയും കൂട്ടിക്കൊടുപ്പുകാർ, കൂടുതൽ കാശു കിട്ടുന്ന ജോലിവാഗ്ദാനങ്ങളുമായി അവളെ സമീപിക്കു കയുംചെയ്തു. ആളുകൾക്ക് അവരുടെതന്നെ കാർവിൻഡോയിലൂടെ വെടി യേല്ക്കുന്നത് രണ്ടു തവണ അവൾ കാണാനിടയായി. കുത്തുകൊണ്ട ഒരാൾ പുറകിലൂടെ തുളഞ്ഞുകയറിയ കത്തിയുമായി കാറിൽനിന്ന് തള്ളിയിടപ്പെ ടുന്നത് ഒരു തവണയും. എസ്ത വീണ്ടും തിരിച്ചയയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്ന് അപ്പോഴാണ് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ എഴുതി അറിയിച്ചത്. ഗ്യാസ് സ്റ്റേഷനിലെ ജോലി ഉപേ ക്ഷിച്ച് റാഹേൽ സന്തോഷത്തോടെ അമേരിക്ക വിട്ടു. അയ്മനത്തേക്ക് തിരികെ വരാൻവേണ്ടി, മഴയിലെ എസ്തതയ്ക്കരികിലേക്ക്

കുന്നിൻപുറത്തെ പഴയവീടിനുള്ളിൽ, ഒരു മൂത്ത വെള്ളരിക്കയിൽനിന്ന് കട്ടിയുള്ള, കയ്ക്കപൻ കാമ്പുഭാഗം ചെത്തിക്കളഞ്ഞുകൊണ്ട്, ഉൗൺമേശയ്ക്കക്ക രികിലിരുന്നു

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. പഫ് വച്ച കൈകളുള്ള, മഞ്ഞൾക്കറ പറ്റിയ ഒരു ഇറുകിയ വരയൻ നൈറ്റ് ഗൗൺ ആണ് അവരിട്ടിരുന്നത്. നഖങ്ങളെല്ലാം വെട്ടി ഭംഗിയാക്കിയ തന്റെ കുഞ്ഞിപ്പാദങ്ങൾ അവർ മേശത്താഴേക്കു തുക്കി യിട്ടു. ഒരുയർന്ന കസേരയിലിരിക്കുന്ന കുഞ്ഞിനെപ്പോലെ. ഒഡീമ ബാധിച്ചു ചീർത്ത അവരുടെ പാദങ്ങൾ, പാദാകൃതിയിൽ കാറ്റുനിറച്ച കുഷനുകൾ പോലെയായിരുന്നു. പണ്ട് ആര് അയ്മനം വീട സന്ദർശിച്ചാലും തങ്ങളുടെ വലിയ പാദങ്ങളിലേക്ക് അവരുടെ ശ്രദ്ധ തിരിച്ചുവിടുക ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഒരു പതിവാക്കിയിരുന്നു. ഈ ചെരുപ്പ ഞാനൊന്ന് ഇട്ടുനോക്കട്ടെ എന്നു ചോദിക്കുകയും 'ഹോ, നോക്ക്, എന്തു വലുതാണെനിക്കിത്!' എന്നു പറയുകയും ചെയ്യും. എന്നിട്ടതുമിട്ട സർവ്വർക്കും തന്റെ കുഞ്ഞിപ്പാദങ്ങൾ കണ്ടാശ്ചര്യപ്പെടാൻ പാകത്തിൽ സാരി അല്പം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ച് വീടു മുഴു വൻ നടക്കും. മറച്ചുപിടിക്കാനാവാത്ത വിജയഭാവത്തോടെയാണവർ വെള്ളരിക്ക നന്നാ ക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നത്. റാഹേലിനോട് എസ്ത സംസാരിക്കാത്തത് അവരെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു. അവൻ, അവളെ ഒന്നു നോക്കുകമാത്രം ചെയ്തത് അങ്ങ് നേരേ നടന്നുപോവുകയാണുണ്ടായത്. മഴയത്തേക്ക് എല്ലാവരോടും പെരു മാറുന്ന അതേ രീതിതന്നെയാണവൻ അവളോടും അവലംബിച്ചത്. അവർക്ക് എൺപത്തിമൂന്ന് വയസ്സായിരുന്നു. കുട്ടിക്കണ്ണടയക്കുപിന്നിൽ കണ്ണുകൾ വെണ്ണയുരുളപോലെ പടർന്നിരുന്നു.

അവർ റാഹേലിനോട് പറഞ്ഞു: "ഞാനേരത്തേ പറഞ്ഞില്ലേ ഇതൊ ക്കെയേ ഒണ്ടാവുന്ന് നീയെന്നതാ പ്രതീക്ഷിച്ചത്? നിന്റടുത്തവൻ എല്ലാരട ടുത്തും പെരുമാറണ മാതിരി പെരുമാറില്ലെന്നാ? ഞാനൊന്നു പറയാം. അവന് തലക്കല്ലിളകിയിരിക്കുവാ. ഒരാളെയും തിരിച്ചറിയണില്ല അവൻ. എന്നാ തോന്നുന്നു നെനക്ക്?'

ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല റാഹേൽ.

എസ്തതയുടെ ചാഞ്ചാട്ടത്തിന്റെ താളം, അവന്റെ തൊലിപ്പുറത്തെ മഴ നനവ്, എല്ലാം അറിയുന്നുണ്ടായിരുന്നു അവൾ. അവന്റെ തലയ്ക്കുള്ളിലെ ഉടഞ്ഞുതകരുന്ന ലോകംവരെ കേൾക്കാമായിരുന്നു അവൾക്ക്

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ റാഹേലിനുനേരേ അസ്വസ്ഥതയോടെ നോക്കി.

എസ്തതയുടെ തിരിച്ചുവരവിനെക്കുറിച്ചവളെ എഴുതി അറിയിക്കേണ്ടി യിരുന്നില്ല എന്നൊരു തോന്നലിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു ഇതിനകംതന്നെ അവർ. പക്ഷേ അനേരം, എഴുതാതെ വേറെന്നതായിരുന്നു. ഒരു നിവൃത്തി? അവരുടെ ശിഷ്ട ജീവിതകാലം മുഴുവനും അവനെ ഏറ്റെടുത്തങ്ങ കഴി യാനോ? എന്തിന് അവർ ഏറ്റെടുക്കണം? അവന്റെ ചുമതല, അവരുടെ ഉത്ത രവാദമായിരുന്നില്ല.

അതോ പെടുമായിരുന്നോ?

കുഞ്ഞിക്കുഞ്ഞിയനന്തരവൾക്കും വല്യകുഞ്ഞമ്മാമ്മയ്ക്കുമിടയിൽ ഒരു മൂന്നാമനെപ്പോലെ നിശ്ശബ്ദത. ഒരപരിചിതൻ, ചീർത്ത് ആരോഗ്യത്തിനു ഹാനികരമാംവണ്ണം. രാത്രിയിൽ, തന്റെ കിടപ്പുമുറി പുട്ടുന്ന കാര്യം സ്വയ മോർമ്മിപ്പിച്ചു ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. എന്തെങ്കിലും പറയാനായി അവരാലോ ചിച്ചുനോക്കി,

'നെനക്കിഷ്ടായോ എന്റെ തലമുടി ഇങ്ങനെ വെട്ടിയത്?

വെള്ളരിക്കാമയക്കെയോടെ അവർ തന്റെ പുതുഹൈയർസ്റ്റൈലിൽ തൊട്ടു. വെള്ളരിക്കാ കാമ്പിന്റെ ചവർപ്പുതുള്ളിപ്പത തലമുടിയിലായി.

ഒന്നും പറയാൻ തോന്നിയില്ല റാഹേലിന് അവൾ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ വെള്ളരിക്കാത്തൊലി കളയുന്നത് നോക്കി ഇരുന്നു. വെള്ളരിക്കാത്തൊലി യിലെ മഞ്ഞകൾ അവരുടെ മാറിടത്തിൽ പുള്ളികളായി. കരിങ്കറുപ്പായി സൈഡ ചെയ്ത അവരുടെ തലമുടി, തലയോട്ടിയിൽ കമമില്ലാത്ത നൂലുകൾപോലെ ക്രമീകരിച്ചിരുന്നു. ഡൈ അവരുടെ നെറ്റിത്തടത്തിൽ വിളറിയ നരച്ചനിറം അവശേഷിപ്പിച്ചു. തലമുടിപ്പകുക്കലിന്റെ ശരിക്കുള്ള വരയും ഡൈയുടെ കറ കാരണം ഉണ്ടായ മറ്റൊരു തലമുടിപ്പകുക്കലിന്റെ വരയും. അവർ മേക്കപ്പിട്ടു തുടങ്ങിയത് റാഹേൽ ശ്രദ്ധിച്ചു. ലിപ്സ്റ്റിക് കൺമഷി, റുഷ, നാല്പതു വാൾട്ട് ബൾബുകളിൽ മാത്രം വിശ്വസിച്ചിരുന്നതിനാലും വീടാകെ അടുച്ചു പുട്ടി ഇരുട്ടിലായിരുന്നതിനാലും അവരുടെ ലിപ്സ്റ്റിക് വായ, യഥാർത്ഥ വായയിൽനിന്ന് തെല്ലു മാറിയായിരുന്നു.

തോളത്തും മുഖത്തുമുള്ള തുടിപ്പ് നഷ്ടപ്പെട്ടതു കാരണം ഉരുളിമ മാറി കോണാകൃതിയിലുള്ള ഒരു രൂപമായിത്തീർന്നിരുന്നു അവർ. ഊണുമേശയ്ക്ക് ക്കരികെ ഇരിക്കുമ്പോൾ, കൂറ്റൻ ചന്തികൾ മറവിലായതുകൊണ്ടുമാത്രം ചടച്ചതായിത്തോന്നിക്കുന്നതിൽ അവർ വിജയിച്ചു. ഊണുമുറിയിലെ മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ അവരുടെ മുഖത്തെ ചുളിവുകൾ മറയ്ക്കപ്പെട്ടു. വിചിത്രമായ രീതിയിൽ ചെറുപ്പമെന്നു തോന്നിപ്പിക്കൽ, ഒരുപാട് ആഭരണങ്ങളണിഞ്ഞി രുന്നു. റാഹേലിന്റെ മരിച്ചുപോയ അമ്മുമ്മയുടെ ആഭരണങ്ങൾ. സർവ്വതും മിന്നും മോതിരങ്ങൾ, വൈരക്കമ്മലുകൾ, സ്വർണ്ണവളകളും സുന്ദരമായി പണിത ഒരു പരന്ന സ്വർണ്ണമാലയും. സ്വന്തം ഭാഗ്യലബ്ധി അവിശ്വസനീ യമായിത്തോന്നുന്ന ഒരു പുതുപ്പെണ്ണിനെപ്പോലെ, അതവിടെത്തന്നെയു ണ്ടെന്നും അത് തന്റെതന്നെയാണെന്നും വീണ്ടും വീണ്ടും ഉറപ്പിക്കാനെന്ന വണ്ണം അവരതിൽ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു തൊട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. ജീവിതം പുറകോട്ട് ജീവിക്കുന്ന ഒരാൾ റാഹേൽ ചിന്തിച്ചു. വളരെ ഉചിതമായ ഒരു വിചിത്ര നിരീക്ഷണമായിരുന്നു അത്. അവർ അന്നോളം ജീവിച്ചത്രതയും പുറകോട്ടായിരുന്നു. ചെറുപ്പക്കാരി ആയിരുന്ന പ്പോൾ അവർ ലൗകികജീവിതം ത്യജിച്ചു. വൃദ്ധയായപ്പോൾ അവർ ഭൗതിക ജീവിതത്തെ പുണരുകയാണുണ്ടായത്. അവർ ജീവിതത്തെയും ജീവിതം, തിരിച്ചവരെയും കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. മദ്രാസ് സെമിനാരിയിൽനിന്ന് ഒരു വർഷത്തെ ഡെപ്യൂട്ടേഷനിൽ കേര ളത്തിലെത്തിപ്പെട്ട ഒരു സുന്ദരൻ ചെറുപ്പക്കാരൻ ഐറിഷ് സന്ന്യാസി ഫാദർ മള്ളിഗനുമായി പതിനെട്ടാം വയസ്സിൽ അവർ പ്രണയത്തിലായി. ഹിന്ദുവേദ സംഹിതകളെ ബുദ്ധിപരമായി

അധിക്ഷേപിക്കാൻ പ്രാപ്തനാകുന്നതിനായി അവയുടെ പഠനത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. മാർത്തോമാപ്പള്ളിയിലെ വികാരി ആയിരുന്ന ഇ ജോൺ ഐപ്പ് അച്ചൻ എന്ന ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ അച്ഛനെ സന്ദർശിക്കാനായി എല്ലാ വ്യാഴാഴ്ച രാവിലെയും ഫാദർ, അയ്മനം വീട്ടിലെത്തി. സിറിയൻ ക്രിസ്ത്യൻ പള്ളിയുടെ പരമോന്നതമേധാവിയായിരുന്ന അന്ത്യോക്യയിലെ പാത്രിയാർക്കീസിൽ നിന്ന് നേരിട്ട് ആശീർവ്വാദം നേടിയ ആളെന്ന നിലയ്ക്ക് ഐപ് അച്ചൻ, ക്രിസ്ത്യൻ സമുദായത്തിൽ പ്രശസ്തനായിരുന്നു. പറഞ്ഞുപറഞ്ഞ് അയ മനം നാടോടിക്കഥകളുടെ ഭാഗംതന്നെ ആയിത്തീർന്നിരുന്നു ആ സംഭവം. 1876-ൽ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ഏഴുവയസ്സുള്ള അച്ഛനെ, അവന്റെ അച്ഛൻ കേരളത്തിലെ സുറിയാനി ക്രിസ്ത്യാനികളെ സന്ദർശിക്കുന്ന പാത്രിയാർക്കീസിന്റെ സവിധത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി. കൊച്ചിയിലെ കല്ലേനി വീടിന്റെ പടിഞ്ഞാറേയറ്റത്തെ വരാന്തയിൽ ഒരു കൂട്ടം ആളുകളെ അഭിസം ബോധനചെയ്തതു സംസാരിക്കുകയായിരുന്നു പാത്രിയാർക്കീസ്. ആ കൂട്ട ത്തിന്റെ മുൻനിരയിലായിരുന്നു അച്ഛനും മകനും. ആ അവസരം മുതലെടു ത്തുകൊണ്ട് അച്ഛൻ, തന്റെ കുഞ്ഞുമകന്റെ ചെവിയിൽ എന്തോ മന്ത്രിച്ച്, അവനെ മുന്നോട്ടു തള്ളിവിട്ടു. ഭയഗ്രസ്തനായി തെന്നിനീങ്ങി ഭാവി റെവറെൻഡ്, പാത്രിയാർക്കീസിന്റെ നടുവിരലിലെ മോതിരത്തിൽ, തന്റെ പേടിച്ചരണ്ട ചുണ്ടുകൾകൊണ്ട്, തുപ്പലിന്റെ നനവ് അവശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് മുത്തി. ഉടുപ്പിന്റെ കൈയിൽ മോതിരം തുടച്ച് അദ്ദേഹം ആ ആൺകുഞ്ഞിനെ ആശീർവ്വദിച്ചു. വലുതായ ശേഷവും വികാരിയായിത്തീർന്ന ശേഷവും റെവറെൻഡ് ഐപ്, പുണ്യൻ കുഞ്ഞ് എന്നുതന്നെ അറിയപ്പെട്ടു. ആലപ്പുഴ യിൽനിന്നും എറണാകുളത്തുനിന്നുമൊക്കെ കുഞ്ഞുങ്ങളുമായി ആളുകൾ പുഴ കടന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഗ്രഹം തേടിയെത്തി. തമ്മിൽ നല്ല പ്രായവ്യത്യാസം ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും വ്യത്യസ്ത ക്രിസ്ത്യൻ മതവിഭാഗങ്ങളിൽ പെടുന്നവരായിരുന്നെങ്കിലും (പരസ്പരമുള്ള വെറുപ്പ് മാത്രമായിരുന്നു ആ

മതവിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിലുണ്ടായിരുന്ന പൊതു വികാരം) ഫാദർ മള്ളിഗനും റെവറെൻഡ് ഐപ്പും പരസ്പരമുള്ള കൂട്ടു കെട്ട് ആസ്വദിച്ചു. മിക്കവാറുംതന്നെ ഫാദർ മള്ളിഗൻ ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനായി ക്ഷണിക്കപ്പെടുകയുംചെയ്തു. ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനു ശേഷവും ഊണുമേശ ചുറ്റിപ്പറ്റി ഒരുപാടുനേരത്തേക്കു നടന്ന മെലിഞ്ഞ പെൺകുട്ടിയിൽ തിര പോലെ ഉയർന്ന ലൈംഗികാവേശത്തള്ളൽ, ആ രണ്ടാണുങ്ങളിൽ ഒരാൾ മാത്രമേ തിരിച്ചറിഞ്ഞുള്ളൂ. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, ഫാദർ മള്ളിഗനെ ആദ്യമെല്ലാം വശീകരിക്കാൻ നോക്കിയത് ആഴ്ചതോറുമുള്ള തന്റെ ദീനാനുകമ്പാപ്രകടനം വഴിയാണ്. എല്ലാ വ്യാഴാഴ്ചയും ഫാദർ മള്ളിഗൻ എത്തുന്നതിനു തൊട്ടുമുമ്പ് ഒരു ദരിദ്ര ഗ്രാമീണക്കുട്ടിയെ കിണറ്റിനരികെ നിർത്തി നിർബന്ധിതകുളിക്കു വിധേയ നാക്കും. നല്ല കട്ടിയുള്ള ചുവന്ന സോപ്പുകൊണ്ടുള്ള കുളി, അവന്റെ ഉന്തി നില്ക്കുന്ന വാരിയെല്ലിനെ നോവിച്ചിരിക്കാനാണു സാദ്ധ്യത. 'ഗുഡ്മോണിങ്, ഫാദർ' അദ്ദേഹത്തെ കാണുമ്പോൾ, ചുണ്ടിലൊരു പുഞ്ചിരിയുമായി അവർ വിളിച്ചുകൂവും, സോപ്പുകൊണ്ട് വഴുവഴുക്കുന്ന ആ എലുമ്പൻകുട്ടിയുടെ കൈയിന്മേലുള്ള, ഒരു ചീത്തക്കാര്യമെന്നപോലുള്ള അവരുടെ പിടിത്തത്തിലെ കള്ളത്തരം മുഴുവനും വെളിച്ചത്താവുംമട്ടിൽ. 'ഗുഡ്മോണിങ്, ബേബി. ഫാദർ മള്ളിഗൻ നടപ്പുനിർത്തി, കുട മടക്കി ക്കൊണ്ട് പറയും. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറയും. 'എനിക്കൊരു കാര്യം ചോദിക്കാനുണ്ട്, ഫാദർ. ആദ്യ കോറിന്തിയനിൽ അദ്ധ്യായം പത്തിൽ ഇരുപത്തിമൂന്നാമത്തെ വരിയിൽ പറയുന്നു. "എല്ലാക്കാര്യങ്ങളും എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നിയമപര മാണ്. പക്ഷേ എല്ലാക്കാര്യങ്ങളും ഹിതകരമല്ല..." ഫാദർ, എല്ലാക്കാര്യങ്ങളും എങ്ങനെ നിയമപരമായിത്തീരും? അതായത് കുറച്ചു കാര്യങ്ങൾ നിയമപര മാണ് എന്നാണെങ്കിൽ അത് മനസ്സിലാക്കാൻ പറ്റും എനിക്ക്. പക്ഷേവിറയ്ക്കുന്ന, ഉമ്മ വയ്ക്കക്കാൻ പാകത്തിലുള്ള വായും പ്രകാശിക്കുന്ന കൽക്കരിക്കറുപ്പുകണ്ണുകളുമായി തന്റെ മുന്നിൽ നില്ക്കുന്ന ആകർഷക യായ ചെറുപ്പക്കാരിയിൽ, തനിക്കുണർത്താൻ

കഴിഞ്ഞ വികാരാവേശം ഫാദർ മള്ളിഗനെ തെല്ലൊന്നുമല്ല സുഖിപ്പിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തിനും ചെറുപ്പ മായിരുന്നു. ബൈബിൾപരമായ കൃത്രിമസംശയങ്ങളെ ദൂരീകരിക്കാനുപ യോഗിച്ച ഗൗരവതരമായ വിശദീകരണങ്ങളും തിളങ്ങുന്ന മരതകനിറക്ക ണ്ണുകളിൽ സ്ഫുരിക്കുന്ന ആവേശോജ്ജ്വലവാഗ്ദാനങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ചേരായ്കയെക്കുറിച്ച് തീരെയങ്ങ് അജ്ഞനായിരുന്നുകാണാൻവഴിയില്ല അദ്ദേഹം.

എല്ലാ വ്യാഴാഴ്ചയും കാരുണ്യമേതുമില്ലാത്ത ഉച്ചസുര്യനെ ഒട്ടും വക വയ്ക്കക്കാതെ അവർ രണ്ടുപേരും കിണറ്റിനരികെ നില്ക്കും. അക്രൈസ്തവ മായ പ്രണയാഭിനിവേശത്തിന്റെ പ്രകമ്പനംകൊണ്ട് നിർഭയനായ ജെസ്യുട്ട പാതിരിയും ഒരു ചെറുപ്പക്കാരിയും. പരസ്പരം അടുത്തുനില്ക്കാൻ ബൈബി ളിനെ അവർ ഒരു മറയാക്കി. നിർബന്ധിതകുളിക്കു വിധേയനാക്കപ്പെട്ട, സോപ്പുപതയിൽ മുങ്ങിയ ആ നിർഭാഗ്യവാനായ കുട്ടി, ഇതിനിടെ കടന്നുകളഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവും. അപ്പോഴേക്ക് ഫാദർ മള്ളിഗൻ സ്വബോധത്തിലേക്കു തിരിച്ചെത്തി പറയും. 'ജലദോഷം പിടിക്കുംമുമ്പ് തിരിച്ചുപിടിക്കണ്ടേ അവനെ?' അത്രയും പറഞ്ഞ് വീണ്ടും കുട തുറന്ന് ചോക്കലേറ്റ് നിറ വസ്ത്രത ത്തിൽ, സുഖകരമായ ചെരുപ്പുകളിൽ, എങ്ങോ മുൻകൂട്ടിനിശ്ചയിച്ച ഒരു പരിപാടിക്കായി ഉയർന്ന ചുവടുകൾവച്ചുപോകുന്ന ഒരു ഒട്ടകത്തെപ്പോലെ അദ്ദേഹം നടന്നകലും. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ നോവുന്ന ഹൃദയം, ഒരു ചങ്ങ ലയിലെന്നപോലെ ചെറുകല്ലുകളിലും ഇലകളിലും തട്ടിമുട്ടി അദ്ദേഹത്തിനു പിന്നാലെ. ആകെ ചതഞ്ഞ് പൊട്ടിത്തകർന്ന് വ്യാഴാഴ്ചകളുടെ ഒരു മുഴുവർഷം കടന്നുപോയി. ഒടുക്കം ഫാദർ മള്ളി ഗന് മദ്രാസിലേക്കു തിരികെപ്പോകാനുള്ള സമയമെത്തി. ദീനാനുകമ്പാപ്രക ടനംകൊണ്ട് പ്രകടമായ ഗുണം ഒന്നും ഉണ്ടാകാത്തതിനാൽ ദുഃഖിതയായ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ തന്റെ പ്രതീക്ഷയത്രയും ദൈവവിശ്വാസത്തിൽ അർപ്പിച്ചു. ഒരുതരം നിർബന്ധബുദ്ധി നിറഞ്ഞ ഏകാഗ്രചിന്തയിലുറച്ചു നിന്ന് (അക്കാലത്ത് ഒരു ചെറുപ്പക്കാരിയിൽ അത് ഒരു

ശാരീരികവൈകല്യം, അതാ യത് മുച്ചുണ്ടോ, വളഞ്ഞ പാദമോപോലെതന്നെ ഗർഹണീയമല്ലായിരുന്നു) തന്റെ അച്ഛന്റെ ആഗ്രഹങ്ങളെയെല്ലാം കാറ്റിൽ പറത്തി ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, ഒരു റോമൻ കാത്തലിക് ആയി. വത്തിക്കാനിൽനിന്നുള്ള പ്രത്യേകാനുമതി യോടെ അവർ പ്രതിജ്ഞ ചൊല്ലി, മദ്രാസിലെ ഒരു കോൺവെന്റിൽ ട്രെയിനി കന്യാസ്ത്രീയായി. നിയമസാധുതയുള്ള ഒരവസരം, ഫാദർ മള്ളിഗനുമായി ഒത്തുചേരാനായി ഇതിലൂടെ തനിക്കുലഭിക്കും എന്നവർ കരുതി. തങ്ങൾ രണ്ടാളും ചേർന്ന് കനത്ത വെൽവെറ്റ കർട്ടനിട്ട ഇരുട്ടുമുറികളിലിരുന്ന് ദൈവ ശാസ്ത്രം ചർച്ചചെയ്യുന്നത് അവർ സങ്കല്പിച്ചു. അവർക്കുവേണ്ടിയിരുന്നത് അത്രമാത്രം. അത്രയും മോഹിക്കാനേ അവർക്കു ധൈര്യമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അയാളുടെ സാമീപ്യം. അയാളുടെ താടിമണം കിട്ടാൻ പാകത്തിൽ അടുത്ത് അയാളുടെ ജോഹയുടെ താണതരം നെയ്ത്തു കാണാൻ പാകത്തിൽ അടുത്ത് നോട്ടംകൊണ്ട് അയാളെ പ്രണയിക്കൽ. തന്റേത് പാഴ്സശ്രമം ആണെന്ന് അവർ വളരെ വേഗം തിരിച്ചറിഞ്ഞു. സീനിയർ കന്യാസ്ത്രതീകൾ, തനിക്ക് ഏതുകാലത്തുമുണ്ടാകാൻ പോകുന്ന തിനെക്കാളും സങ്കീർണ്ണമായ ബൈബിൾസംശയങ്ങളാൽ വികാരിയച്ചന്മാ രുടെയും ബിഷപ്പുമാരുടെയും മേൽ കുത്തകാവകാശം സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുക യാണെന്നും ഫാദർ മള്ളിഗന്റെ അടുത്ത് വിദൂരഭാവിയിൽപോലും താൻ എത്താൻപോകുന്നില്ലെന്നും അവർക്കു മനസ്സിലായി. കോൺവെന്റിൽ അവർ അസന്തുഷ്ടയും അസ്വസ്ഥയും ആയി. ശിരോവസ്ത്രംകൊണ്ടുള്ള നിരന്ത രമായ ഉരയൽകൊണ്ട് അവർക്കു തലയോട്ടിയിൽ, അലർജിയുടെ ഭാഗമായി വിട്ടുമാറാത്ത ചൊറിഞ്ഞുപൊട്ടൽ ഉണ്ടായി. താൻ സംസാരിക്കുന്ന ഇംഗ്ലീഷ് മറ്റുള്ളവരുടെതിനെക്കാൾ വളരെ നല്ലതാണെന്നും അവർ കരുതിപ്പോന്നു. ഇത് അവരെ കൂടുതൽ ഏ്കാന്തയാക്കിത്തീർത്തു. കോൺവെന്റിൽ ചേർന്ന് ഒരു വർഷത്തിനകംതന്നെ ഏതാണ്ട് കടങ്കഥ മട്ടിലുള്ള അവരുടെ കത്തുകൾ കിട്ടാൻ തുടങ്ങി അച്ഛന് പ്രിയപ്പെട്ട പപ്പാ, എനിക്കിവിടെ സുഖമാണ്. പക്ഷേ, കോഹിനൂറിന് ഒരു

സന്തോഷവുമില്ല. വീടുവിട്ടുനില്ക്കുന്നതും അവളെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നു. എന്റെ ഏറ്റവും പ്രിയ പ്പെട്ട പപ്പാ, ഇന് ഉച്ചയുണിനു ശേഷം കോഹിനൂർ ഛർദ്ദിച്ചു. ഇപ്പോ അവൾക്ക് പനിയുമുണ്ട്. എനിക്കിഷ്ടമാണെങ്കിലും കോഹിനൂറിന് കോൺവെന്റ് ഭക്ഷണം തീരെ പിടിക്കുനില്ലെന്നു തോനുന്നു. അവളുടെ കുടുംബം അവളെ മനസ്സിലാക്കുകയോ അവളുടെ കാര്യത്തിൽ താത്പര്യ മെടുക്കുകയോ ചെയ്യാത്തതിൽ കോഹിനൂറിന് വല്ലാത്ത വിഷമമാണ്. 'ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ വൈരക്കല്ലായ കോഹിനൂർ അല്ലാതെ മറ്റൊരു കോഹിനൂറിനെക്കുറിച്ചും റെവറെൻഡ് ഇ. ജോൺ ഐപ്പിന് അറി യില്ലായിരുന്നു. ഒരു കാത്തലിക് കോൺവെന്റിൽ എങ്ങനെ ഒരു മുസ്ലിം പേരുള്ള പെൺകുട്ടി വന്നെത്തി എന്നദ്ദേഹത്തിന് ഒരു പിടിയും കിട്ടിയില്ല. കോഹിനൂർ എന്നു പറഞ്ഞാൽ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയല്ലാതെ മറ്റാരുമല്ല എന്ന് ഒടുക്കം ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ അമ്മയാണ് മനസ്സിലാക്കിയെടുത്തത്. പണ്ടുപണ്ട് തന്റെ അച്ഛന്റെ (അതായത് ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ മുത്തച്ഛന്റെ) വിൽപ്പത്രത്തിന്റെ ഒരു കോപ്പി താൻ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെ കാണിച്ചത് അവ രോർത്തെടുത്തു. അതിൽ തന്റെ കൊച്ചുമക്കളെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരുന്നു. എനിക്ക് *ഏഴു* രത്നങ്ങളുണ്ട്. അതിലൊന് എന്റെ കോഹി ന്റാണ്. ചില്ലറ ആഭരണവും കാശും ഒക്കെ അദ്ദേഹം അവർക്കോരോരു ത്തർക്കുമായി ഇഷ്ടദാനം ചെയ്യുന്നതായും അതിലുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, അതിലൊരിടത്തും താൻ കോഹിനൂർ എന്നു കരുതുന്നതാണെന്നു എന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നില്ല. എന്തു കാരണംകൊണ്ട് എന്നൊരു തരത്തിലും ഊഹിക്കാനായില്ലെങ്കിലും തന്നെയാണ് അദ്ദേഹം അങ്ങനെ കരുതിയ തെന്നായിരുന്നു ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ സങ്കല്പം എന്ന് ബേബിക്കൊച്ച മ്മയുടെ അമ്മ മനസ്സിലാക്കി. പിന്നീട് കോൺവെന്റിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിയ *കാലത്ത്* തന്റെ കത്തുകളെല്ലാംതന്നെ, പോസ്റ്റ് ചെയ്യപ്പെടും മുമ്പ് മദർ സുപ്പീരിയർ വായിക്കുന്നുണ്ടെന്ന അറിവിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, തന്റെ കഷ്ട പ്പാട് കുടുംബത്തെ അറിയിക്കാനായി ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പുനരുജ്ജീവിപ്പി ച്ചതായിരുന്നു കോഹിനൂറിനെ. റെവറെൻഡ്

ഐപ് മദ്രാസിൽ പോയി മകളെ മഠത്തിൽനിന്നു പിൻവ ലിച്ചു. അവിടം വിടാനവർക്കു സന്തോഷമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. പക്ഷേ, താനിനി തിരിച്ചു മതം മാറില്ലെന്നവർ ശഠിക്കുകയും ബാക്കി ജീവിതകാലം മുഴുവൻ ഒരു റോമൻ കാത്തലിക് ആയി തുടരുകയും ചെയ്തു. തന്റെ മകൾ ഇതിനോടകം പൊതുജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു മതിപ്പ് നേടിയിരിക്കുന്നതായും അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവൾക്കൊരു ഭർത്താവിനെക്കിട്ടൽ അസംഭാവ്യമാകും എന്നും റെവറെൻഡ് *ഐപ്* മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. ഭർത്താവിനെക്കിട്ടൽ നട ക്കാൻപോകുന്നില്ലാത്തതുകൊണ്ടുതന്നെ അവളെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസത്തി നയയ്ക്കുന്നതിൽ അപാകത ഒന്നുമില്ല എന്നദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. മകൾക്ക് അമേരിക്കയിലെ റോച്ചെസ്റ്റർ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ ഒരു പഠനകോഴ്സസ് ചെയ്യാ നുള്ള ഒരുക്കങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹം ചെയ്തതുവച്ചു. അലങ്കാരോദ്യാനനിർമ്മിതിയിൽ റോച്ചെസ്റ്ററിൽനിന്നൊരു ഡിപ്ലോമയു മായി രണ്ടു വർഷം കഴിഞ്ഞ് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ തിരിച്ചെത്തി, ഫാദർ മള്ളി ഗനുമായി എന്നത്തെതിനെക്കാളും പ്രണയത്തിലായിരുന്നു അവരപ്പോൾ. സുന്ദരിയായ മെലിഞ്ഞ പെൺകുട്ടിയുടെ യാതൊരു ലക്ഷണവും അപ്പോഴവ രിൽ അവശേഷിച്ചിരുന്നില്ല. റോച്ചെസ്റ്ററിൽ ചെലവഴിച്ച കാലം, ഒരു കൂറ്റൻ രൂപമായി അവരെ മാറ്റിയിരുന്നു. ശരിക്കും പറഞ്ഞാൽ ഒരു പൊണ്ണത്തടിച്ചി. ചുങ്കം പാലത്തിലെ ഇത്തിരിപ്പോന്ന, പേടിത്തുറി ചെല്ലപ്പൻ റ്റെയ്ലർപോലും അവരുടെ സാരിബ്ഈസ് തയ്ക്കുന്നതിന് ബുഷ-ഷർട്ടിന്റെ തുകതന്നെ വേണമെന്നു നിർബന്ധം പിടിച്ചു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ചുമ്മാ ആധിപൂണ്ടിരിക്കാതിരിക്കാനായി അച്ഛൻ അവർക്ക് അയ്മനം വീടിന്റെ മുൻവശപ്പൂന്തോട്ടത്തിന്റെ ചുമതല നല്കി. അവരവിടെ ഒരുഗ്രൻ പൂന്തോട്ടം ഉണ്ടാക്കി. അതു കാണാൻ കോട്ടയത്തു നിന്നുപോലും ജനം എത്തി. ചുറ്റും കുത്തനെയുള്ള ചരൽഡ്രൈഡവ വേയോടുകൂടിയ, വൃത്താകൃതി യിൽ, ചരിവുള്ള ഒരു തുണ്ടുഭൂമിയായിരുന്നു അത്. ഉയരം കുറഞ്ഞ കുറ്റി ച്ചെടികൾ, പാറകൾ. ജലധാരകൾ. അവർക്കേറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട പൂവ് ആന്തു റിയമായിരുന്നു. Anthurium *andraeanum*.

അവർക്കതിന്റെ ഒരു ശേഖരമുണ്ടാ യിരുന്നു. 'റബറം', 'ഹണിമൂൺ' എന്നീ ഇനങ്ങളും പിന്നെ ജാപ്പനീസ് ഇന ങ്ങളുടെ ഒരു വൻകൂട്ടവും. അവയുടെ നീരുനിറഞ്ഞ ഒറ്റ ഇലയ്ക്ക്, പുള്ളി ക്കുത്തുള്ള കറുപ്പ മുതൽ രക്തച്ചോപ്പും തിളങ്ങുന്ന ഓറഞ്ചുംവരെയുള്ള വർണ്ണവൈവിദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. എടുത്തുകാണാവുന്ന അവയുടെ എഴുന്നു നില്ക്കുന്ന-തിരിഎപ്പോഴും മഞ്ഞ. പൂന്തോട്ടത്തിന്റെ നടുവിൽ, കാനയും ഫ്ളോക്സുംകൊണ്ടുള്ള പൂത്തടങ്ങളാൽ *ചുറ്റപ്പെട്ട* ഒരു വെണ്ണക്കൽ മാലാഖ, ഒറ്റ നീലത്താമര വിരിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ആഴം കുറഞ്ഞ കുളത്തി *ലേക്ക്* അവസാനമില്ലാത്ത ഒരു വെള്ളിവില്ലുപോലെ മൂത്രമൊഴിച്ച് കുള ത്തിന്റെ ഓരോ മൂലയിലും കുർത്ത ചുവന്ന തൊപ്പിയും റോസ് കവിളുകളു് മുള്ള പിങ്ക് പ്ലാസ്റ്റർ ഓഫ് പാരീസ് കുട്ടിച്ചെകുത്താന്മാർ അലസമായി നിന്നു. തന്റെ ഉച്ചനേരങ്ങൾ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പൂന്തോട്ടത്തിൽ ചെലവഴിച്ചു. സാരിയും ഗംബുട്ടും ധരിച്ച്, കടും ഓറഞ്ച് പൂന്തോട്ടക്കെയുറകളിട്ട്, അവരൊരു ഭീമാകാരമുള്ള ചെടിക്കത്രിക കൈകാര്യം ചെയ്തു. ഒരു സിംഹ പരിശീലകനെപ്പോലെ അവർ വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞുപോകുന്ന വള്ളികളെ മെരുക്കി, തെറ്റിത്തെറിച്ചുനില്ക്കുന്ന കള്ളിമുൾച്ചെടികളെ പരിപാലിച്ചു. ബൊൺസായ ചെടികളെയവർ പരിമിതപ്പെടുത്തി. അപൂർവ്വമായ ഓർക്കി ഡുകളെ അതിലാളനംചെയ്തു. കാലാവസ്ഥയ്ക്കെതിരേ അവർ യുദ്ധം ചെയ്തു. ചൈനീസ് പേരയും ഐഡൽവിസും നട്ടുവളർത്താനവർ ശ്രമിച്ചു. എല്ലാ രാത്രികളിലും അവർ അസ്സൽ പാൽപ്പാടകൊണ്ട് തന്റെ പാദങ്ങൾ തിരുമ്മി, കാൽനഖവിടവിലെ ചർമ്മം തള്ളി ഉള്ളിലോട്ടാക്കി. അര ശതാബ്ദത്തിലധികം കാലം കഠിനമായ, ബഹളമയമായ പരിച രണത്തിൽ ഉറച്ചുനിന്നശേഷം, അടുത്തയിടെ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അലങ്കാ രോദ്യാനത്തെ കൈയൊഴിയുകയാണുണ്ടായത്. സ്വന്തം വഴിക്കു വിടപ്പെട്ട ആ ഉദ്യാനം കാടുപിടിച്ചലങ്കോലമായി, സ്വന്തം സർക്കസ് ഇനങ്ങൾ മറന്ന സർക്കസ്തടുപ്പിലെ മൃഗങ്ങൾ മാതിരിയായി അത് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പച്ച (കാരണം കേരളത്തിൽ അത് കമ്മ്യൂണിസംപോലെ വളർന്നിരുന്നു), വിദേശച്ചെടികളെ

ഞെരിച്ചുകൊന്നു. വള്ളിച്ചെടികൾ മാത്രം വളർന്നുകൊണ്ടേയിരുന്നു. ശവ ത്തിന്റെ കാൽവിരൽനഖങ്ങൾപോലെ. പിങ്ക് നിറ പ്ലാസ്റ്റർ ഓഫ് പാരീസ് കുട്ടിച്ചെകുത്താൻരൂപങ്ങളുടെ നാസാദ്വാരങ്ങളിലൂടെ അവ വളർന്നുകയറി, ഉള്ളു പൊള്ളയായ തലകളിലൂടെ പൂത്തിറങ്ങി. ഒരരത്തുമ്മൽ വരവിന്റെയും ഒരര അമ്പരപ്പിന്റെയും ഭാവങ്ങൾ അവരുടെ മുഖത്ത്വശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്. പൊടുന്നനെയുള്ള അനൗപചാരികമായ ഈ ഉപേക്ഷിക്കലിനുപിന്നിൽ ഒരു പുതുപ്രണയമായിരുന്നു. അയ്മനം വീടിന്റെ മേലക്കുരയിൽ ബേബി ക്കൊച്ചമ്മ ഒരു ഡിഷ് ആന്റിന സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. തന്റെ പ്രേഡായിങ് റൂമിലെ സാറ്റലൈറ്റ് റ്റി.വി. വഴി ലോകത്തിനു മീതേ അവർ മേൽക്കോയ്മ നേടി. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയിൽ ഇതുളവാക്കിയ അസംഭാവ്യമെന്നോണമുള്ള ആവേശ ത്തള്ളിച്ച മനസ്സിലാക്കാൻ അത്രയൊന്നും പാടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അത് കമേണ സംഭവിച്ച ഒന്നായിരുന്നില്ല. മറിച്ച്, ഒറ്റരാതികൊണ്ട് സംഭവിച്ച തായിരുന്നു. സ്വർണ്ണവർണ്ണത്തലമുടിക്കാരികൾ, പഞ്ഞമേഖലകൾ, യുദ്ധ ങ്ങൾ, ഫുട്ബോൾ, സെക്സസ്, സംഗീതം, അട്ടിമറിക്കപ്പെടുന്ന ഗവൺമെന്റു കൾ-സർവ്വതും ഒന്നിച്ച് ഒരേ തീവണ്ടിയിലെത്തി. അവരൊന്നിച്ച് ഭാണ്ഡ മഴിച്ചു. അവരൊന്നിച്ച് ഒരേ ഹോട്ടലിൽ താമസിച്ചു. ഒരുകാലത്ത് അയ്മ നത്ത് ഏറ്റവും വലിയ ഒച്ചയായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരുന്നത് ഒരു ബസ്സിന്റെ മ്യൂസിക്കൽ ഹോണായിരുന്നു എങ്കിൽ ഇന്ന് വിളിപ്പുറത്തെ പണിക്കാരെ പ്പോലെ, സർവ്വമാന യുദ്ധങ്ങളും, പഞ്ഞകാലങ്ങളും വർണ്ണാഭമായ കൂട്ട ക്കൊലകളും ബിൽക്ളിന്റണും നിലകൊണ്ടു. തന്റെ അലങ്കാരോദ്യാനം വരണ്ട മരണാസന്നമായിക്കൊണ്ടിരിക്കെ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അമേരിക്കൻ എൻ.ബി.എ. ലീഗ് ഗെയിംസ്, ഏകദിന ക്രിക്കറ്റമാച്ചുകൾ, ഗ്രാൻഡ് സ്ലാം ടെന്നീസ് ടൂർണമെന്റുകൾ എന്നിവ കൃത്യമായി പിന്തുടർന്നു. ലിപ്സ്റ്റിക്കിട്ട, സ്പ്രെയടിച്ച് കൃത്യമായൊതുക്കിവച്ച ഹെയർസ്റ്റൈലോടുകൂടിയ സ്വർണ്ണ ത്തലമുടിക്കാരികൾ യന്ത്ര മനുഷ്യരെ വശീകരിക്കുന്നതും അവരുടെ ലൈംഗികസാമ്രാജ്യങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതുമായ ദ ബോൾഡ് ആന്റ് ദ ബ്യൂട്ടിഫുൾ, സാന്റാ ബാർബറാ സീരിയലുകൾ

വാരാന്ത്യമൊഴിച്ചുള്ള ദിവസങ്ങളിൽ അവർ കണ്ടുപോന്നു. അവരുടെ തിളങ്ങുന്ന വസ്ത്രങ്ങളും ചുറുചുറുക്കുള്ള ചുട്ട വൃത്തികെട്ട മറുപടികളും ബേബിക്കൊച്ചമ്മയ്ക്കു നന്നേ രസിച്ചു. പകൽനേരം, ഇടയ്ക്കക്കൊക്കെ അതിലെ രംഗങ്ങളുടെ ഓർമ്മ കൾ വരുമ്പോൾ, അവരടക്കിച്ചിരിച്ചു. തന്റെ കീഴ്ചക്കാതിന്റെ കോലമെന്നേക്കുമായി കെടുത്തിയ അതേ കട്ടി സ്വർണ്ണമേക്കാതന്നെ ഇപ്പോഴുമണിഞ്ഞുപോന്നു പാചകക്കാരി കൊച്ചുമറിയ. തലയെക്കാൾ വലിയ കഴുത്തുള്ള ഹൾക്സ് ഹോഗനും മിസ്റ്റർ പെർഫെക്റ്റും ലോഹക്കാൽച്ചട്ടകളണിഞ്ഞ് അന്യോന്യം കൂരമായി അടിച്ചുവീഴ്ത്തുന്ന ഡബ്ല്യു.ഡബ്ല്യു.എഫ് റെസ്ലിങ് ഷോകൾ കൊച്ചുമറിയയെ ആനന്ദിപ്പിച്ചു. ചെറിയകുട്ടികളുടെ ചിരികളിൽ ചിലപ്പോഴൊക്കെ ധ്വനിക്കാറുള്ള, കൂരത യുടെ ഒരു ചെറുലാഞ്ഛനയുണ്ടായിരുന്നു കൊച്ചുമറിയയുടെ ചിരികളിൽ. റ്റി വി ശബ്ദകോലാഹലമൊഴിച്ചാൽ തികച്ചും നിശ്ശബ്ദമായ സ്വീകര ണമുറിയിൽ ദിവസം മുഴുവൻ അവർ രണ്ടാളും ഇരുന്നു. തന്റെ കാല്പാദ ത്തിന്റെ അവസ്ഥയനുസരിച്ച് ചിലപ്പോൾ നീണ്ട കൈയുള്ള ചാരുകസേര യിലോ അതല്ലെങ്കിൽ കാലു നീട്ടിവയ്ക്കക്കാവുന്ന തരം നീണ്ട സീറ്റുള്ള താഴ്ന്ന കസേരയിലോ ആയിരുന്നു ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, അവർക്ക് തൊട്ടടുത്തായി നിലത്ത് കൊച്ചുമറിയയും, ഒരാളുടെ തലമുടിക്ക് മഞ്ഞിന്റെ വെണമ, മറ്റേ യാളിന്റേതിന് സൈഡയുടേതായ കല്ക്കരിക്കറുപ്പ്. അവരെല്ലാത്തരം മത്സര ങ്ങളിലും പങ്കെടുത്തു. പരസ്യവാഗ്ദാനങ്ങളിലെ സർവ്വ ഡിസ്ക്കൗണ്ടു കളിലും സാഫല്യം കണ്ടെത്തി. രണ്ടവസരങ്ങളിലായി ഒരു റ്റീ-ഷർട്ടും ഒരു തെർമോഫ്ളാസ്കക്കും (അത് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അലമാരിയിൽ വച്ചുപൂട്ടി) കിട്ടുകയുമുണ്ടായി. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അയ്മനം വീടിനെ ഭ്രാന്തമായി സ്നേഹിച്ചു. ബാക്കി യുള്ളവരെയെല്ലാം അതിജീവിക്കുകമൂലം തനിക്ക് പൈതൃകമായി കിട്ടിയ മേശ-കസേര-കട്ടിൽസാമഗ്രികളെ അവർ താലോലിച്ചു. മമ്മാച്ചിയുടെ വയ ലിൻ, വയലിൻ സ്റ്റാൻഡ്, ഊട്ടി അലമാരകൾ, ബാസ്ക്കറ്റ് ആകൃതിയിലുള്ള പ്ലാസ്റ്റിക് കസേരകൾ, ഡൽഹിക്കിടക്കകൾ, വിയന്നയിൽനിന്നുള്ള, പൊട്ടിയ ആനക്കൊമ്പുപിടിയുള്ള

പ്രെഡസ്സിങ് ടേബിൾ എന്നിവ. പിന്നെ ഈട്ടികൊണ്ടു വെളുത്ത പണിത ഉൗൺമേശ. ചാനലുകൾ മാറ്റിമാറ്റി നോക്കുമ്പോൾ യാദൃച്ഛികമായി അഭിമുഖീകരി ക്കേണ്ടിവന്ന ബിബിസി-ക്ഷാമകാലങ്ങളും ടെലിവിഷൻയുദ്ധങ്ങളും ബേബി ക്കൊച്ചമ്മയെ പേടിപ്പിച്ചു. അനുദിനം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന നിരാശാ ഭരിതരെയും കുടിയിറക്കപ്പെട്ടവരെയും കുറിച്ച് ടെലിവിഷനുകൾ ഉയർത്തിയ പുതു-ആധികൾ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ മനസ്സിലെ മാർക്സിസ്റ്റ്-ലെനിനിസ്റ്റ് ഭീഷണിയെയും വിപ്ളവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പഴയ ഭീതികളെയും ചൊല്ലിയുള്ള ഓർമ്മകളെ പുനരുദ്ദീപിപ്പിച്ചു. ഭൂകമ്പങ്ങൾ, ക്ഷാമം, കൂട്ടക്കൊലകൾ എന്നിവ എല്ലാം തന്റെ ഭാവിയെ സംബന്ധിക്കുന്ന ഏറ്റവും ആസന്നമായ ഭീഷണിക ളായവർ കരുതിപ്പോന്നു. എന്തെങ്കിലും ആവശ്യത്തിനായി ഉപയോഗിക്കേണ്ടിവരാത്തപ്പോഴൊക്കെ അവർ വീടിന്റെ വാതിലുകളും ജനലുകളും പൂട്ടിയിട്ടു. ഒരിത്തിരി ശുദ്ധ വായു വേണ്ടപ്പോൾ, പാലിന്റെ കണക്കുതീർക്കാൻ, മുറിക്കുള്ളിൽ പെട്ടു പോയ കടന്നലിനെ(കൊച്ചുമറിയ ഒരു തോർത്തുംകൊണ്ട് വീടാകെ ഓടി നടന്ന് പിടിച്ച) പുറത്താക്കാൻ തുടങ്ങിയ ചില പ്രത്യേക സന്ദർഭങ്ങളിൽ മാത്രം അവർ ജനാലകൾ തുറന്നു. കോട്ടയത്തെ ബെസ്റ്റ് ബേക്കറിയിൽനിന്ന് കൊച്ചുമറിയ വാങ്ങിക്കൊണ്ടു വരുന്ന ഒരാഴ്ചത്തേക്കുള്ള ബൺ, സാദാ വെള്ളത്തിനു പകരം അവർ കുടി ക്കുന്ന കഞ്ഞിവെള്ളത്തിന്റെ രണ്ടു കുപ്പികൾ എന്നിവ സൂക്ഷിക്കുന്ന സങ്കട ച്ഛായയുള്ള, പെയിന്റടർന്നുപോയ ഫിഡ്ജ്പോലും അവർ പൂട്ടിവച്ചു. ഫ്രിഡ്ജിന്റെ ഷെൽഫുകളിൽ അവർ മമ്മച്ചിയുടെ വില്ലോ മാതൃകയിലുള്ള ഡിന്നർസെറ്റ് സൂക്ഷിച്ചുവച്ചു. ചീസും ബട്ടറും വയ്ക്കുന്നിടത്താകട്ടെ റാഹേൽ കൊണ്ടുവന്ന പത്തോ പന്ത്രണ്ടോ ഇൻസുലിൻകുപ്പികളാണവർ വച്ചത്. ഇക്കാലത്ത് നിഷ്കളങ്ക മുഖഭാവമുള്ള, വട്ടക്കണ്ണന്മാർപോലും ഒരുപക്ഷേ ക്രോക്കറി തട്ടിപ്പുകാരോ ബൺ കൊതിയന്മാരോ, എന്തിന് വിദേശത്തുനിന്നു കൊണ്ടുവന്ന ഇൻസു ലിനായി അയ്മനം മുഴുവൻ പര്യടനം നടത്തുന്ന പ്രമേഹബാധിത-കള്ള ന്മാരോവരെ ആകാം എന്നവർ കരുതിപ്പോന്നു.

ഇരട്ടകളെ വിശ്വസിക്കുകപോലും ചെയ്തതില്ല അവർ. എന്തിനും പോന്നവ രാണ് അതുങ്ങളെന്നവർ കരുതി. എന്തിനും. അവർക്ക് അവരുടെ വർത്ത മാനകാലംപോലും തിരികെ കട്ടെടുക്കാൻ പറ്റും, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ വിചാ രിച്ചു. അവർ ഒരു ഒറ്റ യൂണിറ്റായിത്തീർന്നിരിക്കുകയാണ് വീണ്ടും എന്ന ചിന്തയിലേക്ക് എത്ര പെട്ടെന്നാണ് ഇത്ര വർഷങ്ങൾക്കുശേഷവും താൻ തിരിച്ചുപോയത് എന്ന് ഒരു മനോവേദനയോടെ അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഭൂത കാലം തന്റെ മേൽ പടർന്നുകയറരുത് എന്നു തീരുമാനിച്ചുകൊണ്ട് പെട്ടന്ന വർ ചിന്ത മാറ്റി. അവശ്. അവൾക്കു സ്വന്തം വർത്തമാനകാലം *പോലും* തിരികെ കട്ടെടുക്കാൻ പറ്റും. ഊൺമേശയ്ക്കക്കടുത്തു നില്ക്കുന്ന റാഹേലിനെ അവർ നോക്കി. എസ്ത നേടിയിരുന്ന പേടിപ്പിക്കുംമട്ടിലുള്ള അതേ നിഗൂഢഭാവം, വല്ലാതെ നിശ്ച ലവും ശാന്തവും ആയി നിലംകാള്ളാനുള്ള അതേ കഴിവ് എന്ന് അവർ ശ്രദ്ധിച്ചു. റാഹേലിന്റെ ശാന്തത, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെ തെല്ല് പേടിപ്പിച്ചു. അതുകൊണ്ട്, അവർ പറഞ്ഞു. അവരുടെ ഇടർച്ചയുള്ള പരുക്കൻ ശബ്ദത്തിൽ, 'എന്നതാ നിന്റെ പ്ലാൻ? നീ എത്രനാൾ കാണും ഇവിടെ? തീരുമാനിച്ചോ അതെല്ലാം? എന്തോ പറയാൻ ശ്രമിച്ചു റാഹേൽ. പക്ഷേ അത് മുറിഞ്ഞുമുറി ഞ്ഞാണു പുറത്തുവന്നത്. ഒരു തകരക്കഷണംപോലെ. അവൾ ജനലരികി ലേക്കു ചെന്ന ജനൽ തുറന്നു. ഒരിത്തിരി ശുദ്ധവായുവിനായി. 'നിന്നുമതിയാകുമ്പോ അടച്ചേക്കണം.' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട ഒരു ഭിത്തിയലമാരപോലെ തന്റെ മുഖം അടച്ചുപൂട്ടി.

ജനലരികിൽ നിന്നാൽ കാണാൻ പറ്റാതായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പുഴ, അയ്മനത്താദ്യമായി വന്ന നൈസ്തഡിങ്-ഫോൾഡിങ് വാതിൽകൊണ്ട് മമ്മാച്ചി യുടെ പിൻവശവരാന്ത അടയ്ക്കക്കുന്നതിനു മുമ്പുവരെ അത് കാണാമായി രുന്നു. പിൻവശവരാന്തയിൽനിന്ന് റെവറെൻഡ് ഇ.ജോൺ ഐപ്പിന്റെയും ഏലിയുട്ടി അമ്മച്ചിയുടെയും (എസ്തതയുടെയും റാഹേലിന്റെയും മുതുമുത്ത ച്ഛനും മുതുമുത്തശ്ശിയും) എണ്ണച്ചായാചിത്രങ്ങൾ മുൻവശവരാന്തയിലേക്കെ ടുത്തു വച്ചിരുന്നു. സ്റ്റഫ് ചെയ്തതു സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന കാട്ടുപോത്തുതലയുടെ ഇരുവശത്തു മായി പുണ്യാളൻ കുഞ്ഞും ഭാര്യയും ഇപ്പോ തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്നു. പുഴയ്ക്കു പകരം റോഡിനു കുറുകെ, തന്റെ ആത്മവിശ്വാസമുള്ള പൂർവ്വികൻചിരി ചിരിച്ചു റെവറൻഡ് ഐപ്പ്. ഏലിയൂട്ടി അമ്മച്ചി അറച്ചുനില്ക്കുംപോലുണ്ടായിരുന്നു. തിരിഞ്ഞുകളയാനാണ് ഇഷ്ടം, പക്ഷേ പറ്റണില്ല എന്ന പോലൊരു മട്ട് ഒരു പക്ഷേ പുഴയെ എഴുതിത്തള്ളാനത്ര എളുപ്പമായിരുന്നില്ലായിരിക്കാം. കണ്ണുകൾകൊണ്ട് അവർ, തന്റെ ഭർത്താവു നോക്കിയ അതേ ദിശയിലേക്ക് നോക്കി. പക്ഷേ ഹൃദയംകൊണ്ട് അവർ അങ്ങകലേക്കാണു നോക്കിയത്. അവരുടെ ഭാരിച്ച മങ്ങിയ സ്വർണ്ണ മേക്കാമോതിരങ്ങൾ (പുണ്യാളൻ കുഞ്ഞിന്റെ നന്മയുടെ അടയാളങ്ങൾ) അവരുടെ കാതിനെ താഴേക്ക് വലിച്ചു നീട്ടിയിരുന്നു. അതവരുടെ തോളോളം തൂങ്ങിക്കിടന്നു. അവരുടെ കാതിലെ ഈ ഓട്ടകളിലൂടെ ചൂടുപുഴയും പുഴയിലേക്കു വളഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ഇരുണ്ട മരങ്ങളും കാണാമായിരുന്നു. പിന്നെ, വള്ളങ്ങളിലെ മുക്കുവരെയും. പിന്നെ, മീനിനെയും. വീട്ടിൽനിന്നു നോക്കിയാൽ പുഴ കാണാമ്പറ്റാതായിക്കഴിഞ്ഞു എങ്കിലും കടൽക്കക്കയ്ക്ക് എപ്പോഴും ഒരു കടൽബോധം ഉണ്ടാകാറുള്ളതുപോലെ അയ്മനം വീടിന് ഇപ്പോഴും ഉണ്ട് ഒരു പുഴഞ്ചോധം. പായുന്ന, ഉരുളുന്ന, മീൻനീന്തും പുഴഞ്ചോധം.

തലമുടിയിലൂടെ കേറിയിറങ്ങുന്ന കാറ്റുമായി അവൾ നിന്നിരുന്ന ഊൺമുറി യിൽ നിന്നു നോക്കിയാൽ, റാഹേലിന്, അവളുടെ അമ്മുമ്മയുടെ പഴയ അച്ചാർഫാക്ടറിയുടെ തുരുമ്പു കേറിയ

റ്റിൻഷീറ്റ്മേൽക്കൂരയിൽ മഴ തിമിർത്തു ചെണ്ടകൊട്ടുന്നതു കാണാമായിരുന്നു. പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് & പ്രിസെർവ്സ്. വീടിനും പുഴയ്ക്കും ഇടയിലായിരുന്നു അത്. അച്ചാറുകൾ, സ്ക്വാഷകൾ, ജാമുകൾ, കറിപൗഡറുകൾ, സംസ്കരിച്ചു ടിന്നിലടച്ച പൈനാപ്പിളുകൾ എന്നിവ അവരുണ്ടാക്കിപ്പോന്നു. പിന്നെ നിരോ ധിച്ചശേഷവും (നിയമവിരുദ്ധമായി) ഏത്തപ്പഴജാമും. എഫ്.പി ഒ (ഫുഡ് പ്രൊഡക്ട്സ് ഓർഗനൈസേഷൻ) അതിനെ തങ്ങളുടെ കണക്കിൽ ജാമെന്നോ ജെല്ലിയെന്നോ പറയാനാകുന്നില്ലെന്നു പറഞ്ഞ് നിരോധിച്ചിരുന്നു. ജാം എന്നുവിളിക്കാൻ പറ്റില്ല കട്ടികൂടിയതിനാൽ, ജെല്ലി എന്നു വിളിക്കാൻ പറ്റില്ല കട്ടി കുറഞ്ഞതിനാൽ. രണ്ടുതരത്തിലും വ്യാഖ്യാനിക്കാവുന്ന, വർഗ്ഗീ കരണത്തിനതീതമായ ഒന്ന്, അങ്ങനെ പറഞ്ഞു അവർ. അവരുടെ ആധികാരികപുസ്തകങ്ങൾ പ്രകാരം, ഇപ്പോ തിരിഞ്ഞുനോക്കുമ്പോൾ റാഹേലിനു തോന്നുന്നു. ഓരോന്നി നെയും തരാതരം ആക്കുന്നതിനെച്ചൊല്ലി അവളുടെ കുടുംബത്തിനുണ്ടാ യിരുന്ന ഈ ബുദ്ധിമുട്ട് വെറും ജാം-ജെല്ലി പ്രശ്നത്തിൽ ഒതുങ്ങുന്നതായി രുന്നില്ല. കൂടുതൽ ആഴത്തിലോടിയതായിരുന്നു അതിന്റെ വേരുകൾ. ഒരുപക്ഷേ, അമ്മുവും അവളും എസ്തതയും ആയിരുന്നിരിക്കും ഏറ്റവും വലിയ നിയമലംഘകർ. പക്ഷേ, അവർ മാത്രമായിരുന്നില്ല. ബാക്കിയുള്ള വരും അങ്ങനെതന്നെ ആയിരുന്നു. അവരെല്ലാം നിയമങ്ങൾ ലംഘിച്ചു. വില ക്കപ്പെട്ടയിടങ്ങളിലേക്ക് അവരെല്ലാം അതിക്രമിച്ചുകയറി. അവർ അനാവ ശ്യമായി കൈകടത്തി ആരെ, എങ്ങനെ സ്നേഹിക്കണം എന്നെല്ലാമുള്ള നിയമങ്ങളിൽ. കൂടാതെ എത്രമാത്രം എന്നതിലേക്കും. അമ്മുമ്മയപ്പൂപ്പന്മാരെ അമ്മുമ്മയപ്പൂപ്പന്മാരും അമ്മാവന്മാരെ അമ്മാവന്മാരും അമ്മമാരെ അമ്മമാരും ബന്ധുക്കളെ ബന്ധുക്കളും ജാമിനെ ജാമും ജെല്ലിയെ ജെല്ലിയും ആക്കുന്ന നിയമങ്ങൾ. അമ്മാവന്മാർ അച്ഛന്മാരാവുകയും അമ്മമാർ പ്രണയിനികളാവുകയും അമ്മാവന്മാരുടെ മക്കൾ മരിച്ച് അവർക്കായി ശവസംസ്കാരച്ചടങ്ങുകൾ ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്തത് ഒരു കാലമായിരുന്നു അത്. ചിന്തിക്കാനേ പറ്റാത്തത്

ചിന്തിക്കേണ്ടിവരികയും അസാദ്ധ്യമായത് സംഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു കാലമായിരുന്നു അത്.

സോഫിമോളുടെ ശവമടക്കിനും മുമ്പുതന്നെ വെളുത്തയെ പോലീസ്, കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവന്റെ തൊലിയിൽ കൈവിലങ്ങു തൊട്ടിടത്തെല്ലാം രോമം എണീറ്റു നിന്നിരുന്നു. പല്ലു പുളിക്കുന്ന മാതിരിയുള്ള ക്ളാവമണത്തോടുകൂടിയ തണുത്ത കൈവിലങ്ങുകൾ. ബസ്സിലെ സ്റ്റീലഴികളുടെയും ആ സ്റ്റീലഴികൾ പിടിക്കുന്ന ബസ് കണ്ടക്ടറുടെ കൈകളുടെയും അതേ മണം. എല്ലാം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു: ''വിതയ്ക്കുന്നതേ കൊയ്യു. വിതയ്ക്കക്കലും കൊയ്യലുമായി തനിക്ക് ഒരു ബന്ധവും ഇല്ല എന്ന മട്ടിലാണവരതു പറഞ്ഞത്. തന്റെ ക്രോസ് സ്റ്റിച്ച എംബ്രോയിഡറി പരിപാ ടിയിലേക്ക് തന്റെ കുഞ്ഞിക്കാലടികൾ വച്ച അവർ തിരികെപ്പോയി. അവ രുടെ കുഞ്ഞു കാൽവിരലുകൾ നിലം തൊട്ടതേയില്ല. അവരുടെ ആശയമാ യിരുന്നു എസ്തയെ തിരിച്ചയയ്ക്കക്കൽ. മകളുടെ മരണത്തെച്ചൊല്ലിയുള്ള സങ്കടവും പകയും, രോഷാകുലമായ കമ്പിച്ചുരുൾപോലെ, മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ ഉള്ളിൽ ചുരുണ്ടുകിടന്നു. അവ രൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. പക്ഷേ ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്കു തിരിച്ചുപോകുന്നതിനുമുമ്പ് അയ്മനം വീട്ടിൽ \_\_\_\_\_\_ ചെലവഴിച്ച ബാക്കിനാളുകളിൽ, അവസരം ഒത്തുകിട്ടിയ പ്പോഴെല്ലാം അവർ എസ്തതയെ അടിച്ചു. എസ്തതയുടെ കുഞ്ഞുപെട്ടിയിൽ അമ്മു എല്ലാം അടുക്കിവയ്ക്കുന്നതു നോക്കി റാഹേൽ നിന്നു. 'ചെലപ്പോ ശരിയായിരിക്കും അവരെല്ലാം പറയുന്നത്, അമ്മു പിറുപി റുത്തു. 'ഒരാൺകുട്ടി അവന്റെ അച്ഛന്റെകൂടെത്തന്നെ വളരണമായിരിക്കും. അമ്മുവിന്റെ കണ്ണുകൾ ചോരച്ചു കിടക്കുന്നത് റാഹേൽ കണ്ടു.

ഹൈദ്രബാദിലെ ഒരു ഇരട്ടക്കുട്ടിക്കാര്യ വിദഗ്ധനെ അവർ കൺസൾട്ട ചെയ്തു. ഒരേ അണ്ഡത്തിൽനിന്നുണ്ടായ ഇരട്ടകളെ (മോണോസൈഗോ റ്റിക്സ്)വേർപിരിക്കുന്നത് ശരിയല്ലെന്ന് അവർ മറുപടിയിലെഴുതി. പക്ഷേ രണ്ടണ്ഡ-ഇരട്ടകൾക്ക്

(നൈഡസൈഗോറ്റിക്സ്) സാധാരണ സഹോദരങ്ങളിൽ നിന്ന് യാതൊരു വ്യത്യാസവുമില്ലെന്നും തകർന്ന കുടുംബങ്ങളിൽനിന്നുള്ള കുട്ടികൾ കടന്നുപോകുന്ന സ്വാഭാവിക ക്ളേശങ്ങൾ അവരും അനുഭവിക്കാ മെന്നല്ലാതെ അതിലും കൂടുതലായൊന്നുമില്ലെന്നുംകൂടി എഴുതി. അതുകൊണ്ട് എസ്ത, അവന്റെ തകരപ്പെട്ടിയോടും ചുരുട്ടിയ കാക്കി ഹോൾഡാളിനകത്തു വച്ച കുർത്ത തവിട്ടുഷുവിനും ഒപ്പം തീവണ്ടിയിൽ തിരിച്ചയയ്ക്കക്കപ്പെട്ടു. ഫസ്റ്റ് ക്ലാസ് ടിക്കറ്റിൽ, രാത്രികൊണ്ട് മദ്രാസിലെത്തുന്ന മദ്രാസ്ക മെയിലിൽ. റ്റൊമാറ്റോ സാൻഡ്വിച്ചുള്ള ഒരു റ്റിഫിൻ കാരിയറുണ്ടായിരുന്നു അവന്റെ ടുക്കൽ. പിന്നെ ഈഗിളിന്റെ പടമുള്ള ഒരു ഈഗിൾ ഫ്ളാസ്കക്കും. മദ്രാസിൽ നിന്ന് അവരുടെ അച്ഛന്റെ ഒരു സുഹൃത്തിനൊപ്പം കൽക്കത്തയ്ക്ക് ഭീകര ചിത്രങ്ങളായിരുന്നു അവന്റെ *തലയ്ക്കകത്ത്* മഴ, പാഞ്ഞുവരുന്ന മഷിവെള്ളം. ഒരു മണവും. സിക്സ്വീറ്റ് മടുപ്പി ക്കുന്ന മധുരം. പഴകിയ റോസാപ്പൂക്കൾ കാറ്റിലെന്നപോലെ. ഏറ്റവും കഷ്ടമെന്തായിരുന്നുവെന്നുവച്ചാൽ, വയസ്സന്റെ വായുള്ള ഒരു ചെറുപ്പക്കാരന്റെ ഓർമ്മ ഉള്ളിൽ ചുമന്നു അവൻ. ഒരു വീർത്തുവിങ്ങിയ മുഖത്തിന്റെയും തകർന്ന, തലകീഴായിപ്പോയ ഒരു പുഞ്ചിരിയുടെയും ഓർമ്മ. ഒരു ശൂന്യമായ ബൾബ് പ്രതിഫലിച്ചുകാണുന്ന, തെളിഞ്ഞ ഒരു കുളം ദ്രാവ കത്തിന്റെ ഓർമ്മ. ഇമകൾ തുറന്നുവന്നിട്ട്, അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞവസാനം അവന്റെ മേൽ തറപ്പിച്ചുനിന്ന രക്തം കട്ടപിടിച്ച കണ്ണുകളിൽനിന്നുള്ള ഒരു നോട്ടത്തിന്റെ ഓർമ്മ. എസ്തത്. എന്താ എസ്ത ചെയ്തത്? പ്രിയപ്പെട്ട ആ മുഖത്തേക്കു നോക്കിയിട്ട് അവൻ പറഞ്ഞു: "അതെ.' അതെ, അതയാളായിരുനു. എസ്തതയുടെ നീരാളിക്കു പിടിക്കാൻ പറ്റാതെ പോയ വാക്ക്. അതെ. അതവിടെ താമസം തുടങ്ങി. അവന്റെ ഉള്ളിൽ ആഴത്തിൽ ഏതോ മടക്കിൽ, അണപ്പല്ലുകൾക്കിടയിലെ ഒരു മാമ്പഴനാരുപോലെ. അത് വേവലാതിപ്പെ ട്ടെടുത്തുമാറ്റാൻ പറ്റുമായിരുന്നില്ല.

തികച്ചും പ്രായോഗികമായ അർത്ഥത്തിൽ പറയുകയാണെങ്കിൽ, സോഫി മോൾ അയ്മനത്തേക്കു വന്നതോടെയാണ് എല്ലാം തുടങ്ങിയത് എന്നു പറ ഞ്ഞാൽ ഏതാണ്ടു ശരിയാകും. ഒരുപക്ഷേ, ഒരു ദിവസംകൊണ്ട് കാര്യങ്ങൾ മാറാം എന്നതു സത്യമാണ്. ഒരു മുഴുവൻ ജീവിതകാലത്തിന്റെ ഗതി നിയ ന്ത്രിക്കാൻ ഏതാനും ചില ഡസൻ മണിക്കൂറുകൾ മതി. അങ്ങനെ വരു മ്പോൾ ആ കുറച്ചു പ്രസ്ത്രണ്ടു മണിക്കൂറുകളെ, കത്തിക്കരിഞ്ഞ ഒരു വീടിന്റെ വീണ്ടെടുത്ത അവശിഷ്ടങ്ങൾപോലെ-കരിക്കട്ടയായ ക്ലോക്ക്, കരിഞ്ഞു കരുവാളിച്ച കസേര, കരിഞ്ഞ ഫോട്ടോ-നാശാവശിഷ്ടങ്ങളിൽനിന്ന് പുന രുജ്ജീവിപ്പിച്ച് പരിശോധിക്കേണ്ടിവരും. കാത്തുസൂക്ഷിച്ചുവയ്ക്കേണ്ടി വരും. വിശദീകരിക്കേണ്ടി വരും. കുഞ്ഞുസംഭവങ്ങൾ, സാധാരണ കാര്യങ്ങൾ, തകർത്ത് പുനരുജ്ജീ വിപ്പിക്കേണ്ടിവരും. പുതു അർത്ഥംകൊണ്ട് നിറം പിടിപ്പിക്കേണ്ടി വരും. പെട്ടെ ന്നതെല്ലാം ഒരു കഥയുടെ വിളറിയ എല്ലുകളാവും. എന്നാലും, സോഫിമോൾ അയമനത്തേക്കു വന്നപ്പോൾ എല്ലാം തുടങ്ങി എന്നു പറയുന്നത് അതിനെ നോക്കിക്കാണാനുള്ള ഒരുവഴി മാത്രമാണ്. അതേ പോലെതന്നെ, യഥാർത്ഥത്തിൽ ആയിരക്കണക്കിനു വർഷ ങ്ങൾക്കുമുമ്പേ തുടങ്ങിയതാണ് അതെന്നും വാദിക്കാം. മാർക്സിസ്റ്റുകൾ വരുന്നതിനും മുമ്പ് ബ്രിട്ടീഷുകാർ മലബാർ കൈയടക്കുന്നതിനും മുമ്പ് ഡച് മുന്നേറ്റത്തിനും മുമ്പ് വാസ്ക്കോ ഡ ഗാമ വരുന്നതിനും മുമ്പ് സാമൂതിരി കോഴിക്കോട് കീഴടക്കും മുമ്പ് ചുവപ്പുവസ്ത്രം ധരിച്ച മൂന്നു സിറിയൻ ബിഷപ്പുമാർ പോർച്ചഗീസു കാരാൽ വധിക്കപ്പെട്ട് കെട്ടുപിണഞ്ഞ താടിരോമങ്ങളിൽ മുത്തുച്ചിപ്പി കുരു ങ്ങിയും നെഞ്ചത്തുകൂടി ചുരുളൻ കടൽപ്പാമ്പുകൾ ഇഴഞ്ഞും കടലിൽ ഒഴുകിപ്പോകുന്നതായി കാണപ്പെടുന്നതിനും മുമ്പ് ഒരു വള്ളത്തിൽ ക്രിസ്തു മതം എത്തിച്ചേർന്ന് കേരളത്തിലേക്ക് റ്റീബാഗിൽനിന്ന് ചായ എന്നപോലെ ഊറിയിറങ്ങുന്നതിനും മുമ്പ് എന്നും വാദിക്കാം. പ്രണയനിയമങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട ദിവസങ്ങളിലാണത് ശരിക്കും തുടങ്ങി യത് എന്നും വാദിക്കാം.

ആരെ, എങ്ങനെ സ്നേഹിക്കാമെന്ന് നിഷ്കർഷിച്ച നിയമങ്ങൾ. എത്രമാത്രമെന്നും.

ഒരാശയ്ക്കും വകയില്ലാത്തവിധം പ്രായോഗികമായ ഒരു ലോകത്തിലിരു നുകൊണ്ട് പ്രായോഗികതാത്പര്യങ്ങൾക്കായി കുറിക്കുനത്.

## പപ്പാച്ചിയുടെ നിശാശലഭം

അി ഡിസംബറിലെ (ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തി...) ഒരാകാശനീല ദിവസമായിരുന്നു അത്. അതേവരെ പുതഞ്ഞുകി ടപ്പായിരുന്ന സദാചാരബോധത്തെ അതിന്റെ വിശ്രമസ്ഥാനത്തു നിന്ന് തോണ്ടിവിളിച്ചുണർത്താനും ഉപരിതലത്തിൽ അസ്വസ്ഥതയുടെ കുമിളകളു ണ്ടാക്കി പിന്നെയത് അല്പനേരം അങ്ങിങ്ങായൊഴുകാനും പാകത്തിലെന്തോ ഒന്ന് സംഭവിക്കാനായി, ഒരു കുടുംബം പാകപ്പെടുന്നതരം സമയമായിരുന്നു അത് വ്യക്തമായി കാണാൻ പാകത്തിൽ. സർവ്വർക്കും കാണാനായി എന്തോ ഒന്ന്. വാൽച്ചിറകിൽ സൂര്യനുമായി ഒരാകാശനീല പ്ലിമത് ഇളം നെൽവയലു കളും വയസ്സൻ റബ്ബർമരങ്ങളും കടന്ന് അതിവേഗം കൊച്ചിക്കു പോവുക യായിരുന്നു. കുറെക്കൂടി കിഴക്ക് ഏതാണ്ടിതേ ഭൂപ്രകൃതിയുള്ള ഒരു കുഞ്ഞു രാജ്യത്തെയാകമാനം (കാടുകൾ, പുഴകൾ, നെൽപ്പാടങ്ങൾ, വയലുകൾ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകൾ) ആറിഞ്ച് സ്റ്റീൽകൊണ്ടുള്ള ബോംബിട്ട് മൂടിയ സമയം. പക്ഷേ ഇവിടെ എന്തോ. എല്ലാം സമാധാനപരമായിത്തോന്നിച്ചു തത്കാലം. വരാൻപോകുന്നതിനെച്ചൊല്ലി ഭയമോ ഊഹമോ ഇല്ലാതെയായിരുന്നു പ്ലിമത് കുടുംബത്തിന്റെ സഞ്ചാരം. പ്ലിമത്ത്, റാഹേലിന്റെയും എസ്തതയുടെയും അപ്പാപ്പനായ പപ്പാച്ചിയു ടേതായിരുന്നു. പപ്പാച്ചി മരിച്ചുപോയതുകാരണം ഇപ്പോ അത് മമ്മാച്ചിയുടെ താണ്. സൗണ്ട് ഓഫ് മ്യൂസിക് മൂന്നാം തവണ കാണാൻ വേണ്ടി അതിലി രുന്ന് കൊച്ചിക്കു പോവുകയായിരുന്നു റാഹേലും എസ്തതയും. അവർക്ക തിലെ സർവ്വപാട്ടുകളും അറിയാമായിരുന്നു. പഴകിയ ആഹാരത്തിന്റെ മണമുള്ള ഹോട്ടൽ സീ ക്വീനിലാണ് സിനിമ കഴിഞ്ഞ് അവരെല്ലാം താമസിക്കുക. എല്ലാം നേരത്തേതന്നെ ബുക് ചെയ്തതി രുന്നു. അവരുടെ ഇംഗ്ലിളീഷകാരിയമ്മായിയും ചാക്കോയുടെ മുൻഭാര്യയും ആയ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ അയ്മനത്ത് ഇത്തവണത്തെ ക്രിസ്മസ് ആഘോ ഷിക്കാനായി

ലണ്ടനിൽനിന്നു വരികയാണ്. ഒപ്പം എസ്തതയുടെയും റാഹേ ലിന്റെയും കസിനായ സോഫിമോളും കാണും. അവരെ രണ്ടാളെയും പിക് ചെയ്യാനായി അടുത്ത ദിവസം രാവിലെ അവരെല്ലാംകൂടി കൊച്ചി എയർ പോർട്ടിൽ പോവും. ആ വർഷം ആദ്യം മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ രണ്ടാമത്തെ ഭർത്താവ് ജോ ഒരു കാറപകടത്തിൽ മരിച്ചിരുന്നു. ആ അപകടത്തെക്കുറി ച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ, ചാക്കോ അവരെ അയമനത്തേക്കു ക്ഷണിച്ചു. അവർ രണ്ടു പേരും മാത്രമായി, ഇംഗ്ളണ്ടിൽ ഒരു കിസ്മസ്ക്കാലം ചെലവഴിക്കുന്ന കാര്യം-അതും ഓർമ്മകൾകൊണ്ട് നിറഞ്ഞ ഒരു വീട്ടിൽ-തനിക്കു ചിന്തി ക്കാനേ ആകുന്നില്ല എന്നാണ് ചാക്കോ പറഞ്ഞത്. മാർഗററ്റിനോട് ഇപ്പോഴും പ്രണയമാണ് ചാക്കോയ്ക്ക് എന്ന് അമ്മു പറഞ്ഞു. സ്നേഹി ച്ചിട്ടില്ല എന്നു വിശ്വസിക്കാനായിരുന്നു അവർക്കിഷ്ടം. സോഫിമോളെ റാഹേലും എസ്തതയും കണ്ടിട്ടേയില്ലായിരുന്നു. പക്ഷേ തൊട്ടുമുമ്പത്തെ ആഴ്ച മുഴുവനും അവരവളെക്കുറിച്ച് കേൾക്കുകതന്നെ യായിരുന്നു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയിൽനിന്ന് കൊച്ചുമറിയയിൽനിന്ന്, എന്തിന് മമ്മാച്ചിയിൽനിന്നുപോലും. ഇവരാരുംതന്നെ സോഫിമോളെ കണ്ടിട്ടില്ലായി രുന്നു. പക്ഷേ പണ്ടേക്കു പണ്ടേ അറിയാം അവളെ എന്ന മട്ടിലായിരുന്നു എല്ലാവരുടെയും പെരുമാറ്റം. ഒരു സോഫിമോളെന്തു വിചാരിക്കും ആഴ്ചയാ യിരുന്നു അത്. ഇരട്ടകളുടെ സ്വകാര്യസംഭാഷണം നിരന്തരമായി ഒളിഞ്ഞുനിന്ന് കേൾ ക്കലായിരുന്നു കഴിഞ്ഞയാഴ്ച മുഴുവനും ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ പണി. മലയാളം പറഞ്ഞപ്പോഴൊക്കെ അവരുടെ പോക്കറ്റ്മണിയിൽനിന്ന് ഒരു കുഞ്ഞുപിഴ ഈടാക്കി ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. എന്നിട്ടവരെക്കൊണ്ട് ഐ വിൽ ഓശ്വെയ്ക്ക് സ്പീക് ഇൻ ഇംഗ്ലിഷ് എന്ന് പലവട്ടം ഇംപോസിഷനെഴു തിച്ചു. ഓരോ തവണയും നൂറു പ്രാവശ്യം വീതം. ഓരോ വട്ടവും പിള്ളേർ ഇംപോസിഷനെഴുതിക്കഴിയുമ്പോൾ, പരിശോധനയ്ക്കുശേഷം ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മയത് തന്റെ ചുവന്ന പേനകൊണ്ട് വെട്ടിക്കളഞ്ഞു. അല്ലെങ്കിൽ ഇനിയും ശിക്ഷിക്കേണ്ടി വരുമ്പോൾ, അതേ ഇംപോസിഷൻതന്നെ കാണിച്ചാലോ പിളേളർ എന്ന

മുൻകരുതലോടെ. തിരിച്ചുവരുമ്പോ പാടാനായി ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഒരു കാർ-ഗാനം അവ രെ പരിശീലിപ്പിച്ചിരുന്നു. അവർ പറഞ്ഞു. ഉച്ചാരണത്തിന്റെ(pronunciation) കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കണം. Prer *NUN* sea ayshun.

Rej Oice in the Lo Ord Or Or/ways And again I say rej Oice,

RejOice,

RejOice,

And again I say rej Oice.

എസ്തപ്പാൻ യാക്കോ എന്നായിരുന്നു എസ്തയുടെ മുഴുവൻ പേര്. റാഹേ ലിന്റേത് റാഹേൽ എന്നും. തത്കാലത്തേക്ക് അവർക്ക് സർനെയിം ഒന്നുമി ല്ലായിരുന്നു. കാരണം, കല്യാണത്തിനു മുമ്പുള്ള പേരിലേക്കുതന്നെ, തന്റെ പേരു മാറ്റുന്ന കാര്യം പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു അമ്മു. സ്വന്തം പേരിന്റെ കൂടെ ഭർത്താവിന്റെ പേരോ അച്ഛന്റെ പേരോ ചേർക്കാനുള്ള സ്വാത ന്ത്ര്യമുണ്ട് സ്ത്രീക്ക് എന്നു പറയുന്നതു കേട്ടാൽ മഹാകാര്യമെന്നുതോ ന്നുമെങ്കിലും അതിലൊന്നും അത്ര വലിയ കാര്യമില്ല എന്നു പറഞ്ഞു അമ്മു. എസ്തത, കൂർത്ത തവിട്ടുനിറത്തിലുള്ള ഷു ധരിച്ച് തലമുടി പൊക്കി വളച്ച് ചീകിയിരുന്നു. പുറത്തു പോകുമ്പോഴുള്ള പ്രത്യേക പൊക്കിവളച്ചു ചീകൽ. അങ്ങനെയാണ് എൽവിസിന്റെ തലമുടിചീകൽ, എൽവിസ് പ്രഫ. പാർട്ടി ആയിരുന്നു അവന്റെ ഇഷ്ട എൽവിസ് ഗാനം. സം പീപ്പിൾ ലൈക് റ്റു റോക് സം പീപ്പിൾ ലൈക് റ്റു റോൾ-ഒരു ബാഡ്മിന്റൻ റാക്കറ്റ് ഗിറ്റാർ പോലെ വായിച്ച്, എൽവിസിന്റെപോലെ ചുണ്ടുകൾ കൂർപ്പിച്ച് ആരും ശ്രദ്ധി ക്കാത്തപ്പോൾ അവൻ മൂളിപ്പാട്ടു പാടും. എസ്തതയ്ക്ക് ചാഞ്ഞ, ഉറക്കംവരുന്നതുപോലുള്ള കണ്ണുകളായിരുന്നു. അവന്റെ പുതുതായി വന്ന മുൻനിരപ്പല്ലുകളുടെ അറ്റങ്ങൾ ഒരേ നിരപ്പിലാ യിരുന്നില്ല. റാഹേലിന്റെ പുതുകുഞ്ഞരിപ്പല്ലുകളാകട്ടെ,

പേനയ്ക്കകത്ത് വാക്കുകളെന്നപോലെ, മോണയ്ക്കകത്ത് കാത്തിരിപ്പായിരുന്നു. മുൻവശപ്പല്ല മുളയ്ക്കുന്നകാര്യത്തിൽ പതിനെട്ടുമിനിട്ടിന്റെ മൂപ്പ്, ഇത്രമാത്രം വൈരുദ്ധ്യ ത്തിന് കാരണമായത് എല്ലാവർക്കും ഒരു കടങ്കഥപോലെ തോന്നി. റാഹേലിന്റെ തലമുടിയുടെ ഭൂരിഭാഗവും തലയ്ക്കു മുകളിൽ ഒരു ജല ധാരായന്ത്രംപോലെ നിലകൊണ്ടു. ഒരു ലവ് ഇൻ റ്റോക്കിയോകൊണ്ടാണ് അതപ്പാടെ പിടിച്ചുകെട്ടിയിരുന്നത്. ഒരു റബ്ബർബാൻഡിൽ രണ്ടു മുത്തുകൾ കോർത്ത, ലവ്, റ്റോക്കിയോ ഇവയുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലാത്ത ലവ ഇൻ റ്റോക്കിയോ. ഏതായാലും കാലത്തിന്റെ വെല്ലുവിളികൾക്കതീതമായതു നിലകൊണ്ടു. കൊള്ളാവുന്ന ഏതെങ്കിലും ഒരു ലേഡീസ് സ്റ്റോറിൽ ചെന്ന് തലമുടി കെട്ടാനെന്തെങ്കിലും എന്നു ചോദിച്ചാൽ, ഇപ്പോഴും അതുതന്നെ യാവും കിട്ടുക കേരളത്തിൽ, ഒരു റബ്ബർ ബാൻഡിൽ രണ്ടു മുത്തുകൾ. റാഹേലിന്റെ കളിവാച്ചിൽ പെയിന്റ് കൊണ്ട് സമയം രേഖപ്പെടുത്തിയി രുന്നു. രണ്ടിന് പത്തു മിനിട്ട് തോന്നുമ്പോഴൊക്കെ സമയം മാറ്റാവുന്ന ഒരു വാച്ച് സ്വന്തമാവുക-അതവളുടെ സ്വപ്നങ്ങളിലൊന്നായിരുന്നു (അവളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സമയമെന്നാൽ മുൻഗണന സമയംമാറ്റലിനായി രുന്നു). മഞ്ഞഫ്രെയിമുള്ള ചുവന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് സൺഗ്ലാസ്, അവളുടെ ലോകം ചുവപ്പാക്കി. അത് കണ്ണിനു ചീത്തയാണ് എന്നമ്മു പറഞ്ഞു. കഴിയുന്നത്ര കുറച്ചുപയോഗിക്കാൻ ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തു. അമ്മുവിന്റെ സ്യട്ടകെയ്സിലായിരുന്നു അവളുടെ എയർപോർട്ട് *ഫ്രോക്സ്* അതിന് സ്പെഷ്യൽ മാച്ചിങ് നിക്കറുണ്ടായിരുന്നു. ചാക്കോയാണ് ക്രൈഡവ് ചെയ്തിരുന്നത്. അമ്മുവിനെക്കാൾ നാലുവയ സ്സുമുപ്പ് ഉണ്ടായിരുന്നു അയാൾക്ക് അയാളെ ചാച്ചനെന്നു വിളിക്കാൻ പറ്റു മായിരുന്നില്ല റാഹേലിനും എസ്തതയ്ക്കും. കാരണം, അങ്ങനെ വിളിച്ചാൽ ചേട്ടൻ, ചേടത്തി എന്നെല്ലാം വിളിക്കും അവരയാളെ. ഇനി അവരെങാന യാളെ അമ്മാവൻ എന്നു വിളിച്ചാലോ, അപ്പോയി, അമ്മായി എന്നാവും അയാ ളുടെ വിളി. അങ്കിൾ എന്നവർ വിളിച്ചാലോ ഉടനേ ആൺടി എന്നാവും വിളി. ആൾക്കൂട്ടത്തിൽ വച്ച് അവരെ അത് വല്ലാതെ കുഴക്കി.

അതുകൊണ്ടവര യാളെ വെറുതെ, ചാക്കോ എന്നുമാത്രം വിളിച്ചു.

തറമുതൽ തട്ടുമ്പുറംവരെ പുസ്തകം കൂനകൂട്ടിയിരുന്നു ചാക്കോയുടെ മുറിയിൽ. അതെല്ലാം അയാൾ വായിച്ചിട്ടുമുണ്ടായിരുന്നു. പ്രത്യേകിച്ചൊരു കാരണമോ സന്ദർഭമോ ഇല്ലാതെ അതിൽനിന്നെല്ലാം നീണ്ട ഖണ്ഡിക കൾ ഉദ്ധരിക്കുക അയാളുടെ പതിവായിരുന്നു. ആർക്കെങ്കിലും മനസ്സിലാ കുന്നവയായിരുന്നില്ല അതിലൊന്നുപോലും. ഉദാഹരണത്തിന് വരാന്തയിൽ നിന്ന മമ്മാച്ചിയോട് ഗുഡ്ബൈ പറഞ്ഞ് അവരെല്ലാം ഗേറ്റിലൂടെ ക്രൈഡവ് ചെയ്തതിറങ്ങുമ്പോൾ പെട്ടെന്ന് ചാക്കോ പറഞ്ഞു: "Gatsby turned out a// right at the endit is what preyed on Gatsbywhat foul dust floated in the wake of his dreams that temporarily closed out my interest in the abortive sorrows and shortwinded elations of men.' ഇങ്ങനെയൊക്കെ കേട്ടു നല്ലശീലമായിരുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ, ആരും അർത്ഥഗർഭമായി പരസ്പരം തോണ്ടുകയോ നോട്ടങ്ങൾ കൈമാറുകയോ ചെയ്തതില്ല. ഓക്സ്ഫോർഡിൽനിന്നുള്ള റോഡ്സ് സ്കോളർ ആയിരുന്നു ചാക്കോ. അതുകൊണ്ടുതന്നെ കുടുംബത്തിൽ മറ്റാർക്കും അനുവദിച്ചു കിട്ടാത്ത വട്ടുകളും അധികത്തങ്ങളും ചാക്കോയ്ക്ക് അനുവദിച്ചുകിട്ടിയി രുന്നു. കുടുംബത്തിന്റെ ജീവചരിത്രം എഴുതുകയാണ് താനെന്ന് അവകാശ പ്പെട്ടു ചാക്കോ. അത് പ്രസിദ്ധീകരിക്കാതിരിക്കണമെങ്കിൽ കുടുംബാംഗങ്ങൾ പണം തരേണ്ടിവരും തനിക്ക് എന്നും പറഞ്ഞു ചാക്കോ. ജീവചരിത്രം എന്നു പറഞ്ഞ് ബ്ലോക്മെയിൽ ചെയ്യാൻ പറ്റിയതായി കുടുംബത്തിൽ ഒരാളേയുള്ളു എന്നും അത് ചാക്കോയല്ലാതെ മറ്റാരുമല്ല എന്നും പറഞ്ഞു അമ്മു. അതെല്ലാം അന്നായിരുന്നു. അതായത് ഭീകരതയ്ക്കുമുമ്പ്. പ്ലിമത്തിൽ മുൻഭാഗത്തായിരുന്നു അമ്മു ഇരുന്നത്. അതായത് ചാക്കോ യുടെ അടുത്ത്. തന്റെ ജീവിതം താൻ എന്നേ ജീവിച്ചുതീർത്തുകഴിഞ്ഞതാണ് എന്ന വിറങ്ങലിച്ചബോധം, ഒരു കാളൽപോലെ വയറിനുള്ളിൽ കൊണ്ടു നടന്നു അവൾ. ഇരുപത്തേഴു വയസ്സായിട്ടുണ്ടായിരുന്നു അക്കൊല്ലം അവൾക്ക് അവൾക്കും കിട്ടിയതായിരുന്നു

ഒരവസരം. പക്ഷേ അവൾക്കു തെറ്റിപ്പോയി. തനിക്കുചേരാത്ത ആളെയാണ് അവൾ കല്യാണംകഴിച്ചത്. അമ്മുവിന്റെ സ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞത് അവളുടെ അച്ഛൻ ഡൽഹിയിലെ ജോലിയിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞ്, അയ്മനത്തേക്കു താമസം മാറ്റിയ അതേ വർഷമായിരുന്നു. ഒരു പെൺകുട്ടിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം കോളജ വിദ്യാഭ്യാസമെന്നാൽ ഒരനാവശ്യചെലവാണ് എന്ന് ഉറച്ചുവിശ്വസിച്ചു പപ്പാച്ചി. ഡൽഹി വിടുകയും അച്ഛനമ്മമാരോടൊപ്പം അയ്മനത്തേക്ക് താമസം മാറ്റു കയും അല്ലാതെ അമ്മുവിന് വേറൊരു വഴിയുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. വീട്ടുജോ ലിയിൽ അമ്മയെ സഹായിച്ചുകൊണ്ട് കല്യാണാലോചനകൾക്കായി കാത്തി രിക്കുക, അതല്ലാതെ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരിക്കു യാതൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല, അയ്മനത്ത് ചെയ്യാൻ. സ്ത്രീധനമായി നല്കാൻ തക്ക പണം അവളുടെ അച്ഛനില്ലാതിരുന്നതുകാരണം അമ്മുവിനെത്തേടി ഒരാലോചനയും വന്നില്ല. ചുമ്മാ കഴിഞ്ഞുപോയി രണ്ടു വർഷം. അവളുടെ പതിനെട്ടാം പിറന്നാൾ വന്നു പോയി. ആരും ശ്രദ്ധിക്കാതെ, ആരിൽനിന്നും അവളുടെ അച്ഛനമ്മ മാരിൽ നിന്നുപോലും, ഒരു ചെറുപരാമർശംപോലും ഉണ്ടാക്കാതെ കടന്നു പോയി അത്. ഇത്രയൊക്കെ ആയപ്പോഴേക്ക് അമ്മു ആകെ നിരാശയായി. അയ്മനത്തുനിന്നും മുൻശുണ്ഠിക്കാരനായ പിതാവിൽനിന്നും നീണ്ടകാല മായി ദുരിതമനുഭവിക്കുന്ന പരുക്കൻമട്ടുകാരി അമ്മയിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെ ടുന്നത് അവളുടെ സ്വപ്നമായി മാറി. രക്ഷപ്പെടാൻ പല ചെറു നികൃഷ്ടപദ്ധ തികളുമിട്ടു അമ്മു. ഒടുക്കം ഒരെണ്ണം ഫലവത്തായി. കൽക്കട്ടയിലുള്ള ഒര കന്ന ബന്ധുവിന്റെയൊപ്പം മദ്ധ്യവേനൽക്കാലം ചെലവഴിക്കാൻ അവളെ പപ്പാച്ചി അനുവദിച്ചു. അവിടെ, ആരുടെയോ ഒരു കല്യാണവിരുന്നിൽ വച്ച് അമ്മു, അവളുടെ ഭാവിഭർത്താവിനെ കണ്ടുമുട്ടി. അസമിലെ ഒരു തേയിലത്തോട്ടത്തിൽ അസിസ്റ്റന്റ് മാനേജരായി ജോലി ചെയ്തിരുന്നയിടത്തുനിന്ന് ഒഴിവിലെത്തിയതായിരുന്നു അയാൾ. വിഭജന ശേഷം കിഴക്കൻബംഗാളിൽനിന്ന് കൽക്കത്തയിലേക്ക് കുടിയേറിപ്പാർത്ത ധനാഢ്യരായ ജമീന്ദാർമാരായിരുന്നു

അയാളുടെ കുടുംബക്കാർ. ഉറച്ച ശരീരമുള്ള ഒരു കുഞ്ഞുമനുഷ്യനായിരുന്നു അയാൾ. തെളിഞ്ഞ മുഖക്കാരൻ. പഴഞ്ചൻമട്ടിലുള്ള കണ്ണട ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ട് ഒരു നേരേ വാ നേരേ പോ മട്ട് ഉണ്ടായിരുന്നു അയാളെ ചുറ്റിപ്പറ്റി. മുഖത്തു നിഴ ലിച്ച ജീവിതത്തെയാകെ ലാഘവത്തോടെ എടുക്കുന്ന രീതിയെ, കണ്ണട മുഴുവനായും മറച്ചുവച്ചു. കുട്ടിത്തം നിറഞ്ഞതെങ്കിലും ചുറ്റുപാടുമുള്ളവരെ കീഴ്പ്പെടുത്തുംമട്ടിലുള്ള ഒരു ഹാസ്യമനോഭാവക്കാരൻ. ഒരു കുഞ്ഞുമനു ഷ്യനായിരുന്നു അയാൾ. വയസ്സ് ഇരുപത്തഞ്ചുണ്ടായിരുന്നു. തേയില എസ്റ്റേറ്റിൽ ജോലി ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയിട്ട ഏതാണ്ട് ആറു വർഷത്തോളമാ യിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അയാൾ കോളജിൽ പോയിട്ടുണ്ടായിരുന്നേയില്ല. അയാ ളുടെ സ്കൂൾക്ട്ടിമട്ടിലെ നർമബോധത്തിന് അതായിരുന്നു കാരണം. ആദ്യ മായി കണ്ടുമുട്ടി അഞ്ചു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും അയാളവളോട് വിവാ ഹാഭ്യർത്ഥന നടത്തി. അയാളുമായി പ്രണയത്തിലാണെന്ന ഒരു മട്ട തുടക്ക ത്തിൽപോലും അവൾ കാണിച്ചില്ല. കാര്യങ്ങളെ തുക്കിനോക്കിയിട്ടാണ് അയാളെയവൾ സ്വീകരിച്ചത് എന്നു പറയുകയാവും ശരി. അയ്മനത്തേക്കു തിരിച്ചുപോകുന്നതിനെക്കാൾ ഭേദമാണ് ആരും, എന്തും എന്നവൾ കരുതി. തന്റെ തീരുമാനം കാണിച്ച അവൾ അച്ഛനമ്മമാർക്കെഴുതി. അവർ മറുപടി എഴുതിയതേയില്ല. അമ്മുവിന്റേത് ഒരു ഗംഭീരകൽക്കത്താവിവാഹമായിരുന്നു. വരന്റെ കണ്ണിലന്നുണ്ടായിരുന്ന ചെറുപനിയുടേതുപോലുള്ള തിളക്കം പ്രണയമാ യിരുന്നില്ല എന്ന് എന്തിന് ശാരീരികവേഴ്ചയെച്ചൊല്ലിയുള്ള ആവേശം പോലുമായിരുന്നില്ല എന്ന് ഏതാണ്ട് എട്ടു ലാർജ് വിസ്കിയുടേതായിരുന്നു എന്ന്, കാലംപോകെ, അമ്മുവിന് മനസ്സിലായി. കുപ്പിയിൽനിന്നുനേരേ, അതും വെള്ളം ചേർക്കാതെ കഴിച്ച എട്ടു ലാർജ് വിസ്കി.

അമ്മുവിന്റെ അമ്മായിയച്ഛൻ റെയിൽവേ ബോർഡ് ചെയർമാനായി രുന്നു. കേംബ്രിഡ്ജിൽനിന്ന് ബോക്സിങ് ബ്ളു ലഭിച്ചിരുന്നു. BABA യുടെ (ബംഗാൾ അമച്ചർ ബോക്സിങ് അസോസിയേഷൻ) സെക്രട്ടറിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. പുതുദമ്പതിമാർക്ക് അദ്ദേഹം പൗഡർ പിങ്ക് ചായമടിച്ച ഫിയറ്റ് സമ്മാനം കൊടുത്തു. വധുവിന്റെ സർവ്വ ആഭരണങ്ങളും ദമ്പതിമാർക്ക് ലഭിച്ച മിക്കവാറുമെല്ലാ സമ്മാനങ്ങളുമായി എന്നിട്ട് അങ്ങേരുതന്നെ വിവാഹശേഷം അതോടിച്ചുപോയി. ഇരട്ടകൾ ജനിക്കുന്നതിനുംമുമ്പേ തന്നെ പിത്താശയം നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനിടെ, ഓപ്പറേഷൻ ടേബിളിൽ വച്ച് അങ്ങേർ മരിച്ചു. ബംഗാളിലെ എല്ലാ ബോക്സിങ്ങുകാരും അങ്ങേരുടെ സംസ്കാരച്ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുക്കുകയുണ്ടായി. പൊട്ടിയ മൂക്കും നീണ്ട താടിയെല്ലും ഉള്ള ഒരു കൂട്ടം ദുഃഖാന്വേഷകരുടെ സമ്മേളനം.

അമ്മുവുംഭർത്താവും ആസാമിലേക്കു മാറിയപ്പോൾ, ചെറുപ്പവും തുടുത്ത കവിളുകളും ഉള്ള സുന്ദരിഅമ്മു, പ്ലാന്റേഴ്സ് ക്ലബ്ബിലെ സംസാരവിഷയമാ യി. സാരിക്കൊപ്പം ബാക്സ്-ലെസ് ബ്ലൗസുകൾ ധരിച്ചു അമ്മു. ഒരു ചെയി നിൽ വെള്ളിപ്പേഴ്സസ് കൊണ്ടുനടന്നു അമ്മു. ഒരു വെള്ളി സിഗററ്റ് ഹോൾഡ് റിൽ വച്ച് അവൾ നീളമുള്ള സിഗററ്റ് വലിക്കുകയും ഒന്നാന്തരം പുകവലയ ങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ പഠിക്കുകയും ചെയ്തു. മുഴുക്കുടിയൻമാത്രമായിരുന്നില്ല ഒരു കുടിയന്റെ സർവ്വ കള്ളത്തരങ്ങളും വശ്യതയും ഉള്ള വയറുചാടിയ ഒരു കുടിയൻകൂടിയായിരുന്നു അവളുടെ ഭർത്താവ് അയാളെ ചുറ്റിപ്പറ്റിയുള്ള ചില കാര്യങ്ങൾ അമ്മുവിന് ഒരിക്കലും മനസ്സിലായില്ല. ഒരാവശ്യവുമില്ലാത്ത പ്പോൾപോലും അയാൾ ഒരുളുപ്പുമില്ലാതെ നുണ പറഞ്ഞിരുന്നതെന്തിനാ ണെന്ന്, അയാളെ വീട്ടുപോന്നിട്ടും അവൾ അത്ഭതപ്പെടാറുണ്ടായിരുന്നു. ഒഴിച്ചുകൂടാൻവയ്യാത്തത്ര അത്യാവശ്യസന്ദർഭങ്ങളിലല്ലേ മനുഷ്യർ നുണ പറയാറുള്ളു? സുഹൃത്തുക്കളുമായുള്ള സംഭാഷണമദ്ധ്യേ എനിക്കെന്തിഷ്ട മാണെന്നോ പൊള്ളിച്ച മത്തി എന്നു പറയും അയാൾ, അതയാൾക്കണ്ടേ യറ്റം വെറുപ്പാണെന്ന് നല്ല ബോദ്ധ്യമുള്ള അമ്മുവിന്റെ മുന്നിൽവച്ചാണ് ആ നുണ്. അതല്ലെങ്കിൽ ക്ളബ്ബിൽനിന്നുവന്നിട്ട്, ഞാനിന്ന് മീറ്റ് മി ഇൻ സെന്റ് ലൂയിസ് കണ്ടു എന്നു പറയും. ബ്രോൺസ് ബക്കാരോ ആയിരിക്കും സത്യ ത്തിൽ കണ്ടത്. ഇത്തരം കാര്യങ്ങളെച്ചൊല്ലി

അമ്മു വഴക്കിടുമ്പോൾ, ഒരി ക്കലും അയാൾ വിശദീകരണം നല്കുകയോ ക്ഷമ ചോദിക്കുകയോ ചെയ്ത തില്ല. ചുമ്മാ ചിരിക്കുകമാത്രം ചെയ്തു. അതവളെ വല്ലാതെ പ്രകോപിപ്പിച്ചു. അവൾക്ക് ചിന്തിക്കാനേ പറ്റാത്തത്ര മട്ടിൽ.

ചൈനയുമായി യുദ്ധം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ട നേരത്ത് അമ്മു എട്ടുമാസം ഗർഭി ണിയായിരുന്നു. 1962 ഒക്ടോബറിലായിരുന്നു അത്. പ്ലാന്റർമാരുടെ ഭാര്യ മാരും കുട്ടികളും ആസാമിൽനിന്ന് കുടിയൊഴിക്കപ്പെട്ടു. യാത്ര ചെയ്യാനാ വാത്തവിധം പൂർണ്ണഗർഭിണി ആയതിനാൽ അമ്മു എസ്റ്റേറ്റിൽത്തന്നെ നിന്നു. രോമം അപ്പാടെ എഴുന്നുനില്ക്കുംമട്ടിൽ കുലുങ്ങിക്കുലുങ്ങി ഷില്ലോങ്ങിലേ ക്കുള്ള ഒരു യാത്രയ്ക്കുശേഷം, ചൈനയുടെ അധിനിവേശത്തെയും ഇന്ത്യ യുടെ ആസന്നമായ തോൽവിയെയും കുറിച്ചുള്ള കിംവദന്തികൾക്കു നടുവിൽ വച്ച് ആ നവംബറിൽ എസ്തതയും റാഹേലും പിറന്നു. മെഴുകു തിരി വെളിച്ചത്തിൽ, ജനാലകൾ കൊട്ടിയടച്ച ഒരാശുപത്രിയിൽ. വലിയ കോലാഹലമൊന്നുമില്ലാതെ അവർ പുറത്തുവന്നു. ഒരാൾക്കുശേഷം, പതി നെട്ടുമിനിട്ടുവ്യത്യാസത്തിൽ മറ്റേയാളും. രണ്ടിത്തിരിപ്പോന്ന കുഞ്ഞുവാവ മാർ, ഒരു വലിയ കുഞ്ഞുവാവയ്ക്കുപകരം. അമ്മവയറ്റിലെ ദ്രവംകൊണ്ട് വഴുവഴുക്കുന്ന പരുവത്തിൽ ഇരട്ടനീർനായകൾ. പിറവിയുടേതായ ആയാസം കൊണ്ട് ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞ് കണ്ണടയക്കുന്നതിനും ഉറങ്ങുന്നതിനും മുമ്പ് എന്തെ ങ്കിലും വൈകല്യങ്ങളുണ്ടോ കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കെന്ന് അമ്മു സൂക്ഷ്മപരിശോ ധന നടത്തി. നാലു കണ്ണുകൾ, നാലു ചെവികൾ, രണ്ടു വായകൾ, രണ്ടു മൂക്കുകൾ, ഇരുപതു വിരലുകൾ, ഇരുപതു ലക്ഷണയുക്തമായ കാൽനഖങ്ങൾ, ഒറ്റ സയാമീസ് ആത്മാവ് എന്ന കാര്യംമാത്രം അമ്മുവിന്റെ കണ്ണിൽ പെടാതെ പോയി. അവരെ കിട്ടിയതിൽ സന്തോഷിച്ചു അമ്മു. ആശുപ്രതി വരാന്തയിലെ മാർദ്ദവമേതുമില്ലാത്ത ഒരു ബെഞ്ചിൽ കുടിച്ചുമറിഞ്ഞ് നീണ്ടു നിവർന്നുകിടപ്പായിരുന്നു അവരുടെ അച്ഛൻ. ഇരട്ടകൾക്ക് രണ്ടു വയസ്സായപ്പോഴേക്ക് തേയിലത്തോട്ടത്തിലെ ജീവി തത്തിലെ ഒറ്റപ്പെടൽകൊണ്ട് കുടി

അധികരിച്ച് അയാളൊരു മുഴുക്കുടിയ നായി മാറിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ദിവസം മുഴുവനും അയാൾ കട്ടിലിൽ കിടന്നു. ജോലിക്കു പോകാതെ. ഒടുക്കം, ഒരു 'ഗൗരവസംഭാഷണ'ത്തിന് എന്നു പറഞ്ഞ് അയാളെ ബംഗ്ലാവിലേക്ക് വിളിപ്പിച്ചു ഇംഗ്ലിഷുകാരനായ മാനേജർ മിസ്റ്റർ ഹോളിക് അയാൾ തിരികെ വരുന്നതുകാത്ത് അക്ഷമയായി വീട്ടുവരാന്തയിൽ ത്തന്നെ ഇരുന്നു അമ്മു. ജോലിയിൽനിന്ന് പറഞ്ഞുവിടാനാണ് മിസ്റ്റർ ഹോളിക് അയാളെ വിളിപ്പിച്ചതെന്ന് അമ്മുവിനേതാണ്ട് തീർച്ചയായിരുന്നു. പക്ഷേ ഒരല്പം ആത്മവിശ്വാസക്കുറവോടെ എന്നല്ലാതെ ആകെ തകർന്ന മട്ടിലൊന്നുമല്ല അയാൾ തിരിച്ചുവന്നത് എന്നു കണ്ടപ്പോൾ അമ്മുവിനാകെ അത്ഭതമായി. എന്തോ ഒരു നിർദ്ദേശം ഉന്നയിക്കുകയുണ്ടായി ഹോളിക് എന്നും അത് അമ്മുവുമായി ചർച്ച ചെയ്തതുതീരുമാനിക്കേണ്ടതാണെന്നും പറഞ്ഞു അയാൾ. അവളുടെ നോട്ടത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കാതെയാണ് സംസാരം തുടങ്ങിയതെങ്കിലും സംസാരം പുരോഗമിക്കെ അയാൾ ധൈര്യം സംഭരിച്ചു. ഹോളിക മുന്നോട്ടു വച്ച നിർദ്ദേശം പ്രായോഗികമായി, ദീർഘ വീക്ഷണാടിസ്ഥാനത്തിൽ ചിന്തിക്കുകയാണെങ്കിൽ, രണ്ടുപേർക്കുംതന്നെ ഗുണകരമായി ഭവിക്കാവുന്ന ഒന്നാണ് എന്നയാൾ പറഞ്ഞു. കുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസകാര്യംകൂടി പരിഗണിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവർക്കുംകൂടി ഗുണ കരമായിത്തീരാവുന്ന ഒന്ന്. തന്റെ ചെറുപ്പക്കാരൻ അസിസ്റ്റന്റിനോട് ഹോളിക് തുറന്ന സമീപന മാണ് കൈക്കൊണ്ടത്. ലേബർവിഭാഗത്തിലെയും മറ്റു വിഭാഗങ്ങളിലെയും അസിസ്റ്റന്റ് മാനേജർമാരിൽനിന്നും തനിക്കു കിട്ടിയ പരാതികളെക്കുറിച്ചും രാജി ആവശ്യപ്പെടലല്ലാതെ മറ്റൊരു വഴിയും തന്റെ മുന്നിലില്ലെന്ന് പറയേ ണ്ടിവരുന്നതിൽ ഖേദമുണ്ടെന്നും ഹോളിക് അയാളോടു പറഞ്ഞു.

നിശ്ശബ്ദത ആഴ്ന്നിറങ്ങാൻ തക്ക സമയം കൊടുത്തു അയാൾ. മേശയ്ക്ക് ക്കെതിരായി, അനുകമ്പ തോന്നിക്കും മട്ടിൽ തന്റെ മുന്നിലിരിക്കുന്ന കഥാ പാത്രത്തെ, ഒന്നു വിറച്ച് വിതുമ്പിക്കരയാൻ അനുവദിച്ചു ഹോളിക് അത്ര

യുമായപ്പോഴേക്ക് വീണ്ടും സംസാരിക്കാനാരംഭിച്ചു ഹോളിക് "ഒരു പക്ഷേ ചെലപ്പോ കണ്ടേക്കാം എന്തെങ്കിലുമൊരു പോംവഴി. അല്ലേൽത്തന്നെ മനസ്സുവച്ചാൽ ഒരു പോംവഴി കണ്ടുപിടിക്കാവുന്നതല്ലേ യുള്ളൂ. ശുഭാപ്തിവിശ്വാസം കൈവിടരുത് ഒരിക്കലും എന്ന പക്ഷക്കാര നാണ് ഞാൻ. നിങ്ങൾക്കു ലഭിച്ച അനുഗ്രഹങ്ങളെക്കുറിച്ചോർത്തുനോക്ക്." കട്ടൻകാപ്പിക്ക് ഓർഡർ കൊടുക്കാനായി ഹോളിക് ഒന്നു നിർത്തി: "നിങ്ങൾ ശരിക്കും ഒരു ഭാഗ്യവാനാണ്. നല്ലൊരു കുടുംബം, ഭംഗിയുള്ള കുഞ്ഞു ങ്ങൾ, വശ്യമനോഹരിയായ ഭാര്യ...' അയാളൊരു സിഗററ്റിന് തീ കൊളുത്തി. എന്നിട്ട് കൈ പൊള്ളാറാവും വരെ കത്തിത്തീരാൻ ആ തീപ്പെട്ടിക്കൊള്ളിയെ അനുവദിച്ചു. എന്നിട്ടെടു ത്തുപറഞ്ഞു: "തികച്ചും വശ്യമനോഹരിയായ ഒരു ഭാര്യ." വിതുമ്പൽ നിന്നു അതോടെ, തവിട്ടുകണ്ണുകൾ, ചുവന്ന ഞരമ്പുകളുള്ള നീലക്കണ്ണുകളിലേക്കു മനസ്സിലാകായ്മയോടെ നോക്കി. ബാബ കുറച്ചു നാളത്തേക്ക് എങ്ങോട്ടെങ്കിലും ഒന്നു മാറിനില്ക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു ഹോളിക് ഒരൊഴിവുകാലം. ഒരുപക്ഷേ ചികിത്സയ്ക്കായി ഒരു ക്ലിനിക്കിലേക്ക് അസുഖം മാറി ഭേദമാകാൻ തക്ക കാലത്തേക്ക് ഒരു വിട്ടുനില്ക്കൽ. അയാൾ വിട്ടുനില്ക്കുന്ന കാലം, അമ്മുവിനെ ബംഗ്ലാവിലേക്കയച്ചാൽ, അയാളവളെ നോക്കിക്കൊള്ളാം. തേയില നുള്ളാൻ വരുന്ന പെണ്ണുങ്ങളിൽ കമ്പം തോന്നി ഹോളിക്കി നവരിലുണ്ടായ ഇളംനിറത്തൊലിയുള്ള, പിഞ്ഞിക്കീറിയ ഉടുപ്പിട്ട ഒരുപാട് കുട്ടികൾ ഇതിനോടകംതന്നെ എസ്റ്റേറ്റിലുണ്ടായിരുന്നു. മാനേജ്മെന്റ് വിഭാ ഗത്തിലേക്കുള്ള ആദ്യത്തെ കടന്നുകയറ്റമായിരുന്നു ഇത്. ഭർത്താവിന്റെ വായ്ത ചലിക്കുന്നതും വാക്കുകൾ രൂപപ്പെടുന്നതും നോക്കി അമ്മു ഇരുന്നു. ഒന്നും പറയാതെ. പിന്നെപ്പിന്നെ അയാൾ അസ്വസ്ഥനാ കാൻ തുടങ്ങി. പെട്ടെന്നയാൾ അവളുടെ അടുത്തേക്കു ചെന്ന് തലമുടിക്കു കൂട്ടിപ്പിടിച്ച് കുനിച്ചുനിർത്തി ഇടിച്ചു. ആ ശ്രമത്തിൽ അയാൾ ബോധം കെട്ടുവീണുപോയി. കിട്ടാവുന്നതിൽ വച്ചേറ്റവും തടിയൻ പുസ്തകം-ദ റീഡേഴ്സ് ഡൈജസ്റ്റ് വേൾഡ് അറ്റ്ലസ്-ഷെൽഫിൽനിന്നെടുത്ത് തനിക്ക് ആകാവുന്നതിന്റെ പരമാവധി ശക്തിയിൽ അയാളുടെ തലയിൽ, കാലുക ളിൽ, പുറത്ത്,

തോളത്ത് ഒക്കെ അവളടിച്ചു. ബോധം തിരികെ കിട്ടിയപ്പോൾ, സ്വന്തം ദേഹത്തു കണ്ട പരിക്കുകൾ അയാളെ വിഷണ്ണനാക്കി. അവളെ ദേഹോപ്രദവമേല്പിച്ചതിന്റെ പേരിൽ അയാൾ ക്ഷമ ചോദിച്ചു. *എന്നിട്ട്* പെട്ടെ ന്നുതന്നെ തന്റെ ട്രാൻസ്ഫർകാര്യത്തിൽ സഹായം ചോദിച്ച് അവളെ ശല്യം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. ഇത് പിന്നെ സ്ഥിരംപരിപാടിയായി. കുടിച്ചിട്ടുള്ള ദേഹോ പ്രദവം, പിന്നെ അതുമിതും പറഞ്ഞ് ശല്യംചെയ്യൽ. അയാളുടെ ഓരോ രോമകൂപത്തിലൂടെയും അരിച്ചിറങ്ങിയിരുന്ന വളിച്ച മദ്യത്തിന്റെ മരുന്നു മണം, തലേന്ന് കള്ളു കുടിച്ച ഛർദ്ദിച്ചത് രാവിലെനേരത്ത് പായസമട്ടിൽ ഉണങ്ങി കട്ടപിടിച്ച പരുവത്തിലാകുന്ന അയാളുടെ വായ- ഇതെല്ലാം അമ്മു വിനെ മടുപ്പിച്ചു. അയാളുടെ അടിപിടിപ്പരിപാടിയിൽ കുട്ടികളും ഉൾപ്പെടാൻ തുടങ്ങുകയും ഇന്ത്യ പാകിസ്ഥാനുമായി യുദ്ധം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തത പ്പോൾ, അമ്മു ഭർത്താവിനെ ഉപേക്ഷിച്ച് അയ്മനത്തുള്ള മാതാപിതാക്ക ളുടെ അടുത്തേക്ക് സ്വാഗതോക്തികളില്ലാതിരുന്നിട്ടും തിരിച്ചുപോയി. അതാ യത് കുറച്ചുവർഷം മുമ്പ് അവൾ ഉപേക്ഷിച്ചോടിപ്പോയ സർവ്വതിലേക്കും. രണ്ടു കുഞ്ഞുങ്ങളുണ്ട് എന്നതുമാത്രമായിരുന്നു വ്യത്യാസം. പിന്നെ സ്വപ്ന ങ്ങളൊന്നു മില്ലാതായതും. പപ്പാച്ചി അവളുടെ കഥ വിശ്വസിച്ചില്ല. അത് അവളുടെ ഭർത്താവിനെ ക്കുറിച്ച് നല്ല അഭിപ്രായം ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടല്ല. മറിച്ച്, ഒരിംഗ്ലിഷുകാ രൻ, അതേത് ഇംഗ്ലിഷുകാരനോ ആവട്ടെ, മറ്റൊരാളുടെ ഭാര്യയെ മോഹിക്കും എന്നു വിശ്വസിക്കാനാകാത്തതുകൊണ്ടായിരുന്നു. അമ്മു അവളുടെ കുട്ടികളെ (തീർച്ചയായും) സ്നേഹിച്ചു. പക്ഷേ അവ രുടെ വലിയ കണ്ണുകളിലെ മുറിപ്പെടാൻപാകത്തിലെ *മട്ടും*, തങ്ങളെ *സ്നേഹി* ക്കാത്തവരെയും സ്നേഹിക്കാനുള്ള അവരുടെ വ്യഗ്രതയും ചിലപ്പോഴൊക്കെ അവളെ വശംകെടുത്തി, നട്ടം തിരിച്ചു. ചിലപ്പോഴൊക്കെ, അതുകൊണ്ടു തന്നെ അവൾക്കവരെ നൊമ്പരപ്പെടുത്തണം എന്നു തോന്നി-ഒരു പാഠം എന്നപോലെ, ഒരു സംരക്ഷണം എന്നപോലെ. അവരുടെ അച്ഛൻ നടന്നപ്രത്യക്ഷനായ ജനാല ആർക്കുവേണ്ടിയും സ്വാഗതമോതി തുറന്നു മലർക്കെ ഇടുംപോലായിരുന്നു അവരുടെ പെരുമാറ്റം.

ചീറിപ്പായുന്ന വാഹനങ്ങളുള്ള പ്രധാന നിരത്തിലൂടെ കൈകോർത്തു പിടിച്ചും പരസ്പരമുള്ള ചങ്ങാത്തത്തിൽ മുഴുകിയും ചാടിനടക്കുന്ന പേടി ച്ചരണ്ട ഒരു ജോഡി കുഞ്ഞിത്തവളകളാണ് തന്റെ ഇരട്ടകൾ എന്നാണ് അമ്മുവിനു തോന്നിയത്. വലിയ ട്രക്കുകൾക്ക് തവളകളെ എന്തു ചെയ്യാ നാവും എന്നതിനെക്കുറിച്ച് തികച്ചും അജ്ഞർ. അമ്മു അവരെ നിരന്തര മായി നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈ നിരീക്ഷണപരിപാടി കാരണം ഞര മ്പുകൾ വലിഞ്ഞുമുറുകി. അവൾ തളർന്നു. അവരെ ശാസിക്കാനവൾ കാര ണങ്ങൾ അതിവേഗം കണ്ടെത്തി. പക്ഷേ മറ്റുള്ളവർ അവരെ ശാസിക്കു മ്പോൾ അവൾക്കു നൊന്തു. തന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇനി കൂടുതൽ അവസരങ്ങളൊന്നും തന്നെ ഉണ്ടാകാൻ പോകുന്നില്ല എന്നവൾക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. ഇനിയു ള്ളത് അയ്മനം മാത്രം. ഒരു മുൻവശവരാന്തയും ഒരു പിൻവശവരാന്തയും. ഒരു ചൂടുപുഴയും ഒരു അച്ചാർ ഫാക്ടറിയും. പശ്ചാത്തലത്തിലോ, അവളുടെ വിവാഹമോചനം ഉൾക്കൊള്ളാനാകാ ത്തതുകൊണ്ടുള്ള, ഏതാണ്ട് സ്ഥിരമെന്നോണമുള്ള പൊതുജനമുറുമുറുപ്പ ഉച്ചസ്ഥായിയിൽ. മാതാപിതാക്കളുടെ വീട്ടിലേക്ക് തിരികെയെത്തി കുറച്ചു മാസങ്ങൾക്കു ള്ളിൽത്തന്നെ, സഹതാപത്തിന്റെ വൃത്തികെട്ട മുഖം തിരിച്ചറിയാനും അതിനെ അവജ്ഞയോടെ നോക്കാനും അമ്മു പഠിച്ചു. നനുത്ത താടിരോമ ങ്ങളും തൂങ്ങിയാടുന്ന എണ്ണമറ്റ താടിമടക്കുകളും ഉള്ള വയസ്സിബന്ധുക്കൾ അവളുടെ അടുത്തുവന്നു രാപാർത്ത് അവളുടെ വിവാഹമോചനക്കാര്യ ത്തിൽ അനുത്പിക്കാൻ സന്നദ്ധരായി. അവരവളുടെ കാൽമുട്ട് ഞെക്കിയും പിച്ചിയും ഒക്കെ അനുകമ്പാപ്രകടനം നടത്തുകയും എന്നിട്ടുള്ളാലെ ഗൂഢ മായി സന്തോഷിക്കുകയുംചെയ്തു. കൈവീശി ഒറ്റ വീക്ക് കൊടുത്താലെ തെന്ന് പലതവണ തോന്നിയെങ്കിലും ആ വികാരത്തെ അവൾ പണിപ്പെ ട്ടടക്കിനിർത്തി. അവരുടെ മുലഞെട്ടുകൾ പിടിച്ചുതിരിച്ചാലോ, ഒരു സ്പാനർ കൊണ്ട് മോഡേൺ റ്റൈംസിലെ ചാപ്ളിനെപ്പോലെ. അവൾ വിചാരിച്ചു. കല്യാണഫോട്ടോയിലെ തന്നെ നോക്കുമ്പോൾ അതിൽനിന്ന് തിരികെ നോക്കുന്ന സ്ത്രീ മറ്റാരോ ആണെന്നു

തോന്നി അമ്മുവിന് ഒരു മണ്ടി ആഭ രണവിഭൂഷിതവധു. അസ്തമയനിറമുള്ള അവളുടെ പട്ടുസാരി സ്വർണ്ണത്തിൽ മുങ്ങിയിരുന്നു. എല്ലാ വിരലിലും മോതിരം. വളഞ്ഞ പുരികങ്ങൾക്കു മുകളിൽ ചന്ദനത്തിന്റെ കുഞ്ഞുപൊട്ടുകൾ. അങ്ങനെ, തന്നെത്തന്നെ നോക്കിയിരി ക്കുമ്പോൾ ആ ഓർമ്മകളിൽപെട്ട അമ്മുവിന്റെ മൃദുവായ വായ, ഒരു കുഞ്ഞ് കയ്പുചിരിയിലേക്ക് വളയും. വിവാഹത്തെക്കുറിച്ചോർത്തായിരുന്നില്ല, കഴു മരത്തിലേക്കാനയിക്കപ്പെടും മുമ്പ് ഇത്ര കഷ്ടപ്പെട്ട ചമയിക്കാൻ സ്വയം അനുവദിച്ചതിലെ വങ്കത്തമോർത്തായിരുന്നു ആ പുഞ്ചിരി. അത്രമേൽ അസം ബന്ധം, നിഷ്ഫലം. വിറക് പോളിഷ് ചെയ്യുംപോലെ. നാട്ടിലെ തട്ടാന്റെ അടുത്തുചെന്ന് നല്ല കനമുള്ള തന്റെ വിവാഹമോതിരം ഉരുക്കിച്ച് പാമ്പുതലകളുള്ള ഒരു നേർത്ത വളയുണ്ടാക്കി, അത് റാഹേലി നായി കരുതിവച്ചു അമ്മു. ഒറ്റയടിക്കങ്ങ് ഒഴിവാക്കാൻ പറ്റുന്ന കാര്യമല്ല വിവാഹം എന്നു ബോദ്ധ്യ മുണ്ടായിരുന്നു അമ്മുവിന് ഒട്ടും പ്രായോഗികമല്ലതാനും അത്. അതു കൊണ്ടുതന്നെ സാധാരണവസ്ത്രധാരണത്തോടെയുള്ള കുഞ്ഞു വിവാഹ ങ്ങൾക്കായി വാദിച്ചു അവൾ തന്റെ ശേഷിച്ച ജീവിതകാലം മുഴുവൻ. എന്നാൽ പ്പിന്നെ അത്ര കുറച്ചു വൃത്തികേടല്ലേ തോന്നിക്കു. ഇടയ്ക്കിടെ റേഡിയോയിൽ തനിക്കു പ്രിയപ്പെട്ട പാട്ടുകൾ കേട്ടിരി ക്കുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ അമ്മുവിന്റെ ഉള്ളിൽ എന്തോ ചുരമാന്തി, ഇളകി മറിഞ്ഞു. അവളുടെയുള്ളിൽ ദ്രവരൂപത്തിൽ ഒരു വേദനയുറി കൂടുതൽ സന്തോഷമുള്ള, കൂടുതൽ നല്ല. ഏതോ ഒരിടത്തേക്ക് അവൾ സ്വപ്നത്തി ലെന്നോണം ഒരു ദുർമന്ത്രവാദിനിയെപ്പോലെ നടന്നിറങ്ങി. ഇത്തരം ദിവസ ങ്ങളിൽ ഒരശാന്തി, ഒരു മെരുക്കപ്പെടായ്ക ഉണ്ടായിരുന്നു അവളെ ചുറ്റിപ്പറ്റി. അമ്മത്തത്തിന്റെയും വിവാഹമോചനത്തിന്റെയും ധാർമ്മികതകൾ തത്കാ ലത്തേക്കു മാറ്റിവച്ചതുപോലൊരു മട്ട. സുരക്ഷിതമായ അമ്മനടത്തത്തിന്റെ താളം മാറി അത് ഒരു വന്യനടത്തമായി. തലമുടിയിൽ പൂക്കൾ, കണ്ണുക ളിൽ മായികരഹസ്യങ്ങൾ, ആരോടും മിണ്ടിയില്ല അവളത്തരം ദിവസങ്ങളിൽ. കുഞ്ഞുമധുരനാരങ്ങയുടെ

ആകൃതിയിലുള്ള തന്റെ പ്ളാസ്റ്റിക് ട്രാൻസിസ്റ്റ റുമായി അവൾ പുഴയോരത്ത് മണിക്കൂറുകൾതന്നെ ചെലവഴിച്ചു. സിഗററ്റ് വലിച്ചു. പാതിരായ്ക്കു പുഴ നീന്തി.

ഒട്ടും സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത, പ്രവചനാതീതമായ, ഈ പെരുമാറ്റരീതിക ളിലേക്ക് അമ്മുവിനെ നയിച്ചതെന്താവാം? അതുമായി അവൾ ഉള്ളാലെ നിര ന്തരയുദ്ധം നടത്തുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തമ്മിലിണങ്ങാദ്വന്ദ്വവികാരങ്ങളുടെ മിശ്രിതം. അമ്മത്തത്തിന്റെ അതിരില്ലാത്ത ആർദ്രതയും ഒരു മനുഷ്യബോം ബിന്റെ അടങ്ങാത്ത രൗദ്രവും. തന്റെ കുട്ടികൾ പകൽ സ്നേഹിക്കുന്ന പുരു ഷനെ രാത്രി സ്നേഹിക്കുന്നതിലേക്കും, കുഞ്ഞുങ്ങൾ പകൽ ഉപയോഗിച്ച അതേ വള്ളം തന്റെ രാതിസ്നേഹത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നതിലേക്കും അവളെ നയിച്ചത് ആ ദ്വന്ദ്വവികാരങ്ങളുടെ കൊടുമ്പിരിക്കൊള്ളലാണ്. എസ്തത ഇരുന്ന വള്ളം, റാഹേൽ കണ്ടുപിടിച്ച വള്ളം.

റേഡിയോയിൽ അമ്മുവിന് പ്രിയതരമായ പാട്ടുകൾ വരുന്ന ദിവസം എല്ലാവരും അമ്മുവിനെ തെല്ലു പേടിച്ചു. രണ്ടു ലോകങ്ങൾക്കുമിടയിൽ ഏതോ മായികനിഴലുകളിൽ, തങ്ങളുടെയൊന്നും കൈപ്പിടിയിലൊതുങ്ങാത്ത ഏതോ ലോകത്താണവളന്നേരം താമസിക്കാറെന്ന് അവർക്കറിയാമായിരുന്നു. എല്ലാവരുംകൂടി വിധിയെഴുതിത്തള്ളിയ ഒരുവൾക്ക് ഇനി നഷ്ടപ്പെടാനൊ ന്നുമില്ലെന്നും അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവൾ അപകടകാരിയായി മാറാൻ സാദ്ധ്യത ഏറെയാണെന്നും അറിയാമായിരുന്നു അവർക്ക് അമ്മുവിന്റെ പ്രിയ ഗാനങ്ങൾ റേഡിയോയിൽനിന്നൊഴുകുന്ന ദിവസം, ജനം അവളുടെ ചുറ്റു വട്ടത്തുനിന്ന് മാറിനടന്നു. അന്നേ ദിവസങ്ങളിൽ അവളെ അവളുടെ പാട്ടിനു വിടുന്നതാണ് നല്ലതെന്ന കാര്യത്തിൽ യോജിപ്പായിരുന്നു. എല്ലാവർക്കും.

മറ്റു ദിവസങ്ങളിൽ അവൾ ചിരിച്ചപ്പോൾ നിണക്കുഴിയാഴങ്ങൾ തെളി ഞത്തുവന്നു. അവളുടെ മുഖം കൃത്യ അനുപാതത്തിൽ കൊത്തിയെടുത്തപോലു

ണ്ടായിരുന്നു. കറുത്ത പുരികങ്ങൾ പറന്നുയരുന്ന ഒരു കടൽക്കാക്കയുടെ ചിറകുപോലെ. ഒരു കുഞ്ഞു നേർമുക്ക്. കശുവണ്ടിത്തവിട്ടുനിറത്തിലെ തൊലിയുടെ തിളക്കം. ആ ആകാശനീല ഡിസംബർദിവസം അവളുടെ കാടൻ ചുരുൾമുടി, കാറിലേക്കടിച്ചുകയറിയ കാറ്റിൽ പറന്നു. സ്ലീവ്ലെസ് സാരി-ബ്ളൗസണിഞ്ഞ തോളുകൾ, തോളുകൾക്കായുള്ള ഒരു പ്രത്യേക വാക്സ് പോളീഷകൊണ്ട് മിനുക്കിയതുപോലെ തിളങ്ങി. ചിലപ്പോഴൊക്കെ, എസ്തതയും റാഹേലും കണ്ടിട്ടുള്ളതിൽ വച്ചേറ്റവും സുന്ദരി ആയിരുന്നു അമ്മു. എന്തോ, മറ്റുചിലപ്പോഴൊന്നും അങ്ങനെയായിരുന്നില്ല.

പ്ലിമത്തിന്റെ പിൻസീറ്റിൽ എസ്തതയ്ക്കും റാഹേലിനുമിടയ്ക്ക് ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മ ഇരുന്നു. മുൻകാല കന്യാസ്ത്രീ, വല്യകുഞ്ഞമ്മാമ്മ. നിർഭാഗ്യവാ ന്മാർക്ക് പലപ്പോഴും സഹനിർഭാഗ്യവാന്മാരോട് തോന്നാറുള്ള അനിഷ്ട ത്തിന്റെ തുടർച്ച എന്നോണം ശപിക്കപ്പെട്ട, തന്തയില്ലാത്ത അനാഥയിരട്ടപ്പിള്ളേ രോട് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഇഷ്ടടക്കേടു കാണിച്ചു. പോരെങ്കിലോ, ആത്മാഭി മാനമുള്ള ഒരു സിറിയൻ ക്രിസ്ത്യാനിയും ഒരിക്കലും കല്യാണം കഴിക്കാനി ടയില്ലാത്ത, പാതി ഹിന്ദുസന്തതികളാണവർ. അമ്മയുടെ അമ്മവകയായ, സത്യത്തിൽ ഒരവകാശത്തിനും ഇടമില്ലാത്ത അയ്മനം വീട്ടിൽ ഔദാര്യ ത്തിന്റെ പേരിലാണ് ഇരട്ടകൾ (തന്നെപ്പോലെതന്നെ)കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നതെന്ന് അവർ മനസ്സിലാക്കിയേ പറ്റു എന്നവർക്കു നിർബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. താൻ സർവ്വാത്മനാ സ്വീകരിച്ച അതേ വിധിയോട് അമ്മു നിരന്തരമായി പടവെ ട്ടുന്ന കാഴ്ച, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ഉള്ളിൽ വെറുപ്പുളവാക്കി. ആണില്ലാ പ്പെണ്ണിന്റെ നിർഭാഗ്യത്തലയിലെഴുത്ത്, മള്ളിഗൻ അച്ചനില്ലാത്ത ദുഃഖിത ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. തന്റെ ആത്മനിയന്ത്രണവും ശരിയായതു മാത്രം ചെയ്യാ നുള്ള തന്റെ ദൃഢനിശ്ചയവും ആണ് തനിക്ക്

ഫാദർ മള്ളിഗനോടു തോന്നി യിരുന്ന ഫലപ്രാപ്തിയിലെത്താതെപോയ പ്രണയത്തിനു കാരണം എന്ന് വർഷങ്ങൾ പോക്കെ സ്വയം പറഞ്ഞു വിശ്വസിപ്പിക്കാൻ പഠിച്ചിരുന്നു ബേബി ക്കൊച്ചമ്മ.

വിവാഹിതയായ ഒരു മകൾക്ക് അവളുടെ അച്ഛനമ്മമാരുടെ വീട്ടിൽ ഒരവകാശവുമില്ലെന്ന പൊതുജനാഭിപ്രായത്തിന് രണ്ടു കൈകൊണ്ടും സ്വാഗ തമരുളി ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. വിവാഹമോചിതയായ ഒരു മകളെ സംബന്ധി ച്ചിടത്തോളമാണെങ്കിൽ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ, ഒരിടത്തും യാതൊരു സ്ഥാനവുമില്ല അവൾക്ക് പ്രണയവിവാഹത്തിൽനിന് മോചനം നേടിയ ഒരു മകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളമാണെങ്കിൽ, അതേക്കുറിച്ചുള്ള കലി ഇറക്കിവയ്ക്കാൻ വാക്കു പോരായിരുന്നു ബേബിക്കൊച്ചമ്മയ്ക്ക്. അന്യസമുദായത്തിൽനിനുള്ള പ്രണയവിവാഹത്തിൽനിന് മോചനം നേടിയ ഒരു മകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളമാണെങ്കിൽ, ആ വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു വിറപൂണ്ട മൗനമവലംബിക്കാനാണ് അവരിഷ്ടപ്പെട്ടത്.

ഇതൊന്നും മനസ്സിലാക്കാൻതക്ക പ്രായമായിരുന്നില്ല ഇരട്ടകൾക്ക് അവ രുടെ ആഹ്ളാദനിമിഷങ്ങളെ തച്ചുടയ്ക്കക്കലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ബേബി ക്കൊച്ചമ്മയുടെ പണി. അവർ പിടിച്ച ഒരു തുമ്പി അവരുടെ കൈയിലെ കല്ല കാലുകൊണ്ടു പൊക്കിയെടുക്കുമ്പോൾ, പന്നികളെ കുളിപ്പിക്കാൻ അവർക്ക നുവാദം കിട്ടുമ്പോൾ, അവർക്ക് ഇപ്പോ കോഴിയിട്ട ചൂടുമുട്ട കിട്ടുമ്പോൾഒക്കെ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ രസംകൊല്ലിയായി. ഒരാളിൽനിന്നു മറ്റേയാൾ എന്ന നിലയ്ക്കക്കവർ ആശ്വാസം കണ്ടത്തുന്നതു കാണുമ്പോഴായിരുന്നു അവർ ക്കേറെ കലി. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ പക്ഷം, സങ്കടത്തിന്റെ എന്തേലും ഒരു ലക്ഷണമെങ്കിലും അവർ

എയർപോർട്ടിൽനിന്ന് തിരിച്ചുവരുമ്പോൾ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയാണ് ചാക്കോ യ്ക്കക്കൊപ്പം മുന്നിലിരിക്കുക. കാരണം, അവർ ചാക്കോയുടെ ഭാര്യ ആയി രുന്നല്ലോ ഒരു കാലത്ത് അവർ രണ്ടുപേർക്കുമിടയിലാണ് സോഫിമോളിരിക്കുക. പുറകിലെ സീറ്റിലേക്കു പോരും അമ്മു.

രണ്ടു ഫ്ളാസ്ക്കിൽ വെള്ളം എടുത്തിട്ടുണ്ടാവും. മാർഗരറ്റ കൊച്ചമ്മ യ്ക്കും സോഫിമോൾക്കും തിളപ്പിച്ച വെള്ളം. ബാക്കിയെല്ലാവർക്കും പൈപ്പ് വെള്ളം.

ലഗേജ് വയ്ക്കക്കുക ബുട്ടിൽ ആണ്.

Boot നല്ല രസമുള്ള ഒരു വാക്കാണ്-റാഹേൽ കരുതി. എങ്ങനെ വന്നാലും *സ്റ്റർഡി* എന്ന വാക്കിനെക്കാൾ എത്രയോ ഭേദമാണ്. ഒരു ഘോര മായ വാക്കാണ് sturdy. അതൊരു കുള്ളത്തിയുടെ പേരുപോലുണ്ട്. സ്റ്റർഡി കോശി ഉമ്മൻ- താഴ്ന്ന മുട്ടുകളും വശത്ത് തലമുടിപ്പകുക്കലുമുള്ള, ദൈവ ഭയവും മുഖത്ത് സന്തോഷവും ഉള്ള ഒരു മദ്ധ്യവർത്തി കുടുംബക്കാരി കുള്ളത്തി.

പ്ലിമത്തിന്റെ മുകളിൽ നാലു വശങ്ങളോടുകൂടിയ, ഫ്ലൈവുഡ്ഡിന്മേൽ അലുമിനിയം ഷീറ്റ് പതിച്ച ഒരു പരസ്യ ബോർഡ്. അതിൽ പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് & പിസെർവ് എന്ന കുറ്റനക്ഷരങ്ങൾ. അതിനു താഴെ മിക്സ് ഫ്രട്ടജാമിന്റെയും ശുദ്ധ ഭക്ഷ്യ എണ്ണയിൽ തയ്യാറാക്കിയ നാരങ്ങാഅച്ചാറി ന്റെയും കുപ്പികളുടെ പടം, കുപ്പികളിലെ ലേബലിൽ പിന്നെയും പാരഡെന് പിക്കിശ് & പിസെർവ് എന്ന കുറ്റനക്ഷരങ്ങൾ, കുപ്പികൾക്കരികെ പാര ഡൈസ് ഉത്പന്നങ്ങളുടെ ഒരു നീണ്ട ലിസ്റ്റും ഒരു പച്ചമുഖക്കാരൻ വിടർന്ന പാവാടക്കാരൻ കഥകളിക്കാരനും. \_\_\_\_ അയാളുടെ പാവാടഞൊറിയുടെ താഴെ *എംപറേഴ്സ്* ഓഫ് ദ റൈലം ഓഫ് റ്റെയ്സ്റ്റ് എന്നെഴുതിയിരുന്നു. സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ളയുടെ സർവ്വാത്മനായുള്ള സംഭാവനയായിരുന്നു ആ പ്രയോഗം. രുചിലോകത്തിന്റെ രാജാവ് എന്ന പ്രയോഗത്തിന്റെ അക്ഷരാർത്ഥ വിവർത്തനം ആയിരുന്നു അത്. മലയാളമായിരുന്നേനെ ഭേദം, ഇതിനൊരു പരിഹാസ്യതയല്ലേ ഉള്ളത് എന്നൊക്കെ എല്ലാവർക്കും തോന്നിവന്നപ്പോ ഴേക്ക് കെ.എൻ.എം. പിള്ള അത് അച്ചടിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഇത്രയുമായ സ്ഥിതിക്ക് അതു മാറ്റാൻ പറയുന്നതു മോശമല്ലേ എന്നു കരുതി

ആരും ഒര ക്ഷരം മിണ്ടിയില്ല. അങ്ങനെ അസന്തുഷ്ടമായ സാഹചര്യത്തിലാണെങ്കിൽ *പ്പോലും* പാരഡൈസ് പിക്കിൾസിന്റെ സന്തതസഹചാരി ആയിത്തീർന്നു. *Emperors of the Realm of Taste*.

ഒരച്ചാർപരസ്യത്തിൽ ഒരു പ്രസക്തിയുമില്ല ഒരു കഥകളിക്കാരന് തന്നെ യുമല്ല പരസ്യത്തിലെ ഊന്നലിന്റെ ഗതി തെറ്റിക്കാനേ അത് ഉതകു എന്നു പറഞ്ഞു അമ്മു. അത് അവരുടെ ഉത്പന്നങ്ങൾക്ക് പ്രാദേശികച്ചുവ നൽകും. അവർ ഓവർസീസ് മാർക്കറ്റിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ആ പ്രാദേശികത്വം കൊണ്ടുണ്ടാകാൻ പോകുന്ന മെച്ചം ചില്ലറയല്ല എന്നെല്ലാം വാദിച്ചു ചാക്കോ.

തികച്ചും പരിഹാസ്യമാണ് ആ പരസ്യപ്പലകയും വച്ചുകൊണ്ടുള്ള യാത്ര എന്നുകൂടിപ്പറഞ്ഞു അമ്മു. സഞ്ചരിക്കുന്ന ഒരു സർക്കസ് സംഘം. അതും വാൽച്ചിറകുമായി.

ഡൽഹിയിൽ ഗവൺമെന്റ് സർവ്വീസിൽനിന്ന് വിരമിച്ച ശേഷം, അയ്മനത്ത് താമസിക്കാൻ വന്നധികനാൾ കഴിയുംമുമ്പുതന്നെ വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ അച്ചാർനിർമ്മാണം തുടങ്ങിയിരുന്നു മമ്മാച്ചി. ഒരു മേള നടത്തുകയായിരുന്നു കോട്ടയം ബൈബിൾ സൊസൈറ്റി. അതിന്റെ സംഘാടകർ മമ്മാച്ചിയോട തന്റെ പ്രസിദ്ധമായ ഏത്തപ്പഴജാമും കണ്ണിമാങ്ങാ അച്ചാറും കുറച്ചുണ്ടാ ക്കാനാവശ്യപ്പെട്ടു. അത് വേഗം വിറ്റഴിഞ്ഞുപോയി. ചെയ്തതുകൊടുക്കാൻ പറ്റുന്നതിലുമധികം ഓർഡർ കിട്ടി മമ്മാച്ചിക്ക് തന്റെ വിജയത്തിൽ ആവേശം പൂണ്ട അച്ചാറിലും ജാമിലുംതന്നെ ഉറച്ചുനില്ക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. മമ്മാച്ചി. അതോടെ വർഷം മുഴുവനും തിരക്കായി മമ്മാച്ചിക്ക് റിട്ടയർമെന്റിനു ശേഷ മുള്ള കാലവുമായി എങ്ങനെ പൊരുത്തപ്പെട്ടുപോകും എന്നതിന്റെ വിഷമ ത്തിലായിരുന്നു പപ്പാച്ചി. മമ്മാച്ചിയെക്കാൾ പതിനേഴുവയസ്സ കൂടുതലുണ്ടാ യിരുന്നു പപ്പാച്ചിക്ക് തനിക്ക് വയസ്സായിരിക്കുന്നു എന്നും തന്റെ ഭാര്യയ്ക്ക് ഇപ്പോഴും ചെറുപ്പമാണെന്നും ഒരു ഞെട്ടലോടെയാണ് പപ്പാച്ചിയറിഞ്ഞത്. ഏതാണ്ടസ്ഥയായിരുന്നു മമ്മാച്ചി. എങ്കിലും മമ്മാച്ചിയുടെ അച്ചാർനിർ മ്മാണത്തിൽ പപ്പാച്ചി

സഹായിച്ചതേയില്ല. ഉയർന്ന പദവിയിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു മുൻകാല ഗവൺമെന്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥനു പറ്റിയ ജോലിയാണ് അച്ചാറുണ്ടാ ക്കലെന്ന് കരുതാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല അദ്ദേഹത്തിന് എന്നും എപ്പോഴും അസൂയാലുവായിരുന്നു അദ്ദേഹം തന്റെ ഭാര്യയ്ക്കു പെട്ടെന്നു കിട്ടിയ ജന സമ്മിതി അദ്ദേഹത്തെ അസ്വസ്ഥനാക്കി. ഗംഭീരമായി തയ്തപിച്ച സ്യുട്ടുകള ണിഞ്ഞ് പറമ്പു മുഴുവൻ ചുറ്റി നടന്നു അദ്ദേഹം, ചുവന്നമുളകിന്റെ കൂമ്പാ രത്തിനും ഇപ്പോ പൊടിച്ച മഞ്ഞൾപ്പൊടിക്കുമ്പാരത്തിനും ചുറ്റുമായി ഇരുണ്ട മുഖഭാവത്തോടെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തതും നാരങ്ങയും കണ്ണിമാങ്ങയും വാങ്ങു ന്നതിനും തുക്കുന്നതിനും ഉപ്പുചേർക്കുന്നതിനും ഉണക്കുന്നതിനും മമ്മാച്ചി മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നത് നിരീക്ഷിച്ചുംകൊണ്ട്. ഓരോ രാത്രിയും പിച്ചള ഫ്ളവർവെയ്സ്കൊണ്ട് പപ്പാച്ചി മമ്മാച്ചിയെ അടിച്ചു. അത് പുതിയ കാര്യ മൊന്നുമായിരുന്നില്ല. പുതുതായിരുന്നത്. അത് കൂടുതൽ പതിവായിത്തുടങ്ങി എന്നതാണ്. ഒരു രാത്രി പപ്പാച്ചി, മമ്മാച്ചിയുടെ വയലിൻദണ്ഡ് ഒടിച്ച് പുഴ യിലെറിഞ്ഞു. ഓക്സ്ഫോർഡിൽനിന്ന് ചാക്കോ ഒരു വലിയവേനലൊഴിവിന് വീട്ടി ലെത്തിയ ഒരവസരം. അപ്പോഴേക്കയാൾ വളർന്ന് ഭീമാകാരനായ ഒരു മനു ഷ്യനായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. Balliol നുവേണ്ടി തുഴഞ്ഞ് ശക്തനുമായി ത്തീർന്നിരുന്നു. അവിടെത്തി ഒരാഴ്ചയ്ക്കകം വായനാമുറിയിൽ വച്ച് മമ്മാച്ചിയെ പപ്പാച്ചി അടിക്കുന്നത് കണ്ടുപിടിച്ചു അയാൾ. മുറിയിലേക്ക് ഓടി ക്കയറി, പപ്പാച്ചിയുടെ ഫ്ളവർവെയ്സിരുന്ന കൈ അയാൾ പിടിച്ച് പുറ കോട്ടു തിരിച്ചു. 'ഇതിനി ആവർത്തിക്കരുത്. ഒരിക്കലും' എന്ന താക്കീതും ചെയ്തു. കൊച്ചുമറിയ മുന്നിൽ കൊണ്ടുവച്ച ഭക്ഷണ പ്ലേറ്റുകളെ അവഗണിച്ചും അലങ്കാരോദ്യാനത്തിലേക്ക് കല്ലുപോലൊരുന്നോട്ടം പായിച്ചും ആ ദിവസ ത്തിന്റെ ബാക്കിസമയമത്രയും പപ്പാച്ചി വരാന്തയിലിരുന്നു. രാത്രിയേറെച്ചെ ന്നപ്പോൾ എണീറ്റ വായനാമുറിയിലേക്കു ചെന്ന മഹാഗണികൊണ്ടുള്ള, തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ആട്ടുകസേര പുറത്തേക്കെടുത്തുകൊണ്ടുവന്ന് ക്രൈഡവ്-വേ യുടെ മദ്ധ്യത്തിലിട്ട തല്ലിപ്പൊളിച്ച നൂറു കഷണങ്ങളാക്കി നിലാവത്തുപേ

ക്ഷിച്ചു. വാർണിഷ് ചെയ്ത ചുരലിന്റെയും പൊട്ടിയ തടിക്കഷണങ്ങളുടെയും കൂമ്പാരം. അദ്ദേഹം പിന്നൊരിക്കലും മമ്മാച്ചിയെ തൊട്ടതേയില്ല. ജീവിത കാലം മുഴുവൻ പിന്നെ മിണ്ടിയതുമില്ല. എന്തെങ്കിലും ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ കൊച്ചുമറിയയെയോ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെയോ ഇടനിലക്കാരാക്കി. അതിഥികൾ വരും എന്നറിയുന്ന വൈകുന്നേരങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം വരാ ന്തയിലിരുന്ന് വിട്ടുപോകാത്ത ബട്ടണുകൾ ഷർട്ടുകളിൽ തുന്നിച്ചേർത്ത് തന്റെ കാര്യങ്ങൾ മമ്മാച്ചി അവഗണിക്കുന്നു എന്ന തോന്നൽ അവരിലു ണ്ടാക്കി. ജോലിയുള്ള ഭാര്യമാരെക്കുറിച്ചുള്ള മതിപ്പുചോർത്തിക്കളയുന്നതിൽ ഒരു പരിധിവരെ അദ്ദേഹം വിജയിച്ചു. മൂന്നാറിലെ ഒരു വയസ്സൻ ഇംഗ്ലിഷുകാരനിൽനിന്ന് പപ്പാച്ചി ഒരു ആകാ ശനീലപ്ലിമത് വാങ്ങി. അയ്മനത്തെ ഒരു സാധാരണ കാഴ്ചയായിരുന്നു. പുറമേക്ക് ഗാംഭീര്യമാർന്നും പക്ഷേ രോമസ്യുട്ടുകളിൽ കണക്കില്ലാതെ വിയർത്തും, ഇടുങ്ങിയ വഴികളിലൂടെ പപ്പാച്ചി, പ്രതാപത്തോടെ തന്റെ ഭീമൻ കാറോടിച്ചു പോകുന്നത്. മമ്മാച്ചിയോ കുടുംബത്തിലെ മറ്റാരെങ്കിലുമോ അത് ഉപയോഗിക്കാൻ എന്തിന്, അതിലിരിക്കാൻപോലും അനുവദിച്ചില്ല പപ്പാച്ചി, പപ്പാച്ചിയുടെ പ്രതികാരമായിരുന്നു പ്ലിമത് പപ്പാച്ചി പുസ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിലെ ഇംപീരിയൽ എന്റമോളജിസ്റ്റ് ആയി രുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുശേഷം ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇന്ത്യ വിട്ടതോടെ അദ്ദേ ഹത്തിന്റെ പദവിയുടെ പേര് ജോയന്റ് ഡയറക്ടർ, എന്റമോളജി എന്നാക്ക പ്പെട്ടു. റിട്ടയർ ചെയ്യുന്ന വർഷം, അദ്ദേഹം ഡയറക്ടറുടെ പദവിയിലേക്ക് ഉയർത്തപ്പെട്ടു. താൻ കണ്ടുപിടിച്ച നിശാശലഭം, തന്റെ പേരിൽ നാമകരണം ചെയ്യപ്പെ ടാതെപോയതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ദുര്യോഗം. ഫീൽഡിൽ ഒരു മുഴുവൻ ദിവസവും ചെലവഴിച്ച ശേഷമുള്ള ഒരു വൈ കുന്നേരം റെസ്റ്റ് ഹൗസ്വരാന്തയിലിരുന്ന് മദ്യം കഴിക്കുമ്പോൾ, അതിൽ വന്നു വീഴുകയായിരുന്നു അത്. അതിനെ പുറത്തേക്കെടുക്കവേ, അതിന്റെ പിൻഭാഗത്തുള്ള അസാധാരണമാംവിധം ഇടതൂർന്ന ശിഖ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണിൽ പെട്ടു. അദ്ദേഹം അതിനെ ഒന്നുകൂടി കണ്ണോടടുപ്പിച്ച് നോക്കി. തിര തള്ളുന്ന

ആവേശത്തോടെ അദ്ദേഹം അതിനെ അളന്നുനോക്കി, അതിന്മേൽ പറ്റിയിരുന്ന മദ്യം ഉണങ്ങിക്കിട്ടാനായി പിറ്റേന്ന് രാവിലെ മണിക്കൂറുകളോളം അതിനെ വെയിലത്തുവച്ചു. എന്നിട്ട് നേരെ, തിരികെ ഡൽഹിക്കുള്ള തീവ ണ്ടിപിടിച്ചു. റ്റാക്സോണമി വകുപ്പിന്റെ അംഗീകാരവും അതുവഴി പ്രശ സ്തിയും പ്രതീക്ഷിച്ചു. അദ്ദേഹം. മുൾമുനയിലെന്ന പോലുള്ള ആറു മാസത്തെ കാത്തിരിപ്പിന്റെ അവസാനം അദ്ദേഹത്തെ നിരാശയിലാഴ്ത്തി ക്കൊണ്ട് അവരറിയിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിശാശലഭം, ലിമാൻട്രിഡെ എന്ന ഉഷ്ണമേഖലാകുടുംബത്തിലെ വളരെ പ്രശസ്തമായ ഒരു വർഗ്ഗത്തിലെ അത്ര പരിചിതമല്ലാത്ത ഒരിനം മാത്രമാണെന്നാണ്.

ശരിക്കുമുള്ള പ്രഹരമദേഹത്തിനേറ്റത്. സ്വാഭാവികമായ ട്രോപ്പിക്കൽ റീഷഫിളിങ് പ്രകാരം പപ്പാച്ചിയുടെ നിശാശലഭം സത്യത്തിൽ മറ്റൊരു സ്പീഷീസ് ആണെന്നും ഇതുവരെ ശാസ്ത്രത്തിന് അജ്ഞാതമായ ഒരു ഇനം ആണെന്നും പ്രതണ്ടുവർഷത്തിനുശേഷം കണ്ടെത്തിയപ്പോഴാണ്. അപ്പോഴേക്ക് പപ്പാച്ചി റിട്ടയർ ചെയ്തത് അയമനത്തേക്ക് താമസം മാറ്റിയിരുന്നു. തന്റെ കണ്ടുപിടിത്തത്തിന്മേലുള്ള അവകാശവാദം ഉന്നയിക്കാൻ ഒരു മാർഗ്ഗവും ശേഷിച്ചിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിശാശലഭം ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റെ് ഓഫ് എന്റമോളജിയുടെ ഡയറക്ടറുടെ പേരിൽ നാമകരണം ചെയ്യപ്പെട്ടു. പോരാഞ്ഞ് പപ്പാച്ചിയുടെ ഔദ്യോഗികകാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിന് ഇഷ്ടക്കേ ടുണ്ടായിരുന്ന ഒരു ജൂനിയർ ഓഫീസറായിരുന്നു അയാൾ. നിശാശലഭത്തെ കണ്ടുപിടിക്കുംമുമ്പേതന്നെ മുൻശുണ്ഠിക്കാരനായി രുന്നു പപ്പാച്ചി എങ്കിൽക്കൂടിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെട്ടെന്നുള്ള പൊട്ടിത്തെ റിക്കലിനു കാരണമായി പപ്പാച്ചിയുടെ നിശാശലഭം എപ്പോഴും ഉയർത്തി ക്കാണിക്കപ്പെട്ടു. ചാരനിറവും രോമാവൃതവും അസാധാരണമാംവിധം ഇട തുർന്ന പിൻഭാഗ്ശിഖകളുള്ള അതിന്റെ പ്രേതം, അദ്ദേഹം താമസിച്ച എല്ലാ വീടുകളിലും ആവേശിച്ചു. അത് അദ്ദേഹത്തെ മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളെയും കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ

കുഞ്ഞുങ്ങളെയും ദ്രോഹിച്ചുകൊണ്ടേ യിരുന്നു. മരണദിവസംവരെ, അയ്മനത്തെ വിയർത്തൊഴുകുന്ന ചൂടത്തും അദ്ദേഹം നന്നായി തേച്ച തീപീസ് സ്യുട്ടും സ്വർണ്ണ പോക്കറ്റ് വാച്ചും ധരിച്ചു. ഇംപീരിയൽ എന്റമോളജിസ്റ്റിന്റെ ജോലി കിട്ടാനുതകിയ ഒരു ആറുമാസ ഡിപ്ളോമ കോഴ്സസ് വിയന്നയിൽ ചെയ്യുന്നകാലത്ത് അവിടത്തെ ഒരു സ്റ്റുഡി യോയിൽ വച്ചെടുത്ത്, തലമുടി പറ്റിച്ചുവച്ചുചീകിയ ചെറുപ്പകാല ഫോട്ടോ, കൊളോണിന്റെയും വെള്ളി ഹെയർബഷിന്റെയും അടുത്ത് മേശമേൽ സൂക്ഷിച്ചു പപ്പാച്ചി. ആ വിയന്നാക്കാലത്തായിരുന്നു മമ്മാച്ചി വയലിൻ പഠി ക്കാൻ പോയത്. മമ്മാച്ചിയുടെ വയലിനദ്ധ്യാപകൻ ലാൺസ്കി-റ്റിഫെന്റാൾ പപ്പാച്ചിയോട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയ്ക്ക് അനിതരസാധാരണമായ സർഗ്ഗ വാസനയുണ്ട്, കൺസേർട്ട് നടത്താൻപോലും കഴിഞ്ഞേക്കും എന്നു പറഞ്ഞ തോടെ മമ്മാച്ചിയുടെ വയലിൻ പഠനം എങ്ങുമെത്താതെ എന്നേക്കുമായി അവസാനിച്ചു. പപ്പാച്ചിയുടെ മരണവാർത്ത റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത ഇന്ത്യൻ എക്സ്പ്രസ് പ്രതത്തിന്റെ ക്ലിപ്പിങ് കുടുംബ ഫോട്ടോകളുടെ ആൽബത്തിൽ ഒട്ടിച്ചുവയ്ക്കു് കയുണ്ടായി മമ്മാച്ചി. അതിങ്ങനെയായിരുന്നു. പ്രശസ്ത എണ്ണമോളജിസ്റ്റ് ശ്രീ ബെനാൻ ജോൺ *ഐപ്* ഹൃദയാ ഘാതത്തെത്തുടർന് ഇക്കഴിഞ്ഞ രാത്രിയിൽ കോട്ടയം ജന്റൽ ആശുപത്രിയിൽ വച്ച് അന്തരിച്ചു. പുണ്യൻകുഞ്ഞെന് പരക്കെ അറിയപ്പെടുന്ന പരേതനായ വെറെൻഡ് ജോൺ ഐപ്പിന്റെ മക നാണ്. ഏതാണ്ട് ഒരു മണിക്ക് നെഞ്ചുവേദനയനുഭവപ്പെട്ടതിനെ തതുടർന് ഉടൻതനെ ആശുപ്രതിയിലെത്തിക്കുകയുണ്ടായെങ്കിലും

രണ്ട് നാല്പത്തിഅഞ്ചിന് അദ്ദേഹം അന്ത്യശ്വാസം വലിക്കുകയാ ണുണ്ടായത്. കഴിഞ്ഞ ആറു മാസക്കാലമായി അദ്ദേഹത്തിന് *ആരോഗ്യ* പ്രശ്നങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. *അദ്ദേഹത്തിന്റെ* ഭാര്യ ശോശാമ്മ. രണ്ടു കുട്ടികളുമുണ്ട്.

പപ്പാച്ചിയുടെ ശവമടക്കിന്റെ നേരത്ത് മമ്മാച്ചി കരഞ്ഞു. കണ്ണിലൂടെ കോൺറ്റാക്റ്റ് ലെൻസ് തെന്നിനടന്നു. പപ്പാച്ചിയോടുള്ള സ്നേഹംകൊണ്ടല്ല. പപ്പാച്ചി ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു ശീലമോ ഭാഗമോ ആയിത്തീർന്നതുകൊ ണ്ടാണ് മമ്മാച്ചി കരഞ്ഞത് എന്നു പറഞ്ഞു അമ്മു. അച്ചാർ ഫാക്റ്ററിയുടെ ചുറ്റുമായി പപ്പാച്ചി നടക്കുന്നത്, പപ്പാച്ചിയിൽനിന്ന് ഇടയ്ക്കിടെ അടി കൊള്ളുന്നത് എല്ലാം അവരുടെ ജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗംതന്നെയായിത്തീർന്നു. ശീലത്തിന്റെ അടിമകളാണ് മനുഷ്യർ, എന്തെന്തു കാര്യങ്ങളുമായി പൊരു ത്തപ്പെട്ടുപോകാൻ ശീലിക്കാറുണ്ടെന്നോ മനുഷ്യർ പൂപ്പാത്രംകൊണ്ടുള്ള അടിയൊന്നും യാതൊന്നുമല്ല എന്ന് അറിയാൻ, ചുറ്റും ഒന്നു കണ്ണോടിക്കു കയേ വേണ്ടു എന്നാണ് അമ്മു പറഞ്ഞത്. അടക്കിനു ശേഷം മമ്മാച്ചി റാഹേലിനോട് ചെറിയ ഓറഞ്ച് പിപ്പറ്റ (കവർ സഹിത പിപ്പറ്റ) കൊണ്ട് തന്റെ കോൺറ്റാക്റ്റ് ലെൻസ് ഒന്നെടുത്തുമാറ്റി ത്തരാൻ പറഞ്ഞു. മമ്മാച്ചി മരിച്ചുകഴിയുമ്പോ തനിക്ക് തരാമോ ആ പിപ്പെറ്റ് എന്നു മമ്മാച്ചിയോടു ചോദിച്ചു റാഹേൽ. അമ്മു അവളെ പുറത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയി ഒരടിവച്ചുകൊടുത്തു. 'ആളുകളോട് അവരുടെ മരണത്തെക്കുറിച്ചു സംസാരിക്കുന്നത് കേട്ടു പോകരുത് ഇനി, അമ്മു പറഞ്ഞു. സമയോം നേരോം നോക്കാതെ വിടുവായത്തരം ഓരോന്നെഴുന്നള്ളി ക്കുന്നതിന് റാഹേലിനത് കിട്ടേണ്ടതുതന്നെയാണെന്ന് പറഞ്ഞു എസ്കത. തലമുടി പറ്റിച്ചുവച്ചു ചീകിയ, പപ്പാച്ചിയുടെ വിയന്നാഫോട്ടോ വീണ്ടും ഫ്രെയിം ചെയ്തത് പ്രേഡായിങ്ഠൂമിൽ തുക്കപ്പെട്ടു. ശ്രദ്ധയോടെ ഒരുങ്ങിനടക്കുന്ന, നല്ല ചുറുചുറുക്കുള്ള, വളരെ ഫോട്ടോ ജെനിക്കായ വലിയ തലക്കാരൻ ചെറിയ മനുഷ്യനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അത്ര എടുത്തു കാണാത്ത, പക്ഷേ തല കുനിക്കുമ്പോഴും തലയാട്ടുമ്പോഴു മെല്ലാം വളരെ വ്യക്തമാവുന്ന ഒരു ഇരട്ടത്താടിയുണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹ ത്തിന് ഇരട്ടത്താടി കാണാതിരിക്കാനായി തല കഴിയുന്നത്ര ഉയർത്തി, എന്നാൽ ഗർവ്വെന്നു തോന്നിക്കാതിരിക്കത്തക്ക വിധംപിടിച്ചാണ് അദ്ദേഹം ഫോട്ടോയ്ക്കു പോസ് ചെയ്തിരുന്നത്. ഇളംതവിട്ടുകണ്ണുകൾക്ക് വിനയ ത്തിന്റെ പരിവേഷമായിരുന്നു എങ്കിലും,

ഫോട്ടോഗ്രാഫറോട സംസ്കാര ചിത്തനായി പെരുമാറാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ, സ്വന്തം ഭാര്യയെ കൊല പ്പെടുത്താനുള്ള പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുന്ന *മട്ട* പതുങ്ങിയിരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു അതിൽ. ചുണ്ടിനും മുക്കിനും ഇടയ്ക്കക്കേതാണ്ട് നടുഭാഗത്തായി ഉണ്ടായി രുന്ന, വിരൽ ഈമ്പിക്കുടിക്കുന്ന കുഞ്ഞുങ്ങളിൽ കാണാറുള്ളതുപോലെ ഒരു കുഞ്ഞു മാംസവളർച്ച, സ്ത്രീകളുടെ ചുണ്ടുകൂർപ്പിക്കൽപോലെ, ആണ ത്തമില്ലായ്മപോലെ, ചുണ്ടിലേക്കു തുങ്ങിക്കിടന്നു. താടിയിൽ ഒരു നീളൻ നുണക്കുഴിയുണ്ടായിരുന്നത്. പതുങ്ങിയിരിക്കുന്ന ക്രൂരതയ്ക്കക്കടിവരയിടാനേ ഉപകരിച്ചുള്ളു. ഒരുതരം അടക്കിവച്ച കൂരത. ജീവിതകാലത്തൊരിക്കലും കുതിരസവാരിനടത്തിയിട്ടില്ലെങ്കിലും കാക്കി ജോധ്പുർധരിച്ചിരുന്നു. ഫോട്ടോ ഗ്രാഫറുടെ സ്റ്റുഡിയോലൈറ്റുകൾ പ്രതിഫലിച്ചു ബുട്ടുകളിൽ, മടിത്തട്ടിനു കുറുകെ, ആനക്കൊമ്പുപിടിയുള്ള ഒരു ചാട്ടവാർ കടന്നിരുന്നു. ഫോട്ടോയെ ചുറ്റിപ്പറ്റി ഉണ്ടായിരുന്ന ജാഗരൂകമായ നിശ്ചലഭാവം, അത് തൂങ്ങിക്കിടന്ന ഇളംചൂടുള്ള മുറിയിൽ ഒരു വിറങ്ങലിപ്പ നിറച്ചു.

പെട്ടിക്കണക്കിനു വിലപിടിച്ച സ്യുട്ടുകളും ഒരു ചോക്കലേറ്റ് ടിൻ നിറയെ കഫ് ലിങ്കുകളും അവശേഷിപ്പിച്ചാണ് പപ്പാച്ചി മരിച്ചത്. കഫ ലിങ്കുകൾ കോട്ടയത്തെ ടാക്സി ക്രൈഡവർമാർക്കിടയിൽ വിതരണം ചെയ്തതു ചാക്കോ. അവരത് ഉരുക്കി, കല്യാണപ്രായമെത്തിയ പെൺമക്കൾക്കായി ലോക്കറ്റു കളും മോതിരങ്ങളും ഉണ്ടാക്കി.

കഫ ലിങ്കുകളുടെ ഉപയോഗം എന്താണ് എന്ന് ഇരട്ടകൾ ചോദിച്ചപ്പോൾ റ്റു ലിങ്ക് കഫ്സ് റ്റുഗദർ എന്നു പറഞ്ഞു അമ്മു. ലോജിക്കിനതീതമായ ഭാഷ എന്നവർ കരുതിയ ഇംഗ്ലിഷിലെ ഒരു തരി ലോജിക് അവരെ ആവേശ ഭരിതരാക്കി. കഫ്+ലിങ്ക്-കഫ്-ലിങ്ക് കണക്കിലെ ലോജിക്കിനെ വെല്ലുന്ന തരം കൃത്യതയും ലോജിക്കും ആയാണ് അവർക്കിതനുഭവപ്പെട്ടത്. ഇംഗ്ലിഷ് ഭാഷയെച്ചൊല്ലി അവർക്ക് അതോടെ കണക്കറ്റ സംതൃപ്തിയും യഥാർത്ഥ സ്നേഹവും തോന്നി.

ചികിത്സിച്ചുദേദമാക്കാനാകാത്തതരം CCP ആയിരുന്നു പപ്പാച്ചി എന്ന് അമ്മു പറഞ്ഞു. സിസിപി എന്നു പറഞ്ഞാൽ, chhi chhipoach എന്നതിന്റെ ചുരുക്കെഴുത്ത്, ഹിന്ദിയിൽ തീട്ടംകോരി എന്നർത്ഥം. ഇംഗ്ലിഷിൽ shitwiper. മലയാളത്തിൽ, തീട്ടം തുടയ്ക്കക്കലുകാരൻ. പപ്പാച്ചിയെപ്പോലുള്ള ആളുകളെ വിവരിക്കാൻ പറ്റിയ വാക്ക് ആംഗ്ലോഫൈൽ എന്നാണെന്ന് പറഞ്ഞു ചാക്കോ. റീഡേഴ്സ് ഡൈജസ്റ്റ് ഗ്രേറ്റ് എൻസൈക്ലോപീഡിക് ഡിക്ഷ്ണറിയിൽ ചാക്കോ എസ്തയെയും റാഹേലിനെയുംകൊണ്ട് ആംഗ്ലോഫൈലിന്റെ അർത്ഥം നോക്കിച്ചു. പേഴ്സൺ വെൽ ഡിസ്പോസ്തഡ് റ്റു ദി ഇംഗ്ലിഷ് എന്നാ ണതിൽ കണ്ടത്. പിന്നെ എസ്തതയ്ക്കും റാഹേലിനും ഡിസ്പോസ്ഡ് എന്ന തിന്റെ അർത്ഥം നോക്കണ്ടിവന്നു.

അപ്പോൾ കണ്ടത്.

<sup>1.</sup> പ്ലെയ്സ് സ്യൂട്ടബ്ളി ഇൻ പാർട്ടിക്കുലർ ഓഡർ

<sup>2.</sup> ബ്രിങ് മൈൻഡ് ഇൻറ്റു എ സേർറ്റൺ സ്റ്റേറ്റ്

ഡു വാട്ട് വൺ വിൽ വിത്, ഗെറ്റ് ഓഫ് വൺസ് ഹാൻഡ്സ്, സ്റ്റോ എവെ, ഡിമോളിഷ്, ഫിനിഷ്, സെറ്റിൽ, കൺസ്യൂം(ഫുഡ്), കിൽ, സെൽ.

പപ്പാച്ചിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം 2. (ബിങ് മൈൻഡ് ഇന്റ് എ *സേരറ്റൺ* സ്റ്റേറ്റ് എന്ന അർത്ഥമാണ് യോജിക്കുക എന്ന് ചാക്കോ പറഞ്ഞു. ഇംഗ്ലിഷുകാരെ അന്ധമായി ഇഷ്ടപ്പെടുക എന്നവസ്ഥയിലേക്കാണ് പപ്പാ ച്ചിയുടെ മനസ്സ് എത്തിയതെന്നു സാരം. സമ്മതിക്കാൻ വിഷമമുണ്ടെങ്കിൽക്കൂടിയും, അവരെല്ലാവരുംതന്നെ ആംഗ്ലോഫൈൽസ് ആണ് എന്ന് ചാക്കോ പറഞ്ഞു. ഒരു ആംഗ്ലോഫൈൽസ് കുടുംബം. തെറ്റായ ദിശയെ ലക്ഷ്യമാക്കി, സ്വന്തം ചരിത്രത്തിനു പുറത്ത് കുരുങ്ങിക്കിടപ്പായ, തങ്ങളുടെ കാല്പാടുകളെല്ലാം മായ്ച്ചുകളയപ്പെട്ടതു കൊണ്ട് വീണ്ടുമവ ഒന്ന് കണ്ടെടുക്കാനാകാത്ത കൂട്ടർ. രാത്രികാലത്തെ ഒരു വീടുപോലെയാണ് ചരിത്രം എന്നു പറഞ്ഞു അയാൾ. വിളക്കുകളെല്ലാം കത്തുന്ന വീട്. പൂർവ്വികരുടെ മന്ത്രണങ്ങളകത്തുള്ള വീട്. "ചരിത്രം മനസ്സിലാക്കണമെങ്കിൽ, അകത്തു ചെന്ന് അവർ പറയുന്ന തെന്താണെന്നു ശ്രദ്ധിക്കണം. ഭിത്തിയിലെ ചിത്രങ്ങളും പുസ്തകങ്ങളും നോക്കണം, മണങ്ങളെ മണത്തു നോക്കണം. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. പുഴയ്ക്കക്കരെ, ഉപേക്ഷിച്ചനിലയിലുള്ള റബ്ബർ എസ്റ്റേറ്റിനു നടുവിലെ അവരിനിയും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ആ വീടിനെക്കുറിച്ചാണ് ചാക്കോ പറയുന്ന തെന്ന് അവർക്കു തീർച്ചയായിരുന്നു. കരിസായ്പിന്റെ വീട്. കറുത്ത സായ്ക്കപ് തനി നാടനായിത്തീർന്ന, മലയാളം പറയുന്ന, മുണ്ടുടുക്കുന്ന, ഇംഗ്ലിഷു കാരൻ, അയ്മനത്തിന്റെ സ്വന്തം കുർട്സ്. അയ്മനം എന്ന അയാളുടെ സ്വകാര്യമായ ഇരുണ്ട ഹൃദയം. പത്തു വർഷം മുമ്പ്, അയാളുടെ പ്രണയ ഭാജനമായിരുന്ന കൗമാരക്കാരനെ അവന്റെ രക്ഷിതാക്കൾ വന്ന് പിടിച്ചു കൊണ്ടുപോയി സ്കൂളിൽ ചേർത്തപ്പോൾ, സ്വയം തലയ്ക്കു വെടിവച്ചു മരിച്ച കരിസായ്ക്കപ് ആ ആത്മഹത്യയ്ക്കുശേഷം സ്വത്ത് സംബന്ധമായി കരിസായ്പിന്റെ പാചകക്കാരനും സെക്രട്ടറിക്കും ഇടയിൽ വ്യവഹാരം നടന്നു. വർഷങ്ങളോളം ആൾത്താമസമില്ലാതെ കിടന്നു വീട്. ആ വീട് കണ്ടി ട്ടുള്ളവർതന്നെ വളരെ ചുരുക്കമായിരുന്നു. പക്ഷേ ഇരട്ടക്കുട്ടികൾ ആ വീട മനസ്സിൽ മെനഞ്ഞു കണ്ടു. ചരിത്ര ഭവനം. തണുപ്പുള്ള കല്നിലങ്ങളും മങ്ങിയ ചുമരുകളും കപ്പലാകൃതിയിലുള്ള നിഴലുകളും, തടിച്ച, ഉള്ളിലേതെല്ലാം പുറത്ത് തെളിഞ്ഞുകാണാവുന്ന പല്ലി കളും പഴയചിത്രങ്ങൾക്കു പുറകിൽ ജീവിച്ചു. മെഴുകുരൂപക്കാരായ, നല്ല ഉറപ്പുള്ള കാൽവിരൽനഖങ്ങളുള്ള, മഞ്ഞച്ച ഭൂപടങ്ങളുടെ മണം നിശ്വാസ ത്തിലുള്ള, മുതുമുത്തച്ഛന്മാർ കടലാസ്സുമന്ത്രണംപോലുള്ള ശബ്ദത്തിൽ നാട്ടുവർത്തമാനം പറഞ്ഞു. 'അകത്തേക്കു കടക്കാനാവില്ല നമുക്ക്, ചാക്കോ വിവരിച്ചു. കാരണം, നമെ പുറത്താക്കി വാതിലുകളടച്ചിരിക്കുകയാണ്. ജനലിൽക്കൂടി അക ത്തേക്കു നോക്കിയാൽ നമുക്കാക്കെ കാണാൻ കഴിയുക നിഴലുകൾ മാത്രം. അവർ പറയുന്നത് കേൾക്കാൻ ശ്രമിച്ചാലോ നമുക്കാക്കെ കേൾക്കാൻ കഴിയുക മന്ത്രണങ്ങൾ മാത്രം. കാരണം, നമ്മുടെ മനസ്സുകളെല്ലാം ഒരു യുദ്ധത്താൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. ഒരേസമയം, ജയിക്കുകയും തോല്ക്കുകയും ചെയ്ത യുദ്ധം. ഏറ്റവും മോശമായയിനം യുദ്ധം. സ്വപ്നങ്ങളെ കീഴടക്കു കയും അവയെ പുനരാവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതരം യുദ്ധം. നമ്മളെ കീഴടക്കിയവരെ ആരാധിക്കാനും സ്വയം നിന്ദയോടെ കാണാനും പ്രേരിപ്പി ക്കുന്നതരം യുദ്ധം. "നമെ കീഴടക്കിയവരെ കല്യാണം കഴിക്കുന്നതുപോലാണത്. അമ്മു മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെ പരാമർശിച്ചു പറഞ്ഞു. ചാക്കോ അതപ്പാടെ അവഗ ണിച്ചു. ഡിസ്പൈന് എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം ചാക്കോ കുട്ടികളെക്കൊണ്ട് നോക്കിച്ചു. റ്റു ലുക് *ഡൗൺ* അപ്പോൺ, *റ്റ*, വ്യ വിത് കൺറ്റെംപ്റ്റ് റ്റു സ്കോൺ ഓർ *ഡിസ്ക്ഡെയ്ൻ*. താൻ പരാമർശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന, സ്വപ്നങ്ങളുടെ യുദ്ധത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ഇവിടെ ഡിസ്പെസ് എന്ന വാക്കിന് ആ എല്ലാ അർത്ഥങ്ങളും ഉണ്ട് എന്ന് പറഞ്ഞു ചാക്കോ. 'യുദ്ധത്തിന്റെ തടവുകാരാണ് നമ്മൾ. നമ്മുടെ സ്വപ്നങ്ങളെല്ലാം നിയ ന്ത്രിക്കപ്പെട്ടവയാണ്. നമ്മൾ നങ്കുരമില്ലാതെ, കാറ്റും കോളുമുള്ള കടലിലൂടെ യാത്ര ചെയ്യുകയാണ്. ഒരിടവും നമ്മളുടേതല്ല. നമ്മളൊരിക്കലും കരയ്ക്ക ടുക്കാൻ പോകുന്നില്ല. വേണ്ടത്ര വിഷാദകരമല്ലാത്ത നമ്മുടെ വിഷാദങ്ങൾ. വേണ്ടത്ര ആഹ്ളാദകരമല്ലാത്ത നമ്മുടെ ആഹ്ളാദങ്ങൾ. വേണ്ടത്ര വലുത ല്ലാത്ത നമ്മുടെ സ്വപ്നങ്ങൾ. വേണ്ടത്ര പ്രാധാന്യമില്ലാത്ത നമ്മുടെ ജീവിത ങ്ങൾ. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. എസ്തയ്ക്കും റാഹേലിനും ഒരു

ചരിത്രവീക്ഷണം നല്കാനായി ചാക്കോ (വരുംദിനങ്ങളിൽ തനിക്കാണ് വീക്ഷണമില്ലാതാകാൻ പോകുന്ന തെന്ന് ചാക്കോയ്ക്കപ്പോ അറിയില്ലായിരുന്നു) ഭൂമിപ്പെണ്ണിനെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞു. ശരിക്കും നാലായിരത്തി അറുനൂറ് കോടി വർഷം പ്രായം ഉള്ള ഭൂമിയെ ഒരു നാല്പത്തിയാറുകാരി, അതായത് അവരെ മലയാളം പഠിപ്പി ക്കാൻ വരുന്ന ഏലിയാമ്മറ്റീച്ചറോളം പ്രായമുള്ള ഒരു സ്ത്രതീ ആയി സങ്കല്പി ക്കാൻ പറഞ്ഞു അയാൾ കുട്ടികളോട്. ഭൂമിപ്പെണ്ണിന്റെ മുഴുവൻ ജീവിതവും കൊണ്ടാണ് ഇക്കാണുന്ന, ഇപ്പോഴത്തെ ഭൂമി രൂപപ്പെട്ടുവന്നിരിക്കുന്നത്. കട ലുകൾ പിളർന്ന്, മലകൾ ഉയർന്ന് ഭൂമിപ്പെണ്ണിന് പതിനൊന്നുവയസ്സുള്ളപ്പോ ഴാണ് ഏകകോശജീവികൾ ആദ്യമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത്. ആദ്യമൃഗങ്ങളായ പുഴുക്കളും ജെല്ലിഫിഷും ഉണ്ടായത് അവളുടെ നാല്പതാംവയസ്സിലാണ്. അവൾക്ക് നാല്പത്തഞ്ച് കഴിഞ്ഞത് വെറും എട്ടുമാസങ്ങൾക്കുമുമ്പ്; അതാ യത് ദിനോസറുകൾ ഭൂമിയിൽ അലഞ്ഞുതിരിയാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ, ചാക്കോ ഇരട്ടക്കുട്ടികളോടു പറഞ്ഞു: "നമ്മളിപ്പോഴറിയുന്ന ഈ മനുഷ്യ സംസ്കാരം, ഭൂമിപ്പെണ്ണിന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഉണ്ടായത് വെറും രണ്ടുമണി ക്കൂർ മുമ്പാണ്. അയ്മനത്തുനിന്ന് നമ്മൾ കൊച്ചിക്ക് കാറിൽ പോകാനെടു ക്കുന്ന സമയം.' സമകാലീനചരിത്രം, ലോകമഹായുദ്ധങ്ങൾ, സ്വപ്നങ്ങളുടെ പോരാട്ടം, ചന്ദ്രനിലിറങ്ങിയ മനുഷ്യൻ, ശാസ്ത്രം, സാഹിത്യം, തത്ത്വചിന്ത, അറിവി നായുള്ള അന്വേഷണം-എല്ലാമെല്ലാം ഭൂമിദേവിയുടെ ഒരു കൺചിമ്മൽനേര ത്തെക്കാര്യങ്ങൾ മാത്രം. ഭയസംഭ്രമങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന, നമ്മളെ വിനയാന്വി തരാക്കുന്ന ഒരു ചിന്തയാണതെന്ന് പറഞ്ഞു ചാക്കോ. "പ്രിയപ്പെട്ടവരേ, നമ്മളെന്താണോ, നമ്മൾ ഇനി എന്തെല്ലാം ആകുമോ, അതെല്ലാം അവളുടെ കണ്ണിലെ ഒരു തിളക്കം മാത്രം.' തട്ടുമ്പുറത്ത് ദൃഷ്ടി യുറപ്പിച്ച് കിടക്കയിൽ മലർന്നുകിടന്ന ചാക്കോ ഗംഭീരസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു. അത്തരം മാനസികാവസ്ഥകളിൽ ചാക്കോ, ഉറക്കെ വായിക്കുന്ന സ്വരത്തിലാണ് സംസാരിച്ചിരുന്നത്. ഒരു പള്ളി പോലെ തോന്നിക്കും അപ്പോഴയാളുടെ മുറി. ആരെങ്കിലും താൻ പറയുന്നത് കേൾക്കുന്നുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന കാര്യം അയാളെ

ബാധിച്ചതേയില്ല. ഇനി അഥവാ ശ്രദ്ധി ക്കുന്നുണ്ട് എങ്കിലോ, അവർക്ക് മനസ്സിലാകുന്നുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന കാര്യം അയാളെ ബാധിച്ചതേയില്ല. അമ്മു അത്തരം സമയങ്ങളെ ചാക്കോയുടെ ഓക്സസ് ഫോർഡ് മൂഡ്സ് എന്നു വിളിച്ചുപോന്നു. ഭൂമിപ്പെണ്ണിന്റെ കണ്ണുകളിലെ ഭാവത്തെ വിവരിക്കാൻതക്ക വാക്കല്ല തിളക്കം എന്നു തോന്നി. എന്തെല്ലാമോ ഒക്കെ സംഭവിച്ച നാളുകൾക്കു ശേഷമുള്ള ആ രാത്രിയിൽ, സന്തോഷംകൊണ്ട് ആകെ ചുള്ളൂങ്ങിയ വക്കു കളുള്ള ഒരു വാക്കായിരുന്നു തിളക്കം.

ഭൂമിപ്പെണ്ണ്, നീണ്ടുനില്ക്കുന്ന ഒരു മതിപ്പുണ്ടാക്കി ഇരട്ടക്കുട്ടികളിലെങ്കിലും, ചരിത്രവീട (തൊടാവുന്ന അകലത്തിലുള്ളത്)ആണ് അവരെ ആകർഷിച്ചത്. അവരാ വീടിനെക്കുറിച്ചുതന്നെ ചിന്തിച്ചു പലപ്പോഴും. പുഴവക്കത്തെ വീട്. ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ മങ്ങിക്കാണുന്നത്.

അവർക്കു കടക്കാനാകാത്ത വീട്, അവർക്കു മനസ്സിലാവാത്ത, മന്ത്ര ണങ്ങളുടെ *വീട്*.

അടുത്തുതന്നെ തങ്ങളവിടെ പോകും എന്ന് അന്നവർക്കറിയില്ലായിരുന്നു. പുഴ കടക്കും അവരെന്നും, പോകരുതാത്ത ഇടത്ത് ആരുടെ കൂടെയാണോ പോകരുതാത്തത് അയാളുടെ കൂടെത്തന്നെ പോകും അവരെന്നും അന്ന വർക്കറിയില്ലായിരുന്നു. പിൻവശവരാന്തയിൽ വച്ച് ചരിത്രം അവർക്ക് കാണാൻപാകത്തിൽ സ്വയം വെളിപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ആ രംഗം പിഞ്ഞാണ ക്കണ്ണുകളാൽ തങ്ങൾക്കു കണ്ടുനില്ക്കേണ്ടിവരുമെന്നും അവർക്കറിയില്ലാ യിരുന്നു അന്ന്.

അവരുടെ പ്രായത്തിലെ മറ്റു കുട്ടികളൊക്കെ മറ്റെന്തെല്ലാമോ കാര്യ ങ്ങൾ പഠിച്ചപ്പോൾ, ചരിത്രം അതിന്റെ വ്യവസ്ഥകൾ ചർച്ച ചെയ്തതുറപ്പിക്കു ന്നതെങ്ങനെയെന്നും അതിന്റെ നിയമങ്ങൾ ലംഘിക്കുന്നവരിൽനിന്ന് പിഴ ഈടാക്കുന്നതെങ്ങനെയെന്നും പഠിക്കുകയായിരുന്നു എസ്തയും റാഹേലും. അതിന്റെ അലോസരപ്പെടുത്തുന്നതരം തട്ടുമുട്ടുകൾ കേൾക്കുകയായിരുന്നു അവർ. അവരതിന്റെ മണം മണത്തു നോക്കുകയായിരുന്നു. അവരത്തൊരി ക്കലും മറന്നതുമില്ല.

ചരിത്രത്തിന്റെ മണം. ഇളംകാറ്റു കൊണ്ടുവരുന്ന, പഴകിയ റോസുകളുടെ പോലുള്ള മണം. സാധാരണ കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം അത് പാത്തുപതുങ്ങിയിരുന്നു. എന്നേ ക്കുമായി. ഹാങ്ങറുകളിൽ, തക്കാളികളിൽ. റോഡിലെ ടാറിൽ, ചില പ്രത്യേക നിറങ്ങളിൽ. റെസ്റ്റോറന്റിലെ പ്ലേറ്റുകളിൽ വാക്കുകളുടെ അസാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ. കണ്ണുകളിലെ ശൂന്യതയിൽ. സംഭവിച്ചതെന്തോ അതുമായി മല്ലടിച്ച് ജീവിതവുമായി കമേണ പൊരു ത്തപ്പെട്ടുപോകാനാവും തങ്ങൾക്കെന്നവർ കരുതി. ഭൂമിയുടെ മൊത്തം കാല പരിഗണനയിൽ, അതൊരു അപ്രധാന സംഭവമാണെന്ന് സ്വയം പറയാനാകും തങ്ങൾക്കെന്നും കരുതി. ഭൂമിപ്പെണ്ണിന്റെ ഒരു കൺചിമ്മൽ, ചീത്തക്കാര്യ ങ്ങൾ ഇതിനകം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഇതിലും ചീത്തക്കാര്യങ്ങൾ സംഭ വിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കും എന്നൊക്കെ, ചിന്തിക്കാനാവും എന്നും കരുതി. പക്ഷേ, അത്തരം ചിന്തകളിലൊന്നും അവർക്കു സമാധാനം കണ്ടെത്താനായില്ല.

ആംഗ്ലോഫീലിയയുടെ ലക്ഷണങ്ങളിലൊന്നാണ് ദ സൗണ്ട് ഓഫ് മ്യൂസിക് കാണലും എന്ന ചാക്കോ പറഞ്ഞു. അമ്മു പറഞ്ഞു: "പിന്നേ, ലോകം മുഴുവനും കാണാൻപോകുന്ന സിനി മയാണ് ദ സൗണ്ട് ഓഫ് മ്യൂസിക്. അത് ലോകമെങ്ങും ഹിറ്റായതാണ്.' 'നെവർദലെസ്, മൈ ഡിയർ', ചാക്കോ, തന്റെ, ഉറക്കെ വായിക്കുന്ന സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു: "നെവർ.ദ.ലൈസ്' എന്നിരുന്നാലും. ഇന്ത്യയിലെതന്നെ ഏറ്റവും ബുദ്ധിമാന്മാരിലൊരാളാണ് ചാക്കോ എന്ന് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു മമ്മാച്ചി. അമ്മു ഉടനേ ചോദിക്കും; 'ആര് പറഞ്ഞു? എന്തടിസ്ഥാനത്തിൽ പറഞ്ഞു?' മമ്മാച്ചിക്ക് ഹരമായിരുന്നു. പ്രധാനമന്ത്രി യാകാൻ തക്കവണ്ണം അസാമാന്യ ബുദ്ധിയുള്ളയാളാണ് ചാക്കോ എന്ന് ഓക്സ്ഫോർഡിലെ ഒരദ്ധ്യാപകൻ പറഞ്ഞതിനെക്കുറിച്ചുള്ള കഥ പറച്ചിൽ. അതു കേൾക്കുമ്പോൾ, ഒരു കോമിക്ക് കഥാപാത്രത്തെപ്പോലെ ഹാ, ഹാ..ഹാ എന്ന് ചിരിക്കും അമ്മു. എന്നിട്ട് പറയും. (a)

ഓക്സ്ഫോർഡിൽ പോയി എന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം ആരും ബുദ്ധി ശാലിയായിത്തീരണം എന്നില്ല. (b) ബുദ്ധിയുള്ളതുകൊണ്ടുമാത്രം ഒരാൾ പ്രധാനമന്ത്രിയാകണം എന്നില്ല. (C) ഒരച്ചാർഫാക്ടറിപോലും ലാഭകരമായി നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകാ നാകാത്ത ഒരാൾ എങ്ങനെ നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകും ഒരു മുഴുവൻ രാജ്യം? ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം: (d) എല്ലാ ഭാരതീയ അമ്മമാർക്കും ആൺമക്കൾ ദൗർബല്യമാണ്. അതു കൊണ്ടുതന്നെ ആൺമക്കളെ വിലയിരുത്തുന്ന കാര്യത്തിൽ അവർ വട്ടപ്പു ജ്യമാണ്.

ചാക്കോ പറഞ്ഞു: (a) ഗൊ റ്റു ഓക്സ്ഫോർഡ് എന്നല്ല, റീഡ് അറ്റ ഓക്സ്ഫോർഡ് എന്നാണ് ശരിയായ പ്രയോഗം. പിന്നെ, (b) റീഡിങ് അറ്റ് ഓക്സ്ഫോർഡ് മേക്സസ് യു കം ഡൗൺ അമ്മു ചോദിക്കും. കം ഡൗൺ എന്നുവച്ചാൽ തിരികെ ഭൂമിയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരിക എന്ന് അല്ലേ? അത് തീർച്ചയായും നീ ചെയ്യുന്നുണ്ട്. നിന്റെയാ പ്രസിദ്ധമായ ഏറോപ്ളെയിനുകളെപ്പോലെ. ചാക്കോയുടെ വിമാനങ്ങളുടെ സങ്കടകരമായ, പക്ഷേ പൂർണ്ണമായും പ്രവചനങ്ങളിലൊതുങ്ങുന്ന വിധിയെ, ചാക്കോയുടെ കാര്യപ്രാപ്തിയില്ലാ യമയുടെ നിഷ്പക്ഷപരമായ ഒരളവുകോലായിക്കാണാവുന്നതാണ് എന്നു പറഞ്ഞു അമ്മു.

മാസത്തിലൊരിക്കൽ(കാലവർഷസമയത്തൊഴികെ)ചാക്കോ യ്ക്ക് ഒരു പാഴ്സൽ വി പി പി ആയി എത്തും. എപ്പോഴും അതിലുണ്ടാവുക. ഒരു ബാൽസാ എയ്റോ മോഡെലിങ് കിറ്റ് ആണ്. ആ വിമാനം അതിന്റെ കുഞ്ഞ് ഇന്ധനടാങ്കും മോട്ടർക്കൊണ്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്ന എൻജിനുമായി കൂട്ടി ച്ചേർക്കാൻ മിക്കവാറുംതന്നെ എട്ടോ പത്തോ ദിവസം വേണ്ടിവന്നു ചാക്കോ യ്ക്ക്. ആ പരിപാടി കഴിയുമ്പോൾ ചാക്കോ നാട്ടകത്തെ നെല്പാടങ്ങളി ലേക്കു പോകും. വിമാനം പറത്താൻ സഹായിക്കാനായി എസ്തതയെയും റാഹേലിനെയും ഒപ്പം കൂട്ടും. പക്ഷേ അത് ഒരു മിനിട്ടിലധികം ഒരിക്കലും പറന്നില്ല. വളരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം ചാക്കോ നിർമ്മിച്ച വിമാനങ്ങൾ എല്ലാ മാസവും പച്ചനെൽപ്പാടങ്ങളിൽ തകർന്നുവീഴുകയും പരിശീലനം സിദ്ധിച്ച രക്ഷാപ്രവർത്തകരെപ്പോലെ എസ്തയും റാഹേലും അവശിഷ്ടങ്ങൾ വീണ്ടെടുക്കാനായി കുതിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒരു വാൽ, ഒരു റ്റാങ്ക്, ഒരു ചിറക് ഒരു പരിക്കു പറ്റിയ മെഷീൻ.

തകർന്ന മരവിമാനങ്ങൾ ചാക്കോയുടെ മുറിനിറയെ കൂടിക്കുമിഞ്ഞു കിടന്നു. എന്നാലുമെത്തും ഓരോ മാസവും മറ്റൊരു കിറ്റ് വിമാനങ്ങൾ വീണുതകരുന്നതിന് ഒരിക്കലും ചാക്കോ, കിറ്റുകളെ പഴിച്ചില്ല.

പപ്പാച്ചിയുടെ മരണശേഷം മാത്രമാണ് മദ്രാസ് ക്രിസ്ത്യൻ കോളജിലെ ലക്ചറർ ജോലി രാജിവച്ച്, അച്ചാർ സാമാജ്യത്തിലെ പ്രഭുവാകുന്നതു സ്വപ്നം കണ്ട ബാലിയോൾ തുഴയുമായി ചാക്കോ അയ്മനത്തു തിരിച്ചെത്തി യത്. പെൻഷനും പ്രോവിഡന്റ് ഫണ്ടും എല്ലാം ഒന്നിച്ച് കൈയിൽ വാങ്ങി യപ്പോൾ ഒത്ത തുകകൊണ്ട് ചാക്കോ ഒരു ഭാരത് ബോട്ടിൽ-സീലിങ് മെഷീൻ വാങ്ങി. തുഴ(ടീം അംഗങ്ങളുടെയെല്ലാം പേരുകൾ സുവർണ്ണാക്ഷരങ്ങളിൽ കൊത്തിയത്), ഫാക്ടറിയുടെ ഭിത്തിയിൽ ഇരുമ്പുവളയത്തിൽ തൂങ്ങിക്കി ടന്നു.

ചാക്കോ വരുംവരെ അച്ചാർ ഫാക്ടറി ചെറിയ, എന്നാൽ ലാഭകരമായ ഒരു വ്യവസായസംരംഭമായാണ് നടന്നിരുന്നത്. ഒരു വലിയ അടുക്കള എന്ന പോലെയാണ് മമ്മാച്ചി അത് നടത്തിക്കൊണ്ടുപോയിരുന്നത്. ചാക്കോ അത് പാർട്ണർഷിപ് അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യു കയും ബിസിനസ് നടത്തിപ്പിൽ സ്ലീപ്പിങ് പാർട്ണറാണിനി മമ്മാച്ചി എന്നു പ്രഖ്യാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉപകരണങ്ങൾക്കായി (കാനിങ് മെഷീനുകൾ, വൻപാത്രങ്ങൾ, കുക്കറുകൾ) പണം മുടക്കുകയും തൊഴിലാളികളുടെ എണ്ണം കൂട്ടുകയും ചെയ്തു. വളരെ പെട്ടെന്നുതന്നെ സാമ്പത്തികത്തകർച്ച ആരംഭിച്ചു. പക്ഷേ, അയ്മനം വീടിനു ചുറ്റുമുള്ള നെൽപ്പാടങ്ങൾ പണയപ്പെ ടുത്തി തരപ്പെടുത്തിയ ഭീമൻ വായ്പകൾകൊണ്ട് ആ തകർച്ചയിൽനിന്ന്

ഫാക്ടറിയെ കൃത്രിമമായി പൊക്കിനിർത്തുകയാണുണ്ടായത്. ഫാക്ടറിയിൽ ചാക്കോയോളംതന്നെ പണി ചെയ്തിരുന്നു അമ്മു എങ്കിലും ഫുഡ് ഇൻസ്പെ *ക്ടർമാരോ* സാനിറ്ററി എൻജിനീയർമാരോ വന്നുപോകുമ്പോൾ എന്റെ ഫാക്ടറി, എന്റെ പൈനാപ്പിൾ, എന്റെ അച്ചാർ എന്നൊക്കെ വീരവാദം പറ ഞ്ഞുപോന്നു ചാക്കോ. നിയമപരമായി ഇതായിരുന്നു അവസ്ഥ, കാരണം, മകൾ എന്ന നിലയ്ക്ക് അമ്മുവിന് സ്വത്തിൽ യാതൊരു അവകാശവും ഇല്ലായിരുന്നു. റാഹേലിനും എസ്തതയ്ക്കും അമ്മുവിനും ലോക്കസ്റ്റസ് സ്റ്റാന്റെ വ്യവഹാ രത്തിനുള്ള അവകാശം ഇല്ല എന്ന് ചാക്കോ പറഞ്ഞു. No Locusts Stand l. "നമ്മുടെ മഹത്തായ, പുരുഷാധിപത്യ സമൂഹത്തിന് സ്തുതി', അമ്മു പറയും. "നിനക്കുള്ളത് എന്റെ, എനിക്കുള്ളതും എന്റെ', ചാക്കോ പറയും. തന്റെ വലിപ്പത്തിനും തടിക്കും ചേരാത്തത്ര ഉച്ചത്തിലുള്ള ഒരു ചിരി യായിരുന്നു ചാക്കോയുടേത്. അയാൾ ചിരിക്കുമ്പോൾ, അനങ്ങുന്നു എന്ന തോന്നലേ ഉണ്ടാക്കാതെ ശരീരം മുഴുവൻ കുലുങ്ങി. ചാക്കോ അയ്മനത്തെത്തുംവരെ മമ്മാച്ചിയുടെ ഫാക്ടറിക്കു പേരില്ലാ യിരുന്നു. മമ്മാച്ചിയുടെ അച്ചാറിനും ജാമിനും ശോശയുടെ കണ്ണിമാങ്ങ, ശോശയുടെ ഏത്തപ്പഴജാം എന്നൊക്കെയാണ് അതുവരെ എല്ലാവരും പറ ഞത്തിരുന്നത്. ശോശ, എന്നായിരുന്നു മമ്മാച്ചിയുടെ പേര്. ശോശാമ്മ. ചാക്കോ അതിന് പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് &പ്രിസെർവ്സ് എന്നു പേരു ചൊല്ലിവിളിച്ചു. സഖാവ് കെ.എൻ.എം പിള്ളയുടെ പ്രസിൽ ലേബലുകൾ അച്ചടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ആദ്യം സീയുസ് പിക്കിൾസ് & പ്രിസെർവ്സ് എന്ന പേരായിരുന്നു ചാക്കോയുടെ മനസ്സിൽ, ആ പേരിനൊരവ്യക്തതയു ണ്ടെന്നും പോരാഞ്ഞ് ഒരു നാട്ടുമ്പുറത്ത് ആ പേരിനെന്തു പ്രസക്തി എന്നും പറഞ്ഞ് എല്ലാവരും എതിർപ്പു പ്രകടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. അതേസമയം പാര സൈഡസിന് അതുണ്ടുതാനും (സഖാവ് പിള്ളയുടെ പരശുറാം പിക്കിൾസ് എന്ന നിർദ്ദേശം തള്ളിക്കളയപ്പെട്ടത് അതിനു വേണ്ടതിലുമധികം പ്രാദേശിക പ്രസക്തിയായി എന്ന കാരണം പറഞ്ഞാണ്). പെയിന്റ് ചെയ്ത ഒരു പരസ്യപ്പലക പ്ലിമത്തിന്റെ മുകളിൽ വച്ചുകെട്ടുക എന്നത് ചാക്കോയുടെ ആശയമായിരുന്നു.

കൊച്ചിയിലേക്കുള്ള വഴിയിൽ അത് കുലുങ്ങുകയും കിലുങ്ങുകയും വീഴാ മ്പോകുന്നുവെന്ന മട്ടിലുള്ള ശബ്ദങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തു. വൈക്കത്തിനടുത്തുവച്ച് അവർക്ക് കാർ നിർത്തി, അതിളകിവീഴാത്തമട്ടി ലുറപ്പിച്ചുകെട്ടാനായി കയർ വാങ്ങിക്കേണ്ടിവന്നു. അതു കാരണം അവരുടെ യാത്ര ഇരുപതുമിനിട്ടുകൂടി വൈകി. സൗണ്ട് ഓഫ് മ്യൂസിക്കിനു നേരം വൈകുമെന്ന ചിന്ത റാഹേലിനെ അലട്ടിത്തുടങ്ങി. കൊച്ചിയുടെ പ്രാന്തപ്രദേശത്ത് എത്താറായപ്പോൾ റെയിൽവേയുടെ ലെവൽക്രോസിങ് ഗേറ്റിന്റെ വെള്ളയും ചുവപ്പുമായ കൈ താഴ്ന്നുവന്നു ഗേറ്റടച്ചു. അങ്ങനെ സംഭവിക്കരുതേ എന്ന് താൻ വിചാരിച്ചതുകൊണ്ടുമാത്ര മാണ് അങ്ങനെതന്നെ സംഭവിച്ചത് എന്നറിയാമായിരുന്നു റാഹേലിന് പ്രതീക്ഷകളെ വരുതിയിൽ നിർത്താൻ ഇനിയും പഠിച്ചിട്ടില്ല റാഹേൽ. അതൊരു ചീത്തലക്ഷണമാണ് എന്ന് എസ്തത പറഞ്ഞു. ഇനി ഏതായാലും സിനിമയുടെ തുടക്കം കാണാമ്പറ്റില്ല. ജൂലി ആൻഡുസ് കുന്നുമ്പുറത്ത് ഒരു കുഞ്ഞുപൊട്ടുപോലെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട കമേണ വലുതായി വലുതായി സ്കീൻ നിറയും. തണുത്ത വെള്ളം പോലുള്ള അവരുടെ ഒച്ചയും പെപ്പർമിന്റ് നിശ്വാസവുമായി. ചുവപ്പുവെളുപ്പ ഗേറ്റിൻകൈയിലെ ചുവപ്പ് ചിഹ്നത്തിൽ വെളുപ്പിൽ STOP എന്നെഴുതിയിരുന്നു. റാഹേലത് തലതിരിച്ചു വായിച്ചു. POTS.' ഒരു മഞ്ഞപ്പരസ്യപ്പലകയിൽ ചുവപ്പുനിറത്തിൽ BE INDIAN, BUY INDIAN എന്നെഴുതിയിരുന്നു. എസ്തതയതു വായിച്ചു. `NAIDNI YUB NAIDNI EB.' വായനക്കാര്യത്തിൽ ഇരട്ടകൾ അവരുടെ പ്രായത്തിനും വളരെ മുമ്പേ ആയിരുന്നു. ഓൾഡ് ഡോഗ് റ്റോം, ജാനെറ്റ് ആന്റ് ജോൺ, റൊണാൾഡ് ഹൈഡ് ഔട്ട് വരക്ബുക്-ഇതെല്ലാം വായിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു അവർ. രാത്രി യിൽ അവർക്ക് അമ്മു കിപ്ളിങ്ങിന്റെ ജങ്ഗിൾ ബുക് വായിച്ചുകൊടുക്കും. നൗ ചിൽ ദ കൈറ്റ് ബ്രിങ് ഹോം ദ നൈറ്റ ദാറ്റ് മാങ് ദ ബാറ്റ സെറ്റ്സ് ഫ്രീ

ബെഡ്സൈഡ് ലാംപിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ സ്വർണ്ണനിറമാർന്നെഴുന്നു നില്ക്കും കഥയവസാനത്തിലവരുടെ കൈയിലെ മൃദുരോമങ്ങൾ.

വായിച്ചുവരുമ്പോൾ, അമ്മുവിന് ഷേർഖാനെപ്പോലെ പരുക്കനൊച്ച വരുത്താൻ കഴിയുമായിരുന്നു. റ്റബാക്വിസിന്റെപോലെ മോങ്ങാനും.

'യീ ചുസ് ആന്റ് യീ ഡു നോട്ട് ചുസ്! വോട്ട് റ്റാക് ഈസ് ദിസ് ഓഫ് ചുസിങ്? ബൈ ദ ബുൾ ദാറ്റ് ഐ കിൽഡ്, ആം ഐ റ്റു സ്റ്റാൻഡ് നോസിങ് ഇന്റു യുവർ ഡോഗ്സ് ഡെൻ ഫോർ മൈ ഫെയർ ഡ്യൂസ്? ഇറ്റ് ഈസ് ഐ ഷേർ ഖാൻ, ഹു സ്പീക്!'

'*ആന്റ് ഇറ്റ് ഈസ് ഐ, രാക്ഷ(ദ ഡീമൺ), ഹു ആൻസർ.*' ഇരട്ടകൾ ഉച്ചത്തിലാർത്തുവിളിച്ചുപറയും. ഒരുമിച്ചല്ല, എങ്കിലും ഏതാണ്ടൊപ്പം.

'ദ മാൻസ് കബ് ഈസ് മൈൻ ലങ്ഗ്രി-മൈൻ റ്റു മി. ഹി ഷാൽ നോട്ട് ബി കിൽഡ്. ഹി ഷാൽ ലിവ് റ്റു റൺ വിത് ദ പാക്ക് ആന്റ് റ്റു ഹണ്ട് വിത് ദ പാക്ക്; ആന്റ് ഇൻ ദ എൻഡ്, ലുക് യു, ഹണ്ടർ ഓഫ് ലിറ്റിൽ നേക്കഡ് കബ്സ്-ഫ്രോഗ് ഈറ്റർ-ഫിഷ് കില്ലർ-ഹി ഷാൽ ഹണ്ട് ദീ!'

അവരുടെ ഔപചാരികവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ചുമതലക്കാരിയായിരുന്ന ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അവർക്ക്, ചാൾസ് ലാമ്പും മേരിലാനുംകൂടിചുരുക്ക രൂപത്തിലാക്കിയ, ദ റ്റെംപെസ്റ്റ് വായിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നു. "വേർ *ദ* ബ7 സക്സസ് ദേര സക് ഐ', എസ്തതയും റാഹേലും പറഞ്ഞു നടക്കും. 'ഇൻ എ കൗസലിപ്റ്റസ് ബെൽ ഐ ലൈ. ' അതുകൊണ്ടുതന്നെ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ഓസ്ട്രേലിയക്കാരി മിഷ നറി സുഹൃത്ത് മിസ് മിറ്റൺ, എസ്തതയ്ക്കും റാഹേലിനും സൂസിഅണ്ണാന്റെ വീരസാഹസികകൃത്യങ്ങൾ എന്ന കുട്ടിക്കഥാപുസ്തകം കൊടുത്തപ്പോൾ, അവർക്കത് അപമാനകരമായിത്തോന്നി. ആദ്യം അവരത് നേരംവണ്ണം വായിച്ചു. പിന്നെയവരത തലതിരിച്ച് ഉറക്കെ വായിച്ചുകേൾപ്പിച്ചപ്പോൾ ബോൺ എഗയ്തൻ എന്നതരം ക്രിസ്ത്യൻ വിഭാഗത്തിൽ പെട്ട മിസ് മിറ്റണ് തെല്ല നിരാശയായി. 'ehT serutnevdA fo eisu5 lerriuq5. enO.gnitpsgninorm eisu5 lerriuq5 ekow pu. ' Malayalam എന്നതും Madam /'m Adam എന്നതും മുന്നോട്ടും പിന്നോട്ടും ഒരേപോലെ വായിക്കാം. എന്നവർ മിസ് മിറ്റണെ കാണിച്ചുകൊ ടുത്തു. അവരത്തടുതപ്പെട്ടില്ല എന്നുമാത്രമല്ല മലയാളം എന്നു പറഞ്ഞാൽ എന്താണെന്ന് തനിക്കറിയില്ല എന്നു പറയുകയുംകൂടി ചെയ്തു. കേരള ത്തിലെല്ലാവരും സംസാരിക്കുന്നത് മലയാളത്തിലാണ് എന്നവർ മിസ് മിറ്റണോട്

പറഞ്ഞു. കേരളത്തിലുള്ളവർ സംസാരിക്കുന്നത് കേരളീസ് എന്ന ഭാഷയാണ് എന്നാണ് താൻ കരുതിയത് എന്നു പറഞ്ഞു അവർ. അതിനകം തന്നെ അവരോട് ഇഷ്ടക്കേടിലായിരുന്ന എസ്തത ഇതുപോലൊരു വൻമണ്ട ത്തരം താൻ കേട്ടിട്ടേയില്ല എന്നവരോടു പറഞ്ഞു. എസ്തതയുടെ പരുക്കൻ പെരുമാറ്റരീതിയെക്കുറിച്ചും തലതിരിച്ച് വായി ക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചും മിസ് മിറ്റൺ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയോട് പരാതി പറഞ്ഞു. തനിക്കവരുടെ കണ്ണുകളിൽ ചെകുത്താനെയാണ് കാണാനായത് എന്നും അവർ പറഞ്ഞു. nataS in their seye. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ കുട്ടികളെക്കൊണ്ട് എഴുതിപ്പിച്ചു. ഇൻ ഫ്യൂച്ചർ വി വിൽ നോട്ട് റീഡ് ബാക്സ് വേഡ് ഇൻ ഫ്യൂച്ചർ വി വിൽ നോട്ട് റീഡ് ബാക്സ് വേഡ് ഒരു നൂറു വട്ടം. മുന്നോട്ടേക്ക്

കുറച്ചു മാസങ്ങൾക്കുശേഷം മിസ് മിറ്റൺ ഹോബർട്ടിൽ വച്ച് ഒരു ക്രിക്കറ്റ്കളിയിടത്തിൽനിന്നിറങ്ങി റോഡ് കുറുകെ മുറിച്ചുകടക്കുമ്പോൾ ഒരു മിൽക്ക് വാൻ തട്ടി കൊല്ലപ്പെട്ടു. പിനോട്ടെടുക്കുമ്പോളാണവരെ ആ പാൽവണ്ടി തട്ടിയിട്ടത് എന്നതിൽ ഒരു നീതി ഒളിഞ്ഞിരിപ്പുള്ളതായിത്തോന്നി ഇരട്ടക്കുട്ടികൾക്ക്

ലെവൽക്രോസിങ്ങിന്റെ ഇരുവശത്തും കൂടുതൽ ബസുകളും കാറുകളും നിർത്തിയിട്ടു. സേക്രഡ് ഹാർട്ട് ഹോസ്പിറ്റൽ എന്നെഴുതിയ ഒരാംബുലൻസ് നിറയെ ഒരു കല്യാണ സംഘമായിരുന്നു. പിൻവശജനലിലൂടെ വധു എങ്ങോട്ടോ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആംബുലൻസിന്മേലെ കൂറ്റൻ റെഡ് ക്രോസ് ചിഹ്നത്തിന്റെ അടർന്നുതുടങ്ങിയ ചായം കാരണം അവളുടെ മുഖം ഭാഗികമായി മറഞ്ഞിരുന്നു. പെൺകുട്ടികളുടെ പേരുകളായിരുന്നു. എല്ലാ ബസുകൾക്കും മോളി ക്കുട്ടി, ലൂസിക്കുട്ടി, ബീനാമോൾ എന്നിങ്ങനെ. തിരുപ്പതിയിൽ തല മോട്ടയ ടിച്ച തീർത്ഥാടകരായിരുന്ന ബീനാമോളിൽ നിറയെ കൃത്യം കൃത്യം അക ലത്തിൽ ബസ്സിന്റെ പുറത്തുകൂടി കണ്ട ഛർദ്ദിലിന്റെ പാടുകളുടെ മുകളിലെ ജനാലകളിലെല്ലാം മൊട്ടത്തലകളുടെ ഒരു നിര കാണാമായിരുന്നു റാഹേ ലിന്.

ഛർദ്ദിൽസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് സാധാരണകാര്യങ്ങളിലു ള്ളതിനെക്കാളും ഔത്സുക്യമായിരുന്നു റാഹേലിന് അവൾ ഛർദ്ദിച്ചിട്ടേയു ണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽപോലും. എസ്തത ഛർദ്ദിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു, ഛർദ്ദി ക്കുമ്പോൾ അവന്റെ തൊലിക്ക് ചൂടും തിളക്കവും ഏറുകയും കണ്ണുകൾ നിസ്സഹായവും സുന്ദരവും ആവുകയും അമ്മു അപ്പോഴവനെ പതിവിലേറെ സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്തതുപോന്നു. ചാക്കോ പറഞ്ഞു, എസ്തതയ്ക്കും റാഹേലിനും സോഫിമോൾക്കും അപാര ആരോഗ്യമുണ്ട്. സോഫിമോളും അങ്ങനെതന്നെ. മിക്ക സിറിയൻ ക്രിസ്ത്യാനികളെയും പാഴ്സസികളെയും പോലെ ചാർച്ചക്കാര തമ്മിലുള്ള കല്യാണത്തിന്റെ സൃഷ്ടികളല്ല അവർ എന്നതുകൊണ്ടാണ് അത് എന്നും. ചാർച്ചക്കാർ തമ്മിലുള്ള കല്യാണം, അതിനെക്കാളും മോശമായ ഒന്നു കാരണമാണ് തന്റെ പേരക്കിടാങ്ങൾ കഷ്ടപ്പെടുന്നത് എന്ന് മമ്മാച്ചി പറഞ്ഞു. വിവാഹമോചിതരായ മാതാപിതാക്കൾ കാരണം എന്നാണ് ശരിക്കവരുദ്ദേ ശിച്ചത്. കേട്ടാത്തോന്നും ഒന്നുകിൽ ചാർച്ചക്കാർ തമ്മിലുള്ള കല്യാണം, അല്ലെങ്കിൽ വിവാഹമോചനം, ഈ രണ്ടു സാദ്ധ്യതകളേയുള്ളു. വിവാഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം എന്ന്. എന്തിനെച്ചൊല്ലിയെങ്കിലും താൻ ക്ളേശമനുഭവിക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന് റാഹേലിന് നിശ്ചയം പോരാ എങ്കിലും അവൾ വല്ലപ്പോഴുമെല്ലാം സങ്കട പ്പെടലും നെടുവീർപ്പിടലും കണ്ണാടിക്കുമുന്നിൽ പരിശീലിച്ചുപോന്നു. 'ഇറ്റ് ഈസ് എ ഫാര, ഫാർ ബെറ്റർ തിങ് ദാറ്റ് ഐ ഡു, ദാൻ ഐ ഹാവ് എവർ ഡൺ'. അവൾ ദുഃഖമയമായി സ്വയം പറയും. ക്ളാസിക്സ് ഇലസ്ട്രേറ്റഡിന്റെ ചിത്രകഥാ പരമ്പരയിലെ എ സ്റ്റെയിൽ ഓഫ് റ്റു സിറ്റി സിൽ, ഗില്ലറ്റിൻ ചെയ്യപ്പെടാനായി പടികളിൽ കാത്തുനില്ക്കുന്ന ചാൾസ് ഡാർന്നെ ആയി അഭിനയിക്കുന്ന സിഡ്നി കാർട്ടണായി അഭിനയിക്കുന്ന റാഹേൽ ആയിരുന്നു അത്. മൊട്ട'ത്ത ലത്തീർത്ഥാടകർ ഒരേ പോലെ ഛർദ്ദിക്കാൻ എന്താവും കാരണം എന്ന് അവൾക്കൊരെത്തുംപിടിയും കിട്ടിയില്ല. അവരെല്ലാവരും ഒറ്റയടിക്കാവുമോ അതോ പലപല സമയത്താവുമോ ഛർദ്ദിച്ചത് (ഒരു പക്ഷേ സംഗീതമൊപ്പിച്ച് ഒരു

ബസ് ഭജന്റെ താളത്തിനൊത്ത്)എന്നും അമ്പരന്നു അവൾ. ലെവൽ ക്രോസ് അടച്ചയുടനേ, ഇനിയും ഓഫ് ചെയ്യാത്ത വണ്ടി എൻജി നുകളുടെ അക്ഷമമായ ശബ്ദംകൊണ്ട് മുഖരിതമായിരുന്നു അന്തരീക്ഷം. പക്ഷേ പിന്നോട്ടു വളഞ്ഞുകുത്തിയ കാലുകളും മുടന്തും ഉള്ള പ്രേകാസിങ് പാലകൻ മനുഷ്യൻ, അയാളുടെ ബുത്തിൽനിന്നു പുറത്തുവന്ന് ചായക്കട യിലേക്കു നടന്നപ്പോൾ ക്രൈഡവർമാർ ഒരുപാട് നേരമെടുക്കും വണ്ടിവരാൻ എന്നുമനസ്സിലാക്കി എൻജിനുകൾ നിർത്തി കാലുകൾ നീട്ടിവച്ചിരിപ്പായി. നിറയെ ബാന്റേജുകളുള്ള പിച്ചക്കാർ, തട്ടങ്ങളിൽ കരിക്കുകഷണങ്ങളും വാഴയിലച്ചീന്തിൽ പരിപ്പുവടയും വില്ക്കുന്നവർ. പിന്നെ കൊക്കോകോള, ഫാന്റ്, റോസ്മിൽക്ക് തുടങ്ങിയവ വില്ക്കുന്നവർ ഇവരെയൊക്കെ ബോറടി കൊണ്ട് ഉറക്കം വന്നുതുങ്ങുന്ന തലകൊണ്ടുള്ള ഒരാംഗ്യത്താൽ ലെവൽ ക്രോസ് ദൈവത്താൽ വിളിച്ചുകൂട്ടി. മണ്ണുപറ്റിയ ബാന്റേജുകളുമായി ഒരു കുഷ്ഠരോഗി കാർജനാലയ്ക്കക്ക രികെ വന്ന് ഭിക്ഷ യാചിച്ചു. സാധാരണയിലും കൂടുതൽ കടുംനിറമുള്ള അയാളുടെ ചോരയിലേക്ക് കണ്ണോടിച്ച അമ്മു പറഞ്ഞു: ''അതു മെർക്കുറോക്രോം ആണ് എന്നെനിക്കു തോന്നുന്നു.' 'കൺഗ്രാജുലേഷൻസ്', ചാക്കോ പറഞ്ഞു: "ഒന്നാന്തരമൊരു ബുർഷാ വർഗ്ഗക്കാരിക്കേ അങ്ങനെ പറയാനാവൂ. യഥാർത്ഥ ബുർഷ ആയതിനുള്ള ഒരു മെറിറ്റ് സർട്ടിഫിക്കറ്റ് തനിക്കു കിട്ടി എന്നമട്ടിൽ അമ്മു ചിരിച്ചു. അവർ പരസ്പരം കൈ കൊടുത്തു. ഇത്തരം നിമിഷങ്ങൾ ഇരട്ടക്കുഞ്ഞുങ്ങൾ നിധിപോലെ സൂക്ഷിക്കുകയും ഒരു വില പിടിച്ച നെക്ലേസിലെ മുത്തുകൾപോലെ കോർത്തുവയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. പ്ലിമത്ത് ജനാലച്ചില്ലിൽ അവർ മൂക്കുവച്ച പതുക്കി. മങ്ങിയ മുഖമുള്ള കുട്ടികൾ വില്ക്കുന്ന മിഠായിയിലേക്ക് അവർ മോഹത്തോടെ നോക്കുന്നതു കണ്ട് അമ്മു ഉത്തമബോധ്യത്തോടെ ഉറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു: "ഇല്ല. ചാക്കോ ഒരു ചാർമിനാർ കത്തിച്ചു. അയാൾ പുക ഉള്ളിലേക്കാഞ്ഞതുവലിച്ചെടുത്തു. നാവിലവശേഷിച്ച അല്പം പുകയിലപ്പൊടി അയാളെടുത്തുകളഞ്ഞു. പ്ലിമത്തിനകത്ത് റാഹേലിന് എസ്തതയെ കാണലത എളുപ്പമായിരുന്നില്ല.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അവർക്കിടയിൽ ഒരു കുന്നുപോലെ ഉയർന്നുനിന്നിരുന്നതു തന്നെ കാരണം. എപ്പോഴും തമ്മിലടികൂടുന്നതുകൊണ്ട്, രണ്ടിടത്തായി ഇരു ന്നാൽ മതി അവരെന്നു ശഠിച്ചു അമ്മു. അടികൂടുമ്പോൾ എസ്തത, റാഹേലിനെ റെഫ്യൂജി സ്റ്റിക് ഇൻസെക്റ്റ് എന്നും അവൾ തിരിച്ച് അവനെ എൽവിസ് ദ പെൽവിസ് എന്നും വിളിച്ചുപോന്നു. പോരാഞ്ഞ് അവൾ അവനെ ദേഷ്യം പിടിപ്പിക്കുന്നതരം ഒരു ഗോഷ്ടി ഡാൻസ് കളിക്കുകയും ചെയ്തു. ശരിക്കും അടികൂടുമ്പോൾ, അവരുടെ ശാരീരികസ്ഥിതി തമ്മിൽ നല്ല ചേർച്ചയായിരു ന്നതിനാൽ അത് അന്തമില്ലാതെ നീണ്ടുപോവുകയും അവരുടെ കൈയിൽ തടയുന്നതെന്തും-ടേബിൾ ലാംപോ ആഷ്ട്രെയോ വാട്ടർജശ്ലോ തുടങ്ങി എന്തും-ഇനി റിപ്പയർ ചെയ്യാനാകാത്തവിധം പൊട്ടിത്തകരുകയുമായിരുന്നു പതിവ്.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ മുൻവശസീറ്റിന്റെ പിന്നിൽ പിടിച്ചാണ് ഇരുന്നിരുന്നത്. കാർ മുന്നോട്ടു കുതിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ കൈകളിലെ മാംസമടക്കുകൾ അലക്കിയിട്ടതുണികൾ കാറ്റത്തെന്നപോലെ ആടി. അത് എസ്തതയ്ക്കും റാഹേലിനുമിടയിൽ ഒരു മാംസക്കർട്ടൻപോലെ തുങ്ങിക്കിടന്നു.

റോഡിൽ, എസ്തതയുടെ വശത്തായിരുന്നു ചായക്കട, ചായയും ഈച്ച യാർക്കുന്ന മങ്ങിയ കണ്ണാടിക്കൂടിനുള്ളിൽ പഴകിയ ഗ്ളൂക്കോസ് ബിസ്ക്കറ്റും ഉള്ള ചായക്കട. നല്ല കട്ടിക്കുപ്പിയുടെ ഇടുങ്ങിയ കഴുത്തിൽ ഗ്യാസ്പോകാ തിരിക്കാനായി നീല മാർബിൾ ഗോലി ഇട്ട ലെമൺസോഡാകൾ. തിങ്സ് ഗൊ *ബെറ്റർ* വിത് കൊക്കോകോള എന്ന സങ്കടം ചുവയ്ക്കുംമട്ടിലെഴുതിയ ഒരു ചുവന്ന ഐസ്ക്ബോക്സ്.

ലെവൽക്രോസിലെ സ്ഥിരം ഭ്രാന്തൻ മുരളീധരൻ, കാലുപിണച്ചുവച്ച ഒരു മൈൽക്കുറ്റിയുടെ പുറത്ത് വീഴാതെ ബാലൻസ് ചെയ്തത് ഇരുന്നു. അയാ ളുടെ വൃഷണങ്ങളും ലിംഗവും താഴേക്കു തൂങ്ങിക്കിടന്നു, ചുവട്ടിലെഴുതിവ ച്ചിരിക്കുന്ന ദിശാസുചനയിലേക്കു ചൂണ്ടി

തികച്ചും നഗ്നനായിരുന്നു മുരളീധരൻ, ആരോ തലയിൽ ഒരു ഷെഫിന്റെ സുതാര്യമായ തൊപ്പിപോലെ വച്ചുകൊടുത്ത നീളൻ പ്ളാസ്റ്റിക് ബാഗൊ ഴിച്ചാൽ. അതിലൂടെ നോക്കിയാൽ മങ്ങിമങ്ങി എങ്കിലും പ്രധാന പാചകക്കാ രന്റെ തൊപ്പിയുടെ ആകൃതിയിലുള്ള പ്രകൃതിദൃശ്യങ്ങൾ ഒരു തടസ്സവുമി ല്ലാതെ കാണാമായിരുന്നു. മാറ്റണം എന്നാഗ്രഹമുണ്ടായാൽപ്പോലും അയാൾക്കാ തൊപ്പി മാറ്റാനാവില്ലായിരുന്നു. കാരണം അയാൾക്ക് കൈകളു ണ്ടായിരുന്നില്ല. '42 -ൽ സിംഗപ്പൂരിൽ വച്ച്, അതായത് വീട്ടിൽ നിന്നൊളി ച്ചോടി ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ ആർമിയിൽ ചേർന്ന അതേയാഴ്ചതന്നെ, അവ രണ്ടും ചേരദിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുശേഷം അയാൾ പ്രെഗയ്ക്ക്ഡ് വൺ സ്വാതന്ത്ര്യസമരസേനാനി എന്ന നിലയ്ക്കു പേര് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും തൽഫലമായി ജീവിതകാലത്തേക്കു മുഴുവനും ഫ്രീ ഫസ്റ്റ് ക്ലാസ് തീവണ്ടി യാത്ര അനുവദിക്കുന്ന പാസ് അയാൾക്ക് അനുവദിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സ്വന്തം മനസ്സിനൊപ്പം ഇതും അയാൾക്കെവിടെയോ വച്ച *കൈ* മോശം വന്നു. തീവണ്ടിയിലോ സ്റ്റേഷനിലെ വിശ്രമമുറികളിലോ ജീവിക്കാനാകാതായി. അയാൾക്കു വീടില്ലായിരുന്നു. പൂട്ടാൻ വാതിലുകളില്ലായിരുന്നു. പക്ഷേ അരയ്ക്കുചുറ്റും പഴയതാക്കോലുകൾ വളരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം അയാളെപ്പോഴും കെട്ടിയിട്ടു കൊണ്ടുനടന്നു. ഒരു തിളങ്ങും താക്കോൽക്കൂട്ടം. അയാളുടെ മനസ്സിനകം നിറയെ രഹസ്യ സന്തോഷങ്ങളുടെ കലപില നിറഞ്ഞ അല മാരകളായിരുന്നു.

ഒരലാം ക്ളോക്ക് മ്യൂസിക്കൽ ഹോണുള്ള ഒരു ചുവപ്പുകാർ. ബാത്റ്റു മിനായി ഒരു ചുവന്ന മഗ്, വൈരമണിഞ്ഞ ഒരു ഭാര്യ. സുപ്രധാന കടലാ സ്സുകൾ വച്ച ഒരു സ്യട്ടകെയ്സ് ഓഫീസിൽനിന്ന് വീട്ടിലേക്കുള്ള ഒരു വരവ്. ഇങ്ങനെ പറയേണ്ടിവനതിൽ വിഷമമുണ്ട് കേണൽ സഭാപതി പക്ഷേ പറ യാനുള്ളത് പറയുകതന്നെ *വേണമല്ലോ* എന്ന ഒരു സംഭാഷണം. മൊരു മൊരാന്നിരിക്കുന്ന കായ വറുത്തത് കുട്ടികൾക്ക്. ഓരോരോ തീവണ്ടികൾ വരുന്നതും പോകുന്നതും നോക്കിക്കൊണ്ട്, അയാൾ താക്കോലുകൾ എണ്ണി.

ഓരോരോ ഗവൺമെന്റുകൾ ഉയരുന്നതും വീഴുന്നതും നോക്കിക്കൊണ്ട്, അയാൾ താക്കോലുകൾ എണ്ണി.

സ്പോഞ്ചമിഠായിക്കൊതിയോടെ കാർജനാലയിൽ വച്ച് മൂക്ക് പതു ക്കുന്ന മൂടൽമഞ്ഞിലൂടെന്നതു പോലുള്ള കുട്ടികളെ നോക്കിക്കൊണ്ട്, അയാൾ താക്കോലുകൾ എണ്ണി.

വീടില്ലാത്തവർ, ആരും സഹായിക്കാനില്ലാത്തവർ, ചെറിയവർ, നഷ്ടം ഭവിച്ചവർ, എല്ലാത്തരക്കാരും കടന്നുപോയി, അയാളെ പിന്നിട്ട് അയാള പ്പോഴുമിരുന്ന താക്കോലുകളെണ്ണി.

എപ്പോ ഏത് അലമാര തുറക്കേണ്ടി വരും എന്നൊരിക്കലും തിട്ടമില്ലാ യിരുന്നു അയാൾക്ക് ചൂടുകൊണ്ട് തിളയ്ക്കുന്ന ഒരു മൈൽക്കുറ്റിയിൽ ജനാല പോലത്തെ കണ്ണുകളും ജടകെട്ടിയ തലമുടിയുമായി ദൂരെ എവിടേക്കോ നോക്കി അയാൾ ആകെ സന്തോഷത്തിലിരുന്നു. എണ്ണാനും പിന്നേമെണ്ണാനും താക്കോൽക്കൂട്ടമുള്ളതിൽ സന്തോഷിച്ച ഒരിരുപ്പ്

എണ്ണൽ, രസമാണ്.

മരവിച്ചിരിക്കൽ, മഹാ രസമാണ്.

ഒനെൽ.

രണ്ടെര്.

മൂനെര്.

എണ്ണുമ്പോൾ അയാൾ വായനക്കി നല്ലപോലെ രൂപപ്പെടുത്തിയ വാക്കു കൾ ഉച്ചരിച്ചു.

എസ്തത ശ്രദ്ധിച്ചു. അയാളുടെ തലയിലെ മുടി ചുരുണ്ടും നരച്ചും, കൈക ളില്ലാത്ത കക്ഷങ്ങളിലേതു ചെറുതായി കറുത്തിട്ടും, തുടയിടുക്കിലേത് നന്നായി കറുത്തു സ്പ്രിങ് പോലെയും. മൂന്നു തരം രോമങ്ങളുള്ള ഒരാൾ. അതെങ്ങനെ സാധ്യമാകും എന്ന് എസ്ത അമ്പരന്നു. അതേപ്പറ്റി ആരോടു ചോദിച്ചാലറിയാൻ പറ്റും എന്നവൻ ചിന്തിച്ചുനോക്കി.

കാത്തിരിപ്പു സഹിക്കവയ്യാതെ, താനിപ്പോ പൊട്ടിപ്പിളരും എന്നു തോന്നി റാഹേലിന് അവൾ വാച്ചിൽ നോക്കി. രണ്ടിന് പത്തു മിനിട്ട്, മൂക്ക് തമ്മിലു രുമ്മാത്തവിധം ചരിഞ്ഞുമ്മവയ്ക്കുന്ന ജൂലി ആൻഡുസും കിസ്റ്റഫർ പളമറും. ആളുകളെപ്പോഴും ചാഞ്ഞുചരിഞ്ഞാണോ ഉമ്മ വയ്ക്കുന്നത്, അതേപ്പറ്റി ആരോടു ചോദിച്ചാലറിയാൻ പറ്റും എന്നവൾ ചിന്തിച്ചുനോക്കി. പെട്ടെന്ന് ദൂരെ നിന്ന് ഒരു ഇരമ്പം വന്ന് നിർത്തിയിട്ടിരുന്ന വാഹന ങ്ങളെ ഒരു കുപ്പായംപോലെ മൂടി. കാലൊന്ന് നീർത്താനായി വണ്ടിയിൽ നിന്ന് പുറത്തിറങ്ങി നിലപായിരുന്ന ക്രൈഡവർമാരെല്ലാം തിരികെ വണ്ടിയിൽ ക്കയറി വാതിലും വലിച്ചടച്ചിരിപ്പായി. പിച്ചക്കാരും വഴിവില്പനക്കാരും നിന്ന നില്പിൽ അപ്രത്യക്ഷരായി. മിനിട്ടുകൾക്കകം റോഡ് വിജനമായി. മുരളീ ധരനൊഴികെ. കത്തുന്ന ചൂടുള്ള മൈൽക്കുറ്റിയിൽ ചന്തിയുറപ്പിച്ച അചഞ്ച ലനായി, നേർത്ത ജിജ്ഞാസയോടെ. ആകെ തിരക്കും ബഹളവും. പോലീസ് വിസിലുകളും. കാത്തുകിടക്കുന്ന വാഹനങ്ങളുടെ പിന്നിലൂടെ ഒരു നിര ആളുകൾ ചുവന്നകൊടിയും ബാനറും പിടിച്ച് ഇരമ്പം ക്രമേണ കൂടിക്കൂടി വന്നു. "ജനലുകൾ അടച്ച ശാന്തരായിരിക്ക് അവർ നമ്മളെ ഒന്നും ചെയ്യില്ല', ചാക്കോ പറഞ്ഞു. 'എന്താ അവരുടെ കൂടെക്കൂടുന്നോ സഖാവേ?', അമ്മു ചോദിച്ചു: "കാറു ഞാനോടിച്ചോളാം'. ചാക്കോ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. താടിയിലെ ഒരു പേശി വലിഞ്ഞുമുറുകി. അയാൾ സിഗര്റ്റ വലിച്ചെറിഞ്ഞ് ജനാലച്ചില്ല് കേറ്റിയിട്ടു. സ്വയം പ്രഖ്യാപിത മാർക്സിസ്റ്റ് ആയിരുന്നു ചാക്കോ. ഫാക്ടറിയിൽ ജോലി ചെയ്തിരുന്ന ചന്ത മുള്ള പെണ്ണുങ്ങളെ മുറിയിലേക്കു വിളിപ്പിച്ച തൊഴിലവകാശത്തെയും ട്രേഡ് യൂണിയൻ നിയമങ്ങളെയും പറ്റി സംസാരിക്കാനെന്ന വ്യാജേന അവരുമായി ചുമ്മാ സൊള്ളലായിരുന്നു അയാളുടെ പണി. അയാളവരെ സഖാവേ എന്നു വിളിക്കും, തന്നെ അവരും സഖാവേ എന്നു വിളിച്ചാൽ മതി എന്ന് നിഷ്കർ ഷിക്കും (അതു കേട്ടവരിക്കിളിപ്പെട്ട ചിരിക്കും). ഒന്നിച്ചയാളോടൊപ്പം ഇരുന്ന് ചായകുടിക്കാൻ നിർബന്ധിച്ചു അയാളവരെ ഒരിക്കൽ. അതവരിൽ പകപ്പും മമ്മാച്ചിയിൽ ഉത്കണ്ഠയും ഉളവാക്കി. ആലപ്പുഴയിൽവച്ച ഒരു ട്രേഡ് യൂണിയൻ ക്ലാസ് നടന്നപ്പോൾ

അയാളൊരു കൂട്ടം പണിക്കാരിപ്പെണ്ണുങ്ങളെ തനിക്കൊപ്പം കൂട്ടി. അവര് ബസിൽ പോയി വള്ളത്തിൽ തിരിച്ചുവന്നു. മുടിയിൽ പൂക്കളും കൈയിൽ വളകളുമായി ആകെ സന്തുഷ്ടരായാണവർ തിരികെ വന്നത്. എല്ലാം ഒരു തട്ടിപ്പാണെന്നുപറഞ്ഞു അമ്മു. ആകെ ലാളിച്ചുവഷളാക്ക പ്പെട്ട ഒരു കുഞ്ഞുരാജകുമാരൻ സഖാവേ! *സഖാവേ*! എന്നു വിളിച്ച് ഒരു കളി കളിക്കുകയാണ്. പഴയ സെമീന്ദാർ മനോഭാവത്തിന്റെ ഒരു ഓക്സസ് ഫോർഡ് അവതാരം. അല്ലാതെന്ത്? ജീവിതമാർഗ്ഗത്തിനായി തന്നെ ആശ്രയി ക്കുന്ന കുറെ പെണ്ണുങ്ങളുടെ മേൽനിന്ന് കണെടുക്കാതിരിപ്പായ ഒരു ഭൂവുടമ. ജാഥ അടുത്തു വന്നതും അമ്മു ജനാലച്ചില്ലുയർത്തി. എസ്തതയും. പിന്നെ റാഹേലും (കറുത്ത പിടി പോയതുകൊണ്ട് വളരെ പണിപ്പെട്ട).

കുണ്ടും കുഴിയും നിറഞ്ഞ ഇടുങ്ങിയ റോഡിൽ ആകാശനീല പ്ലിമത് പരിഹാസ്യമാംവിധം, ആഡംബരത്തിന്റെ പ്രതീകംപോലെ തോന്നിച്ചു പെട്ടെന്ന് ഒരു ഇടുങ്ങിയ വരാന്തയിലൂടെ ഞെങ്ങിഞെരുങ്ങിക്കടന്നുപോ കുന്ന ഒരു തടിച്ചിയെപ്പോലെ. അപ്പവും വീഞ്ഞും വാങ്ങാനായി അൾത്താര യിലേക്കു പോകുന്ന ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെപ്പോലെ.

'താഴോട്ടുനോക്കിയിരിക്ക്', കാറിനടുത്തേക്ക് ജാഥയിലെ മുൻനിരക്കാർ അടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. 'കണ്ണിലേക്കുറ്റൂ നോക്കിയാലാണ് അവര് ശരിക്കു പ്രകോപിതരാവുക.'

അവരുടെ കഴുത്തിന്റെ വശത്ത് ഞരമ്പു മിടിക്കുന്നത് കാണാമായിരുന്നു.

മിനിട്ടുകൾക്കകം റോഡ്, പ്രകടനം നടത്തുന്ന ആയിരക്കണക്കിനാളു കളെക്കൊണ്ട് നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞു. ആളുകളുടെ പുഴയിൽ ഓട്ടോമൊബൈൽ ദ്വീപുകൾ. അന്തരീക്ഷത്തിലാകെ ചുവന്ന കൊടികൾ, അവർ ലെവൽ ക്രോസ് കുനിഞ്ഞുകടന്ന് പാളങ്ങൾ മുറിച്ചുകടക്കുമ്പോൾ കൊടികൾ താണു. പിന്നെ ഉയർന്നു. റെയിൽവേട്രാക്ക് ഒരു ചുവന്ന തിരമാലയായി. നിശ്ചലമായ ഗതാഗതത്തിനുമീതേ ആയിരങ്ങളുടെ ശബ്ദം പരന്ന് ഒരു ശബ്ദക്കുട നിവർന്നതുപോലായി.

'ഇൻക്വിലാബ് സിന്ദാബാദ്! തൊഴിലാളി ഐക്യം സിന്ദാബാദ്!'

അവർ മുദ്രാവാക്യം മുഴക്കി. ''വിപ്ളവം ജയിക്കട്ടെ!.' 'സർവ്വരാജ്യത്തൊഴി ലാളികളെ സംഘടിക്കുവിൻ'.

ഇന്ത്യയിലെ ഏതൊരിടത്തെക്കാളും കേരളത്തിൽ, ഒരു പക്ഷേ ബംഗാ ളിലൊഴികെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി ഇത്രയും വിജയമാകാൻ എന്തു കാരണം എന്ന് ചാക്കോയ്ക്കും പൂർണ്ണമായ വിശദീകരണമൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

അതിനു കാരണമായി ഒന്നിനൊന്നോടു കിടപിടിക്കുന്ന പല സിദ്ധാന്ത ങ്ങളും നിലവിലുണ്ടായിരുന്നു. കേരളത്തിലെ ക്രിസ്ത്യൻജനതതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന ടന്നാണിതെന്നതായിരുന്നു ഒരു വാദം. പുനരുത്ഥാ നത്തിനുശേഷം വടക്കോട്ടു സഞ്ചരിച്ച സെന്റ് തോമസ് അപ്പോസ്തലൻ ക്രിസ്തുമതപരിവർത്തനം ചെയ്യിച്ച നൂറു ബ്രാഹ്മണരുടെ പിന്തുടർച്ചക്കാ രാണ് കേരളജനതയുടെ ഇരുപത് ശതമാനത്തോളം വരുന്ന സിറിയൻ ക്രിസ്ത്യാനികൾ എന്നതായിരുന്നു അത്. ഘടനാപരമായി പറഞ്ഞാൽ, കെട്ടുറപ്പില്ലാത്ത ഈ വാദമനുസരിച്ച്, കിസ്ത്യാനിത്തത്തിനുപകരം വയ്ക്കക്ക പ്പെട്ടതാണ് മാർക്സിസം എന്നു വളരെ ലളിതവത്കരിച്ച് പറയേണ്ടിവരുമാ യിരുന്നു. ദൈവത്തിനു പകരം മാർക്സസ്, ചെകുത്താനു പകരം ബുർഷ്വാസി, സ്വർഗ്ഗത്തിനു പകരം വർഗ്ഗരഹിതസമൂഹം, സഭയ്ക്കു പകരം പാർട്ടി യാത്ര യുടെ രൂപവും ലക്ഷ്യവും ഒരുപോലെ തടസ്സങ്ങളെ മറികടന്നുള്ള പ്രയാണം, പ്രയാണത്തിനവസാനം സമ്മാനം. മറുഭാഗത്ത് ഹിന്ദുമനസ്സുകൾക്കാവട്ടെ മനസ്സിനെ പാകപ്പെടുത്തൽ സങ്കീർണ്ണമായ പ്രകിയ ആയിരുന്നു. ഈ സിദ്ധാന്തത്തിലെ പാളിച്ച എന്തായിരുന്നുവെന്നുവച്ചാൽ, കേരള ത്തിലെ

സിറിയൻക്രിസ്ത്യാനികൾ കൂടുതൽപേരും എസ്റ്റേറ്റ് ഉടമകളായ (അച്ചാർ *ഫാക്ടറി* ഉടമകളും) ധനിക ഫ്യുഡൽപ്രഭുക്കളായിരുന്നു. മരണ ത്തെക്കാൾ ഭീകരമായ വിധിയായാണ് കമ്മ്യൂണിസത്തെ അവർ കണ്ടത്. അവരെപ്പോഴും കോൺഗ്രസ് പാർട്ടിക്കാണ് വോട്ട് ചെയ്തത്. സംസ്ഥാനത്തിലെ ഉയർന്ന സാക്ഷരതാനിലവാരവുമായി ബന്ധമുണ്ട് കമ്മ്യൂണിസത്തിന് എന്നതായിരുന്നു രണ്ടാമത്തെ സിദ്ധാന്തം. ഒരുപക്ഷേ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. പക്ഷേ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പ്രസ്ഥാനം കാരണമാണ് സംസ്ഥാനത്തെ സാക്ഷരതാനിലവാരമുയർന്നതെന്ന കാര്യത്തോട് വിയോ ജിക്കാതെ വയ്യ. കമ്മ്യൂണിസം ഗൂഢമായാണ് കേരളത്തിലെത്തിയത് എന്നതായിരുന്നു ശരിക്കുള്ള രഹസ്യം. അങ്ങേയറ്റം പരമ്പരാഗതമൂല്യങ്ങൾ വച്ചുപുലർത്തുന്ന ജാതിവ്യവസ്ഥയിലധിഷ്ഠിതമായ ഒരു സമൂഹത്തെ ഒരിക്കലും നേരിട്ട് ചോദ്യം ചെയ്യാത്ത, ഒരു പരിഷ്കരണപ്രസ്ഥാനമായാണ് അതു വന്നത്. ജാതിവേർതി രിവുകൾക്കുള്ളിൽ, അവയെ വെല്ലുവിളിക്കാതെ, ഇനി അഥവാ വെല്ലുവിളി ച്ചാൽത്തന്നെ വെല്ലുവിളിക്കുന്നുവെന്ന തോന്നലുളവാക്കാതെ, മാർക്സിസ്റ്റു കാർ പ്രവർത്തിച്ചു. ഒരു കോക്ടെയ്തൽ വിപ്ളവമാണ് അവർ വാഗ്ദാനം ചെയ്തത്. കിഴക്കൻ മാർക്സിസത്തിന്റെയും ഓർത്തഡോക്സ് ഹിന്ദുത്വ ത്തിന്റെയും ഒരു ലഹരിമിശ്രിതം. കുറച്ചു ജനാധിപത്യം കലർത്തിയത്. പാർട്ടിയുടെ കാർഡ്ഹോൾഡിങ് മെമ്പറായിരുന്നില്ല ചാക്കോ. എങ്കിലും നേരത്തേതന്നെ അതിലേക്കു മനംമാറിയിരുന്നു. എന്നുമാത്രമല്ല അതിന്റെ പ്രതിസന്ധികാലങ്ങളിലെല്ലാംതന്നെ കടുത്ത പിന്തുണയുമായി കൂടെയുണ്ടാ വുകയും ചെയ്തിരുന്നു. 1957-ൽ സംസ്ഥാനനിയമസഭാതെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ ജയിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് ഗവൺമെന്റ് രൂപീകരിക്കാനായി നെഹ്റു, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയെ ക്ഷണി ക്കുന്ന കാലം ചാക്കോ ഡൽഹി യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു. അബ്ബ കേരളാമാർക്സിസത്തിന്റെ തീപ്പൊരികണക്കുള്ള ബ്രാഹ്മണവ ക്താവും ചാക്കോയുടെ ഹീറോയും ആയ സഖാവ് ഇ.എം.എസ്.നമ്പൂതിരി പ്പാട് ലോകത്തെതന്നെ ആദ്യത്തെ ജനാധിപത്യ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്

ഗവൺമെന്റ് മുഖ്യമന്ത്രിയായി. ഒരേ സമയം ജനങ്ങളെ ഭരിക്കുകയും വിപ്ളവം നയി ക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന അസാധാരണ (അസംബന്ധം എന്നു വിളിച്ചു ഇതിനെ വിമർശകർ) ഗതികേടിലായി അതോടെ പാർട്ടി. ഇതെങ്ങനെ സാദ്ധ്യ മാക്കാം എന്നതിനെക്കുറിച്ച് സഖാവ് ഇ.എം.എസ്. സ്വന്തം പദ്ധതി ആവി ഷ്കരിച്ചു. "കമ്മ്യൂണിസത്തിലേക്കുള്ള സമാധാനപരമായ സംക്രമണം' എന്ന പ്രബന്ധം, ഒരു കൗമാരക്കാരന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ ചുറുചുറുക്കോ ടെയും ഒരു കടുത്ത വിശ്വാസിയുടെ ചോദ്യംചെയ്യലുകൾക്കതീതമായ പിന്തു ണയ്ക്കക്കലോടെയും വായിച്ചു പഠിച്ചു ചാക്കോ. ഭൂപരിഷ്കരണനിയമങ്ങൾ എങ്ങനെ നടപ്പിലാക്കണം എന്നതിനെക്കുറിച്ചും പോലീസിനെ നിർവീര്യ മാക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചും നിയമവാഴ്ചയെ എങ്ങനെ തകിടംമറിക്കണം എന്ന തിനെക്കുറിച്ചും 'കേന്ദ്രത്തിലെ പിന്തിരിപ്പൻ കോൺഗ്രസ് ഗവൺമെന്റിന്റെ കരങ്ങളെ എങ്ങനെ അടക്കിനിയന്ത്രിച്ച് നിർത്തണം' എന്നതിനെക്കുറിച്ചു മുള്ള കാര്യങ്ങൾ വിശദമായി പറഞ്ഞിരുന്നു അതിൽ. നിർഭാഗ്യവശാൽ, ആ വർഷം കഴിയുംമുമ്പേതന്നെ, സമാധാനപരമായ സംക്രമണത്തിലെ സമാധാനപരമായ ഭാഗത്തിന്റെ അന്ത്യം കുറിക്കപ്പെട്ടു. പ്രഭാതഭക്ഷണസമയങ്ങളിൽ ഇംപീരിയൽ എന്റമോളജിസ്റ്റ്, തന്റെ തർക്കപ്രിയനായ മാർക്സിസ്റ്റ് മകനെ, കേരളത്തെ ഗ്രസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കലാപത്തെയോ സമരങ്ങളെയോ പോലീസ് കസ്തൂരതകളെയോ കുറിച്ചുള്ള പ്രതവാർത്തകൾ വായിച്ചുകേൾപ്പിച്ച് അവഹേളിക്കുക പതിവായി. ചാക്കോ ഭക്ഷണമേശയ്ക്കക്കരികിലെത്തുമ്പോൾ പപ്പാച്ചി പരിഹസിക്കും. 'അപ്പോ കാറൽമാർക്സേ, ജനങ്ങളുടെ സ്വന്തം ഗവൺമെന്റിനെതിരായി പ്രക്ഷോഭം നടത്തുന്ന ഈ വിദ്യാർത്ഥിപ്പരിഷകളെ നമ്മളെന്തു ചെയ്യണം, അവരെയങ്ങ ഉന്മൂലനാശനം ചെയ്തതാലോ? വിദ്യാർത്ഥികൾ എന്നുവച്ചാൽ ജനങ്ങളല്ലല്ലോ അല്ലേ? പള്ളിയും കോൺഗ്രസ്പാർട്ടിയും കൂടെ മൂർദ്ധന്യത്തിലാക്കിയ രാഷ്ട്രീ യാസ്വസ്ഥത, തുടർന്നുള്ള രണ്ടു വർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ അരാജകത്വത്തിലെ ത്തിച്ചു കാര്യങ്ങളെ ചാക്കോ ബി.എ. കഴിഞ്ഞ് മറ്റൊരു ബിരുദമെടുക്കാനായി

ഓക്സ്ഫോർഡിലേക്കു പോയപ്പോഴേക്ക് ആഭ്യന്തരകലഹത്തിന്റെ വക്കത്തെ ത്തിയിരുന്നു കേരളം. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ഗവൺമെന്റിനെ അധികാരത്തിൽനിന്ന് പിരിച്ചയയ്ക്കുകയും ഇലക്ഷൻ പ്രഖ്യാപനം നടത്തുകയും ചെയ്തതു നെഹ്റു. 1967-ൽ, അതായത് ആദ്യം അധികാരത്തിൽ വന്ന് പത്തു വർഷം കഴിഞ്ഞ് ആണ് സഖാവ ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ പാർട്ടി വീണ്ടും തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്നതും അധികാരത്തിലെത്തുന്നതും. ഇത്തവണ കമ്മ്യൂ ണിസ്റ്റ് പാർട്ടി പിളർന്നുണ്ടായ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി ഓഫ് ഇന്ത്യ കമ്മ്യൂ ണിസ്റ്റ് പാർട്ടി ഓഫ് ഇന്ത്യ (മാർക്സിസ്റ്റ്)എന്നീ രണ്ടുപാർട്ടികൾ തമ്മിലുള്ള കൂട്ടുമന്ത്രിസഭയായിട്ട്. സി പി ഐയും സി പി ഐ എമ്മും. അപ്പോഴേക്ക് പപ്പാച്ചി മരിച്ചു. ചാക്കോ വിവാഹമോചിതനായി. പാരഡൈസ് പിക്കിൾസിന് വയസ്സേഴായി. ക്ഷാമത്തിന്റെയും പരാജയപ്പെട്ട ഒരു കാലവർഷത്തിന്റെയും കെടുതി കളിൽ നട്ടം തിരിയുകയയായിരുന്നു കേരളം. മനുഷ്യർ മരിക്കുകയായിരുന്നു. പരിഹാരം കാണാനുള്ള കാര്യങ്ങളുടെ മുൻഗണനാലിസ്റ്റിൽ വിശപ്പിനായി രുന്നു ന്യായമായും പ്രാമുഖ്യം. അധികാരത്തിന്റെ ഈ രണ്ടാം തവണ, കൂടുതൽ സമചിത്തതയോടെ സമാധാനപരമായ സംക്രമണം നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധനായി സഖാവ് ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാട്. ഈ നടപടിമൂലം അദ്ദേഹം ചൈനീസ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ രോഷത്തിനിരയായി. മന്ദബുദ്ധിത്തരത്തിന്റെ പേരിൽ അവര്ദ്ദേഹത്തെ തള്ളിപ്പറഞ്ഞു. കൈയൊഴിഞ്ഞു. പൊതുജന ത്തിന് ആശ്വാസം എത്തിച്ചുകൊടുത്ത് വിപ്ളവത്തിൽനിന്ന് വഴിതിരിച്ചു വിടുന്നതിനും അങ്ങനെ അവരുടെ പ്രബുദ്ധതയെ മന്ദീഭവിപ്പിക്കുന്നതിനും അവര്ദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ പഴി ചാരി. പീക്കിങ് അതിന്റെ രക്ഷാകരങ്ങൾ, സി പി ഐ (എം)ന്റെ തീവ്രവാദ വിഭാഗമായ നക്സലിസത്തിനുനേരേ നീട്ടി. ബംഗാളിലെ നക്സൽബാരി ഗ്രാമത്തിൽ സായുധപ്രക്ഷോഭം നടത്തിയ നക്സലുകൾ. അവർ കർഷ കർക്ക് സൈനികപരിശീലനം കൊടുത്തണിനിരത്തി, ഭൂമി പിടിച്ചെടുത്ത് ഭൂവുടമകളെ നിഷ്കാസിതരാക്കി. വർഗ്ഗശത്രുക്കളെ വിചാരണ ചെയ്യാൻ ജനകീയകോടതികൾ

സ്ഥാപിച്ചു. നക്സലൈറ്റ് പ്രസ്ഥാനം രാജ്യവ്യാപക മായി പടർന്നുപിടിച്ചു. അത് ഓരോ ബുർഷാഹ്യദയത്തിലും ഭീതി വളർത്തി. നേരത്തേതന്നെ ഭീതി ഗ്രസിച്ചിരുന്ന കേരളത്തിന്റെ അന്തരീക്ഷത്തി *ലേക്ക്* അവർ ആവേശവും ഭീതിയും വിതറി. വടക്കൻകേരളത്തിൽ കൊല പാതകങ്ങൾ നടമാടാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. വിളക്കുകാലിനോട് ചേർത്തുകെട്ടി തലച്ചേദിച്ചനിലയിലുള്ള ഒരു ഭൂവുടമയുടെ അവ്യക്തമായ ഒരു ഫോട്ടോ ആ മെയ്തമാസക്കാലത്ത് പ്രതങ്ങളിൽ അച്ചടിച്ചുവന്നു. തൊട്ടടുത്തുതന്നെ കിടപ്പുണ്ടായിരുന്നു അയാളുടെ തല. ശരീരത്തിൽനിന്ന് ഒരല്പം മാറി ചോരയോ വെള്ളമോ എന്ന് തിരിച്ചറിയാനാകാത്തവിധം എന്തോ ഒന്ന് തളം കെട്ടിക്കിടന്നു. ബ്ളാക്സ് ആന്റ് വൈറ്റിൽ, അതും വെളുക്കുംമുമ്പുള്ള നരച്ച വെളിച്ചത്തിൽ ഒന്നും വ്യക്തമായിരുന്നില്ല. തുറന്നുപിടിച്ച നിലയിലായിരുന്നു അയാളുടെ അമ്പരന്ന കണ്ണുകൾ. സഖാവ് ഇ.എം.എസ്.നമ്പൂതിരിപ്പാട് (*സോവിയറ്റ്* പിണിയാൾ, ചെരിപ്പു നക്കി) നക്സലൈറ്റുകളെ പാർട്ടിയിൽനിന്ന് പുറത്താക്കി, പാർലമെന്റ് ലക്ഷ്യ ങ്ങൾക്കായി അമർഷത്തെ ഉപയോഗിക്കുന്ന തന്റെ പരിപാടി തുടർന്നു. ആകാശനീല പ്ലിമത്തിനു ചുറ്റും ആ ഡിസംബർദിനത്തിൽ തിരയടിച്ച ആ ജാഥ ആ പ്രകിയയുടെ ഭാഗമായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ-കൊച്ചി മാർക്സിസ്റ്റ് ലേബർ യൂണിയൻ സംഘടിപ്പിച്ചതായിരുന്നു ആ ജാഥ, തിരു വനന്തപുരത്തെ സഖാക്കൾ സെകട്ടേറിയറ്റിലേക്ക് ജാഥയായിച്ചെന്ന് ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിന് നേരിട്ട് ഒരവകാശപ്രതം നിവേദനം സമർ പ്പിക്കും. സംഗീതസംഘപ്രമാണിയോടു പരാതി പറയുന്ന വാദ്യവൃന്ദക്കാർ. രാവിലെ ഏഴു തൊട്ട് വൈകിട്ട് ആറ് മുപ്പതുവരെ അതായത് ഏതാണ്ട് പതി നൊന്നര മണിക്കൂറോളം തുടർച്ചയായി നെൽപ്പാടങ്ങളിൽ പണിയെടുക്കു ന്നവർക്ക് ഉച്ചയ്ക്ക് ഒരു മണിക്കൂർ ഒഴിവ്, പെണ്ണാളുടെ കൂലി ദിവസം ഒന്നേ കാൽ രൂപ എന്ന കണക്കിൽനിന്ന് മൂന്നുരൂപയാക്കി ഉയർത്തുക, ആണാളു കളുടെ കൂലി രണ്ടണ രൂപയിൽനിന്ന് നാലര രൂപയായി ഉയർത്തുക, തൊട്ടു കൂടായ്മക്കാരെ അവരുടെ ജാതിപ്പേരുകൂട്ടിപ്പറയുന്നത് നിർത്തുക (അച്ചു പറയൻ, കേളൻ

പരവൻ, കുട്ടൻ പുലയൻ എന്ന മട്ടിലെ വിളി നിർത്തി അച്ചു. കേളൻ, കുട്ടൻ എന്നെല്ലാം മാത്രം വിളിക്കണം)-അതൊക്കെയായി രുന്നു അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ. ഏലരാജാക്കന്മാരും കാപ്പിപ്രഭുക്കന്മാരും റബ്ബർ മുതലാളികളും-പഴയകാല ബോർഡിങ് സ്കൂൾ സന്തതികൾ- അവ രുടെ വിദൂരവും ഒറ്റപ്പെട്ടതുമായ എസ്റ്റേറ്റുകളിൽനിന്നു വന്ന സെയ്ലിങ് ക്ലബ്ബി ലിരുന്ന് ബിയർ നുണഞ്ഞിറക്കി. അവര് ചിയേഴ്സസ് പറഞ്ഞ് ഗ്ലാസുകളു യർത്തി. 'എ റോസ് ബൈ അനദര് നെയിം...' അവർ പറഞ്ഞു, ഉള്ളിലലയ ടിക്കുന്ന ഭയം ഒളിച്ചുവയ്ക്കാനായി അടക്കിച്ചിരിച്ചു.

അന്ന് ജാഥയിൽ പങ്കെടുത്തത് പാർട്ടിപ്രവർത്തകരും വിദ്യാർത്ഥികളും തൊഴിലാളികളും ആയിരുന്നു. തൊട്ടുതീണ്ടാവുന്നവരും തൊട്ടുതീണ്ടാൻ പാടില്ലാത്തവരും. അവരുടെ തോളത്ത്, പുതുകൊള്ളികൊണ്ട് കൊളുത്ത പ്പെട്ട അതിപൗരാണിക രോഷത്തിന്റെ ഒരു പേടകം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ രോഷത്തിനു മൂർച്ചയുണ്ടായപ്പോഴാണ് നക്സലൈറ്റായത്. അതു പുതിയ തായിരുന്നുതാനും. അവർ പറഞ്ഞതിൽ വച്ചേറ്റവും ഉച്ചത്തിലുള്ള വാക്ക് *സിന്ദാബാദ്* ആണ് എന്ന് റാഹേൽ പ്ലിമത് ജനാലയിലൂടെ കണ്ടുമനസ്സിലാക്കി. അതു പറയു മ്പോൾ അവരുടെ കഴുത്തിലെ ഞരമ്പുകൾ എഴുന്നുനിന്നു. കൊടികളും ബാനറുകളും പിടിച്ചിരുന്നത് ഉറച്ച, പേശീബലമുള്ള കൈകളാണ്. നിശ്ചലതയും ചൂടും ആയിരുന്നു പ്ലിമത്തിനകത്ത് ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ഭയം കാറിന്റെ നിലത്ത് ഒട്ടിപ്പിടിക്കുന്ന, ഒരീറൻ ചുരുട്ടുപോലെ കിടന്നു. അത് വെറുമൊരു തുടക്കം മാത്രമായിരുന്നു. വർഷ ങ്ങൾ പോക്കെ, വളർന്ന് അവരെ വിഴുങ്ങാൻ പാകത്തിലായത് അതേ ഭയമാ യിരുന്നു. വാതിലുകളും ജനാലകളും സദാപൂട്ടിയിടുന്ന മനോഭാവത്തിലേ ക്കവരെ ആക്കിയ ഭയം. അവരുടേതും ഒരതിപ്രാചീന ഭയമായിരുന്നു. ഉള്ളത് ഇല്ലാതാകുമെന്ന ഭയം. കൊന്തയിലെ പച്ചമുത്തുകളെണ്ണുന്നതിൽ മുഴുകാൻ അവരാവുന്നത ശ്രമിച്ചുനോക്കി. പക്ഷേ അവർക്കേകാഗ്രത കിട്ടിയില്ല. ഒരു തുറന്ന കൈ വന്ന് കാർ ജനാലയിലിടിച്ചു. ചൂടുപിടിച്ച ബോണറ്റിന്മേൽ

ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ച ഒരു മുഷ്ടി വന്നിടിച്ചു. അത് തുറന്നുവന്നു. മൃഗശാലയിൽ ആഹാരത്തിനായി വാ പിളർക്കുന്ന ഒരു നീല മൃഗത്തെപ്പോലെ തോന്നിച്ചു പ്ലിമത് ഒരു ബൺ തായോ. ഒരു പഴം തായോ. വീണ്ടുമൊരു മുഷ്ടി വന്ന് അതിന്മേൽ പതിഞ്ഞു. അതടഞ്ഞു. ചാക്കോ ജനാലക്കണ്ണാടി താഴ്ത്തി അതു ചെയ്തയാളോടു പറഞ്ഞു. "താങ്ക്സ്, കേട്ടോ. വളരെ താങ്ക്സ്!' അമ്മു പറഞ്ഞു: "അത്ര ഇഷ്ടം കൂടാൻ നോക്കണ്ട സഖാവേ. അത് വെറും യാദൃച്ഛികമായി സംഭവിച്ചതാണ്. സഹായിക്കണമെന്നൊന്നും അയാൾ കരുതിക്കാണില്ല. ഈ പഴഞ്ചൻ കാറിനകത്ത് ഒരു യഥാർത്ഥ മാർക്സിസ്റ്റ് ഹൃദയം മിടിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അയാളെങ്ങനെ അറിയാൻ?'

ശബ്ദവിതാനത്തിൽ മാറ്റമൊന്നും വരുത്താതെ തികച്ചും സ്വാഭാവിക മായ ഈണം നിലനിർത്തിക്കൊണ്ട് ചാക്കോ പറഞ്ഞു: "അമ്മു, എല്ലാത്തി നെയും നിറം പിടിപ്പിച്ച് കാണുന്ന നിന്റെയീ ഒടുക്കത്തെ, ദോഷൈകദ്യക്ക് സ്വഭാവത്തിന് തടയിടാൻ നെനക്കെന്നെങ്കിലും പറ്റുമോ? ഒരു കുതിർന്ന സ്പോഞ്ചു കണക്ക് നിശ്ശബ്ദത നിറഞ്ഞു കാറിനുള്ളിൽ, ഒരു മൃദുവായ സാധനത്തിലൂടെ കത്തിക്കേറിയിറങ്ങുംപോലുണ്ടായിരുന്നു ചാക്കോയുടെ ഒടുക്കത്തെ എന്ന പ്രയോഗം. ഒരു ഞെട്ടലോടെ ദീർഘനിശ്വാ സമുതിർത്ത് പ്രകാശിച്ചു സൂര്യൻ. ഇതാണ് കുടുംബങ്ങൾക്കുള്ളിലെ കുഴപ്പം. എവിടെയാണ് നോവുക എന്ന് അവർക്കറിയാം, പരുക്കൻ പ്രകൃതക്കാരായ ഡോക്ടർമാരെപ്പോലെ. അതേനേരത്താണ് റാഹേൽ വെളുത്തയെ കണ്ടത്. വെല്യപാപ്പന്റെ മകൻ വെളുത്ത. അവളുടെ ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ട സുഹൃത്ത് ഒരു ചുവന്ന കൊടിയും പിടിച്ച് മാർച്ച് ചെയ്യുന്ന വെളുത്ത, മുണ്ടും ഷർട്ടും ധരിച്ച് കഴു ത്തിൽ രോഷം കൊണ്ടെഴുന്നു നില്ക്കുന്ന ഞരമ്പുകളോടെ. സാധാരണ യായി അയാൾ ഷർട്ട് ധരിക്കാറേയില്ല. മിന്നൽവേഗത്തിൽ റാഹേൽ തന്റെ ജനാലച്ചില്ല താഴ്ത്തി. 'വെളുത്ത! വെളുത്ത!' അവളവനെ വിളിച്ചു. കൈയിലേന്തിയ കൊടിയുമായി ഒരു നിമിഷമൊന്ന് അനങ്ങാതെ നിന്ന അയാൾ ആ വിളി കേട്ടു. കേട്ടത് വളരെ പരിചിതമായ ഒരു ശബ്ദമായിരുന്നു, പക്ഷേ ഒട്ടും

പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത ചുറ്റുപാടിൽ, കാറിന്റെ സീറ്റിലെഴുന്നേറ്റ പiളിമത് ജനാലയിലൂടെ പുറത്തേക്ക് തലനീട്ടി നിലപായ റാഹേലിനെക്ക ണ്ടാൽ കാറിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള ഒരു സസ്യഭുക്കിന്റെ ഇളകിപ്പോകാറായ ഒരു കൊമ്പാണെന്നു തോന്നുമായിരുന്നു. ലവ-ഇൻ-ടോക്കിയോയിൽ ഒരു വെള്ളച്ചാട്ടംപോലെ തലമുടി ഉയർത്തിക്കെട്ടിവച്ച, മഞ്ഞ അരികുകളുള്ള ചുവന്ന പ്ളാസ്റ്റിക് കണ്ണടവച്ച ഒരു സസ്യഭുക്ക്. 'വെളുത്താ, ഇവിടെ! വെളുത്താ!.' അവളുടെ കഴുത്തിലും എഴുന്നു നില്ക്കുന്ന ഞരമ്പുകൾ. അയാൾ വശങ്ങളിലേക്കോ മറ്റോ നീങ്ങി ചുറ്റുമുള്ള രോഷത്തിലേക്ക് അപ്രത്യക്ഷനായി. കാറിനകത്ത് അമ്മു അസ്വസ്ഥയായി, അവളുടെ കണ്ണുകൾ ദേഷ്യപ്പെട്ടു. അടിക്കാൻ പാകത്തിൽ റാഹേലിന്റേതായി കാറിനകത്ത് ആകെ അവശേ ഷിച്ച കാൽവണ്ണയിൽ അമ്മു അടിച്ചു. കാൽവണ്ണകളും ബാറ്റാ ചെരുപ്പു കൾക്കുള്ളിൽ തവിട്ട് പാദങ്ങളും. അമ്മു പറഞ്ഞു: ''ഇങ്ങനാണോ പെരുമാറുന്നത്?' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ റാഹേലിനെ കാറിനുള്ളിലേക്ക് വലിച്ചു. അവൾ സീറ്റി *ലേക്ക്* റെ എന്ന ഒച്ചയോടെ വന്നുവീണു അമ്പരപ്പോടെ, അവള വിചാരിച്ചു അവർക്കെല്ലാം എന്തോ തെറ്റിദ്ധാരണയുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന് അവളൊരു ചിരിയോടെ വിശദീകരിച്ചു. ''അത് വെളുത്തയായിരുന്നു. കൈയിലൊരു കൊടിയും ഉണ്ടായിരുന്നു.'

കൊടി ഏറ്റവും മികച്ച ഒരു വസ്തുവായി അവൾക്കു തോന്നി. ഒരു സുഹൃത്തിനു ശരിക്കും വേണ്ടത്. "ഒരു വിവരവുമില്ലാത്ത മരമണ്ടിപ്പെണ്ണാണ് നീ. അമ്മു പറഞ്ഞു. അമ്മുവിന്റെ പെട്ടെന്നുള്ള കടുത്ത ദേഷ്യം റാഹേലിനെ സീറ്റിൽ തന്നെ പിടിച്ചിരുത്തി. അന്തംവിട്ടുപോയി റാഹേൽ. അമ്മു ഇത്രേം ദേഷ്യപ്പെടാൻ കാരണം എന്താ? അതിനെന്തുണ്ടായി ഇപ്പോ ഇവിടെ? "പക്ഷേ അത് അവൻ ആയിരുനു', അവൾ ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. 'മിണ്ടാതിരി', അമ്മു പറഞ്ഞു. അമ്മുവിന്റെ നെറ്റിയിൽ, ചുണ്ടിനു മുകളിൽ ഒക്കെ വിയർപ്പിന്റെ ഓരോ പാളി, വിയന്ന സ്റ്റുഡിയോയിലെടുത്ത പപ്പാച്ചിയുടെ ഫോട്ടോയിലെപ്പോലെ കണ്ണിൽ ഗോലിയുടെപോലെ ദൃഢത (പപ്പാച്ചിയുടെ നിശാശലഭത്തിന്റെ മന്ത്രണം മക്കളുടെ ഞരമ്പുകളിൽപ്പോലും). ബേബിക്കൊച്ചമ്മ റാഹേലിന്റെ ജനാലയുടെ ചില്ല ഉയർത്തിവച്ചു.

വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം മേലേ ന്യൂയോർക്കിലെ നല്ല ഉണർവ്വുള്ള ഒരു ശിശി രകാലപ്രഭാതത്തിൽ ഗ്രാൻഡ് സെൻട്രലിൽനിന്ന് പ്രേകാട്ടൺ ഹാമൊണിലേ ക്കുള്ള ഒരു ഞായറാഴ്ചത്തീവണ്ടിയിലിരിക്കെ, റാഹേലിന് പെട്ടെന്നതെല്ലാം ഓർമ്മ വന്നു. അമ്മുവിന്റെ മുഖത്തെ അന്നത്തെ ഭാവം. കളിയിലെ ഒരു തെമ്മാടിക്കരുപോലെ, ഒരു പുസ്തകത്തിന്റെ താളുകളിലൂടെ ഒഴുകി എന്നാൽ ഒരു വാചകത്തിന്റെയും അവസാനം നിലയുറപ്പിക്കാതെ പോയ ഒരു ചോദ്യ ച്ചിഹ്നംപോലെ. അമ്മുവെന്റ് കണ്ണിലെ ആ കട്ടിഗോലി ഭാവം. അവളുടെ ചുണ്ടിനുമുക ളിലെ വിയർപ്പുകണങ്ങളുടെ തിളക്കം. പെട്ടെന്നു സംഭവിച്ച മുറിവേല്പിക്ക ലിന്റെയും മുറിവേല്ക്കലിന്റെയും മൗനത്തിലെ മരവിപ്പ് എന്തായിരുന്നു അതിന്റെയെല്ലാം അർത്ഥം? ഏതാണ്ട് കാലിയായിരുന്നു ഞായറാഴ്ചത്തീവണ്ടി, റാഹേലിനെതി രായി, നടവഴിയുടെ അപ്പുറത്തായി, വെടിഞ്ഞുകീറിയ കവിളുകളും മീശയും ഉള്ള ഒരു സ്ത്രതീ കഫം ചുമച്ചുതുപ്പിയിട്ട് തന്റെ മടിത്തട്ടിലെ ഞായറാഴ്ചപ്പത്ര ക്കൂമ്പാരത്തിൽനിന്നുവലിച്ചുകീറിയ പ്രതക്കടലാസ്സുകളിൽ അത് മടക്കി പ്പൊതിഞ്ഞു. എന്നിട്ട് തന്റെ മുന്നിലെ ഒഴിഞ്ഞസീറ്റിൽ അത് വൃത്തിയായി നിരത്തിവെച്ചു. ഒരു കഫക്കട എന്നപോലെ. ആ പണി ചെയ്യുന്നതിനിടെ ആശ്വസിപ്പിക്കുംപോലുള്ള, സുഖകരമായ ശബ്ദത്തിൽ അവർ സ്വയം സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഓർമ്മ, തീവണ്ടിയിലെ ആ സ്ത്രീ ആയിരുന്നു. ഭാന്തം, ഇരുട്ടുസാധ നങ്ങളെല്ലാം നിറഞ്ഞ ഒരിടത്തിൽ നിന്നരിച്ചുപെറുക്കി, കിട്ടാൻ ഏറ്റവും അസാദ്ധ്യമായ ചിലതുമായി പുറത്തേക്കിറങ്ങിവരുന്നതുപോലെ-മിന്നിമാ യുന്ന ഒരു നോട്ടം, ഒരു ഭാവം. പുകയുടെ മണം, ഒരു വിൻഡ്സ്ക്രീൻവൈപ്പർ. ഒരു അമ്മയുടെ ഗോലിക്കണ്ണുകൾ. മൂടുപടമണിഞ്ഞ ഇരുട്ടിന്റെ കൂറ്റൻ ഇട ങ്ങളെ ഏറ്റവും സ്വബോധത്തോടെ പിന്നിട്ട്, ഓർമ്മിക്കപ്പെടാതെ.

സഹയാത്രികയുടെ ഭ്രാന്ത് റാഹേലിന് ആശ്വാസകരമായനുഭവപ്പെട്ടു. ന്യൂയോർക്കിന്റെ ഭ്രാന്തമായ ഗർഭപാത്രത്തിലേക്ക് അത് അവളെ കൂടുത ലായടുപ്പിച്ചു. അവളെ വേട്ടയാടിക്കൊണ്ടേയിരുന്ന ഭയാനകമായ ഒരു ഗർഭപാ ത്രത്തിൽനിന്നകലെ. ഒരു ക്ളാവുലോഹമണം, *ബസ്സിലെ* സ്റ്റീൽകമ്പികളു ടേതുപോലെ, അതു *പിടിക്കുന* ബസ്തകണ്ടക്ടറുടെ കൈകളുടേതുപോലെ. വയസ്സന്റെ വായുള്ള ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ. തീവണ്ടിക്കു പുറത്ത് ഹഡ്സൺ നദി വിറകൊണ്ടു. ശിശിരത്തിന്റെ തവിട്ടുചോപ്പിലകളുമായി മരങ്ങൾ. ഒരല്പംമാത്രം തണുപ്പ്. ലാറി മക്കാസ്ലിൻ റാഹേലിനോടു പറഞ്ഞു: "ഈ അന്തരീക്ഷത്തിലെ വിടെയോ ഒരു മുലക്കണ്ണ്. എന്നിട്ട് അവളുടെ കോട്ടൺ റ്റീ-ഷർട്ടിനിടയി ലൂടെ എതിർപ്പിന്റെ മുനപോലെ നിഴലിച്ചുകണ്ട തണുത്ത മുലക്കണ്ണിന്റെ മേൽ കൈത്തലം മെല്ലെ വെച്ചു. എന്താണ വൾ ചിരിക്കാത്തതെന്ന് അയാൾക്കു മനസ്സിലായില്ല. വീടിനെക്കുറിച്ചോർക്കുമ്പോഴെല്ലാം ഓർമ്മകൾ എപ്പോഴും തോണിക ളുടേതായ ഇരുണ്ട, എണ്ണയിട്ട മരത്തടിയുടെയും ഓട്ടുനിലവിളക്കുകളിലെ തീനാളങ്ങൾക്കുള്ളിലുള്ള ശുന്യമായ ഇടങ്ങളുടെയും നിറങ്ങളിലാവുന്നതെ ന്തുകൊണ്ടെന്നമ്പരക്കുകയായിരുന്നു അവൾ.

അത് വെളുത്ത ആയിരുനു. റാഹേലിന് അതുറപ്പായിരുന്നു. അവളയാളെ കണ്ടതാണ്. അയാളവളെയും. എവിടെ വച്ച് എപ്പോ കണ്ടാലും അവൾക്കയാജെ തിരിച്ചറിയാമായിരുന്നു. ഷർട്ടിട്ടില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ അയാളുടെ പുറക കാണുമ്പോൾത്തന്നെ അവ ളയാളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞെനെ. അയാളുടെ പുറകുവശത്തെക്കുറിച്ച് കൃത്യമായ ധാരണയുണ്ടായിരുന്നു അവൾക്ക് അവളെ പുറത്തുകേറ്റാറുണ്ടായിരുന്നു അയാൾ. അവൾക്ക് എണ്ണാമ്പറ്റാത്തതയും തവണ. ഒരു ഇളംതവിട്ടു നിറത്തിലുള്ള ജന്മഅടയാളം, ഒരു കൂർത്ത ഉണക്കയിലയുടെ ആകൃതിയിൽ. അതൊരു ഭാഗ്യയിലയാണ്, സമയത്ത് കാലവർഷം വരുത്തുന്നത് ആ ഇല യാണ്, അയാൾ പറഞ്ഞു. കറുത്ത പുറത്ത് ഒരു തവിട്ടില. രാത്രികാലത്ത് ഒരു ശരത്ക്കാലയില. അത്രത്തോളം ഒന്നും ഭാഗ്യമില്ലാതെപോയ ഒരു ഭാഗ്യ ഇല.

ആശാരിയാകലല്ല വെളുത്തയ്ക്കു ശരിക്കും പറഞ്ഞിരുന്നത്. നിറം അത്ര കറുപ്പായിരുന്നതിനാൽ വെളുത്ത എന്നു പേരിടപ്പെട്ട വെളുത്ത. അയാളുടെ അച്ഛൻ വെല്യപാപ്പൻ, പരവനായിരുന്നു. ഒരു കള്ളുചെത്തുകാ രൻ. അയാളുടെ ഒരു കണ്ണ് സ്ഫടികക്കണ്ണായിരുന്നു. ചുറ്റിക്കൊണ്ട് ഒരു ഗ്രനൈറ്റ് കട്ട പൊട്ടിച്ച ആകൃതി വരുത്തുന്നതിനിടയിൽ ഒരു കൽച്ചീള് തെറി ച്ചയാളുടെ ഇടതുകണ്ണ് തുളച്ചുകയറി.

പറമ്പിലെ തെങ്ങുകയറ്റത്തിനു ശേഷം, അയ്മനം വീടിന്റെ പിൻവശ മുറ്റത്ത് വെല്യപാപ്പൻ തേങ്ങകളേല്പിക്കാനായി എത്തുമ്പോൾ കൂടെയുണ്ടാ കാറുണ്ടായിരുന്നു കുഞ്ഞുവെളുത്ത. പരവന്മാരെ വീട്ടിനകത്ത് കയറ്റാറില്ലാ യിരുന്നു പപ്പാച്ചി. അക്കാലത്ത് ആരും അത് അനുവദിക്കില്ലായിരുന്നു. തൊട്ടു കൂടാവുന്നർ തൊടുന്ന യാതൊന്നും തൊടാനക്കാലത്തനുവാദമില്ലായിരുന്നു തൊട്ടുകൂടാത്തവർക്ക്. സവർണ്ണ ഹിന്ദുക്കളും സവർണ്ണ കിസ്ത്യാനികളും ബ്രാഹ്മണന്മാരും സിറിയൻ ക്രിസ്ത്യാനികളും തങ്ങളുടെ കാല്പാടുകളെ അറിയാതെങ്ങാനും സ്പർശിക്കാനിടയാകുന്നത് ഒഴിവാക്കാനായി സ്വന്തം കാലപാടുകൾ മായ്ച്ചുകൊണ്ട് പരവന്മാർ കൈയിലൊരു ചൂലുമായി പിന്നോട്ട ഇഴഞ്ഞു നീങ്ങുന്ന ഒരു കാലം കണ്ടിട്ടുണ്ട് താൻ തന്റെ കുട്ടിക്കാലത്ത് എന്ന് മമ്മാച്ചി, എസ്തതയോടും റാഹേലിനോടും പറയുകയുണ്ടായി. മമ്മാച്ചിയു ടെയൊക്കെ കാലത്ത് മറ്റ് തൊട്ടുകൂടായ്മക്കാരെപ്പോലെതന്നെ പൊതുനിര ത്തിലൂടെ നടക്കാനും, അരയ്ക്കു മുകളിലുള്ള ശരീരം മറയ്ക്കാനും കുടപി ടിക്കാനും പരവന്മാർക്കുമില്ലായിരുന്നു അവകാശം. മലിനമായ തങ്ങളുടെ നിശ്വാസവായുവിൽനിന്ന് തങ്ങളഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നവരെ അകറ്റി നിർത്താനായി വാ പൊത്തിയാണവർ മേൽജാതിക്കാരോട് സംസാരിച്ചിരു ന്നത്.

ബ്രിട്ടീഷുകാർ മലബാറിൽ വന്നപ്പോൾ തൊട്ടുകൂടായ്മയുടെ പീഡന ത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാനായി ഒരു കൂട്ടം പരവന്മാരും

പുലയന്മാരും (അക്കൂട്ട ത്തിൽ വെളുത്തയുടെ അപ്പൂപ്പൻ കേളനും) മതം മാറി കിസ്ത്യാനികളായി ആംഗ്ലിക്കൻസഭയിൽ ചേർന്നു. ഒരു പ്രോത്സാഹനമെന്നോണം, ഒരല്പം ഭക്ഷണസാമഗ്രികളും അരിയും കിട്ടി അവർക്ക്. ചോറ്റുകിസ്ത്യാനികൾ (റൈസ്-ക്രിസ്റ്റ്യൻസ്)എന്ന പേരിലാണവർ അറിയപ്പെട്ടത്. എരിതീയിൽ നിന്ന് വറചട്ടിയിലേക്കാണ് തങ്ങൾ ചാടിയതെന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ അവർക്ക ധികം കാലം വേണ്ടിവന്നില്ല. അവർക്കു വേറേ പള്ളി, വേറേ കുർബ്ബാന, വേറേ വികാരി എന്ന് നിലയിലായിരുന്നു കാര്യങ്ങൾ. ഒരു വിശേഷാനുകൂല്യം എന്ന നിലയ്ക്ക് അവരുടേതായിത്തന്നെ വേറൊരു ബിഷപ്പും കുറഞ്ഞ നിര ക്കിലുള്ള ബാങ്ക് വായ്പകൾ, സംവരണാടിസ്ഥാനത്തിൽ ജോലി തുടങ്ങിയ സർക്കാർ ആനുകൂല്യങ്ങൾക്കൊന്നും അർഹതപ്പെട്ടവരല്ലാതായി തങ്ങൾ മാറിയിരിക്കുന്നതായി സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിക്കുശേഷം അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഔദ്യോഗിക കടലാസ്സുകളിൽ അവർ കിസ്ത്യാനികളായിരുന്നു. അതു കൊണ്ടുതന്നെ ജാതിയില്ലാത്തവരും. ചൂലില്ലാതെതന്നെ സ്വന്തം കാല്പാടു കൾ മായ്ച്ചുകളയേണ്ടി വരുന്നതുപോലുണ്ടായിരുന്നു അത്. ഒരു പക്ഷേ കാലപാടുകൾ അവശേഷിപ്പിക്കൽതന്നെ വിലക്കപ്പെട്ടതുപോലുള്ള ഒരു ഭീക രാനുഭവം.

ഇംപീരിയൽ എന്റമോളജിയിൽനിന്നും ഡൽഹിയിൽനിന്നുമുള്ള ഒരൊ ഴിവുകാലത്ത് മമ്മാച്ചിയാണ് കുഞ്ഞുവെളുത്തയുടെ അനിതരസാധാരണ മായ കൈത്തഴക്കം ആദ്യമായി ശ്രദ്ധിച്ചത്. വെളുത്തയ്ക്കന്ന് പതിനൊന്നു വയസ്സ്. അമ്മുവിനെക്കാളും മൂന്നു വയസ്സിനിളപ്പം, ഒരു കൊച്ചുമാന്ത്രികനെ പ്പോലുണ്ടായിരുന്നു അവൻ. ഉണക്കമുളന്തണ്ടിൽനിന്ന് കുഞ്ഞുകാറ്റാടിമി ല്ലുകളും കിലുക്കനുകളും ഇത്തിരിപ്പോന്ന ആഭരണപ്പെട്ടികളും പപ്പായത്ത ണ്ടിൽനിന്ന് ഒന്നാന്തരം വള്ളം, കശുവണ്ടിയിൽനിന്ന് ആൾരൂപങ്ങൾ എന്നി ങ്ങനെ അതിസങ്കീർണ്ണമായ കളിപ്പാട്ടങ്ങളുണ്ടാക്കി അവൻ. എന്നിട്ടവന തെല്ലാം അമ്മുവിനായി കൊണ്ടുവരും, അതെല്ലാം അവനെ

ഉള്ളംകൈയിൽവച്ച നിലക്കും. (അങ്ങനെയാണ വനെ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നത്). അവളെക്കാൾ ഇളയതായിരുന്നുവെങ്കിലും അമ്മു ക്കുട്ടി എന്നാണ് അവനവനെ വിളിച്ചുപോന്നത്. മമ്മാച്ചി നിർബന്ധപൂർവ്വം വെല്യപാപ്പനെക്കാണ്ടവനെ അവരുടെ അമ്മായിയപ്പൻ പുണ്യൻകുഞ്ഞ് സ്ഥാപിച്ച തൊട്ടുകൂടായ്മക്കാരുടെ സ്കൂളിലയച്ചു. ജോഹാൻ ക്ളെയിൻ ബവേറിയയിലെ ആശാരിസംഘടനയിൽനിന്ന് കോട്ടയത്തുവന്ന ക്രിസ്ത്യൻ മിഷൻ സൊസൈറ്റിയുടെ കൂടെ മൂന്നു വർഷം പ്രവർത്തിച്ചശേഷം നാട്ടിലെ ആശാരിമാർക്കായി ഒരു വർക്ഷോപ് നടത്തു മ്പോൾ, വെളുത്തയ്ക്ക് പ്രായം പതിന്നാല് സ്കൂൾസമയത്തിനു ശേഷം, അതായത് ഉച്ച കഴിഞ്ഞ്, വെളുത്ത കോട്ടയത്തേക്കുള്ള ബസ് പിടിക്കും, എന്നിട്ട് ഇരുട്ടും വരെ ക്ളെയിനൊപ്പം പണി ചെയ്യും. പതിനാറു വയസ്സായ പ്പോഴേക്ക് വെളുത്തയുടെ സ്കൂൾ പഠിപ്പ് കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഒപ്പംതന്നെ അവ നൊരു സമർത്ഥനായ ആശാരിയുമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവന് സ്വന്തമായി ആശാരിയുടേതായ പണിയായുധങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു, പോരാഞ്ഞ് ഡിസൈ നുകളെക്കുറിച്ചുള്ള സ്പഷ്ടമായ ജർമ്മൻ സംവേദനശക്തിയും. മമ്മാച്ചിക്ക് ഒരു ബോഹസ് ഊണുമേശയും പ്രസ്ത്രണ്ട് കസേരകളും ഈട്ടിയിലും, പരമ്പ രാഗതമട്ടിലുള്ള ഒരു ബവേറിയൻ ആട്ടുകനേസര അയിനി പ്ളാവിലും പണി തുകൊടുത്തു അയാൾ. യേശുവിന്റെ പിറവിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ബേബി ക്കൊച്ചമ്മയുടെ നാടകങ്ങൾക്കായി, കുട്ടികളുടെ പിൻവശത്ത് സഞ്ചിപോലെ ചേർന്നിരിക്കുന്നമട്ടിൽ കമ്പികൊണ്ടുള്ള ചട്ടക്കൂടിന്മേൽ തീർത്ത മാലാഖച്ചി റകുകൾ, നാടകം പുരോഗമിക്കുന്നതിനിടെ ഗ്രബിയേൽമാലാഖയ്ക്ക് പ്രത്യ ക്ഷപ്പെടാനായി കാർഡ്ബോർഡ് മേഘങ്ങൾ, ഉണ്ണിയേശുവിന് ജനിച്ചുവീ ഴാനായി അഴിച്ചുമാറ്റാവുന്നതരം പുൽക്കൂട് എന്നിവയും അയാളുണ്ടാക്കി. പൂന്തോട്ടത്തിലെ മാലാഖയുടെ വെള്ളി ജലധാര, വിശദീകരണങ്ങൾക്കതീ തമായി വറ്റിപ്പോയപ്പോൾ ഡോക്ടർ വെളുത്തയാണ് അതിന്റെ മൂത്രസഞ്ചി ശരിയാക്കിയത്. മരപ്പണിയിലെ നൈപുണ്യത്തിനുമപ്പുറം മെഷിനുകളും കൈകാര്യം ചെയ്തതുപോന്നു. വെളുത്ത ഒരു പരവനായിരുന്നില്ല എങ്കിൽ ഒരെൻജിനീയ റാകുമായിരുന്നു

അവനെന്ന് പറഞ്ഞുപോന്നു. പലപ്പോഴും മമ്മാച്ചി (ഭേദിക്കാ നാവാത്ത, തൊട്ടുകൂടാവുന്ന യുക്തിയോടെ). അവൻ റേഡിയോ, വാട്ടർപമ്പ്, ക്ലോക്കുകൾ എല്ലാം നന്നാക്കി. അയ്മനംവീട്ടിലെ പ്ലംബിങ്ങിന്റെയും ചെറു ഇലക്ട്രിക് ഉപകരണങ്ങളുടെയും മേൽനോട്ടം വെളുത്തയ്ക്കായിരുന്നു. പിൻവശവരാന്ത കെട്ടിയടയ്ക്കക്കാൻ മമ്മാച്ചി തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ വെളുത്ത യായിരുന്നു. പില്ക്കാലത്ത് അയ്മനം ആകെ ഭ്രമിച്ചുപോയ തരം സ്ക്ളൈഡിങ്ഫോൾഡിങ് വാതിൽ രൂപകല്പന ചെയ്തതും പണിതതും.

ഫാക്ടറിയിലെ മെഷീനുകളെക്കുറിച്ച് മറ്റാർക്കറിയുന്നതിനെക്കാളും കൂടുതലായി അറിയാമായിരുന്നു വെളുത്തയ്ക്ക് മദ്രാസിലെ ജോലി രാജിവച്ച അയ്മനത്തേക്ക് ഒരു ഭാരത് ബോട്ടിൽ സീലിങ് മെഷീനുമായി ചാക്കോ തിരികെവന്നപ്പോൾ വെളുത്തയാണത് റീഅസംബ്ൾ ചെയ്തത് പൂർവ്വസ്ഥിതിയിലാക്കിയത്. പുതിയ കാനിങ് മെഷിനും ഓട്ടോമാറ്റിക് പൈനാപ്പിൾ സൈസ്തസറും പരിപാലിച്ചുപോന്നത വെളുത്ത് യാണ്. വാട്ടർ പമ്പിനും ചെറിയ ഡീസൽ ജനറേറ്ററിനും ഓയിൽ ഇട്ടുപോ ന്നതും വെളുത്ത വൃത്തിയാക്കാനെളുപ്പത്തിനായി കഷണം മുറിക്കുന്ന ഉപ രിതലത്തിന് അലുമിനിയം ഷീറ്റിന്റെ പാളി ഇട്ടതും പഴങ്ങൾ വേവിക്കുന്ന തിനായി ഗ്രൗണ്ട് ലെവലിൽ ചൂള നിർമ്മിച്ചതും വെളുത്ത. മറിച്ച് ഒരു പഴങ്കാലപരവനായിത്തുടർന്നു വെളുത്തയുടെ അച്ഛൻ വെല്യ പാപ്പൻ. പഴയകാലപിന്നോട്ടീഴയൽ ദിനങ്ങൾക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിച്ചയാളായി രുന്നു അയാൾ. മമ്മാച്ചിയും കുടുംബവും ചെയ്തതുകൊടുത്ത സഹായങ്ങളെ ച്ചൊല്ലിയുള്ള അയാളുടെ നന്ദിക്ക്, വെള്ളപ്പൊക്കകാലത്തെ പുഴയുടെയത്ര ആഴവും വിസ്താരവും ഉണ്ടായിരുന്നു. കലച്ചീളുകൊണ്ട് കണ്ണിനപകടം സംഭ വിച്ചപ്പോൾ മമ്മാച്ചിയാണ് അയാൾക്കു സ്ഫടികക്കണ്ണ് തരപ്പെടുത്തിയതും അതിന്റെ വില കൊടുത്തതും. ആ കടം അയാൾ വീട്ടണമെന്ന് ആരും കരു തുന്നില്ല എങ്കിൽപ്പോലും, അയാൾക്കതിന് ഒരിക്കലും ആവില്ല എങ്കിൽ പ്പോലും, വീട്ടിത്തീരാത്ത കടത്തിന്റെ പേരിൽ തന്റെ കണ്ണ്

തന്റെ സ്വന്തമ ല്ലെന്നയാൾക്കു തോന്നിക്കൊണ്ടേയിരുന്നു പലപ്പോഴും. നന്ദിക്കൊണ്ടയാളുടെ ചിരിക്ക് വിസ്താരമേറി, മുതുക കുനിഞ്ഞു. തന്റെ ഇളയമകനെക്കുറിച്ചോർത്ത് എപ്പോഴും പേടിച്ചു വെല്യപാപ്പൻ. അവനിലെ എന്താണ് തന്നെ പേടിപ്പിക്കുന്നതെന്നയാൾക്ക് ഒരിക്കലും തിട്ട മുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവൻ പറഞ്ഞ എന്തെങ്കിലിനെയും ചൊല്ലിയോ, ചെയ്തത എന്തെങ്കിലിനെയും ചൊല്ലിയോ ആയിരുന്നില്ല ആ പേടി. പറഞ്ഞതിനെ ച്ചൊല്ലിയായിരുന്നില്ല, പറഞ്ഞ രീതിയെച്ചൊല്ലി ആയിരുന്നു അത്. ചെയ്തത തിനെച്ചൊല്ലി ആയിരുന്നില്ല. ചെയ്ത രീതിയെച്ചൊല്ലി ആയിരുന്നു അത്. ഒരുപക്ഷേ, ഒന്നിനെയും ചൊല്ലി ഒരു ശങ്കയില്ലായ്മ, അത്രമാത്രം. ആധാ രമേതുമില്ലാത്ത ഒരാത്മവിശ്വാസം. നടപ്പിൽ, തലപിടിക്കലിൽ, ചോദിക്കാതെ തന്നെ സൗമ്യമായി അഭിപ്രായങ്ങൾ പറയുന്ന രീതിയിൽ, എതിർപ്പിന്റെ ലാഞ്ഛനപോലും കാണിക്കാതെ പൊതുജനാഭിപ്രായങ്ങളെ സൗമ്യമായി അവഗണിക്കുന്ന രീതിയിൽ. തൊട്ടുതീണ്ടാവുന്നവരിൽ തികച്ചും സ്വീകാര്യമായ, അഭികാമ്യമെന്നു തന്നെ കണക്കാക്കപ്പെടുന്ന ഈ ഗുണങ്ങൾ ഒരു പരവനെ സംബന്ധിച്ചിട ത്തോളം അധികപ്രസംഗമായേ വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെടു, അതിനാണ് തുലോം സാദ്ധ്യത. അങ്ങനെയേ സംഭവിക്കു എന്ന് വെല്യപാപ്പന് അറിയാമായിരുന്നു. വെളുത്തയെ ഒന്നു താക്കീത് ചെയ്യാൻ നോക്കി വെല്യപാപ്പൻ, വെളു ത്തയെച്ചൊല്ലിയുള്ള എന്തിനെപ്പറ്റിയാണ് തന്റെ വേവലാതി എന്ന് കൃത്യ മായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാനാകാത്തതിനാൽ, ആകെ കുഴഞ്ഞുമറിഞ്ഞ പരു വത്തിലുള്ള ആ ഉത്കണ്ഠയെ, വെളുത്ത തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. താൻ ആശാരിപ്പ ണിയിൽ നേടിയ ഹസ്വകാല പരിശീലനവും മരപ്പണിയിലുള്ള തന്റെ ജന്മ സിദ്ധമായ വാസനയെയും ആണ് അച്ഛന് പിടിക്കാത്തത് എന്നു ധരിച്ചു വെളുത്ത. വെല്യപാപ്പന്റെ നല്ല ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ, ചെറുകാര്യങ്ങളെച്ചൊല്ലിയുള്ള വഴക്കും വക്കാണവും അധിക്ഷേപിക്കലും ആയി അതിവേഗം തരംതാഴ്ത്ത പ്പെട്ടു. അച്ഛനും മകനും ഇടയിൽ അസ്വാരസ്യത്തിന്റേതായ ഒരന്തരീക്ഷമായി പൊതുവിൽ. അമ്മയെ സങ്കടത്തിലാഴ്ത്തിക്കൊണ്ട് വെളുത്ത കമേണ വീട്ടിൽ

പോകാതായി. അവനൊരുപാട് വൈകുംവരെ പണിയിൽ മുഴുകി. പുഴയിൽനിന്ന് മീൻ പിടിച്ച് തുറസ്സായിടത്തുവച്ചത് പാചകം ചെയ്തത് കഴിച്ചു. വീടിനു പുറത്ത് പുഴയോരത്ത് കിടന്നുറങ്ങി. പിന്നെ പെട്ടെന്നൊരു ദിവസം അയാൾ അപ്രത്യക്ഷനായി. തുടർന്നൊരു നാലു കൊല്ലം,

അയാളെവിടെയാണെന്നതിനെക്കുറിച്ച് ആർക്കും ഒരു രൂപ വുമില്ലായിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്ത് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് വെൽഫെയർ ആന്റ് ഹൗസിങ്ങിന്റെ ഒരു ബിൽഡിങ് സൈറ്റിൽ പണിയാണയാൾക്കെന്ന് ഒരു കിംവദന്തി പരന്നിരുന്നു കുറച്ചുകാലം. കാണാതായവരെക്കുറിച്ച് അക്കാ ലത്ത് കേൾക്കാൻ ഏറ്റവും സാദ്ധ്യതയുള്ളതായ,

നക്സലൈറ്റായിരിക്കുന്നു എന്ന കിംവദന്തിയും കേൾക്കുകയുണ്ടായി. ജയിലിലായി എന്നും കേട്ടു. കൊല്ലത്തുവച്ച്

അധാങ്കുകയുണ്ടായി. ജയിലിലായി എന്നും കേട്ടു. കൊല്ലവരുവച്ച അയാളെ കണ്ടു എന്നും പറഞ്ഞു ചിലർ. ക്ഷയം വന്ന് അയാളുടെ അമ്മ ചെല്ല മരിച്ചപ്പോൾ ആ വാർത്ത അയാളെ അറിയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അയാളുടെ ചേട്ടൻ കുട്ടപ്പൻ തെങ്ങിൽനിന്നുവീണ നട്ടെല്ലൊടിഞ്ഞ് ജോലിക്കൊന്നും പോകാൻ പറ്റാതെ തളർവാതം പിടിച്ച കിടപ്പിലായി. സംഭവം കഴിഞ്ഞ് ഒരു വർഷം കഴിഞ്ഞാണ് വെളുത്ത അതേ ക്കുറിച്ചറിയുന്നതുതന്നെ.

അയ്മനത്തെക്കയാൾ തിരികെ വന്നിട്ട് അഞ്ചു മാസമായിരുന്നു. എവി ടായിരുന്നു ഇത്രകാലം എന്നോ എന്തെടുക്കുകയായിരുന്നു ഇത്രകാലം എന്നോ അയാൾ ഒരിക്കലും സംസാരിച്ചതേയില്ല. വെളുത്തയെ വീണ്ടും മമ്മാച്ചി ഫാക്ടറിയിലെ ആശാരിയായെടുത്തു. എന്നിട്ടയാൾക്ക് പൊതുവായ അറ്റകുറ്റപ്പണികളുടെ ചുമതല കൊടുത്തു. തൊട്ടുതീണ്ടാവുന്ന ഫാക്ടറിപ്പണിക്കാരുടെ ഇടയിൽ ഈ പ്രവൃത്തി ഒരു പാട് അതൃപ്തിയുളവാക്കി. കാരണം, അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ആശാരിപ്പണി പരവന്മാർക്ക് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായിരുന്നില്ല. അതും മുടിയനായ ഒരു പരവനെ വീണ്ടും ജോലിക്കെടുക്കുക എന്നു

വച്ചാൽ. ആശാരിപ്പണിക്കയാജെ വേറാരും വിളിക്കാൻ സാദ്ധ്യതയില്ല എന്നറി യാവുന്നതുകൊണ്ട് മമ്മാച്ചി, ഒരു പരവനു കൊടുക്കുന്നതിനെക്കാൾ കൂടു തൽ, പക്ഷേ ഒരു തൊട്ടുകൂടാവുന്ന പണിക്കാരന് കൊടുക്കുന്നതിനെക്കാൾ

കുറവും, വേതനം അയാൾക്കു കൊടുത്ത്, ബാക്കി പണിക്കാരെ സന്തുഷ്ട രാക്കി നിലനിർത്തി. അയാൾ വീട്ടിനുള്ളിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നത് മമ്മാച്ചി തീരെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചില്ല. (വീട്ടിനുള്ളിലെന്തെങ്കിലും നന്നാക്കാനോ വയ്ക്കക്കാനോ ഉള്ളപ്പോഴല്ലാതെ)ഫാക്ടറി പരിസരത്ത് പ്രവേശനാനുമതി, തൊട്ടുകൂടാവുന്നവർ തൊടുന്നതൊക്കെയും തൊടാനനുമതി, ഇതൊക്കെ ത്തന്നെ വൻ കാര്യങ്ങളായി കരുതി കണക്കറ്റ നന്ദി തോന്നേണ്ടതാണയാൾ ക്കെന്ന വിശ്വാസപ്രമാണക്കാരിയായിരുന്നു മമ്മാച്ചി. ഒരു പരവനെ സംബ ന്ധിച്ചിടത്തോളം എത്ര വലിയൊരു ചുവടുവയ്പാണതെന്നറിയാമോ എന്ന മട്ടായിരുന്നു മമ്മാച്ചിക്ക്. വീട്ടിൽനിന്നിത കൊല്ലം മാറിനിന്നിട്ട് തിരികെ അയ്മനത്തേക്ക് വന്ന പ്പോഴും വെളുത്തയ്ക്ക് പഴയ അതേ ചടുലത ഉണ്ടായിരുന്നു. അതേ സുനി ശ്ചിതത്വവും ഉണ്ടായിരുന്നു. പണ്ടത്തെക്കാളും വെല്യപാപ്പനവനെച്ചൊല്ലി പേടിച്ചു. പക്ഷേ ഇത്തവണ വെല്യപാപ്പൻ സംയമനം പാലിച്ചു. ഒന്നും പറ യാൻ പോയില്ല. എന്തായാലും ഭീതിയുടെ കൈപ്പിടിയിൽ അമരുംവരെ എങ്കിലും മിണ്ടാ തെ വെല്യപാപ്പൻ പിടിച്ചുനിന്നു. രാത്രി-രാതി ഒരു കുഞ്ഞുവള്ളം പുഴ മുറിച്ചുകടന്നുപോകുന്നതു കാണുംവരെ. ഓരോ വെളുപ്പിനുമത തിരികെ വരുന്നത് കാണുംവരെ. ഓരോ രാത്രിയും തന്റെ തൊട്ടുകൂടായ്മക്കാരൻ മകൻ എന്തിനെയാണു തൊടുന്നത് എന്നറിയുന്നതുവരെ. തൊടുക മാത്രമാ യിരുന്നില്ല. ഉള്ളിലേക്കുകടന്നു. പ്രണയിച്ചു. ഭീതി ഗ്രസിച്ചപ്പോൾ വെല്യപാപ്പൻ മമ്മാച്ചിയെ കാണാൻ പോയി. തന്റെ പണയക്കണ്ണുകൊണ്ടയാൾ നേരേ മുന്നോട്ട് തുറിച്ചുനോക്കി. സ്വന്തം കണ്ണു കൊണ്ടയാൾ വിങ്ങിക്കരഞ്ഞു. ഒരു കവിൾ, കണ്ണീർകൊണ്ട് തിളങ്ങി. മറ്റത് വരണ്ട് അയാൾ സ്വന്തം തല, ഒരു വശത്തുനിന്നൊരു വശത്തുനിന്നൊരു വശത്തേക്ക് വിറപ്പിച്ചാട്ടി, നിർത്തെന്ന് മമ്മാച്ചി കല്പിക്കുംവരെ. മലമ്പനി ബാധിച്ച ഒരാളെപ്പോലെ അയാൾ സ്വന്തം ശരീരം വിറപ്പിച്ചു. നിർത്താൻ മമ്മാച്ചി കല്പിച്ചിട്ടും അയാൾക്ക് നിർത്താനായില്ല. ഉള്ളിലെ ഭീതിയോട ങ്ങനെ കല്പിക്കാൻ ആർക്കും ആവില്ല. അത് ഒരു പരവന്റേതായാൽപ്പോലും. മമ്മാച്ചിയോട് താൻ കണ്ടത് പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു വെല്യപാപ്പൻ,

ദൈവത്തി നോടയാൾ ക്ഷമ ചോദിച്ചു. ഒരു പിശാചിനെ ജനിപ്പിച്ചതിന്. തന്റെയീ വെറും കൈകൾകൊണ്ട് തന്റെ മകനെ കൊന്നേക്കാമെന്ന് പറഞ്ഞു അയാൾ. താനു ണ്ടാക്കിയതിനെ നശിപ്പിക്കൽ. ഒച്ച കേട്ട്, എന്താ കാര്യമെന്നറിയാൻ അടുത്ത മുറിയിൽനിന്ന് ബേബി ക്കൊച്ചമ്മ വന്നു. ദുഃഖവും കുഴപ്പവും ആണ് മുന്നിലെന്നവർ കണ്ടു. തന്റെ ഉള്ളിന്റെയുള്ളിൽ അവരാഹ്ളാദിച്ചു. രഹസ്യമായി. അവർ പറഞ്ഞു(മറ്റു കാര്യങ്ങളുടെ കൂടെ)- "അവളെങ്ങനെയാ ആ മണം സഹിക്കുനതെനാ? *ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടില്ലേ.* ഈ പരവന്മാർക്ക് ഒരു പ്രത്യേക മണമO. ' എന്നിട്ടവർ നാടകീയമായി ഒന്ന് വിറച്ചു, ചീരക്കറി കഴിക്കാൻ നിർബ ന്ധിക്കപ്പെട്ട ഒരു കുട്ടിയെപ്പോലെ. ഒരു പ്രത്യേക പരവൻമണത്തെക്കാൾ, ഒരു ഐറിഷ് ജെസ്യട്ട മണമാണവർ ഇഷ്ടപ്പെട്ടത്. ഏതിനെക്കാളും. എന്തിനെക്കാളും. വെളുത്തയും വെല്യപാപ്പനും കുട്ടപ്പനും അയ്മനം.വീട്ടിൽനിന്ന് ആറ്റി ലേക്കുള്ള വഴിയരികിൽ ഒരു കുഞ്ഞുചെമ്മൺ വീട്ടിലായിരുന്നു താമസം. എസ്തപ്പാനും റാഹേലിനുമാണെങ്കിൽ, തെങ്ങുകൾക്കിടയിലൂടെ ഒരു മൂന്നു മിനിട്ട *ഓട്ടം*, അത്രയുമേ വേണ്ടിയിരുന്നുള്ളു. അവിടെയെത്താൻ. അവരമ്മു വിന്റെയൊപ്പം അയ്മനത്തെത്തിയതേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. വെളുത്ത നാടു വിട്ടുപോയതൊന്നും അവർക്കോർമ്മയുണ്ടായിരുന്നില്ല. പക്ഷേ അയാൾ തിരികെ എത്തിയ കുറച്ചു മാസങ്ങൾക്കകംതന്നെ അവർ അയാളുമായി നല്ല ചങ്ങാത്തത്തിലായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അയാളുടെ വീട സന്ദർശിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് അവർ വിലക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. പക്ഷേ അവർ അതു വകവച്ചില്ല. അവർ മണിക്കൂറുകളോളം കുന്തക്കാലിൽ ഇരുന്നു അയാൾക്കൊപ്പം, മരത്തിനു ള്ളിൽ എന്തെന്ത മനോഹര രൂപങ്ങൾ തന്നെ കാത്തിരിക്കുന്നുവെന്ന് എങ്ങനെയാണ് ഈ ആൾ മുൻകൂട്ടി അറിയുന്നതെന്ന് അത്ഭതപ്പെട്ടുകൊണ്ട്, ചിന്തേരിന്റെ കൂനയിൽ അവരുടെ ഊരയടയാളങ്ങൾ അവശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്. വെളുത്തയുടെ കൈകളിൽ മരം, എങ്ങനെയും വഴങ്ങുന്നതായും പതുപ തുത്തതായും മാറുന്നരീതി അവരെ ഹരം പിടിപ്പിച്ചു. ചിന്തേരിടുന്ന ഉപക രണം ഉപയോഗിക്കുന്നതെങ്ങനെയെന്ന് അവരെ പഠിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു അയാൾ, ആ വീടിന് (ഒരു നല്ല ദിവസം) ഇപ്പോ ചിന്തേരിട്ട കളഞ്ഞ മരച്ചീ ളുകളുടെയും സൂര്യന്റെയും മണമായിരുന്നു. കുടമ്പുളി ഇട്ടുവച്ച ചുവന്ന മീൻകറിയുടെയും മണം, എസ്തതയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, ലോകത്തേ ക്കുവച്ചേറ്റവും ഉഗ്രൻ മീൻ കറി അവിടത്തെയായിരുന്നു. റാഹേലിന് അവളുടെ (എക്കാലത്തെയും) ഭാഗ്യച്ചുണ്ട് ഉണ്ടാക്കിക്കൊ ടുത്തതും അവരെ രണ്ടാളെയും ചൂണ്ടയിടാൻ പഠിപ്പിച്ചതും വെളുത്തയാ യിരുന്നു. അന്നത്തെയാ ആകാശനീല ഡിസംബർ ദിവസം, കൊച്ചി എത്തും മുമ്പുള്ള ലെവൽക്രോസിങ്ങിൽ വച്ച്, ഒരു ചുവന്ന കൊടിയുമേന്തി മാർച്ച് ചെയ്യുന്നതായി തന്റെ ചുവന്ന സൺഗ്ലാസിലൂടെ റാഹേൽ കണ്ടത് അയാളെ ആയിരുനു. ശബ്ദക്കുടയിൽ തുളകളുണ്ടാക്കി പോലീസുകാരുടെ സ്റ്റീൽ വിസി ലടി. കീറിപ്പറിഞ്ഞ കുടത്തുളകളിലൂടെ ചുവന്ന ആകാശം കണ്ടു റാഹേൽ. ചുവന്ന

ആകാശത്തിൽ ചുവന്ന പരുന്തുകൾ എലികളെ തേടി വട്ടം ചുറ്റി. മറയുള്ള ആ മഞ്ഞക്കണ്ണുകളിൽ ഒരു റോഡും നിരനിരയായി പോകുന്ന ചുവന്ന കൊടികളും കാണാമായിരുന്നു. ഒരു ജന്മത്തടയാളമുള്ള ഒരു കറുത്ത പിൻവശത്തിനുമേലെ ധരിച്ച ഒരു വെളുത്ത ഷർട്ടും. മാർച്ചചെയ്തതുകൊണ്ട്. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ കഴുത്തിലെ മാംസളമടക്കുകൾക്കിടയിൽ ഭയവും വിയർപ്പും റ്റാൽക്കം പൗഡറും കൂടിക്കുഴഞ്ഞ് ഇളം ചുവപ്പുനിറത്തിലുള്ള കുഴമ്പുപരുവത്തിലായി. തുപ്പൽ അവരുടെ വായിന്റെ ഇരു കോണുകളിലും വെളുത്ത പതക്കുമ്പാരമായി ഉറഞ്ഞുകൂടി. പാലക്കാടൻ പ്രദേശത്തുനിന്ന് തെക്കൻനാടുകളിലേക്ക് താവളം മാറ്റിയതായി പറയപ്പെടുന്ന, പ്രതങ്ങളിൽ ഫോട്ടോ വരാറുള്ള നക്സലൈറ്റ് രാജനെപ്പോലൊരാളെ, താൻ ജാഥയിൽ കണ്ടതായിത്തോന്നി ബേബിക്കൊച്ചമ്മയ്ക്ക് അയാൾ തന്റെനേർക്കുതന്നെ നോക്കിയതായാണ് അവർക്കനുഭവപ്പെട്ടത്. കുഴപ്പക്കാരന്റെ മട്ടുള്ള ഒരു ചെങ്കൊടിക്കാരൻ, റാഹേലിന്റെ വാതിൽ (അത് ലോക്ക് ചെയ്തിരുന്നില്ല) തുറന്നു വാതിൽ തുറിച്ചുനോട്ടക്കാരെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞു. 'ചൂടെടുക്കണു. അല്ലേ കൊച്ചേ? കുഴപ്പമട്ടുകാരൻ റാഹേലിനോട് അലി വോടെ ചോദിച്ചു. എന്നിട്ട് അലിവെന്യേ, "നിന്റപ്പനോടു പറയ് ഒരെയർക്കൺ ഡീഷണർ വാങ്ങിത്തരാൻ. ചാക്കോയെ തന്റെപ്ലനെന്നയാൾ കരുതിയതിഷ്ട പ്പെട്ട റാഹേൽ, അയാളെ നോക്കി പുഞ്ചിരിച്ചു. ഒരു ശരിക്കുടുംബം. "മറുപടി പറയാൻ നിക്കണ്ട. താഴേക്കു നോക്കി ചുമ്മാ ഇരുന്നാ മതി.' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പരുഷമായി പിറുപിറുത്തു. അതോടെ കൊടിപിടിച്ച മനു ഷ്യന്റെ ശ്രദ്ധ മുഴുവൻ അവരിലേക്കായിമാറി. ഒരപരിചിതന് കല്യാണം കഴിച്ചുകൊടുത്ത, പേടിയും ലജ്ജയും നിറഞ്ഞ മണവാട്ടിയെപ്പോലെ, കാറിന്റെ നിലത്തേക്കു നോക്കി കുനിഞ്ഞ് ഇരിക്കുകയായിരുന്നു അവർ. അയാൾ വളരെ ശ്രദ്ധിച്ച ഇംഗ്ലിഷിൽ ചോദിച്ചു. "ഹലോ സിസ്റ്റർ, *വാട്ട* ഈസ് യുവർ നെയിം പളീസ്?' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഒന്നും മിണ്ടുന്നില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ അയാൾ തിരിഞ്ഞ് കൂട്ടുകക്ഷികളെ നോക്കി. "ഇവൾക്ക് പേരില്ലെടാ.' 'എന്നാപ്പിന്നെ മൊതലാളിമറിയക്കുട്ടി എന്നായാലോ?

ആരോ ഒരടക്കിപ്പി ടിച്ച ചിരിയോടെ ചോദിച്ചു. "എ,ബി,സി.ഡി.എക്സ്.വൈ.ഇസഡ്', വായിത്തോന്നിയതുപോലെ ആരോ പറഞ്ഞു. കൂടുതൽ വിദ്യാർത്ഥികൾ കൂട്ടം ചേർന്നു. അവരെല്ലാംതന്നെ ചൂടിൽ നിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻ ബോംബെ ഡൈയിങ് കൈലേസുകൾ തലയിൽ കെട്ടി യിരുന്നു. സിൻബാദ് *ദ* ലാസ്സ് വോയേജ് എന്ന സിനിമയുടെ മലയാളം പതിപ്പിന്റെ സെറ്റിൽനിന്നിറങ്ങി അലഞ്ഞുതിരിഞ്ഞുനടക്കുന്ന എക്സ്ട്രാ നടീനടന്മാരെപ്പോലുണ്ടായിരുന്നു അവർ. കുഴപ്പക്കാരൻ മട്ടുള്ളയാൾ, ഒരു സമ്മാനമെന്നോണം തന്റെ ചുവന്ന കൊടി ബേബിക്കൊച്ചമ്മയ്ക്ക് കൊടുത്തിട്ട് പറഞ്ഞു: ''ഇന്നാ പിടി.' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അയാളുടെ നേരേ നോക്കാതെ അതുവാങ്ങിപിടിച്ചു. 'ഇനിയതൊന്ന് വീശ്, അയാൾ കല്പന കൊടുത്തു. വീശാതെ രക്ഷയുണ്ടായിരുന്നില്ല അവർക്ക് വീശുകയൊന്നുമല്ല താൻ എന്നമട്ടിലാണവര്ത് വീശിക്കൊണ്ടിരുന്നത്. അതിന് പുത്തൻതുണിയുടെയും ഒരു തുണിക്കടയുടെയും മണമായി രുന്നു. പരുപരുത്ത, പൊടിപിടിച്ച തുണി.

'ഇനിപ്പറ, ഇൻക്വിലാബ് സിന്ദാബാദ്' 'ഇൻക്വിലാബ് സിന്ദാബാദ്, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പിറുപിറുത്തു. "'നല്ല കുട്ടി. ജനക്കൂട്ടം അലറിച്ചിരിച്ചു. ആരോ ചുളം കുത്തി. എന്തോ ബിസിനസ്ഇടപാട് വിജയകരമായി പര്യവസാനിച്ചാലെന്ന പോലെ അയാൾ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയോടു പറഞ്ഞു. 'ഓകെ, ദൈൻ, ബൈ, ഞെബ!' അയാൾ ആകാശനീലവാതിൽ വലിച്ചടച്ചു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ സ്വയമ റിയാതങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടൊന്ന് ഇടറിയാടി. കാറിനു ചുറ്റുമുണ്ടായിരുന്ന ജനക്കൂട്ടത്തിന്റെ കട്ട അലിഞ്ഞില്ലാതായി. അവര മാർച്ച് തുടർന്നു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ചുവപ്പുകൊടി ചുരുട്ടി പിൻസീറ്റിനു പിന്നിലെ തിട്ടിൽ വച്ചു. ബ്ലൗസിനുള്ളിലെ തന്റെ മുഴുമത്തങ്ങകൾക്കൊപ്പം വീണ്ടും അവര് തന്റെ കൊന്ത തിരികെ വച്ചു. പിന്നെ അതും ഇതുമൊക്കെ ചെയ്തത് തിരക്കഭി നയിച്ച് തന്റെ പഴയ പ്രതാപം വീണ്ടെടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അവസാനത്തെ കുറച്ചാളുകളും

നടന്നുനീങ്ങിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഇനി ജനാലച്ചില്ലുകൾ താഴ്ത്തിയിടുന്നതുകൊണ്ട് കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല എന്ന് പറഞ്ഞു ചാക്കോ. 'അതവൻതന്നെ ആയിരുന്നോ?' റാഹേലിനോട് ചാക്കോ ചോദിച്ചു. പെട്ടെന്നുണ്ടായ ഒരു മുൻകരുതലോടെ റാഹേൽ ചോദിച്ചു. 'ആരടെ കാര്യമാ?' 'അത് വെളുത്തതന്നെ ആയിരുന്നുവെന്ന് നെനക്ക് നല്ല തീർച്ചയാണോ? എസ്തതയുടെ ചിന്തയിൽനിന്നുവരുന്ന പരിഭ്രാന്തമായ അപായസൂചക ങ്ങളെ ഇഴതിരിച്ചെടുക്കാനായി സമയം കണ്ടെത്താനായി, അവൾ വീണ്ടും മനസ്സിലാകായ്മ നടിച്ചു. ''ഹ്ഠംഠം' 'നീ കണ്ട മനുഷ്യൻ, അത് വെളുത്തതന്നെ ആയിരുന്നോന്നാ ഞാൻ ചോദിച്ചത്. ചാക്കോ മൂന്നാം തവണ ചോദ്യം ആവർത്തിച്ചു. 'ഉംഠം...അല്ല. അതെ ...ഏതാണ്ട്.' ''അല്ല. അത് വെളുത്ത ആയിരുന്നു. ഏതാണ്ട് വെളുത്തേടെപോലെ തന്നെയുണ്ടായിരുന്നു.' 'നെനക്കുറപ്പില്ല. അല്ലേ? 'ഇല്ലില്ല. ഇങ്ങനെതന്നെയല്ലേ പറയേണ്ടത് എന്ന മട്ടിൽ റാഹേൽ, എസ്തതയെ ഒന്ന് പാളിനോക്കി. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു: "അതവൻതന്നെ ആയിരിക്കാനാണ് വഴി. തിരുവനന്തപുരമാണ് അവനിൽ ഈ മാറ്റം വരുത്തിയത്. അവിടൊന്നു പോയി തിരികെ വരുമ്പോൾ ഇവരു കരുതുന്നത് വലിയ രാഷ്ട്രീയക്കാരായി തങ്ങളെന്നാണ്.'

ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ഈ ഉൾക്കാഴ്ചയിൽ ആരും പ്രത്യേകിച്ചൊരു

മതിപ്പും പ്രകടിപ്പിച്ചില്ല.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു: "നമ്മടെ ഒരു കണ്ണ് അവന്റെ മേൽ വേണം. ഫാക്ടറീലും അവനീ പാർട്ടിപരിപാടി തുടങ്ങുകയാണെങ്കിലോ എന്നാ... അതിന്റെതായ ചെല ലക്ഷണങ്ങള്, ചെല ധാർഷ്ട്യങ്ങള്, ചെല നന്ദികേടു കള് ഒക്കെ ഞാൻ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട് ഇതിനു മുന്നേതന്നെ. എന്റെ തോട്ടത്തില സ്കീബെഡ് ഒരുക്കാനായി കൊറച്ച പാറക്കല്ലുകള് എടുത്തുകൊണ്ടുവരാൻ ഞാനിന്നാളൊരു ദൈവസം പറഞ്ഞിട്ട് അവൻ...' "നമ്മള പോരാനേരം വെളുത്തയെ ഞാൻ വീട്ടില് കണ്ടതാ. പിന്നെ ങ്ങനാ വെളുത്തയെ ഇവിടെ കാണണത്?'

എസ്തത ബുദ്ധിപൂർവ്വം ചോദിച്ചു.

'അതവനല്ലേൽ, അവനു കൊള്ളാം. എന്നതായാലും എസ്തപ്പാൻ ഇനി എടയ്ക്കക്കുകയറിപ്പറഞ്ഞേക്കരുത്.'

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഇരുണ്ടഭാവത്തിൽ പറഞ്ഞു.

സ്കീബെഡ് എന്നാൽ എന്താണ് എന്ന് ആരും ചോദിക്കാത്തതിൽ അവർക്ക് രസക്കേടു തോന്നി.

പൊതുജനമദ്ധ്യത്തിൽ വച്ച് തനിക്കുണ്ടായ അവമാനത്തെച്ചൊല്ലിയുള്ള രോഷം മുഴുവൻ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ വെളുത്തയുടെ നേർ്ക്ക് കേന്ദ്രീകരിക്കു കയാണുണ്ടായത് വരുംദിവസങ്ങളിൽ. അവരത് ഒരു പെൻസിൽമുനപോലെ ചെത്തിക്കുർപ്പിച്ചു. അവരുടെ മനസ്സിൽ ആ ജാഥ എന്നാൽ വെളുത്ത മാത്ര മായിത്തീർന്നു. മാർക്സിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ കൊടി വീശാൻതന്നെ പ്രേരി പ്പിച്ചയാളും അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വെളുത്തതന്നെയായി. മൊത ലാളി മറിയക്കുട്ടി എന്ന് ഇരട്ടപ്പേരിട്ടു വിളിച്ചതും അയാൾതന്നെയായി. അവരെ നോക്കി കളിയാക്കിച്ചിരി ചിരിച്ച സർവ്വർക്കും പകരം അവരയാളെ കണ്ടു. അവർ അയാളെ വെറുക്കാൻ തുടങ്ങി. അമ്മു തല പിടിച്ചിരിക്കുന്ന രീതിയിൽനിന്ന് ഇപ്പോഴും ദേഷ്യത്തിലാണ് അമ്മു എന്ന് റാഹേലിന് മനസ്സിലാകുന്നുണ്ടായിരുന്നു. റാഹേൽ വാച്ചിൽ നോക്കി. രണ്ടിന് പത്തു മിനിട്ട് ഇതുവരേം കാണാനില്ല തീവണ്ടീടെ ലക്ഷ ണമൊന്നും. ജനാലക്രെഫയിമിൽ കവിൾ ചേർത്തുവച്ചു അവൾ. റോഡിൽ ചതഞ്ഞരഞ്ഞ് കിടക്കുന്ന ചത്ത തവളയെ ഒന്നു നല്ലോണം കാണാൻ വേണ്ടി അവൾ സൺഗ്ളാസ് ഊരിമാറ്റി. അതു ചത്ത് വല്ലാതരഞ്ഞു ചേർന്നി രുന്നു റോഡിൽ. തവളെക്കാളും തവളയാകൃതിയിലുള്ള ഒരു കറ മാത്രമാ ണതെന്നാണ് അവൾക്കു തോന്നിയത്. പാൽവണ്ടി തട്ടി മരിച്ചപ്പോ, മിസ് മിറ്റണും ഇതുപോലെ, മിസ് മിറ്റൺ

ആകൃതിയിലുള്ള ഒരു കറ മാത്രമായി ത്തീർന്നുകാണുമോ എന്നവൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടു.

ഒരുത്തമവിശ്വാസിയുടേതായ സുനിശ്ചിതത്വത്തോടെ വെല്യപാപ്പൻ ഇരട്ടക്കു ട്ടികളോട് ഉറപ്പിച്ച് പറഞ്ഞു. കറുത്ത പൂച്ച എന്നൊന്ന് ലോകത്തിലില്ല. കറുത്ത പൂച്ചയുടെ ആകൃതിയിൽ പക്ഷേ തുളകളുണ്ട് പ്രപഞ്ചത്തിൽ. റോഡിൽ നിറയെ കറകളുണ്ടായിരുന്നു. ചതഞ്ഞ മിസ് മിറ്റൺന്റെ ആകൃതിയിലെ കറ ഉള്ള പ്രപഞ്ചം. ചതഞ്ഞ തവളയാകൃതിയിലെ കറ ഉള്ള പ്രപഞ്ചം. ചതഞ്ഞ തവളയാകൃതിയിലെ കറ തിന്നാൻ നോക്കുന്ന ചതഞ്ഞ പശു വാകൃതിയിലെ കറ ഉള്ള പ്രപഞ്ചം. ചതഞ്ഞ പശുവാകൃതിയിലെ കറ തിന്ന ചതഞ്ഞ നായ്ക്കക്കളുള്ള പ്രപഞ്ചം. തുവലുകൾ. മാങ്ങകൾ. തുപ്പൽ. കൊച്ചിയിലേക്കുള്ള വഴി മുഴുവൻ. പ്ലിമത്തിന്റെ ജനാലയിലൂടെ സൂര്യൻ റാഹേലിനു നേർക്കു തന്നെ പ്രകാശിച്ചു. അവൾ കണ്ണടച്ച് ആ പ്രകാശത്തെ തിരിച്ചയയ്ക്കക്കാൻ നോക്കി. അവ ളുടെ കൺപോളകൾക്കു പുറകിൽപോലും സൂര്യപ്രകാശത്തിന്റെ ചൂടും തിളക്കവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഓറഞ്ച് നിറമായിരുന്നു ആകാശത്തിന് ഒന്നും സംശയിക്കാതെ അടുത്തുവരുന്ന ഏതെങ്കിലും മേഘത്തെ തഞ്ചത്തിൽ കുരു ക്കിലാക്കി ശാപ്പിടാം എന്നു കരുതി കൈകളിളക്കിനിക്കുന്ന കടൽനീരാളി യെപ്പോലെ തോന്നിച്ചു തെങ്ങുകൾ. അറ്റം പിളർന്ന നാക്കുള്ള, പുള്ളിക്കു ത്തുള്ള ഒരു സുതാര്യസർപ്പം ആകാശത്തിനു കുറുകെ ഇഴഞ്ഞുപോയി. പിന്നൊരു സുതാര്യ റോമൻ പട്ടാളക്കാരൻ ഒരു പുള്ളിക്കുതിരപ്പുറത്ത് കോമിക്സ് പുസ്തകങ്ങളിലെ റോമൻ പട്ടാളക്കാർ പടച്ചട്ടയെയും ഹെൽമറ്റി നെയും പറ്റി വളരെ ശ്രദ്ധാലുക്കളായിരിക്കുകയും അതേസമയം കാലു കളെച്ചൊല്ലി തികഞ്ഞ ഉപേക്ഷ കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് റാഹേലിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം തികച്ചും വിചിത്രമായാണനുഭവപ്പെട്ടത്. തികഞ്ഞ വിവരക്കേട്. കാലാവസ്ഥ കണക്കിലെടുത്താലും വേറെന്തൊക്കെ കണക്കി ലെടുത്താലും അതങ്ങനെതന്നെ. തന്റെ ഉറ്റ സുഹൃത്തായ ബ്രട്ടസിന്റെ കുത്തേറ്റ സെനറ്റിൽ വച്ചുമരി ക്കാനിടയായ ജൂലിയസ് സീസറിന്റെ കഥ അമ്മു അവർക്ക് പറഞ്ഞുകൊടു ത്തിരുന്നു. പുറം തുളച്ചുകയറിയ കത്തികളുമായി എറ്റ് റ്റു? ബ്രട്ടെ? -ദൈൻ ഫാൾ *സീസർ*) എന്ന വാക്കുകളോടെ സീസർ നിലം പതിച്ചതും പറഞ്ഞു കൊടുത്തിരുന്നു. അമ്മു

പറഞ്ഞു: "അതിന്റെ അർത്ഥം എന്താന്നു വച്ചാൽ ആരും ആരെയും കണ്ണടച്ചുവിശ്വസിക്കരുത് എന്നാണ്. അമ്മ, അച്ഛൻ, സഹോദരൻ, *ഭർത്താവ്*, ഉറ്റസുഹൃത്ത് ആരെയും.' (അവര് എടുത്തുചോദിച്ചപ്പോ), നിങ്ങളു കുഞ്ഞുങ്ങള് അതൊക്കെ കണ്ടുബോദ്ധ്യപ്പെടാനിരിക്കുന്നതേയുള്ളു എന്നാണമ്മ പറഞ്ഞത്. ഉദാഹര ണത്തിന്, എസ്തത വളർന്ന് ഒരു മെയിൽ ഷോവനിസ്റ്റ് പിഗ് ആകാനൊക്കെ നല്ല സാദ്ധ്യതയുണ്ട് എന്നും അമ്മു പറഞ്ഞു. രാത്രിയിൽ പുതപ്പ ചുറ്റി എസ്തത കിടക്കയിൽ കേറിനിന്ന് പറയും, എറ്റ് റ്റു? ബ്രട്ടെ:-ദൈൻ ഫാശ് *സീസർ*' എന്നിട്ട് മുട്ടൊന്നും മടക്കാതെ, കുത്തുകൊണ്ടുവീണ ഒരു മൃത ദേഹത്തിന്റെ അതേ മട്ടിൽ കിടക്കയിലേക്കു വീഴും. നിലത്ത് ഒരു പായയിൽ ഉറങ്ങാൻ കിടക്കുന്ന കൊച്ചുമറിയ, ഞാൻ മമ്മാച്ചിയോട് പറഞ്ഞുകൊടു ക്കുമേ എന്ന് അപ്പോഴൊക്കെ പറയും. 'അപ്പന്റെ വീട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാമ്പറ നിങ്ങള് നിങ്ങടെ അമ്മച്ചിയോട്. അവിടെപ്പോയി നിങ്ങള് എത്ര കെടക്ക വേണേലും തല്ലിപ്പൊളിച്ചുകളഞ്ഞോ. ഇതേ നിങ്ങടെ കെടക്കയല്ല. ഇത് നിങ്ങളെ വീടുമല്ല.' ചത്ത എസ്ത ഉടനെ ഉണർന്ന് വീണ്ടും കിടക്കയിൽ എഴുന്നേറ്റ നില്ക്കും, എന്നിട്ട് പറയും. 'എറ്റ് റ്റു? കൊച്ചുമറിയ? ദൈൻ ഫാൾ എസ്ത്' എന്നിട്ട് വീണ്ടും മരിച്ചുവീഴും. ഇംഗ്ലിഷിലെ ഒരു ചീത്തവാക്കാണ് എറ്റ് റ്റു എന്ന് കൊച്ചുമറിയയ്ക്ക് നല്ല തീർച്ചയായിരുന്നു. അവസരം ഒത്തുകിട്ടുമ്പോ എസ്തതയെക്കുറിച്ച് മമ്മാ ച്ചിയോടു പരാതിപ്പെട്ടിട്ടുതന്നെ കാര്യമെന്ന് അവർ മനസാ പറഞ്ഞു. അടുത്ത കാറിലെ സ്ത്രീയുടെ വായിലാകെ ബിസ്ക്കറ്റ്കഷണങ്ങളാ യിരുന്നു. അവരുടെ ഭർത്താവ്, ഒരു വളഞ്ഞ, 'ബിസ്ക്കറ്റിനുശേഷം-സിഗററ്റ് കത്തിച്ചു. അയാൾ മൂക്കിലൂടെ രണ്ടു പുകക്കൊമ്പുകൾ വിട്ടപ്പോൾ ഒരു നിമിഷത്തേക്ക് അയാൾക്കൊരു കാട്ടുകരടിയുടെ ഛായ വന്നു. അപ്പോ ശ്രീമതി കാട്ടുകരടി, കുഞ്ഞുങ്ങളുടേതുമാതിരിയുള്ള കുഞ്ഞൊച്ചയിൽ റാഹേലിനോട് പേരെന്താ എന്നു ചോദിച്ചു. അതു കേട്ട മട്ടുകാണിക്കാതെ റാഹേൽ ചുമ്മാ ഒരു തുപ്പൽക്കുമിള ഉണ്ടാക്കുന്നതിൽ മുഴുകി. തുപ്പൽക്കുമിള ഉണ്ടാക്കുന്നത് അമ്മുന് കണെടുത്തുകണ്ടുകൂടാത്ത

കാര്യമായിരുന്നു. അതു കാണുമ്പോ എനിക്ക് നിങ്ങളെ ബാബയെ ഓർമ്മ വരും എന്നാണമ്മ പറഞ്ഞിരുന്നത്. അവരുടെ അച്ഛൻ. തുപ്പൽക്കുമിള ഉണ്ടാ ക്കലും കാലു വിറപ്പിക്കലും ബാബേടെ പതിവായിരുന്നുവെന്ന് അമ്മു പറഞ്ഞു. ആഭിജാത്യമുള്ളവരങ്ങനെ ചെയ്യില്ല, ഗുമസ്തന്മാരേ ചെയ്യുള്ളൂ അങ്ങനൊക്കെ എന്നും പറഞ്ഞു അമ്മു. ആഭിജാത്യമുള്ളവരെന്നുവച്ചാൽ തുപ്പൽക്കുമിള ഉണ്ടാക്കാത്തവർ, കാല വിറപ്പിക്കാത്തവർ എന്നാണർത്ഥം. അവർ ആഹാരം വെട്ടിവിഴുങ്ങുകേമില്ല. ഗുമസ്തനൊന്നുമായിരുന്നില്ല ബാബ, പക്ഷേ മിക്കവാറും പെരുമാറ്റം ഗുമസ്തന്റേതുപോലായിരുന്നു എന്നായിരുന്നു അമ്മു പറഞ്ഞിരുന്നത്. ചെലപ്പോ തനിച്ചാകുമ്പോ എസ്തതയും റാഹേലും ഗുമസ്തന്മാരായി നടിച്ചുനോക്കി. അവര് തുപ്പൽക്കുമിളകൾ ഉണ്ടാക്കി, *കാല* വിറപ്പിച്ചു. ആഹാരം വെട്ടിവിഴുങ്ങി. യുദ്ധങ്ങൾക്കിടയിലെ ഒരാളായിട്ടായിരുന്നു അവർക്ക് അച്ഛനെ ഓർമ്മ. ഒരു ദിവസം സിഗരറ്റിൽനിന്ന് പുകയെടുക്കാൻ സമ്മതിച്ചു അച്ഛൻ, പക്ഷേ അവരത് ഈമ്പുകയും അതിന്റെ ഫിൽറ്റർ ഒടുക്കം നനഞ്ഞ പരുവത്തിലാവുകയും ചെയ്തപ്പോ അച്ഛനത് തീരെ രസിച്ചില്ല.

'ഈമ്പാൻ, ഇതൊരു ചോപ്പ്-മിഠായി ഒന്നുമല്ല. ശരിക്കും നല്ല ദേഷ്യ ത്തിലാണ് അച്ഛനതു പറഞ്ഞത്. അച്ഛന്റെ ദേഷ്യം അവർക്കോർമ്മയുണ്ടായിരുന്നു. അമ്മുവിന്റെയും. ബാബ അമ്മുവിന്റെടുത്തേക്കും അമ്മു ബാബേടെയടുത്തേക്കും ബില്യാഡ് പന്തുകളെന്നോണം അവരെ ഒരു മുറീല അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടുമായി ഒരു ദിവസം ഉന്തിത്തള്ളിവിട്ടത് അവർക്കോർമ്മയുണ്ടായിരുന്നു. അമ്മു എസ്തതയെ ഉന്തിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു, "ഇന്നാ, ഒരെണ്ണത്തിനെ നിങ്ങളു വളർത്ത് എനിക്ക് പറ്റില്ല രണ്ടിനേം കൂടി വളർത്താൻ. പിന്നൊരിക്കൽ എസ്ത അമ്മുന്നോട് അതേക്കുറിച്ചു ചോദിച്ചപ്പോൾ, അമ്മു അവനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചിട്ട്, ചുമ്മാ ഓരോ കഥ മെനഞ്ഞുണ്ടാക്കല്ലേന്നുപറഞ്ഞു. ആകെക്കൂടിയൊരു ഫോട്ടോ മാത്രമേ അച്ഛന്റേതായി ഇരട്ടകൾ കണ്ടി രുന്നുള്ളു. അച്ഛൻ ഒരു വെളുത്ത ഷർട്ടും കണ്ണടയും ധരിച്ചിരുന്നു (ഒറ്റത്തവ ണയേ അമ്മു അതു കാണാനവരെ സമ്മതിച്ചുള്ളൂ). സുന്ദരനായ, ഉത്സാഹി യായ ഒരു ക്രിക്കറ്റകളിക്കാരനെപ്പോലെ എന്നാണവർക്കു തോന്നിയത്. തോള ത്തിരുന്ന എസ്തതയെ ഒരു കൈകൊണ്ട് ചുറ്റിപ്പിടിച്ച് എസ്തത പുഞ്ചിരിക്കു ന്നുണ്ടായിരുന്നു. അച്ഛന്റെ തലയിൽ താടിവച്ചുകൊണ്ട്. മറ്റേതെക്കകൊണ്ട് റാഹേലിനെ തന്നോടു ചേർത്തുപിടിച്ചിരുന്നു. ഒരു ദേഷ്യക്കാരിമട്ടിൽ കുഞ്ഞി ക്കാലുകൾ തുക്കിയിട്ടിരുന്നു അവൾ. കുട്ടികളുടെ കവിളിൽ ആരോ കുറച്ച റോസ് ചായം തേച്ചിരുന്നു. ഫോട്ടോയ്ക്കു വേണ്ടി മാത്രം എടുത്തതായിരുന്നു ബാബയവരെ, കുടിച്ച കാലു നിലത്തുറയ്ക്കാത്ത നിലയിലായിരുന്നു. അപ്പോഴും, അവരെ എങ്ങാൻ താഴെ ഇടുമോ എന്ന് പേടിയായിരുന്നു തനിക്ക് എന്നൊക്കെ അമ്മു പറഞ്ഞു. ആ ഫോട്ടോ ഫ്രെയിമിന് തൊട്ടുപുറത്ത്, എങ്ങാനും ബാബേടെ പിടിവിട്ടാൽ, അവരെ പിടിക്കാൻ തയ്യാറായി നില്ക്കുകയായിരുന്നു താനെന്നും പറഞ്ഞു അമ്മു. ആ കവിളുകളുടെ കാര്യം ഒഴിച്ചാൽ അതൊരു നല്ല ഫോട്ടോ ആണെന്നാണ് എന്നിട്ടും റാഹേലിനു തോന്നിയത്. 'ഒന്നു നിർത്താമോ അത്? അമ്മുവെന്റ ഒച്ചയുയർത്തൽ കേട്ട്, പ്ലിമത്തി ലേക്കു തുറിച്ചുനോക്കാൻ പാകത്തിന് മൈൽക്കുറ്റിയുടെ മുകളിൽനിന്ന് ചാടി യിറങ്ങി നിലപായിരുന്ന മുരളീധരൻ ഒന്നു പിന്നോക്കം വലിഞ്ഞു. അയാ ളുടെ കാലുകൾ പേടിച്ചുവിറയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. 'എന്ത്?' റാഹേൽ ചോദിച്ചു. പക്ഷേ ചോദിച്ചതും അവൾക്ക് കാര്യം മനസ്സിലായി. അവളുടെ തുപ്പൽക്കുമിള. "സോറി, അമ്മു.' ്ചത്തയാൾ ജീവിച്ചു വരില്ലല്ലോ സോറി പറഞ്ഞാൽ, എസ്തത പറഞ്ഞു. 'ഓ, വിട്. അവൾടെ തുപ്പൽകൊണ്ട് അവളെന്തു ചെയ്യണമെന്ന് നീ ആജ്ഞാപിക്കേണ്ട കാര്യമെന്താ?' ചാക്കോ പറഞ്ഞു. 'നീ നിന്റെ കാര്യം നോക്ക്. അമ്മു തിരിച്ചടിച്ചു. എസ്ത വിവേകപരമായി കാര്യം പറഞ്ഞുമനസ്സിലാക്കാൻ നോക്കി ചാക്കോയെ, 'തുപ്പൽക്കുമിളകൾ, പഴയ ഓർമ്മകൾ കൊണ്ടുവരുന്നു.' റാഹേൽ സൺഗ്ളാസെടുത്ത് കണ്ണിൽ വെച്ചു. അതോടെ ലോകത്തി നാകെ ദേഷ്യച്ചുവപ്പായി.

'ആ വിഡ്ഢിക്കണ്ണട എടുത്തു മാറ്റ്, അമ്മു പറഞ്ഞു. "നീ എന്താ ഒരു ഫാസിസ്റ്റിനെപ്പോലെ പെരുമാറുന്നത് ഇവരോട്? കുട്ടി കൾക്കും ഉണ്ട് അവരുടേതായ അവകാശങ്ങൾ എന്ന് ദൈവത്തെ ഓർത്ത് ഒന്നു മനസ്സിലാക്ക്, ചാക്കോ പറഞ്ഞു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു: "വെറുതെ ദൈവത്തിന്റെ പേര് പറയണ്ട. 'ഏയ്, ഒരു നല്ല കാര്യത്തിനു വേണ്ടിയാ ഞാൻ ദൈവത്തെ വിളിച്ചത്.' ചാക്കോ പറഞ്ഞു. ''കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ രക്ഷകൻ ചമയണത് നിർത്ത്,' അമ്മു പറഞ്ഞു, 'കാര്യത്തോടടുക്കുമ്പോൾ, ഇപ്പറയണ ആൾക്ക് അവരെയോ എന്നെയോ കുറിച്ച് ഒരു കരുതലും ആശങ്കയും കാണാറില്ലല്ലോ.' 'എന്തിനു കാണിക്കണം? അവരെന്താ എന്റെ ഉത്തരവാദിത്തമാണോ? തുടർന്ന്, അമ്മുവും എസ്തതയും റാഹേലും തന്റെ കഴുത്തിൽ തൂങ്ങിക്കിട ക്കുന്ന തിരികല്ലുകളാണ് എന്നു പറഞ്ഞു ചാക്കോ. റാഹേലിന്റെ കാലുകളുടെ പിൻഭാഗം വിയർത്തു നനഞ്ഞു. കാർ സീറ്റിന്റെ ഫോം അപ്ഹോൾസ്റ്ററിയിൽനിന്ന് അവളുടെ ശരീരം തെന്നി നീങ്ങിപ്പോയി. തിരികല്ലുകളെക്കുറിച്ച് എസ്തതയ്ക്കും അറിയാമായിരുന്നു. മ്യൂട്ടിനി ഓൺ ദ ബൗണ്ടിയിൽ കടലിൽ വച്ച് ആളുകൾ മരിക്കുമ്പോൾ, ഒഴുകിനടക്കാതെ ഉടനടി താണുപോകാൻവേണ്ടി മൃതദേഹങ്ങൾ വെള്ള ത്തുണിയിൽ പൊതിഞ്ഞ് കഴുത്തിൽ തിരികല്ലുകൾ കെട്ടിയാണ്, വെള്ള ത്തിലേക്കെറിഞ്ഞിരുന്നത്. എത്ര തിരികല്ലുകൾ കൂടെ കരുതണം എന്നതി നെച്ചൊല്ലി അവരെങനെയാണ് യാത്രപുറപ്പെടുംമുമ്പ് തീരുമാനമെടുത്തി രുന്നതെന്ന് ആലോചിച്ചിട്ട എസ്തതയ്ക്ക് ഒരെത്തുംപിടിയും കിട്ടിയിരുന്നില്ല. സ്വന്തം മടിയിൽ തല പൂഴ്ത്തിയിരുന്നു എസ്കത. അവന്റെ, ഉയർത്തിച്ചീകിവച്ചിരുന്ന തലമുടിയാകെ അലങ്കോലമായി.

തവളക്കറയുള്ള റോഡിനു മുകളിലൂടെ ദൂരത്തുനിന്ന് കുതിച്ചുവരുന്ന തീവ ണ്ടിയുടെ ഇരപ്പ കേൾക്കാറായി. തീവണ്ടിപ്പാതയുടെ ഇരുവശവുമുള്ള കാട്ടു ചേമ്പുകൾ ഇലയിളക്കി വനോ വനോ വനോ എന്ന് കൂട്ട അനുമതി കൊടുത്തു. ബീനാമോളിനകത്തെ മൊട്ടത്തീർത്ഥാടകർ വേറൊരു ഭജന പാടാൻ തുടങ്ങി. 'ഈ ഹിന്ദുക്കൾക്ക് സ്വകാര്യതയെക്കുറിച്ച് ഒരു ചുക്കും അറിഞ്ഞുകൂടാ. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. 'പിന്നേ അവർക്ക് തേറ്റയും ചെതുമ്പലും ഉണ്ട്. ചാക്കോ പരിഹസിച്ചു. 'മൊട്ടവിരിഞ്ഞാണ്, അവരടെ കുഞ്ഞുങ്ങള് പൊറത്തുവരണത് എന്നും കേട്ടി ട്ടുണ്ട് ഞാൻ.' റാഹേലിന് നെറ്റീല രണ്ടു മുഴ ഉണ്ടായിരുന്നു. അത് തേറ്റയായിത്തീരും എന്ന് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു എസ്കത. കാരണം, അവളൊരു പാതി ഹിന്ദു ആണല്ലോ. അപ്പോ നെനക്കും ഉണ്ടാവില്ലേ തേറ്റ എന്നു ചോദിക്കാൻ തക്ക ബുദ്ധിപോയില്ല അവൾക്ക്

അവളെന്താണോ അതുതന്നെയല്ലേ അവൻ.

കട്ടിക്കറുപ്പുപുകച്ചുരുളിനെയും പിന്നിട്ട തീവണ്ടി ഒച്ചവച്ച കടന്നുപോയി. ആകെ മുപ്പത്തിരണ്ട് ബോഗി. വാതിൽക്കലെല്ലാം നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞ്, ഹെൽമറ്റ് വച്ച മട്ടിൽ തലമുടി വെട്ടിയ ചെറുപ്പക്കാർ. വീണുപോയവർക്കെ ന്തുപറ്റിക്കാണും എന്നറിയാൻ വേണ്ടി ലോകത്തിന്റെ അറ്റത്തേക്കുള്ള യാത്ര യിലെന്നപോലെ അവർ. വളരെ ദൂരത്തേക്കെത്തിവലിഞ്ഞു നോക്കാൻ ശ്രമി ച്ചവർ, വക്കത്തുനിന്നുതന്നെ വീണുപോയിരുന്നു. അവരുടെ ഹെൽമറ്റ് മട്ടിൽ വെട്ടിയിരുന്ന തലമുടി, വീശിയടിക്കുന്ന ഇരുട്ടിൽ പാറിപ്പറന്നു.

കണ്ണുചിമ്മിത്തുറക്കുന്ന വേഗത്തിൽ തീവണ്ടി കടന്നുപോയപ്പോൾ, ഇത കുഞ്ഞുകാര്യത്തിനുവേണ്ടിയാണ് സർവ്വരും ഇത്രനേരം കാത്തുനിന്നതെന്ന കാര്യം അവിശ്വസനീയമായിത്തോന്നി. അക്കാര്യവുമായി തികഞ്ഞ യോജി പ്പാണ് തങ്ങൾക്കുള്ളത്. അതിനെക്കുറിച്ച് ലവലേശം സംശയം വേണ്ട എന്ന മട്ടിൽ, തീവണ്ടി പോയിക്കഴിഞ്ഞെത്രയോ നേരം കഴിഞ്ഞിട്ടും ചേമ്പിലകൾ തലയാട്ടൽ തുടർന്നു.

കൽക്കരിപ്പൊടിയുടെ ഒരു നേർത്ത പുതപ്പ ഒഴുകിനടന്നു. അഴുക്കു പിടിച്ച ഒരാശീർവ്വാദംപോലെ, എന്നിട്ട് മെല്ലെ ട്രാഫിക്കിനെ ഞെരിച്ചു. ചാക്കോ പ്ളിമത്ത് സ്റ്റാർട്ട് ചെയ്തു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ജോളിയാകാൻ ശ്രമിച്ചു. അവരൊരു പാട്ട് പാടാൻ തുടങ്ങി.

There's a sad sort of Clanging

From the Clock in the Ha//

And the bells in the stee ple too.

And up in the nursery

An abs urd

Litt le Bird

ls popping out to say

ഇപ്പോ രണ്ടാളും കുക്കൂ എന്നു പറയും എന്ന പ്രതീക്ഷയോടെ അവർ എസ്തതയെയും റാഹേലിനെയും നോക്കി.

പക്ഷേ, അവർ മിണ്ടിയേയില്ല.

ഒരു കാർ-കാറ്റ് വീശി, മരപ്പച്ചകളും ടെലഫോൺ പോസ്റ്റുകളും ജനാ ലയിലൂടെ പിന്നോക്കം പാഞ്ഞു. നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ടെലഫോൺ കമ്പി കളിലൂടെ, ആരും അവകാശമുന്നയിക്കാത്ത യാത്രാസാമഗ്രികൾപോലെ, തെന്നിമറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു അനങ്ങാതിരിപ്പായ പക്ഷികൾ.

ഒരു വിളറിയ കൂറ്റൻ പകൽച്ചന്ദ്രൻ, ആകാശത്ത് തുങ്ങിക്കിടന്ന് അവരെ എല്ലായിടത്തും അനുഗമിച്ചു. ഒരു ബിയർകുടിയന്റെ വലിയ വയറിന്റെത്രയും വലിപ്പത്തിൽ. വലിയ മനുഷ്യൻ റാന്തൽവിളക്ക്, ചെറിയ മനുഷ്യൻ തിരിവിളക്ക്

(അ തുവിന്റെ കോട്ടയുടെ നേർക്ക് മുന്നേറുന്ന മധ്യകാലസേനാനിരയെ പ്പോലെ അഴുക്ക് അയ്മനം വീടിനെ വളഞ്ഞു. പൊതിഞ്ഞു. വിള്ളലു കളിലും ജനാലച്ചില്ലുകളിലും എല്ലാം അഴുക്ക് കുമിഞ്ഞുകൂടി. പൂവീച്ചകൾ മുളിപ്പറക്കുന്ന ചായക്കപ്പുകൾ. ഒഴിഞ്ഞ പൂപ്പാത്രങ്ങളിൽ ചത്തുവീണ പ്രാണികൾ. ഒട്ടലുള്ള നിലം. നിരപ്പില്ലാത്ത ചാരനിറമായിത്തീർന്ന വെള്ളഭിത്തികൾ. പൂപ്പൽപിടിച്ച മങ്ങിയ പിച്ചള വിജാഗിരികളും വാതിൽപ്പിടികളും ആരും ഉപയോഗിക്കാനില്ലാത്തതുകാരണം വേട്ടാവെളിയനുകൾ കൂടുവച്ച അടഞ്ഞു പോയ പ്ലഗ്പോയന്റുകൾ. എണ്ണപ്പാടപിടിച്ച ബൾബുകൾ. തിളങ്ങുന്ന ഒരേ ഒരു വസ്തു ഒരു ഷട്ടിങ് സൈറ്റിലെ വാർണിഷ്ട തേച്ച ഗോഫറുകൾപോലെ അങ്ങിങ്ങു പാഞ്ഞുനടക്കുന്ന കൂറ്റൻ പാറ്റകൾ മാത്രം. ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കുന്നത് എപ്പോഴേ നിർത്തിയി രുന്നു ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. എല്ലാം കാണുന്ന കൊച്ചുമറിയയാവട്ടെ, ഈ വക കാര്യങ്ങളോടെല്ലാം തികഞ്ഞ അലംഭാവം കാണിച്ചുപോന്നു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ കിടന്നു വിശ്രമിക്കാറുള്ള നീണ്ട ചാരുള്ള ഇരിപ്പിട ത്തിന്റെ പൊട്ടിപ്പൊളിഞ്ഞുതുടങ്ങിയ കുഷനുകളുടെ ഇടയിലെല്ലാം കപ്പ ലണ്ടിത്തോട് വീണു നിറഞ്ഞിരുന്നു. ടെലിവിഷനാൽ അബോധപൂർവ്വം സംജാതമായ ജനാധിപത്യത്തിൽ ഇരുന്ന് കൊച്ചമ്മയും ജോലിക്കാരിയും ഒരേ കപ്പലണ്ടിപ്പാത്രത്തിൽ കൈയി ട്ടുപരതി. കൊച്ചുമറിയ കപ്പലണ്ടി വായിലേക്കെറിഞ്ഞു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അന്തസ്സുറ്റ കൈച്ചലനങ്ങളാലത് വായിലേക്ക് മെല്ലെ വച്ചു. സ്റ്റുഡിയോ പ്രേക്ഷകർ, ബെസ്റ്റ് ഓഫ് ഡോണഹ്യ കാണുകയായി രുന്നു. ഒരു സബ്സ്റ്റേഷനിൽ ഒരു കറുത്തവർഗ്ഗക്കാരൻ സം വേര ഓവർ ദ റെയിൻബോ പാടുന്നതിന്റെ കളിപ്പിങ് ആയിരുന്നു കാണിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്.

പാട്ടിന്റെ വാക്കുകളിൽ ആത്മാർത്ഥമായി വിശ്വസിക്കുംപോലുണ്ടായിരുന്നു അയാളുടെ *പാട്ട്* അയാളുടെ കൂടെപ്പാടി ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. കപ്പലണ്ടി ചവച്ചു ണ്ടായ മിശ്രിതത്താൽ കട്ടി വച്ചിരുന്നു അവരുടെ നേർത്ത ഒച്ചയ്ക്ക് വരികൾ തനിക്കിപ്പോഴും ഓർമ്മയുണ്ടെന്ന സന്തോഷത്താലവർ താനേ ചിരിച്ചു. അവർക്ക് വട്ടായോ എന്നു സംശയിച്ചുപോയി കൊച്ചുമറിയ. ആ ചിന്താക്കുഴ പ്പത്തിൽപെട്ട്, തനിക്കർഹതപ്പെട്ടതിലുമേറെ കപ്പലണ്ടി വാരിത്തിന്നു അവർ. തല പുറകോട്ടു ചായ്ച്ച ഉച്ചസ്ഥായിയിൽ ശബ്ദം(സംവേറിലെ വേർ) എടു ക്കേണ്ടിവന്നപ്പോഴൊക്കെ അയാളുടെ വായുടെ പിങ്ക് മേൽത്തട്ട സ്കീനാകെ നിറഞ്ഞു. ഏതൊരു റോക്ക് സിങ്ങനെയുംപോലെ കീറലുകളുള്ള വസ്ത്ര മായിരുന്നു അയാളുടേതും. പക്ഷേ ചിലയിടത്ത് പല്ലുകളില്ലാത്തതും തൊലി യുടെ അനാരോഗ്യകരമായ നിറവും അയാളുടെ ദാരിദ്ര്യവും നിരാശാഭരി തവുമായ ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളും വിളിച്ചറിയിക്കാൻ പോന്നതായിരുന്നു. തീവണ്ടി വരികയോ പോവുകയോ ചെയ്യുമ്പോഴെല്ലാം അയാൾക്ക് പാട്ട നിറുത്തേണ്ടി വന്നു (അത് ഏതാണ്ടെല്ലായ്പോഴുംതന്നെ സംഭവിച്ചിരുന്നു താനും). പിന്നെ സ്റ്റുഡിയോയിലെ വിളക്കുകൾ തെളിഞ്ഞപ്പോൾ നേരത്തേ പറ ഞ്ഞുറപ്പിച്ചമാതിരി ഡോണഹ്യുതന്നെ സ്വയം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട്, തീവണ്ടി കളുടെ വരവുപോക്കു കാരണം കറുത്തവർഗ്ഗക്കാരന് പാട്ടുനിറുത്തേണ്ടി വന്ന അതേയിടത്തുവച്ച് പാട്ടു തുടങ്ങുകയും അങ്ങനെ ആ പാട്ടിന്റെ ഹൃദയ സ്പർശിയായ ഒരു വിജയം സബ്വേയ്ക്കക്കുമേൽ ബുദ്ധിപൂർവ്വം നേടുകയും ചെയ്തു. അടുത്ത തവണ കറുത്തവർഗ്ഗക്കാരന് പാട്ടു നിറുത്തേണ്ടിവന്നത് പാട്ടിന്റെ മദ്ധ്യേ വച്ച് ഫിൽ ഡോണഹ്യുതന്നെ അയാളെ ചുറ്റിപ്പുണർന്ന് ''താങ്ക്യു. താങ്ക്യു വെരി മച്ച' എന്നു പറഞ്ഞപ്പോഴാണ്. ഒരു തീവണ്ടികാരണം പാട്ടുനിർത്തേണ്ടിവരുന്നതിൽനിന്ന് എത്രയോ ഭിന്നമായ ഒരനുഭവമായിരുന്നു ഫിൽ ഡോണഹ്യുവിന്റെ നേരിട്ടുള്ള ഇട പെടൽ മൂലം പാട്ട് നിർത്തേണ്ടിവരുന്നത്. അത് ആനന്ദമായിരുന്നു. ഒരു ബഹുമതിയായിരുന്നു. സ്റ്റുഡിയോ പ്രേക്ഷകർ കൈയടിച്ചു സഹാനുഭൂതിയോടെ.

കറുത്തവർഗ്ഗക്കാരൻ ആഹ്ലാദാധിക്യംകൊണ്ടു തിളങ്ങി. അല്പനേര ത്തേക്ക് ദാരിദ്ര്യം, പിൻസീറ്റിൽ പോയിരുന്നു. ഡോണഹ്യക്ഷോയിൽ പാടുക എന്നത് തന്റെ എക്കാലത്തെയും സ്വപ്നമായിരുന്നുവെന്ന് പറഞ്ഞു അയാൾ, ആ സ്വപ്നംപോലും ഇതാ ഇപ്പോ മോഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്ന് തിരിച്ച റിയാതെ. വലിയ സ്വപ്നങ്ങളുമുണ്ട്. ചെറിയവയുമുണ്ട്. എസ്തതയുടെ സ്കൂളിൽ നിന്നുപോകുന്ന എസ്ക്കർഷൻ പാർട്ടി മുടങ്ങാതെ വർഷാവർഷം റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽ വച്ച് കാണാറുണ്ടായിരുന്ന വയസ്സൻ ബീഹാറി കൂലി, സ്വപ്ന ങ്ങളെക്കുറിച്ച് പറയുമായിരുന്നു. (മുടങ്ങാതെ ഓരോ വർഷവും) "വലിയ വൻ ലാൽടെയ്ക്കൻ സാഹിബ്, ചെറിയവൻ മൊംബത്തി.' വലിയ മനുഷ്യൻ റാന്തൽവിളക്ക്. ചെറിയ മനുഷ്യൻ തിരിവിളക്ക്. അയാൾ പറയാൻ വിട്ടുപോയി, സബ്വെ സ്റ്റേഷൻ കുഞ്ഞൻമനുഷ്യൻ, ഫോട്ടോഗ്രഫിവെളിച്ചങ്ങൾ കൂറ്റൻമനുഷ്യൻ. അവൻ കുട്ടികളുടെ ലഗേജും ചുമന്ന് സ്വതേ വളഞ്ഞ കാലുകൾ ഒന്നു കൂടി വളഞ്ഞനിലയിൽ, പുറകേ ക്ഷീണിച്ചുവലഞ്ഞുവരുമ്പോൾ അവനോട് കൂലിയെച്ചൊല്ലി വില പേശും അദ്ധ്യാപകർ. ആൺകുട്ടികൾ അയാളുടെ നടപ്പനുകരിച്ചുകാണിച്ചുകൊണ്ട്, ബ്രായ്ക്കറ്റിലെ വൃഷണങ്ങളെന്ന് കുര ഫലിതം പറയും. അർഹിക്കുന്നതിന്റെ പത്തിലൊന്ന് ചോദിച്ചതിന്റെ പകുതിയിലും കുറവ് കാശുമായി ആടിനീങ്ങുമ്പോൾ കുഞ്ഞിക്കുഞ്ഞിമനുഷ്യൻ വെരിക്കോസ് വെയിൻ എന്ന് പറയാനേ വിട്ടുപോയി അയാൾ.

പുറത്ത് മഴ നിലച്ചിരുന്നു. താണതരം കിടക്കയ്ക്കുള്ളിൽ മുഴച്ചുനില്ക്കുന്ന പഞ്ഞിക്കുട്ടംപോലെ ചാരനിറ ആകാശത്ത് മേഘങ്ങൾ അവിടവിടെ കൂട്ടം കൂടിനിന്നു. ആകെ നനഞ്ഞ് അടുക്കളവാതിലിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു (ഉള്ളതിനെക്കാൾ ബുദ്ധി തോന്നിച്ച്)എസ്തപ്പാൻ. അവനു പിന്നിൽ നീളൻപുല്ലുകളുടെ തിളക്കം. പട്ടിക്കുഞ്ഞ് വാതിലിനരികിൽ അവനരികത്തായി നിന്നു. മഴത്തു ള്ളികൾ മേലക്കുരയുടെ അറ്റത്തെ തുരുമ്പുപിടിച്ച ഓവുപാത്തിയിലൂടെ ഒലി ച്ചിറങ്ങി, അബാക്കസിലെ മുത്തുകൾപോലെ. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ടെലിവിഷനിൽനിന്ന് കണ്ണുകളുയർത്തി. ശബ്ദം താഴ്ത്താനൊന്നും മെനക്കെടാതെ

അവർ റാഹേലിനോട് വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: "ദാ വരുന്നു അവൻ. നോക്കിക്കോ. അവൻ ഒരക്ഷരം മിണ്ട ത്തില്ല ആരോടും. നേരെ യങ്ങ് സ്വന്തം മുറീലോട്ട് പോകത്തേയുള്ളു. നോക്കിക്കോ നീയ്.' പട്ടിക്കുഞ്ഞ് ഈ അവസരം മുതലെടുത്ത് അവനൊപ്പം അകത്തു കടക്കാൻ ശ്രമം നടത്തിനോക്കി. കൊച്ചുമറിയ കൈത്തലം തറയിലടിച്ച് "പോ, പോ, പോടാ പട്ട7' എന്ന ബഹളം വച്ചു. പട്ടിക്കുഞ്ഞതോടെ ആ ശ്രമം ബുദ്ധിപരമായി ഉപേക്ഷിച്ചു. അതിനീ പരിപാടിയുമായി നിത്യപരിചയമുള്ളതുപോലെ തോന്നി. 'നോക്ക്. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. ആകെ ആവേശത്തിലായിരുന്നു അവർ. 'അവൻ നേരേ മുറീലോട്ടു പോയിട്ട് അവന്റെ തുണി അലക്കും. ജീവിക്കാൻ വേണ്ടതിലും കൂടുതൽ വ്യത്തിയാണ് എന്തിലും ഏതിലും. ഒര ക്ഷരംപോലും മിണ്ടത്തില്ല.' പുല്ലിൽ കളിക്കുന്ന ഒരു മൃഗത്തിനെ ആർക്കോ കാണിച്ചുകൊടു്ക്കുന്ന കളിപരിശീലകന്റെ മട്ടായിരുന്നു അവർക്ക് അതിന്റെ ചലനങ്ങൾ മുൻകൂട്ടി പ്രവചിക്കാൻ പറ്റുന്നതിലെ അഭിമാനം. അതിന്റെ സ്വഭാവരീതികളെയും അഭിരുചികളെയും്കുറിച്ചുള്ള സൂക്ഷ്മമായ അറിവ്. കമഴ്ത്തിവച്ച പൂവിന്റെ ഇതളുകൾപോലെ തോന്നിച്ചു നനഞ്ഞ് അവിട വിടെ ഒട്ടിപ്പിടിച്ച അവന്റെ തലമുടിക്കുട്ടം. അതിനിടയിലൂടെ അങ്ങിങ്ങ് തല യോട്ടി തെളിഞ്ഞു കാണാമായിരുന്നു. മുഖത്തിലും കഴുത്തിലും കൂടെ വെള്ള ച്ചാലുകൾ താഴോട്ടൊഴുകി. അവൻ മുറിയിലേക്കു നടന്നു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ തലയ്ക്കുചുറ്റും ദുഷ്ടമായ പരിവേഷം തെളിഞ്ഞു. 'കണ്ടില്ലേ.' അവർ ചോദിച്ചു.

ആ സമയംകൊണ്ട് കൊച്ചുമറിയ ചാനൽ മാറ്റി, തൈപം ബോഡീസിന്റെ ഒരു തുണ്ട് കണ്ടു.

എസ്തതയെ പിന്തുടർന്ന് റാഹേൽ അവന്റെ മുറിയിലേക്ക് പോയി. അമ്മു ന്റേതായിരുന്ന മുറി. ഒരിക്കൽ.

മുറി, അവന്റെ രഹസ്യങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചു. ഒന്നും വിട്ടുപറഞ്ഞില്ല അത്. നാനാ വിധമായി കുഴഞ്ഞുമറിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ചുള്ളൂങ്ങിയ വിരിപ്പോ ഊരി അല ക്ഷ്യമായി വലിച്ചെറിഞ്ഞ ഒരു

ഷുവോ കസേരയുടെ പിന്നാമ്പുറത്ത് തുക്കിയ നനഞ്ഞ തോർത്തോ പാതി വായിച്ചുവച്ച പുസ്തകമോ ഒന്നുമില്ലാത്ത മുറി. മുറി-പരിശോധന നടത്തി, ഒരു നേഴ്സസ് വന്നിട്ടിറങ്ങിപ്പോയതുപോലുള്ള മുറി. വൃത്തിയുള്ള നിലം. വെള്ളച്ചുമർ. അടച്ച അലമാര. അടുക്കിപ്പെറുക്കി വച്ച ഷുസുകൾ. ശൂന്യമായ ഡസ്റ്റബിൻ. ആ മുറിയുടെ ഭ്രാന്തമായ വൃത്തിമാത്രമായിരുന്നു അവനിൽ ഇച്ഛാശക്തി അവശേഷിക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതിന്റെ, സ്വജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു ഡിസൈൻ ഉണ്ട് അവനെന്നുള്ളതിന്റെ ഒരേ ഒരു സൂചന. മറ്റുള്ളവർ വലിച്ചെറിയുന്ന അവശിഷ്ടങ്ങൾകൊണ്ട് ജീവിതം തള്ളിനീക്കുന്നതിലെ വിസമ്മതപ്രകടന ത്തിന്റെ ഒരു ചെറുമന്ത്രണംപോലെ വൃത്തിബാധ. ജനലിനടുത്തുള്ള തേപ്പു മേശയിൽ ഒരു തേപ്പുപെട്ടി, മടക്കിയ ഒരു കൂന ചുളിഞ്ഞ തുണികൾ തേക്കാ നായി മേശപ്പുറത്ത് നിശ്ശബ്ദത അന്തരീക്ഷത്തിൽ തങ്ങിനിന്നു രഹസ്യനഷ്ടംപോലെ. മറക്കാനാകാ കളിപ്പാട്ടങ്ങളുടെ ഭയാനകമായ പ്രേതങ്ങൾ സീലിങ്ഫാ നിന്റെ ഇതളുകളിൽ കൂട്ടംകൂടിനിന്നു. ഇളകിയ ബട്ടൺ കണ്ണുകളുള്ള ഒരു കാൻറ്റാസ് കോള(മിസ് മിറ്റണിൽനിന്നു കിട്ടിയത്), ഊതി വീർപ്പിക്കാവുന്ന ഒരു വാത്ത, (പോലീസുകാരൻ സിഗററ്റ്കൊണ്ട് കുത്തിപ്പൊട്ടിച്ച), ചുവന്ന ലണ്ടൻബസുകളും നിശ്ശബ്ദമായ തെരുവുതൊപ്പികളും അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടൊ ഴുകിനടക്കുന്ന രണ്ട് ബാൾപോയന്റ് പേനകൾ. എസ്തത ടാപ് തുറന്നു. കാലിയായ പ്ലാസ്റ്റിക് ബക്കറ്റിലേക്ക് ചെണ്ട കൊട്ടി, വെള്ളം വീണു. വസ്ത്രങ്ങളുരി. നനഞ്ഞുകുതിർന്ന ജീൻസിൽനിന്ന് പുറത്തേക്ക് നല്ല കട്ടിക്കടുംനീല. പുറത്തേക്കിറങ്ങാൻ വിഷമം. ചുളിഞ്ഞ സ്ട്രോബെറി റ്റീഷർട്ട തലയ്ക്കു മുകളിലൂടെ വലിച്ചുരിയപ്പോൾ മെലിഞ്ഞ, മിനുസമുള്ള, പേശീചലനങ്ങളോടുകൂടിയ കൈകൾ ശരീരത്തിനു കുറുകെ ചലിച്ചു. തന്റെ പെങ്ങൾ വാതിൽക്കലെത്തിയത് അവനറിഞ്ഞില്ല. തൊലിയിൽനിന്നു നനഞ്ഞ റ്റീഷർട്ട് ഊരിമാറ്റിയപ്പോൾ, അവന്റെ ദേഹത്തിന് നനവുള്ള തേൻനിറമായി. അവന്റെ വയർ ഉള്ളിലേക്കു കുഴി യുന്നതും നെഞ്ചിൻകൂട് ഉയരുന്നതും നോക്കിയ വൾ നിന്നു. മുഖവും

കഴുത്തും തൊണ്ടത്തുടക്കത്തിലെ V ആകൃതിയിലെ ത്രികോണവും ബാക്കി ശരീരഭാഗങ്ങളെക്കാൾ ഇരുണ്ട്. കെയ്ക്കും രണ്ട് നിറം. ഷർട്ടിന്റെ കൈ മൂടുന്നയിടംവരെയുള്ള നിറത്തെക്കാൾ വിളറി, ബാക്കി കൈ. വിളറിയ തേൻനിറവസ്ത്രത്തിൽ ഒരു ഇരുണ്ടതവിട്ടുനിറക്കാരൻ. കോഫി ചേർത്ത ചോക്കലേറ്റ്, ഉയർന്ന കവിളെല്ലുകൾ, എന്തോ തിരയുന്ന കണ്ണുകൾ.

അവനവട്ടെ കണ്ടുകാണുമോ? അവന് ശരിക്കും ഭാന്തുണ്ടായിരുനോ? അവ നറിയാമായിരുനോ അവളവിടെ വനുനില്ക്കുനത് അവർ രണ്ടാളും ഒരിക്കലും മറ്റേയാളിന്റെ ശരീരം കണ്ട് നാണിച്ചിരു ന്നില്ല. പക്ഷേ അന്നൊന്നും നാണം എന്താണെന്നറിയാൻമാത്രം വകതിരി വുള്ള പ്രായത്തിലെത്തിയിരുന്നില്ല അവർ. പക്ഷേ, ഇപ്പോ ആ പ്രായത്തിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. നാണമറിയാൻ തക്ക (പായം.

(പായം. മരിക്കാനും ജീവിക്കാനും പറ്റിയ പ്രായം. (പഠയഠ.

എന്തൊരു തമാശയാണാ വാക്കിനുള്ളിൽത്തന്നെ, റാഹേൽ വിചാരിച്ചു. എന്നിട്ട് തന്നോടുതന്നെ പറഞ്ഞു: പ്രായം.

റാഹേൽ ബാത്റൂംവാതിലിനരികിൽ, മെലിഞ്ഞ നിതംബക്കാരി, (ബാക്കി കിട്ടാനായി ഗ്യാസ് സ്റ്റേഷനിൽ കാത്തുനില്ക്കെ, ഒരിക്കലൊരു മദ്യപിച്ച ഗൈനക്കോളജിസ്റ്റ്, ഒപ്പമുള്ള അവരുടെ ഭർത്താവിനോട് റാഹേൽ കേൾക്കെ പറഞ്ഞു. പ്രസവസമയത്ത് സിസേറിയൻ വേണ്ടിവരും എന്ന വട്ടോട് പറഞ്ഞേരെ). അവളുടെ മങ്ങിയ റ്റീഷർട്ടിൽ ഒരു ഭൂപടം, ഭൂപടത്തിൽ ഒരു പല്ലി, കടുംമയിലാഞ്ചിച്ചുവപ്പുനിറത്തിളക്കമാർന്ന നീണ്ട കാടൻതലമുടി, അവ ളുടെ പിൻകഴുത്തിനു താഴെ മെരുങ്ങാവിരലോടിക്കുംപോലെ പറന്നുകളിച്ചു. അവളുടെ വൈരമൂക്കുത്തി മിന്നി, ചിലപ്പോഴൊക്കെ. ചിലപ്പോഴൊന്നുമത് മിന്നിയില്ല. നാഗത്തലയുള്ള നേരിയ സ്വർണ്ണവള അവളുടെ കണകെയിൽ ഒരോറഞ്ചപ്രകാശവളയംപോലെ തിളങ്ങി. പരസ്പരം മന്ത്രിക്കുന്ന മെലിഞ്ഞ സർപ്പങ്ങൾ. അമ്മുവിന്റെ വിവാഹമോതിരം ഉരുക്കിപ്പണിയിച്ച വളകൾ. ആദ്യനോട്ടത്തിൽ അവളുടെ അമ്മയുടെ തൊലിക്കുള്ളിലേക്ക് വളർന്നെ ത്തിയിരിക്കുന്നു. അവൾ എന്നു തോന്നുമായിരുന്നു. ഉയർന്ന കവിളെല്ലുകൾ. ചിരിക്കുമ്പോൾ തെളിയുന്ന ആഴ്നുണക്കുഴികൾ. പക്ഷേ അവളമ്മുവെന ക്കാളും നീണ്ട, പരന്ന, ഉറച്ച ശരീരക്കാരിയായിരുന്നു. ഒരുപക്ഷേ ഉരുളിമയും മൃദുലതയും പെൺസങ്കല്പമായുള്ളവർക്ക് അവളത്ര ആകർഷകയായി ത്തോന്നില്ലായിരിക്കാം. കണ്ണുകൾ മാത്രം തർക്കത്തിനതീതമാംവിധം കൂടു തൽ സുന്ദരം, പ്രകാശ പൂർണ്ണം. ഒനു മുങ്ങിമരിക്കാൻ മാത്രം വലുത്. ഒരു വലിയ കണ്ടുപിടിത്തമെന്ന മട്ടിൽ ലാറി പറയുമായിരുന്നു. കൊടുക്കേണ്ട വില കൊടുത്ത് അതു കണ്ടെത്തുകയുമുണ്ടായി അയാൾ.

തന്റെ സഹോദരന്റെ നഗ്നതയിൽ തന്റേത് എത്രമാത്രം ഉണ്ടെന്നവൾ കണ്ണാൽ പരതി മുട്ടുകളുടെ വളവിൽ, കാലടിത്താഴത്തെ വളവിൽ, തോളു കളുടെ ചരിവിൽ. തോളിൽനിന്നുള്ള കൈയുടെ ബാക്കി കൈമുട്ടുമായി ചേരുന്നതിന്റെ കോണിൽ. കാൽനഖഅറ്റങ്ങളുടെ മുന്നിലേക്കുള്ള കുർക്ക ലിന്റെ രീതിയിൽ. ചന്തിയുടെ രണ്ടു ഭാഗങ്ങളിലെ, ശില്പവേല ചെയ്തതെ ടുത്ത നിമ്നസ്ഥലങ്ങളിൽ വലിഞ്ഞുമുറുകി നില്ക്കുന്ന പഴങ്ങൾ. ആണു ങ്ങളുടെ ഊര വളരാറില്ല. സ്കൂൾസഞ്ചികൾപോലെ, അവ നിമിഷനേര ത്തേക്ക് കുട്ടിക്കാലത്തിന്റെ ഓർമ്മ ഉണർത്തും. കൈയിലെ രണ്ട് വാക്സി നേഷൻപാടുകൾ നാണയത്തുട്ടുകൾപോലെ തിളങ്ങി. അവളുടേത് തുടയി ലായിരുന്നു. പെണ്ണുങ്ങൾക്കെപ്പോഴും വാക്സിനേഷൻ തുടയിലാണ്, അമ്മു പറയാ റുണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ നനഞ്ഞ കുഞ്ഞിനെ നോക്കിനില്ക്കുന്ന അമ്മയുടെയത കൗതു കത്തോടെ റാഹേൽ എസ്തതയെ നോക്കിനിന്നു. ഒരു സഹോദരി സഹോദ രനെ എന്നപോലെ. സ്ത്രതീ, പുരുഷനെ

എന്നപോലെ. ഇരട്ടകളിലൊന്ന് മറ്റേ ഇരട്ടയെ എന്നപോലെ. ഈ വിധം ഒരുപാട് പട്ടങ്ങൾ അവൾ ഒന്നിച്ചു പറത്തി. യാദൃച്ഛികമായി കണ്ടുമുട്ടിയ അപരിചിതനായ ഒരു നഗ്നൻ. ജീവിതം തുടങ്ങുന്നതിനും മുമ്പുതന്നെ അവൾക്കറിയാമായിരുന്നവൻ. അവളുടെ സുന്ദരി അമ്മയുടെ യോനിയിൽനിന്നു പുറത്തേക്കു നീന്തിവന്ന് അവൾക്കു വഴികാട്ടിയായവൻ. രണ്ടും അവയുടെ വൈരുദ്ധ്യാത്മകതകൊണ്ട് അസഹനീയം. പൊരു ത്തപ്പെടാനാകാത്തവിധം വിദൂര വ്യതിരിക്തം. എസ്തയുടെ കാതിന്റെ കീഴറ്റത്ത് ഒരു മഴത്തുള്ളി തിളങ്ങിത്തുങ്ങിനിന്നു. മെർക്കുറിയുടെ കനം കൂടിയ ഒരു മുത്തുപോലെ. വെളിച്ചത്തിലത് വെള്ളി നിറത്തിൽ തിളങ്ങി. അവളതിനെ കൈനീട്ടിത്തൊട്ടു. തുതെത്തടുത്തു. എസ്ത അവളെ നോക്കിയില്ല. അവൻ കൂടുതൽ നിശ്ചലതയിലേക്കു പിൻവാങ്ങി. തൊലിപ്പുറത്തുനിന്ന് (കെട്ടുപിണഞ്ഞ, അണ്ഡാകൃതിയിലുള്ള) ഉള്ളിടങ്ങളിലേക്ക് കൂടുതൽ ആഴത്തിലുള്ള എത്തിച്ചേരാനാകാത്ത ഏതോ കോണിലേക്ക് തന്റെ ഇന്ദ്രിയാനുഭവങ്ങളെല്ലാം തട്ടിയെടുത്തുകൊണ്ടു പോകാനുള്ള സിദ്ധി അവന്റെ ശരീരത്തിനുണ്ട് എന്നു തോന്നിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്. പാവാടയൊതുക്കിപ്പിടിച്ച്, വഴുവഴുക്കുന്ന ബാത്റൂം ഭിത്തിയിലൂടെ ഒരെ ട്ടുകാലിപ്പെണ്ണിനെപ്പോലെ മുകളിലേക്ക് തെന്നിനീങ്ങി നിശ്ശബ്ദത. എസ്ത,തന്റെ നനഞ്ഞതുണികൾ ബക്കറ്റിലേക്കിട്ടു. എന്നിട്ട് പൊടിഞ്ഞു തുടങ്ങിയ ഒരു കടുംനീലസോപ്പുകൊണ്ടവ കഴുകാൻ തുടങ്ങി.

## നാല്

## അഭിലാഷ് ടാക്കീസ്

കി" 70 എം എം സിനിമാസ്കോപ്പ സ്കീനുള്ള ആദ്യത്തെ സിനിമാ ഹാൾ എന്നായിരുന്നു അഭിലാഷ് ടാക്കീസിന്റെ പരസ്യം. ഉള്ളിലേക്കുവളഞ്ഞ സിനിമാസ്കോപ്പ സ്കീനിന്റെ മട്ടിലായിരുന്നു അതിന്റെ മുഖപ്പുപോലും. ഇംഗ്ലിഷിലും മലയാളത്തിലും(നിയോൺവെളിച്ചത്തിൽ, സിമന്റ് എഴുത്തിൽ) അഭിലാഷ് ടാക്കീസ് എന്നെഴുതിയിരുന്നു മുഖപ്പിനു മുകളിൽ. രണ്ടു സ്റ്റോയ്ക്കലെറ്റുകൾ, ഒന്ന് HIS; മറ്റൊന്ന് HERS. HERS അമ്മുന്നും ബേബിക്കൊച്ചമ്മയ്ക്കും റാഹേലിനും. ഹോട്ടൽ സീ ക്വീനിൽ മുറി ബുക് ചെയ്യാൻ പോയതിനാൽ ചാക്കോ കൂടെയില്ലാത്തതുകൊണ്ട് HIS എസ്ത യക്കുമാത്രം. മെല്ലെ, താനേ അടയുന്ന സംവിധാനമുള്ള ചുവന്ന ഫോർമിക്ക വാതിലിലൂടെ അമ്മുവെന്റയും ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെയും അകമ്പടിയോടെ റാഹേൽ HERS ലേക്ക് അറ്റം കൂർത്ത തവിട്ടുഷ്ക്കാരൻ എസ്തയുടെ(ചീപ്പും പിടിച്ചു നില്ക്കുന്ന) നേരേ കൈവീശാനായി അവൾ വഴുവഴുക്കുന്ന മാർബിൾ നിലത്തിനു കുറുകെ തിരിഞ്ഞുനിന്നു. ചുവപ്പ് വാതിൽ അവന്റെ പെങ്ങളെ മറയ്ക്കുംവരെ ആ വൃത്തികെട്ട മാർബിൾ വരാന്തയിൽ, എല്ലാം കാണുന്ന കണ്ണാടികൾക്കൊപ്പം കാത്തുനിന്നു എസ്തത്. പിന്നെയവൻ തിരിഞ്ഞ് HISന്റെ നേർക്കു നടന്നു. HERS ൽ നിലക്കവേ, അന്തരീക്ഷത്തിൽ ഊര ബാലൻസ് ചെയ്തത് മൂത്രമൊഴിച്ചാൽ മതി റാഹേൽ എന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു അമ്മു. പൊതുസ്റ്റോയ്ലറ്റുകളിലെ കമോഡുകൾ വൃത്തികെട്ടവയാണ്. രൂപാനോട്ടു കൾപോലെ. ആരുടെയൊക്കെ കൈമാറിവരുന്നതാണതെന്നാർക്കറിയാം. കുഷ്ഠരോഗികൾ, ഇറച്ചിവെട്ടുകാർ, കാർമെക്കാനിക്കുകൾ (ചലം,ചോര, ഗ്രീസ്). ഒരിക്കൽ കൊച്ചുമറിയയുടെ കൂടെ ഇറച്ചിവെട്ടുന്നയിടത്തുപോയപ്പോൾ, കടക്കാരൻ അവർക്ക് കൊടുത്ത അഞ്ചുരൂപാനോട്ടിൽ ഒരു കുഞ്ഞുതുള്ളി ചോര

പറ്റിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്നത് റാഹേൽ കണ്ടു. കൊച്ചുമറിയ അത് തള്ളവിരൽ കൊണ്ട് തുത്തുകളഞ്ഞു. തുള്ളിയുണ്ടായിരുന്നിടത്ത് ഒരു ചുവന്ന പാട് മാത്രമായി. എന്നിട്ടവരാ നോട്ട ബ്ലൗസിനകത്തോട്ടുവച്ചു. ഇറച്ചിമണക്കുന്ന ചോരപ്പണം. കമോഡിനു മുകളിലായി അന്തരീക്ഷത്തിൽ ബാലൻസ് ചെയ്തതു നില്ക്കാൻ മാത്രം ഉയരമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ, അമ്മും ബേബിക്കൊച്ചമ്മേം അവളുടെ ഓരോ കാലെടുത്ത് അവരുടെ കൈകൾക്കുമീതെ തൂക്കിയിട്ട അവളെ ഒരുവിധം താങ്ങിനിർത്തി. ബാറ്റാ ചെരുപ്പിൽ ഉപ്പുറ്റിഭാഗം പരസ്പരം ചേർന്ന്, വിരൽഭാഗം വിടർന്നകന്ന നിലയിൽ, താഴ്ത്തിയ നിക്കറുമായി അന്തരീക്ഷത്തിലുയർന്ന റാഹേൽ, ഒരു നിമിഷം അങ്ങനെ നിന്നിട്ടും ഒന്നും സംഭവിച്ചില്ല. ഇനി എന്തോ ചെയ്യും എന്ന ചോദ്യച്ചിഹ്നങ്ങളുമായി അമ്മ യെയും വല്യകുഞ്ഞമ്മാമ്മയെയും അവൾ നോക്കി. അമ്മു പറഞ്ഞു: ''ഒഴിക്ക്... ശശൾ്.' ശശൾ എന്നുവച്ചാൽ മൂത്രത്തിന്റെ ഒച്ച. മമമ് എന്നുവച്ചാൽ മ്യുസിക് റാഹേൽ അടക്കിച്ചിരിച്ചു. അമ്മു അടക്കിച്ചിരിച്ചു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അട ക്കിച്ചിരിച്ചു. മൂത്രം ഇറ്റിറ്റൊഴുകിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവരവളുടെ വായുവിലെ നില്പ് ഒന്നുകൂടി ശരിയാക്കി. റാഹേലിന് അതിലൊന്നും ഒരു വല്ലായ്മയും തോന്നിയില്ല. അവൾ ശു വച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അമ്മു അവൾക്ക് സ്റ്റോയ്ലെറ്റ് പേപ്പർ കൊടുത്തു. 'ഇനി ആരാ? ഞാനോ നീയോ?' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അമ്മുന്നോട് ചോദിച്ചു. അമ്മു പറഞ്ഞു: "എങ്ങനെ വേണേലും ആവാം. നിങ്ങള് പൊക്കോളു.' റാഹേലവരുടെ ഹാൻഡ് ബാഗ് പിടിച്ചു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ചുളിഞ്ഞ സാരി ഉയർത്തി. വല്യകുഞ്ഞമ്മാമ്മയുടെ കാലുകളെ വിസ്തരിച്ച് പഠിച്ചു റാഹേൽ. (വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം സ്കൂളിലെ ഒരു ചരിത്രക്സാസിൽ ബാബ റിന് ഗോതമ്പുനിറവും തുണുപോലത്തെ തുടകളുമാണുണ്ടായിരുന്നത് എന്നു വായിച്ചുകേൾക്കുമ്പോൾ, ഈ രംഗം അവളുടെ മനസ്സിലൂടെ മിന്നിമറഞ്ഞു. ഒരു വലിയ പക്ഷിയെപ്പോലെയാണ് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ കമോഡിനു മുകളിൽ ബാലൻസ് ചെയ്തതു നിന്നത്. സുതാര്യമായ കണങ്കാലിലെ നീലഞരമ്പുകൾ, എഴുന്നുനില്ക്കുന്ന തയ്യലുകൾപോലെ. നുണക്കുഴിയുള്ള തടിച്ച

മുട്ടുകൾ നിറയെ രോമങ്ങൾ. എത്ര വലിയ ഭാരമാണ് താങ്ങിയിരുന്നത് ആ പാവം കുഞ്ഞിപ്പാദങ്ങൾ!) ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഒരരനിമിഷത്തിന്റെ പകുതി നേരം കാത്തു. മുന്നോട്ട് കുനിച്ച തല. ഒരു മണ്ടൻചിരി. മാറിടം താഴോട്ട ആടി. ബ്ലൗസിനുള്ളിലെ മത്തങ്ങകൾ, ഊര പൊന്തിച്ച പിന്നോട്ടു തള്ളിപ്പിടിച്ച് ഗുളുഗുളു ഒച്ച തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവർ കണ്ണുകൊണ്ട് കേട്ടുനിന്നു. മലയിടു ക്കിലൂടെ ഒരു മഞ്ഞ അരുവിയുടെ മർമ്മരം. റാഹേലിനിതെല്ലാം നന്നേ രസിച്ചു. ഹാൻഡ്ബാഗ് പിടിക്കൽ. എല്ലാരും എല്ലാരുടെയും മുന്നിൽ വച്ച് മൂത്രമൊഴിക്കൽ, കൂട്ടുകാരെപ്പോലെ. എത്ര വിലപിടിച്ചതാണ് ഈ തോന്നൽ എന്നതിനെക്കുറിച്ച് യാതൊന്നും അറിയി ല്ലായിരുന്നു അന്നവൾക്ക് കൂട്ടുകാരെപ്പോലെ. ഇനി ഒരിക്കലും അവരിങ്ങനെ ഒരുമിച്ചാവാൻ പോകുന്നില്ല എന്നവളറിഞ്ഞതേയില്ല... അമ്മും അവളും ബേബിക്കൊച്ചമ്മയും. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ഊഴം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവൾ വാച്ചിൽ നോക്കി, "എത്ര നേരമാണീ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെടുത്തത്. രണ്ടിന് പത്തു മിനിട്ട. അവൾ പറഞ്ഞു.

Rubadub dub (Rahel thought) Three Women in a tub, Tarry a while said Slow.

Slow യെ ഒരാളെന്നു സങ്കല്പിച്ചു. അവൾ, സ്ലോ കുര്യൻ, സ്ലോ കുട്ടി, സ്ലോ മോൾ, സ്ലോ കൊച്ചമ്മ. സ്റ്റോ കുട്ടി ഫാസ്റ്റ് വര്ഗീസ് ആൻഡ് കുര്യാക്കോസ് താരൻബാധിച്ച് മൂനു സഹോദരന്മാര് അമ്മുന്നേത് ഒരു രഹസ്യമന്ത്രണം പോലുണ്ടായിരുന്നു. കമോഡിന്റെ വശങ്ങളിലേക്ക് ഒച്ചവരാത്ത രീതിയിലാണമ്മ മൂത്രമൊഴിച്ചത്. അവളുടെ കണ്ണുകളിലെ അപ്പൻ-കടുപ്പഭാവം മാറി അവളുടെ കണ്ണുകൾ വീണ്ടും അമ്മു ക്കണ്ണുകൾ ആയിത്തീർന്നിരുന്നു. അവളുടെ പുഞ്ചിരിയിൽ ആഴനുണക്കുഴി കൾ തെളിഞ്ഞു. ദേഷ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല അപ്പോഴവൾക്ക് വെളുത്തക്കാര്യ ത്തിലോ തുപ്പൽക്കുമിളക്കാര്യത്തിലോ ഒന്നും. അതൊരു നല്ല ലക്ഷണമായിരുന്നു. എസ്തതാ-തനിയെയ്ക്ക് യൂറിനലിലെ

പാറ്റാഗുളികകൾക്കും സിഗററ്റ് കുറ്റികൾക്കും മുകളിലേക്കാണ് മൂത്രമൊഴിക്കേണ്ടിയിരുന്നത്. കമോഡിൽ മൂത്രമൊഴിക്കാമായിരുന്നു. പക്ഷേ അതൊരു തോൽവിപോലെയാകും. പക്ഷേ യൂറിനലിലേക്കു മൂത്രമൊഴിക്കാൻ പറ്റില്ല. അതിനു പൊക്കം വേണം. പൊക്ക ത്തിനായി അവൻ ചുറ്റും പരതി, HIS ന്റെ മൂലയിൽ ഒടുക്കം അവനത് കണ്ടെത്തി. ഒരു വൃത്തികെട്ട ചുല, അരഭാഗം പാലുപോലുള്ള ദ്രാവകവും (ഫിനൈൽ) അതിലൂടൊഴുകി നടക്കുന്ന എന്തെല്ലാമോ കറുത്തതരികളും നിറഞ്ഞ ഒരു സ്ക്വാഷ് കുപ്പി. തറതുക്കുന്ന കോൽ, തുരുമ്പുപിടിച്ച രണ്ട് കാലിറ്റിന്നുകൾ, ചെലപ്പം അത് പാരഡൈസ് പിക്കിൾ പ്രൊഡക്റ്റ്സിന്റേ താവും. സിറപ്പിലിട്ട പൈനാപ്പിൾക്കഷണങ്ങൾ. അല്ലെങ്കിൽ പൈനാപ്പിൾ പൂളുകൾ. അമ്മമ്മ-റ്റിന്നുകൾ കാരണം ഉണ്ടായ ഗമകുടലോടെ, എസ്തതാതനിയെ യൂറിനലിനു മുന്നിൽ കാലിപ്പാട്ടകൾ നിരത്തിവച്ചു. എന്നിട്ടതിന്മേൽ കയറിനിന്നു. ഒരു കാലൊന്നിൽ, മറ്റേക്കാൽ മറ്റേതിൽ... എന്നിട്ട് ആടിയുല യലൊന്നുമില്ലാതെ ശ്രദ്ധിച്ച മൂത്രമൊഴിച്ചു. ഒരു പുരുഷനെപ്പോലെ. കുതിർന്ന സിഗററ്റകുറ്റികൾ ഒന്നുകൂടി നനഞ്ഞ് ചുരുണ്ടു. ഇനി അത് കത്തിക്കാനേ പറ്റില്ല. എല്ലാം കഴിഞ്ഞപ്പോ എസ്തത റ്റിൻ നീക്കി കണ്ണാടിക്കു് മുന്നിലെ വാഷ്ബേസിനരികിലേക്കുവച്ചു. എന്നിട്ട് അതിൽക്കേറി നിന്നു കൈകഴുകി, തലമുടി നനഞ്ഞകൈകൊണ്ട് തടവി. എന്നിട്ട് അമ്മുവെന്റ കൂറ്റൻ ചീപ്പെടുത്ത് (അതിന്റെ വലിപ്പത്തിനുമുന്നിൽ അവനൊരിത്തിരിക്കുഞ്ഞനായിപ്പോയി) അവൻ അവന്റെ എൽവിസ് പഫ് പുനഃസൃഷ്ടിച്ചു. ആദ്യം പുറകോട്ടു പറ്റിച്ച ചീകിവച്ചു. പിന്നെ അതിനെ മുന്നോട്ടു തള്ളി, ഏറ്റവുമവസാനം ഒരു വശത്ത് പൊന്തിച്ചുവച്ചു. പിന്നെ ചീപ്പ് പോക്കറ്റിൽ തിരികെയിട്ടു. റ്റിന്നുമ്പുറത്തുനിന്നി റങ്ങി അവയെ ചുലിനും കുപ്പിക്കും നിലംതുക്കുന്ന കോലിനും ഒപ്പം വച്ചു. എന്നിട്ടവനവരെ താണുവണങ്ങി. കുപ്പി, ചൂല്, പാട്ടകൾ, നിലംതുക്കുന്ന കോൽ.

ഒരു ചിരിയോടെ അവൻ പറഞ്ഞു. 'ബോ ബോ' എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു വേണം ബോ ചെയ്യാൻ (തല കുനിച്ച വണങ്ങാൻ)

എന്നായിരുന്നു കുട്ടി ക്കാലത്തവന്റെ ധാരണ. പറഞ്ഞിട്ടേ ചെയ്യാവു. 'ബോ, എസ്തത് എന്നാണ വനോട എല്ലാവരും പറയാറുണ്ടായിരുന്നത്. ബോ ചെയ്തശേഷം എസ്ത 'ബോ' എന്നു പറയും, അതുകേട്ടെല്ലാവരും പരസ്പരം നോക്കി ചിരിക്കും, അവനു വേവലാതിയാകും. നിരപ്പല്ലാപ്പല്ലുകാരൻ എസ്തതാ-തനിയെ. അവൻ പുറത്തിറങ്ങി അമേം പെങ്ങളെയും വല്യകുഞ്ഞമ്മാമ്മയെയും കാത്തുനിന്നു പുറത്തുവന്നപ്പോ അമ്മു ചോദിച്ചു. 'ഓ കെ, എസ്തപ്പാൻ?' എസ്തത തലമുടിച്ചീകലിന് ഇളക്കം വരാതെ തലയാട്ടി 'ഓ കെ' എന്നു പറഞ്ഞു. ഓ കെ? ഓ കെ. അവൻ ചീപ്പ അമ്മയുടെ ഹാൻഡ്ബാഗിലിട്ടു. മുതിർന്ന യാൾ എന്ന നിലയ്ക്ക് ആദ്യമായി ഏല്പിച്ച കൃത്യം ഭംഗിയായി അന്തസ്സായി സ്വയംപര്യാപ്തതയോടെ നിർവ്വഹിച്ച കുർത്ത തവിട്ടു ഷുസുകാരൻ മകനോട പെട്ടെന്നമ്മുന ഒരു വാത്സല്യത്തള്ളിച്ച തോന്നി. അവളവന്റെ തലമുടിയി ലൂടെ വിരലോടിച്ചു. അവളവന്റെ എൽവിസ് പഫ് ആകെ അലങ്കോലമാക്കി. സ്റ്റീൽ എവറെഡിടോർച്ചുമായി നിന്ന മനുഷ്യൻ, സിനിമ തുടങ്ങി,വേഗം *ചെല്ല* എന്നു പറഞ്ഞു. പഴഞ്ചൻ ചുവപ്പുകാർപ്പറ്റിട്ട ചുവപ്പുപ്ടികളിലൂടെ അവർ തിരക്കിട്ട നടന്നുകയറി. ചുവപ്പുകോണിൽ ചുവപ്പുതുപ്പൽപ്പാടുകളുള്ള ചുവപ്പുനെസ്റ്റയർകെയ്സ് ടോർച്ചുകാരൻ മനുഷ്യൻ മുണ്ട് ഉയർത്തിപ്പിടിച്ച്, വൃഷണങ്ങൾക്കു മുകളിലൂടെ മടക്കിച്ചുറ്റി, ഇടതുകൈകൊണ്ടു പിടിച്ചിരുന്നു. പടി കയറുമ്പോഴയാളുടെ കാൽവണ്ണയിലെ പേശികൾ അയാളുടെ തൊലി ത്താഴെ രോമാവൃതമായ പീരങ്കിയുണ്ടകൾപോലെ ഉരുണ്ടുകൂടി. വലതുകൈയിൽ ടോർച്ച് മനസ്സുകൊണ്ട് അയാൾ തിരക്കുപിടിച്ചു. 'തുടങ്ങീട്ട് കൊറേ നേരമായി, അയാൾ പറഞ്ഞു. സിനിമാത്തുടക്കം കാണാമ്പറ്റിയില്ല. മഞ്ഞത്തൊങ്ങലരികുകളിൽ ബൾബുകൾ പ്രകാശിക്കുന്ന തിരമാലപോലുള്ള വെൽവെറ്റ കർട്ടന്റെ മുക ളിലേക്കുയരൽ കാണാമ്പറ്റിയില്ല...അതങ്ങനെ മെല്ലെ മുകളിലേക്കുയരു മ്പോൾ ഹതാരിയിലെ *ബേബി* എലഫെന്റെ വാക്സ് ആയിരുന്നിരിക്കും അക മ്പടിസംഗീതം. അല്ലെങ്കിൽ കേണൽ ബോഗീസ് മാർച്ച് അമ്മു, എസ്തതയുടെ കൈപിടിച്ചു; പടികളിലൂടെ

കാലുയർത്തിവച്ചു കൊണ്ട് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ റാഹേലിന്റേതും. തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന മത്തങ്ങ കളുടെ ഭാരം പേറിയും ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, സിനിമ കാണാനുള്ള തന്റെ വ്യഗ്രത തന്നോടുതന്നെയും സമ്മതിക്കാൻ പിശുക്കുകാട്ടി. കുട്ടികൾക്കുവേ ണ്ടിമാത്രമാണ് താൻ സിനിമാ കാണുന്നത് എന്നു ചിന്തിക്കുവാനായിരുന്നു അവർക്കിഷ്ടം. മറ്റുള്ളവർക്കുവേണ്ടി താൻ ചെയ്തത്, തനിക്കായി മറ്റുള്ള വർ ചെയ്യാത്തത് എന്ന് രണ്ടുതരം ലിസ്റ്റുകൾ അവരെപ്പോഴും സൂക്ഷിച്ചു. തുടക്കത്തിലെ കന്യാസ്ത്രതീഭാഗങ്ങൾ ആയിരുന്നു അവർക്കിഷ്ടം. അതു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവല്ലേ എന്നിവർ പ്രാർത്ഥിച്ചു. തങ്ങൾക്കേതുമായാണോ താദാത്മ്യം തോന്നുന്നത് അതിനെയാണ് ആളുകൾ ഇഷ്ടപ്പെടുക എന്നമ്മു ഇരട്ടകളോട് പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. ക്യാപ്റ്റൻ വോൺ റ്റാപ് ആയി അഭിന യിക്കുന്ന ക്രിസ്റ്റഫർ പളമറുമായാണ് റാഹേൽ താദാത്മ്യം പ്രാപിച്ചത്. ഉറ പ്പായും ചാക്കോ അയാളുമായി താദാത്മ്യം പ്രാപിച്ചിരുന്നില്ല്. ക്യാപ്റ്റൻ വോൺ ക്ളാപ് ട്രാപ്റ്റ് എന്നു കളിയാക്കാനായിരുന്നു അയാൾക്കിഷ്ടം.

ചോര കണ്ട മത്തുപിടിച്ച കൊതുകിനെപ്പോലായിരുന്നു റാഹേൽ പറ ക്കൽ. ഭാരമില്ലാതെ. രണ്ടുപടി മുകളിലേക്ക് രണ്ടുപടി താഴേക്ക് ഒരുപടി മുകളിലേക്ക് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഒരു ചുവപ്പു പടി കേറിയപ്പോഴേക്ക് അവൾ അഞ്ചെണ്ണം കേറിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

I am Popeye the sailor man dum dum I live in a Cara van dum dum / op en the door

And Fall on the floor
I am Popeye the sailor man dum dum

മോളിലേക്കു രണ്ട്. താഴേക്കു രണ്ട്, മോളിലേക്കൊന്ന്. ചാടിച്ചാടി. 'റാഹേൽ, ഇനീം പഠിച്ചില്ല അല്ലേ നീയ, ഉവ്വോ? അമ്മു ചോദിച്ചു. റാഹേൽ പാഠം ഓർത്തു:

ആവേശം എപ്പോഴും കണ്ണീരിലേക്ക് നയിക്കും. ഡം ഡം.

അവർ പ്രിൻസസ് സർക്കിൾ ഭാഗത്തെത്തി. റിഫ്രഷ്മെന്റ് കൗണ്ടറും കഴി ഞ്ഞവർ നടന്നു. അവിടെ ഓറഞ്ച് പാനീയങ്ങൾ ആളുകളെ കാത്തിരിക്കുകയാ യിരുന്നു. നാരങ്ങാപ്പാനീയങ്ങളും കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഓറഞ്ചനിറ ത്തിന് വല്ലാത്ത ഓറഞ്ച് നിറം. നാരങ്ങാനിറത്തിന് വല്ലാത്ത നാരങ്ങാനിറം. ചോക്കലേറ്റുകൾക്ക് വല്ലാത്തൊരലിയൽ. ടോർച്ചു മനുഷ്യൻ, ഹെവി പ്രിൻസസ് സർക്കിളിന്റെ വാതിൽ തുറന്നു. ഫാൻ കറങ്ങും-കപ്പലണ്ടി കൊറിക്കും ഇരുട്ടിലേക്ക് ഹെയറോയിലിന്റെയും ശ്വാസോച്ഛ്വാസം ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യനിശ്വാസങ്ങ ളുടെയും മണം, പഴഞ്ചൻകാർപ്പറ്റിന്റെയും മണം. റാഹേൽ എന്നും ഓർത്തു വച്ച, നിധിപോലെ ഓർമ്മയിൽ സൂക്ഷിച്ചു. *സൗണ്ട്* ഓഫ് മ്യൂസിക്കിന്റെ ഐന്ദ്രജാലികമണം. മണങ്ങൾ സംഗീതംപോലെ ഓർമ്മകൾ സൂക്ഷിച്ചു വയ്ക്കുന്നു. അവൾ ആഞ്ഞുശ്വാസമെടുത്ത് ആ മണങ്ങളെയെല്ലാം ഇനി വരുംകാലത്തോർക്കാനായി ഭദ്രമായടച്ചു കുപ്പിയിൽ സൂക്ഷിച്ചുവച്ചു. എസ്തയുടെ കൈയിലായിരുന്നു ടിക്കറ്റുകൾ. കുഞ്ഞുപുരുഷൻ. കാരവാനിൽ താമസമാക്കിയവൻ. ഡം ഡം. ടോർച്ചമനുഷ്യൻ പിങ്ക് ടിക്കറ്റുകളിലേക്ക് വെളിച്ചമടിച്ചുനോക്കി. ജെ നിരയിലെ 17,18,19,20 സീറ്റുകൾ. അമ്മു, എസ്തത, റാഹേൽ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. അവർക്കു പോകാനായി ആവഴി ഈവഴി അതുവഴിയൊക്കെ കാലൊതു ക്കിവച്ച ആളുകൾ അവർക്ക് നീരസത്തോടെ സ്ഥലം കൊടുത്തു. അവരെ യൊക്കെ ഞെക്കിഞെരുക്കി മുന്നോട്ട് കസേരകളുടെ സീറ്റുകൾ മടങ്ങിയാ ണിരുന്നത്, അത് വലിച്ചിട്ടിട്ടുവേണം ഇരിക്കാൻ. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ സീറ്റ് നിവർത്തുപിടിച്ചുകൊടുത്തു. റാഹേലതിൽ കയറി ഇരുന്നു. അവൾക്ക് ഭാരം കുറവായിരുന്നതിനാൽ സീറ്റ താനേ കുമ്പി, സാൻഡ്വിച്ചിനകത്തെ സ്റ്റഫിങ് പോലുണ്ടായിരുന്നു സീറ്റിനുള്ളിലെ അവളുടെ ഇരിപ്പ.

അവൾ കാൽമുട്ടു കൾക്കിടയിലൂടെയാണ് സ്കീനിലേക്ക് നോക്കിയത്. രണ്ടുകാൽമുട്ടുകളും ഒരു ജലധാരാത്തലമുടിക്കെട്ടും-അതായിരുന്നു. അപ്പോൾ റാഹേൽ. എസ്ത അന്തസ്സുപാലിച്ച് നേരാംവണ്ണം സീറ്റിന്റെ അറ്റത്തിരുന്നു. സ്കീനിലെ സിനിമയില്ലാത്ത അരികുകളിൽ ഫാനിന്റെ നിഴലുകൾ കാണാമായിരുന്നു. ടോർച്ചണഞ്ഞു. ലോകവിജയം നേടിയ സിനിമ തെളിഞ്ഞു. തെളിഞ്ഞ, വിഷാദമയമായ പള്ളിമണികളുടെ ശബ്ദം നിറഞ്ഞ ക്യാമറ ഉയർന്ന് ആകാശനീല (കാർ-നിറം) ഓസ്ട്രിയൻ ആകാശത്തേക്ക് ക്യാമറ കുതിച്ചുയർന്നു. വളരെ താഴത്ത്, നിലത്ത് കന്യാസ്ത്രതീമഠമുറ്റത്ത് വിരിച്ച മിനുസപ്പാറക്ക ല്ലുകൾ തിളങ്ങി. അതിനു കുറുകെ നടക്കുന്ന കന്യാസ്ത്രതീകൾ. മന്ദഗതി യിൽ നടക്കുന്ന ചുരുട്ടുകൾപോലെ. ശാന്തരായ കന്യാസ്ത്രതീകൾ, തങ്ങൾ ക്കുള്ള കത്തൊന്നും പൊട്ടിച്ചുവായിക്കാത്ത റെവറെൻഡ് മദറിനു ചുറ്റും കൂടിനിന്നു ശാന്തരായിത്തന്നെ ഒരു റൊട്ടിക്കഷണത്തെ പൊതിഞ്ഞ ഉറു മ്പുകൾപോലെ. രാജ്ഞിച്ചുരുട്ടിനു ചുറ്റുമായി കുറെ ചുരുട്ടുകൾ. അവരുടെ കാൽമുട്ടുകളിലൊന്നും രോമങ്ങളില്ല. ബ്ലൗസിനുള്ളിൽ മത്തങ്ങകളില്ല. അവ രുടെ നിശ്വാസത്തിനോ പെപ്പർമിന്റ് മണം. റെവറെൻഡ് മദറിനോട് പരാതി പറയാനുണ്ടായിരുന്നു അവർക്ക് മധുരഗാനസ്വരത്തിൽ പരാതികൾ. ജുലി ആൻഡുസിനെപ്പറ്റി കുന്നിനുമുകളിൽ The Hills AreAlive with the Sound of Music പാടിനടക്കുന്ന, ഒരിക്കൽക്കൂടി കുർബ്ബാനയ്ക്കു വൈകി എത്താൻ പോകുന്ന ജൂലി ആൻഡുസിനെപ്പറ്റി

She Climbs a tree and scrapes her knee കന്യാസ്ത്രതീകൾ സംഗീതാത്മകമായി ഏഷണി കൂട്ടി.

Her dress has got a tear.

She waltszes on her way to Mass

And Whistles on the stair... ആളുകൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. 'ൾ' എന്നു പറഞ്ഞു. അവരെല്ലാം. ൾ് *ശ്*! ശ്!

And underneath her Wimple She has Curlers in her hairl

ആ വരികൾ വന്നത് പടത്തിനു പുറത്തുനിന്നായിരുന്നു. ഫാനിരമ്പത്തെയും കപ്പലണ്ടിത്തീറ്റയുടേതുമായ ഇരുട്ടിനെയും തുളച്ചു വന്ന ആ ഒച്ച, നല്ല തെളിഞ്ഞ യഥാർത്ഥ ഒച്ചയായിരുന്നു. കാഴ്ചക്കാരിലെവിടെയോ ഒരു കന്യാ സ്തീ, കുപ്പിയുടെ അടപ്പുകളെന്നപോലെ തലകൾ തിരിഞ്ഞു. തലകളുടെ തലമുടിക്കറുപ്പുപിൻവശം, അതോടെ വായകളും മീശകളും ഉള്ള തലക ളായി. സാവുകളെപ്പോലെ പല്ലുകളുള്ള, ഒച്ചവയ്ക്കുന്ന വായകൾ. ഒരുപാടു വായകൾ. ഒരു കാർഡിൽ പതിച്ചുവച്ച സ്റ്റിക്കറുകൾപോലെ. "ൾ ശ് ശ്. അവ ഒന്നിച്ച് പറഞ്ഞു. പാട്ടുപാടിയിരുന്നത് എസ്തതയായിരുന്നു. തലമുടിപൊക്കിച്ചീകിയ ഒരു കന്യാസ്ത്രതീ, ഒരു എൽവിസ് പെൽവിസ് നൺ. അവനത അടക്കിനിർത്താ നാകുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. 'അവനെ പറഞ്ഞുവിട് പുറത്തേക്ക്. അവനാണ് പാട്ടുകാരൻ എന്നറി ഞ്ഞപ്പോൾ പ്രേക്ഷകജനം പറഞ്ഞു. ഒന്നുകിൽ മിണ്ടാതിരി; അല്ലേൽ പുറത്തുപോ. ഒന്നുകിൽ പുറത്തുപോ; അല്ലേൽ മിണ്ടാതിരി. പ്രേക്ഷകജനം ഒരു വലിയ മനുഷ്യൻ. എസ്തതയോ ഒരിത്തിരി മനുഷ്യൻ. കൈയിൽ ടിക്കറ്റുകളുമുണ്ട്. 'എസ്താ, ദൈവത്തെയോർത്ത് ഒന്നു മിണ്ടാതിരി. അമ്മു ദേഷ്യത്തിൽ മന്ത്രിച്ചു. അങ്ങനെ എസ്തത മിണ്ടാതിരുന്നു. വായകളും മീശകളും സ്വസ്ഥാ നത്തേക്കു തിരിഞ്ഞ് എല്ലാം പഴയപടിയായി. പക്ഷേ യാതൊരു മുന്നറിയി പ്പുമില്ലാതെ പാട്ട് വീണ്ടും തിരികെയെത്തി. എസ്തതയ്ക്കക്കത് നിർത്താനായില്ല. 'അമ്മു, ഞാമ്പുറത്തുപോയി പാടിക്കോട്ടെ? പാടിക്കഴിഞ്ഞ് ഞാൻ തിരിച്ചുവരാം.' (അമ്മുവിന്റെ അടിവീഴുംമുമ്പേ) എസ്തത ചോദിച്ചു. "പക്ഷേ നിന്നെ ഞാനിനി എന്നെങ്കിലും പുറത്തുകൊണ്ടുപോകും എന്നു കരുതണ്ട്, നീ *എല്ലാരേം* നാണംകെടുത്തുകയാണ്.' പക്ഷേ, പാടാതിരിക്കാൻ പറ്റില്ലായിരുന്നു എസ്തയ്ക്ക് അവൻ പോകാ നായി എഴുന്നേറ്റു. ദേഷ്യം അമ്മുനേയും കടന്ന്. മുട്ടുകൾക്കിടയിലുടെ സിനിമ കണ്ടിരിപ്പായ റാഹേലിനെയും കടന്ന് ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെയും കടന്ന്. കാല്, അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടതുവഴിഇതുവഴി ഒതുക്കിപ്പിടിക്കേണ്ടി വന്ന കാഴ്ചക്കാരെ കടന്ന് വാതിലിലിലെ ചുവപ്പു ചിഹ്നം EXIT എന്ന് ചുവപ്പുനിറത്തിൽ തെളി ഞത്തുനിന്നു. എസ്തത EXITed. പുറത്തെ ഇടനാഴിയിൽ, ഓറഞ്ച് പാനീയങ്ങൾ കാത്തിരിക്കുകയായി രുന്നു. നാരങ്ങാപ്പാനീയങ്ങളും കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഉരുകിയ ചോക്ക ലേറ്റുകളും കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഇലക്ട്രിക് ബ്ല നിറത്തിലെ *ഫോം* ലെതർ കാർ-സോഫകളും കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഉടൻ വരുന്നു! പോസ്റ്ററുകളും കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. എസ്താ-തനിയെ അഭിലാഷ്ടാക്കീസിലെ പ്രിൻസസ് സർക്കിൾ ലോബിയിൽ ഇലക്ട്രിക് ബ്ല നിറത്തിലെ *ഫോം* ലെതർ കാർ-സോഫയിലി രുന്ന് പാടി. ശുദ്ധജലംപോലെ തെളിഞ്ഞ കന്യാസ്ത്രീയൊച്ചയിൽ.

But how do you make her stay? And listen to all you say?

റിന്റെഫഷ്മെന്റ് കൗണ്ടറിനുപിന്നിൽ മൂന്ന് സ്റ്റുള്ളുകൾ അടുപ്പിച്ചിട്ട ഇന്റർവെൽ കാത്തുകിടന്നുറക്കമായിരുന്നയാൾ എണീറ്റു. അയാൾ-അറ്റംകുർത്ത തവിട്ടു നിറ ഷക്കാരൻ എസ്തതാ-തനിയെ കൺപീളക്കണ്ണാൽനോക്കി. അവന്റെ ആകെ അലങ്കോലമായ തലമുടിചീകലും നോക്കി. അയാളെഴുന്നേറ്റ് ചെളി നിറമുള്ള ഒരു തുണികൊണ്ട് കൗണ്ടർ തുടച്ചു. എന്നിട്ട് കാത്തുനിന്നു.

കാത്തുകൊണ്ട് തുടച്ചു. തുടച്ചുകൊണ്ട് കാത്തു. എസ്തത പാടുന്നതു നോക്കി.

How do you keep a wave upon the sand? Oh, how do you so/ve a problem like Maree... yah?

'ഏയ്, എടാ ചെറുക്കാ' ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ വിളിച്ചു. ഉറക്കംകൊണ്ട് കനത്ത ചരലൊച്ചയിൽ വിളിച്ചു. "നീ എന്നാ പണിയാ കാണിക്കുന്നേ?'

How do you hold a moonbeam

എസ്തത പാടി. 'ഏയ്, ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ പറഞ്ഞു: "ഇതേ,എന്റെ വിശമനേരമാ. ഇപ്പത്തന്നെ എണീറ്റു പണി വീണ്ടും തൊടങ്ങാറാകും. അതു കൊണ്ട് നീ ഇവിടെ നിന്റെ ഇംഗ്ലിഷ്പാട്ടുംപാടി നിന്നാൽ പറ്റുകേല. അതങ്ങ് നിർത്തിയേരെ. അയാളുടെ സ്വർണ്ണനിറ-റിസ്റ്റവാച്ച് ചുരുണ്ടകെത്തണ്ടരോമ ങ്ങളാൽ ഏതാണ്ട് മുഴുവനായും മറഞ്ഞനിലയിലായിരുന്നു. അയാളുടെ സ്വർണ്ണമാല നെഞ്ഞത്തെ രോമംകൊണ്ട് ഏതാണ്ട് മുഴുവനായും മറഞ്ഞ നിലയിലായിരുന്നു. അയാളുടെ വെള്ളനിറ-സ്റ്റെർലിൻഷർട്ട് കുടവയർ തുട ങ്ങുന്നിടംവരെ തുറന്നിട്ടിരുന്നു. ആഭരണവിഭൂഷിതനായ ഒരു മെരുങ്ങാക്കര ടിയെപ്പോലുണ്ടായിരുന്നു അയാൾ. ശീതളപാനീയങ്ങളും സ്തനാക്സും വാങ്ങി നില്ക്കുമ്പോൾ ആളുകൾക്കു നോക്കാനായി വച്ച കണ്ണാടികൾ ഉണ്ടായി രുന്നു. അയാൾക്കു പിന്നിൽ. ആണുങ്ങൾക്കവരുടെ തലമുടിവളച്ചുചീകലു കൾ കോതിയൊതുക്കാനും പെണ്ണുങ്ങൾക്കവരുടെ *തലമുടിക്കെട്ട്* ശരിയാ ക്കാനും. കണ്ണാടികൾ, എസ്തതയെ നോക്കി. "നിനക്കെതിരെ ഒരു പരാതി എഴുതി ഫയൽ ചെയ്യാനോകുവാ ഞാൻ. എന്താ കൊള്ളാമോ?' എസ്തത പാട്ടുനിർത്തി തിരികെപ്പോകാനായി എഴുന്നേറ്റു.

'ഏതായാലും നീ എന്റെ വിശമനേരം ഒരുപ്പോക്കാക്കി, എന്നെ ശല്യപ്പെ ടുത്തി ഉണർത്തിയെണീപ്പിച്ചതല്ലേ നീ, വാ, വന്ന് എന്തേലും കുടിച്ചേച്ചുപോ. അത്രേലും ചെയ്യാൻ പറ്റുവല്ലോ നെനക്ക്' ഷേവ് ചെയ്യാത്ത, കീഴ്ത്താടി കുർത്ത മുഖം. അയാളുടെ മഞ്ഞപ്പല്ലു കൾ, പിയാനോ കീ എന്നപോലെ കുഞ്ഞ് എൽവിസ് പെൽവിസിനെ നോക്കി നിന്നു. 'നോ, താങ്ക്യു. എന്റെ ആളുകള് എന്നെ കാത്തിരിക്കുവാ. തനേമല്ല എന്റെ പോക്കറ്റ് മണി തീർന്നിരിക്കുകാ, എസ്ത വിനയത്തോടെ പറഞ്ഞു. 'പോർക്കെറ്റ്മണ്ണിയോ? ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ ചോദിച്ചു. അപ്പോഴും മഞ്ഞപ്പല്ലുകൾ സാകൂതം വീക്ഷണം തുടർന്നു. ആദ്യം ഇംഗ്ലിഷ് പാട്ടുകൾ, പിന്നെ പോർക്കറ്റമണ്ണി. നീ

എവിടാ ജീവിക്കുന്നേ? അങ്ങ് ചന്ദ്രനിലാനോ?' എസ്തത പോകാനായി തിരിഞ്ഞു. 'നിലക്ക്, ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ കടുപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. 'ഒന്നു നിന്നേ.' അയാൾ ഇത്തിരി മര്യാദയ്ക്ക് ഒന്നുകൂടിപ്പറഞ്ഞു, ''ഞാന്നി നോട് ഒരു കാര്യം ചോദിച്ചായിരുന്നു.' അയാളുടെ മഞ്ഞപ്പല്ലിന് കാന്തികശക്തി ഉണ്ടായിരുന്നു. അവയ്ക്ക് കാണാനും ചിരിക്കാനും പാടാനും മണക്കാനും അനങ്ങാനും കഴിയുമായി രുന്നു. അതിന് മാസ്മരികതയുണ്ടായിരുന്നു. 'നീ എവിടാ താമസിക്കുന്നതെന്നാ ഞാൻ ചോദിച്ചത്?' തന്റെ വൃത്തി കെട്ട വല നെയ്തതുകൊണ്ടയാൾ ചോദിച്ചു. 'അയ്മനം. ഞാൻ താമസിക്കുന്നതയമനത്താ. എന്റമ്മുമേടെയാ പാര ഡൈസ് പിക്കിൾസ് & പ്രിസെർവ്സ്, സ്ലീപ്പിങ് പാർട്ണറാ അമ്മുമ്മ.' ''അതെയോ, ഇപ്പോഴുമതെയോ? അവരിപ്പം ആരുടെ കൂടെയാ കെടപ്പ?' ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ ചോദിച്ചു. *എന്നിട്ട്* എസ്തതയ്ക്ക് മന സ്സിലാകാത്ത ഒരു വഷളൻ ചിരി പാസ്സാക്കി അയാൾ. 'വിട്ടേരെ, അത് പറഞ്ഞാ നെനക്ക് മനസ്സിലാകത്തില്ല.' 'വാ, വന്ന് വല്ലോം കുടിക്ക്... ഒരു ഫ്രീ ശീതളപാനീയം. വാ.വാ. ഇവി ടെവന്ന് നിന്റമ്മുമ്മയെക്കുറിച്ച് പറയ, എസ്ത ചെന്നു. മഞ്ഞപ്പല്ലുകളാൽ വശീകരിക്കപ്പെട്ട് 'ഇങ്ങോട്ട് കൗണ്ടറിനു പുറകിലോട്ട് വാ, ഓറഞ്ചപാനീയനാരങ്ങാപ്പാ നീയക്കാരൻ പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട് ശബ്ദം താഴ്ത്തി മന്ത്രണംപോലാക്കി, "അതേ ഇന്റർവെലിനുമുമ്പ് വില്പന പാടില്ലെന്നാ, അതുകൊണ്ട് രഹസ്യമായി വേണം. തീയറ്ററുകാര് അറിഞ്ഞാ, പണിയാകും. ഒന്നു നിർത്തി അയാൾ പറഞ്ഞു. ''ശിക്ഷ കിട്ടും.' എസ്തത സൗജന്യപാനീയത്തിനായി കൗണ്ടറിനു പിന്നിലേക്ക് ചെന്നു. ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ കിടന്നുറങ്ങാനായി മൂന്ന് സ്റ്റുള്ളുകൾ ചേർത്തിട്ടിരിക്കുന്നത് എസ്ത കണ്ടു. .... അയാളിരുന്നിരുന്ന്, ഇരിക്കുന്ന ഭാഗത്തെ തടി തിളങ്ങുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

'ഇനി നീ എനിക്കുവേണ്ടി ഇതൊന്ന് പിടിച്ചേ, ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാ പ്പാനീയക്കാരൻ തന്റെ വെള്ള മൽമൽ മുണ്ടിനടിയിൽനിന്ന് ലിംഗമെടുത്ത് അവനുനേരെ നീട്ടി, 'ഞാനപ്പോഴേക്ക് നെനക്ക് വെള്ളമെടുക്കാം. നാരങ്ങയോ ഓറഞ്ചോ, അതോ നാരങ്ങയോറഞ്ചോ?'

'നാരങ്ങ മതി, എസ്ത വിനയത്തിൽ പറഞ്ഞു. തണുത്തകുപ്പിയും നാര ങ്ങയും കിട്ടി എസ്തതയ്ക്ക് അത് വാങ്ങിയേ പറ്റു എന്നുള്ളതുകൊണ്ട് അവ നതു വാങ്ങി. ഒരു കൈകൊണ്ട് കുപ്പിയും മറ്റേക്കെകൊണ്ട് ലിംഗവും. ചൂടുള്ള, ഞരമ്പുകളെഴുന്നുനില്ക്കുന്ന, ദാർഢ്യമുള്ള ലിംഗം. ഒരു ചന്ദ്രരശ്മി യല്ല ഏതായാലും.

എസ്തതയുടെ കൈയ്ക്കുമീതെകൂടി തന്റെ കൈ ചേർത്തുപിടിച്ചു. അയാ ളുടെ തള്ളവിരൽനഖം പെണ്ണുങ്ങളുടേതുപോലെ നീട്ടിവളർത്തിയിരുന്നു. അയാൾ എസ്തതയുടെ കൈ പിടിച്ച് താഴോട്ടും മുകളിലോട്ടും ചലിപ്പിച്ചു. ആദ്യം പതുക്കെ. പിന്നെ വേഗത്തിൽവേഗത്തിൽ.

മധുരവും തണുപ്പുമുള്ള നാരങ്ങാവെള്ളം. ചൂടുള്ള, ദൃഢമായ ലിംഗം. പിയാനോ കീകൾ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോ, നിന്റമ്മുമ്മ ഫാക്ടറി നടത്തുന്നുന്നല്ലേ പറഞ്ഞത്? എന്നാ ഫാക്ടറിയാ?

സ്ട്രോ വായിൽവച്ച് നോക്കാതെ എസ്തത പറഞ്ഞു:

"*സ്ക്വാഷ്*, അച്ചാർ, ജാം, കറിപ്പൗഡർ, പൈനാപ്പിൾ സ്റ്റൈസ് അങ്ങനെ പലതുമുണ്ട്.'

'കൊള്ളാം, ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയ മനുഷ്യൻ പറഞ്ഞു.

എസ്തതയുടെ കൈയിൽ അയാളുടെ *കൈ* കുറേക്കൂടി മുറുകെ പിടിച്ചു. മുറുകിമുറുകിയത് വിയർത്തു നനഞ്ഞു. അതിന്റെ ചലനം, കൂടുതൽ വേഗ ത്തിലായി.

Fast faster fest

Never let it rest

Until the fast is faster,

And the faster's fest.

കുതിർന്ന പേപ്പർസ്ട്രോയിലുടെ(തുപ്പലും പേടിയുംകൊണ്ട് അത് അട പ്പരുവത്തിലായ) ദ്രവരൂപനാരങ്ങാമധുരം മുകളിലേക്കു കയറി. എസ്ത സ്ട്രോയിലുടെ കുപ്പിക്കകത്തേക്ക് (മറ്റേക്കെ അതിവേഗം മുകളിലേക്കും താഴേക്കും ചലിക്കെത്തന്നെ)കുമിളകൾ ഉത്തിവിട്ടു. നാരങ്ങാമധുര വഴുവ ഴാക്കുമിളകൾ അവന് കുടിക്കാനാകുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവൻ തലയ്ക്കകം മുഴുവൻ അമ്മുമ്മയുടെ ഫാക്ടറിയുത്പന്നങ്ങളുടെ ലിസ്റ്റായിരുന്നു.

അച്ചാറുകൾ സ്ക്വാഷകൾ ജാമുകൾ

മാബ് ഓറഞ്ച് *വാഴപ്പഴം* പച്ചക്കുരുമുളക് മുന്തിരി മിക്സഡ് ഫുട്ട് പാവയ്ക്ക കൈതച്ചക്ക പ്രേഗപ്റ്റഫുട്ട്മാർമലൈഡ് വെളുത്തുള്ളി *മാബ്* 

## നാരങ്ങാ ഉപ്പിലിട്ടത്

പെട്ടെന്നയാളുടെ മുഖം ചുള്ളൂങ്ങി, എസ്തയുടെ കൈയിലാകെ ചൂടുന്നവ വഴുവഴുത്തു. മുട്ടയുടെ വെള്ള ഒലിച്ചിറങ്ങിയതുപോലെ. മുട്ടയുടെ വെള്ളയുടെ വെള്ളപ്പ്, കാൽഭാഗം വേവിച്ചത്. നാരങ്ങാവെള്ളത്തിന് മധുരവും തണുപ്പും, ലിംഗം അപ്പോഴേക്കും ചുരുങ്ങി മൃദുവായി ഒരൊഴിഞ്ഞ തുകൽപ്പേഴ്സസ് പോലായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ചെളിനിറമുള്ള കീറത്തുണികൊണ്ട് അയാൾ എസ്തതയുടെ മറ്റേക്കെ തുടച്ചു. 'ഇനിയതു കുടിച്ചുതീർക്ക്, അയാൾ പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട സ്നേഹത്തോടെ എസ്തതയുടെ ചന്തിയുടെ ഒരു പാതിയിൽ ഒന്ന് നൂള്ളി. ഷോർട്സിനുള്ളിലെ വലിഞ്ഞുരുണ്ട ചന്തികൾ, തവിട്ടുനിറ കൂർത്ത ഷു. "അത് വെറുതെ കളയ രുത്. ഒന്നും കുടിക്കാനും കഴിക്കാനും ഇല്ലാത്ത പാവങ്ങളെക്കുറിച്ചൊന്നാ ലോചിച്ചേ. നീ ഭാഗ്യവാനായ ഒരു പണക്കാരൻകുട്ടിയാണ്. പോർക്കറ്റമണീം അമ്മുമേടെ ഫാക്റ്ററീം ഒക്കെയില്ലേ നെനക്ക്? ഒരല്ലലും തരാത്തതിന് ദൈവത്തിനോട് നന്ദി പറ. എന്നിട്ടത്

,

കുടിച്ചുതീർക്ക്.' അങ്ങനെ കേരളത്തിലെ ആദ്യത്തെ 70 എം എം സിനിമാസ്കോപ്പ് സ്കീനുള്ള അഭിലാഷ് ടാക്കീസിന്റെ പ്രിൻസസ് സർക്കിൾ ലോബിയിലെ റിന്റെഫഷ്മെന്റ് കൗണ്ടറിനു പുറകിൽ എസ്തപ്പാൻ യാക്കോ, തനിക്ക് *സൗജ* ന്യമായി കിട്ടിയ നാരങ്ങാരുചിയുള്ള, പതയുന്ന ഒരു കുപ്പിപ്പേടി കുടിച്ചു തീർത്തു. അതിന്റെ എരിവ് അവന്റെ മുക്കുവരെ വന്നു. ഭാവിയിൽ ഇനി ഒരു കുപ്പിയുംകൂടി കിട്ടും (പതയുന്ന പേടിയുടെ ഒരു സൗജന്യക്കുപ്പി). പക്ഷേ അതൊന്നും അവന പ്പോഴറിയില്ലായിരുന്നു. അവന്റെയാ വഴുവഴുത്ത മറ്റേക്കെ അവനപ്പോഴും ശരീരത്തിൽ തൊടാതെ അകലേക്കു നീട്ടിപ്പിടിച്ചു. അതൊന്നിനേലും തൊട്ടുകൂടാ. എസ്തത കുടിച്ചുതീർന്നപ്പോൾ ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ പറഞ്ഞു തീർത്തു. അല്ലേ? നല്ല കുട്ടി. അയാൾ ഒഴിഞ്ഞ കുപ്പിയും ചതഞ്ഞ സ്ട്രോയും വാങ്ങി. എസ്തതയെ വീണ്ടും സൗണ്ട് ഓഫ് *മ്യൂസിക്കിലേക്ക്* തിരികെ അയച്ചു. ടാക്കീസിനകത്തെ ഹെയറോയിൽ ഇരുട്ടത്ത് എസ്തത, അവന്റെ ആ മറ്റേക്കെ (കൈയിലൊരു സാങ്കല്പിക ഓറഞ്ചുള്ള മട്ടിൽ മുകളിലേക്ക്) ദേഹത്തുനിന്ന് മാറ്റി ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു. കാൽ അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടവിടേക്കിവിടേക്ക് മാറ്റിപ്പിടിക്കാൻ പ്രയാസപ്പെടുന്ന കാഴ്ചക്കാരെ കടന്ന്, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെ കടന്ന്, അപ്പോഴും സീറ്റിൽ കുന്തിച്ചിരിക്കുന്ന റാഹേലിനെ കടന്ന്, ആകെ അസ്വസ്ഥയായിത്തുടരുന്ന അമ്മുവെ കടന്ന് എസ്തത തെന്നിത്തെന്നിനീങ്ങി. അവനിരുന്നു. അപ്പോഴുമാ വഴുവഴാ-ഓറഞ്ച് പിടിച്ചുകൊണ്ട്. സ്ക്രീനിൽ ക്യാപ്റ്റൻ വോൺ ക്ലാപ് *ട്രാപ്*. അതായത് ക്രിസ്റ്റഫർ പ്ലിമർ, അഹങ്കാരി, കഠിനഹൃദയക്കാരൻ, കീറൽപോലുള്ള വായ്ക്കക്കാരൻ, ചെവി തുളയ്ക്കുന്ന മട്ടിലെ പോലീസ് വിസിലുകാരൻ, ഏഴു കുട്ടികളുടെ കപ്പി ത്താൻ. ഒരു പെപ്പർമിന്റ് പായ്ക്കറ്റിലെന്നപോലെ ഏഴു വൃത്തിക്കുട്ടികൾ. അവരോടിഷ്ടമില്ലെന്നയാൾ നടിച്ചു. പക്ഷേ ഇഷ്ടമൊക്കെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അയാളവരെ സ്നേഹിച്ചു. അയാളവളെ(ജൂലി ആൻഡ്രസിനെ) സ്നേഹിച്ചു. അവളയാളെ സ്നേഹിച്ചു. അവർ കുട്ടികളെ സ്നേഹിച്ചു. കുട്ടികളവരെ സ്നേ ഹിച്ചു. അവരെല്ലാം പരസ്പരം സ്നേഹിച്ചു. അവർ നല്ല ഒന്നാന്തരം വെള്ള

ക്കാർകുഞ്ഞുങ്ങളായിരുന്നു. അവരുടെ കിടക്ക നല്ല പതുപതുത്തതായിരുന്നു. തടാകവും പൂന്തോട്ടവും വലിയൊരു സ്റ്റെയർകെയ്സും വെള്ള വാതി ലുകളും ജനാലകളും പൂക്കളുള്ള കർട്ടനുമുള്ള വീട്ടിലായിരുന്നു അവർ താമ സിച്ചിരുന്നത്. ആ ഒന്നാന്തരംവെള്ളക്കാർ കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കെല്ലാം പ്രായവ്യത്യാസമെ ന്യേ ഇടിമുഴക്കം പേടിയായിരുന്നു. ജൂലി ആൻഡുസ് അവരെയെല്ലാം തന്റെ വൃത്തിയും ഭംഗിയുമുള്ള കിടക്കയിൽ കൊണ്ടുവന്നുകിടത്തി ആശ്വസിപ്പിച്ചു. തനിക്കു പ്രിയപ്പെട്ട ഏതാനും കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരുപാട്ട് പാടിക്കേൾ പ്പിച്ചു. ഇതൊക്കെയായിരുന്നു അവളുടെ പ്രിയകാര്യങ്ങളിൽ ചിലത്:

- 1. Girls in White dresses with blue satin sashes.
- 2. Wild geese that flew With the moon on their wings.
- 3. Bright copper kettles.
- 4, Doorbells and sleighbells and schnitzel with noodles.
- 5. Etc.

അഭിലാഷ് ടാക്കീസിലെ കാഴ്ചക്കാർക്കിടയിലെ രണ്ട്-അണ്ഡ ഇരട്ട കളുടെ മനസ്സിൽ ഉത്തരം കാത്ത്, ചില ചോദ്യങ്ങളുയർന്നു. അതായത് എ. ക്യാപ്റ്റൻ വോൺ ക്ലാപ് -lടാപ് കാല വിറപ്പിക്കാറുണ്ടോ? അദ്ദേഹമങ്ങനെ ചെയ്യാറില്ല. *ബി*. ക്യാപ്റ്റൻ വോൺ ക്ലാപ് -lടാപ് തുപ്പൽക്കുമിളകൾ ഉണ്ടാക്കാ റുണ്ടോ? ഉണ്ടോ? അദ്ദേഹമങ്ങനെ ചെയ്തിട്ടേയില്ല ഒരിക്കലും. സി. അദ്ദേഹം വാരിവലിച്ചാഹാരം കഴിക്കാറുണ്ടോ? അദ്ദേഹമങ്ങനെ ചെയ്യാറില്ല. ഓ, ക്യാപ്റ്റൻ വോൺ ക്ലാപ് ട്രാപ്ത്, പല മണങ്ങളുള്ള ഒരു ഓഡിറ്റോറി യത്തിൽ, കൈയിലൊരു ഓറഞ്ചുമായിരിക്കുന്ന കുട്ടിയെ അങ്ങേയ്ക്കക്ക് സ്നേ ഹിക്കാനാകുമോ? ഓറഞ്ച് പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരന്റെ ശു ശു വയ്ക്കക്കണ സാധനം, അവനിത്തിരിനേരം കൈകൊണ്ട് പിടിച്ചെന്നുള്ളത് നേരാ, എന്നാലും അങ്ങേയ്ക്ക് ക്കവനെ സ്നേഹിക്കാനാകില്ലേ? അവന്റെ ഇരട്ടപ്പെങ്ങളെ? ലവ് ഇൻ ടോക്കിയോയിൽ മുകളിലേക്ക് ചാഞ്ഞിരിക്കുന്ന ജലധാരയെ? അവളെയും സ്നേഹിക്കാൻ പറ്റില്ലേ അങ്ങേയ്ക്ക്? ക്യാപ്റ്റൻ വോൺ ട്രാപ്പിന് അവരോടും ചില ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കാ നുണ്ടായിരുന്നു.

എ. 'അവര് വൃത്തിയുള്ള വെള്ളക്കാര് കുഞ്ഞുങ്ങളാണോ?' അല്ല. (പക്ഷേ സോഫിമോശ ആണ്) ബി. 'അവര് തുപ്പൽക്കുമിളകൾ ഉണ്ടാക്കാറുണ്ടോ? ഉണ്ട്. (പക്ഷേ സോഫിമോളങ്ങനെ ചെയ്യാറില്ല.) സി. അവര് കാലുകൾ വിറപ്പിക്കാറുണ്ടോ? കളരക്കുമാരെപ്പോലെ? ഉവ്വ്. (പക്ഷേ സോഫിമോളങ്ങനെ ചെയ്യാറില്ല.) ഡി. അവരിലാരെങ്കിലുമോ രണ്ടുപേരുമോ അചരിചതരുടെ ശു ശു കൈകൊണ്ടു പിടിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ഇ.ഇഉവ്വ്. (പക്ഷേ സോഫിമോൾ പിടിച്ചിട്ടില്ല.) 'അപ്പോ സോറി. ഒന്നും പറഞ്ഞിട്ടും ചോദിച്ചിട്ടും ഒരു കാര്യവുമില്ല. എനിക്കവരെ സ്നേഹിക്കാൻ പറ്റില്ല. എനിക്കവരുടെ ബാബയാകാൻ പറ്റില്ല. ഏയ്, പറ്റില്ല.' ക്യാപ്റ്റൻ വോൺ ക്ലാപ്സ്-ട്രാപ് പറ്റില്ലെന്നു പറഞ്ഞു.

എസ്തത തന്റെ മടിയിൽ തലവച്ചിരുന്നു. 'എന്തു പറ്റി. ഇനീം ഓരോ പണി ഒപ്പിക്കാനാണുഭാവമെങ്കിൽ, ഞാനിപ്പോ ത്തന്നെ വീട്ടിലോട്ടു കൊണ്ടുപോകും നിന്നെ. ഒന്നു നേരേയിരുന്നേ. എന്നിട്ട് സിനിമ കണ്ടേ. അതിനാണ് നിന്നെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുന്നത്, കേട്ടോ.' അമ്മു പറഞ്ഞു.

കുടിച്ചുതീർക്ക്

സിനിമാ കാണ്

പാവപ്പെട്ടാളുകളെക്കുറിച്ചോർത്തുനോക്ക്.

പോർക്കറ്റമണിയൊക്കെയുള്ള പണക്കാരൻ ഭാഗ്യവാൻ കുട്ടി വൈഷമ ങ്ങളെന്തേലുമൊണ്ടോ?

എസ്തത ഇരുന്നു സിനിമ കാണാൻ ശ്രമിച്ചു. അവന്റെ വയറ്റീന്ന് എന്തോ തെകട്ടിവന്നു. പച്ചത്തിരമാലപോലെ, കൊഴുത്തവെള്ളംപോലെ, കടൽപ്പാ യൽ പിടിച്ച, കട്ടപിടിച്ച അടികാണാത്തൊരാഴത്തോന്നൽ.

'അമ്മു, അവൻ വിളിച്ചു.

'ഇനി എന്താ? വെടിപൊട്ടുംപോലെ, കുരപോലെ പുറത്തേക്കു തെറിച്ചു വീണ ഒരു എന്താ? "ഛർദ്ദിക്കാൻ വരണ്.' എസ്തത പറഞ്ഞു.

'തോന്നണതുമാത്രമേയുളോ അതോ ശരിക്കും ഛർദ്ദിക്കണോ? അമ്മു വിന്റെ ഒച്ചയിൽ പരിഭ്രമം ഉണ്ടായിരുന്നു.

'അറിഞ്ഞുടാ.'

"നമുക്ക് പോയൊന്ന് നോക്കിയാലോ? ചെലപ്പോ ഛർദ്ദിച്ചാലാശ്വാസ മായേക്കും.'

'ഓകെ. എസ്തത പറഞ്ഞു.

'ഓകെ? ഓ.കെ.'

'എവിടെപ്പോകുവാ?

ബേബിക്കൊച്ചമ്മയ്ക്കക്കതറിയണമായിരുന്നു. 'എസ്തതയ്ക്ക് ഛർദ്ദിക്കാൻ വരുന്നു. അമ്മു പറഞ്ഞു. 'എവിടെപ്പോകുവാ? റാഹേൽ ചോദിച്ചു. "ഛർദ്ദിക്കാൻ വരണ്.' എസ്തത പറഞ്ഞു. "ഞാനും വന്നോട്ടെ കാണാൻ?' റാഹേൽ ചോദിച്ചു. 'വേണ്ട. അമ്മു പറഞ്ഞു. കാഴ്ചക്കാരെ കടന്ന്.

(കാലുകളങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടതുവഴിഇതുവഴി)കഴിഞ്ഞ തവണ പാടാൻ. ഇത്തവണ ഛർദ്ദിക്കാൻ. 'പുറത്തേക്ക്' എന്നെഴുതിയ ഇടത്തുകൂടി പുറത്തേക്ക് പുറത്ത് മാർബിൾലോബിയിൽ ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ എന്തോ മധുരം നുണയുകയായിരുന്നു. വായിനകത്തു ചലിക്കുന്ന വസ്തുവിനൊപ്പം അയാളുടെ കവിൾ പുറത്തേക്കു തള്ളിവന്നു. മിഠായിയുടെ മധുരം വലിച്ചീമ്പി ക്കുടിക്കുന്നതിന്റെ മൃദുശബ്ദം, വാഷ്ബേസിനിൽനിന്നു വെള്ളം ഒഴുകിപ്പോ കുന്നതുപോലുണ്ടായിരുന്നു. കൗണ്ടറിൽ പാരി മിഠായിയുടെ ഒരു

പച്ചപ്പൊതി കിടന്നിരുന്നു. അയാൾക്ക് എല്ലാത്തരം മധുരവും സൗജന്യമായിരുന്നു. മങ്ങി യകുപ്പികളിൽ സൗജന്യമിഠായികളുടെ ഒരു നിര. പോളീഷചെയ്ത തോളു കളുള്ള പ്രകാശവതിയായ സ്ത്രീ ഒരു ചെറിയ ആൺകുട്ടിയുമായി വരുന്ന തുകണ്ട് ഒരു നിമിഷത്തേക്ക് പെട്ടെന്നയാളുടെ മുഖത്തൊരു നിഴൽ വീണു. എന്നിട്ടയാൾ തന്റെ കൂടെക്കൊണ്ടുനടക്കാവുന്നതരം പിയാനോച്ചിരി ചിരിച്ചു. 'ഇത്രേം പെട്ടെന്ന് പിന്നേം പുറത്തുവന്നോ? അയാൾ ചോദിച്ചു. എസ്തയ്ക്ക് മനംപുരട്ടിത്തുടങ്ങി അപ്പോഴേക്ക് അമ്മു അവനെ പ്രിൻസസ് സർക്കിൾ HERS ബാത്റൂമിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. അത്രവൃത്തിയൊന്നുമില്ലാത്ത വാഷ്ബേസിനും അമ്മുവിന്റെ ശരീര ത്തിനും ഇടയിൽ കുരുങ്ങിനിന്നു അവൻ. കാല വിറച്ചിട്ടുവയ്യ. സ്റ്റീൽടാപ്പു കളും തുരുമ്പുകറകളും ഉള്ള ബേസിൻ. ഏതോ വലിയ, സങ്കീർണ്ണമായ നഗരത്തിന്റെ ഭൂപടങ്ങൾപോലെ തോന്നിച്ചു ബേസിനു തലങ്ങനെയും വില ങ്ങനെയും വല മട്ടിലുള്ള നേരിയ തവിട്ടുനിറപ്പൊട്ടലുകൾ, എസ്ത ഓക്കാനിച്ചു. പക്ഷേ ഒന്നും പുറത്തേക്കു വന്നില്ല. വന്നതു ചിന്ത കൾ മാത്രം. അവ അകത്തേക്കും പുറത്തേക്കും ഒഴുകി. അമ്മുന് കാണാൻ പറ്റുമായിരുന്നില്ല അവ. കൊടുങ്കാറ്റു വിതയ്ക്കുന്ന മേഘങ്ങളെപ്പോലെ അവ ബേസിന്റ സിറ്റിക്കു ചുറ്റുമായി നീങ്ങി. പക്ഷേ അതൊന്നുമറിയാതെ ബേസിൻ ആണുങ്ങളും ബേസിൻ പെണ്ണുങ്ങളും അവരുടെ പതിവു ബേസിൻ കാര്യ ങ്ങളുമായി കഴിഞ്ഞു. ബേസിൻ കാറുകളും ബേസിൻ ബസുകളും പതിവു പോലെ ബഹളമയമായി നീങ്ങി. ബേസിൻ ജീവിതം തുടർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ''ഇല്ലേ? അമ്മു ചോദിച്ചു. 'ഇല്ല, എസ്തത പറഞ്ഞു. ഇല്ലേ? *ഇല്ല*. 'എന്നാപ്പിന്നെ മുഖം കഴുക. വെള്ളം നല്ലതാ. മുഖം കഴുക. എന്നിട്ട് നമുക്കു പോയി ഒരു നൂരഞ്ഞുപതയുന്ന നാരങ്ങാവെള്ളം കുടിക്കാം, അമ്മു പറഞ്ഞു.

എസ്തത മുഖവും കൈയും, കൈയും മുഖവും കഴുകി. അവന്റെ കൺ പീലികൾ നനഞ്ഞ്, തമ്മിലൊട്ടിനിന്നു. ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ പച്ചമിഠായിക്കടലാസ് മടക്കി, ആ മടക്കിലൂടെ തന്റെ നെയിൽപോളിഷിട്ട തള്ളവിരലോടിച്ചു. പിന്നെ ചുരുട്ടിയ ഒരു മാസികകൊണ്ട് ഒരു ഈച്ചയെ അടിച്ചു. എന്നിട്ടതിനെ മെല്ലെ തോണ്ടി കൗണ്ടറിന്റെ വക്കത്തുനിന്ന് താഴനിലത്തേക്കിട്ടു. അത് മലർന്നു വീണ് നേർത്ത കാലിട്ടടിച്ചു. "നല്ല കുട്ടിയാണിവൻ, നന്നായി പാടും, അയാൾ അമ്മുവിനോട് പറഞ്ഞു. "എന്റെ മകനാ, അമ്മു പറഞ്ഞു. ഓറഞ്ചപാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ അമ്മുമ്പെ പല്ലുകൊണ്ട് നോക്കി ക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: "അതെയോ? ശരിക്കും

അതെയോ? അതിന് നിങ്ങൾക്കത പ്രായമൊന്നും തോന്നണേയില്ലല്ലോ. 'അവനത സുഖം തോന്നണില്ല. എന്തേലും ശീതളപാനീയം കുടിച്ചാ ശരിയാകുമെന്നു തോന്നണു. അമ്മു പറഞ്ഞു. "അതു വേണ്ടതുതന്നെയാ, അയാൾ പറഞ്ഞു: ''അതുവേണ്ടതുതന്നെ യാവേണ്ടതുതന്നെയാ. ഓറഞ്ച്-നാരങ്ങായോ നാരങ്ങാ-ഓറഞ്ചോ വേണ്ടത്? വരുമെന്നു ഭയന്ന, ഭയപ്പെടുത്തുന്ന ചോദ്യം. 'നൊ താങ്ക്യു. എസ്ത അമ്മുവെന്നു നോക്കിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു. പച്ചത്തി രമാലപോലുള്ള, കടൽപ്പായൽപിടിച്ചു. അറ്റംകാണാ ആഴപ്പേടി. "നിങ്ങൾക്കുമെടുക്കട്ടെ? ഓറഞ്ചപാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ അമ്മു നോട് ചോദിച്ചു. 'വേണ്ട, എനിക്കു വേണ്ട. താങ്ക്യു', അമ്മു പറഞ്ഞു. ആഴ്നുണക്കുഴി ക്കാരിയായ പ്രകാശവതി. വിശാലമനസ്കയായ ഒരു എയർഹോസ്റ്റസിനെപ്പോലെ ഒരുപിടി ചോക്ക ലേറ്റെടുത്ത് 'ഇന്നാ' എന്നു നീട്ടിക്കൊണ്ടയാൾ പറഞ്ഞു: ''നിങ്ങളുടെ കുഞ്ഞു മോനാ ഇതൊക്കെ.' എസ്തത അമ്മുവെ നോക്കിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: "നൊ, താങ്ക യു.' 'വാങ്ങ എസ്ത, ഇത്ര മര്യാദയില്ലാതെ പെരുമാറല്ലേ. അമ്മു പറഞ്ഞു. എസ്തത വാങ്ങി. "താങ്ക യു പറയ, അമ്മു പറഞ്ഞു. "താങ്ക യു. എസ്തത പറഞ്ഞു, ചോക്കലേറ്റിന്. മുട്ടയുടെ വെള്ള നിറ മുള്ള വെള്ളയക്ക. 'നൊ മെൻഷൻ, ഓറഞ്ചപാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ ഇംഗ്ലിഷിൽ പറഞ്ഞു. "അതു പോട്ടെ, മോൻ പറഞ്ഞു നിങ്ങളയമനത്തുകാരാണെന്ന്?' അയാൾ പറഞ്ഞു. "അതെ, അമ്മു പറഞ്ഞു.

'ഞാനവിടെ പലതവണ വന്നിട്ടുണ്ട്. എന്റെ ഭാര്യേടെ ആളുകളൊക്കെ അയ്മനത്തുകാരാ. നിങ്ങടെ ഫാക്ടറി എനിക്കറിയാം. പാരഡൈസ് പിക്കി ൾസ് അല്ലേ? മോൻ പറഞ്ഞെന്നോട്' എവിടെ വന്നാൽ എസ്തതയെ കണ്ടുപിടിക്കാം എന്നും തനിക്കറിയാം. അതാണ് അയാൾ സൂചിപ്പിച്ചത്. അതൊരു ഭീഷണിയായിരുന്നു. അവന്റെ തിളങ്ങുന്ന ബട്ടൻപനിക്കണ്ണുകൾ അമ്മു കണ്ടു. "ഞങ്ങള് പോട്ടെ. മോന് പനിയെങ്ങാനും വന്നാൽ പണിയാകും. നാളെ അവരുടെ കസിൻ വരുന്നുണ്ട്. അമ്മു അങ്കിളിനോട് വിശദീകരിച്ചു. എന്നിട്ട അലസമായി കൂട്ടിച്ചേർത്തു. 'ലണ്ടനീന്നാ വരുന്നത്.'
'ലണ്ടനിന്നോ?'' ഒരു പുതു ബഹുമാനം അയാളുടെ കണ്ണുകളിൽ കാണായി. ലണ്ടനീന്നുവരെ ബന്ധുത്വമുള്ള വീട്ടുകാരി 'എസ്താ, മോനിവിടെ ഈ അങ്കിളിന്റെ കൂടെ നിക്ക് ഞാമ്പോയി റാഹേ ലിനേം ബേബിക്കൊച്ചമ്മേം വിളിച്ചോണ്ടുവരാം, അമ്മു പറഞ്ഞു. 'വാ, അങ്കിൾ പറഞ്ഞു. ''എന്റടുത്തുവന്ന ഈ സ്റ്റുളിലിരിക്ക് 'വേണ്ടമ്മു, വേണ്ടമ്മു, വേണ്ട. ഞാൻ അമ്മുറെ കൂടെ വരുവാ.' സാധാരണയായി പരമശാന്തനായ തന്റെ മകന്റെ അസാധാരണമാംവിധ മുള്ള കടുത്ത നിർബന്ധബുദ്ധി അമ്മുവെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. അമ്മു ഓറഞ്ച് പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ അങ്കിളിനോട് 'എന്താണോ ഇവനിന്ന് ഇങ്ങനെ' എന്നു പറഞ്ഞ് ക്ഷമാപണം നടത്തി. എന്നിട്ട്, "വാ, എസ്തപ്പാ' എന്നു വിളിച്ചു.

പഴയ അതേ, അകമണം. ഫാൻനിഴലുകൾ, തലപ്പിൻവശങ്ങൾ. കഴുത്തു കൾ. കോളറുകൾ. തലമുടി. പിന്നലുകൾ, പോണിറ്റെയലുകൾ. ലവ് ഇൻ റ്റോക്കിയോയിലെ ഒരു ജലധാര. ഒരു കുഞ്ഞുപെൺകുട്ടിയും ഒരു മുൻകാല കന്യാസ്ത്രീയും. ക്യാപ്റ്റൻ വോൺ ട്രാപ്പിന്റെ ഏഴ് പെപ്പർമിന്റ് കുഞ്ഞുങ്ങൾ പെപ്പർമിന്റ് കുളി കഴിഞ്ഞ് തലമുടിയെല്ലാം പറ്റിച്ചുചീകിവച്ച് ഒരു പെപ്പർമിന്റ് നിരയായി നിന്ന് അനുസരണയുള്ള പെപ്പർമിന്റ് ഒച്ചയിൽ, ക്യാപ്റ്റൻ ഏതാണ്ട് കല്യാണം കഴിച്ചമട്ടിലുള്ള ഒരു സ്ത്രീയെ പാട്ടുപാടിക്കേൾപ്പിക്കുകയായി രുന്നു. വജംപോലെ തിളങ്ങുന്ന ഒരു സ്വർണ്ണത്തലമുടിക്കാരി പ്രഭ്വി.

The hills are a/ive With the sound of music

"നമുക്ക് പോണം, അമ്മു ബേബിക്കൊച്ചമ്മയോടും റാഹേലിനോടും പറഞ്ഞു. റാഹേൽ പറഞ്ഞു, "പക്ഷേ അമ്മു, പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളൊക്കെ നട ക്കാൻ പോകുന്നതേയുള്ളു. അദ്ദേഹമവളെ ഉമ്മവയ്ക്കണത്തൊന്നും ആയി ട്ടില്ല. ആ ഹിറ്റ്ലർകൊടി അദ്ദേഹം കീറിക്കളയണതും ആയിട്ടില്ല. റോൾഫ് പോസ്റ്റ്മാൻ അവരെ ചതിച്ചത് എത്തിയിട്ടുകൂടിയില്ല."

'എസ്തതയ്ക്ക് വയ്യ. എണീറ്റു വാ, അമ്മു പറഞ്ഞു. 'നാസി പട്ടാളക്കാര് വന്നിട്ടുപോലുമില്ല. അമ്മു.' 'ഒന്നെണീറ്റുവന്നേ, അമ്മു പറഞ്ഞു. 'ഹൈ ഓൺ എ ഹിൽ വോസ് എ ലോൺലി ഗോട്ട്ഹേർഡ് പോലും അവർ പാടിക്കഴിഞ്ഞില്ല. അമ്മു.' 'സോഫിമോൾ വരുമ്പഴ്സത്തേക്ക് എസ്തതയ്ക്ക് സുഖമാകണ്ടേ?' ബേബി ക്കൊച്ചമ്മ ചോദിച്ചു. "സുഖാവില്ല. റാഹേൽ പറഞ്ഞു. ഏതാണ്ട് തന്നോടുതന്നെയെന്നോണം. 'എന്താ പറഞ്ഞത്?', ശരിക്കു കേട്ടില്ലെങ്കിലും പറച്ചിലിന്റെ ഒരു മട്ട പിടി കിട്ടിയതുപോലെ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ കനപ്പിച്ചു ചോദിച്ചു. 'ഒന്നുല്ല. റാഹേൽ പറഞ്ഞു. 'ഞാങ്കേട്ടു നീ പറഞ്ഞത്', ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു.

പുറത്ത്, തന്റെ നിറംമങ്ങിയ കുപ്പികൾ പുനഃക്രമീകരിക്കുകയായിരുന്നു അങ്കിൾ, കുപ്പികൾ മാർബിൾ റിന്റെഫഷ്മെന്റ് കൗണ്ടറിൽ അവശേഷിപ്പിച്ച വളയാകൃതിയിലെ വെള്ളപ്പാടുകൾ, അയാൾ തന്റെ ചെളിനിറത്തുണി കൊണ്ട് തുടച്ചു കളഞ്ഞു. കരടി ശരീരത്തിനുള്ളിൽ കുടുങ്ങിയ ഒരു എയർഹോസ്റ്റസ് ഹൃദയമായിരുന്നു അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നത്. 'അപ്പോ പോകുവാണോ? അയാൾ ചോദിച്ചു. ''അതെ, എവിടെ ടാക്സി കിട്ടും?' അമ്മു ചോദിച്ചു. 'ഗേറ്റിനു പുറത്ത് റോഡിലേക്കിത്തിരി നടക്കുമ്പോ ഇടതുവശത്ത് അയാൾ റാഹേലിനെ നോക്കിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു. "നിങ്ങക്കൊരുമോളുംകൂടി ഉണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നില്ലല്ലോ. എന്നിട്ട് ഒരു മിഠായികുടി എടുത്ത് നീട്ടിപ്പ റഞ്ഞു: "വാ മോളേ, ദേ ഇതു നെനക്കാ.' 'ഇന്നാ, എന്റെയെടുത്തോ. റാഹേലയാളുടെ അടുത്തേക്കു പോകുന്നത് ഇഷ്ടമില്ലായിരുന്ന എസ്തത, ഇടയ്ക്കുകയറി വേഗം പറഞ്ഞു. പക്ഷേ റാഹേൽ അതിനകംതന്നെ അയാളുടെ അടുത്തേക്കു നീങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവള ടുത്തേക്കുവരുന്നതുകണ്ട് അയാളവളെനോക്കി ചിരിച്ചു. പക്ഷേ കൂടെക്കൊ

ണ്ടുനടക്കാവുന്നതരത്തിലെ ആ പിയാനോച്ചിരിയോ അതോ പിടിച്ചുനിർത്തും പോലുള്ള കണ്ണിമചിമ്മാത്ത നോട്ടമോ എന്തോ അവളിലാകെയൊരു വിമ്മിട്ടം ഉണ്ടാക്കി. അവൾ തിരിഞ്ഞ് എസ്തതയെ നോക്കി. ആരോമമനുഷ്യനിൽനിന്നവൾ പിന്നോക്കം വലിഞ്ഞു. എസ്ത അവന്റെ, പാരിമിഠായികൾ അവളുടെ കൈപിടിച്ചതിലമർത്തിവച്ചുകൊടുത്തു. മരണം പോലെ തണുത്ത അറ്റമുള്ള അവന്റെ പനിച്ചുടുവിരലുകൾ അവൾ തൊട്ട റിഞ്ഞു. 'ബൈ മോനേ, ഇനി എപ്പഴേലും അയ്മനത്തുവച്ചു കാണാം.' പിന്നേം ചുവന്ന കോണിപ്പടികൾ. ഇത്തവണ റാഹേൽ ആണ് താമസ ത്തിനു കാരണമായത്. അവൾ മെല്ലെയായി, എനിക്കു പോകണ്ട. ഒരു ടൺ ഇഷ്ടികഭാരം, ഒരു ചങ്ങലമേൽ.

'ആ ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ വളരെ നല്ലയാള. അമ്മു പറഞ്ഞു. ''പ്ലീ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. 'കണ്ടാ നന്മയൊന്നും തോന്നണില്ല. പക്ഷേ അയാളെന്തു നന്നായിട്ടാ എസ്തതയോടു പെരുമാറിയത്!' അമ്മു പറഞ്ഞു. 'എന്നാപ്പിന്നെ അമ്മുനയാളെ കല്യാണം കഴിച്ചുടെ?' റാഹേൽ അക്ഷ മയായി ചോദിച്ചു. ചുവന്ന സ്റ്റെയർകെയ്സിൽ, സമയം മരവിച്ചുനിലപായി. എസ്ത നിന്ന നില്പിൽ നിന്നുപോയി. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയും നിന്നനില്പിൽ നിലപായി. 'റാഹേൽ, അമ്മുവിളിച്ചു. റാഹേൽ മരവിച്ചുനിലപായിരുന്നു. വായിൽനിന്നുവീണുപോയതിനെ ക്കുറിച്ചോർത്തവൾക്ക് വീണ്ടുവിചാരമുണ്ടായി. ആ വാക്കുകളെവിടുന്നുവന്നു എന്നവൾക്കുതന്നെ നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അങ്ങനെ കുറെ വാക്കുകൾ തന്റെയുള്ളിൽ പതുങ്ങിക്കിടന്നിരുന്നത് അതുവരെയും അവളറിഞ്ഞിരുന്ന തേയില്ല. എന്തായാലും പുറത്തേക്കു വന്ന സ്ഥിതിക്ക് തിരിച്ചകത്തേക്കു കയറാൻ ഒരു നിവൃത്തിയുമുണ്ടായിരുന്നില്ല വാക്കുകൾക്ക് ഒരു ഗവണ്മെന്റ് ഓഫീസിലെ ക്ലർക്ക്മാരെപ്പോലെ അവ ആ ചുവപ്പു സ്റ്റെയർകെയ്സിൽ ചുറ്റി പ്പറ്റിനിന്നു. ചെലർ നിന്നു. ചെലർ ഇരുന്നു. ചെലർ കാലുവിറപ്പിച്ചു. 'റാഹേൽ, എന്താ നീ ഇപ്പോ പറഞ്ഞത്, അതെക്കുറിച്ച് വല്ല ബോദ്ധ്യ വുമുണ്ടോ നെനക്ക്?'

അമ്മു ചോദിച്ചു. പേടിച്ചരണ്ട കണ്ണുകളും ഒരു ജലധാരയും അമ്മുമ്പെ നോക്കിനിലപായി. "പറഞ്ഞതു പറഞ്ഞു. അതു പോട്ടെ. ഞാൻ ചോദിച്ചതിന് ഉത്തരമൊന്ന് പറ്ബേത്ത്.' അമ്മു പറഞ്ഞു. 'എന്ത്?' റാഹേൽ ഏറ്റവും പതിഞ്ഞ ഒച്ചയിൽ ചോദിച്ചു. 'എന്താ നീ ഇപ്പോ ചെയ്തത്? അതെക്കുറിച്ച് നെനക്ക് വല്ല പിടിപാടു മുണ്ടോന്നാ ചോദിച്ചത്.' പേടിച്ചരണ്ട കണ്ണുകളും ഒരു ജലധാരയും അമ്മുവെ തിരിച്ചു നോക്കി നിലപായി. 'ആളുകളെ വാക്കുകൊണ്ട് നോവിക്കുമ്പോൾ എന്താ ഉണ്ടാവുകാന്നറി യാമോ? അമ്മു ചോദിച്ചു: ''അവർ നിന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നത് കുറയും. വീണ്ടു വിചാരമില്ലാതെ ഓരോന്ന് പറഞ്ഞാൽ അതാണ് ഫലം. നിന്നെ സ്നേഹി ക്കുന്നവർക്ക് നിന്നോടുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെ അളവ് കുറയും. അസാധാരണാംവിധം കനത്തിടതുർന്ന കുടുമയുള്ള ഒരു നിശാശലഭം റാഹേലിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്കിറങ്ങി മെല്ലെ ചിറകുവിരിച്ചിരിപ്പായി. അതിന്റെ തണുത്തുറഞ്ഞ കാലുകൾ തൊട്ടിടത്തെല്ലാം അവളുടെ രോമം എണീറ്റുനിലപായി. ആറ് രോമമെണീറ്റുനില്ക്കലുകൾ അവളുടെ വീണ്ടുവിചാരമില്ലാത്ത ഹൃദയത്തിൽ. അമ്മുന അവളോടുള്ള സ്നേഹം ഇത്തിരി കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

അങ്ങനെ, ഗേറ്റിനു പുറത്ത് റോഡിലേക്കല്പം നടന്നുകയറുമ്പോൾ, ഇടതുവശത്ത് ഒരു ടാക്സി സ്റ്റാൻഡ്, നോവുന്ന ഒരമ്മ, ഒരു മുൻകാല കന്യാസ്ത്രതീ, ഒരു ചൂടുകുഞ്ഞും പിന്നൊരു തണുത്തകുഞ്ഞും. ടാക്സിക്ക് ഉറക്കത്തിന്റെ മണമായിരുന്നു. മടക്കിക്കൂട്ടിയ പഴഞ്ചൻ തുണി കൾ. ഈറൻ തോർത്തുകൾ. കക്ഷങ്ങൾ. ടാക്സിയാണ് ഡ്രൈഡവറുടെ വീട് അയാളതിലാണ് താമസം. തന്റെ മണങ്ങൾ ശേഖരിച്ചുവയ്ക്കാനയാൾക്കുള്ള ഒരേയൊരിടമായിരുന്നു അത്. സീറ്റുകളൊക്കെ ആകെ നാശമായിരുന്നു. അതെല്ലാം കീറിപ്പറിഞ്ഞിരുന്നു. ഒരു വൃത്തികെട്ട, മഞ്ഞ സ്പോഞ്ച് പുറത്തേ ക്കുതള്ളിനിന്നിരുന്നു. പിൻസീറ്റിലത് മഞ്ഞപ്പിത്തം ബാധിച്ച വലിയൊരു കരൾപോലെ ആകെ വിറച്ചുതുങ്ങിനിന്നു. ഒരു കുഞ്ഞണ്ണാന്റെ ജാഗരൂകത്ത മുണ്ടായിരുന്നു ക്രൈഡവർക്ക് ഒരു വളഞ്ഞ റോമൻ മൂക്കും ലിറ്റിൽ റിച്ചാ ഡിന്റെ മീശയുമായിരുന്നു

അയാൾക്ക് വളരെ ചെറിയ ഒരാളായിരുന്നതു കൊണ്ട് റോഡ് കാണണമെങ്കിൽ സ്റ്റിയറിങ് വീലിലൂടെ നോക്കുകയേ നിവൃ ത്തിയുണ്ടായിരുന്നുള്ളു അയാൾക്ക് അടുത്തുകൂടെ പോകുന്ന മറ്റ് വാഹന ങ്ങൾക്ക് ക്രൈഡവറില്ലാതെ യാത്രക്കാർ മാത്രമായി പോകുന്ന വണ്ടി എന്നു തോന്നും മട്ടിൽ ചെറുതായിരുന്നു അയാളുടെ രൂപം. അയാളതിവേഗമാണ് വണ്ടി ഓടിച്ചിരുന്നത്. ഒഴിഞ്ഞയിടങ്ങളിലേക്ക് പാഞ്ഞുകയറി മറ്റു കാറുകളെ അവയുടെ വഴിയിൽനിന്ന് തുരത്തി, സീബ്രാക്രോസിങ്ങിൽ വേഗം കൂട്ടി, ലൈറ്റുകൾ കണ്ടെന്നു ഭാവിക്കാതെ ഒക്കെ ഒരു പോക്ക്. 'ഒരു കുഷനോ തലയിണയോ അതുപോലെന്തെങ്കിലുമോ ഇട്ട് ഇരു ന്നുടെ?` ബേബിക്കൊച്ചമ്മ വളരെ സൗഹാർദ്ദപരമായ മട്ടിൽ ചോദിച്ചു. 'അപ്പോ കുറച്ചുകൂടി നന്നായി റോഡ് കാണാമ്പറ്റും.' ''നിങ്ങള് നിങ്ങളെ കാര്യം നോക്ക്, പെങ്ങളേ', അയാൾ ഒട്ടും സൗഹാർദ്ദ പരമല്ലാത്ത മട്ടിൽ പറഞ്ഞു. എസ്ത ജനലിൽക്കൂടി തല പുറത്തേക്കിട്ടു. ഉപ്പും ചൂടും ഉള്ള കാറ്റ് അവന് വായ്ക്കുള്ളിലനഭവപ്പെട്ടു. അതേ കാറ്റ് അവന്റെ തലമുടി ചിന്നിച്ചി തറിച്ചു. ഓറഞ്ച് പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരന്റടുത്ത് താൻ ചെയതത് അറി യാനിടയായാൽ അമ്മു തന്നേം കുറച്ചേ സ്നേഹിക്കുള്ളുവല്ലോ എന്നോർത്തു എസ്ത. കുറച്ചെന്നല്ല. വളരെ കുറച്ചേ പിന്നെ സ്നേഹിക്കുള്ള. അവന് വയറ്റി നുള്ളിൽ പിന്നെയും ആ കത്തിക്കയറൽ, എരിഞ്ഞുകേറൽ, ഉരുണ്ടുമറിയൽ അനുഭവപ്പെട്ടു. അവന് പുഴയിലേക്കു പോണം എന്നു തോന്നി. വെള്ളം *എപ്പോഴും ഗുണം* ചെയ്യും. ടാക്സിജനാല, ഒട്ടുന്ന നിയോൺവെളിച്ചം കടന്ന് മുന്നോട്ടു പോയി. ടാക്സിക്കകത്ത് ചൂടും മൗനവും. ആവേശംകൊണ്ട് തുടുത്ത്നിലയിലിരി പ്പായിരുന്നു ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. താനല്ല ഇപ്പോഴത്തെ കുഴപ്പത്തിനുകാരണം എന്നതിലവർ ഹരംകൊണ്ടു. എപ്പോഴും ഏതെങ്കിലുമൊരു തെരുവുപട്ടി റോഡിലേക്കോടിക്കയറുകയും അതിനെ കൊല്ലാൻ ഓരോ തവണയും ക്രൈഡവർ കഴിയുന്നത്ര ശ്രമിക്കുകയുംചെയ്തു. റാഹേലിന്റെ ഹൃദയത്തിലെ നിശാശലഭം അതിന്റെ വെൽവെറ്റ ചിറകു വിരിച്ചു. മരവിപ്പ അവളുടെ എല്ലുകളിലേക്കാഴ്ന്നിറങ്ങി.

ഹോട്ടൽ സീ ക്വീനിന്റെ കാർ പാർക്കിങ് ഇടത്തിൽ ആകാശനീല പ്ലിമത് മറ്റു കാറുകളുമായി കുശുമ്പുമപവാദകഥകളും പറഞ്ഞു. ഹസ്സിപ് ഹസ്സിപ് ഹസ്തനു-സ്തനാ. മാന്യ വനിതകളുടെ ഒരു ചെറിയ പാർട്ടിയിൽ ഒരു വലിയ മാന്യ വനിത. വാൽച്ചിറകുകൾ ഇളകി.

റിസപ്ഷനിലെയാൾ പറഞ്ഞു. 'റും നമ്പർ 313 ഉം 327 ഉം. നോൺ എയർ കൺഡീഷൻഡ് *ഡബിൾ്കോട്ട്*, ലിഫ്റ്റ് റിപ്പെയറിലാണ്." അവരെ മുകളിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയ ബെൽബോയ്ക്ക് ഒരു ബോയ്ക്ക് അല്ലായിരുന്നു. അയാൾക്ക് ബെൽ ഉണ്ടായിരുന്നതുമില്ല്. അയാൾക്ക് പ്രകാശം കുറഞ്ഞ കണ്ണുകളായിരുന്നു്. അയാളുടെ പഴപഴഞ്ചൻ മെറുൺകോട്ടിലെ രണ്ടു ബട്ടണുകൾ പോയിരുന്നു. ഉള്ളിലെ ഷർട്ട് നരച്ചിരുന്നു. വശത്തേക്ക് ഒന്നു ചരിച്ചുവെച്ച് അയാൾ ധരിച്ചിരുന്ന ഹോട്ടൽബോയ്ക്ക് തൊപ്പിയുടെ പ്ലാസ്റ്റിക്സ് *സ്ട്രാപ്ത്* അയാളുടെ ചുളിഞ്ഞുതുങ്ങിയ താടിയിലേക്കാഴ്ന്നുകി ടന്നു. ഒരു വയസ്സനെക്കൊണ്ട് പ്രത്യേക ചരിവിൽ തൊപ്പിവയ്പിച്ച് അതിനെ പ്രായം തുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന താടിമേൽ ഉറപ്പിച്ചിരുത്താനുള്ള തത്രപ്പാടിലാക്കൽ, അത് തികച്ചും അനാവശ്യമായ ഒരു കൂരനടപടി ആയിരുന്നു. കയറാൻ പിന്നെയും ചുവന്ന സ്റ്റെപ്പുകളവശേഷിച്ചിരുന്നു. സിനിമാ ഹാളിൽനിന്നുള്ള അതേ ചുവപ്പ് കാർപ്പെറ്റ്, അവർ പോകുന്നിടത്തെല്ലാം അവരെ പിന്തുടരുന്നതുപോലുണ്ടായിരുന്നു. പറക്കുന്ന മാന്ത്രികപ്പരവതാനി, ചാക്കോ, അയാളുടെ റ്റൂമിലുണ്ടായിരുന്നു. വിശാലമായി ഭക്ഷണം തട്ടുന്നനിലയിൽ കൈയോടെ പിടിക്കപ്പെട്ടു അയാൾ. റോസ്റ്റ് ചിക്കൻ, ഫിങ്കർ ചിപ്സ്, സ്വീറ്റ്കോണും ചിക്കൻസുപ്പും, ചോക്കലേറ്റ സോസ്, രണ്ടു പൊറോട്ട. വാനില ഐസ്കീം വിത് ചോക്കലേറ്റ് സോസ്. സോസ്തോണിയിൽ സോസ്. തിന്നുതിന്നു വയറു പൊട്ടി മരിക്കണം എന്നാണ് തന്റെ ആഗ്രഹം എന്നു പറയാറുണ്ടായിരുന്നു ചാക്കോ. അടക്കിവച്ച സന്തോഷമില്ലായ്മയുടെ ലക്ഷണമാണാപ്പറച്ചിൽ എന്ന് മമ്മാച്ചി തീർത്തു പറഞ്ഞു. അങ്ങനെയൊന്നും വ്യാഖ്യാനിക്കണ്ട, മൂത്ത

ആർത്തിമാത്രമാണത് എന്നു പറഞ്ഞു ചാക്കോ. വിചാരിച്ചതിലും നേരത്തേ എല്ലാവരും മടങ്ങിയെത്തിയതുകണ്ട് ചാക്കോ ഒന്ന് ചമ്മി ആദ്യം. പിന്നെ അതിനെന്താ എന്നൊരു മട്ടുകാണിച്ച് തീറ്റ തുടർന്നു. എസ്തത ചാക്കോയുടെ കൂടെയും, റാഹേൽ അമ്മുവെന്റയും ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മയുടെകൂടെയും എന്നായിരുന്നു ഉറങ്ങാൻ കിടക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ആദ്യ പ്ലാൻ. പക്ഷേ ഇപ്പോ എസ്തതയ്ക്ക് വയ്യല്ലോ. തനേമല്ല, സ്നേഹത്തിന്റെ കണക്ക് മാറിമറിയുകയും ചെയ്തതല്ലോ ഇതിനിടെ (അമ്മു അവളെ ഇപ്പോ ഇത്തിരി കുറച്ചല്ലേ സ്നേഹിക്കുന്നുള്ളൂ). അതുകൊണ്ട് റാഹേൽ ചാക്കോയുടെ കൂടെയും, എസ്ത അമ്മുവെന്റയും ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെയും കൂടെയും ഉറങ്ങട്ടെ എന്നു തീരുമാനമായി. അമ്മു റാഹേലിന്റെ പൈജാമയും റ്റുത്ബഷും സ്ട്രകെയ്സിൽ നിന്നെ ടുത്ത് കിടക്കയിൽ വച്ചു.

'ഇന്നാ, അമ്മു പറഞ്ഞു. സ്യുട്ടകെയ്സ് അടയ്ക്കക്കുന്നതിന്റെ രണ്ട് ക്ലിക്ക്ച്ചകൾ. ക്ലിക്ക്. പിന്നേം ഒരു ക്ലിക്ക് 'അമ്മു, ഞാൻ ഡിന്നർ കഴിക്കാതിരിക്കട്ടെ എനിക്കുള്ള ഒരു പണി ഷ്മെന്റ് എന്ന നിലയ്ക്ക്? തെറ്റിനു പകരം ശിക്ഷ വാങ്ങാൻ റാഹേൽ റെഡി യായി. ഡിന്നർ വേണ്ടന്നുവയ്ക്കക്കൽ, അമ്മു അവളെ പഴയ അതേ അളവിൽ സ്നേഹിക്കുന്നതിനു പകരമായി. "നിന്റെ ഇഷ്ടം. എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ആഹാരം കഴിക്കുന്നതാണ് നല്ലത്. വളരണം എങ്കിൽ ആഹാരം കഴിക്കണം. വേണമെങ്കിൽ ചാക്കോ യുടെ ചിക്കൻ ഷെയർ ചെയ്തതോ.' അമ്മു പറഞ്ഞു. 'വേണമെങ്കിൽ വേണം, വേണ്ടെങ്കിൽ വേണ്ട. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. "പക്ഷേ അപ്പോ എനിക്കുള്ള ശിക്ഷയോ? ഇതുവരെ തന്നില്ലല്ലോ എനി ക്കുള്ള ശിക്ഷ.' റാഹേൽ പറഞ്ഞു. 'ചെലത് ശിക്ഷയോടുകൂടിത്തന്നെയാണ് സംഭവിക്കുക, ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. റാഹേലിന് മനസ്സിലാകാത്ത ഒരു കണക്ക് വിശദീകരിക്കു ന്നതുപോലുണ്ടായിരുന്നു ആ പറച്ചിൽ. ശിക്ഷയോടുകൂടി സംഭവിക്കുന്ന ചെല കാര്യങ്ങൾ. ഭിത്തിയലമാരയോ ടുകൂടിയ കിടപ്പുമുറികൾപോലെ. അടുത്തുതന്നെ അവർ ശിക്ഷകളെക്കുറിച്ച് കൂടുതലായി പഠിക്കാനിടവരും. അതായത് അവ പല ആകൃതികളിലുണ്ട്,

ചെലത് വളരെ വലുതായിരിക്കും, ഭിത്തിയലമാരയോടുകൂടിയ കിടപ്പുമുറി കൾപോലെ. ഇരുട്ടുപിടിച്ച അലമാരത്തട്ടുകളിലൂടെ ജീവിതം മുഴുവൻ നിങ്ങ ളലഞ്ഞുനടക്കേണ്ടിവരികയുംചെയ്യും. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ഗുഡ്നൈറ്റ് ഉമ്മ, റാഹേലിന്റെ കവിളിൽ തുപ്പൽനനവുണ്ടാക്കി. അവളത് തോളുകൊണ്ട് തുടച്ചുകളഞ്ഞു. 'ഗുഡ്നൈറ്റ്, *ഗോഡ്* ബ്ളെസ്. അമ്മു പറഞ്ഞു. അമ്മു തിരിഞ്ഞു നിന്നാണതു പറഞ്ഞത്. എന്നിട്ട് ഒറ്റപ്പോക്ക്. 'ഗുഡ്നൈറ്റ്, എസ്തത പറഞ്ഞു. സഹോദരിയോടുള്ള സ്നേഹം പ്രക ടിപ്പിക്കാനാകാത്തത്ര വയ്യായ്കയോടെ. ഹോട്ടൽ ഇടനാഴിയിലൂടെ നിശ്ശബ്ദപ്രേതങ്ങൾപോലെ അവർ നടന്ന കലുന്നതു നോക്കിനിന്നു. റാഹേൽ-തനിയെ രണ്ടു വലുത്. തവിട്ടുനിറ കുർത്ത ഷുവിൽ ഒന്നു ചെറുത്. ചുവന്ന കാർപ്പറ്റ്, അവരുടെ കാലടിശബ്ദ ങ്ങൾ കൂടെക്കൊണ്ടുപോയി. നിറഞ്ഞ സങ്കടവുമായി ഹോട്ടൽമുറിയുടെ വാതിലക്കൽ റാഹേൽ നിന്നു. സോഫിമോൾ വരുന്നതിലെ സങ്കടം. അമ്മുന് തന്നോടുള്ള ഇഷ്ടം കുറ ഞ്ഞതിലെ സങ്കടം. അഭിലാഷ് ടാക്കീസിൽ വച്ച് ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാ പ്പാനീയക്കാരൻ എസ്തതയോട് ചെയ്തതെന്തോ, അതിലെ സങ്കടം. അവളുടെ നോവുന്ന, വരണ്ട കണ്ണുകൾക്കുമീതെകൂടി ഒരു കുത്തി നോവിക്കുന്ന കാറ്റ് പരന്നു.

ഒരു കുഞ്ഞുപ്ളേറ്റിൽ കോഴിക്കാലും കുറച്ചു ഫിങ്കർചിപ്സും എടു ത്തുവച്ചു ചാക്കോ. 'നോ, താങ്ക യു.' സ്വയം എങ്ങനേലും വല്ല ശിക്ഷയും അടിച്ചേല്പി ക്കാനായെങ്കിൽ എന്നു വിചാരിച്ച റാഹേൽ പറഞ്ഞു. അങ്ങനാണേൽ ഒരു പക്ഷേ അമ്മു തന്റെ വക ശിക്ഷ വേണ്ടെന്നുവയ്ക്കാനും മതി. 'കുറച്ച് ഐസ്കീം തരട്ടെ, ചോക്കലേറ്റ് സോസിനൊപ്പം? ചാക്കോ ചോദിച്ചു. 'നൊ, താങ്കയ്യ.' റാഹേൽ പറഞ്ഞു. 'കൊള്ളാം. പക്ഷേ നെനക്ക് നഷ്ടമാകുന്നതെന്താണെന്ന് നീ അറിയു ന്നില്ല. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. അയാൾ ചിക്കൻ മുഴുവനും ഐസ്കീം മുഴുവനും കഴിച്ചുതീർത്തു. റാഹേൽ ഡസ് മാറ്റി പൈജാമയിട്ടു. 'എന്തിനാ നെനക്ക് ശിക്ഷ കിട്ടിയത് എന്നുമാത്രം ദയവുചെയ്തതെന്നോട് പറയല്ലേ. എനിക്കത് കേട്ടുനില്ക്കാനുള്ള താണിയില്ല. ഒരു കഷണം പൊറോട്ടകൊണ്ട് സോസ്തോണിയിലെ

അവസാനതുള്ളി ചോക്കലേറ്റ് സോസും തുതെത്തടുക്കുകയായിരുന്നു ചാക്കോ, മടുപ്പിക്കുന്ന മട്ടിലെ മധുര ശേഷമധുരം, ''എന്തിനായിരുന്നു വഴക്ക്? ചോര വരുംവരെ കൊതുകു കടിച്ചയിടം മാന്തിയതിനോ അതോ ടാക്സി ഡ്രൈഡവർക്ക് നന്ദി പറയാത്ത തിനോ?' അമ്മുന്നോട് കൂറ് പുലർത്തിക്കൊണ്ട് അവൾ പറഞ്ഞു: "അതിനെക്കാ ളൊക്കെ ഒത്തരി വലിയ തെറ്റാ ചെയ്തത്.' 'വേണ്ട, എന്നോടൊന്നും പറയണ്ട. എനിക്കതറിയണമെന്നേയില്ല." ചാക്കോ പറഞ്ഞു. അയാൾ റും സർവ്വീസ് ആവശ്യപ്പെട്ട ബെല്ലടിച്ചു. തളർന്ന വശനായ ഒരു ബെയറർ ഒഴിഞ്ഞ പ്ളേറ്റുകളും എല്ലുകളും എടുത്തുകൊ ണ്ടുപോകാൻ വന്നു. അയാൾ അത്താഴമണം വലിച്ചെടുക്കാൻ നോക്കി, പക്ഷേ അത് രക്ഷപ്പെട്ട *കെട്ട*, തവിട്ടുനിറ ഹോട്ടൽകർട്ടനുകളിലേക്ക് കയറി പ്പോയി. ഒരു അത്താഴപ്പട്ടിണിക്കാരി അനന്തരവളും ഒരു അത്താഴ്സമൃദ്ധൻ അങ്കിളും ഹോട്ടൽ സീക്വീൻ ബാത്റൂമിൽ ഒന്നിച്ചുനിന്ന് പല്ലുതേച്ചു. ലവ് ഇൻ റ്റോക്കിയോയിൽ തലമുടിജലധാര കെട്ടിവച്ച്, വരയുള്ള പൈജാമയിട്ട നിസ്സഹായനായ കുറ്റിരോമക്കാരൻ കുറ്റവാളിയെപ്പോലെ അവൾ. കോട്ടൺ ബനിയനും അരക്കാലുറയും ധരിച്ച് അയാൾ. അയാളുടെ ഉരുണ്ടവയറിനു മേലെ ഒരു രണ്ടാംതൊലിപോലെ ബനിയൻ വലിഞ്ഞുമുറുകിനിന്നു. അയാ ളുടെ പൊക്കിൾച്ചുഴിമേൽമാത്രം അതല്പം അയഞ്ഞുനിന്നു. റാഹേലവളുടെ പതപത-റ്റുത്ബ്രഷ് ചലിപ്പിച്ചു. അതു കണ്ടിട്ടും അയാളൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. അയാളൊരു ഫാസിസ്റ്റ് ആയിരുന്നില്ല. അവര് ഊഴംവച്ച് തുപ്പി. താൻ തുപ്പിയ വെളുത്ത ബിനാക്കാപ്പത്, വാഷ്ബേസിന്റെ അരികിലൂടെ ഒലിച്ചിറങ്ങിയപ്പോൾ, അതിലെന്തെങ്കിലും കാണാമ്പറ്റുന്നുണ്ടോ എന്നവൾ ശ്രദ്ധിച്ചുനോക്കി.

പല്ലുകൾക്കിടയിലെ വിടവുകളിൽനിന്ന് ഏതെല്ലാം നിറങ്ങൾ, എന്തെല്ലാം വിചിത്രജീവികൾ ഒലിച്ചുവന്നിട്ടുണ്ടു പുറത്തേക്ക്?

തത്കാലം ഒന്നും വന്നിട്ടില്ല ഇന്നത്തെ രാത്രിയിൽ. അസാധാരണമായി യാതൊന്നുമില്ല. വെറും ബിനാക്കാപ്പതക്കുമിളകൾ മാത്രം.

ചാക്കോ വലിയ ലൈറ്റ് അണച്ചു. കിടക്കയിൽകിടന്നു കൊണ്ട് റാഹേൽ തലമുടിയിൽനിന്ന് ലവ് ഇൻ റ്റോക്കിയോ ഊരി തന്റെ സൺഗ്ലാസ്സിനരികെ വച്ചു. അവളുടെ ജലധാര തെല്ലൊന്നിടിഞ്ഞെങ്കിലും അത് കുതിരവാൽമട്ടിൽത്തന്നെ തുടർന്നും നിന്നു. ബെഡ്സൈഡ് ലാംപിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ കുളിച്ച ചാക്കോ കിടക്കയിൽ കിടന്നു. ഇരുട്ടു സ്റ്റേജിൽ ഒരു തടിയൻ, കിടക്കയുടെ കാലക്കൽ ചുരുണ്ടു കിടന്ന ഷർട്ട് അയാൾ കൈയെത്തിച്ചെടുത്തു. എന്നിട്ട് പോക്കറ്റിൽനിന്ന് പേഴ്സെടുത്ത് മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ രണ്ടു വർഷം മുമ്പയച്ചുകൊടുത്ത സോഫിമോളുടെ ഫോട്ടോ എടുത്തു നോക്കി. അതു കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കെ റാഹേലിന്റെ ഹൃദയത്തിലിരുന്ന് അവളു ടെയാ തണുത്ത നിശാശലഭം വീണ്ടും അതിന്റെ ചിറകു നീർത്തി. അക ത്തേക്ക് പുറത്തേക്ക് ഇര കണ്ട ഹിംസജന്തുവിന്റെ അലസമായ കൺ ചിമ്മൽപോലെ. കിടക്കവിരികൾ പരുക്കനായിരുന്നു. പക്ഷേ വ്യത്തിയുള്ളവയായിരുന്നു. ചാക്കോ പേഴ്സടച്ചു. ലൈറ്റണച്ചു. എന്നിട്ട് ഇരുട്ടിലേക്ക് ഒരു ചാർമി നാർ കത്തിച്ചുകൊണ്ട്, തന്റെ മകളെക്കണ്ടാൽ ഇപ്പോഴെങ്ങനുണ്ടാവും എന്നമ്പരപ്പോടെ ചിന്തിച്ചു. ഒമ്പതു വയസ്സ്, ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞുള്ള ചുവന്ന വാവ പ്പരുവത്തിലാണ് അവസാനം കണ്ടതവളെ. മനുഷ്യക്കുഞ്ഞെന്നു ഒട്ടുമേ തോന്നുമായിരുന്നില്ല. മൂന്നാഴ്ചയ്ക്കു ശേഷം അയാളുടെ ഭാര്യ, അയാൾ ക്കാകപ്പാടെ ജീവിതത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരേ ഒരു പ്രണയം-മാർഗററ്റ്, കരഞ്ഞു, എന്നിട്ടയാളോട് ജോവിനെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞു. അയാളുടെകൂടെ ജീവിക്കാനാവില്ല തന്നെക്കൊണ്ടിനി എന്നു പറഞ്ഞു. ചാക്കോയോട് മാർഗററ്റ് തനിക്ക് തന്റേതായ ഇടം വേണം എന്നും പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടാൽത്തോന്നുമായിരുന്നു. തന്റെ വസ്ത്രങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കാൻ അവളുടെ അലമാര അയാളുപയോഗിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് അയാളുടെ സ്വഭാവമനുസരിച്ചാണെങ്കിൽ, അയാളൊരുപക്ഷേ, അങ്ങനെയും ചെയ്തതി ട്ടുണ്ടാവാം. തുടർന്ന് അവൾ വിവാഹമോചനം ആവശ്യപ്പെട്ടു. അവളെ വിട്ടുപോരുന്നതിനു തൊട്ടുമുമ്പുള്ള

മാനസികവ്യഥ നിറഞ്ഞ രാത്രികാലങ്ങളിൽ, കിടക്കയിൽനിന്ന് ഒരു ടോർച്ചുമായെഴുന്നേറ്റ് പോയി അയാൾ, തന്റെ ഉറങ്ങുന്ന കുഞ്ഞിനെ നോക്കിനോക്കിയിരിക്കും. അവളെ പഠിക്കാൻ. അവളെ ഓർമ്മയിൽ മായാതെ പതിച്ചുവയ്ക്കക്കാൻ. അവളെക്കു റിച്ചു ഭാവിയിൽ ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, മനസ്സിലുണരുന്ന രൂപത്തിൽ തെറ്റൊന്നും പറ്റാതിരിക്കാൻ. അവളുടെ മൃദുവായ തലയോട്ടിയിലെ തവിട്ടുനിറം അയാൾ ഓർമ്മയിലേക്കെടുത്തുവച്ചു. എപ്പോഴും അനങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവളുടെ ചുളിഞ്ഞ കുഞ്ഞിവായ. അവളുടെ കാൽവിരലുകൾക്കിടയിലെ അകലം. ഭാവിയിൽ മറുകായേക്കാവുന്ന, ഒരു പാട് ചെയ്യാനുദ്ദേശിച്ചതല്ലെങ്കിൽപ്പോലും ജോയുടെ ലക്ഷണങ്ങൾക്കായി കുഞ്ഞിന്റെ രൂപത്തിലാകെ പരതലായി മാറി അതവസാനം. അയാൾ തന്റെ ഭ്രാന്തമായ, അസൂയാകലുഷിതമായ, ടോർച്ച ലൈറ്റ് പഠനം നടത്തവേ, കുഞ്ഞയാളുടെ ചൂണ്ടുവിരൽ കുഞ്ഞിക്കെ കൊണ്ട് പിടിച്ചു. കുന്നുമ്പുറത്തെ താഴികക്കുടമുള്ള ഒരു സ്മാരകംപോലെ തോന്നിച്ചു നിറഞ്ഞ, പട്ടുപോലുള്ള ഇളംവയറ്റിൽനിന്ന് തള്ളിനിന്ന പൊക്കിൾ ക്കുഴി. ചാക്കോ അതിൽ ചെവിവച്ച് അതിനുള്ളിലെ ശബ്ദകോലാഹലങ്ങൾ അമ്പരപ്പോടെ കേട്ടിരുന്നു. അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടയയ്ക്കക്കപ്പെടുന്ന സന്ദേശങ്ങൾ. തമ്മിൽത്തമ്മിൽ ഇണങ്ങാൻ തുടങ്ങുന്ന പുതുഅവയവങ്ങൾ. ഒരു പുതിയ ഗവൺമെന്റ് അധികാരത്തിലേറി എല്ലാത്തിനും ചിട്ടയും ചട്ടവും ഉണ്ടാക്കി യെടുക്കുംപോലെ. ഇന്നയാൾ ഇന്നത് ചെയ്യണം എന്നു പറഞ്ഞ് അധികാരം വീതിച്ചുകൊടുക്കുംപോലെ. പാൽമണവും മൂത്രമണവും ചേർന്ന ഒരു മണമായിരുന്നു അന്നവൾക്ക് ഇത്രയും കുഞ്ഞായ, നിർവ്വചനങ്ങൾക്കപ്പുറത്തായ, ഛായ ആരുടേതെന്ന് കണ്ടുപിടിക്കാനാകാത്തവിധം അവ്യക്തരൂപത്തിലുള്ള ഒരിത്തിരിക്കുഞ്ഞിന് എങ്ങനെയാണ് ഒരു മുതിർന്നയാളിന്റെ മുഴുവൻ ശ്രദ്ധയും സ്നേഹവും സ്വബോധവും പിടിച്ചുപറ്റാനാകുന്നത് എന്നയാൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. അവളെ വിട്ടുപോന്നപ്പോൾ, തന്നിൽനിന്ന് എന്തോ ഒന്ന് അടർത്തിമാറ്റും

പോലെയാണയാൾക്കു തോന്നിയത്. വളരെ വലിയ എന്തോ ഒന്ന്. പക്ഷേ ഇപ്പോ ആ ജോ ഇല്ല. ഒരു കാറപകടത്തിലയാൾ മരിച്ചുപോയി. ഒരു വാതിൽപ്പിടിപോലെ നിശേഖതനം. ഒരു ജോ-ആകൃതിയിലുള്ള തുള്ള പ്രപഞ്ചത്തിലവശേഷിപ്പിച്ച് ആ ഫോട്ടോയിൽ സോഫിമോൾക്ക് ഏഴു വയസ്സായിരുന്നു. വെളുപ്പും നീലയും. റോസ് ചുണ്ടുകൾ. ഫോട്ടോയിലേക്കു സുക്ഷിച്ചുനോക്കി പപ്പാച്ചി യുടെ അതേ മൂക്ക് എന്ന് മമ്മാച്ചി പറഞ്ഞുവെങ്കിൽക്കൂടിയും, ഒരു സിറിയൻ കാത്തലിക്കിന്റെ ഒരു ലക്ഷണവും കാണാനില്ലായിരുന്നു അവളിൽ. അവളുടെ ഇരുട്ടുപിടിച്ച കിടക്കയിൽ കിടന്നുകൊണ്ട് റാഹേൽ ചോദിച്ചു. "ചാക്കോ, ഞാനൊരു കാര്യം ചോദിക്കട്ടെ? 'എന്തിനാ ഒന്നാക്കുന്നത്? രണ്ടെണ്ണം ചോദിച്ചോ, ചാക്കോ പറഞ്ഞു. ''ചാക്കോ, ഈ ലോകത്തിലേക്കുംവച്ച ചാക്കോയ്ക്ക് ഏറ്റവുമിഷ്ടം സോഫിമോളെയാണോ?' 'അവളെനെന്റെ മകളല്ലേ? ചാക്കോ പറഞ്ഞു. റാഹേലിനാ ഉത്തരം ബോധിച്ചു. "ചാക്കോ, ആളുകൾ അവരവരുടെ മക്കളെമാത്രമേ ഏറ്റവും കൂടുതൽ സ്നേഹിക്കാമ്പാടുള്ളുന്നുണ്ടോ? 'അങ്ങനെ നിയമമൊന്നുമില്ല. പക്ഷേ സാധാരണ അങ്ങനെയാണ് പതിവ്. ചാക്കോ പറഞ്ഞു.

"ചാക്കോ, ഉദാഹരണത്തിന്, എന്നെക്കാളും എസ്തതയെക്കാളും അമ്മുന് സോഫി മോളെ സ്നേഹിക്കാമ്പറ്റുമോ? സോഫിമോളെക്കാളും എന്നെ സ്നേഹിക്കാമ്പറ്റുമോ ഉദാഹരണത്തിന് ചാക്കോയ്ക്ക് "മനുഷ്യപ്രകൃതമല്ലേ, എന്തും എങ്ങനെയും സംഭവിക്കാം. ചാക്കോ തന്റെ റീഡിങ് എലൗഡ് വോയ്സിൽ പറഞ്ഞു. പെട്ടെന്നയാൾ, തന്റെ ജല ധാരാത്തലമുടിക്കാരി കുഞ്ഞനന്തരവളെ മറന്ന് ഇരുട്ടിനോടെന്നപോലെ പറഞ്ഞു: "സ്നേഹം. ഭ്രാന്ത് പ്രതീക്ഷ. അതിരറ്റ ആഹ്ലാദം.' അതിരറ്റ ആഹ്ളാദം ആണ് അതിലേറ്റവും ദുഃഖമയമായ വാക്കായി റാഹേലിനു തോന്നിയത്. ഒരു പക്ഷേ, ചാക്കോ അതു പറഞ്ഞ രീതി ബംാബഭാവാം. Infinnate joy. അതിലൊരു പള്ളിസ്വരം ഉള്ളതുപോലെ. നിറയെ ചിറ കുള്ള ഒരു വിഷാദമീനിനെപ്പോലെ. ഒരു തണുത്ത നിശാശലഭം ഒരു തണുത്ത കാലുയർത്തി. സിഗററ്റിന്റെ പുകച്ചുരുളുകൾ രാത്രിയിലേക്കു പടർന്നുകയറി. ഒരു തടിച്ച മനുഷ്യനും ഒരു കുഞ്ഞുപെൺകുട്ടിയും. നിശ്ശബ്ദരായി ഉണർന്നുകിടന്നു.

കുറച്ചു മുറികൾക്കപ്പുറം വലിയ കുഞ്ഞമ്മാമ്മയുടെ കുർക്കംവലിക്കിടെ എസ്തത ഉണർന്നു. അമ്മു നല്ല ഉറക്കമായിരുന്നു. നീലജനാലയഴികളിലൂടെ കടന്നുവന്ന, അഴിയിട്ട നീല തെരുവുവെളിച്ചത്തിൽ അമ്മു സുന്ദരിയായിത്തോന്നിച്ചു. ഡോൾഫിനുകളെയും അഴികളുള്ള കടുംനീലയെയും സ്വപ്നം കാണും മട്ടിൽ ഒരു ഉറക്കച്ചിരി ചിരിച്ചു അമ്മു. പൊട്ടാൻപോകുന്ന ഒരു ബോംബ് കൈവശമുള്ള ആൾ എന്ന് യാതൊരു സൂചനയുമില്ലാത്ത ഒരു ചിരി. എസ്താ-തനിയേ എഴുന്നേറ്റ് ബാത്റൂമിലേക്ക് വേച്ചുവേച്ചു നടന്നു. അവൻ നാരങ്ങാമയമുള്ള, തെളിഞ്ഞ, തിളങ്ങുന്ന, കയ്ക്കുന്ന ഒരെരിവുവെള്ളം ഛർദ്ദിച്ചു. ഭയവുമായുള്ള ഒരു കുഞ്ഞുമനുഷ്യന്റെ ആദ്യസമാഗമത്തിന്റെ അനുബന്ധമായ തീക്ഷ്ണ രുചി, ഡം ഡം. അവനല്പം ആശ്വാസം തോന്നി. ഷുസിട്ട അവൻ മുറിക്കു പുറത്തേക്ക് നടന്നു. കെട്ടാത്ത ഷുലേസുകൾ പുറകേ കിടന്നിഴഞ്ഞു. എന്നിട്ടവൻ ഹോട്ടൽഇടനാഴിയിലൂടെ നടന്ന റാഹേലിന്റെ വാതിലിനു പുറത്ത് നിശ്ശബ്ദ നായി നിന്നു. അപ്പോ, റാഹേൽ ഒരു കസേരയിൽക്കേറിനിന്ന് വാതിലിന്റെ കൊളു ത്തുരി. എസ്തത വാതിൽക്കലുണ്ടെന്ന കാര്യം റാഹേലെങ്ങനെയറിഞ്ഞു എന്ന മ്പരക്കാനൊന്നും ചാക്കോ മെനക്കെട്ടില്ല. ചെലനേരത്തെ അവരുടെ വിചിത്ര രീതികൾ കണ്ടുകണ്ടയാൾക്ക് നല്ല പരിചയമായിരുന്നു. തീരത്തണഞ്ഞ ഒരു തിമിംഗലത്തെപ്പോലെ ഇടുങ്ങിയ ഹോട്ടൽ ബെഡ്ഡിൽക്കിടന്ന്, റാഹേൽ കണ്ടത് വെളുത്തയെത്തന്നെ ആയിരിക്കുമോ എന്നാലോചിച്ചുനോക്കി ചാക്കോ. ആവാൻ സാദ്ധ്യതയില്ലെന്നായിരുന്നു അയാളുടെ പക്ഷം. ഒരുപാട് നേടാനുണ്ടായിരുന്നു വെളുത്തയെക്കൊണ്ട യാൾക്ക് ഭാവിയുള്ള ഒരു പരവനായിരുന്നു അയാൾ. വെളുത്ത, മാർക്സിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ കാർഡ് ഹോൾഡിങ് മെമ്പറായിട്ടുണ്ടാകുമോ എന്നയാൾ അത്ഭ തപ്പെട്ടു. സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ളയെ കാണുന്നുണ്ടാവുമോ കുറേക്കാ ലമായി എന്നൊക്കെ അയാൾ ചിന്തിച്ചുകൂട്ടി. അക്കൊല്ലം തുടക്കത്തിൽ,

സഖാവ് പിള്ളയുടെ രാഷ്ട്രീയമോഹങ്ങളുടെ ആക്കം അപ്രതീക്ഷിതമായി കൂട്ടിയ ചില സംഭവവികാസങ്ങളുണ്ടായി. സഖാവ് ജെ.കാട്ടുക്കാരൻ, സഖാവ് ഗുഹൻമേനോൻ എന്നീ രണ്ടു പ്രാദേ ശിക പാർട്ടിനേതാക്കളെ, നക്സലൈറ്റുകളെന്ന സംശയത്തിന്മേൽ പാർട്ടി പുറത്താക്കുകയുണ്ടായി. അതിലൊരാൾ അതായത് സഖാവ് ഗുഹൻ മേനോൻ, വരുന്ന മാർച്ചിൽ നടക്കാനിരിക്കുന്ന നിയമസഭാ ഇടക്കാലതെര ഞ്ഞെടുപ്പിൽ കോട്ടയം നിയോജക മണ്ഡലത്തിലെ സ്ഥാനാർത്ഥിയായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. പാർട്ടിയിൽനിന്നുള്ള അയാളുടെ പുറത്താക്കൽ സൃഷ്ടിച്ച വിടവിലേക്ക് ഒരുപിടിയാളുകൾ പ്രതീക്ഷാപൂർവ്വം ഉറ്റുനോക്കി യിരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽപ്പെടുമായിരുന്നു സഖാവ് പിള്ളയും. ഒരു ഫുട്ബോൾകളിയിൽ ഊഴം കാത്തിരിക്കുന്ന പകരക്കാരൻ കളി ക്കാരനെപ്പോലെ, പാരഡൈസ് പിക്കിൾസിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സൂക്ഷ്മ മായി നിരീക്ഷിക്കാനാരംഭിച്ചിരുന്നു സഖാവ് പിള്ള. ഒരു പുതിയ തൊഴിലാളി സംഘടന തുടങ്ങാനായാൽ അതെത്ര ചെറുതായാൽത്തന്നെയും, ഭാവി നിയോജകമണ്ഡലത്തിൽനിന്ന് നിയമസഭയിലേക്കുള്ള യാത്രയ്ക്ക് ഒരൊ ന്നാന്തരം തുടക്കമാവും അത് എന്നയാൾ കരുതി. ജോലിസമയത്തിനുശേഷമുള്ള തികച്ചും നിരുപദ്രവകരമായ ഒരു കളി ക്കപ്പുറം, പാരഡൈസ് പിക്കിൾസിലെ സഖാവേ സഖാവേ (അമ്മുവിന്റെ വാക്കുകൾ കടമെടുത്തുപറഞ്ഞാൽ)പരിപാടി യാതൊന്നുമായിരുന്നില്ല അതു വരെയും. വേതനം ഉയർത്തുകയും ചാക്കോയുടെ കൈയിൽനിന്ന് അധി കാരത്തിന്റെ ചെങ്കോൽ പിടിച്ചെടുക്കുകയും ചെയ്താൽ കടത്തിലസേബ മുങ്ങി നില്ക്കുന്ന ഫാക്ടറി ആകെ നാശമാകുമെന്ന് (ചാക്കോയ്ക്കൊഴികെ)എല്ലാ വർക്കും അറിയാമായിരുന്നു. സാമ്പത്തികമായി കാര്യങ്ങൾ ഒട്ടും നല്ല സ്ഥിതിയിലല്ലാതിരുന്നതിനാൽ, ട്രേഡ് യൂണിയനുകൾ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന മിനിമം തുകയിലും താഴെയായിരുന്നു ഫാക്ടറിയിൽ തൊഴിലാളികൾക്കു കൊടുത്തിരുന്ന വേതനം. അക്കാര്യം അവരുടെ ശ്രദ്ധയിൽ പെടുത്തിയത്

ചാക്കോതന്നെയായിരുന്നു. കാര്യങ്ങൾ ഒന്നു നേരെ ആയാലുടനെ വേതനം ഉയർത്താം എന്ന് എന്നിട്ടയാൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്യുകയുമുണ്ടായി. അവർക്കയാജെ വിശ്വാസമാണെന്നും അയാ ളുടെ ഹൃദയം അവർക്കുവേണ്ടി തുടിക്കുകയാണെന്നവർ കരുതും എന്നും സങ്കല്പിച്ചു അയാൾ. പക്ഷേ മറിച്ചു വിചാരിക്കുന്ന ഒരാളുണ്ടായിരുന്നു. ഫാക്ടറിയിലെ ഷിഫ്റ്റവസാനിക്കുമ്പോൾ സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ള പാരഡൈസ് പിക്കിൾസിലെ തൊഴിലാളികളെ ആട്ടിത്തെളിച്ച് അയാളുടെ പ്രിന്റിങ് പ്രസി ലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. തന്റെ മുഴങ്ങുന്ന ഒച്ചയിൽ പ്രാദേശികകാര്യങ്ങ ളുടെയും മാവോയിസ്റ്റ് സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെയും ഒരു മിശ്രിതം ഉജ്ജ്വലമായ മലയാളത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചു അയാൾ. ഒരു പക്ഷേ മലയാളത്തിൽ കേൾ ക്കുമ്പോഴായിരുന്നു കമ്മ്യൂണിസം കൂടുതൽ ഉജ്ജ്വലമായനുഭവപ്പെട്ടത്. ''പ്രിയപ്പെട്ട ജനങ്ങളേ, നിങ്ങൾ ധീരരായിരിക്കുക. യുദ്ധം ചെയ്യാൻ സന്ന ദ്ധരാവുക. പ്രതിബന്ധങ്ങളെ മറികടന്ന് മുന്നോട്ടു മുന്നോട്ടു നീങ്ങുക, തിര മാലകൾപോലെ. അങ്ങനെയെങ്കിൽ ഈ ലോകം മുഴുവൻ നമ്മുടേതാവും, ഉറപ്പ്. എല്ലാത്തരം രാക്ഷസീയതകളെയും ഉന്മൂലനം ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. നമുക്ക വകാശപ്പെട്ടത് നമ്മൾ പിടിച്ചെടുക്കുകതന്നെ ചെയ്യും. വാർഷികബോണസ് പ്രോവിഡന്റ് ഫണ്ട്. ആക്സസിഡന്റ് ഇൻഷ്വറൻസ്. ഭാവിയിലെ നിയമ സഭാപ്രാദേശികാംഗമെന്ന നിലയ്ക്ക് അലയടിക്കുന്ന ലക്ഷക്കണക്കിനു ജന ങ്ങളെ അഭിസംബോധനചെയ്തതു നടത്താനുള്ള പ്രസംഗത്തിന്റെ പരിശീല നമെന്ന നിലയ്ക്ക് പ്രസംഗത്തിന്റെ താളവും ശുതിയും ഒന്നു വേറെയായി രുന്നു. അയാളുടെ ശബ്ദത്തിൽ നിറയെ പച്ചപ്പാടങ്ങളും, ചുവന്ന ബാനറു കളും ആയിരുന്നു. ആ ബാനറുകളാവട്ടെ, ചെറുചൂടുമുറിക്കും പ്രിന്റിങ് മഷി യുടെ മണത്തിനും അപ്പുറത്തേക്ക് നീലയാകാശത്തിനു കുറുകെ ഉയരത്തി *ലേക്ക്* ഏക്കറുകളോളം പടർന്നുനിന്നു. സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ള ഒരിക്കലും ചാക്കോയ്ക്കെതിരേ തുറന്ന യുദ്ധം പ്രഖ്യാപിച്ചില്ല. തന്റെ പ്രസംഗങ്ങളിൽ അയാളെ പരാമർശിക്കേണ്ടി വന്നപ്പോഴെല്ലാം, ചാക്കോയെ മാനുഷികപരിഗണനകൾക്കപ്പുറത്ത് പ്രതിഷ് ഠിക്കാനും താരതമ്യേന വിപുലമായ ഒരു പദ്ധതിയിലെ അമൂർത്തമായ ഒരു ഭാരവാഹിത്വമായി ചിത്രീകരിക്കാനും അയാൾ തതപ്പെട്ടു. ഒരു സൈദ്ധാ ന്തിക നിർമ്മിതി. വിപ്ളവത്തെ തകിടംമറിക്കാനുള്ള അധികാരിവർഗ്ഗത്തിന്റെ രാക്ഷസീയമായ പദ്ധതിയിലെ പണയ വസ്തു. ചാക്കോയുടെ പേരു പറഞ്ഞുള്ള പരാമർശം ഒഴിവാക്കി, ചാക്കോ എന്നാൽ ഒരാളല്ല പല ആളു കളാണ് എന്ന മട്ടിൽ, മാനേജ്മെന്റ് എന്നു പറഞ്ഞുപോന്നു അയാൾ. തന്ത്ര പരമായ ഏറ്റവും മികച്ച നീക്കം എന്നതിനുമപ്പുറം വ്യക്തിക്കും അയാളുടെ

ജോലിക്കും ഇടയിലുള്ള ഈ വേർതിരിവ്, ചാക്കോയുമായുള്ള അയാളുടെ സ്വന്തം ബിസിനസ് ഇടപാടുകൾ മനസ്സാക്ഷിക്കുത്തില്ലാതെ നടത്താൻ അയാൾക്കു സഹായകമായി. പാരഡൈസ് പിക്കിളിന്റെ ലേബലുകൾ അച്ച ടിക്കാൻ ചാക്കോയിൽനിന്നുകിട്ടിയ ഓർഡറുകൾ വഴി അയാൾക്ക് ഒരു വരു മാനം നേടാനായി. അതയാൾക്കത്യന്താപേക്ഷിതമായിരുന്നുതാനും. ചാക്കോ എന്ന ക്ലയന്റിനും ചാക്കോ എന്ന മാനേജ്മെന്റിനും തമ്മിൽ യാതൊരു ബന്ധ വുമില്ലെന്നയാൾ സ്വയം പറഞ്ഞുവിശ്വസിപ്പിച്ചു. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത്, ചാക്കോ എന്ന സഖാവുമായെങ്കിലും ഇവർക്ക് യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലെന്നതായിരുന്നു അയാളുരുത്തിരിച്ചെടുത്ത വിശ്വാസപ്രമാണം. സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ളയുടെ പദ്ധതികൾക്ക് ആകെ ഒരു വിഘാ തമായുണ്ടായിരുന്നത് വെളുത്തയാണ്. പാരഡൈസ് പിക്കിൾസിലെ തൊഴി ലാളികൾക്കിടയിൽ കാർഡ് ഹോൾഡിങ് മെമ്പറായുണ്ടായിരുന്നത് വെളു ത്തമാത്രം. തനിക്ക് ആവശ്യമില്ലാത്തൊരു കൂട്ടാളിയാണ് അതെന്നറിയാമാ യിരുന്നു അയാൾക്ക് ഫാക്ടറിയിലെ തൊട്ടുകൂടാവുന്ന തൊഴിലാളികളെല്ലാ വരും തന്നെ, അതിപൗരാണികമായ കാരണങ്ങളാൽ വെളുത്തയോട് തുടക്കം മുതൽ തന്നെ വിരോധം വച്ചു പുലർത്തുന്ന വരാണ് എന്ന് സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ളയ്ക്കറിയാമായിരുന്നു. സഖാവ് പിള്ള ഈ ചുള്ളൂക്കിനു ചുറ്റും, അത് തേച്ചുനിവർത്താനൊരവസരം വീണുകിട്ടുന്നതുകാത്ത് കരു തലോടെ ചുറ്റിപ്പറ്റിനടന്നു. അയാൾ തൊഴിലാളികളുമായി നിരന്തരസമ്പർക്കം പുലർത്തിപ്പോന്നു. ഫാക്ടറിയിലെന്തു നടക്കുന്നു എന്നതിനേമൽ ഒരു കണ്ണുവയ്ക്കുക അയാളുടെ നിത്യേനയുള്ള ഒരു കർമ്മമായി മാറി. സ്വന്തം ഗവണ്മെന്റ്, അതായത് ജനങ്ങ ളുടെ ഗവണ്മെന്റ് അധികാരത്തിലിരിക്കെ, ഫാക്ടറിയുടമ കൊടുക്കുന്നത് മുറുമുറുപ്പുകളേയില്ലാതെ കൈനീട്ടിവാങ്ങുക എന്ന തൊഴിലാളികളവലം ബിച്ചുപോന്ന രീതി, അതിനെ അയാൾ അപഹസിച്ചു. മമ്മാച്ചിക്കെല്ലാദിവസവും പത്രം വായിച്ചുകൊടുക്കുന്ന കണക്കെഴുത്തു കാരൻ പുന്നച്ചൻ,

വേതനംകൂട്ടണം എന്ന ആവശ്യം തൊഴിലാളികൾക്കിട യിൽ ഉയരുന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള വാർത്തയുമായി വന്നപ്പോൾ മമ്മാച്ചിയാകെ കോപാകുലയായി. 'അവരോടു പ്രതം വായിക്കാൻ പറ. പഞ്ഞമാണ് സർവ്വ ദിക്കിലും, ഒരിടത്തുമില്ല പണി. ആളുകൾ വിശന്നുമരിക്കുകയാണ്. എന്തേലും പണി കിട്ടണുണ്ടല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ച നന്ദി തോന്നുകയാണു വേണ്ടത്.' ഫാക്ടറിയിൽ ഗൗരവതരമായി വല്ലതും സംഭവിച്ചാൽ, ആ വാർത്ത ചാക്കോയെയല്ല മമ്മാച്ചിയെയാണ് എല്ലാരും അറിയിക്കാറുണ്ടായിരുന്നത്. വ്യവസ്ഥാപിതചട്ടക്കൂടിനു ചേർന്നയാൾ ഒരുപക്ഷേ മമ്മാച്ചിയാണെന്നു തോന്നിക്കാണണം അവർക്ക് മൊതലാളിയായി അവർ കണ്ടത് മമ്മാച്ചി യെയാണ്. ആ ഭാഗം മമ്മാച്ചി നന്നായി നിർവ്വഹിച്ചുപോരുകയും ചെയ്തു. വീട്ടുകാരൻ ചാക്കോ ആയിരുന്നു എങ്കിലും അയാളേതുനേരവും 'എന്റെ ഫാക്ടറി. *എന്റെ* അച്ചാറ്. എന്റെ കറിപ്പൗഡർ' എന്നു പറഞ്ഞുനടപ്പായിരുന്നു എങ്കിലും, വിവിധതരം കുപ്പായങ്ങൾ പരീക്ഷിക്കൽ മാത്രമായിരുന്നു അയാ ളുടെ പണി. അതുകൊണ്ട് യുദ്ധത്തിന്റെ രേഖകൾ ചാക്കോ അവ്യക്തമാ ക്കിത്തീർത്തിരുന്നു. മമ്മാച്ചി ചാക്കോയ്ക്കു മുന്നറിയിപ്പുകൾ കൊടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും അതെല്ലാം വെറുതെ കേട്ടുനിന്നതല്ലാതെ അതിന്റെ പൊരുൾ മനസ്സിലാക്കാൻ ചാക്കോ തുനിഞ്ഞതേയില്ല. പാരഡൈസിന്റെ ചുറ്റുവട്ടത്തായി ഉയർന്ന അത്യ പ്തിയുടെ മുറുമുറുപ്പിനെ അവഗണിച്ച് വിപ്ളവത്തിനായുള്ള റിഹേഴ്സസലിൽ മുഴുകി സഖാവേ, സഖാവേ കളിച്ചു നടന്നു ചാക്കോ.

തന്റെ ഇടുങ്ങിയകട്ടിലിൽക്കിടന്ന ആ രാത്രി ചാക്കോ, സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ളയുടെ കൂടെയുള്ള തൊഴിലാളികളെ ഒരു സ്വകാര്യ തൊഴിലാളി സംഘ ടനമാതിരി ഒന്നിലേക്ക് സംഘടിപ്പിക്കുകവഴി മുൻകൂട്ടിക്കണ്ടുപ്രവർത്തിക്കു ന്നത് ഉറക്കച്ചടവോടെ ചിന്തിച്ചുകൂട്ടി. അവർക്കുവേണ്ടി തെരഞ്ഞെടുപ്പ് സംഘ ടിപ്പിക്കണം. അവരെ വോട്ട് ചെയ്യിക്കണം. തെരഞ്ഞെടുത്ത പ്രതിനിധിക ളാകാനുള്ള ഒരവസരം എല്ലാവർക്കും ഒരുഴം ഉറപ്പു വരുത്താം. സഖാവ് സുമതി, അതുമല്ലെങ്കിൽ കൂടുതൽ നല്ല തലമുടിയുള്ള സഖാവ് ലൂസിക്കുട്ടി, അവരുമായൊക്കെ വട്ടമേശസമ്മേളനവും കൂടിയാലോചനകളും നടത്തുന്ന കാര്യമോർത്ത് അയാൾക്ക് ചിരി ഊറി.

വീണ്ടും അയാളുടെ ചിന്ത മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയിലേക്കും സോഫിമോളി ലേക്കും മടങ്ങി. ഒന്നു ശ്വസിക്കാൻപോലുമാകാത്തവിധം വരിഞ്ഞുമുറുക്കുന്ന സ്നേഹത്തിന്റെ തീവ്രമായ നാടകൾ. അവർ എയർപോർട്ടിലേക്കുതിരിക്കുന്ന സമയം കാത്ത് മണിക്കൂറുകളെണ്ണിയെണ്ണി അയാളുറങ്ങാതെ കിടന്നു.

തൊട്ടടുത്തുള്ള കട്ടിലിൽ അയാളുടെ അനന്തരവനും അനന്തരവളും തമ്മിൽ പുണർന്ന് കിടന്നുറക്കമായിരുന്നു. ഒരു തണുത്ത ഇരട്ടയും ഒരു ചൂട് ഇരട്ടയും. ഒരു ജോഡി ഇരട്ടകൾ. അവനും അവളും. ഞങ്ങളും നമ്മളും. തങ്ങളെ കാത്തിരിക്കുന്ന ദുരന്തത്തെക്കുറിച്ച് യാതൊരുവിധ ഊഹവുമി ല്ലാതെ അവരുറങ്ങി.

അവർ അവരുടെ പുഴ സ്വപ്നം കണ്ടു.

വെള്ളത്തിലേക്ക് കുനിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന തേങ്ങാക്കണ്ണന്മാരായ തെങ്ങു കളെക്കുറിച്ചും അതിനരികിലൂടെ തെന്നി കടന്നുപോകുന്ന വള്ളങ്ങളെക്കു റിച്ചുമുള്ള സ്വപ്നം. പ്രഭാതങ്ങളിൽ പുഴയിലൂടെ മുകളിലേക്ക് സായാഹ്ന ങ്ങളിൽ പുഴയിലുടെ ഇറക്കം. വള്ളക്കാരുടെ വലിയ മുളങ്കോലുകൾ ഇരുണ്ട, എണ്ണയിട്ട വള്ളങ്ങളുടെ മരത്തടിയിൽ മുട്ടുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന പതിഞ്ഞ (ശബ്ദം.

വെള്ളത്തിനു ചൂടായിരുന്നു. ചാരപ്പച്ച, കുഞ്ഞോളങ്ങളുടെ ഒരു പട്ടു *GവOബല*.

അതിൽ, മീനുകൾ.

അതിൽ, ആകാശവും മരങ്ങളും.

അതിൽ രാത്രികാലങ്ങളിൽ, പൊട്ടിയ മഞ്ഞച്ചന്ദ്രൻ.

കാത്തുകാത്തതുമടുത്തപ്പോൾ ഡിന്നർമണങ്ങൾ, കർട്ടനുകളിൽനിന്നിറങ്ങി

സീ ക്വീൻ ജനാലയിലൂടൊഴുകി, ഡിന്നർ-മണ-കടലിനുമേൽ രാത്രി മുഴു

വൻ നൃത്തം ചെയ്തതുതീർക്കാൻ പോയി. അപ്പോൾ സമയം രണ്ടിന് പത്തു മിനിറ്റായിരുന്നു.

## അഞ്ച്

## ദൈവത്തിന്റെ സ്വന്തം നാട്

ർഷങ്ങൾക്കുശേഷം റാഹേൽ പുഴക്കരയിലേക്കു തിരിച്ചുചെന്നപ്പോൾ, വ.ുടെ സ്ഥാനത്ത് തുളകൾമാത്രം അവശേഷിക്കുന്ന ഭയാനക മായ ഒരു തലയോട്ടിച്ചിരി ചിരിച്ച്, ആശുപത്രിക്കിടക്കയിൽനിന്നെന്നമാതിരി പരിക്കേറ്റ കൈ ഉയർത്തിക്കാട്ടിയാണ് പുഴ അവളെ എതിരേറ്റത്. രണ്ടു കാര്യങ്ങൾ സംഭവിച്ചിരുന്നു. പുഴ ചുരുങ്ങിപ്പോയിരുന്നു. അവളോ വളർന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. നെല്ക്കർഷകലോബിയുടെ വോട്ടുകൾ മുന്നിൽക്കണ്ടുകൊണ്ട്, മീന ച്ചിലാർ കായലുമായി ചേരുന്നിടത്ത്, തടയണകൾ തീർക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഓരു വെള്ളം ആറ്റിലേക്കു കയറുന്നത് തടയാനായി. അറേബ്യൻകടലിൽ ചെന്ന് ചേരുന്ന കായലിൽനിന്ന് പുഴയിലേക്കു കടക്കാൻ സാദ്ധ്യതയുള്ള ഓരു വെള്ളത്തിന്റെ ഒഴുക്കിനെ തടയണകൾ നിയന്ത്രിച്ചുനിർത്തി. അങ്ങനെ ഒന്നിനു പകരം രണ്ട് വിളവെടുപ്പു നടത്താനായി കർഷകർക്ക്. പുഴയെ കൊലയ്ക്കു കൊടുത്ത് കൂടുതൽ നെല്ല്, ജൂൺമാസമായിരുന്നിട്ടും മഴ പെയ്യുകയായിരുന്നിട്ടും ഒരു വീർത്ത അഴു ക്കുവെള്ളച്ചാലിനപ്പുറം ഒന്നുമായിരുന്നില്ല പുഴ, ഇരുവശവുമുള്ള തിട്ടകളെ ക്ഷീണിതമായൊന്നു നക്കിക്കൊണ്ട്, കട്ടിവെള്ളത്തിന്റെ ഒരു നേരിയ റിബൺ. വല്ലപ്പോഴും വെള്ളിനിറമിന്നാട്ട്മായി ഒരു ചത്തമീൻ. കുള്വാഴപ്പടർപ്പ് പുഴയെ അനുദിനം ഞെരിച്ചുകൊന്നു. അതിന്റെ പതുപതുത്ത തവിട്ടുവേരുകൾ, വെള്ളത്തിനടിയിൽ നീരാളികൈക്കകൾപോലെ ഇളകിയാടി. ഓട്ടുനിറച്ചിറകു കളുള്ള ആമകൾ പരപ്പൻകാലുകളുമായി, സൂക്ഷിച്ചുസൂക്ഷിച്ച് അതിനിട യിലൂടെ വിഹരിച്ചു. ഒരുകാലത്ത് ഇതേ പുഴയ്ക്കക്ക് കൊടുംഭീതിയുണർത്താൻ കഴിയുമാ യിരുന്നു. ജീവിതങ്ങൾ മാറ്റിമറിക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. പക്ഷേ ഇപ്പോഴ തിന്റെ പല്ലുകൾ പിഴുതുമാറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു, ഉന്മേഷം കൈമോശംവന്നുപോ യിരിക്കുന്നു. നാറ്റമടിക്കുന്ന

ചപ്പുചവറുസാധനങ്ങളുമായി കടലിലേക്ക് ഇഴ ഞ്ഞുനീങ്ങുന്ന അഴുക്കുപിടിച്ച ഒരു പച്ച റിബൺ. തിളങ്ങുന്ന പ്ളാസ്റ്റിക് കവറുകൾ പുഴയുടെ ഉപരിതലത്തിലൂടെ പറക്കും പൂവുകൾപോലെ പറ ന്നുനടന്നു. കുളിക്കാർക്കും ചൂണ്ടക്കാർക്കും കടവിലേക്കിറങ്ങാൻ പാകത്തിൽ ഒരു കാലത്ത് വെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ ചെങ്കൽപ്പടവുകൾ. വെള്ളമയമേയില്ലാത്ത, എങ്ങോട്ടുമെത്താത്ത ആ നഗ്നമായ പടവുകൾ, യാതൊന്നിന്റെയും സ്മര ണയുണർത്താത്ത ഒരു അസംബന്ധസ്മാരകംപോലെ നിലകൊണ്ടു. വിള്ള ലുകളിൽനിന്ന് പന്നൽച്ചെടികൾ തലനീട്ടി.

പുഴയുടെ അക്കരെയിലെ കുത്തനെയുള്ള ചെളിത്തിട്ടുകൾ, അവയും ചെറുതായിപ്പോയിരുന്നു. കുട്ടികൾ, അവയുടെ വക്കത്ത് കുന്തിച്ചിരുന്ന ചെളി മയമായ, ആറ്റുവക്കനഗ്നതയിലേക്ക് നേരേ അപ്പിയിട്ടു. ചെറിയകുട്ടികളുടെ അപ്പിയാവട്ടെ, താഴേക്ക് മഞ്ഞനിറച്ചാലുകളായി ഒലിച്ചിറങ്ങി. ഒടുക്കം കട്ടിവെൺനുരച്ചാർത്ത് പുറകിലവശേഷിപ്പിച്ച് പകലിന്റെ നൈവേദ്യങ്ങളു മായി, പകലറുതിനേരത്ത് പുഴ കടലിലേക്ക് ഇഴഞ്ഞുനീങ്ങും. മായം തൊട്ടു തീണ്ടിയിട്ടില്ലാത്ത ഫാക്ടറിവിസർജ്യങ്ങളാൽ കലുഷിതമായ വേലിയേറ്റ നേരപ്പുഴവെള്ളംകൊണ്ട്, തുണികളും പാത്രങ്ങളും കഴുകുന്നുണ്ടാവും അപ്പോൾ വൃത്തിയുള്ള അമ്മമാർ. ആളുകൾ ദേഹത്ത് സോപ്പുതേച്ചുപിടി പ്പിച്ച് മുങ്ങിക്കുളിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. പച്ച റിബണോളം പോന്ന, ചെറു തായിളകിയാടുന്ന ഒരു പുൽത്തകിടിയിൽ തലയില്ലാഉടലുകൾ, നിരനിരനിര യായി വിന്യസിക്കപ്പെട്ടതുപോലുണ്ടായിരുന്നു ആ കാഴ്ച. ചൂടുള്ള ദിവസങ്ങളിൽ തീട്ടത്തിന്റെ മണം പുഴയിൽനിന്നുയർന്നു പൊങ്ങി അയ്മനത്തിനു മുകളിൽ ഒരു തൊപ്പിപോലെ തങ്ങി. പുഴവക്കത്തുനിന്ന് ഉള്ളിലേക്കുപോയാലത്തെ കാര്യമാണെങ്കിലോ, ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയം, ഒരു ഫൈവ് സ്റ്റാർ ഹോട്ടൽ ശൃംഖലയുടെ ഉടമസ്ഥത യിലായിരുന്നു. ചരിത്രവീട്ടിലേക്ക് (ഒരു കാലത്ത്, ഭൂപടത്തിന്റെ മണവും കുട്ടിക്കാൽനഖ ങ്ങളുമുള്ള പൂർവ്വികരുടെ

മന്ത്രണംകൊണ്ട് നിറഞ്ഞതായിരുന്ന) പണ്ടത്തെ പ്പോലെ പുഴയിൽനിന്നു നേരേ ചെന്നെത്താനാകുമായിരുന്നില്ല. അയ്മന ത്തിനു പുറം തിരിഞ്ഞുനിന്നു ചരിത്രവീട് എൻജിനോയിൽ, വെള്ളത്തിൽ സ്യഷ്ടിക്കുന്ന മഴവിൽനിറത്തിനുമേലേകുടി, V ആകൃതിയിൽ പത വിട്ടു കുതിക്കുന്ന സ്പീഡ് ബോട്ടിൽ കൊച്ചിയിൽനിന്നു നേരേ കായൽവഴിയാണ് ഹോട്ടലിലേക്കുള്ള അതിഥികളെ എത്തിച്ചിരുന്നത്. ഹോട്ടലിൽനിന്നുള്ള പ്രകൃതിദൃശ്യങ്ങൾ സുന്ദരസുരഭിലമായിരുന്നു. പക്ഷേ അവിടെയും വെള്ളം വിഷമയമായി കൊഴുത്ത് കലങ്ങിക്കിടപ്പായി രുന്നു. സൈസ്തലൻ ഇംഗ്ലിഷ് അക്ഷരങ്ങളിൽ നൊ സിമ്മിങ് എന്നെഴുതിവച്ചി രുന്നു. ചേരിക്കാഴ്ചകൾ ദൃശ്യമാകാതിരിക്കാനും അവിടുള്ളവരാരും കരി സായ്പിന്റെ എസ്റ്റേറ്റിലേക്ക് അതിക്രമിച്ചുകടക്കാതിരിക്കാനും വേണ്ടി ഒരു യർന്ന മതിൽ കെട്ടിപ്പൊക്കിയിരുന്നു. പക്ഷേ നാറ്റം, അതിനെ തടുക്കാൻ അവർക്ക് ഒന്നും ചെയ്യാനാകുമായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ അവർക്കു നീന്തിത്തുടിക്കാൻ ഒരു സ്വിമ്മിങ് പൂൾ ഉണ്ടായി രുന്നു. അതുപോലെതന്നെ മെനുവിൽ ഫ്രെഷ് തന്ത്രി പോംപ്രെഥറ്റും കിപസ്സെറ്റും. മരങ്ങൾ പച്ച നിറത്തിൽതന്നെ, ആകാശം നീല നിറത്തിൽതന്നെ, അങ്ങനെ നിലനിന്നിട്ട എന്തോ കാര്യമുണ്ടെന്നമട്ടിൽ, അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഹോട്ടലുകാർ അവരുടെ ജൈത്രയാത്ര തുടർന്നു. എന്നിട്ട് 'ദൈവത്തിന്റെ സ്വന്തം നാട് എന്ന് ബ്രോഷറുകളിൽ ചെല്ലപ്പേരു ചൊല്ലിവിളിച്ചുംകൊണ്ട് ആ നാറ്റമയസ്വർഗ്ഗത്തെ, അവർ തുറന്നുവച്ചു. ചുറ്റുവട്ടത്തെ ജനങ്ങളുടെ ദാരിദ്ര്യമെന്നപോലെ, ഈ നാറ്റവുമായും അതിഥികൾ കാണക്കാണെ ഇണ ങ്ങിച്ചേർന്നോളുമെന്ന് തന്ത്രശാലികളായ ഹോട്ടൽനടത്തിപ്പുകാർക്കറിയാമാ യിരുന്നു. വേണ്ടത് അച്ചടക്കം. നിയമങ്ങൾ. ചിട്ടകൾ, എയർകണ്ടീഷനിങ് അത്രമാത്രം.

കരി സായ്പിന്റെ വീട് പുതുക്കിപ്പണിത് പെയിന്റടിച്ചിരുന്നു. കൃത്രിമ അരു വികളും അരുവികൾക്കു കുറുകേ പാലങ്ങളും തലങ്ങനെയും വിലങ്ങനെ യുമുള്ള അതിവിശാലമായ കോംപ്ളക്സസിലെ നടുക്കാഴ്ചയായി നിന്നു അത്.

ചെറുതോണികൾ വെള്ളത്തിൽ പൊന്തിക്കിടന്നു. ആഴവരാന്തകളും ഡോറിക് തൂണുകളും ഉള്ള പഴയ കൊളോണിയൽ ബംഗ്ലാവിനു ചുറ്റും, പഴയ കുടും ബങ്ങളിൽനിന്നുവാങ്ങി ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്കു മാറ്റിസ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട പഴയകാല കുഞ്ഞുമരവീടുകൾ. ധനാഢ്യരായ വിനോദസഞ്ചാരികൾക്കു സമയംപോക്കാൻ കളിച്ചരിത്രങ്ങൾ. *ജോസഫിന്റെ* സ്വപ്നത്തിലെ നെൽക്ക റ്റകൾപോലെ, ഇംഗ്ലിഷുകാരൻ മജിസ്ട്രേറ്റിനു മുന്നിൽ പരാതി സമർപ്പി ക്കുന്ന നാട്ടുകാരെപ്പോലെ, ചരിത്രവീടിനുചുറ്റും ഉപചാരപൂർവ്വം നില്ക്കുന്ന പഴയവീടുകൾ വിന്യസിച്ചിരുന്നു. ഹോട്ടലിനെ വിളിച്ചിരുന്നത് 'ഹെറിറ്റേജ് എന്നായിരുന്നു. ഒരു സൈന്യത്തിന് ഒരു മുഴുവൻ വർഷത്തേക്കുവേണ്ടുന്ന നെല്ലുസൂക്ഷിക്കുവാൻ തക്ക വലിപ്പമുള്ളതും വായു കടക്കാത്തതുമായ അറ പ്പുരയുള്ള ആ ബംഗ്ലാവ്, കേരളത്തിലെ മരവീടുകളിൽ വച്ചേറ്റവും കാലപ്പ ഴക്കം ചെന്നവീടാണതെന്നും 'കേരളാ മാവോ സേ തുങ്' എന്നറിയപ്പെട്ടി രുന്ന സഖാവ ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ തറവാടായിരുന്നു അതെന്നും ഹോട്ടൽ നടത്തിപ്പുകാർ അതിഥികളെ പറഞ്ഞു ധരിപ്പിച്ചു. വീടിനോടുകൂടി വന്ന മേശകസേര മരസാമാനങ്ങളും പ്രദർശനത്തിനു വച്ചിരുന്നു. ഒരോല ക്കുട. ഒരു ചൂരൽ ചാരുകസേര, മരത്തിന്റെ ഒരു ആമാടപ്പെട്ടി. കേരളത്തിന്റെ പരമ്പരാഗതകുട, വധുവിന്റെ ആഭരണപ്പെട്ടി എന്നിങ്ങനെ കുറിച്ച പ്ളക്കാർ ഡുകൾ നാട്ടിവച്ചിരുന്നു അവയോരോന്നിലും. ചരിത്രവും സാഹിത്യവും അവിടെവച്ച വാണിജ്യവത്കരിക്കപ്പെട്ടു. വള്ള ത്തിൽനിന്നിറങ്ങിവന്ന ധനികരായ അതിഥികൾക്ക് കുർട്സും മാർക്സും കൈകോർത്തുപിടിച്ച്, സ്വാഗതമരുളി. സഖാവ് നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ വീട്, ഹോട്ടലിന്റെ പ്രധാന ഊണുമുറിയായി, സൺബാത് പാതിയാക്കിയ വിദേശ ടൂറിസ്റ്റുകൾ അവിടെ ബാത്തിങ് സ്യുട്ടി ലിരുന്ന്, വെട്ടിയ കരിക്കുന്നുണഞ്ഞു. വർണ്ണപ്പകിട്ടാർന്ന തദ്ദേശീയമായ നാടൻ വസ്ത്രങ്ങളണിഞ്ഞ പഴയകാല കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകൾ ബെയററർമാരായിവന്ന്, കരിക്കു മോന്തുന്ന വിദേശികളെ ദാസ്യഭാവത്തിൽ തെല്ലു താണുവണങ്ങി. വൈകുന്നേരങ്ങളിൽ

(പ്രാദേശികരുചിക്കുവേണ്ടി) പുരാതനകഥകളെ ഒടിച്ചുമടക്കിയും മുറിച്ചുചെറുതാക്കിയുമെല്ലാമുള്ള വികലമായ കഥകളി പ്രദർശനങ്ങൾ നടന്നു (വിദേശികളെ ഒന്നു മയക്കാൻമാത്രമുള്ള ചെറുതട്ടി ക്കുട്ടലുകൾ മതി എന്ന് കഥകളിക്കാരോട്, ഹോട്ടലുകാർ പറഞ്ഞതുപ്രകാരം). ആറുമണിക്കൂർനേരം വേണ്ടുന്ന ക്ലാസിക്കുകൾ, ഇരുപതുമിനിട്ടുതിളക്കത്തി ലേക്ക് വെട്ടിച്ചുരുക്കപ്പെട്ടു. സ്വിമ്മിങ് പൂളിനരികെയായിരുന്നു രംഗവേദി, കൊട്ടുകാർ കൊട്ടുകയും കളിക്കാർ കളിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ഹോട്ടലിലെ അതിഥികൾ വെള്ള ത്തിലവരുടെ കുട്ടികളുമായി മദിച്ചുരസിച്ചു. പുഴയോരത്തുവച്ച് കുന്തി തന്റെ ജീവിതരഹസ്യം കർണ്ണനുമുന്നിൽ തുറന്നുവച്ചനേരം, മിഥുനങ്ങൾ പ്രണ യോന്മത്തരായി അന്യോന്യം എണ്ണ തേച്ചുപിടിപ്പിച്ചു. കൗമാരപ്രായത്തിലും വിവാഹപ്രായത്തിലുമൊക്കെ എത്തിയ പെൺമക്കളുമായി അവരുടെ അച്ഛ ന്മാർ, രതിമയം ഉള്ളിലൊളിപ്പിച്ചുവച്ച, പുറമേനിന്നുനോക്കിയാൽ നന്മനിറ ഞ്ഞതെന്നു തോന്നുന്ന ലീലകൾ ആടിരസിക്കെ, പൂതന കൃഷ്ണന് വിഷം തേച്ച മുലയിലെ പാല് കൊടുത്തു. ഭീമൻ ദുശ്ശാസനന്റെ വയറു പിളർന്ന്, ദ്രൗപദിയുടെ നീൾമുടി ആ ചോരയിൽ കുതിർത്തെടുത്തു. ചരിത്രവീടിന്റെ പിൻവരാന്ത (ഒരു സംഘം തൊട്ടുകൂടാവുന്ന പോലീ സുകാർ ഒന്നിച്ചുകൂടിയതും ഊതിവീർപ്പിക്കാവുന്ന തരം പ്ലാസ്റ്റിക് വാത്ത പൊട്ടിക്കപ്പെട്ടതും അവിടെവച്ചായിരുന്നു) അടച്ചുകെട്ടി വായു സഞ്ചാരം ധാരാ ളമുള്ള ഹോട്ടൽ-അടുക്കളയാക്കിയിരുന്നു. കബാബിനും കാരമൽ കസ്റ്റാ ഡിനുമപ്പുറം മോശമായതൊന്നും ഇപ്പോഴവിടെ സംഭവിക്കാറില്ല. ഭീകര തയുടെ കാലം കടന്നുപോയിരുന്നു. ഭക്ഷണത്തിന്റെ മണംകൊണ്ട് മൂടപ്പെ ട്ടുപോയിരുന്നു അക്കാലം. നിശ്ശബ്ദമാക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. അക്കാലം, പാചകക്കാ രുടെ മൂളിപ്പാട്ടുകളാൽ, ഇഞ്ചിയും വെളുത്തുള്ളിയും മുറിക്കുന്നതിന്റെ സന്തോഷമയമായ *ടക്സ്ടക്* ഒച്ചകളാൽ. പിന്നെ ആട്, പന്നി പോലുള്ള മൂല്യം കുറഞ്ഞ സസ്തനികളെ പിളരലും മാംസം കഷണിക്കൽ, മീനിന്റെ ചെതു മ്പൽ കളയലുകൾ എന്നിങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങളാൽ, നിലത്ത് എന്തോ കുഴിച്ചുമൂടപ്പെട്ടിരുന്നു. പുല്ലിനും അടിയിൽ. ഇരുപ ത്തിമൂന്നു

വർഷങ്ങളിലെ ജൂൺകാലമഴകളുടെയും അടിയിൽ. എല്ലാരും മറന്നുപോയ ഒരു കുഞ്ഞ് കാര്യം. ഒരു നഷ്ടമായി ഒരു കാലത്തും പുറംലോകത്തിന് തോന്നാനിടയി *ല്ലാത്ത* ഒരു കാര്യം. സമയം പെയിന്റ് ചെയ്ത ഒരു പ്ളാസ്റ്റിക കളിവാച്ച് ഒരു കുഞ്ഞിന്റെ അതിൽ സമയം, രണ്ടിന് പത്തു മിനിട്ട് റാഹേൽ നടക്കാനിറങ്ങിയപ്പോൾ ഒരു കൂട്ടം കുട്ടികൾ അവളെ പിന്തു ടർന്നു. "ഹലോ, ഹിപ്പി'. അവർ ഇരുപത്തഞ്ചുവർഷത്തിന്റെ വൈകലിനുശേഷം ചോദിച്ചു. What is your name' ആരോ അവൾക്കുനേരേ ഒരു കുഞ്ഞു കല്ലുവലിച്ചെറിഞ്ഞു. അതോടെ അവളിൽനിന്നവളുടെ കുട്ടിക്കാലം ഓടിപ്പോയി, അതിന്റെ മെലിഞ്ഞ കൈക ഉാട്ടിക്കൊണ്ട്.

തിരിച്ചുള്ള നടത്തത്തിനിടയിൽ, അയ്മനം വീടിനൊരു വലത്തുവച്ച റാഹേൽ പ്രധാന നിരത്തിലേക്കു കയറി. വീടുകളവിടെയും കൂണുകൾപോലെ മുള്ള ച്ചുപൊന്തിയിരുന്നു. പക്ഷേ അവയെല്ലാം മരത്തണലുകൾക്കുകീഴെ ആയി രുന്നതിനാലും പ്രധാന നിരത്തിൽനിന്ന് വഴിപിരിഞ്ഞങ്ങോട്ടുനീളുന്ന ഇടുക്കു വഴികളൊന്നും വാഹനസൗകര്യമില്ലാത്തവ ആയിരുന്നതിനാലും അയ്മന ത്തിന് ഒരു ഗ്രാമീണശാന്തത കൈവന്നിരുന്നു. സത്യത്തിൽ ഒരു ചെറുപട്ട ണത്തിലേതിനെക്കാൾ കൂടുതൽ ജനപ്പാർപ്പുണ്ടായിരുന്നു അവിടെ. ആ ദുർബ്ബലമായ ഗ്രാമപ്പച്ചയുടെ മറയ്ക്കപ്പുറം, ഒന്നു കൈ ഞൊടിച്ചാൽ ഓടി ക്കൂടുന്ന ഒരു വൻജനാവലി പാർത്തിരുന്നു എന്നതായിരുന്നു സത്യം. ശ്രദ്ധ യില്ലാതെ വണ്ടിയോടിച്ച ക്രൈഡവന്റെ തല്ലിക്കൊല്ലണോ, എതിർപാർട്ടിക്കാ രാഹ്വാനം ചെയ്ത ബന്ദ് ദിനത്തിൽ റോഡിലിറങ്ങാൻ ധൈര്യപ്പെട്ട കാറിന്റെ ചില്ലു തകർക്കണോ, അവർ പാഞ്ഞെത്തുകയായി. കോട്ടയത്തെ ബെസ്റ്റ് ബേക്കറിയിൽനിന്ന് വന്നെത്തിയ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ കീം ബണ്ണുകളും ഇംപോർട്ടഡ് ഇൻസുലിനും കട്ടെടുത്തിരുന്നതും അവർതന്നെ. ലക്കി പ്രസിനു പുറത്ത് മതിലിനിപ്പുറം നിന്ന് മതിലിനപ്പുറമുള്ള ആരോടോ സംസാരിക്കുകയായിരുന്നു സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ള, കൈ കൾ നെഞ്ചത്തു പിണച്ചുവച്ച്, കക്ഷമടച്ചുവച്ച്, ദേ ഇപ്പോ ആരോ ഈ കക്ഷ ങ്ങൾ കടം ചോദിച്ചുവന്നു, ഞാന്തരില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോത്തന്നെ, ഇതെന്റെ സ്വന്തം കക്ഷങ്ങളല്ലേ എന്ന മട്ടിൽ ആയിരുന്നു അയാളുടെ നില്പ് ഒരു പ്ലാസ്റ്റിക് കവറിലെ കുറെ ഫോട്ടോഗ്രാഫുകൾ ഒരു കൃത്രിമതാത്പര്യ ഭാവത്തോടെ മറിച്ചുനോക്കിനിലപായിരുന്നു മതിലിനപ്പുറത്തുള്ള ആൾ. ആ ഫോട്ടോകളെല്ലാംതന്നെ, ഡച്ച്-ജർമ്മൻ എംബസികളിലെ പെയിന്റിങ്, പ്ലംബിങ്, ഇലക്ട്രിക്കൽ ജോലികളെല്ലാം ചെയ്തത് അങ്ങ് ഡൽഹിയിൽ കഴി യുന്ന, സഖാവ് പിള്ളയുടെ മകൻ ലെനിന്റെയായിരുന്നു. പേരിൽനിന്നെങ്ങാൻ തന്റെ രാഷ്ട്രീയചായ്വുകളെപ്പറ്റി മണത്തറിഞ്ഞ് തന്റെ ക്ക്ഷികൾ ആശ ങ്കപ്പെട്ടാലോ എന്നു ഭയന്ന് ലെനിൻ തന്റെ പേര് അല്പമൊന്ന് മാറ്റിയിരുന്നു. ലെവിൻ എന്നുവിളിച്ചുപോന്നു. അയാൾ സ്വയം. പി.

ലെവിൻ. അയാളുടെ കണ്ണിൽപ്പെടാതെ പോകാൻ നോക്കി റാഹേൽ. അങ്ങനെ പോകാൻ പറ്റും തനിക്കെന്നവൾ കരുതിയതേ മണ്ടത്തരം. അവളെ കണ്ടമാത്രയിൽത്തന്നെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ള ചോദിച്ചു: "അയ്യോ, റാഹേൽമോൾ, ഓർക്കുന്നില്ലേ? സഖാവ് അങ്കി ളിനെ?' 'ഉവ്വ് ' റാഹേൽ പറഞ്ഞു. ഓർക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നോ അവൾ? തീർച്ചയായും അവൾക്കോർമ്മയു ണ്ടായിരുന്നു. അയാളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ചോദ്യത്തിനും ഉത്തരത്തിനും ഒന്നും ഒരു പ്രാധാന്യവുമില്ലായിരുന്നു. സംഭാഷണം തുടങ്ങാനുള്ള മര്യാദനിറഞ്ഞ ഒരുപാധിമാത്രമായിരുന്നു അയാൾക്കതെല്ലാം. മറക്കാൻ പറ്റുന്ന കാര്യ ങ്ങളാണ് ചിലതെല്ലാം എന്നറിയാമായിരുന്നു അവർക്കു രണ്ടാൾക്കും. പക്ഷേ, മറ്റുചിലത് മറക്കാൻ പറ്റാത്തവയാണെന്നും, അതായത് പൊടിപിടിച്ച അല മാരത്തട്ടുകളിലിരിക്കുന്ന വശങ്ങളിലേക്ക് സങ്കടപ്പെട്ടു നോക്കുന്ന തുറിച്ച കണ്ണുകളുള്ള സ്റ്റഫ് ചെയ്ത പക്ഷികളെപ്പോലെയാണവയെന്നും അറിയാ മായിരുന്നു അവർക്ക് സഖാവ് പിള്ള ചോദിച്ചു. 'റാഹേലിപ്പോ അമേയ്ക്കരിക്കേലാണ്. അല്ലേ? "അല്ല. ഞാനിപ്പോ ഇവിടെയാണ്. റാഹേൽ പറഞ്ഞു. 'ശരിയാ ശരിയാ', അയാളുടെ സ്വരത്തിലല്ലം അക്ഷമ പ്രകടമായിരുന്നു. "പക്ഷേ അല്ലേൽ അമേയ്ക്കരിക്കേത്തന്നെ, അല്ലേ? സഖാവ് പിള്ള പിണച്ചുവച്ച കൈകളയച്ചു. അയാളുടെ മുലക്കണ്ണുകൾ റാഹേലിനെ, സെന്റ് ബെർണാഡിന്റെ സങ്കടക്കണ്ണുകൾപോലെ മതിലിനു മുകളിലൂടെ പാളിനോക്കി. താടികൊണ്ട് റാഹേലിനുനേരേ ഒരാംഗ്യം കാണിച്ച സഖാവ് പിള്ള ഫോട്ടോകളുമായി നില്ക്കുന്ന ആളോടു ചോദിച്ചു: "മനസ്സിലായോ? അയാൾക്കൊന്നും മനസ്സിലായിട്ടില്ലായിരുന്നു. "പഴയ പാരഡൈസ് പിക്കിൾ കൊച്ചമ്മയുടെ മകളുടെ മകളാ, സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞു. ആ മനുഷ്യനാകെ പരുങ്ങലിലായി. അയാൾക്കവിടവുമായി ഒരു പരിചയവുമില്ലെന്നു വ്യക്തമായിരുന്നു. അയാൾ, അച്ചാർതീറ്റക്കാരനു മല്ലായിരുന്നിരിക്കാം. സഖാവ് പിള്ള കാര്യങ്ങളയാൾക്കൊന്നു മനസ്സിലാക്കി ക്കൊടുക്കാനായി മറ്റൊരു വഴിയവലംബിച്ചു. 'പുണ്യൻ കുഞ്ഞെന്നു കേട്ടിട്ടില്ലേ?. പിള്ള ചോദിച്ചു.

അന്തിയോകയിലെ പാത്രിയാർക്കീസ് ആകാശത്ത് ഇത്തിരിനേരത്തേക്കു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട്, തന്റെ ചുള്ളൂങ്ങിയ കൈവീശിക്കാണിച്ചു. ഫോട്ടോയും പിടിച്ചുനില്ക്കുന്നയാൾക്ക് കാര്യങ്ങളുടെ കിടപ്പു മനസ്സി ലാകാൻ തുടങ്ങി. അയാളുത്സാഹത്തോടെ തലയാട്ടി. "ആ പുണ്യൻ കുഞ്ഞിന്റെ മോനില്ലേ? ബെനാൻ ജോൺ ഐപ്. അങ്ങ് ഡല്ലീലായിരുന്ന...?' സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞു. 'ഔവ ഔവ ഔവ.' അയാൾ പറഞ്ഞു. "അദ്ദേഹത്തിന്റെ മോളുടെ മോളാ ഇത്. ഇപ്പോ അമേയ്ക്കരിക്കേലാ.' റാഹേലിന്റെ പൂർവികവിശേഷങ്ങൾ വ്യക്തമായിത്തുടങ്ങിയമട്ടിൽ തല യാട്ടുകാരൻ തലയാട്ടി. 'ഔവ ഔവ ഔവ.' ഇപ്പോ അമേരിക്കേൽ, അല്ലേ? അത് ഒരു ചോദ്യ മായിരുന്നില്ല. തികഞ്ഞ ആരാധനയായിരുന്നു. പണ്ടുകേട്ട ഒരപവാദക്കാര്യം അവ്യക്തമായോർമ്മവന്നു അയാൾക്ക് വിശദാംശങ്ങളെല്ലാം അയാൾ മറന്നു പോയിരുന്നു. എന്നാൽപ്പോലും, കാമവും രതിയും മരണവും ആയി ബന്ധപ്പെട്ടതായിരുന്നു അതെന്ന് അയാൾ ക്കോർത്തെടുക്കാനായി. അതന്ന് പ്രതങ്ങളിലെല്ലാം ഉണ്ടായിരുന്നു. ചെറി യൊരു നിശ്ശബ്ദതയ്ക്കും തലയാട്ടലുകളുടെ ഒരു പരമ്പരയ്ക്കും ശേഷം അയാൾ സഖാവ് പിള്ളയെ ഫോട്ടോകളുടെ കവർ തിരികെയേല്പിച്ചു. "ശരി, സഖാവേ, എന്നാ ഞാൻ പോട്ടെ.' അയാൾക്ക് ബസ് പിടിക്കണമായിരുന്നു.

'അപ്പോ.. ഒരു സേർച്ച്ലൈറ്റ് എന്നപോലെ റാഹേലിനുനേരെ തന്റെ മുഴു വൻ ശ്രദ്ധയും തിരിച്ചുകൊണ്ട് സഖാവ് പിള്ള തന്റെ ചിരി വിശാലമാക്കി. അയാളുടെ മോണയ്ക്ക് ഒരു വല്ലാത്ത കടും പിങ്ക് നിറമായിരുന്നു. ഒരു ജീവിതകാലം മുഴുവനും തുടർന്നുപോന്ന കടുത്ത വെജിറ്റേറിയനിസത്തിനു കിട്ടിയ പ്രതിഫലമായിരുന്നു അത്. എന്നെങ്കിലും ഒരിക്കൽ ഒരു കുട്ടിക്കാല മുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു കരുതാൻ വയ്യാത്തതരം ഒരു രൂപമായിരുന്നു അയാ ളുടേത്. മദ്ധ്യവയസ്കനായി ജനിച്ചപോലുണ്ടായിരുന്നു അയാളെക്കണ്ടാൽ. കഷണ്ടികയറിത്തുടങ്ങിയിരുന്നു

'മോളുടെ ഹസ്ബൻഡോ? അയാൾക്കതറിയണമായിരുന്നു. 'വന്നിട്ടില്ല.

'ഫോട്ടോ വല്ലതും?

'ഇല്ല.'

"പേര്?'

"ലാറി. ലോറൻസ്ക്.'

ഒൗവ, ലോറൻസ് തനിക്കതുമായി പൂർണ്ണമായ യോജിപ്പാണുള്ളതെ ന്നമട്ടിൽ അയാൾ തലയാട്ടി. ഒരവസരം കൊടുത്തിരുന്നെങ്കിൽ താനത്തുതന്നെ ആവും തെരഞ്ഞെടുക്കുക എന്ന മട്ടിലൊരു തലയാട്ടൽ.

'കുട്ടികൾ?'

'ഇല്ല.'

'ഓ്, പ്ലാനിങ്ങിലാണ് ഇപ്പോഴും അല്ലേ? അതോ വയറ്റിലുണ്ടോ? 'ഇല്ല.'

'ആണോ പെബ്ലോ. എന്തായാലും മതി. പക്ഷേ ഒരെണ്ണം ഏതായാലും വേണം. രണ്ടു വേണോ എന്നുള്ളത്, അതു നിങ്ങടെ ഇഷ്ടം.' സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞു. ''ഞങ്ങള് ഡിവോഴ്സസ്' ചെയ്തു. അയാളൊന്നു ഞെട്ടി പിന്നെ നിശ്ശബ്ദ നാകും എന്നു കരുതി അവൾ. 'സൈഡ്-വോഴ്സ്ഡ്? അയാളുടെ ഒച്ച വല്ലാതുയർന്ന് പിന്നെ ചോദ്യ രൂപത്തിലേക്കുവീണു ചിലമ്പിച്ചു. മരണത്തിന്റെ ഒരു വകഭേദം എന്നപോലെ യാണ് അയാൾ ആ വാക്ക് ഉച്ചരിച്ചത്. 'തികച്ചും നിർഭാഗ്യകരമായിപ്പോയി അത്. ഞെട്ടലിൽനിന്ന് കരകേറി യപ്പോഴയാൾ പറഞ്ഞു. അപ്പോഴയാൾക്ക് സാഹിത്യഭാഷ അവലംബിക്കാൻ തോന്നിയതിന് എന്തുകാരണം ആവോ! തികച്ചും നിർഭാഗ്യകരം.' അയാ ളൊന്നുകൂടി എടുത്തുപറഞ്ഞു. അവരുടെ പൂർവസൂരികളുടെ ബുർഷാ ജീർണ്ണതയുടെ വില ഒടുക്കു കയാവാം പുതുതലമുറ എന്നുതോന്നി സഖാവ് പിള്ളയ്ക്ക്. ഒരാൾക്ക് വട്ട്, മറ്റേയാൾക്ക് ഡെവോഴ്സ് പോരാഞ്ഞ് വന്ധ്യതയും, ഒരു പക്ഷേ ഇതായിരിക്കുമോ ശരിക്കുള്ള വിപ്ലവം? ക്രിസ്ത്യൻ ബുർഷാ സ്വയം നശിക്കലിലേക്ക് നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

ചുറ്റും ആരുമില്ലായിരുന്നു എങ്കിലും കാതോർക്കുന്നവരുണ്ട ചുറ്റിലും എന്ന മട്ടിൽ സഖാവ് പിള്ള ഒച്ച താഴ്ത്തിച്ചോദിച്ചു: "മോന്റെ കാര്യമോ? അവനിപ്പം എങ്ങനുണ്ട്? "സുഖം, സുഖായിരിക്കുന്നു.' റാഹേൽ പറഞ്ഞു. സുഖം, തേൻ നിറത്തിലെ പരന ശരീരക്കാരൻ, അവൻ പൊടിയുന സോപ്പുകൊണ്ട് തുണി കഴുകുന്നു. "അയ്യോ പാവം, സഖാവ് പിള്ള പിറുപിറുത്തു. അപ്പോഴയാളുടെ മുല ക്കണ്ണുകൾ താഴേക്ക് കള്ളവിഷമം നടിച്ച്, തുങ്ങിനിന്നു. 'പാവം പയ്യൻ.' തന്നെയിങ്ങനെ സൂക്ഷ്മമായി ചോദ്യം ചെയ്യുക. എന്നിട്ടോ താൻ പറഞ്ഞ ഉത്തരങ്ങളെയെല്ലാം പാടേ അവഗണിക്കുക. അതിൽനിന്നെന്തുനേടി അയാൾ എന്ന് റാഹേലിനു മനസ്സിലായില്ല. അവളിൽനിന്ന് സത്യം പ്രതീ ക്ഷിച്ചല്ല അയാളോരോന്നു ചോദിച്ചതെന്നു വ്യക്തം, എന്നാലും ചോദിച്ച സ്ഥിതിക്ക്, താൻ കേൾക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് ഒന്നു നടിക്കുകയെങ്കിലും വയ്യായി രുന്നോ അയാൾക്ക്? 'ലെനിനിപ്പം ഡൽഹീലാ, ഒടുക്കം അയാളുടെ അടക്കാനാവാത്ത അഭി മാനം പുറത്തുചാടി,
"ഫോറിൻ എംബസികൾക്കുവേണ്ടി വർക്സ് ചെയ്യുവാ.' അയാൾ
റാഹേലിന് ഫോട്ടോകളുടെ കവർ കൊടുത്തു. അതെല്ലാം തന്നെ
ലെനിന്റെയും കുടുംബത്തിന്റെയും ഫോട്ടോകളായിരുന്നു.
അയാളുടെ ഭാര്യ, അയാളുടെ കുട്ടി, അയാളുടെ പുതിയ ബജാജ്
സ്കൂട്ടർ. നന്നായി വസ്ത്രം ധരിച്ച്, വളരെ ചുവന്നുതുടുത്ത ഒരാളുമായി ലെനിൻ ഹസ്തദാനം നടത്തുന്ന ഒരു ഫോട്ടോയുമുണ്ടായിരുന്നു അക്കൂട്ടത്തിൽ. 'ജെർമൻ ഫസ്റ്റ് സെക്രട്ടറിയാ, സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞു. ഫോട്ടോകളിൽ സന്തുഷ്ടരായി കാണപ്പെട്ടു ലെനിനും ഭാര്യയും. ഡോയിങ് റൂമിൽ ഒരു പുതിയ റഫ്രിജറേറ്റർ രൊക്കം കാശിന് പുതിയൊരു ഡി ഡി എഫ്ളാറ്റ് എന്ന മട്ടിൽ.

അമ്മയുടെ സാരിയിലെ ഒരു ഞൊറിവ് എന്ന മട്ടിൽ മാത്രം അവർ കണ്ടി രുന്ന ലെനിനെ, ഒരു വ്യക്തി എന്ന നിലയിൽ അവളും എസ്തതയും കണ ക്കാക്കാൻ കാരണമായ സംഭവം ഓർമ്മിക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ റാഹേൽ. അവൾക്കും എസ്തതയ്ക്കും വയസ്സഞ്ച്, ലെനിന് മൂന്നോ നാലോ. ഡോക്ടർ വർഗ്ഗീസ് വർഗ്ഗീസിന്റെ (കോട്ടയത്തെ പ്രധാന ശിശുരോഗവിദഗ്ദ്ധനും അമ്മ മാരിലൂടെ വിരലോടിക്കുന്നയാളും) ക്ലിനിക്കിൽ അവരും ലെനിനും എത്തി പ്പെട്ടു ഒരിക്കൽ. റാഹേൽ അമ്മുനും എസ്തതയ്ക്കക്കുമൊപ്പം (അവരുടെ കൂടെ പ്പോയേ പറ്റു എന്ന് എസ്തത വാശിപിടിച്ചതുപ്രകാരം). ലെനിൻ അമ്മ കല്യാ ണിക്കൊപ്പം. റാഹേലും ലെനിനും വന്നെത്തിയത് ഒരേ കാര്യത്തിന്, മൂക്കി ലെന്തോ പോയി. അസാധാരണമാംവിധം യാദൃച്ഛികം എന്ന് തോന്നുന്നു ഇന്ന്. പക്ഷേ അന്ന് അങ്ങനെയായിരുന്നില്ല തോന്നിയത്. കുട്ടികൾ മൂക്കി ലിടാൻ തെരഞ്ഞെടുത്ത വസ്തുക്കളുടെ കാര്യത്തിൽപോലും അവരുടെ കുടുംബരാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ ഇടപെടലുകളുണ്ടായിരുന്നു എന്നത് വിചിത്ര മായിരുന്നു. അവൾ, ഇംപീരിയൽ എന്റമോളജിസ്റ്റിന്റെ കൊച്ചുമകൾ, അവനോ ഒരു ഗ്രാസ് റൂട്ട് മാർക്സിസ്റ്റ് പാർട്ടിപ്രവർത്തകന്റെ മകൻ. അതുകൊണ്ട് അവൾ തെരഞ്ഞെടുത്തത് ഒരു ചില്ലുമുത്ത്, അവനോ ഒരു ചെറു

പയർമണി. വെയിറ്റിങ് റൂം നിറയെ ആളായിരുന്നു. ഡോക്ടറുടെ കർട്ടനിപ്പുറംനിന്ന് ഉത്കണ്ഠ മുറ്റിയ മട്ടിലെ പിറുപിറു ക്കലുകൾ. അതിനിടയിലൂടെ കുട്ടികളുടെ കാടൻമട്ടിലെ കരച്ചിലും ബഹ ളവും. ചില്ലുകൊണ്ട് ലോഹത്തിൽ തൊടുന്നതിന്റെ ഒച്ചു. പിന്നെ വെള്ളം തിളയ്ക്കുന്നതിന്റെ കുമിളയൊച്ച. ഭിത്തിയിൽ വച്ചിരുന്ന മര-ബോർഡിലെ Doctoris INDoctoris OUT എന്ന പിച്ചളചിഹ്നം അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നീക്കി മാറ്റി രസിക്കുന്ന ഒരു കുട്ടി. പനിപിടിച്ച ഒരു കുഞ്ഞ് അമ്മയുടെ മാറത്ത് തികട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മെല്ലെക്കറങ്ങുന്ന സീലിങ്ഫാൻ കട്ടിയായ, പേടിച്ച രണ്ട കാറ്റിന്റെ അവസാനമില്ലാത്ത ഒരു ഉരുളക്കിഴങ്ങിന്റെ തൊലി എന്ന പോലെ നിലത്തേക്ക് അവസാനമില്ലാത്ത സർപ്പിളാകൃതിയിൽ കഷണംകഷ ണമാക്കിയിട്ടു്. ആരും വായിച്ചില്ല മാസികകൾ. നേരേ തെരുവിലേക്കു നയിക്കുന്ന പുറത്തേക്കുള്ള വാതിലിലെ കർട്ട നപ്പുറംനിന്ന് ശരീരമില്ലാത്ത പാദരക്ഷകളുടെ ഒച്ച നിരന്തരം കേട്ടുകൊണ്ടേ യിരുന്നു. മൂക്കിലൊന്നും തള്ളിക്കയറ്റാത്തവരുടെ ശബ്ദമയമായ അല്ലലില്ലാ (BelOssosos). അമ്മുവും കല്യാണിയും കുട്ടികളെ കൈമാറി, മൂക്ക് മുകളിലേക്ക് പിടി ച്ചുയർത്തി, തല പുറകോട്ടാക്കി, മുഖം വെളിച്ചത്തോട്ടാക്കി ഓരോ അമ്മയും മറ്റേ അമ്മയ്ക്കു കണ്ടുപിടിക്കാനാകാതെ പോയതെന്തെങ്കിലും കാണാമ്പ റ്റുന്നുണ്ടോ തനിക്കെന്നു നോക്കി. അതുകൊണ്ടൊരുഫലവും ഇല്ലാതായ പ്പോൾ, ടാക്സിക്കാരന്റേതുപോലൊരു മഞ്ഞഷർട്ടും കറുത്ത സ്ട്രെച്ചബിൾ ഷോട്സും ഇട്ട ലെനിൻ, സ്വന്തം അമ്മയുടെ നൈലോൺ മടിത്തട്ടിൽ (ഒരു പായ്ക്കക്കറ്റ് ചിക്ലെറ്റ്സുമായി) വന്നിരിപ്പായി. സാരിപ്പുവുകളിൽ തികച്ചും സുര ക്ഷിതനായിരുന്ന അവൻ രംഗം നിർമ്മമതയോടെ വീക്ഷിച്ചു. മൂക്കിന്റെ ഒന്നും ഇടാത്ത മറ്റേ ഓട്ടയിൽ ചൂണ്ടുവിരലിട്ട് അവൻ വായിലൂടെ ശബ്ദമയമായി ശ്വസിച്ചു. അവന്റെ ഭംഗിയായി ചെയ്ത തലമുടിപ്പകുക്കൽ ഒരു വശത്തായി ട്ടായിരുന്നു. അവന്റെ തലമുടി ആയുർവേദനെയണ്ണതേച്ച പതുക്കിവച്ചിരുന്നു. ഡോക്ടറെ കാത്തിരിക്കുമ്പോൾ കൈയിൽ പിടിച്ചിരിക്കാനും ഡോക്ടറെ കണ്ടുകഴിയുമ്പോൾ തിന്നാനുമായിരുന്നു ചിക്ലെറ്റ്സ്. ലോകത്ത്

എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ഭംഗിയായി നടന്നുകൊണ്ടേയിരുന്നു. വെയിറ്റിങ് റൂമിനകത്തെ അന്തരീക്ഷവും കർട്ടനപ്പുറം നിന്നുള്ള അലറിക്കരച്ചിലുകളും ഡോക്ടർ വി.വി.യെക്കുറിച്ചുള്ള ആരോഗ്യകരമായ ഒരു ഭീതിയുണർത്താൻ പാകത്തി ലുള്ളവയാണെന്ന് അറിയാൻതക്ക പ്രായമുണ്ടായിരുന്നില്ല ലെനിന് വെയിറ്റിങ് റൂമിലെ അലമാരയുടെ അടിത്തട്ടിനും ഡോക്ടറുടെ മുറിക്കും ഇടയിലൂടെ പല തവണ തിരക്കിട്ട പാഞ്ഞുനടന്നു രോമങ്ങളെഴുന്നുനില്ക്കുന്ന ചുമലുമായി ഒരെലി.

ഡോക്ടറുടെ പിഞ്ഞിയ കർട്ടനിടയിലൂടെ ഒരു നേഴ്സസ് വരികയും പോവു കയും ചെയ്തു. വിചിത്രങ്ങളായ ആയുധങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു അവരുടെ പക്കൽ. ഒരു കുഞ്ഞ് പാത്രം. രക്തത്തള്ളി ഇറ്റിച്ചുവീഴ്ത്തിയ ഒരു ദീർഘ ചതുരഗ്ലാസ് കഷണം. ഒരു സ്റ്റെബിൽ പിന്നിൽനിന്നു വെളിച്ചം വീണ് തിളങ്ങുന്ന മൂത്രം. തിളപ്പിച്ച സൂചികൾ ഒരു സ്റ്റെയിൻലെസ് സ്റ്റീൽ പ്രേടയിൽ. അവരുടെ അർദ്ധതാര്യമായ സോക്സിനകത്ത് രോമങ്ങൾ ചുരുണ്ട കമ്പി പോലെ കാലിനോടൊട്ടിച്ചേർന്നിരുന്നു. അവരുടെ വെള്ള ചെരുപ്പുകളുടെ ചതുരാകൃതിയിലുള്ള ഹൈഹീൽഡുകളുടെ ഉൾഭാഗം പൊളിഞ്ഞിരുന്നു. അതു കാരണം അവരുടെ പാദങ്ങൾ പരസ്പരം ചരിഞ്ഞാണിരുന്നത്. എണ്ണ മയത്തലമുടിയെയും കഞ്ഞിപ്പശയിട്ട വെള്ള നേഴ്സസ് തൊപ്പിയെയും കറു ത്തുതിളങ്ങുന്ന ഹെയർപിന്നുകൾ, (ചുരുളില്ലാതെ നിവർത്തിവച്ച പാമ്പു കൾപോലുള്ളവ) ബന്ധിച്ചുനിർത്തി. എലിയരിപ്പകളുള്ള കണ്ണടയാണ് അവർ ധരിച്ചിരുന്നത് എന്നു തോന്നി. രോമക്കാരൻ എലി അവരുടെ കാലു തൊട്ടുതൊട്ടില്ല എന്ന മട്ടിൽ തൊട്ടുമുന്നി ലൂടെ പായുമ്പോഴും അവരുടെ ശ്രദ്ധയിലൊന്നും അതു പെട്ടതേയില്ല. ഒരാ ണിന്റേതുപോലത്തെ കനത്ത ഒച്ചയിൽ അവർ പേരുകൾ വിളിച്ചുകൊണ്ടേ യിരുന്നു. "എ. നൈനാൻ'... "എസ്. കുസുമലത...' 'ബി. വി. റോഷിനി...' 'എൻ. അമ്പാഡി' ഭീതിപൂണ്ട വർത്തുളാകൃതിയിലുയരുന്ന കാറ്റിനെ അവർ അവഗണിച്ചു. എസ്തതയുടെ കണ്ണുകൾ പേടിച്ച പിഞ്ഞാണങ്ങൾപോലുണ്ടായിരുന്നു. Doctor is IN Doctor is OUT

ബോർഡിന്റെ മാസ്മരികതയിൽ അവനാകെ വീണുപോയതുപോലുണ്ടായിരുന്നു. റാഹേലിന്റെ ഉള്ളിൽ ഭയത്തിന്റെ ഒരു വേലിയേറ്റമുണ്ടായി. 'അമ്മു, നമുക്കൊന്നുടെ നോക്കാം.' അമ്മു ഒരു കൈകൊണ്ട് റാഹേലിന്റെ തലയുടെ പിൻഭാഗം താങ്ങി. കർച്ചീഫ്കൊണ്ട് പൊതിഞ്ഞ തള്ളവിരൽകൊണ്ട്, അവളുടെ മുത്തില്ലാ മൂക്ക് അമ്മു അടച്ചുപിടിച്ചു. വെയിറ്റിങ് റൂമിലെ എല്ലാ കണ്ണുകളും റാഹേ ലിന്റെ മേലായി. അവളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇനി നടക്കാൻ പോകുന്ന തായി അവളുടെ ജീവിതത്തിൽ സർവ്വപ്രധാനം. സർവ്വശക്തിയുമെടുത്ത് മുക്കു ചീറ്റാൻ പോകുന്ന പോലായി എസ്തയുടെ മുഖഭാവം. അവന്റെ നെറ്റി ചുളിഞ്ഞു, അവനാണത്തു ശ്വാസമെടുത്തു. റാഹേൽ ശക്തി മുഴുവൻ സംഭരിച്ചു. പ്ളീസ് ദൈവമേ,അതിനെ ഒന് എങ്ങനേലും പുറത്തുകളഞ്ഞുതാ. ഉപ്പുറ്റിയിൽനിന്നെന്നപോലെ, ഹൃദയ ത്തിന്റെ ആഴത്തിൽനിന്നെന്ന പോലെ അവളമ്മയുടെ കർച്ചീഫിലേക്ക് ആഞ്ഞു ചീറ്റി. മൂക്കളെയും ആശ്വാസവും ചേർന്ന് കുതിച്ചു പുറത്തുവന്നു അത്. ഒരി ത്തിരി മൂക്കളയുടെ ഒട്ടൽത്തിളക്കത്തിൽ ഒരുതരം നീല മുത്ത്, ചിപ്പിക്കു ള്ളിലെ മുത്തുപോലെ ഗമയാർന്ന്. അതു കാണാൻ കുട്ടികൾ ചുറ്റും കൂടി. ഡോക്ടറുടെ ചുവന്ന സൈൻ ബോർഡുമായി കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കുട്ടിക്ക് ഇതൊന്നും തീരെ പിടിച്ചില്ല.

''ഞാൻ ചെയ്തതേനെ ഇതിലുമെളുപ്പം!,' അവൻ പറഞ്ഞു.

"മൂക്കിൽ വല്ലതുമിട്ടുനോക്ക്, അപ്പക്കാണാം അടി കിട്ടുന്നത്. അവന്റമ്മ പറഞ്ഞു.

'മിസ് റാഹേൽ' എന്നുറക്കെ വിളിച്ച് നേഴ്സസ് ചുറ്റും നോക്കി.

ചുരുട്ടിയ കർച്ചീഫ് കാണിച്ചുകൊണ്ട് അമ്മു നേഴ്സിനോട് പറഞ്ഞു: 'അത് വന്നു. പുറത്തുവന്നു.'

നേഴ്സസിന് ഒരെത്തുംപിടിയും കിട്ടിയില്ല.

'അപ്പോ ശരി. ഞങ്ങൾ പോകുവാ. മുത്ത് പുറത്തുവന്നു. അമ്മു പറഞ്ഞു. 'അടുത്തയാൾ, നേഴ്സസ് വിളിച്ചു. 'എസ്.വി.എസ്. കുറുപ്പ്. തന്റെ എലി യരിപ്പയ്ക്കു പിന്നിലെ കണ്ണുകളടച്ചു. ("സർവ്വമാനതരം ആൾക്കാരുമുണ്ട്, അവർ തന്നോടുതന്നെ പറഞ്ഞു)

പുച്ഛക്കാരൻ കുട്ടിയെ അമ്മ ഡോക്ടറുടെ മുറിയിലേക്കു നിർബന്ധിച്ചു കൊണ്ടുപോയതും അവൻ അലറിവിളിക്കാനാരംഭിച്ചു. റാഹേലും എസ്തതയും വിജയഭാവത്തിൽ ക്ലിനിക്കിൽനിന്നിറങ്ങി. തന്റെ തണുവുള്ള സ്റ്റീൽ ഉപകര ണങ്ങൾകൊണ്ട് ഡോക്ടർ വർഗീസും മറ്റ് മൃദുളപകരണങ്ങൾകൊണ്ട് അമ്മയും തന്റെ മൂക്കിലിട്ട തെരച്ചിൽ നടത്തുന്നതും കാത്ത് ലെനിൻ അവി ടെത്തന്നെ ഇരുന്നു.

അതായിരുന്നു അന്നത്തെ ലെനിൻ.

ഇപ്പോ അവന് ഒരു വീടും ഒരു ബജാജ് സ്കൂട്ടറും ഉണ്ട്. ഒരു ഭാര്യയും ഒരു കുഞ്ഞും.

റാഹേൽ, ഫോട്ടോപായ്ക്കറ്റ് സഖാവ് പിള്ളയ്ക്ക് തിരികെ കൊടുത്ത് തിരികെ പോകാൻ തുടങ്ങി. 'ഒരു മിൻട്ട്', സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞു. വേലിക്കൽ ഒരാകർഷണവസ്തു പോലെ നിലപായിരുന്നു അയാൾ. തന്റെ മുലക്കണ്ണുകാട്ടി ആളുകളെ വശീ കരിക്കൽ, എന്നിട്ട് മകന്റെ ഫോട്ടോകൾ അവരുടെ മേൽ അടിച്ചേല്പിക്കൽ. അയാൾ ഫോട്ടോകൾ (ലെനിന്റെ ജീവിതം ഒരു മിനിട്ടിൽ-ഒരു ചിത്രദർശനം) മറിച്ച് മറിച്ച് അവസാനത്തേത് എടുത്തുകാട്ടി ചോദിച്ചു: "ഓർക്കുന്നുണ്ടോ? അതൊരു പഴയ ബ്ലാക്ക് ആന്റ് വൈറ്റ് ചിത്രമായിരുന്നു. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ ക്രിസ്മസ് സമ്മാനമായി കൊണ്ടുവന്ന റോളിഫ്ളെക്സസ് ക്യാമറ കൊണ്ട് ചാക്കോ എടുത്തത്. അവർ നാലുപേരുമുണ്ടായിരുന്നു അതിൽ. അയ്മനംവീടിന്റെ മുൻവശവരാന്തയിൽ ലെനിനും എസ്തതയും സോഫി മോളും പിന്നെ അവളും. അവർക്കു പുറകിൽ മച്ചിന്റെ കൊളുത്തുകളിൽനിന്നു തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന, ബൾബിലേക്കു ഘടിപ്പിച്ച ഒരു കാർഡ്ബോർഡ് കിസ്മസ് നക്ഷത്രം. കാറിന്റെ ഹെഡ്ലൈറ്റിനുമുന്നിൽ പേടിച്ചരണ്ടുനിലപായ ജീവികളെപ്പോ ലുണ്ടായിരുന്നു എസ്തയും റാഹേലും ലെനിനും. കാൽമുട്ടുകൾ തമ്മിലൊട്ടി ച്ചുവച്ച് മരവിച്ച ചിരിയുമായി, കൈകൾ അതാതുവശങ്ങളിൽ കഴിയുന്നത്ര ചേർത്തുവച്ച്, ചരിഞ്ഞുനില്പ് ഒരു മഹാ അപരാധമാണെന്ന മട്ടിൽ, നെഞ്ച് ഫോട്ടോയ്ക്കുനേരേതന്നെ പിടിച്ച് ഒരു നില്പ് സോഫിമോളെന്ന ഒന്നാംലോകരാഷ്ട്രടക്കാരി മാത്രം, ജീവശാസ്ത്രപര മായി തന്റെ അച്ഛനായ ചാക്കോ എടുക്കാൻപോകുന്ന ഫോട്ടോയ്ക്കായി ഒരു മുഖം ഒരുക്കിവച്ചിരുന്നു. അവൾ കൺപോള മറിച്ചു പിടിച്ചു. ചുവന്ന ഞരമ്പുകളോടുകൂടിയ മാംസഇതളുകൾപോലെ തോന്നിച്ചു അവളുടെ കണ്ണുകൾ (ബ്ലാക്സ് ആന്റ് *വൈറ്റ്* ഫോട്ടോയിലതെല്ലാംതന്നെ ചാരനിറത്തി ലാണ് കാണപ്പെട്ടത്) മഞ്ഞമധുരനാരങ്ങാത്തൊലി മുറിച്ചൊപ്പിച്ചെടുത്ത ഉന്തിയ ഒരു കള്ളവയ്പു പല്ലുസെറ്റ് വായിൽ. അതിനിടയിലൂടെ നീട്ടിപ്പിടിച്ച നാക്ക്, നാക്കിന്റ്റത്തു ഘടിപ്പിച്ച വെള്ളിവിരലുറ. (അത് വന്ന ദിവസംതന്നെ അവൾ തട്ടിയെടുത്തതായിരുന്നു. ഇനി ഒഴിവുകാലം കഴിയുംവരെ എന്തും അതിലൊഴിച്ചാണ് കുടിക്കുക എന്നവൾ പ്രതിജ്ഞ എടുത്തിരുന്നു). കത്തിച്ച ഓരോ മെഴുകുതിരികൾ, നീട്ടിപ്പിടിച്ച കൈ ഓരോന്നിലും. വെളുത്ത എല്ലൻ കാൽമുട്ടിൽ വരച്ചുവച്ച ഒരു മുഖം കാണാൻ പാകത്തിൽ തെറുത്തുകയറ്റി വച്ചിരുന്നു അവളുടെ ഡെനിം ബെൽബോട്ടത്തിന്റെ ഒരു കാല. ആ ഫോട്ടോ എടുക്കുന്നതിന് ഏതാനും നിമിഷങ്ങൾക്കുമുമ്പാണ് അവൾ വളരെ ക്ഷമ യോടെ, എസ്തതയും റാഹേലും ഒരുപക്ഷേ bastards ആയിരിക്കാം എന്നും എന്താണ് ആ വാക്കിന്റെ ശരിക്കർത്ഥം എന്നുമൊക്കെ (ഇതിനു കടകവിരു ദ്ധമായിട്ടുള്ള ഓർമ്മകളെയും ചിത്രങ്ങളെയുമൊക്കെ യുക്തിയുക്തം കീഴ്പ്പെ ടുത്തിക്കൊണ്ട്) അവർക്ക് ക്ഷമയോടെ വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞുകൊടുത്തത്. സെക്സിനെക്കുറിച്ച്, "അതേ അപ്പഴവരെന്താ ചെയ്യുകയെന്നോ എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഒരു വികലവിവരണവും അടങ്ങിയിരുന്നു അതിൽ. അവൾ മരിക്കുന്നതിന് ദിവസങ്ങൾക്കുമുമ്പായിരുന്നു അതെല്ലാം.

സോഫിമോൾ. *വിരലുറ*, ഗ്ലാസാക്കിയവശ് ശവപ്പെട്ടിയിൽ, കളിവണ്ടിവച്ചവശ് അവൾ ബോംബെ-കൊച്ചിൻ ഫ്ളൈറ്റിലാണു വന്നത്. തൊപ്പിവച്ച്, ബെൽബോട്ടമിട്ട്. തുടക്കത്തിലേതന്നെ എല്ലാവരാലും സ്നേഹിക്കപ്പെട്ട്

## ആറ് കൊച്ചിൻ കങ്കാരുക്കൾ

ബ )് എയർപോർട്ടിൽ, നിറയെ ചെറുവട്ടങ്ങളുള്ള ഉടയാത്ത ക പുതിയ നിക്കറിട്ട റാഹേൽ നിന്നു. എല്ലാ പരിശീലനങ്ങളും പരി

ശീലിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അന്നാണ് നാടകദിനം. സോഫിമോളെന്തു വിചാ രിക്കും ആഴ്ചയുടെ പരിണാമഗുപ്ത്തി.

ഹോട്ടൽ സീ ക്വീൻ പ്രഭാതത്തിൽ അമ്മു, ഡോൾഫിനുകളെയും നീല വെളിച്ചത്തെയും സ്വപ്നം കണ്ട രാത്രിക്കുശേഷം, റാഹേലിനെ എയർപോർട്ട ഫ്രോക്ക് ഇടാൻ സഹായിച്ചു. അമ്മുവിന്റെ പതിവു വസ്ത്രാഭിരുചിയിൽനിന്നുള്ള ഒരു വല്ലാത്ത വ്യതി യാനംപോലുണ്ടായിരുന്നു കുഞ്ഞു വെള്ളി സീക്വൻസ് പിടിപ്പിച്ച, മഞ്ഞക്ക ട്ടിലെയ്തസും തോളത്തോരോന്നിലും ഓരോ ബോയും ഉള്ള ആ ഉടുപ്പ് ഞൊറി വുകളുള്ള പാവാടഭാഗം വിടർന്നുനിൽക്കാൻ വേണ്ടി ഉടുപ്പ് ലൈനിങ്തുണി യിലവിടവിടെ, ബക്കറാംകൊണ്ട് പിൻ ചെയ്തതുനിർത്തിയിരുന്നു. തന്റെ സൺഗ്ളാസുമായി ചേരുന്നില്ലേ ഉടുപ്പ് എന്നാശങ്കപ്പെട്ടു റാഹേൽ. അവൾക്കിടാൻ പാകത്തിൽ മാച്ചിങ് നിക്കറിന്റെ ഇലാസ്റ്റിക് അയച്ചു പിടിച്ചുകൊടുത്തു അമ്മു. അമ്മുവെന്റ് തോളുകളിൽ കൈയുന്നി റാഹേലവ ളുടെ വടിവൊത്ത പുതിയ നിക്കറിലേക്ക് (ഇടതുകാൽ, വലതുകാൽ)കയറി, അമ്മുവെന്റ നുണക്കുഴികളിലുമവച്ചു (ഇടതുകവിൾ, വലതുകവിൾ). ഇലാ സ്റ്റിക് മെല്ലെ അവളുടെ വയറിനുമേൽ മൃദുവായി വലിഞ്ഞുവീണു. "താങ്ക യു അമ്മു.' റാഹേൽ പറഞ്ഞു. ് താങ്ക്യുവോ? അമ്മു ചോദിച്ചു. 'എന്റെ പുതിയ പ്രോക്കിനും നിക്കറിനും, റാഹേൽ പറഞ്ഞു. അമ്മു ചിരിച്ചു: ''യു ആർ വെൽകം, മൈ *സ്വീറ്റ്ഹാർട്ട്*. അമ്മു പറഞ്ഞു. പക്ഷേ അല്പം സങ്കടഭാവത്തിൽ. യു ആർ വെൽകം, മൈ സ്വീറ്റ്ഹാർട്ട് റാഹേലിന്റെ ഹൃദയത്തിലെ നിശാശലഭം, താഴ്ത്തിവച്ച, മൃദുരോമങ്ങ ളുള്ള കാലല്പം ഉയർത്തി. പിന്നെ താഴ്ത്തിവച്ചു. അതിന്റെ ഇത്തിരിപ്പോന്ന കാലാകെ

തണുത്തുപോയിരുന്നു. ഇത്തിരി കുറഞ്ഞു പോയിരിക്കുന്നു അമ്മയ്ക്കവളോടുള്ള സ്നേഹം. സീ ക്വീൻ മുറിക്കു മുട്ടയുടെയും ഫിൽറ്റർ കോഫിയുടെയും മണമാ യിരുന്നു.

ടാപ്ത് വെള്ളമുള്ള ഈഗിൾ വാക്വം ഫ്ളാസ്ക്ക് എസ്തതയാണ് പിടി ച്ചത് കാറിനരികിലേക്കു നടക്കുമ്പോൾ, തിളപ്പിച്ചവെള്ളമുള്ള ഈഗിൾ വാക്വം *ഫ്ളാസ്* റാഹേലും, നഖങ്ങളാൽ ഒരു ശ്ലോബ് കൊരുത്തു ചിറകുനീർത്തി പിടിച്ച വാക്വം കഴുകന്മാരുണ്ട് ഈഗിൾ വാക്വം ഫ്ളാസ്ക്കിനേമൽ, വാക്വം ഈഗിളുകൾ പകൽ മുഴുവൻ ലോകത്തെ നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമെന്നും രാത്രിയിൽ തങ്ങളുടെയാ ഫ്ളാസ്ക്കിനു ചുറ്റും പറന്നുകൊണ്ടേയിരിക്കു മെന്നും വിശ്വസിച്ചു ഇരട്ടകൾ. നിലാവുവീണ ചിറകുകളുമായി, മൂങ്ങകളെ പ്പോലെ നിശബ്ദരായി അവർ പറന്നു.

നീളൻ കൈയും കൂർത്ത കോളറും ഉള്ള ചുവപ്പ് ഷർട്ടും കറുത്ത പ്രെഡയിൻ പൈപ്പ് ടൗസറും ആണ് എസ്ത ധരിച്ചിരുന്നത്. അവന്റെ തല മുടി വളച്ച് ചീകൽ ഉലയാതെ, അത്ഭതപ്പെട്ടെന്നപോലെ നിന്നു. നന്നായു ടച്ച മുട്ടയുടെ വെള്ളപോലെ.

എസ്തത പറഞ്ഞു എയർപോർട്ട് ഫ്രോക്കിട്ടിട്ട റാഹേലിന് ചേരുന്നേയില്ല എന്ന് (അവന്റേതായ എന്തോ കാരണത്താൽ എന്നു സമ്മതിച്ചേ പറ്റു). റാഹേലതുകേട്ടതും അവനെ അടിച്ചു. തിരിച്ച് അവനവട്ടെയും.

എയർപോർട്ടിലെത്തിയപ്പോൾ അവർ പരസ്പരം സംസാരിക്കുന്നില്ലാ യിരുന്നു.

സാധാരണയായി മുണ്ടുടുക്കാറുള്ള ചാക്കോ, അന്ന് ഒരു ഇറുക്ക സ്യുട്ടും ഒപ്പം ഒരു തിളങ്ങും ചിരിയും അണിഞ്ഞാണ് നിന്നത്. ചരിഞ്ഞ് വല്ലാതെ കിടപ്പായിരുന്ന അയാളുടെ റൈ നേരെയാക്കിക്കൊടുത്തു അമ്മു. പ്രഭാത ഭക്ഷണമൊക്കെ കഴിച്ച് തൃപ്തനായിട്ടിരിപ്പായിരുന്നു റൈ.

"പെട്ടെന്നിതെന്തുപറ്റി ജനകോടികളുടെ നേതാവിന്? അമ്മു ചോദിച്ചു.

പക്ഷേ അമ്മു നുണക്കുഴിവിരിയിച്ചാണതു പറഞ്ഞത്. കാരണം, ചാക്കോ ആകെ തുള്ളിത്ത്ളുമ്പിനിലപായിരുന്നു. അടിമുടി സന്തോഷമായിരുന്നു ചാക്കോയ്ക്ക്.

അതുകൊണ്ടാവും ചാക്കോ, അമ്മുവെ അടിച്ചില്ല.

അതുകൊണ്ട് അമ്മുവും തിരിച്ചടിച്ചില്ല.

സീ ക്വീൻ പൂക്കാരനിൽനിന്നു വാങ്ങിയ രണ്ടു റോസാപ്പൂക്കൾ ചാക്കോ കരുതലോടെ പിടിച്ചിരുന്നു.

ഭീമാകാരനായി.

തരളഹൃദയനായി

കേരളാ ടൂറിസം ഡെവലെപ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ നടത്തിയിരുന്ന എയർ പോർട്ട് ഷോപ്, എയർ ഇന്ത്യയുടെ മഹാരാജാക്കന്മാരെക്കൊണ്ടും (ചെറുത് ഇടത്തരം വലുത്) ചന്ദനത്തടിയിൽ തീർത്ത ആനകളെക്കൊണ്ടും (ചെറുത്, ഇടത്തരം വലുത്) കഥകളിക്കാരുടെ മുഖരൂപങ്ങൾകൊണ്ടും (ചെറുത്, ഇട ത്തരം വലുത്) നിറഞ്ഞിരുന്നു. ചന്ദനത്തിന്റെയും റ്റെറിക്കോട്ടൺ കക്ഷങ്ങ ളുടെയും (ചെറുത്, ഇടത്തരം വലുത്) മടുപ്പിക്കുന്ന മണം അന്തരീക്ഷത്തി ലാകെ തങ്ങിനിന്നിരുന്നു. അറൈവൽ ലോഞ്ചിൽ USE ME എന്നെഴുതിയ സിമന്റ് സഞ്ചികളോടു കൂടിയ നാല് ലൈഫ് സൈസ് സിമന്റ് കങ്കാരുക്കളുണ്ടായിരുന്നു. അവ യുടെ സഞ്ചിയിൽ സിമന്റ് കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കുപകരം സിഗററ്റ കുറ്റികൾ, തീ പ്പെട്ടിക്കൊള്ളികൾ, കുപ്പികളുടെ അടപ്പുകൾ, കപ്പലണ്ടിത്തോടുകൾ, ചുരു ട്ടിക്കുട്ടിയ പേപ്പർകപ്പുകൾ, പാറ്റകൾ എന്നിവയാണുണ്ടായിരുന്നത്. ഇപ്പോഴുണ്ടായ മുറിവുകൾപോലെ അവയുടെ വയറിൽ ചുവന്ന, മുറു ക്കാൻതുപ്പൽപ്പാടുകൾ

ചിതറിക്കിടന്നിരുന്നു. എയർപോർട്ട് കങ്കാരുക്കൾക്കെല്ലാം 'ഒരു ചോപ്പ്-വായി-ച്ചിരിയാണുണ്ടാ യിരുന്നത്. പിങ്ക് ചെവിയറ്റങ്ങളും, ഒന്നമർത്തിയാൽ മാ-മാ എന്ന് ഒഴിഞ്ഞ ബാറ്ററി ഒച്ചയിൽ കരണേത്ത ക്കുമെന്ന മട്ടിലായിരുന്നു അവയുടെ നിലപ്

സോഫിമോളുടെ വിമാനം ആകാശനീല ബോംബെ-കൊച്ചിൻ ആകാശ ത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടപ്പോൾ, എല്ലാം കൂടുതൽ നന്നായിക്കാണാൻ വേണ്ടി ജനം തിക്കിത്തിരക്കി കമ്പിയഴികൾക്കരികിലേക്ക്. സ്നേഹത്തിന്റെയും തിടുക്കത്തിന്റെയും മേളനസ്ഥാനമായിരുന്നു അറൈവൽ ലോഞ്ച്. കാരണം, വിദേശത്തുനിന്നു തിരിച്ചുവരുന്നവർക്കായി ആകെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു ഫ്ളൈറ്റായിരുന്നു ബോംബെ-കൊച്ചിൻ ഫ്ളൈറ്റ്. അവരെ സ്വീകരിക്കാനായി അവരുടെയെല്ലാം കുടുംബക്കാരെത്തിയി രുന്നു. കേരളത്തിന്റെ സർവഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും ബസുകളിൽ നീണ്ട യാത്ര ചെയ്തത്. റാന്നിയിൽനിന്ന് കുമളിയിൽനിന്ന്, വിഴിഞ്ഞത്തുനിന്ന്, ഉഴവൂരിൽ നിന്ന് ചിലരെല്ലാം തലേന്നേ വന്ന് എയർപോർട്ടിൽത്തന്നെ തമ്പടിച്ചു. അവർ കൂടെ ഭക്ഷണം കൊണ്ടുവന്നിരുന്നു. തിരിച്ചു പോകുമ്പോൾ കഴിക്കാൻ കപ്പ വറുത്തതും ചക്കവരട്ടിയതും അവർ പ്രത്യേകം കരുതിയിരുന്നു. എല്ലാത്തരക്കാരുമുണ്ടായിരുന്നു അക്കൂട്ടത്തിൽ, ചെവികേൾക്കാത്ത അമ്മുമ്മമാർ, വിരഹവേദനയുമായി ഭാര്യമാർ, കണക്കുകൂട്ടലുകളും പദ്ധ തികളുമൊക്കെയായി അമ്മാവന്മാർ, ഓട്ടപ്പാച്ചിലുകളുമായി കുട്ടികൾ. പുനർ മൂല്യനിർണ്ണയം കാത്ത് പ്രതിശുതവധുക്കൾ. തനിക്കുള്ള സൗദിവിസയും കാത്ത് ടീച്ചറിന്റെ ഭർത്താവ് ടീച്ചറിന്റെ ഭർത്താവിന്റെ സഹോദരിമാർ തങ്ങൾക്കുള്ള സ്ത്രീധനം മോഹിച്ച് കമ്പിവളയ്ക്കക്കലുകാരന്റെ, ഗർഭിണി യായ ഭാര്യ. 'സംസ്കാരമില്ലാത്ത കൂട്ടരാണ് ഒക്കെ.' എന്നവജ്ഞയോടെ പറഞ്ഞ് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ നോട്ടം അങ്ങകലത്തേക്കാക്കി. എല്ലാം നന്നായി കാണാൻ പറ്റിയവിധത്തിൽ കമ്പിയഴികൾക്കടുത്തായി കിട്ടിയ നല്ല സ്ഥലം ഉപേക്ഷി ക്കാൻ മനസ്സുവരാതെ ഒരമ്മ, ചുറ്റുമുള്ളവരുടെ നേരേ നോക്കി ചിരിക്കു് കയും

കൈവീശിക്കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന തന്റെ കുഞ്ഞുമകന്റെ ലിംഗം, ഒരൊഴിഞ്ഞകുപ്പിയുടെ നേർക്കു പിടിച്ചുവയ്ക്കക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും അതിലേ ക്കവന്റെ ശ്രദ്ധയാകർഷിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയുംചെയ്തു. 'ഇൾ്...' അവന്റെ അമ്മ ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. ആദ്യം അനുനയത്തിൽ, പിന്നെ ദേഷ്യപ്പെട്ട്. പക്ഷേ താൻ പോപ്പാണെന്ന മട്ടിലായിരുന്നു കുഞ്ഞിന്റെ പെരുമാറ്റം. അവൻ ചിരിക്കുകയും കൈവീശുകയും കൈവീശുകയും ചിരി ക്കുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടേയിരുന്നു. തന്റെ ലിംഗം ഒരു കുപ്പിയിൽ വച്ചു ബം9ംOബe, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ എസ്തതയോടും റാഹേലിനോടും പറഞ്ഞു: "ഇന്ത്യൻ അംബാസഡർമാരാണ് നിങ്ങളെന്ന് മറക്കരുത്. നിങ്ങളിലൂടെയാണ് അവർക്ക് നിങ്ങളുടെ രാജ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ആദ്യമതിപ്പ് ഉണ്ടാവേണ്ടത്.' രണ്ട് അണ്ഡ, ഇരട്ട അംബാസഡർമാർ. ബഹുമാനപ്പെട്ട അംബാസഡർ എ(ൽവിസ്)പെൽവിസ്. പിന്നെ അംബാസഡർ സ്(റ്റിക്സ്) ഇൻസെക്റ്റ് കാണുന്നവർക്ക് ഞെട്ടലുളവാക്കുംവിധം അഭിരുചികളുള്ള ഒരു എയർ പോർട്ട് ഫെയറിയെപ്പോലുണ്ടായിരുന്നു കട്ടിലെയ്തസ് വച്ച ഉടുപ്പും ലവ് ഇൻ റ്റോക്കിയോയിലെ ജലധാരയും ഒക്കെച്ചേർന്ന റാഹേൽ. വിയർത്ത ചന്തി കൾക്കു നടുവിൽ (ഇതേപോലെതന്നെ, ഒരു മഞ്ഞപ്പള്ളിയിൽ ഒരു ശവസം സ്കാരച്ചടങ്ങിനവൾ നില്ക്കേണ്ടിവരുമെന്നപ്പോഴാരറിയാൻ?) കടുത്ത കാത്തി രിപ്പുകൾക്കു നടുവിൽ ഞെങ്ങിഞെരുങ്ങിനിന്നു അവൾ. അവളുടെ ഹൃദയ ത്തിൽ, തന്റെ മുത്തച്ഛന്റെയാ നിശാശലഭം. ആകാശനീലയിലൂടെ അലറി യടുക്കുന്ന സ്റ്റീൽപക്ഷിയിൽ നിന്നവൾ മുഖം തിരിച്ചു. അതിനകത്തായി രുന്നു അവളുടെ കസിൻ ഉണ്ടായിരുന്നത്. അവളപ്പോൾ കണ്ടതിതാണ്: മാണിക്യച്ചിരിയോടെ എയർപോർട്ടതറയിലൂടെ ചുവന്നവായുള്ള ആ കങ്കാ രുക്കൾ സിമന്റ് പാദങ്ങൾനീട്ടിവച്ച് നടന്നു. *ഉപ്പറ്റിയും* കാൽവിരലും *ഉപ്പറ്റിയും* കാൽവിരലും

നീണ്ടു പരന്ന പാദങ്ങൾ. അവരുടെ കുഞ്ഞുസഞ്ചിയിൽ എയർപോർട്ട് മാലിന്യങ്ങൾ. അതിലേറ്റവും കുഞ്ഞനായവൻ ഇംഗ്ലിഷസിനിമയിൽ, ഓഫീസ് സമയ ത്തിനുശേഷം സ്റ്റൈ ഒന്നയച്ചിടാനായി കഴുത്തയച്ചുനീട്ടിപ്പിടിക്കുന്ന ആളുക ളെപ്പോലെ കഴുത്തുനീട്ടിപ്പിടിച്ചു. കത്തിക്കാനൊരു നീണ്ട സിഗററ്റകുറ്റിക്കാ യി നടുക്കുള്ളവൾ തന്റെ സഞ്ചിയിലാകെ പരതി നിറംകെട്ട ഒരു പ്ളാസ്റ്റിക് കവറിൽ നിന്നവൾക്കൊരു പഴയഅണ്ടിപ്പരിപ്പ് കിട്ടി. അവളത് മുൻവശപ്പല്ലു കൊണ്ട് കരണ്ടുതിന്നു ഒരെലിയെപ്പോലെ. നമസ്ക്കതെ പറയുന്ന ഒരു കഥകളി ക്കാരന്റെ പടമുള്ള കേരള ടൂറിസം വകുപ്പ് നിങ്ങളെ സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നു എന്നെഴുതിയ ബോർഡ് ഏറ്റവും വലിയ വൻ വെട്ടിവിഴുങ്ങി. കങ്കാരു തിന്നാത്ത മറ്റൊരു ബോർഡ് പറഞ്ഞു.

emocleV ot eht ecipS tsaoC to aidnl. പെട്ടെന്ന് ആൾക്കൂട്ടത്തള്ളിനും തിരക്കിനും ഇടയിലൂടെ അംബാസഡർ റാഹേൽ, കൂട്ട-അംബാസഡറും സഹോദരനുമായ എസ്തതയുടെ അടുത്തേക്ക് നുഴഞ്ഞു ചെന്നു. എസ്താ നോക്ക്, റോക്ക് എന്താ നോക്ക് അംബാസഡർ എസ്തത നോക്കിയില്ല. നോക്കണമെന്നവനു തോന്നി യേയില്ല. വിമാനമിറങ്ങലിന്റെ ഗാംഭീര്യം നോക്കിനിന്നു അവൻ, തോളത്ത് തുങ്ങുന്ന ടാപ്തവെള്ളം നിറച്ച, ഈഗിൾ ഫ്ളാസ്കക്കും എവിടെ വന്നാൽ കണ്ടു പിടിക്കാംതന്നെ എന്ന് ഓറഞ്ച് പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരനറിയാമല്ലോ എന്ന ആഴംകാണാ-ആഴപ്പേടിയുമായി. ഒരുപക്ഷേ, അയ്മനത്തെ ഫാക്ടറി യിൽ. അല്ലെങ്കിലൊരുപക്ഷേ മീനച്ചിലാറിന്റെ തീരത്ത് അമ്മു കാത്തുനിന്നത് ഹാൻഡ് ബാഗും പിടിച്ചാണ്. ചാക്കോ കാത്തുനിന്നത് റോസാപ്പൂക്കളും പിടിച്ച് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ തന്റെ തള്ളിനില്ക്കുന്ന കഴുത്തിലെ പാലുണ്ണിയുമായി.

പിന്നെ ബോംബെ-കൊച്ചിൻ ആളുകൾ പുറത്തുവന്നു. തണുത്ത അന്തരീ ക്ഷത്തിൽനിന്ന് ചൂട് അന്തരീക്ഷത്തിലേക്ക് ചുളിവു പറ്റിയ ആളുകൾ ചുളിവു പറ്റാത്ത അറൈവൽ ലോഞ്ചിലേക്ക് വാഷ ആന്റ് വെയർ സ്യുട്ടും മഴവിൽവർണ്ണ സൺഗ്ലാസുകളും ധരിച്ച തിരിച്ചുവരുന്ന വിദേശമലയാളികൾ, അവരുടെ അരിസ്റ്റോകാറ്റ് സ്യുട്ടകെയ് സുകളിലുണ്ട് രൂക്ഷദാരിദ്ര്യത്തിനൊരവസാനം. ഓലമേഞ്ഞ വീടുകൾക്ക് ഇനിമുതൽ സിമന്റ് മേൽക്കൂര. അച്ഛനമ്മമാരുടെ

കുളിമുറികളിലിനിമേൽ ഗീസറുകൾ, ഓടകളും സെപ്റ്റിക് റ്റാങ്കുകളും. മാക്സികളും ഹൈഹീലും. പഫ് സ്ലീവ്സും ലിപ്സ്റ്റിക്കും. മിക്സികളും ക്രൈഗൻഡറുകളും ക്യാമറകൾക്ക് ഓട്ടോമാറ്റിക് ഫ്ളാഷകളും. എണ്ണാൻ താക്കോലുകൾ, പൂട്ടാൻ അലമാര കൾ. കുറെക്കാലമായി കഴിക്കാൻ കിട്ടാത്ത കപ്പേം മീൻ വേവിച്ചതും തിന്നാ നുള്ള ആർത്തി. കാണാൻ വന്ന കുടുംബക്കാരോടു സ്നേഹവും അവരെച്ചൊല്ലി ഇത്തിരി നാണക്കേടും. ഇവരുടെയൊക്കെ ഒരു വേഷം. ഇതിനെക്കാൾ നല്ല തൊനുമുണ്ടായിരുനില്ലേ എയർപോർട്ടിൽ വരുമ്പോഴിടാൻ? *ഈ* മലയാളി കളുടെ പല്ലിന്റെയൊരു വലിപ്പം. എയർപോർട്ട് തന്നെ ഒന്നു നോക്കിയാട്ടെ. ബസ്സ്റ്റ്റാൻഡിനെക്കാൾ കഷ്ടം. കെട്ടിടത്തിലാകെ പക്ഷിക്കാട്ടം. കങ്കാരുക്കളുടെ ദേഹത്തെ തുപ്പൽ പ്പാട് നോക്കിയേ. ഈ ഇൻഡ്യ എനു നനാകാനാണ് ആ നീണ്ട ബസ് യാത്രകളും തലേന്നുരാത്രിമുതലുള്ള എയർപോർട്ട വാസവും സ്നേഹത്തോടെയും അല്പം നാണക്കേടോടെയും അഭിമുഖീ കരിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾതന്നെ, ബന്ധങ്ങളിൽ ചെറിയ വിള്ളലുകൾ ഉണ്ടാകുന്നു ണ്ടായിരുന്നു. ആ വിള്ളലുകൾ അനുദിനം വളരും. പക്ഷേ ആരുമത് തിരി ച്ചറിയുന്നുണ്ടാവില്ല എന്നുമാത്രം. വിദേശത്തുനിന്നു തിരികെ വന്നവർ ചരി തവീടിനു പുറത്ത് കുരുക്കപ്പെടും, അവരുടെ സ്വപ്നങ്ങൾ വീണ്ടും പുന രാവിഷ്ക്കരിക്കപ്പെടും. വാഷ ആന്റ് വെയർ സ്യുട്ടുകൾക്കും തിളങ്ങുന്ന സ്യുട്ടകെയ്സുകൾക്കു മിടയിൽ പെട്ടെന്ന് സോഫിമോൾ. തുനലുറ, പാനപാത്രമാക്കിയവശ് ശവപ്പെട്ടിയിൽ, കളിവണ്ടിവച്ചവശ് റൺവേയിൽക്കൂടി അവൾ നടന്നുവന്നു. തലമുടിയിലാകെ ലണ്ടൻ ഗന്ധവുമായി. അവൾ നടക്കുമ്പോൾ, അവളുടെ മഞ്ഞഞ്ചെൽബോട്ടത്തിന്റെ മഞ്ഞ ബെൽ, കണങ്കാൽപ്പുറകിൽ വന്നടിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. അവളുടെ പുൽത്തൊപ്പിയിൽനിന്ന് നീണ്ടതലമുടി ഒഴുകിക്കളിച്ചു. അമ്മയുടെ കൈയിൽ ഒരു കൈ. മറ്റേ കൈ, ഒരു സൈനികനെപ്പോലെ ആട്ടിയാട്ടി (ലെഫ്, *ലെഫ്,* ലെഫ്റൈറ്റലൈഫ്).

A gir/

Ta// and

Thin and

Fair

Her hair

Her hair
Was the delicate colourov
Gin nnn ger(leftleft, right)
There was

A gir/

അത്രയുമായപ്പോൾ മാർഗരറ്റ്കൊച്ചമ്മ അവളോട് സ്റ്റോപ്പിറ്റ് എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കൊണ്ടവളത് സ്റ്റോപ്പിറ്റഡ്.

അമ്മു ചോദിച്ചു: "നിനക്കവളെ കാണാമോ, റാഹേൽ?' എന്നിട്ട് തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ അമ്മു കണ്ടത് ഉടയാത്ത നിക്കറിട്ട റാഹേൽ, സിമന്റ് സഞ്ചിമൃഗങ്ങളുമായി സല്ലപിച്ചുനില്ക്കുന്നതാണ്. അമ്മു പോയി വഴക്കുപറഞ്ഞ് അവളെ തിരികെ കൊണ്ടുവന്നു. റാഹേലിനെ തോളി ലെടുത്തിരുത്താൻ പറ്റില്ല, തന്റെ കൈ രണ്ടിലും ഓരോന്നുണ്ട് എന്നു പറഞ്ഞു ചാക്കോ. രണ്ട് റോസാപ്പൂക്കൾ, ചുവന്നത്. ഭീമാകാരനായി, തരളഹൃദയനായി സോഫിമോൾ എയർപോർട്ട് ലോഞ്ചിലേക്ക് നടന്നെത്തിയപ്പോൾ അനി ഷ്ടവും ആവേശവുംകൊണ്ട് നില്ക്കക്കള്ളിയില്ലാതെ റാഹേൽ എസ്തതയെ മുറുക്കെയൊന്ന് പിച്ചി. അവന്റെ തൊലി അവളുടെ നഖങ്ങൾക്കിടയിൽ. പകരം അവളുടെ കൈത്തണ്ടയിലെ തൊലി, തന്റെ ഓരോ കൈകൊണ്ടും പലതരത്തിൽ വലിച്ചുതിരിച്ചു എസ്കത. അവളുടെ തൊലി നനഞ്ഞു. വേദ നിച്ചു. അവൾ നക്കിയപ്പോഴവിടത്തിന് ഉപ്പുചുവയായിരുന്നു. ആ തുപ്പൽ സുഖകരവും തണുത്തതുമായിരുന്നു. അമ്മു ഇതൊന്നും ശ്രദ്ധിച്ചതേയില്ല. കണ്ടുമുട്ടാൻ കാത്തിരിക്കുന്നവരിൽനിന്ന്

കണ്ടുമുട്ടിയവരെയും അഭി വാദനക്കാരിൽനിന്ന് അഭിവദിക്കപ്പെട്ടവരെയും വേർതിരിക്കുന്ന ഉയർന്ന ഇരു മ്പുറെയിലിങ്ങിനപ്പുറം നിന്ന് തന്റെ സ്യുട്ടിനും വശത്തോട്ടു ചരിഞ്ഞു കിട ക്കുന്ന റ്റൈയ്ക്കും ഇടയിലുടെ പൊണ്ണത്തടിയനായും പുഞ്ചിരിച്ചും ചാക്കോ തന്റെ പുതിയ മകളെയും മുൻഭാര്യയെയും തലകുനിച്ചഭിവാദ്യം ചെയ്തു. എസ്തത മനസ്സിൽ പറഞ്ഞു. 'ബൊ.' ''ഹലോ, ലേഡീസ്, ചാക്കോ തന്റെ റീഡിങ് എലൗഡ് ഒച്ചയിൽ (സ്നേഹം, ഭാന്ത്, പതിക്ഷ അതിരറ്റ സന്തോഷം എന്ന് തലേരാത്രി പറഞ്ഞ അതേ ഒച്ചയിൽ) പറഞ്ഞു. "എങ്ങനുണ്ടായിരുന്നു യാത്ര?' ചിന്ത കളും പറയാനുള്ള കാര്യങ്ങളുംകൊണ്ട് നിറഞ്ഞിരുന്നു അന്തരീക്ഷം. ഇത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ സംഭവിക്കാറുള്ളതുപോലെതന്നെ, ഇവിടെയും പറ യപ്പെട്ടതൊക്കെയും കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങൾ മാത്രമായിരുന്നു. പറയാതെ പതു ങ്ങിക്കിടന്നു വലിയ കാര്യങ്ങൾ. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ സോഫിമോളോട് പറഞ്ഞു: ''ഹലോയും പിന്നെ ഹൗ ഡു യു ഡുവും പറയ്.' കമ്പിയഴികൾക്കിടയിലുടെ എല്ലാവരോടുമായി സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. "ഹലോ, പിന്നെ ഹൗ ഡു യു ഡുവും.' ചാക്കോ റോസാപ്പൂക്കൾ നീട്ടിപ്പറഞ്ഞു: ''ഇത് നിനക്ക്, പിന്നെ ഇത് നിനക്ക്' മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ സോഫിമോളോട് എന്താ പറയുന്നില്ലേ എന്ന മട്ടിൽ ചോദിച്ചു: "ഇനി താങ്ക് യു?' അമ്മയുടെ ചോദ്യചിഹ്നത്തെ കളിയായനുകരിച്ച്, സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു: "ഇനി താങ്ക യു?" അവളുടെ ധിക്കാരം രസിക്കാതെ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ അവളെ തെല്ലൊന്നു പിടിച്ചുകുലുക്കി. "യു ആർ വെൽകം. ഇനി ഞാനെല്ലാവരെയും പരിചയപ്പെടുത്താം." ചാക്കോ പറഞ്ഞു. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയ്ക്ക് മുഖവുര ഒന്നും ആവശ്യമില്ലാ യിരുന്നെങ്കിലും കാഴ്ചക്കാരുടെയും ഒളിഞ്ഞുകേൾക്കലുകാരുടെയും പ്രയോ ജനാർത്ഥം ചാക്കോ പറഞ്ഞു: "എന്റെ ഭാര്യ, *മാർഗററ്റ്* മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ അവർക്കു കിട്ടിയ റോസ് വീശി പുഞ്ചിരിച്ചു. എന്നിട്ട മുൻഭാര്യ. ചാക്കോ എന്ന് ശബ്ദംകൊണ്ടല്ലാതെ ചുണ്ടുകൾകൊണ്ട് വാക്കു കൾ രൂപപ്പെടുത്തി.

മാർഗററ്റിനെപ്പോലൊരു ഭാര്യയെ കിട്ടിയതിൽ ചാക്കോയ്ക്കുള്ള അഭി മാനവും സന്തോഷവും ആർക്കും വായിച്ചെടുക്കാവുന്ന വിധത്തിലായിരുന്നു. വെള്ളക്കാരി. പൂക്കളുടെ പ്രിന്റുള്ള ഉടുപ്പ്, ഉടുപ്പിനടിയിലെ കാലുകൾ കണ്ടാൽ, ഉടുപ്പിനൊപ്പം കിട്ടിയതാണവ എന്നു തോന്നും. തവിട്ട് തോൾമറു കുകൾ തോളത്ത്. കൈമറുകുകൾ കൈയിന്മേൽ. പക്ഷേ, എന്തോ അവർക്കു ചുറ്റും ഒരു വിഷാദഭാവമുണ്ടായിരുന്നു. കണ്ണിലെ ചിരിക്കു പിന്നിൽ പുതുമ മാറാത്ത ഏതോ ഒരു വിഷാദം, ഒരു തിളങ്ങും നീലനിറത്തിൽ. ദുരന്തപൂർണ്ണമായ ഒരു കാറപകടം കാരണം പ്രപ ഞ്ചത്തിൽ, ജോ ആകൃതിയിലുണ്ടായ തുള, അതായിരുന്നു വിഷാദ കാരണം. "ഹ്ലോ ഓൾ. നിങ്ങളെയൊക്കെ പണ്ടേക്കുപണ്ടേ അറിയാം എന്ന തോന്നലാണെനിക്ക്.' ഹലോ വോൾ, ഹലോ ഭിത്തി ''എന്റെ മകൾ സോഫി. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. ഇനി എങ്ങാൻ മുൻമകൾ എന്ന് മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ തിരുത്തിയാലോ എന്നു പേടിച്ച്, ചാക്കോ തുടർന്ന് ഒരു ചെറിയ പരിഭ്രമച്ചിരി ചിരിച്ചു. എന്തോ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ ഒന്നും പറ ഞ്ഞില്ല. മനസ്സിലാക്കാൻ എളുപ്പമുള്ള തരം ചിരിയായിരുന്നു ചാക്കോയുടേത്. എസ്തതയ്ക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയാതെപോയ ആ ഓറഞ്ച് പാനീയ-നാര ങ്ങാപ്പാനീയക്കാരന്റെ ചിരിപോലായിരുന്നില്ല. "...*ലോ*, സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. അവൾക്ക് എസ്ത്തയെക്കാൾ ഉയരമുണ്ടായിരുന്നു. വലിപ്പവും. കണ്ണിന് നീല, ചാരനീലനിറം. വിളറിയ തൊലിക്ക് കടൽത്തീരമണലിന്റെ നിറം. പക്ഷേ തൊപ്പിവച്ച തലമുടി സുന്ദരമായിരുന്നു. കടും ചുവപ്പുനിറത്തിൽ. അതെ (ഓ, അതെ), അവളുടെ മൂക്കിനുള്ളിൽ പപ്പാച്ചിയുടെ മൂക്ക് വളർന്നു വരാൻ കാത്തുനില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു ഇംപീരിയൽ എന്റമോളജിസ്റ്റിന്റെ മൂക്ക്. ഒരു മൂക്കിനുള്ളിൽ-മൂക്ക്. നിശാശലഭ-പ്രണയിയുടെ മൂക്ക്. തനിക്കു പ്രിയപ്പെട്ട മെയ്ഡ് ഇൻ ഇംഗ്ലണ്ട് ഗൊ-ഗൊ ബാഗ് അവൾ തുക്കിയിട്ടിരുന്നു തോളത്ത. ''ഇതമ്മു, എന്റെ സഹോദരി, ചാക്കോ പറഞ്ഞു. മുതിർന്നവർക്കുള്ള ഒരു ഹലോ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയോടും കുട്ടികൾ ക്കുള്ള ഒരു ഹൽ-ഓ സോഫിമോളോടും പറഞ്ഞു അമ്മു. സോഫിമോളെ അമ്മു എത്ര സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ട്

എന്നളന്നുനോക്കി മനസ്സിലാക്കാനൊരു ശ്രമം തന്റെ പരുന്തുകണ്ണുകൾകൊണ്ട് റാഹേൽ നട ത്തിനോക്കിയെങ്കിലും അത് ഫലവത്തായില്ല. അറൈവൽ ലോഞ്ചിൽ, പെട്ടെന്നെത്തിയ ഇളംകാറ്റുപോലെ ചിരി പടർന്നു. മലയാള സിനിമയിലെ ഏറ്റവും പ്രസിദ്ധനും ഏറ്റവും പ്രിയങ്കരനുമായ ഹാസ്യനടൻ അടൂർ ഭാസി (ബോംബെ-കൊച്ചിൻ ഫ്ളൈറ്റിൽ)വന്നെത്തി യതേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഒറ്റയ്ക്ക് കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ പറ്റാത്തത്ര കുഞ്ഞ് പൊതിക്കെട്ടുകൾക്കും തന്നെ പൊതിയുന്ന പൊതുജന ആരാധനയുടെയും ഇടയിൽ എന്തെങ്കിലുമൊരു തമാശപ്രകടനം നടത്താൻ ബാദ്ധ്യസ്ഥനായ തുപോലുണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അദ്ദേഹം പൊതിക്കെട്ടോരോന്നും താഴെ യിട്ടുകൊണ്ടേയിരുന്നു. എന്നിട്ട് 'എന്റെ ദൈവമേ ! ഈ സാധനങ്ങൾ' എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ടുമിരുന്നു. എസ്തത ഉച്ചത്തിൽ ഒരു സന്തോഷച്ചിരി ചിരിച്ചു. 'അമ്മു, *നോക്ക്*. അടൂർ ഭാസി ഓരോന്നു നിലത്തിടുന്നത്. ശരിക്കതെല്ലാം ഒന്ന് പിടിക്കാനുംകൂടി പറ്റണില്ല അങ്ങേർക്ക്, നോക്കമ്മു, എസ്തത പറഞ്ഞു. പെട്ടെന്നു കിളിർത്തുവന്നതുപോലുള്ള വിചിത്രമായ ഒരു പുതുബ്രിട്ടീഷ ആക്സ്റ്റന്റിൽ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. 'അങ്ങേരതെല്ലാം മനഃപൂർവ്വം ചെയ്യുന്നതാണ്. കണ്ടില്ലെന്നു ഭാവിക്കുന്നതാണ് നല്ലത്. ജസ്റ്റ് ഇഗോർ ഹിം.' *മാർഗററ്റ്* കൊച്ചമ്മയോടും സോഫിമോളോടുമായി ബേബിക്കൊച്ചമ്മ വിശദീകരിച്ചു. അതൊരു ഫിലിം ആക്റ്ററാണ്. വല്ലപ്പോഴുമൊക്കെ ഫിൽ ചെയ്യുന്ന ഒരു മാക്റ്ററാണ് അടൂർ ഭാസി എന്ന മട്ടിലായിരുന്നു ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മയുടെ പറച്ചിൽ. 'വെറുതെ ആളുകളുടെ ശ്രദ്ധ പിടിച്ചെടുക്കാൻ നോക്കു കയാണ്. തന്റെ ശ്രദ്ധ പിടിച്ചെടുക്കാൻ താനേതായാലും സമ്മതിക്കില്ലെന്ന മട്ടിലായിരുന്നു ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ പറച്ചിൽ. പക്ഷേ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയ്ക്കു തെറ്റുപറ്റിയതായിരുന്നു. ജനശ്രദ്ധ പിടി ച്ചെടുക്കാൻ നോക്കുകയൊന്നുമല്ലായിരുന്നു അടൂർ ഭാസി, താൻ ഇതി നോടകം പിടിച്ചെടുത്തുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്ന പൊതുജനശ്രദ്ധയ്ക്ക് ചേരുംവിധ ത്തിൽ പെരുമാറുക മാത്രമായിരുന്നു അദ്ദേഹം ചെയ്തത്. 'എന്റെ അമ്മായി, ബേബി. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. സോഫിമോൾക്കത് ചിന്താക്കുഴപ്പമുണ്ടാക്കി.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെ അവളുടെ മുത്തുകണ്ണുകൾ കൗതുകത്തോടെ നോക്കി. പശുക്കളുടെ ബേബി കളെക്കുറിച്ചും പട്ടികളുടെ ബേബികളെക്കുറിച്ചും അവൾക്കറിയാമായിരുന്നു. കരടിബേബികളെക്കുറിച്ചും അവൾക്കറിയാമായിരുന്നു (സമീപഭാവിയിൽ ത്തന്നെ അവൾ റാഹേലിന് ഒരു വവ്വാൽബേബിയെ കാണിച്ചുകൊടുക്കും). പക്ഷേ അമ്മായി ബേബി-അവൾക്കൊരെത്തുംപിടിയും കിട്ടിയില്ല. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു: "ഹലോ മാർഗററ്റ്, ഹലോ സോഫിമോൾ.' സോഫിമോൾ സുന്ദരിയാണെന്നും അവളെക്കണ്ടിട്ട് തനിക്ക് ഒരു വനദേവനെ ഓർമ്മവരുന്നുവെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. അതായത് ഏരിയലിനെ. 'ഏരിയൽ ആരാന്നറിയാമോ? *റ്റെംപസ്സിലെ* ഏരിയലിനെ കേട്ടിട്ടില്ലേ? ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ചോദിച്ചു. താൻ കേട്ടിട്ടില്ലെന്ന് പറഞ്ഞു. സോഫിമോൾ. 'Where the bee sucks there suck എന്ന് കേട്ടിട്ടില്ലേ? ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ചോദിച്ചു. താൻ കേട്ടിട്ടില്ലെന്ന് പറഞ്ഞു സോഫിമോൾ. 'In a cowslip's bell | lie എന്ന് കേട്ടിട്ടില്ലേ? ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ചോദിച്ചു. താൻ കേട്ടിട്ടില്ലെന്ന് പറഞ്ഞു. സോഫിമോൾ. "ഷേക്സ്പിയറുടെ ദ റ്റെംപെസ്റ്റ് എന്ന് കേട്ടിട്ടില്ലേ? ബേബിക്കൊച്ചമ്മ തോൽവി സമ്മതിക്കാൻ കൂട്ടാക്കാതെ ചോദിച്ചു.

തീർച്ചയായും തന്റെ യോഗ്യതകൾ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ മുന്നിൽ വിളമ്പലായിരുന്നു ഈ പ്രകടനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. സ്വീപ്പർക്ലാസിൽനിന്ന്, സ്വയം മാറ്റി പ്രതിഷ്ഠിക്കൽ. അംബാസഡർ ഇ.പെൽവിസ്, അംബാസഡർ എസ്.ഇൻസെക്റ്റിന്റെ കാതിൽ മന്ത്രിച്ചു. പൊങ്ങച്ചം കാണിക്കുവാ. അംബാസഡർ റാഹേലിന്റെ അടക്കച്ചിരി നീലപ്പച്ചക്കുമിളരൂപം പ്രാപിച്ച് ചൂട് എയർപോർട്ട് അന്തരീക്ഷ ത്തിൽ പഫ്റ്റ് എന്നൊരോച്ചയിൽ പൊട്ടി. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അതു കാണുകയും എസ്തതയാണതിനു തുടക്കമിട്ട തെന്നു മനസ്സിലാക്കുകയുംചെയ്തു. 'വി ഐ പികൾക്കുവേണ്ടി ഇനി. ചാക്കോ പറഞ്ഞു (തന്റെ റീഡിങ് എലൗഡ് ഒച്ചയിൽത്തന്നെ). 'ഇത് എന്റെ അനന്തരവൻ,

കൂട്ടിച്ചേർത്തു. "എൽവിസ് പ്രെസ്ലി എന്നും പറയാം. പക്ഷേ ഇതു കേ ക്കുമ്പോ കുറച്ചുകാലം പിന്നോക്കം നടന്നെത്തിയതുപോലെ തോന്നും. അല്ലേ? എല്ലാവരും എസ്തതയെ നോക്കിച്ചിരിച്ചു. അംബാസഡർ എസ്തതയുടെ കുർത്തയറ്റമുള്ള തവിട്ടുഷുവിന്റെ അടി ഭാഗത്തുനിന്ന് ദേഷ്യം ഇരച്ചുകയറിവന്ന് അവന്റെ ഹൃദയത്തിനു ചുറ്റുമായി നിന്നു. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ ചോദിച്ചു: "ഹൗ ഡു യു ഡു എസ്തപ്പാൻ?' എസ്ത ഒട്ടും പ്രസന്നതയില്ലാത്ത ഒച്ചയിൽ പറഞ്ഞു: "ഫൈ ന്താങ്ക്യു.' അമ്മു സ്നേഹത്തോടെ പറഞ്ഞു: ''ആരെങ്കിലും ഹൗ ഡു യു ഡു എന്നു ചോദിച്ചാൽ ഫൈൻ, താങ്ക യു എന്നല്ല, തിരിച്ച് ഹൗ ഡു യു ഡു എന്നു ചോദിക്കുകയാണു വേണ്ടത്. ഹൗ ഡു യു ഡു എന്നു ചോദിച്ചേ എസ്ത.' അംബാസഡർ എസ്ത അമ്മുവെ നോക്കി. 'പറയ, ഹൗ ഡു യു ഡു എന്നു പറയ, അമ്മു എസ്തതയോടു പറഞ്ഞു. എസ്തതയുടെ ഉറക്കംതുങ്ങുന്നപോലുള്ള കണ്ണുകൾ കടുംപിടുത്തഭാവ ത്തിലായിരുന്നു. അമ്മു മലയാളത്തിൽ ചോദിച്ചു. "ഞാൻ പറഞ്ഞതു കേട്ടില്ലേ എസ്താ? നീല, ചാരനീലക്കണ്ണുകൾ, പിന്നെ ആ എന്റമോളജിസ്റ്റ് മൂക്കും തന്നെ നോക്കുന്നതായി എസ്തതയ്ക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടു. അവന്റെ ഉള്ളിലെങ്ങും ഒരു ഹൗ ഡു യു ഡു? വും ഇല്ലായിരുന്നു. 'എസ്തപ്പാൻ', അമ്മു വിളിച്ചു. ദേഷ്യം ഉയർന്നുപൊങ്ങി അവളുടെ ഹൃദ യത്തിനു ചുറ്റുമായി നിന്നു. ആവശ്യമുള്ളതിനെക്കാളും അതിഭയങ്കരമാ യൊരു ദേഷ്യമായിരുന്നു അത്. തന്റെ നീതിനിർവ്വഹണാധികാരപരിധിയിലു ണ്ടായ അച്ചടക്കമില്ലായ്മ, അമ്മുവിനെ അപമാനിതയാക്കി. ഭംഗിയായി നട ന്നുപോകണം കാര്യങ്ങൾ എന്നായിരുന്നു അവൾക്ക് ഇൻഡോ-ബ്രിട്ടിഷ് പെരുമാറ്റ മത്സരത്തിൽ തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങൾക്ക് സമ്മാനം മോഹിച്ചു അവൾ. ചാക്കോ അമ്മുനോടു മലയാളത്തിൽ പറഞ്ഞു: "പ്ലീസ്. ഇപ്പോ വേണ്ട, പിന്നീടാവട്ടെ.' എസ്തതയുടെ മേൽ പതിച്ച അമ്മുവിന്റെ ദേഷ്യക്കണ്ണുകൾ പറഞ്ഞു. ഓൾ റൈറ്റ് ലെയ്റ്റർ. ശരി. പിന7ടാവട്ടെ. പിന്നെയോ, പിന്നീടാവട്ടെ എന്ന വാക്ക് ഭീകര ഭയാനക രോമങ്ങളെഴു ന്നുനില്ക്കുന്ന വാക്കായി അനുഭവപ്പെട്ടു എസ്തതയ്ക്ക്. Lay.Ter ഒരു പൂപ്പൽകിണറ്റിനുള്ളിൽനിന്ന് കേൾക്കുന്ന വലിയ മണിയൊച്ച

പോലെ വിറകൊള്ളുന്നത്. രോമാവൃതമായത്, നിശാശലഭക്കാലുപോലെ. നാടകാവതരണം മോശമായിപ്പോയി. മഴക്കാലത്തെ അച്ചാറുപോലെ. 'ആട്ടെ, എന്റെ അനന്തരവളെവിടെ? എന്ത്യേ റാഹേൽ? അയാൾ ചുറ്റും നോക്കി. പക്ഷേ അവളെ എവിടെയും കണ്ടില്ല. അവളുടെ ജീവിതത്തിൽ പൊടുന്നനെയുണ്ടായ മാറ്റങ്ങളുടെ ഊഞ്ഞാലാട്ടവുമായി പൊരുത്തപ്പെടാ നാകാതെ അംബാസഡർ റാഹേൽ, അഴുക്കുപിടിച്ച എയർപോർട്ട് കർട്ടനി *ലേക്ക്* ഒരു സോസേജ്പോലെ ഒഴുകിനീങ്ങിനിലപായിരുന്നു. എന്നിട്ട് പുറ ത്തേക്കൊഴുകിവരാതെ അവിടെത്തന്നെ നിന്നു. ബാറ്റാച്ചെരുപ്പിട്ട ഒരു (:സാ(:സജ്. 'അവളെ അവളുടെ പാട്ടിനു വിട്ടേക്ക്' അമ്മു പറഞ്ഞു: "ശ്രദ്ധയാകർഷി ക്കാൻ നോക്കുകയാണ് അവൾ.' അമ്മുനും തെറ്റുപറ്റി. താനർഹിക്കുന്ന ശ്രദ്ധ, അത് ആകർഷിച്ചെടു ക്കാതിരിക്കാനാണ് റാഹേൽ ശ്രമിച്ചത്. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ അഴുക്കുപിടിച്ച എയർപോർട്ട് കർട്ടനോട് 'ഹലോ, റാഹേൽ,' എന്നു പറഞ്ഞു. കർട്ടൻ പിറുപിറുത്തുകൊണ്ട് മറുപടി പറഞ്ഞു: ''ഹൗ ഡു യു ഡു?' 'എന്താ കർട്ടനുള്ളീന്നിറങ്ങിവന്ന് ഹലോ പറയണില്ലേ?' മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ ഒരാർദ്രമായ സ്കൂൾ ടീച്ചറീണത്തിൽ പറഞ്ഞു (ചെകുത്താനെ ഇരട്ടകളുടെ, കണ്ണുകളിൽ കാണുന്നതിനും മുമ്പുള്ള മിസ് മിറ്റൺ ഈണ ത്തിലെന്നപോലെ). പുറത്തേക്കിറങ്ങാൻ പറ്റാത്തതുകാരണംകൊണ്ടുമാത്രമാണ് അംബാ സഡർ റാഹേൽ കർട്ടനുള്ളിൽനിന്ന് പുറത്തേക്കിറങ്ങാതിരുന്നത്. പറ്റാത്തതു കൊണ്ടുമാത്രം അവൾക്കതിനു പറ്റിയില്ല. കാരണം, സർവ്വതും തെറ്റിപ്പോയി രുന്നു. പോരെങ്കിലോ എസ്തതയെയും റാഹേലിനെയും കാത്ത് ഒരു LayTer ഇരിപ്പുണ്ടുതാനും. രോമാവൃതമായ നിശാശലഭങ്ങളും തണുത്തുറഞ്ഞ ചിത്രശലഭങ്ങളും നിറഞ്ഞ് കനത്ത മണിയൊച്ചകളും. പിന്നെ പൂപ്പലും. പിന്നൊരു മൂങ്ങപ്പൻമൂങ്ങയും. അഴുക്കുപിടിച്ച എയർപോർട്ട് കർട്ടൻ, വലിയൊരാശ്വാസവും ഇരുട്ട്, ഒരു കവചവും ആയിരുന്നു റാഹേലിന്

'അവളെ അവളുടെ പാട്ടിനു വിട്ടേക്ക് എന്നു പറഞ്ഞ് അമ്മു വായ്ക്കകൂട്ടി പ്പിടിച്ചൊരു ചിരി ചിരിച്ചു. റാഹേലിന്റെ മനസ്സുമുഴുവൻ നീലച്ചാരനീലക്കണ്ണുകളുള്ള തിരികല്ലുകൾ മO(തം. അമ്മുനവളോടിപ്പോൾ പിന്നേം കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇഷ്ടം. ചാക്കോ യോടുള്ളതാണേൽ താണുവന്ന് വഴക്കോളം എത്തിയിരിക്കുന്നു. "ദാ ബാഗേജെത്തി. സന്തോഷത്തോടെ ചാക്കോ പറഞ്ഞു. ആ സന്ദർഭ ത്തിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ടതിലുള്ള സന്തോഷം. 'വാ, സോഫികിൻസ്, നമുക്കു പോയി ബാഗുകളെടുക്കാം.' *സോഫികിൻസ്* അഴികൾക്കപ്പുറത്തേക്ക് അവർ ആൾക്കൂട്ടത്തിനിടയിലൂടെ നടന്നു കയറുന്നതും ചാക്കോയുടെ വയറിന്റെ വലിപ്പവും വശത്തേക്കു ചരിഞ്ഞ റ്റൈയും പൊതുവേയുള്ള ചീർത്തപ്രകൃതവും കണ്ട ആൾക്കൂട്ടം അവർക്കു വഴിമാറിക്കൊടുക്കുന്നതും നോക്കി നിന്നു എസ്ത. വയറിന്റെ വലിപ്പം കാരണം, എപ്പോഴും കുന്നുകയറുകയാണെന്ന് തോന്നുമായിരുന്നു ചാക്കോ യുടെ നടപ്പുകണ്ടാൽ. ജീവിതത്തിന്റെ ചെങ്കുത്തായ, വഴുവഴുക്കുന്ന ചരി വുകളെ ശുഭാപ്തിവിശ്വാസത്തോടെ തരണംചെയ്യുമ്പോലെ. അയാൾ റെയി ലിങ്ങിന്റെ ഒരുവശത്തുകൂടി നടന്നു. മാർഗരറ്റ കൊച്ചമ്മയും സോഫിമോളും മറ്റേവശത്തുകൂടിയും. *സോഫികിൻസ്* തൊപ്പിയും തോളത്ത് സൈനിക അലങ്കാരമുദ്രയുമൊക്കെയായി ഇരി ക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥനും ചാക്കോയുടെ സ്യുട്ടും ചരിഞ്ഞ റ്റൈയുമൊക്കെ കണ്ട് അയാളെ ബഗേജ് ക്രെയിം സെക്ഷനിലേക്ക് കടക്കാനനുവദിച്ചു. ഇടയിൽ അഴികളില്ലാതായ ഇടത്തുവച്ച ചാക്കോ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെ ചുംബിച്ചു. എന്നിട്ട് സോഫിമോളെ പൊക്കിയെടുത്തു. 'കഴിഞ്ഞ തവണ ഞാനിവട്ടെ എടുത്തപ്പോൾ ഇവളെന്റെ ഷർട്ട് നനച്ചു.' ചാക്കോ അതും പറഞ്ഞു ചിരിച്ചു. അയാളവളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. പിന്നെയും പിന്നെയും കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. അയാളവളുടെ നീലച്ചാരനീലക്കണ്ണുകളിൽ, എന്റമോളജിസ്റ്റമൂക്കിൽ, തൊപ്പിവച്ച ചോപ്പുതവിട്ട തലമുടിയിൽ ഒക്കെ ഉമ്മ വച്ചു. അപ്പോ സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു: "എക്സ്ക്യൂസ് മി. എന്നെയേ.. ഒന്നു താഴെ നിർത്താമോ? എനിക്കേ. ഇങ്ങനെ ആരും എന്നെ എടുത്ത് ശീലമില്ല." അങ്ങനെ ചാക്കോ അവളെ താഴെനിർത്തി.

ചാക്കോയുടെ സ്യട്ട പെട്ടെന്നയഞ്ഞതായി, അതിന്റെ ചീർക്കൽ ഒന്നു കുറഞ്ഞതായിത്തോന്നി അംബാസഡർ എസ്തതയ്ക്ക്. ചാക്കോ ബാഗുകൾ എടുക്കുന്നതിൽ മുഴുകിയപ്പോൾ, അഴുക്കുകർട്ടൻ ജനലിന്റെ പി-ന്നീ-ട്, (LayTer) ഇപ്പോൾ ആയി പരിണമിച്ചു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ കഴുത്തിലെ മറുക, കഴുത്തിലെ മാംസം നക്കി ത്തോർത്തി, മധുരം കാത്തിരിക്കുമ്പോലെ മിടിക്കുന്നത് എസ്തത കണ്ടു. ഡെർധൂം, ഡെര-ധം. അത് ഓന്തിനെപ്പോലെ നിറംമാറി., ഡെർ-പച്ച, ഡെർകരിനീല, ഡെർ- കടുകുമഞ്ഞ.

TWins for tea lt would bea

'ശരി, മതിയാക്ക്. രണ്ടാളും. ഇങ്ങ; പുറത്തേക്കുവാ റാഹേൽ.' അമ്മു പറഞ്ഞു. കർട്ടനകത്തുനിന്ന് റാഹേൽ കണ്ണുകളിറ്റുകെയടച്ച് പച്ചപ്പുഴയുടെ, ആഴ ത്തിൽ നീന്തുന്ന ശാന്തരായ മത്സ്യങ്ങളെ, വെയിലത്തെ ലോലമായ തുമ്പി ച്ചിറകുകളെ (അവയ്ക്കു പിറകിലുള്ളതെല്ലാം കാണാൻ കഴിയുമായിരുന്നു) ഓർത്തു. അവൾ, വെളുത്ത തനിക്കുണ്ടാക്കിത്തന്ന ഭാഗ്യച്ചുണ്ടയെ ഓർത്തു. ഒരു ചരടുമായി ഒരു മഞ്ഞമുളന്തണ്ട്, അത് വെള്ളത്തിലേക്കിടുമ്പോഴെല്ലാം ഏതെങ്കിലുമൊരു മണ്ടൻമീനതിനെ കൊത്തിത്താഴ്ത്തി. അവൾ വെളു ത്തയെ ഓർത്തു. അവന്റെ കൂടെയായിരുന്നെങ്കിൽ എന്നാഗ്രഹിച്ചു. എസ്ത കർട്ടൻ മാറ്റി. അതോടെ റാഹേലിനെ കാണായി. സിമന്റ് കങ്കാ രുക്കൾ നോക്കിനിന്നു. അമ്മു അവരെ നോക്കി. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ കഴുത്തുമറുകിന്റെ മിടി പ്പൊഴിച്ചാൽ സർവ്വം നിശ്ശബ്ദം. 'അപ്പോ, അമ്മു പറഞ്ഞു. അത് വല്ലാത്തൊരു ചോദ്യമായിരുന്നു. അപ്പോ? അതിന് ഉത്തരമില്ലായിരുന്നു. അംബാസഡർ എസ്ത താഴോട്ടു നോക്കി. തന്റെ കുർത്തയറ്റമുള്ള തവിട്ട (അവിടന്നാണ് ദേഷ്യം പൊട്ടിയുയരുന്നത്) ഷുവും നോക്കിനിലപായി. അംബാസഡർ റാഹേൽ അവളുടെ ബാറ്റാച്ചെരുപ്പിനുള്ളിലെ വേർപെടുവാൻ നോക്കുന്ന വിരലുകളിൽ കണ്ണുനട്ട താഴോട്ടു നോക്കി നിലപായി.

വെരലു കൾ, അവർ വേറെ ആരുടെയോ കാലിലേക്ക് ചേരാൻ വെമ്പുകയാണ്. അത് തടയാൻ പറ്റുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല അവൾക്ക് കാൽവിരലുകൾ നഷ്ടമാവും അവൾക്കു പെട്ടെന്ന് പാദം തുണികൊണ്ട് കെട്ടിവച്ച ലെവൽക്രോസിലെ കുഷ്ഠരോഗിയെപ്പോലെയാകും അവൾ. ''ഞാൻ പറയുന്നത് ശ്രദ്ധിച്ചോളണം, എപ്പഴെങ്കിലും, ഇനി എപ്പഴെങ്കിലും, പൊതുജനമദ്ധ്യേ എന്നെ അനുസരിക്കാതിരുന്നാൽ നിങ്ങളെ ജോളിവെൽ ആയി പെരുമാറാൻ പഠിപ്പിക്കുന്ന എവിടേക്കെങ്കിലും പറഞ്ഞയച്ചിട്ടുതന്നെ ബാക്കികാര്യം. മനസ്സിലായല്ലോ? ശരിക്കും ദേഷ്യം വരുമ്പോഴെല്ലാം ജോളി വെല്ലിന്റെ കാര്യം പറയാറു ണ്ടായിരുന്നു അമ്മു. ജോളി വെൽ എന്നുവച്ചാൽ അതൊരാഴക്കിണറാണ്, അതിൽ നിറയെ മരിച്ചവരാണ്. 'മനസ്സിൽ-ആയി-അല്ലേ? അമ്മു ഒന്നുകൂടി ചോദിച്ചു. പേടിച്ചരണ്ട കണ്ണുകളും ജലധാരയും അമ്മുവെ തിരിച്ചുനോക്കി. ഉറക്കം തൂങ്ങിയ കണ്ണുകളും അമ്പരന്ന ഒരു തലമുടിവളച്ചുചീകലും അമ്മുവെന്നു നോക്കി. രണ്ടു തലകൾ മൂന്ന് തവണ തലയാട്ടി. ഉവ്വ്, മനസ്സിൽ ആയി.

ഇത്രമാത്രം അപാരസാധ്യതകളുള്ള ഒരു സന്ദർഭം ഇങ്ങനെ ചീറ്റിപ്പോ യതിൽ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അത്യപ്തതയായി. അവർ എതിർപ്പു പ്രകടമാക്കി തലയാട്ടി. 'ഇതുകൊണ്ടിപ്പം' അവർ പറഞ്ഞു. ഇതുകൊണ്ടിപ്പം! അമ്മു അവർക്കുനേരേ തിരിഞ്ഞു. ആ തലതിരിക്കൽ, ഒരു ചോദ്യമാ യിരുന്നു. 'ഇതുകൊണ്ടൊന്നും ഒരു കാര്യവുമില്ല. രണ്ടും സൂത്രക്കാരാണ്. തട്ടിപ്പു കാരാണ്. പെരുമാറാനറിയില്ല രണ്ടിനും. ദൈവസംതോറും കൂടുകാണ് രണ്ടി ന്റെയും കാടത്തം. നെനക്കിവരെ നിയന്ത്രിച്ചുനിർത്താനൊന്നും പറ്റില്ല.' അമ്മു, എസ്തതയ്ക്കും റാഹേലിനും നേരേ തിരിഞ്ഞു. അമ്മുവെന്റ് കണ്ണു കൾ മങ്ങിയ രത്നംപോലുണ്ടായിരുന്നു. "പിള്ളേരായാൽ ഒരു ബാബ വേണം എന്നാണ് എല്ലാരും പറയാറ്. പക്ഷേ, വേണ്ട എന്നാണ് ഞാൻ പറയുക. *എന്റെ* കുട്ടികൾക്കു വേണ്ട. എന്താ കാര്യം എന്നറിയാമോ? രണ്ടു തലകൾ അറിയാം എന്നു തലയാട്ടി. 'എന്നാ പറ, എന്താ കാര്യം? അമ്മു ചോദിച്ചു. ഒന്നിച്ചല്ലെങ്കിലും ഏതാ ണ്ടൊന്നിച്ചെന്ന മട്ടിൽ എസ്തപ്പാനും

റാഹേലും പറഞ്ഞു. കാരണം, അമ്മു ഞങ്ങൾടെ അമ്മുവാണ്. ഞങ്ങൾടെ ബാബയുമാണ്. അതുകൊണ്ട് അമ്മുന് ഞങ്ങളോട് ഇരട്ടിയാണ് സ്നേഹം.' 'ഇരട്ടിയിലും കൂടുതലാണ്. അമ്മു പറഞ്ഞു: "അപ്പോ ഓർമ്മേൽ വച്ചോ ഞാനിപ്പോ പറഞ്ഞത്. മനുഷ്യരുടെ വികാരങ്ങൾ വിലപിടിച്ചതാണ്. എന്നെ പൊതുജനമദ്ധ്യേവച്ച നിങ്ങളനുസരിക്കാതിരുന്നാൽ, ആളുകൾ ഓരോന്ന് വ്യാഖ്യാനിച്ചെടുക്കും.' "എന്തൊരംബാസഡർമാരാണ് നിങ്ങൾ!' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു... അംബാസഡർ ഇ.പെൽവിസും അംബാസഡർ എസ്.ഇൻസെക്റ്റും തല താഴ്ത്തി. "മറ്റൊരു കാര്യം റാഹേൽ, അമ്മു പറഞ്ഞു: "വൃത്തിക്കും അഴുക്കിനും ഇടയിലെ വ്യത്യാസം നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കേണ്ട സമയം പണ്ടേ കഴിഞ്ഞി രിക്കുന്നു. നെന്ക്കിതുവരെയും മനസ്സിലായിട്ടില്ലേ? അതും ഇതുപോലൊരു രാജ്യത്ത്.' അംബാസഡർ റാഹേൽ താഴോട്ടു നോക്കിനിന്നു. ''നിന്റെ ഉടുപ്പിന് വൃത്തിയുണ്ട്, അല്ല വ്യത്തിയുള്ളതായിരുന്നു. ആ കർട്ടൻ അഴുക്കു പിടിച്ചതാണ്. ആ കംഗാരുക്കൾ അഴുക്കു പിടിച്ചതാണ്. നിന്റെ കൈകളിൽ അഴുക്കാണ്. ചെവി കേൾക്കാത്ത ഒരാളോട് സംസാരിക്കുന്നത്ര ഉച്ചത്തിലാണ്. അമ്മു വൃത്തിയും അഴുക്കും എന്നു പറഞ്ഞത്. അത് റാഹേലിനെ ഭയപ്പെടുത്തി. 'ഇനി പോയി നേരാംവണ്ണം ഹലോ പറയ? അമ്മു പറഞ്ഞു. "പറയുമോ ഇല്ലേ? അമ്മു ചോദിച്ചു. രണ്ടു തലകൾ രണ്ടു തവണ തലയാട്ടി.

അംബാസഡർ എസ്തതയും അംബാസഡർ റാഹേലും സോഫിമോൾക്കു നേരേ നടന്നു. "ഈ ജോളിവെൽ, നല്ല പെരുമാറ്റം പഠിക്കാൻ ആളുകളെ അയയ്ക്കു ന്നത് എവിടേക്കാണെന്നാ നെനക്കു തോന്നുന്നത്?' എസ്ത, റാഹേലിനോട് ഒച്ചതാഴ്ത്തി ചോദിച്ചു. റാഹേൽ ഒച്ചതാഴ്ത്തി പറഞ്ഞു. 'ഗവൺമെന്റിലേക്ക് അവൾക്കതറിയാ മായിരുന്നു. അമ്മുന് കേൾക്കാൻ പാകത്തിലുറക്കെ എസ്ത, സോഫിമോളോട് ചോദിച്ചു. ''ഹൗ ഡു യു ഡു?' 'രണ്ടായി മുറിച്ച ഒരു ലഡു പോലുണ്ട്', സോഫിമോൾ ഒച്ചതാഴ്ത്തി എസ്തതയോട് പറഞ്ഞു. സ്കൂളിൽവച്ച് ഒരു പാകിസ്താനി ക്ലാസ്മേറ്റിൽ നിന്നവൾ കേട്ടുപഠിച്ചതായിരുന്നു അത്. എസ്തത അമ്മുവെ നോക്കി. അമ്മുവെന്റ മുഖഭാവം പറഞ്ഞു. നെനക്ക് ചെയ്യാനുള്ളത് ന7 ചെയ്ത സ്ഥിതിക്ക് ഇനി ഒനും സാരമാക്കാനില്ല. അവളെന്തുവേണേലും ചെയ്തതോട്ടെ. എയർപോർട്ടിലെ കാർപാർക്ക് ഏരിയയിലേക്കു നടക്കുമ്പോൾ, ചൂട അവരുടെ വസ്ത്രങ്ങൾക്കടിയിലേക്കു നഴഞ്ഞുകയറി അവരുടെ ഉടയാത്ത നിക്കറുകളെ വിയർപ്പിലാഴ്ത്തി. കുട്ടികൾ എല്ലാവർക്കും പിന്നിലായി വളരെ പതുക്കെ വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞുനടന്നു. പാർക്ക് ചെയ്ത കാറുകൾക്കും ടാക്സി കൾക്കും ഇടയിലൂടെ. "നിങ്ങടമ്മ അടിക്കാറുണ്ടോ?' സോഫിമോൾ ചോദിച്ചു. ചോദ്യത്തിന്റെ ഉള്ളുകളളി മനസ്സിലാകാതെ എസ്തതയും റാഹേലും മൗനമവലംബിച്ചു. 'എന്റെയമ്മ ചെയ്യാറുണ്ട്. ചെലപ്പോ അടിക്കാറുണ്ട്. ഉത്തരം പറയാൻ അവരെ ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ട് സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. ''ഞങ്ങടമ്മ ചെയ്യാറില്ല, എസ്തത പറഞ്ഞു. 'ഭാഗ്യം, സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. ഭാഗ്യവാനായ പണക്കാരൻകുട്ടി, പോർക്കറ്റ് മണീം *പിനെ* അമ്മുമേടെ ഫാക്ടറീം *അല്ലലേയില്ല*. ക്ലാസ് തീ എയർപോർട്ട തൊളിലാളികളുടെ സൂചനാ നിരാഹാര സമരം പിന്നിട്ട അവർ നടന്നു. ക്ലാസ് തീ എയർപോർട്ട തൊഴിലാളികളുടെ ഏകദിനസൂചനാ നിരാഹാരസമരം കണ്ടുനില്ക്കുന്ന ആളുകളെ പിന്നിട്ട് ആളുകളെ നോക്കിനില്ക്കുന്ന ആളുകളെയും, ആ ആളുകളെ നോക്കി നില്ക്കുന്ന ആളുകളെയും പിന്നിട്ട് വലിയ ഒരു അരയാൽമരത്തിലെ ഒരു ചെറിയ തകരബോർഡ് പറഞ്ഞു:

*വിഡി* ലൈംഗിക അസുഖങ്ങൾക്കു സമീപിക്കുക, ഡോക്ടർ ഒ.കെ. ജോയ് "ഈ ലോകത്തിൽവച്ച് നിനക്കേറ്റവുമിഷ്ടം ആരെയാ? റാഹേൽ സോഫിമോളോട് ചോദിച്ചു. ഒന്നാലോചിക്കാൻപോലും മെനക്കെടാതെ സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. 'ജോ. എന്റെ അച്ഛൻ. രണ്ടുമാസങ്ങൾക്കുമുമ്പ് മരിച്ചുപോയി. ആ ഷോക്കിൽ നിന്ന് കരകേറാനാണ് -ഞങ്ങളിങ്ങോട്ടു വന്നിരിക്കുന്നത്.' "പക്ഷേ നിന്റച്ചൻ ചാക്കോയാണല്ലോ. എസ്തത പറഞ്ഞു. 'അത് എന്റെ ശരിക്കും അച്ഛനാണെന്നേയുള്ളു. പക്ഷേ എന്റെപ്ലൻ ജോയാണ്. ജോ എന്നെ അടിച്ചിട്ടേയില്ല. ഒരിക്കലും. സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. "മരിച്ചയാൾക്കെങ്ങനെ അടിക്കാൻ കഴിയും?' എസ്ത യുക്തിയോടെ ചേദിച്ചു. 'നിങ്ങളുടെ അച്ഛനെവിടെയാണ്?' സോഫിമോൾ ചോദിച്ചു. 'അച്ഛൻ.', റാഹേൽ സഹായത്തിനായി എസ്തതയെ നോക്കി. "...ഇവിടെയില്ല.' എസ്തത പറഞ്ഞു. 'ഞാനെന്റെ ഇഷ്ടത്തിന്റെ ലിസ്റ്റ് പറയട്ടെ? റാഹേൽ സോഫിമോളോട ചോദിച്ചു. "നിനക്കുവേണമെങ്കിൽ പറഞ്ഞോ, സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. കുഴമറിഞ്ഞുപോയ കാര്യങ്ങളെ നിയന്ത്രണത്തിൽ കൊണ്ടുവരാനായി രുന്നു റാഹേൽ ലിസ്റ്റിലൂടെ ശ്രമിച്ചത്. സ്നേഹത്തിനും കടമയ്ക്കും ഇട യിലെ പിടിവലിക്കുള്ളിൽ നിന്നുകൊണ്ട് സദാ അവൾ തന്റെ ലിസ്റ്റ് പുതുക്കി. ഒരിക്കലും അവളുടെ യഥാർത്ഥവികാരങ്ങളുടെ പ്രതിഫലനമായിരുന്നില്ല ആ ലിസ്റ്റിൽ തെളിഞ്ഞു കണ്ടത്. 'ആദ്യം അമ്മും ചാക്കോയും. പിന്നെ മമ്മാച്ചി.' റാഹേൽ പറഞ്ഞു. എസ്തത വിശദീകരിച്ചു. "ഞങ്ങൾടെ അമ്മുമ്മയാ.' "നിന്റെ സഹോദരനോടുള്ളതിനെക്കാളും ഇഷ്ടം?' സോഫിമോൾ ചോദിച്ചു. ''ഞങ്ങളെ കണക്കാക്കണ്ട. തന്നേമല്ല ഇവന് മാറ്റം വരും എന്നാ അമ്മു പറയാറ്.' റാഹേൽ പറഞ്ഞു. "ഇവനെങ്ങനെ മാറും എന്നാ നീ പറയുന്നത്? സോഫിമോൾ ചോദിച്ചു. 'ഒരു മെയിൽ ഷോവനിസ്റ്റ് പിഗ് റാഹേൽ പറഞ്ഞു. 'അതിനുള്ള സാദ്ധ്യത വളര കുറവാണ്, എസ്തത പറഞ്ഞു. 'അതു പോട്ടെ, മമ്മാച്ചി കഴിഞ്ഞ്, വെളുത്ത, പിന്നെ...' 'ആരാ വെളുത്ത?' സോഫിമോൾക്കത് അറിയണമായിരുന്നു. "ഞങ്ങൾക്കിഷ്ടമുള്ള ഒരാളാ. പിന്നെ വെളുത്ത കഴിഞ്ഞ് നീ, റാഹേൽ പറഞ്ഞു. 'ഞാനോ? എന്നെ

എന്തിനാ നിങ്ങളിഷ്ടപ്പെടുന്നത്?' സോഫിമോൾ ചോദിച്ചു. ''നമ്മള ഫസ്റ്റ് കസിൻസായതുകൊണ്ട്. അപ്പോ ഞാൻ നിന്നെ സ്നേ ഹിച്ചേ പറ്റു.' ഉദാരമതിയായി റാഹേൽ പറഞ്ഞു.

'പക്ഷേ അതിന് നിനക്കെന്നെ അറിയുകപോലുമില്ലല്ലോ.. എന്തായാലും എനിക്ക് നിന്നോടിഷ്ടമില്ല. സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. 'എന്നെ അറിഞ്ഞുതുടങ്ങുമ്പോ നെനക്കെന്നോട് ഇഷ്ടം വരും, റാഹേൽ ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ പറഞ്ഞു. ''എനിക്ക് സംശയമാണ്, എസ്തത പറഞ്ഞു. 'എന്തുകൊണ്ട്?' സോഫിമോൾ ചോദിച്ചു. 'ഇവള എന്തായാലും ഒരു കുള്ളത്തി ആകാനാണ് സാദ്ധ്യത, എസ്ത പറഞ്ഞു. കുള്ളന്മാരെ സ്നേഹിക്കുന്ന പ്രശ്നമേയില്ല എന്നു തോന്നുമായിരുന്നു അവന്റെ പറച്ചിൽ കേട്ടാൽ. 'ഇല്ല. ഞാനങ്ങനെ ആവില്ല. റാഹേൽ പറഞ്ഞു. 'ആവും, എസ്തത പറഞ്ഞു. 'ഞാനാവില്ല. റാഹേൽ പറഞ്ഞു 'നീയാവും, എസ്തത പറഞ്ഞു. 'ആവും. ഞങ്ങൾ ഇരട്ടകളാണ്, എസ്തത സോഫിമോളോടു വിശദീ കരിച്ചു. "ഇവൾക്കെന്നെക്കാൾ എത്ര പൊക്കം കുറവാണെന്ന് നോക്കിയേ.' അവനതുപറഞ്ഞതും റാഹേൽ ഒരു ദീർഘശ്വാസമെടുത്ത്, നെഞ്ച് വീർപ്പിച്ച എയർപോർട്ടിലെ കാർപാർക്കിൽ എസ്തതയോടു ചേർന്ന് അവനു പുറംതിരിഞ്ഞുനിന്നു. അവൾക്കെത്ര കുറവാണ് പൊക്കം എന്ന് സോഫി മോൾക്കു കാണാൻ പാകത്തിൽ. 'നീയൊരു വാമന ആകാനാണ് സാദ്ധ്യത. അതായത് പക്ഷേ, കുള്ളത്തി കളെക്കാൾ വലുത്. ഒരു സാധാരണ മനുഷ്യജീവിയെക്കാൾ. ചെറുത്.' ഇത്തരമൊരൊത്തുതീർപ്പിന്റെ സാദ്ധ്യതകളെക്കുറിച്ചത്ര ഉറപ്പില്ലാതെ അവിടം നിശ്ശബ്ദമായി. അറൈവൽ ലോഞ്ചിന്റെ വാതിലക്കൽനിന്ന് കങ്കാരു ആകൃതിയും ചുവന്ന വായുമുള്ള ഒരു നിഴൽ രൂപം, അതിന്റെ കൈ റാഹേലിന്റെ നേർക്കു മാത്രം വീശി, കുഞ്ഞു ഹെലിക്കോപ്റ്ററുകളെപ്പോലെ സിമന്റ് ചുംബനങ്ങൾ വായുവിലൂടെ മൂളിപ്പറന്നുനടന്നു. 'സാഷെ ചെയ്യാനറിയാമോ?' സോഫിമോൾക്കറിയണമായിരുന്നു. 'ഇല്ല, ഇൻഡ്യയിൽ ഞങ്ങളങ്ങനെ ചെയ്യാറില്ല, അംബാസഡർ എസ്ത പറഞ്ഞു. ''ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഞങ്ങൾ ചെയ്യാറുണ്ട്. എല്ലാ മോഡലുകളും അത്

ചെയ്യും. ടെലിവിഷനിൽ. നോക്ക്, വളരെ എളുപ്പമാണതു ചെയ്യാൻ.' സോഫിമോളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ എയർപോർട്ടിലെ കാർ പാർക്കിങ് ഏരിയയിലൂടെ ഫാഷൻ മോഡലുകളെപ്പോലെ ആടിയുലഞ്ഞ് ഈഗിൾ ഫ്ളാസ്ക്കുകളും മെയ്ഡ് ഇൻ ഇംഗ്ലണ്ട് ബാഗുകളും ചന്തിയിൽ വന്നിടിക്കുന്ന വിധത്തിൽ അവർ സാഷെ ചെയ്തു. വിയർപ്പിൽ നനഞ്ഞ ചെറുരൂപങ്ങൾ, അവർ വലിയവരായി നടിച്ചുനടന്നു. അവരെ നിഴലുകൾ പിന്തുടർന്നു. ഒരു നീലപ്പള്ളിയാകാശത്തിൽ വെള്ളി ജെറ്റ്വിമാനങ്ങൾപോലെ, ഒരു പ്രകാശധാരയിലെ നിശാശലഭങ്ങൾ Gവാബല.

വാലിൽ ചെറുചിറകുകളുള്ള ആകാശനീല പ്ലിമത്, സോഫിമോൾക്കുവേണ്ടി ഒരു ആകാശനീലച്ചിരി കാത്തുവച്ചിരുന്നു. ഒരു ക്രോമിയം ബമ്പർസാവ് ചിരി. ഒരു പാരഡൈസ് പിക്കിൾ കാർച്ചിരി. കാറിനു മുകളിലെ പരസ്യബോർഡും അതിലെ അച്ചാർകുപ്പികളും പാര ഡൈസ് ഉത്പന്നങ്ങളുടെ ലിസ്റ്റും കണ്ടപ്പോൾ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു: 'ഓ. ഡിയർ! ഏതോ പരസ്യത്തിലാണ് ഞാൻ നില്ക്കുന്നതെന്ന് തോന്നി പ്പോകുന്നു. അവർ പറഞ്ഞു ഓ, ഡിയർ! എന്നു പല തവണ. ഓ, ഡിയർ! ഓഡിയറോഡിയർ! "നിങ്ങൾക്ക് പൈനാപ്പിൾ സൈസ്തസും ഉണ്ടെന്ന് ഞാനറിഞ്ഞിരുന്നില്ല കേട്ടോ. സോഫിമോൾക്ക് പൈനാപ്പിൾ ഇഷ്ടമാണ്. അല്ലേ, സോഫ്? അവർ ചോദിച്ചു. 'ചിലപ്പോൾ സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു: "ചിലപ്പോൾ ഇഷ്ടല്ല.' മാർഗറ്റ് കൊച്ചമ്മ, തവിട്ട് തോൾ മറുകുകളും കൈ മറുകുകളും പൂവു ടുപ്പും അതിനടിയിലെ കാലുകളുമായി പരസ്യത്തിലേക്കു കയറി. സോഫിമോൾ ചാക്കോയ്ക്കും മാർഗരറ്റ് കൊച്ചമ്മയ്ക്കും ഇടയിൽ മുന്നിൽ ഇരുന്നു. അവൾ അവരുടെ മകൾ ആയതുതന്നെ കാരണം. അവ ളുടെ തൊപ്പിമാത്രം കാണാമായിരുന്നു കാർസീറ്റിനിടയിലൂടെ. എസ്തതയും റാഹേലും പിന്നിലിരുന്നു. അവരുടെ ലഗേജ് വച്ചിരുന്നത് ബുട്ടിൽ ആണ്. ബട്ട ഒരു രസികൻ വാക്കാണ്. പക്ഷേ *സ്റ്റേർഡി* ഒരു ഭയങ്കരവാക്കാണ്. ഹൈ ടെൻഷൻ ഇലക്ട്രിക് ലൈൻ റോഡിൽ പൊട്ടിവീണതിൽ തട്ടി ചത്ത ഒരു അമ്പലആനയെ ഏറ്റുമാനൂരിനടുത്തുവച്ച് അവർ കടന്നുപോയി. ഏറ്റുമാനൂർ പഞ്ചായത്തിലെ ഒരു എൻജിനീയർ ശവം എന്തു ചെയ്യണമെന്ന കാര്യത്തിൽ മേൽനോട്ടം വഹിക്കാനെത്തിയിരുന്നു. ജന്തുജാലങ്ങളിലേതി ന്റെയെങ്കിലും ഭൗതികാവശിഷ്ടം ഗവൺമെന്റ് തലത്തിൽ നീക്കം ചെയ്യേണ്ട സന്ദർഭം ഭാവിയിലുണ്ടായാൽ, ഇപ്പോഴത്തെ ഈ നടപടിയും കണക്കിലെ ടുത്തേക്കാമെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് അവർക്ക് ഇപ്പോഴെടുക്കുന്ന തീരുമാനം നന്നായാലോചിച്ചെടുക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. നിസ്സാരമായി കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ട ഒന്നായിരുന്നില്ല അത് ഒരു ഫയർ എൻജിനും അതിനെ ചുറ്റിപ്പറ്റി, ചിന്താക്കുഴപ്പത്തിൽപെട്ടപോലെ

കുറെ അഗ്നിശമനസേനക്കാരും നില്പു ണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ ഒരു ജോയ ഐസ്കീം വണ്ടിയും എട്ടോ ഒമ്പതോ കപ്പലണ്ടികളിൽ കൂടുതൽ കൊള്ളാത്തവിധത്തിൽ തന്ത്രപൂർവ്വം പൊതി യുണ്ടാക്കി കപ്പലണ്ടി വില്ക്കുന്ന ഒരു മനുഷ്യനും അവിടുണ്ടായിരുന്നു. സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു: "നോക്ക്, ഒരു ചത്ത ആന.' ഒരു തേങ്ങയ്ക്കക്കായി മാസത്തിൽ ഒരു തവണ അയ്മനം വീട്ടിൽ വരാ റുള്ള അയ്മനം അമ്പലത്തിലെ കൊച്ചുതൊമ്പനെ (കൊച്ചുകൊമ്പൻ) ങ്ങാനു മാണോ അത് എന്നറിയാൻ ചാക്കോ, വണ്ടി നിർത്തി. അല്ല എന്ന് ആളു കൾ പറഞ്ഞു. അത് അവരറിയുന്ന ആനയല്ല, അവർക്കപരിചിതനായ ഏതോ ആന യാണ് എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ അവരാശ്വാസത്തോടെ വണ്ടി വിട്ടു. ്താംഗ് ഗോഡ്, എസ്തത പറഞ്ഞു. 'താങ്ക് ഗോഡ്, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അവനു തിരുത്തിക്കൊടുത്തു. പ്രോസസ് ചെയ്യാത്ത റബ്ബറിന്റെ ഗന്ധമടുത്തുവരുമ്പോഴത് ആദ്യ ശ്വാസത്താൽ തന്നെ തിരിച്ചറിയാനും അതുമായി വരുന്ന ലോറി തങ്ങളെ ക്കടന്നുപോയിക്കഴിഞ്ഞിട്ടും പിന്നെയും വളരെ നേരം മൂക്ക് രണ്ടു വിരലു കൾകൊണ്ട് പൊത്തിപ്പിടിക്കാനും സോഫിമോൾ യാത്രയ്ക്കിടെ പഠിച്ചു. ഒരു കാർഗാനം പാടിയാലെന്താ എന്ന് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ നിർദ്ദേശിച്ചു. ഇംഗ്ലിഷിൽ അനുസരണാസ്വരത്തിൽ പാടുകയല്ലാതെ എസ്തതയ്ക്കും റാഹേലിനും വേറെ നിവൃത്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇളംകാറ്റൊച്ചയിൽ കഴി ഞ്ഞയാഴ്ച മുഴുവനും അവരെക്കൊണ്ടത് റിഹേഴ്സൽ ചെയ്യിപ്പിക്കുകയാ യിരുന്നേയില്ല എന്ന മട്ടിൽ. അംബാസഡർ ഇ.പെൽവിസും അംബാസഡർ എസ്.ഇൻസെക്റ്റും.

RejOice in the Lo Ord Or Orlways And again I say re.jOice.

പെർഫെക്റ്റായിരുന്നു അവരുടെ പ്രെർ-നൺ സീ ഏയ്ക്ക്ഷൻ. പ്ലിമത്, പച്ചച്ച ഉച്ചച്ചുടിലൂടെ പാഞ്ഞു. മുകളിലെ പരസ്യം വഴി അച്ചാ റുകളെക്കുറിച്ചു വിളംബരം ചെയ്തതുകൊണ്ട്, ആകാശനീല ആകാശത്തെ അതിന്റെ വാൽച്ചെറുചിറകുകളിൽ പ്രതിഫലിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്.

അയ്മനത്തെത്തുന്നതിനു തൊട്ടുമുമ്പ് അവരൊരു കാബേജ്-പച്ച-ചിത്ര ശലഭത്തെ ഇടിച്ചു (ഒരു പക്ഷേ അതവരെ ഇടിച്ചതാകാനും മതി).

## വിസ്ഡം എക്സർസൈസ് നോട്ടുബുക്കുകൾ

പ്': സ്റ്റഡിറൂമിൽ കുത്തിനിർത്തിയിരുന്ന ചിത്രശലഭങ്ങളും നിശാശലഭങ്ങളും അവയുടെ കണ്ണാടിപ്രദർശനക്കൂടുകളുടെ അടി ഭാഗങ്ങളെ പൗഡറിടീച്ചുകൊണ്ടും അവയെ തറച്ചുവച്ചിരുന്ന പിന്നുകളെ നഗ്നമാക്കിക്കൊണ്ടും പല വർണ്ണമുള്ള പൊടിയുടെ ചെറുകൂനകളായി ജീർണ്ണിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഉപയോഗമില്ലായ്മയും പൂപ്പലുംകൊണ്ട് മുറിയിൽ ദുർഗന്ധം വന്നിരുന്നു. ഭിത്തിയിലെ ഒരു മരക്കൊളുത്തിൽനിന്ന് ഒരു പഴയ നിയോൺ പച്ചത്തുക്കുവിളക്ക് തൂങ്ങിക്കിടന്നു. ഒരു വലിയ പുണ്യാളന്റെ, വേണ്ടെന്നുവയ്ക്കക്കപ്പെട്ട പ്രകാശപരിവേഷംപോലെ. തിളങ്ങുന്ന കറുത്ത ഉറു മ്പുകളുടെ ഒരു നിര ജനാലച്ചട്ടത്തിലൂടെ ചന്തിഭാഗം പൊന്തിച്ച് നടന്നു. ബുസ്ബി ബെർക്കലി മ്യൂസിക്കലിൽ കൃത്രിമമായ ചെറുചുവടുകളിൽ നട ക്കുന്ന കോറസ് പെൺകുട്ടികളെപ്പോലെ. അവ വെയിലിൽ നിഴൽരൂപങ്ങ ളായി. മഞ്ഞച്ചും മനോഹരമായും. റാഹേൽ (മേശമേലിട്ട സ്റ്റുളിന്മേൽകയറിനിന്ന്) മങ്ങി പൊടിപിടിച്ചു വൃത്തികെട്ട കണ്ണാടിച്ചില്ലുകളുള്ള ഒരു കണ്ണാടിയലമാര സൂക്ഷ്മമായി പരി ശോധിച്ചു. നിലത്തെ പൊടിയിൽ അവളുടെ നഗ്നമായ കാലടിപ്പാടുകൾ തെളിഞ്ഞുകിടന്നു. വാതിലിൽനിന്ന് മേശ്വരെ, (പുസ്തക അലമാരിയുടെ അടുത്തേക്ക് വലിച്ചുകൊണ്ടുവന്നതായിരുന്നു മേശ), പിന്നെ സ്റ്റുൾവരെ (മേശയുടെ അടുത്തുവരെ വലിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന് മേശപ്പുറത്തേക്ക് എടു ത്തതായിരുന്നു സ്റ്റുൾ) അത് വ്യാപിച്ചുകിടന്നു. അവളെന്തോ തപ്പുകയായി രുന്നു. അവളുടെ ജീവിതത്തിന് അതിന്റേതായ ഒരു ആകൃതിയും വലിപ്പ വുമൊക്കെയുണ്ട് ഇപ്പോൾ അവളുടെ കണ്ണുകൾക്കു താഴെ അർദ്ധചന്ദ്രന്മാർ. അവളുടെ ചക്രവാളത്തിലോ ഒരു കൂട്ടം ഭൂതങ്ങൾ. ഏറ്റവും മുകളിലത്തെ തട്ടിൽ പപ്പാച്ചിയുടെ ദ ഇൻസെക്റ്റ് വെൽത് ഓഫ് ഇൻഡ്യ വാല്യങ്ങൾ, അവ തുകൽച്ചട്ടയിൽനിന്ന് വിട്ടുപോന്നിരുന്നു. എന്നിട്ടുമവ വേറെവേറെ ആയിത്തീർന്നിരുന്നില്ല. ആസബ്സ്റ്റോസ് ഷീറ്റിലെ മടക്കുകൾപോലെ കാണപ്പെട്ടു അവ. ഇരട്ടവാലനുകൾ പുസ്തകത്താളുക ളിലൂടെ നൂഴഞ്ഞുനടന്നു. ഓരോ സ്പീഷിസിനുമിടയിൽ, അടുക്കും ചിട്ടയു മുള്ള വിജ്ഞാനശേഖരത്തെ, മഞ്ഞച്ചരടുകളാക്കിക്കൊണ്ട്. ഓരോനിരപ്പുസ്തകങ്ങളുടെയും പുറകിലൊക്കെ തപ്പിത്തിരഞ്ഞ്, ഒളി ഞ്ഞിരുന്ന ഓരോരോ വസ്തുക്കളെ പുറത്തുകൊണ്ടുവന്നു റാഹേൽ. രണ്ട് കടൽക്കക്കകൾ, ഒന്ന് മിനുസമുള്ളതും മറ്റൊന്ന് കൂർത്തതും. കോൺറ്റാക്റ്റ് ലെൻസ് സൂക്ഷിക്കുന്ന ഒരു പ്ലാസ്റ്റിക് കെയ്സ്.

ഒരു ഓറഞ്ച് നിറ പിപ്പറ്റ, ഒരു മുത്തുമാലയിൽ ഒരു വെള്ളിക്കുരിശ്, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ബം9ംOഅബ, അവളതു വെളിച്ചത്തിനു നേരെ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു. അപ്പോഴോരോ മുത്തും അതിന്റെ വിഹിതം വെയിലിനെ ആർത്തിയോടെ വിഴുങ്ങി. മുറിയുടെ നിലത്തു രൂപപ്പെട്ട ദീർഘചതുര ആകൃതിയിലെ സൂര്യ വെളിച്ചത്തുണ്ടിൽ പെട്ടെന്ന് ഒരു നിഴൽ വീണു. അവൾ തന്റെ കൈയിലെ വെളിച്ചത്തിന്റെ മാലയുമായി വാതിലിനുനേരേ തിരിഞ്ഞു. 'വിശ്വസിക്കാൻ പറ്റുന്നുണ്ടോ? ദാ, ഇതിപ്പോഴും ഉണ്ട്. ഇവിടെത്തന്നെ. ഞാനതു കട്ടതാ, നിന്നെ അവര് തിരികെയയച്ചശേഷം.' ആ വാക്ക് എളുപ്പത്തിലാണ് തെന്നിവീണത്. തിരിച്ചയയ്ക്കുക.കേട്ടാ ത്തോന്നും അതിനാണ് ഇരട്ടകൾ ഉണ്ടാകുന്നതുതന്നെ എന്ന് എടുക്കാനും തിരിച്ചുകൊടുക്കാനും, ലൈബ്രറിയിലെ പുസ്തകങ്ങൾപോലെ. എസ്ത തലയുയർത്തിയില്ല. അവന്റെ മനസ്സുമുഴുവനും തീവണ്ടികളാ യിരുന്നു. വാതിലിൽനിന്നുള്ള വെളിച്ചത്തിന് അവൻ തടസ്സം നിന്നു. പ്രപഞ്ച ത്തിൽ എസ്തത-ആകൃതിയിൽ ഒരു തുള. പുസ്തകങ്ങൾക്കു പുറകിൽ റാഹേലിന്റെ വിരലുകൾ മറ്റെന്തിലോ തടഞ്ഞു. മറ്റൊരു വണ്ണാത്തിപ്പുള്ളിന് അതേ ആശയംതന്നെയാണുണ്ടായി രുന്നത്. അവളത് പുറത്തേക്കെടുത്ത് ഇട്ടിരുന്ന ഷർട്ടിന്റെ കൈകൊണ്ട് പൊടി തുടച്ചു. അകം കാണാവുന്ന തരം പ്ലാസ്റ്റിക്സ് പേപ്പർകൊണ്ട് പൊതിഞ്ഞ്, സെല്ലോ റ്റേപ്പകൊണ്ടൊട്ടിച്ച ഒരു പരന്ന

പായ്ക്കറ്റായിരുന്നു അത്. അതിനുള്ളിലൊരു വെളുത്ത തുണ്ടുകടലാസിൽ എഴുതിയിരുന്നു. Esthappen and Rahel... അമ്മുവെന്റ കൈയക്ഷരത്തിൽ. കീറിപ്പറിഞ്ഞ നിലയിലുള്ള നാല് നോട്ടുബുക്കുകളായിരുന്നു അതിൽ. അതിന്റെയെല്ലാം കവറുകളിന്മേൽ Wisdom Exercise Notebooks എന്നെഴു തിയിരുന്നു. Name, Schoo//College, Class, Subject എന്ന് താഴെത്താഴെ എഴുതി ഓരോന്നിന്റെയും നേരെ. എഴുതാനുള്ള ഇടംവിട്ടിരുന്നു. രണ്ടെണ്ണ ത്തിൽ അവളുടെ പേര്, ബാക്കി രണ്ടെണ്ണത്തിൽ എസ്തതയുടേതും. ഒരെണ്ണത്തിന്റെ പിൻകവറിനുള്ളിൽ ഒരു കുട്ടിയുടെ കൈയക്ഷരത്തിൽ എന്തോ എഴുതിയിരുന്നു. കഷ്ടപ്പെട്ടു രൂപപ്പെടുത്തിയ ഓരോ അക്ഷര-ആകൃ തിയിലും വാക്കുകൾക്കിടയിലെ തോന്നിയതുപോലത്തെ അകലത്തിലും എല്ലാം, കാടുകേറി തോന്നിയവഴിയേ പോകുന്ന പെൻസിലിനെ വരുതിയിൽ നിർത്താനുള്ള കഷ്ടപ്പാടു വ്യക്തമായിരുന്നു. പക്ഷേ, എഴുതിയ വാക്കുക ളിൽ തെളിഞ്ഞുകണ്ട മനോഭാവത്തിനാകട്ടെ, ഒരു തട്ടും തടവും ഉണ്ടായി രുന്നില്ല. 1Hate Miss Mitten and ! Think Hergnickers are TORN (എനിക്ക് മിസ് മിറ്റണെ വെറുപ്പാണ്. അവർക്ക് കീറിയ നിക്കറുകളാണുള്ളതെന്നാണ് തോന്നുന്നത്)

തന്റെ പേരിലെ, സർനെയിം തുപ്പലുകൊണ്ട് മായ്ക്കാൻ എസ്തത നോക്കി യതിന്റെ ഫലമായി, പുസ്തകത്തിന്റെ മുൻഭാഗത്തെ കടലാസ്, പകുതി കീറിപ്പോയിരുന്നു. ആ കല്പിലയ്ക്കു മുകളിലൂടെ എസ്തത, പെൻസിൽ കൊണ്ട് തന്റെ സർ നെയിം എഴുതിയിരുന്നു. എസ്തപ്പാൻ അൺനോൺ (ഭർത്താവിന്റെ സർനെയിം ആണോ അച്ഛന്റെ സർനെയിം ആണോ തന്റെ പേരിനൊപ്പം ചേർക്കേണ്ടത് എന്നമ്മു കുഴങ്ങിയിരുന്ന കാലമായിരുന്നു അത്. അപ്പോൾ എസ്തപ്പാനാവട്ടെ തന്റെ സർനെയിം നിശ്ചയിക്കുന്നത് അനിശ്ചി തകാലത്തേക്ക് നീട്ടിവച്ചു). ക്ലാസ് എന്നെഴുതിയ ഇടത്ത് ആറു വയസ്സ് എന്നാ ണെഴുതിയിരുന്നത്. സബ്ജക്റ്റ് എന്നുള്ളയിടത്ത് സ്റ്റോറി-റൈറ്റിങ് എന്നും.

റാഹേൽ കാലിന്മേൽ കാൽ കയറ്റി വച്ച് ഇരുന്നു (മേശപ്പുറത്ത് സ്റ്റുളി നേമൽ). 'എസ്തപ്പാൻ-അൺനോൺ.' അവൾ പറഞ്ഞു. അവൾ പുസ്തകം തുറന്ന് ഉറക്കെ വായിച്ചു.

'When Ulyesses came home his son came and said father / thought you would not come back many princes came and each wanted to marry Pen LOpe, but Pen Lope said that the man who can stoot through the twe/ve rings can marry me and everyone tailed and ulyesses came to the palace dressed liked a beggar and asked if he Could try. the men a// laughed at hin and said if We Cant do it you cant ulyesses son stopped them and said let hintry and he took the bow and shot right through the twe/ve rings'

മുമ്പത്തെ പാഠത്തിൽനിന്നുള്ള ചില തിരുത്തുകളായിരുന്നു അതിനു തOബഴ,

Ferus Learned Neither Carriages Bridge Bearer Fastened
Ferus Learned Niether Carriages Bridge Bearer Fastened
Ferus Learned niether
Ferus Learned Nieter

റാഹേലിന്റെ ശബ്ദത്തിനു ചുറ്റും ചിരി ചുരുണ്ടുകിടന്നു. "ആദ്യം സുരക്ഷ," അവൾ കഥയുടെ തലക്കെട്ട് വായിച്ചു. ആ പേജിലുടനീളമായി താഴേക്ക്, ചുവന്ന പേനകൊണ്ട് ഒരു വളഞ്ഞ വര വരച്ചശേഷം അമ്മു എഴു തിയിരുന്നു.

Margin? And joint handwriting in future, please!

എസ്ത-ശ്രദ്ധാലുവിന്റെ കഥ ഇങ്ങനെ തുടർന്നു.

When We Walk on the road in the town We should always Walk on the pavement. If you go on the pavement there is no traffic to Cause accidents, but on the main road there is so much dangerouse traffic that they can easily knock you down and make you senseless or a criple. If you breakyourhead orback boneyou will be very unfortunate, policemen can direct the traffic so that there won't be too many invalids to go to hospital When weget out of the bus we should do so only after asking the conductor or We will be injured and make the doctors have a busy time, Thejob of a driver is very fatle His family should be very angshios because the driver could easily be dead

'എന്തൊരു വ്യാകുലക്കുഞ്ഞ്.' റാഹേൽ എസ്തതയോടു പറഞ്ഞു. പക്ഷേ, താളു മറിച്ചതും അവളുടെ തൊണ്ടയിൽ എന്തോ എത്തി അവളുടെ ശബ്ദം പുറത്തേക്കു പറിച്ചെടുത്തു, താഴേക്കുപിടിച്ചു കുലുക്കി. വിറച്ചു, അതാരോ തട്ടിയെടുത്തു. പിന്നെ ചിരിയറ്റം ഇല്ലാതെ അത് തിരിച്ചുകൊടുക്കപ്പെട്ടു. എസ്ത യുടെ അടുത്ത കഥയുടെ പേര് ലിറ്റിൽ അമ്മു എന്നായിരുന്നു.

കൂട്ടക്ഷരത്തിൽ. Y കളുടെയും Gകളുടെയും വാലുകൾ വളച്ച് മറ്റക്ഷ രങ്ങളുമായി കോർത്താണ് എഴുതിയിരുന്നത്. വാതിലിലെ നിഴൽ വളരെ നിശ്ചലമായി നിന്നു.

On Saturday we went to a bookshop in Kottayam to buy Ammu a present because her birthday is in IZth of novembre, We bote her a diary. We hid it in the Coberd and then it began to be night. Then we said do you want to see your present she said yes / would like to see it and we wrote on the paper For a Little Ammu with Love from Estha and Rahel and We gave it to Ammu and she said What a lovely present its.just what / whanted and then We talked for a little while and We talked about the diary then We gave her a kiss and Went to bed

We talked with each other and Went of to sleep. We had a little dream.

After some time / got up and I was very thirsty and / went to Ammu's room and said I am thirsty, Ammu gave me water and I was just going to my bed when Ammu Called me and said come and sleep with me and / lay at the back of Ammu and talked to Ammu and Went of to sleep After a little while / got up and we talked again and after that we had a mid night feest we had orange Coffee bananana. afterwards Rahel came and we ate two more bananas and We gave a kiss to Ammu because it was her birthday afterwards we sang happy birthday, Then in the morning we had new cloths from Ammu as a back present Rahel was a maharani and / Was Little Nehru.

അതിലെ അക്ഷരത്തെറ്റുകൾ അമ്മു തിരുത്തുകയും ആ ഉപന്യാസ ത്തിന്റെ അടിയിൽ ഇങ്ങനെ എഴുതുകയും ചെയ്തിരുന്നു. "ഞാനാരോടെ *ങ്കിലും* 

സംസാരിക്കുകയാണെങ്കിൽ, അത്ര അത്യാവശ്യമാണെങ്കിൽ മാത്രമേ ഇടയ്ക്കുകയറിപ്പറയാവു. അങ്ങനെ ചെയ്യുമ്പോൾ, എക്സ്ക്യൂസ് മി എനു പറയാൻ മറക്കരുത്. ഈ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിക്കാതിരുനാൽ ഞാൻ കടുത്ത ശിക്ഷ തരുന്നതായിരിക്കും. തിരുത്തലുകൾ മുഴുവനാക്കുക. അമ്മുക്കുട്ടി. തന്റെ തിരുത്തലുകൾ മുഴുവനാക്കാൻ ആകാതെ പോയവൾ. തന്റെ സാധനങ്ങളെല്ലാം കെട്ടിപ്പെറുക്കി സ്ഥലം വിടേണ്ടിവന്നവൾ. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അവൾക്കു ലോക്കസ് സ്റ്റാൻഡ് ഐ (വ്യവഹാരാവ കാശം) ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് അവളിതിനകംതന്നെ വേണ്ടതിലുമധികം നാശനഷ്ടങ്ങളുണ്ടാക്കിക്കഴിഞ്ഞു എന്ന് ചാക്കോ പറഞ്ഞ തുകൊണ്ട്. ആസ്ത്മയും ദൂരെയെങ്ങോ ഒരാളിരുന്ന് ഒച്ചവയ്ക്കക്കുംപോലെ നെഞ്ചിലൊരു കിലുകിലുക്കവുമായി അയ്മനത്തു തിരികെ എത്തിയവൾ. ആ രൂപത്തിൽ എസ്തത ഒരിക്കലും കണ്ടില്ല അമ്മുമ്പെ. വന്യം. രോഗബാധിതം. ദുഃഖമയം. അമ്മു ഏറ്റവും അവസാനം അയ്മനത്തു വന്ന സമയത്ത് റാഹേൽ നസ്റത് കോൺവെന്റിൽനിന്ന് പുറത്താക്കപ്പെട്ടതേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. (ചാണകം അലങ്കരിച്ചതിന്റെയും സീനിയേഴ്സുമായി കൂട്ടിയിടിക്കുന്നതി ന്റെയും പേരിൽ) കിട്ടിയ ജോലികളൊക്കെ നഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടേയിരുന്ന അമ്മുവെന്റ അവസ്ഥയുടെ തുടർച്ചയെന്നോണം, ഒരു തരംതാണ ഹോട്ടലിലെ റിസപ്ഷനിസ്റ്റ് എന്ന അവളുടെ ഏറ്റവും ഒടുവിലത്തെ ജോലിയും, അവ ളുടെ അസുഖവും അസുഖം മൂലം ജോലിക്കു പലപ്പോഴും ചെല്ലാൻപറ്റായ് മയും കാരണം അതിനകം നഷ്ടമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഇത്തരമൊരാളെ വച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാൻ പറ്റില്ല എന്നു പറഞ്ഞു ഹോട്ടൽ അധികൃതർ. അവർക്ക് കൂടുതൽ ആരോഗ്യമുള്ള ഒരു റിസപ്ഷനിസ്റ്റിനെ ആയിരുന്നു ആവശ്യം. ആ അവസാനസന്ദർശനത്തിന്റന്ന്, റാഹേലിനൊപ്പം അവളുടെ മുറി യിലാണ് അമ്മു പ്രഭാതം ചെലവഴിച്ചത്. തനിക്കു കിട്ടിയിരുന്ന തുച്ഛമായ ശമ്പളംകൊണ്ട് ബ്രൗൺപേപ്പറിൽ പൊതിഞ്ഞ്, ഹാർട്ട് ഷേപ്പിലുള്ള സ്റ്റിക്ക റുകൾ ഒട്ടിച്ച് കുഞ്ഞുസമ്മാനങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നു അവൾ തന്റെ മകൾക്കായി. സിഗററ്റ്

സ്വീറ്റിന്റെ ഒരു പായ്ക്കറ്റ്, തകരംകൊണ്ടുള്ള ഒരു *ഫാന്റം* പെൻസിൽ ബോക്സ് പോൾ ബനിയൻ എന്ന ഒരു ജൂനിയർ ക്ലാസിക്സസ് ഇലസ്ട്രേറ്റഡ് കോമിക് ബുക. അതെല്ലാം ഒരേഴുവയസ്സുകാരിക്ക് പറ്റിയ സമ്മാനങ്ങളായിരുന്നു്. റാഹേലിന് ഏതാണ്ടു പതിനൊന്നു വയസ്സാ യിരുന്നു. കാലത്തിന്റെ ഒഴുക്ക് അറിഞ്ഞതായി സമ്മതിക്കാതിരുന്നാൽ, തന്റെ ഇരട്ടക്കുട്ടികളുടെ ജീവിതത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നിശ്ചലമായി നില ക്കാൻ താൻ കല്പിച്ചാൽ, സമയമങ്ങനെതന്നെ ചെയ്യും എന്ന് അമ്മു വിശ്വ സിക്കുംപോലെ തോന്നി. അവരെ തനിക്കൊപ്പം താമസിപ്പിക്കാനുള്ള കഴിവ് ഉണ്ടാകുന്നിടംവരെ തന്റെ കുട്ടികളുടെ കുട്ടിക്കാലത്തെ പിടിച്ചുനിർത്താൻ തന്റെ ഇച്ഛാശക്തി ഒന്നുകൊണ്ടുമാത്രം പറ്റും എന്നമ്മു കരുതുമ്പോലുണ്ടാ യിരുന്നു. എന്നിട്ടവർക്കെല്ലാംകൂടി, തങ്ങൾ നിർത്തിയേടത്തുനിന്ന് തുടങ്ങാം സർവ്വതും. അതായത് അവരുടെ ഏഴാം വയസ്സിൽനിന്ന് എസ്തതയ്ക്കും വാങ്ങിച്ചിട്ടുണ്ട് ഒരു കോമിക്സ്, തനിക്ക് ഒരു ജോലി കിട്ടിയശേഷം തങ്ങൾക്ക് മൂന്നാൾക്കുംകൂടി ഒന്നിച്ച് താമസിക്കാനായി ഒരു മുറി വാടകയ്ക്കക്കെടുക്കാൻ തക്ക സമ്പാദ്യം തനിക്ക് ഉണ്ടാകുംവരെ ആ കോമിക സൂക്ഷിച്ചുവയ്ക്കാൻ പോവുകയാണ്. എന്നിട്ട് ഒക്കെ ശരിയാകുമ്പോൾ കൽക്കട്ടയ്ക്കക്കു പോയി താൻ എസ്തതയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരും, എന്നിട്ടവനതു കൊടുക്കും എന്നെല്ലാം പറഞ്ഞു അമ്മു. ആ ദിവസം അത്ര ദൂരത്തൊന്നുമല്ലെന്നും പറഞ്ഞു അമ്മു. അത് എന്നുവേണമെങ്കിലും സംഭവിക്കാം. അപ്പോപ്പിന്നെ വാടക ഒരു പ്രശ്ന മേയല്ലാതാകും. ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയിലെ ഒരു ജോലിക്ക് അപേക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട് താൻ എന്നും അപ്പോഴവർക്ക് അവരെ നോക്കാൻ ഒരു ഡച്ച് ആയയെയും വച്ച് ഹെയ്ഗിൽ താമസിക്കാം. അതുമല്ലെങ്കിൽ ഇന്ത്യയിൽത്തന്നെ കഴിഞ്ഞു കൊണ്ട്, കുറേക്കാലമായി പ്ളാൻ ചെയ്തതുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആ സ്കൂൾ തുടങ്ങാനും മതി താൻ എന്നും അമ്മു പറഞ്ഞു. ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയിലെ ഒരു ജോലിക്കും വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തെ ഒരു ജോലിക്കുമിടയിലെ തെരഞ്ഞെ ടുപ്പ് അത്ര എളുപ്പമല്ല

എന്നും പക്ഷേ, തെരഞ്ഞെടുക്കാൻ എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടെന്നുള്ളത് ഒരു വലിയ കാര്യമാണ് എന്നും അമ്മു പറഞ്ഞു.

പക്ഷേ, തത്കാലത്തേക്ക്, അതായത് താൻ ഒരു തീരുമാനത്തിലെത്തു ന്നതുവരെ എസ്തതയ്ക്കുള്ള സമ്മാനം താൻതന്നെ സൂക്ഷിക്കാമെന്നാണ് കരുതുന്നത് എന്നും പറഞ്ഞു അമ്മു.

അന്നത്തെ ദിവസം രാവിലെ മുഴുവൻ അമ്മു നിർത്താതെ സംസാരി ച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. അമ്മു റാഹേലിനോട് ഓരോന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടേയി രുന്നു. പക്ഷേ, റാഹേൽ എന്തെങ്കിലും പറയാനാഞ്ഞാൽ ഒരു പുതിയ ആലോ ചനകൊണ്ടോ ചോദ്യംകൊണ്ടോ അമ്മു അതിലിടപെട്ടു. തന്റെ മകൾ മുതിർന്ന പ്രായത്തിന്റേതായ എന്തു കാര്യം പറഞ്ഞാണ്, താൻ മരവിപ്പിച്ചു നിർത്തിയിരിക്കുന്ന കാലത്തെ അലിയിക്കുക എന്നവൾ ഭയപ്പെടുന്നതായി ത്തോന്നി. ഭയം അവളെ വായാടിയാക്കി. വായാടിത്തംകൊണ്ടവളതിനെ അകറ്റി നിർത്തി.

കോർട്ടിസോൺകൊണ്ടു ചീർത്തിരുന്നു അവൾ, റാഹേലിനറിയാവുന്ന മെലിഞ്ഞ അമ്മ അല്ലാതായി. അവളുടെ വീർത്ത കവിളിനുമീതേയുള്ള തൊലി വലിഞ്ഞിരുന്നു. പഴയ വാക്സിനേഷൻ അടയാളങ്ങളെ മൂടുന്ന തിള ങ്ങുന്ന മുറിപ്പാടുകോശങ്ങൾപോലെ. അവൾ ചിരിക്കുമ്പോൾ നിണക്കുഴി കൾ അവളെ വേദനിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നി. അവളുടെ ചുരുണ്ട തലമുടിയുടെ തിളക്കം നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. അവളുടെ വീർത്ത മുഖത്തിനു ചുറ്റും, തലമുടി, ഒരു നിറം മങ്ങിയ കർട്ടൻപോലെ തൂങ്ങിക്കിടന്നു. കീറിപ്പ റിഞ്ഞ ഹാൻഡ് ബാഗിലെ ചില്ലുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ഇൻഹെയ്ലറിൽ അവൾ ശ്വാസം കൊണ്ടുനടന്നു. തവിട്ട ബ്രോവൺ പുക. തന്റെ ശ്വാസകോശ ത്തിലെ വായു പിഴിഞ്ഞുകളയുന്ന ഉരുക്കുമുഷ്ടിക്കെതിരായ ഒരു യുദ്ധം ജയിക്കുംപോലുണ്ടായിരുന്നു അവളെടുക്കുന്ന ഓരോ ശ്വാസവും. തന്റെ അമ്മ ശ്വാസമെടുക്കുന്നത് നോക്കിനിന്നു റാഹേൽ. ഓരോ തവണ അവൾ ശ്വാസ മുള്ളിലേക്കെടുത്തപ്പോഴും അവളുടെ തോളുകളിലെ കുഴികൾക്ക് ആഴം കൂടി. അതിൽ നിഴലുകൾ നിറഞ്ഞു.

തുവാലയിലേക്ക് ഒരു കഫക്കട്ട തുപ്പിയിട്ട് അമ്മു അത് റാഹേലിനെ കാണിച്ചു. അമ്മു തൊണ്ടയടപ്പോടെ മന്ത്രിച്ചു: "നമ്മളെ പ്പോഴും ശ്രദ്ധിച്ചു നോക്കണം. തിരുത്തു വേണോ എന്ന് ഒന്നുകൂടി പരിശോധിച്ച ശേഷം മാത്രം ഏല്പിക്കേണ്ട കണക്കിന്റെ ഉത്തരക്കടലാസാണ് *കഫം* എന്നപോലെ. വെളു ത്തനിറമാണതിനെങ്കിൽ, അത് പാകമായി എന്നർത്ഥം. മഞ്ഞനിറമാണതി നെങ്കിൽ, അതിനൊരു ദുഷിച്ചമണവും ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് പുറത്തേക്കു തുപ്പി ക്കളയാൻപാകത്തിൽ പാകമായി എന്നു മനസ്സിലാക്കണം. കഫം, ഒരു പഴം പോലെയാണ്. ഇളപ്പമോ മൂത്തതോ എന്ന് പറയാൻ പറ്റണം നമുക്ക് ഉച്ചയുണുകഴിക്കാനിരുന്നപ്പോൾ അമ്മു ഒരു ട്രക്ക്സൈഡവറെപ്പോലെ ഏമ്പക്കം വിട്ടു. എന്നിട്ട് ഒട്ടും സ്വാഭാവികമല്ലാത്ത ഒരു കനത്ത ഒച്ചയിൽ എക്സ്ക്യൂസ് മി എന്നു പറഞ്ഞു. ജന്തുക്കളുടെ നീണ്ട മീശരോമങ്ങൾ പോലെ, അമ്മുവെന്റ പുരികത്തിൽ പുതിയ, കട്ടിരോമങ്ങൾ. വറുത്ത കരിമീന്റെ മുള്ളിൽനിന്ന് ദശ വേർപെടുത്തിക്കൊണ്ട്, മേശയ്ക്കുചുറ്റും പരന്നുനിന്ന നിശ്ശബ്ദതയെ നോക്കി അമ്മു പുഞ്ചിരിച്ചു. കിളികൾ വന്നിരുന്നു കാഷ്ഠി ക്കുന്ന ഒരു വഴികാട്ടി ബോർഡ് പോലുണ്ട് താൻ എന്നു പറഞ്ഞു അമ്മു. അമ്മുവിന്റെ കണ്ണുകളിൽ വിചിത്രമായ, പനിപിടിച്ചതുപോലുള്ള ഒരു തിളക്കം കാണാമായിരുന്നു. നീ ഇന്നു മുഴുവനും കുടിക്കുകയായിരുന്നോ, നീ റാഹേലിനെ കാണാൻ വരുന്നത് കഴിയുന്നത്ര കുറയ്ക്കക്കണം എന്നെല്ലാം പറഞ്ഞു മമ്മാച്ചി. അതു കേട്ടതും അമ്മു ഊണുമേശയ്ക്കക്കരികെ നിന്നെഴുന്നേറ്റ്, ഒന്നും മിണ്ടാതെ വിട്ടുപോയി. ഗുഡ് ബൈപോലും പറയുകയുണ്ടായില്ല അമ്മു. '*ചെല്ല്*, പോയവട്ടെ യാത്രയാക്ക്, ചാക്കോ പറഞ്ഞു. റാഹേലത് കേട്ട്തായി നടിച്ചില്ല. അവൾ മീൻ കഴിക്കുന്നത് തുടർന്നു. കഫത്തിന്റെ കാര്യം ഓർത്തപ്പോൾ അവൾക്ക് മനംമറിഞ്ഞുവന്നു. അന്നേ രമവൾക്ക് അമ്മയോട് വെറുപ്പായിരുന്നു. വെറുപ്പുതന്നെയായിരുന്നു. പിന്നൊരിക്കലും അവളമ്മ്യൂനെ കണ്ടില്ല. ആർക്കോ ഒരു സെക്രട്ടറിയെ വേണമെന്നറിഞ്ഞ് ആ ഇന്റർവ്യൂവിന് ചെന്നതായിരുന്നു അമ്മു. എന്നിട്ട് ആലപ്പുഴയിലെ ഭാരത് *ലോഡ്ജിലെ* ഒരു വൃത്തികെട്ട

മുറിയിൽ കിടന്നു മരിച്ചു. ഒറ്റയ്ക്കു കിടന്ന് മരിച്ചു. കരകര ശബ്ദമുള്ള ഒരു ഫാൻ മാത്രം കൂട്ടിന്, തന്റെ പുറത്തോടൊട്ടിച്ചേർന്നുകി ടന്ന് തന്നോടു മിണ്ടാൻ തന്റെ എസ്തതയില്ലാതെ, അമ്മു മരിച്ചു. അവൾക്ക് മുപ്പത്തൊന്നായിരുന്നു പ്രായം. അത്ര വയസ്സായിട്ടില്ല. എന്നാലത്ര ചെറുപ്പ വുമല്ല. പക്ഷേ മരിക്കാനും ജീവിക്കാനും പറ്റിയ പ്രായം. വിടർത്തിയ കതികയുമായി തന്റെ തലമുടി മുറിച്ചുകളയാൻ തന്റെ അടുത്തേക്കു വരുന്ന പോലീസുകാരന്റെ ആവർത്തിച്ചുകാണാറുള്ള ചിര പരിചിതമായ, സ്വപ്നത്തിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനായി അവൾ അന്നു രാത്രി യിലും എഴുന്നേറ്റു. കോട്ടയംചന്തയിൽനിന്ന് പിടിക്കാറുള്ള ദുർന്നടപ്പുകാരി കളോട് പോലീസുകാരങ്ങനെയായിരുന്നു ചെയ്തിരുന്നത്. അവരുടെ മുറിച്ച തലമുടി, അവരെത്തരക്കാരാണെന്നതിന്റെ മുദ്രകുത്തൽപോലുണ്ടായിരുന്നു. വേശ്യകൾ. പുതിയ പോലീസുകാരാണ് രാത്രി റോന്തുചുറ്റലിലെങ്കിൽ, ശല്യം ചെയ്യാൻ പറ്റിയ ഇരകളെ തിരിച്ചറിയാൻ അവർക്കു വിഷമമുണ്ടാകരുതല്ലോ. ശൂന്യമായ കണ്ണുകളും ബലമായി മുണ്ഡനംചെയ്ത തലകളുമായി അത്തരം പെണ്ണുങ്ങൾ ചന്തയിലൂടെ നടക്കുന്നത് അമ്മു എപ്പോഴും ശ്രദ്ധി ക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. എണ്ണതേച്ച നീളൻതലമുടി സദാചാരമുള്ളവരുടെ ലക്ഷ ണമാണെന്നായിരുന്നു സമൂഹത്തിന്റെ മട്ട് അപരിചിതമായ ഒരു ടൗണിൽ അപരിചിതമായ ഒരു ലോഡ്ജമുറിയിൽ അപരിചിതമായ ഒരു കിടക്കയിൽ ആ രാത്രി അമ്മു എണീറ്റിരുന്നു. താനെ വിടെയാണെന്ന് അവൾക്കു മനസ്സിലായില്ല. ചുറ്റുപാടുമുള്ള ഒന്നും അവൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞില്ല. അവൾക്കാകെ പരിചിതമായിരുന്നത് അവളുടെ ഭയം മാത്രം. അവളുടെ ഉള്ളിലെ വിദൂരമനുഷ്യൻ ഒച്ചവയ്ക്കാൻ തുടങ്ങി. ഇത്തവണ ആ ഉരുക്കുമുഷ്ടി, അതിന്റെ പിടി അയച്ചതേയില്ല. നിഴലുകൾ വവ്വാലുക ളെപ്പോലെ അവളുടെ ആഴമുള്ള തോളെൽക്കുഴികളിൽ കുമിഞ്ഞുകൂടി.

രാവിലെ തുപ്പുകാരനാണവൾ മരിച്ചുകിടക്കുന്നതു കണ്ടത്. അയാൾ ഫാൻ നിർത്തി. ഒരു കണ്ണിനു താഴെ കുമിളപോലെ ഒരു

നീലവീർപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ശ്വാസ കോശത്തിനു ചെയ്യാൻ പറ്റാതിരുന്നത് ചെയ്യാൻ കണ്ണ ശ്രമിച്ചതുപോലു ണ്ടായിരുന്നു. പാതിരയോടടുത്ത്, അവളുടെ നെഞ്ചിൽ താമസമായ ആ വിദൂ രമനുഷ്യൻ ഒച്ചവയ്ക്കക്കൽ നിർത്തിയിരുന്നു. വാതിലിലൂടെ ഒരു ചത്തപാറ്റയെ ഒരു കൂട്ടം ഉറുമ്പുകൾ സമചിത്തതയോടെ ചുമന്നുകൊണ്ടുപോയി, ശവ ങ്ങളെ എങ്ങനെ കൈകാര്യം ചെയ്യണം എന്നു കാണിച്ചുകൊടുക്കുമ്പോലെ. അമ്മുവെ അടക്കാൻ പള്ളി, പല കാരണങ്ങളാൽ വിസമ്മതം പ്രകടി പ്പിച്ചു. ഇലക്ട്രിക് ശ്മശാനത്തിലേക്ക് ശവം കൊണ്ടുപോകാനായി ഒരു വാൻ വാടകയ്ക്കക്കെടുത്തു ചാക്കോ. ഒരു അഴുക്കുപിടിച്ച കിടക്കവിരിയിൽ അയാള വളെ പൊതിഞ്ഞു. എന്നിട്ട ഒരു സ്ട്രെച്ചറിൽ കിടത്തി. ഒരു റോമൻ സെനറ്റ റെപ്പോലെ അമ്മു എന്നാണ് റാഹേലിനു തോന്നിയത്. എസ്തതയെ ഓർമ്മ വന്നപ്പോൾ, എറ്റ് റ്റു. അമ്മു എന്നു മനസാ ചിന്തിച്ച് അവൾ ചിരിച്ചു. വാനിന്റെ നിലത്ത് മരിച്ച ഒരു റോമൻ സെനറ്ററിനെയും കിടത്തി തിള ങ്ങുന്ന, തിരക്കുപിടിച്ച വഴികളിലൂടെയുള്ള ആ വിചിത്രയാത്ര. നീല ആകാ ശത്തെ അതു കൂടുതൽ നീലയാക്കി. വാനിന്റെ ജനാലയ്ക്കക്കപ്പുറം ആളുകൾ, കടലാസ്പാവകളെപ്പോലെ അവരുടെ പാവജീവിതം തുടർന്നുകൊണ്ടേയി രുന്നു. വാനിനകത്തായിരുന്നു യഥാർത്ഥ ജീവിതം. അവിടായിരുന്നു യഥാർത്ഥ മരണം. റോഡിലെ അപ്രതീക്ഷിതമായ കുഴികളിലും ബംപുകളിലും വച്ച അമ്മുവിന്റെ ശരീരം തെറിച്ച്, സ്ട്രെച്ചറിൽനിന്ന് തെന്നിമാറി. നിലത്തെ ഇരുമ്പു ബോൾട്ടിൽ അമ്മുവെന്റ് തലയിടിച്ചു. പക്ഷേ അമ്മു വേദനകൊണ്ട് പുളയുകയോ എഴുന്നേറ്റുവരുകയോ ഉണ്ടായില്ല. റാഹേലിന്റെ *തലയ്ക്കു* ള്ളിലാകെ ഇരമ്പം നിറഞ്ഞിരുന്നു. അന്നത്തെ ബാക്കി ദിവസം മുഴുവൻ, ചാക്കോ വല്ലാതെ ഒച്ചയെടുത്തു പറഞ്ഞാലല്ലാതെ അവൾ യാതൊന്നും കേട്ടില്ല. ആളൊഴിഞ്ഞതായിരുന്നു എന്നതൊഴിച്ചാൽ ശ്മശാനം, റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനെപ്പോലെതന്നെ ആകെ ദുഷിച്ചുനാറുന്ന മട്ടിലായിരുന്നു. തീവണ്ടി കളില്ല, ആൾത്തിരക്കില്ല. പിച്ചക്കാർ, ആരോരുമില്ലാത്തവർ, പോലീസ് കസ്റ്റ ഡിയിലിരുന്ന് മരണപ്പെടാനിടയായവർ എന്നിവരൊഴികെ ആരെയും അവിടെ

സംസ്കരിച്ചിരുന്നില്ല. പുറത്തോടൊട്ടിച്ചേർന്നുകിടന്ന് വർത്തമാനം പറയാൻ ആരുമില്ലാതെ മരിച്ചവർ. അമ്മുവെന്റ ഊഴമെത്തിയപ്പോൾ ചാക്കോ, റാഹേ ലിന്റെ കൈ മുറുകെ പിടിച്ചു. തന്റെ കൈ ആരും പിടിക്കുന്നതവളിഷ്ടപ്പെ ട്ടില്ല. ക്രിമറ്റോറിയത്തിന്റെ ചൂടിൽ, വിയർപ്പ വഴുവഴുക്കിയത് കാരണമാക്കി അവളാപ്പിടിയിൽനിന്ന് കൈയൂരി. കുടുംബത്തിലെ മറ്റൊരാളും ഉണ്ടായിരു ന്നില്ല അവിടെ. ചൂളയുടെ ഉരുക്കുവാതിൽ മുകളിലേക്കുയരുകയും തീരാത്തീയുടെ പതിഞ്ഞ മൂളൽ ക്രമേണ ചുവന്ന അലർച്ചയായി മാറുകയും ചെയ്തു. പട്ടിണി കൊണ്ടു വലഞ്ഞ ഒരു വന്യജീവിയെപ്പോലെ തീനാളങ്ങൾ അവർക്കുനേരേ നാവ് നീട്ടി. റാഹേലിന്റെ അമ്മു ആ തീയിനു ഭക്ഷണമായി. അമ്മുവെന്റ് തല മുടി, അമ്മുവെന്റ തൊലി, അമ്മുവെന്റ ചിരി. അമ്മുവെന്റ ശബ്ദം. അവരെ രാത്രി ഉറക്കാൻ കിടത്തും മുമ്പ് കിപ്ലിങ്ങിന്റെ വരികൾ ചൊല്ലി, അതൊരുപാധി യാക്കി തന്റെ മക്കളോടു സ്നേഹം പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്ന അമ്മുവിന്റെ രീതി. We be of one blood ye and / (നമ്മളൊരേ രക്തത്തിലുള്ളവർ, ഞാനും നീയും). അമ്മുവെന്റ ഗുഡ്നൈറ്റ് ഉമ്മ. ഒരു കൈകൊണ്ട് അവരുടെ മുഖം നേരേ പിടിച്ച് മറ്റേക്കെകൊണ്ട് തലമുടി പകുത്ത് ചീകിയിരുന്ന രീതി. റാഹേലിനിടാൻവേണ്ടി നിക്കർ വിടർത്തിപ്പിടിച്ചിരുന്ന രീതി. ഇടതുകാൽ, വലതുകാൽ, ഇതെല്ലാം തീജന്തുവിന് തിന്നാൻ കൊടുത്തു. അതിനു തൃപ്തി യായി. അവൾ അവരുടെ അമ്മുവും ബാബയും ആയിരുന്നു. അവളവർക്ക് ഇരട്ടി സ്നേഹം കൊടുത്തു. ചുളയുടെ വാതിൽ വലിച്ചടയ്ക്കക്പ്പെട്ടു. കണ്ണീരില്ലായിരുന്നു അവിടെണ്ടും. കിമറ്റോറിയത്തിന്റെ ഇൻചാർജായിരുന്നയാൾ ഒരു ചായ കുടിക്കാനായി റോഡിലേക്കിറങ്ങി. ഒരിരുപതുമിനിട്ടുനേരത്തേക്ക് അയാൾ തിരിച്ചുവന്നില്ല. അങ്ങനെയാണ്. അമ്മുവെന്റ ഭൗതികാവശിഷ്ടങ്ങൾ വാങ്ങാനവരെ അർഹത പ്പെടുത്തുന്ന പിങ്ക് രസീത കിട്ടാൻ റാഹേലിനും ചാക്കോയ്ക്കും കാത്തു നില്ക്കേണ്ടിവന്നത്. അമ്മുവെന്റ ചാരം. അവളുടെ എല്ലുകളിൽ പ്രകടമായി രുന്ന ഉൾക്കരുത്ത്, അവളുടെ ചിരിയിലെ പല്ലുകൾ, അവളെ സംബന്ധിച്ച സർവതും കുത്തിത്തിരുകപ്പെട്ട ഒരു കുഞ്ഞു കളിമൺകുടം. രസീത നമ്പർ. Q 498673. എങ്ങനെയാണ്

കിമറ്റോറിയം മാനേജ്മെന്റ് ഇന്ന ചാരം ഇന്നയാളുടേത് എന്നു തീരുമാനിക്കുന്നത് എന്ന് റാഹേൽ ചാക്കോയോടു ചോദിച്ചു. എന്തെ ങ്കിലും ഒരു വ്യവസ്ഥ കാണുമായിരിക്കാം അവർക്കെന്ന് ചാക്കോ പറഞ്ഞു. എസ്തത ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ, രസീത് അവൻ സൂക്ഷിച്ചേനെ. സർവ്വതി ന്റെയും റെക്കോഡ്സുക്ഷിപ്പുകാരനായിരുന്നു അവൻ. ടിക്കറ്റുകൾ, ബാങ്ക് രസീതുകൾ, ക്യാഷ് മെമ്മോകൾ, ചെക്ക് ബുക്ക് കുറ്റികൾ എന്നിവയുടെ സ്വാഭാവിക കസ്റ്റോഡിയൻ. കുഞ്ഞുമനുഷ്യൻ. അവൻ ഒരു കാരവനിലാ യിരുന്നു താമസം. ഡം ഡം.

പക്ഷേ അവരുടെ കൂടെയില്ലായിരുന്നു എസ്ത. അങ്ങനെ മതി എന്നു തീരുമാനിക്കുകയായിരുന്നു. എല്ലാവരുംകൂടി, എന്നിട്ടവരവനെ എഴുതി വിവ രമറിയിച്ചു. റാഹേലും എഴുതണം എന്നു പറഞ്ഞു മമ്മാച്ചി. എന്തെഴുതാൻ? പ്രിയപ്പെട്ട എസ്താ. നിനക്ക് സുഖമല്ലേ? ഇവിടെ എനിക്ക് സുഖമാണ് അമ്മു ഇനലെ മരിച്ചു. എനോ?

റാഹേലവനൊരിക്കലും കത്തെഴുതിയില്ല. നമുക്ക് ചില കാര്യങ്ങ ളൊന്നും ചെയ്യാനാവില്ല. ഉദാഹരണത്തിന് നമ്മുടെതന്നെ ശരീരത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗത്തിന് എങ്ങനെ എഴുതാനാവും? നമ്മുടെതന്നെ കാലിന്, അല്ലെങ്കിൽ തലമുടിക്ക്, അല്ലെങ്കിൽ ഹൃദയത്തിന് ഒക്കെ എങ്ങനെ എഴുതാനാവും?

നിലത്തെ പൊടിപറ്റിയ കാലടികളുമായി പപ്പാച്ചിയുടെ സ്റ്റഡിറൂമിൽ നിന്ന റാഹേൽ (വയസ്സായിട്ടില്ല എന്നാലോ ചെറുപ്പവുമല്ല) വിസ്ഡം എക്സ്റ്റർ സൈസ് നോട്ടുബുക്കിൽനിന്ന് കണ്ണുകളുയർത്തി. എസ്തപ്പാൻ അൺനോൺ പോയിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവിടെനിന്ന് അവൾ (മേശമേൽനിന്ന്, സ്റ്റുളിൽനിന്ന്) താഴെയിറങ്ങി വരാന്തയിലേക്കു പോയി. എസ്തതയുടെ പിൻഭാഗം ഗേറ്റിലൂടെ കടന്നുപോകുന്നത് അവൾ കണ്ടു. പ്രഭാതത്തിന്റെ പാതിയോളം കഴിഞ്ഞിരുന്നു. വീണ്ടും മഴ പെയ്യാൻ പോവുകയായിരുന്നു. മഴയ്ക്കു മുമ്പുള്ള തിളങ്ങുന്ന, വിചിത്രമായ വെളിച്ച ത്തിലെ പച്ച ശക്തമായിരുന്നു. ഒരു പൂവൻകോഴി അകലത്തെങ്ങോ കൂവി. അതിന്റെ കൂവൽ ഇടറി രണ്ടായി. ഒരു പഴയ ഷുസിന്റെ അടിഭാഗം വലിച്ചടർത്തി എടുക്കുമ്പോലെ. കീറിപ്പറിഞ്ഞ വിസ്ഡം നോട്ടുബുക്കുകളുമായി നിന്നു റാഹേൽ. ഒരു പഴയ വീടിന്റെ മുൻവശ വരാന്തയിൽ, ബട്ടൺ കണ്ണുകളുള്ള കാട്ടുപോത്തിന്റെ തലയ്ക്കക്കുകീഴെ, വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് സോഫിമോൾ എത്തിച്ചേർന്ന ദിവസം 'വെൽ കം ഹോം, അവർ സോഫിമോൾ' നാടകം കളിച്ച അതേ ഇടത്ത്. ഒരു ദിവസംകൊണ്ട് മാറിമറിയാനുള്ളതേയുള്ളു കാര്യങ്ങൾ.

## എട്ട വീട്ടിലേക്കു സ്വാഗതം നമ്മുടെ സോഫിമോൾക്ക്

ഒ"് ഒരു താത്പര്യവുമില്ലാത്ത മട്ടിൽ നില്ക്കുന്ന പ്രൗഢമായ ഒരു പഴയവീടായിരുന്നു അയ്മനം വീട്. അകത്തു ജീവിച്ചിരുന്നവരു മായി കാര്യമായ ബന്ധമൊന്നുമില്ല തനിക്കെന്നൊരു മട്ട. കൺപീളകെട്ടിയ കണ്ണുകളോടെ, കുട്ടികൾ കളിക്കുന്നതു നോക്കുന്ന വൃദ്ധനെന്നപോലെ, കുട്ടി കളുടെ ഉച്ചത്തിലുള്ള ആർപ്പുവിളികളെയും ജീവിതത്തിനോടുള്ള അവരുടെ ഹൃദയം നിറഞ്ഞ പ്രതിജ്ഞാബദ്ധതയെയും എല്ലാം ക്ഷണികകാര്യങ്ങളായി മാത്രം കാണുന്ന *മട്ട*. കുത്തനെയുള്ള ചരിഞ്ഞ ഓടുകൊണ്ടുള്ള മേലക്കുര, കാലപ്പഴക്കം കൊണ്ടും മഴകൊണ്ടും ഇരുണ്ട പായൽ പിടിച്ചതായിത്തീർന്നിരുന്നു. ത്രികോ ണാകൃതിയിലുള്ള മരമുഖപ്പുകളിൽ അതിസങ്കീർണ്ണമായ കൊത്തുപണി കൾ. അതിലൂടെ വെളിച്ചം ചരിഞ്ഞു തറയിൽ വീണപ്പോളുണ്ടായ പലമാ തിരി ഡിസൈനുകളിലെല്ലാം നിറയെ രഹസ്യങ്ങളായിരുന്നു. പൂക്കൾ, ചെന്നായ്ക്കൾ, ഇഗ്വാനകൾ. ആകാശത്തിലൂടെ സൂര്യൻ നീങ്ങുന്നതനുസ രിച്ച ആകൃതി മാറിക്കൊണ്ട്, കൃത്യനിഷ്ഠയോടെ ചത്തുവീണുകൊണ്ട്. വീടിന്റെ വാതിലുകൾക്കു രണ്ടല്ല, തേക്കുകൊണ്ടുള്ള പാനലുകൾ വച്ച നാലു പാളികളാണുണ്ടായിരുന്നത്. അതുകൊണ്ട്, താഴത്തെ പാതി അടച്ചിട്ട അതിനു മുകളിലേക്ക് കൈകുത്തിനിന്ന്, അരക്കെട്ടിനു കീഴെയുള്ള ശരീര ഭാഗങ്ങൾ വെളിവാക്കാതെ അകത്തെ സ്ത്രീകൾക്ക് വഴിവാണിഭക്കാരുമായി വിലപേശിനില്ക്കാൻ ഈ സംവിധാനം ഉപകരിച്ചു. സാങ്കേതികമായിപ്പറ ഞ്ഞാൽ മാറിടം മറച്ചും അരയ്ക്കു താഴെ നഗ്നമായും, അവർക്കു ചവിട്ടിയോ വളകളോ വാങ്ങാനായി. സാങ്കേതികമായി. ഒമ്പതു കുത്തനെയുള്ള പടികൾ നടപ്പാതയിൽനിന്ന് മുൻവശവരാന്ത യിലേക്ക്. ഈ സംവിധാനം കാരണം വരാന്തയ്ക്ക് ഒരു വേദിയുടെ പ്രതാപം തോന്നിച്ചു. തന്നെയുമല്ല അവിടെ എന്തു നടന്നാലും അതിന് ഒരു നാടക ത്തിന്റെ പരിവേഷവും പ്രസക്തിയും കൈവന്നു.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ അലങ്കാരോദ്യാനത്തെയും അതിനു ചുറ്റുമുള്ള ചരലിട്ട ചെറുകുന്നിന്റെ കീഴെ ചെന്നുചേരുന്ന വഴിത്താരയും എത്തിനോക്കി നിന്നു വീട്. സൂര്യൻ ചുട്ടുപഴുത്തുനില്ക്കുന്ന നട്ടുച്ചയ്ക്കക്കുപോലും തണുപ്പായിരുന്നു നല്ല വിസ്താരമുള്ള ആ വരാന്തയിൽ. ഏതാണ്ട് തൊള്ളായിരത്തോളം മുട്ടയുടെ വെള്ളക്കരു ചേർത്താണ് ചോപ്പ് സിമന്റ് തന്റെ പണിഞ്ഞിരുന്നത്. അതുകൊണ്ട് തറയ്ക്ക് നല്ല മിനുസമായിരുന്നു. സ്റ്റഫ് ചെയ്തത, ബട്ടൺപോലുള്ള കണ്ണുകളുള്ള കാട്ടുപോത്തുതലയ്ക്കക്കി രുവശവുമായി മമ്മാച്ചിയുടെ അമ്മായിയപ്പന്റെയും അമ്മായിയമ്മയുടെയും ഛായാപടങ്ങൾ തുക്കിയിരുന്നതിനുതാഴെ, ഒറ്റത്തണ്ടിൽ താഴോട്ടു വളഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന ഒരു പർപ്പിൾ ഓർക്കിഡ് പൂങ്കുലയുള്ള പച്ചച്ചില്ലുപൂപ്പാത്രം വച്ച ചൂരൽമേശ. അതിനോട് ചേർത്തിട്ട ചൂരൽകസേരയിലിരിക്കുന്ന മമ്മാച്ചി. മദ്ധ്യാഹ്നം ഉഷണം നിറഞ്ഞതും നിശ്ചലവുമായിരുന്നു. എന്തോ കാത്തു നില്ക്കുന്നതുപോലുണ്ടായിരുന്നു അന്തരീക്ഷം. തിളങ്ങുന്ന വയലിൻ, താടിക്കുകീഴെപിടിച്ച് മമ്മാച്ചി ഇരുന്നു. അമ്പതു കളിലെ സൺഗ്ലാസ്. കറുപ്പുനിറത്തിലുള്ള മങ്ങൽ ബാധിച്ച, ചരിഞ്ഞുനോക്കി യാൽ മാത്രം കാഴ്ച സാദ്ധ്യമാവുന്ന ചില്ല. ഫ്രെയിമിന്റെ കോണുകളിൽ വശങ്ങളിൽ റൈൻ സ്റ്റോണുകളുള്ളത്. കഞ്ഞിമുക്കിയ, പെർഫ്യം മണക്കുന്ന സാരി. ഓഫവൈറ്റും സ്വർണ്ണ നിറവും. കാതിലെ വൈരഞാത്തതുകൾ, കുഞ്ഞലങ്കാരത്തുക്കുവിളക്കുകൾ പോലെ തിളങ്ങി. മാണിക്യക്കല്ലു പതിച്ച, അയഞ്ഞ മോതിരങ്ങൾ. വിളറിയ നേർത്ത തൊലിയിലെ ചുള്ളൂക്കുകൾ. തണുപ്പിച്ച പാലിലെ പാടപോലെ അതി ലവിടവിടെ ചുവന്ന കുഞ്ഞു മറുകുകൾ. സുന്ദരിയായിരുന്നു അവർ. വയ സ്ലേറെയുണ്ടെങ്കിലും ഒരു അസാധാരണമട്ട്, ഒരു രാജകീയപ്രൗഢി, ഒരു വയലിനുമായി ഒരസ്ഥ മാതാവ്, വിധവ. ദീർഘദർശിത്വവും കണക്കുകൂട്ടലും ഉള്ളതുകാരണമാവാം, തന്റെ കൊഴിയുന്ന തലമുടിയെല്ലാം ശേഖരിച്ച് അവർ തന്റെ ചെറുപ്പകാലത്തു തന്നെ ഒരു എംബ്രോയിഡറി പേഴ്സസിലാക്കി ഡസിങ് ടേബിളിൽ സൂക്ഷി ച്ചുവയ്ക്കാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. വേണ്ടത്രയായപ്പോൾ അവരതു

നെറ്റിട്ട ഒരു ബണ്ണാക്കി ആഭരണങ്ങൾക്കൊപ്പം അലമാരയിലെ ഒരു ലോക്കറിൽ ഒളിപ്പി ച്ചുവച്ചു. കുറച്ചു വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം, തലമുടി നേർത്ത് വെള്ളിയായിത്തു ടങ്ങിയപ്പോൾ, അതിനൊരു ജീവിതം കൊടുക്കാനെന്നവണ്ണം, അവരാ കരി ങ്കറുപ്പു ബബ്ലെടുത്ത് തന്റെ കുഞ്ഞുവെള്ളിത്തലയിൽ പിൻ ചെയ്തതുവച്ചു. ബണ്ണിലെ മുടി മുഴുവൻ സ്വന്തം തലമുടി ആയതുകൊണ്ട് മമ്മാച്ചിയുടെ നിയമാവലിപ്പുസ്തകപ്രകാരം അത് എന്തുകൊണ്ടും സ്വീകാര്യമായ നടപ ടിയായിരുന്നു. രാത്രി ബൺ ഊരിമാറ്റുമ്പോൾ, തന്റെ അവശേഷിച്ച തല മുടി എണ്ണതേച്ച് മുറുക്കിപ്പിന്നി എലിവാലുപോലാക്കി അതിന്ററ്റത്ത് റബ്ബർ ബാൻഡിട്ടുരസിക്കാൻ അവർ തന്റെ കൊച്ചുമക്കളെ അനുവദിച്ചു. ഒരാൾ തലമുടി പിന്നും, മറ്റേയാൾ എണ്ണമറ്റ മറുകുകളെണ്ണും. അവരത് ഊഴംവച്ചു ചെയ്തതുപോന്നു. അവശേഷിച്ച ചുരുക്കം മുടികൊണ്ട് ഒളിച്ചുവച്ചിട്ടും, അർദ്ധചന്ദ്രാകൃ തിയിൽ തെളിഞ്ഞുകാണുന്ന തിണർത്ത പാടുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു അവരുടെ തലയോട്ടിയിൽ.. ഒരു പഴയവിവാഹത്തിൽനിന്നുകിട്ടിയ പഴയ മുറിപ്പാടുകൾ. പിച്ചളപ്പുപ്പാതമുറിപ്പാടുകൾ. അവർ ലെഗ്ഗമന്റ് ഹാൻഡെലിന്റെ വാട്ടർ മ്യൂസിക്കിലെ സ്യുട്ട് 1 ഡി/ ജിയിൽനിന്നുള്ള ഒരു ഖണ്ഡം അവർ-വയലി നിൽ വായിച്ചു. ചരിഞ്ഞ സൺഗ്ലാസുകൾക്കുള്ളിൽ ഒന്നിനും കൊള്ളാത്ത അവരുടെ കണ്ണുകൾ അടഞ്ഞാണിരുന്നതെങ്കിലും, വയലിനിൽനിന്ന് പുറപ്പെ ട്ടശേഷം തന്റെ സംഗീതം അപരാഹ്നത്തിലേക്ക് പുകപോലെ വിലയിക്കു ന്നതു കാണാമായിരുന്നു അവർക്ക്

പ്രകാശമാനമായ ഒരു പകലിനു നേരേ ഇരുണ്ട കർട്ടനിട്ട ഒരു മുറി പോലായിരുന്നു അവരുടെ തലയ്ക്കക്കകം. വയലിൻ വായിക്കുമ്പോൾ, വർഷ ങ്ങൾക്കപ്പുറത്ത് തന്റെ ആദ്യബാച്ച് അച്ചാറുകൾ തയ്യാറായ കാലത്തേക്ക്, അവരുടെ മനസ്സ് ഊളിയിട്ടു. എന്നാ ഭംഗിയായിരുന്നു ആ രംഗത്തിന് രാവിലെ ഉറക്കമെണീറ്റുവരുമ്പോൾ ആദ്യം തൊടുന്നത് അവയെ ആവണം എന്നു കരുതി അച്ചാർ നിറച്ച് മുദ്രവച്ച് കട്ടിലിന്റെ തലപ്പത്തുള്ള ഒരു മേശമേൽ വയ്ക്കക്കാറുണ്ടായിരുന്ന അച്ചാർ കുപ്പികൾ.

പക്ഷേ അന്ന് രാത്രി അല്പം നേരത്തേ കിടന്നതുകൊണ്ട് പാതിരാ തെല്ലുകഴിഞ്ഞതും അവരുണർന്നു. എന്നിട്ട് ഇരുട്ടത്തു പരതിനോക്കി. അപ്പോഴവരുടെ ആകാംക്ഷനിറഞ്ഞ വിര ലുകളിലപ്പടി എണ്ണമയമായി. അച്ചാർകുപ്പികൾക്കു ചുറ്റും എണ്ണ തളം കെട്ടി നില്പുണ്ടായിരുന്നു. എണ്ണമയം എല്ലായിടത്തും ആയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു വളയാകൃതിയിൽ വാക്വം ഫ്ളാസ്ക്കിനടിയിൽ. പിന്നെ ബൈബിളിൽ *കിട* ക്കയരികിലെ മേശയിലപ്പിടി. ഉപ്പിലിട്ട മാങ്ങകൾ, എണ്ണ വലിച്ചെടുത്ത് വീർ ത്തുവന്ന് കുപ്പികളിൽനിന്ന് എണ്ണയൊലിക്കാനിടയാക്കി. ചാക്കോ കൊണ്ടുവന്ന ഹോംസ്കെയിൽ പിനെന്ധർവേഷൻസ് എന്ന പുസ്തകം മമ്മാച്ചി നോക്കിയെങ്കിലും അതിൽ ഒരു പരിഹാരവും ഈ പ്രശ്ന ത്തിനു പറഞ്ഞിട്ടില്ലായിരുന്നു. അന്നമ്മാ ചാണ്ടിയുടെ അളിയന്, അതായത് ബോംബെയിലെ പദ്മാ പിക്കിളിന്റെ റീജിയണൽ മാനേജറിന്, മമ്മാച്ചി പറ ഞ്ഞുകൊടുത്ത് കത്തെഴുതിച്ചു. പ്രിസെർവേഷന്റെ അനുപാതം, ഇപ്പോഴു പയോഗിക്കുന്നതിനെക്കാളും ഉയർത്താൻ അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചു. ഉപ്പിന്റെ തോതും കൂട്ടണം. അത് ഒരു പരിധിവരെ ഉപകരിച്ചുവെങ്കിലും പ്രശ്നം പൂർണ്ണമായി പരിഹരിക്കാനുതകിയില്ല. ഇപ്പോഴും, ഇക്കണ്ട വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷവും, പാരഡൈസ് അച്ചാറുകളുടെ കുപ്പികൾ ചെറിയതോതിൽ ലീക്കു ചെയ്യാറുണ്ട്. നീണ്ട യാത്രാവേളകളിൽ അതിൽനിന്ന് എണ്ണ ഒലിച്ചിറങ്ങി അവയുടെ ലേബലുകൾ എണ്ണമയത്താൽ സുതാര്യമായിത്തീർന്നു. അച്ചാ റുകൾക്കാവട്ടെ അല്പം ഉപ്പുചുവ കൂടുതലുമായിരുന്നു. താനൊരിക്കലും പഠിച്ചെടുക്കില്ലേ കുറ്റവും കുറവുമേതുമില്ലാതെ പ്രിസർ വേഷൻ ചെയ്യുന്നരീതി എന്നും സോഫിമോൾ ഐസിട്ട തന്റെ മുന്തിരിങ്ങാ നീർ ഇഷ്ടപ്പെടില്ലേ എന്നും മമ്മാച്ചി ആശങ്കപ്പെട്ടു. അവൾക്ക് ഒരു ഗ്ലാസിൽ തണുത്ത മാന്തളിർനിറജ്യസ്. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെക്കുറിച്ച് ചിന്തിച്ചതും, മമ്മാച്ചിയുടെ വയലിൻ സംഗീതത്തിന്റെ മന്ദമായ ഒഴുക്ക് ഉച്ചത്തിലായി, രോഷാകുലമായി. മമ്മാച്ചി, മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെ കണ്ടിട്ടേയില്ലായിരുന്നു. പക്ഷേ മമ്മാച്ചി ക്കവരോട് അവജ്ഞയേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഉള്ളിന്റെ ഉള്ളിൽ, അവരൊരു വെറും

കടനടത്തിപ്പുകാരന്റെ മകൾ ആയിട്ടേ മമ്മാച്ചി അവരെ കണ്ടിരു ന്നുള്ളു. മമ്മാച്ചിയുടെ ലോകത്തെ രീതികൾ അങ്ങനെയൊക്കെ ആയിരുന്നു. മമ്മാച്ചിയെ കോട്ടയത്തൊരു കല്യാണത്തിനാരെങ്കിലും ക്ഷണിക്കുന്നുവെന്നു വയ്ക്കക്കുക, കണ്ടുമുട്ടുന്ന സർവ്വ ആളുകളോടും മമ്മാച്ചി പിറുപിറുത്തുകൊ ണ്ടിരിക്കും, 'പെണ്ണിന്റെ അമ്മ വഴിക്കുള്ള മുത്തച്ഛൻ, ആ കുഞ്ഞുകുട്ടി ഈപ്പനേ, എന്റപ്പന്റെ ആശാരിയായിരുന്നു. അയാളുടെ മുതുമുത്തശ്ശിയുടെ അനിയത്തിക്കേ തിരുവനന്തപുരത്ത് വയറ്റാട്ടിപ്പണിയായിരുന്നെന്നേ. ഈ കാണുന്ന കുന്നുമുഴുവനും എന്റെ ഭർത്താവിന്റെ കുടുംബക്കാരുടെ അല്ലാ യിരുന്നോ? ഇനി അഥവാ, ഇംഗ്ലണ്ടിലെ കിരീടാവകാശി ആയിരുന്നു മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ എങ്കിലും മമ്മാച്ചി അവരെ വെറുത്തേനെ എന്നുറപ്പ്. അധ്വാനിക്കുന്ന ജനവിഭാഗം എന്ന അവരുടെ ജീവിതപശ്ചാത്തലം മാത്രമായിരുന്നില്ല മമ്മാ ച്ചിയുടെ വെറുപ്പിനു കാരണം. ചാക്കോയുടെ ഭാര്യ ആയിരുന്നു എന്ന കാര ണത്താലാണ് മമ്മാച്ചി അവരെ ഇഷ്ടപ്പെടാതിരുന്നത്. അയാളെ അവരുപേ ക്ഷിച്ചതും വെറുപ്പിനു കാരണമായി. പക്ഷേ വിട്ടുപോകാതിരുന്നെങ്കിലോ, വെറുപ്പ് അധികരിച്ചേനെ. തന്നെ അടിക്കുന്നതിൽനിന്ന് പപ്പാച്ചിയെ ചാക്കോ തടഞ്ഞ അന്നേ ദിവസം മുതൽ(പകരം സ്വന്തം കസേരയെ കൊലപ്പെടുത്തി പപ്പാച്ചി), മമ്മാച്ചി തന്റെ ഭാര്യാപദ-മുതൽക്കൂട്ടുകളെല്ലാം ചാക്കോയുടെ സംരക്ഷണമേഖല യിലേക്ക് കെട്ടിപ്പെറുക്കിമാറ്റിവച്ചു. സ്ത്രീ എന്ന നിലയ്ക്കുള്ള തന്റെ വിചാ രവികാരങ്ങളുടെയെല്ലാം ആശയസ്ഥാനമായി പിന്നെ ചാക്കോയെയാണ് അവർ കണ്ടത്. അവരുടെ പുരുഷൻ. അവരുടെ ഒരേയൊരു സ്നേഹഭാജനം. ഫാക്ടറിയിലെ സ്ത്രീകളുമായി അയാൾക്കുള്ള തോന്ന്യാസബന്ധങ്ങ ളെക്കുറിച്ചറിയാമായിരുന്നെങ്കിലും അതേച്ചൊല്ലി മുറിപ്പെടുന്നത് വേണ്ടെന്നു വച്ചിരുന്നു അവർ. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ആ വിഷയം എടുത്തിട്ടപ്പോൾ, വല്ലാത്ത പിരിമുറുക്കത്തോടെയും അമർത്തിപ്പിടിച്ച ചുണ്ടുകളോടെയും ആണ് മമ്മാച്ചി യതിനെ നേരിട്ടത്. 'അവന് ഒരാണിന്റേതായ ആവശ്യങ്ങളുണ്ടാകാതിരിക്കുമോ? അവർ ഗൗരവത്തോടെ

ചോദിച്ചു. അത്ഭതമെന്നുതന്നെ പറയണം, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഈ വിശദീകരണം സ്വീകരിച്ചു. ക്രമേണ, ആണിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ എന്ന രഹസ്യസ്വഭാവമുള്ള ആവേശകരമായ സങ്കല്പം, അയ്മനം വീടിനകത്ത് അനിഷേധ്യമായ അനു മതിയോടെ വിലസുകയായി. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയോ മമ്മാച്ചിയോ ഒന്നും തന്നെ ചാക്കോയുടെ മാർക്സിസ്റ്റ് മനോഭാവത്തിനും ജന്മിത്വ ലൈംഗിക തൃഷ്ണയ്ക്കും ഇടയിൽ ഒരു വൈരുദ്ധ്യാത്മകതയും കണ്ടില്ല. നല്ല കുടും ബങ്ങളിൽനിന്നുള്ള ചെറുപ്പക്കാരെക്കൊണ്ട്, അവർ മൂലം ഗർഭിണികളായ വേലക്കാരിപ്പെണ്ണുങ്ങളെ നിർബന്ധപൂർവ്വം വിവാഹം കഴിപ്പിക്കുന്ന നക്സ ലൈറ്റുകളെച്ചൊല്ലിയായിരുന്നു അവരുടെ ആകുലതകളത്രയും. കുടുംബത്തിന്റെ സൽപേരാകമാനം താറുമാറാക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള മിസൈൽ തൊടുത്തുവിടാൻപോകുന്നത് തീർത്തും അപ്രതീക്ഷിതമായ ഒരു കോണിൽനിന്നാവും എന്ന് അവരാരും അന്നൊന്നും സ്വപ്നത്തിൽപോലും കരുതിയിരുന്നില്ല. ചാക്കോയുടെ മുറിക്കായി ഒരു വാതിലും കൂടി പണികഴിപ്പിച്ചിരുന്നു വീടിന്റെ കിഴക്കേ അറ്റത്ത് മമ്മാച്ചി. അയാളുടെ 'ആണാവശ്യ'ങ്ങളുടെ ഇര കൾക്ക് വീടിനകത്തുകൂടി പെരുവിരലിലൂന്നി കയറിപ്പോകേണ്ടിവരുന്നതൊ ഴിവാക്കാനായിരുന്നു അത്. മമ്മാച്ചി, സന്തോഷമായിരിക്കാനായി ആ പെണ്ണു ങ്ങൾക്ക് രഹസ്യമായി പൈസ കൈമാറിപ്പോന്നു. അവർക്കെല്ലാം ചെറിയ കുട്ടികളും വയസ്സായ അച്ഛനമ്മമാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. അതല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ ഭർത്താക്കന്മാർ, കിട്ടുന്നത്രതയും കള്ളുഷാപ്പിൽ കൊണ്ടുതുലച്ചു. എന്തിനും ഒരു ഫീസ് നല്കണം എന്നതായിരുന്നു മമ്മാച്ചിയുടെ വിശ്വാസപ്രമാണം. ഈ സംവിധാനം മമ്മാച്ചിയെ തൃപ്തതയാക്കി. പ്രണയത്തിൽനിന്ന് ലൈംഗി കതയെ വേർതിരിക്കൽ. ആവശ്യങ്ങളെ, വികാരങ്ങളിൽനിന്ന് വേർതിരിക്കൽ.

ഇതിൽനിന്നെല്ലാം പാടേ വ്യത്യസ്തമായ ഒരു ജനുസ്സിൽപെട്ടതായി രുന്നു മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ. ചാക്കോയ്ക്കും മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയ്ക്കും ഇട യിൽ വല്ലതും നടക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു കൃത്യമായറിയാൻ മാർഗ്ഗമൊന്നുമില്ലാ തിരുന്നതുകൊണ്ട്,

(എന്നിട്ടും ഒരു തവണ കൊച്ചുമറിയയെക്കൊണ്ട് കിടക്ക വിരിയിലെങ്ങാൻ വല്ല കറയുടെയും പാടുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിപ്പിക്കുക യുണ്ടായി അവർ) ചാക്കോയുമായി ശാരീരികബന്ധം തുടരാൻ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയ്ക്ക് താത്പര്യമില്ലെന്നു കരുതി ആശ്വസിക്കുകയല്ലാതെ മമ്മാച്ചിക്ക് വേറെ നിവൃത്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ അയ്മനത്തുണ്ടായി രുന്നപ്പോൾ, അലക്കാനുള്ള തുണി ഇടുന്ന കുട്ടയിൽ അവർ മുഷിഞ്ഞ വസ്ത്രങ്ങളിട്ടിട്ടുപോയപ്പോഴെല്ലാം അതിന്റെയൊക്കെ പോക്കറ്റിൽ രൂപ നിക്ഷേപിച്ചാണ് മമ്മാച്ചി തന്റെ അടക്കാനാവാത്ത ബാക്കി ഈർഷ്യകളെ യെല്ലാം അടക്കി നിർത്തിയത്. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ കണ്ണിൽ ആ രൂപ യൊന്നും പെട്ടില്ല എന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം, അവരത്തൊന്നും തിരിച്ചുകൊടുത്ത തുമില്ല. പതിവുപോലെ അനിയൻ എന്ന അലക്കുകാരനാണ് ആ പോക്കറ്റു കളിലുണ്ടായിരുന്നതും അടിച്ചുമാറ്റിയിരുന്നത്. മമ്മാച്ചിക്കിതറിയാമായിരുന്നു. തന്റെ മകന്റെ മേൽ താൻ ചൊരിയുന്ന ഔദാര്യത്തിനുപകരമുള്ള വില യൊടുക്കലിനെ അംഗീകരിക്കലായി അവരുടെ മൗനത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കാ നാണ് മമ്മാച്ചി ഇഷ്ടപ്പെട്ടത്.

അങ്ങനെ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെ മറ്റൊരു വേശ്യ മാത്രമായി വിഭാവന ചെയ്തത് മമ്മാച്ചി സായുജ്യംകൊള്ളുകയും അലക്കുകാരൻ അനിയൻ തനിക്ക് നിത്യേന ചുമ്മാ കിട്ടുന്ന തുകയെടുത്ത് സന്തോഷംകൊള്ളുകയും മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ ഈ സംവിധാനത്തെക്കുറിച്ച് തികച്ചും അജ്ഞയായി തുടരുകയും ചെയ്തു.

കിണറ്റുവക്കത്തിരുന്ന ഒരു മെനകെട്ട ഉപ്പൻ തുരുമ്പുചുവപ്പുനിറമുള്ള ചിറ കടിച്ച ചിലച്ചു. കാക്കച്ചുണ്ടിൽ, അതെവിടുന്നോ തട്ടിയെടുത്ത സോപ്പിരുന്ന പതഞ്ഞു കുമിളകളായി. ഇരുണ്ട, പുക നിറഞ്ഞ, കുഞ്ഞടുക്കളയിൽ കൊച്ചുമറിയ പെരുവിര ലിലൂന്നിനിന്ന് പൊക്കമുള്ള, ഇരട്ടനിലയുള്ള, വീട്ടിലേക്ക് സ്വാഗതം നമ്മുടെ സോഫിമോൾക്ക് കേക്കിൽ ഐസിങ് ചെയ്തു. അക്കാലത്തുതന്നെ മിക്ക

സിറിയൻ ക്രിസ്ത്യാനി സ്ത്രീകളും സാരി ഉടുക്കാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നെങ്കിലും കൊച്ചുമറിയ V ആകൃതിയിൽ കഴുത്തുള്ള തുവെള്ള ചട്ടയും ഞൊറിവിശ റിയുള്ള മുണ്ടും ഉടുക്കുന്നത് തുടർന്നുപോന്നു. വീട്ടിനകത്ത് കെട്ടിയേ പറ്റു എന്നുള്ള മമ്മാച്ചിയുടെ നിർബന്ധബുദ്ധിയെത്തുടർന്ന് കൊച്ചുമറിയ കെട്ടാ റുണ്ടായിരുന്ന വെള്ളയും നീലയും കളങ്ങളുള്ള, ഞൊറിവച്ച, അവർക്ക് തീരെപേരാത്ത, പരിഹാസ്യമായമട്ടിലുള്ള ഏപ്രണിനടിയിൽ മുക്കാലും മറ ഞ്ഞനിലയിലായിരുന്നു അവരുടെ പുറകിലെ വിശറി... അവരുടെ കൈത്തണ്ട കുറുകിയതും തടിച്ചതും ആയിരുന്നു. വിരലു കൾ കോക്സ്റ്റെയ്തൽ സോസേജ്പോലെ. വിടർന്ന നാസാദ്വാരങ്ങളോടുകൂടിയ വിസ്താരമുള്ള മാംസളമായ മൂക്ക്, അവരുടെ മൂക്കിനെ കവിളിന്റെ ഇരുഭാ ഗങ്ങളുമായി വലിയ തൊലിമടക്കുകൾ യോജിപ്പിച്ചുവച്ചു. കാട്ടുജീവികളുടെ പൊന്തൻമൂക്കുപോലെ അത്, മുഖത്തിന്റെ ആ ഭാഗത്തെ മറ്റുമുഖഭാഗ ങ്ങളിൽനിന്ന് വേർതിരിച്ചുനിർത്തി. അവരുടെ ശരീരത്തെ അപേക്ഷിച്ച് വളരെ വലുതായിരുന്നു തല, ബയോളജി ലാബിലെ ഫോർമാൽഡിഹൈഡ് ലായനി യുടെ കുപ്പിയിൽ സൂക്ഷിച്ച ഗർഭസ്ഥശിശു പുറത്തുചാടി, ചുള്ളൂങ്ങാതെ ചുരു ങ്ങാതെ കാലപ്പഴക്കംകൊണ്ട് കട്ടിപ്പരുവത്തിലായതുപോലുണ്ടായിരുന്നു അവരുടെ രൂപം. അക്രൈസ്തവമായത്ര വലിപ്പമുള്ള മുലകളെ പരത്തിയ മർത്തിക്കൊണ്ട് നെഞ്ഞിനു കുറകെ മുറുകെ കെട്ടിയ ബോഡീസിനുള്ളി ലാണ് അവർ നനഞ്ഞ കാശു വച്ചിരുന്നത്. അവർ കാതിലണിഞ്ഞിരുന്ന മേക്കാമോതിരം, കട്ടിസ്വർണ്ണംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതായിരുന്നു. അവരുടെ കാതിന്റെ തട്ട്, ഭാരം കെട്ടി ഞാതത്തിയ കൊളുത്തുകൾപോലെ കഴുത്തോളം ഞാന്നുകിടന്നു. അതിൽ ഇട്ട മേക്കാമോതിരം കണ്ടാൽ കുട്ടികളുല്ലാസപൂർവ്വം മെറി-ഗൊ-റൗണ്ടിൽ (മുഴുവനായുള്ള ആട്ടമല്ല) ഇരുന്നാടിക്കളിക്കുന്നതു പോലെ തോന്നുമായിരുന്നു. അവരുടെ വലത്തേ കാതിന്റെ തട്ട ഒരിക്കൽ രണ്ടായി പിളർന്നുപോയതായിരുന്നു. പക്ഷേ പിന്നെയുമത് ഡോക്ടർ വർഗ്ഗീസ് വർഗ്ഗീസ് തുന്നിച്ചേർക്കുകയാണുണ്ടായത്.

കൊച്ചുമറിയ എന്നിട്ടും മേക്കാമോതിരമിടുന്നത് നിർത്തിയില്ല, അവർ ചെയ്തിരുന്നത് വെറും ഒരു പാചകക്കാരിയുടെ ജോലിയാണ് എങ്കിൽക്കൂടിയും അവരൊരു മാർത്തോമ ക്കാരി സിറിയൻ ക്രിസ്ത്യാനിയായിരുന്നു. ആ വിവരം പിന്നെങ്ങനെ നാലാ ളറിയും? ഒരു പുലയനോ പെലയനോ പരവനോ ഒന്നുമല്ല. തൊട്ടുകൂടാ വുന്ന, അതും ഉയർന്ന കുലത്തിലെ (ഒരു റ്റീബാഗിൽനിന്ന് റ്റീ എന്നപോലെ ക്രിസ്ത്യാനിത്തം അരിച്ചിറങ്ങിയ ക്രിസ്ത്യാനി). പിളർന്നുപോയിട്ടും തിരികെ തുന്നിച്ചേർത്ത കാതിന്റെ തട്ട്, അക്കാരണങ്ങളാൽത്തന്നെ അവരെ സംബ ന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒഴിച്ചുകൂടാനാവാത്ത ഒന്നായിരുന്നു. തന്റെ ഉള്ളിലെങ്ങോ മറഞ്ഞു കാത്തിരിക്കുന്ന ടെലിവിഷൻഭ്രാന്തുമായി, *ഹൾക്-ഹോഗൻ* ഭാന്തിയുമായി, ഇനിയും ചങ്ങാത്തത്തിലായിരുന്നില്ല അക്കാലത്ത് കൊച്ചുമറിയ. അക്കാലത്ത് അവർ ഒരു ടെലിവിഷൻ സെറ്റ് കണ്ടിട്ടുകൂടിയില്ലായിരുന്നു. ടെലിവിഷൻ എന്നൊരു സാധനം ഉണ്ടെന്നുകൂടി അക്കാലത്ത് അവർ വിശ്വസിക്കുമായിരുന്നില്ല. അങ്ങനൊരു വസ്തു ഉണ്ടെ ന്നാരെങ്കിലും അന്നു പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽത്തന്നെ അവനോ അവളോ തന്റെ വിവരമില്ലായ്മയ്ക്കിട്ട് വയ്ക്കുകയാണെന്നേ കൊച്ചുമറിയ കരുതുമായിരു ന്നുള്ളു. പുറംലോകത്തെക്കുറിച്ച് പൊതുജനം പറയാറുള്ള പലമാതിരി ഭാഷ്യ ങ്ങൾകൊണ്ട് പൊറുതിമുട്ടി ഇരിപ്പായിരുന്നു കൊച്ചുമറിയ. തന്റെ വിദ്യാഭ്യാ സമില്ലായ്മയെയും (മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന)എളുപ്പം കബളിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന സ്വഭാ വത്തെയും അവഹേളിക്കാനായി ജനം മനഃപൂർവ്വം പറയുന്നതായാണ് അവർ മിക്കവാറും എല്ലാത്തിനെയും കണ്ടിരുന്നത്. തന്റെ സ്വതേയുള്ള സ്വഭാവം മാറ്റിയേ പറ്റു എന്നു മനഃപൂർവ്വം നിശ്ചയിച്ചപ്രകാരം ഇപ്പോ കൊച്ചുമറിയ ആരെന്നാ പറഞ്ഞാലും വിശ്വസിക്കാറില്ല. കുറച്ചുമാസങ്ങൾക്കുമുമ്പ് റാഹേൽ, നീൽ ആംസ്ട്രോങ് എന്നു പേരുള്ള ഒരമേരിക്കൻ ബഹിരാകാശസഞ്ചാരി ചന്ദ്രനിലിറങ്ങിയെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ, അവർ അതിനെ പരിഹസിച്ചൊരു ചിരി ചിരിക്കുകയും ഒ.മുത്തച്ചൻ എന്നു പേരുള്ള ഒരു മലയാളി കായികാഭ്യാസി സൂര്യനിൽച്ചെന്ന് മുക്കത്ത് പെൻസിലുംവച്ച് മലക്കം മറിഞ്ഞ

കാര്യം പറ യുകയും ചെയ്തു. ഒരമേരിക്കക്കാരനേം ഇതുവരെ കണ്ടിട്ടില്ലേലും അങ്ങ നൊരു കൂട്ടർ ഭൂമിയിലുണ്ടായിരിക്കാം എന്നു സമ്മതിച്ചുകൊടുക്കാൻ തയ്യാ റായിരുന്നു കൊച്ചുമറിയ, നീൽ ആംസ്ട്രോങ് എന്നതരം വങ്കൻ പേര് ആർക്കെങ്കിലും ഉള്ളതായി സങ്കല്പിക്കാൻവരെ അവർ തയ്യാറായിരുന്നു; പക്ഷേ ചന്ദ്രനിൽ നടക്കുക എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞാലോ? പറ്റില്ല.സങ്കല്പി ക്കാനുംകൂടി പറ്റില്ല. എന്തിന്, അവർക്ക് വായിക്കാനറിയാത്ത മലയാള മനോരമ പത്രത്തിൽ വന്ന അവ്യക്തമായ ചാരനിറത്തിലുള്ള ഫോട്ടോകളെ വിശ്വസിക്കാനുംകൂടി അവർ തയ്യാറായില്ല. 'എറ്റ് റ്റു കൊച്ചുമറിയ' എന്ന് എസ്തത പറയുമ്പോഴൊക്കെ, തന്നെ അപ മാനിക്കാൻ ഇംഗ്ലിഷിൽ എന്തോ പറയുന്നതാണെന്ന് കൊച്ചുമറിയ ഉറച്ചു വിശ്വസിച്ചു. കൊച്ചുമറിയേ, വൃത്തികെട്ട കറുത്ത കുള്ളത്ത്? എന്നോ മറ്റോ ആണ് അതിന്റെ അർത്ഥമെന്ന് കരുതിപ്പോന്നു അവർ. അവനെച്ചൊല്ലി പരാതി പറയാൻ ഒരവസരം കാത്ത് അവരിരുന്നു. അവർ നല്ല പൊക്കമുള്ള ആ കേക്കിന്മേൽ ഐസിങ് ചെയ്ത് തീർത്തു. എന്നിട്ട് തല പിന്നോട്ടു ചായ്ച്ച, ബാക്കിവന്ന ഐസിങ് മുഴുവൻ തുത്ത് നാവിലേക്കിട്ടു. കൊച്ചുമറിയയുടെ പിങ്ക് നാവിൽ കണക്കറ്റ ചോക്കലേറ്റ് റ്റുത്പേസ്റ്റ് ചുരുളുകൾ. മമ്മാച്ചി മുൻവശവരാന്തയിൽനിന്ന് വിളിച്ചപ്പോൾ ('കൊച്ചുമറിയേ, കാറിന്റെ ഒച്ച കേക്കണൊണ്ടല്ലോ')അവരുടെ വായ മുഴു വൻ ഐസിങ് ആയിരുന്നതുകാരണം അവർക്കൊന്നും മിണ്ടാൻ പറ്റിയില്ല. ഐസിങ് തിന്നുതീർത്ത് അവർ നാവുകൊണ്ട് പല്ലെല്ലാം നക്കിത്തുടച്ച് നാവ് അണ്ണാക്കിൽ തൊടീച്ച, എന്തോ പുളിക്കുന്ന സാധനം തിന്നുതീർക്കുന്ന മട്ടിലുള്ള കുറെ ഒച്ചകളോടെ അതെല്ലാം വിഴുങ്ങി.

ദൂരത്തുനിന്ന് ആകാശനീലക്കാറൊച്ചകൾ (ബസ്സ്റ്റോപ് *പിന്നിട്ട്*, സ്കൂൾ പിന്നിട്ട്, മഞ്ഞപ്പള്ളി പിന്നിട്ട്, റബ്ബർമരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെയുള്ള നിരപ്പല്ലാത്ത ചുവന്ന റോഡ് പിന്നിട്ട്)കേട്ടതും പാരഡൈസ് പിക്കിൾസിന്റെ നിറംകെട്ട, അഴുക്കുപിടിച്ച പരിസരമൊന്നാകെ ചെറുമന്ത്രണങ്ങൾകൊണ്ട് നിറഞ്ഞു. അച്ചാറിടൽ(ചതയ്ക്കൽ, മുറിക്കൽ, തിളപ്പിക്കൽ, ഇളക്കൽ, ചിരകൽ, ഉപ്പിടൽ, തുക്കിനോക്കൽ, കുപ്പികൾ മുദ്രവയ്ക്കക്കൽ) നിന്നു.

"ചാക്കോ സാറ് വന്', സഞ്ചരിക്കുന്ന മന്ത്രണം പരന്നു. കത്തികൾ, അരിയൽ നിർത്തി. പച്ചക്കറികൾ കൂറ്റൻ സ്റ്റീൽ തളികകളിൽ പാതിമുറിച്ച നിലയിൽ ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടു. പാവയ്ക്കകകൾ നിരാശരായി. മുറിക്കൽ അപൂണ്ണ മായി കൈതച്ചക്കകൾ. നിറമുള്ള റബ്ബർ കൈയുറകൾ (കട്ടിയും നിറവുമുള്ള സന്തോഷം തുടിക്കുന്ന ഗർഭനിരോധനയുറകൾപോലെ) ഉൗരിമാറ്റപ്പെട്ടു. അച്ചാർമയകൈക്കകൾ കഴുകി, കോബാൾട്ടനീലനിറ ഏപ്രണിൽ തുടയ്ക്കക്ക പ്പെട്ടു. ചിതറിക്കിടന്ന തലമുടി എല്ലാവരും വെള്ള സ്കാർഫിനുള്ളിലേക്ക് തിരുകിവയ്ക്കുകയായി. മടക്കിക്കുത്തിയ മുണ്ടുകൾ എല്ലാവരും അഴിച്ച നീർത്തിയിട്ടു. ഫാക്ടറിയുടെ തുറന്ന, അരിപ്പ്നെറ്റ് വച്ച വാതിലുകൾ ഒച്ച് വച്ച സ്പ്രിങ്വിജാഗിരിസംവിധാനത്തിൽ താനേ അടഞ്ഞു. വണ്ടിവരുന്നവഴിയുടെ ഒരു വശത്ത്, പഴഞ്ചൻ കിണറിനരികത്ത് കൊട മ്പുളിമരത്തണലിൽ നീല ഏപ്രൺധാരികളുടെ ഒരു നിശബ്ദപ്പട, പച്ചച്ചു ടത്ത് കാത്തുനിന്നു. നീല ഏപ്രണിട്ട്, വെള്ളത്തൊപ്പി വച്ച, നീലയും വെള്ളയും ചേർന്ന ചുറുചുറുക്കാർന്ന കൊടികൾപോലെ അച്ചു. ജോസ്, യാക്കോ, അനിയൻ, എളയൻ, കുട്ടൻ, വിജയൻ, വാവ, ജോയ്, സുമതി, അമ്മാൾ, അന്നമ്മ, കനകമ്മ, ലത, സുശീല, വിജയമ്മ, ജോളിക്കുട്ടി, മോളിക്കുട്ടി, ലൂസിക്കുട്ടി, ബീനാമോൾ(ബസ്സിന്റെ പേരുകളുള്ള പെണ്ണുങ്ങൾ). നേരത്തേകേട്ട അസം തൃപ്തിയുടെ മുറുമുറുപ്പുകൾ, തത്കാലം കുറുകാണിക്കലിന്റെ കട്ടിയടു ക്കിനു പിന്നിൽ മറഞ്ഞിരിപ്പായി. ആകാശനീല പ്ലിമത് ഗേറ്റിനുള്ളിലേക്കു കയറി, ചരലിട്ട വഴിയിലൂടെ കുഞ്ഞുകക്കകളെ ഞെരിച്ചും ചെറിയ ചുവപ്പും മഞ്ഞയും ചരൽക്കല്ലുകളെ അങ്ങിങ്ങ് തെറിപ്പിച്ചും വരികയായി. കുട്ടികൾ അതിൽനിന്നു ചാടിയിറങ്ങി. അഴിഞ്ഞുലഞ്ഞുവീണ ജലധാരകൾ. പരന്നുപോയ തലമുടിപൊക്കിച്ചീകൽ. പിന്നെ ചുള്ളൂങ്ങിയ മഞ്ഞ

ബെൽബോട്ടവും ഒരു പ്രിയപ്പെട്ട ഗൊ-ഗൊ ബാഗും. വിമാനയാത്രാക്ഷീണംകൊണ്ട് ഉറക്കത്തിൽനിന്നു കഷ്ടപ്പെട്ടു ണർന്നുകൊണ്ട്. പിന്നെ കണങ്കാലിലെല്ലാം നീരുവച്ച മുതിർന്നവർ. കുറേ യേറെനേരമിരുന്നതുകൊണ്ട് മെല്ലെയേ ആ ഇരിപ്പിൽ നിന്നവർക്കനങ്ങാനാ കുമായിരുന്നുള്ളു. 'എത്തിയോ എല്ലാരും? മമ്മാച്ചി പുതിയ ഒച്ചകൾക്കുനേരേ-കാറിന്റെ വാതിലടയ്ക്കുന്നതിന്റെ പുറത്തേക്കിറങ്ങുന്നതിന്റെ-തന്റെ ചരിഞ്ഞ കറുത്ത കണ്ണട തിരിച്ചുവച്ച ചോദിച്ചു. അവർ വയലിൻ താഴ്ത്തിപ്പിടിച്ചു. റാഹേൽ തന്റെ കണ്ണുകാണാൻവയ്യാത്ത, സുന്ദരി അമ്മുമ്മയോട് വിസ്ത രിക്കാൻ തുടങ്ങി. 'മമ്മാച്ചീ, ഈ എസ്തതയേ... ഛർദ്ദിച്ചു. സൗണ്ട് ഓഫ് *മ്യൂസിക്കിന്റെ* പകുതിക്കുവച്ച്. എന്നിട്ടേ...' അമ്മു മകളെ സൗമ്യമായി ഒന്ന് തൊട്ടു. അവളുടെ തോളത്ത്. ആ സ്പർശത്തിനർത്ഥം 'ശ്ശ് എന്നായിരുന്നു. റാഹേൽ ചുറ്റും നോക്കി, താനൊരു നാടകത്തിനുള്ളിലാണ് നില്ക്കുന്നതെന്ന് അവൾക്കു മനസ്സിലായി. പക്ഷേ അവൾക്കതിൽ വളരെ ചെറിയൊരു വേഷമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

അവൾ പശ്ചാത്തലം മാത്രമായിരുന്നു. ഒരു പക്ഷേ ഒരു പൂവ്. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു മരം. ആൾക്കൂട്ടത്തിലെ ഒരു മുഖം. ഒരു പട്ടണപ്പൗരാവലിയിലൊരാൾ. ആരും, പച്ചച്ചുടത്തു നില്ക്കുന്ന നീലപ്പടപോലും, റാഹേലിനോട് ഹലോ പറഞ്ഞില്ല. "എവിടെ അവൾ?' മമ്മാച്ചി കാർ ശബ്ദങ്ങളോടു ചോദിച്ചു: "എവിടെ എന്റെ സോഫിമോൾ? ഇവിടെ വന്നേ, ഞാനൊന്ന് കാണട്ടെ.' അങ്ങനെ അവർ സംസാരം തുടരവേ, എഴുന്നള്ളത്താനയുടെ മിന്നിത്തി ളങ്ങുന്ന മുത്തുക്കുടപോലെ അവരെ ചുറ്റിപ്പറ്റിനിന്ന കാത്തിരിപ്പിന്റെ സംഗീതം അതോടെ പൊടിഞ്ഞു പൊടിയായി. ജനലക്ഷങ്ങളുടെ നായകന് ഇനെന്തുപറ്റി മട്ടിലെ സ്യുട്ടും തിന്നുമതി യായ റ്റൈയും അണിഞ്ഞ ചാക്കോ, താൻ ഇപ്പോ നേടിയെടുത്ത ഒരു ജോഡി റ്റെന്നീസ് ട്രോഫികളെന്നപോലെ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെയും സോഫി മോളെയും ഒമ്പതു പടിക്കെട്ടുകളിലൂടെ വീട്ടിലേക്കു നയിച്ചു. ഒരിക്കൽകൂടി പറയപ്പെട്ടത് കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങൾ മാത്രം. വലിയ കാര്യ ങ്ങൾ

ഉള്ളിന്റെയുള്ളിൽ പറയപ്പെടാതെ പതുങ്ങിയിരിപ്പായിരുന്നു. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ തന്റെ മൃദുവായ (ചിലപ്പോഴൊക്കെ അടികൊടുക്കാറുമുള്ള) സ്കൂൾ ടീച്ചറൊച്ചയിൽ പറഞ്ഞു: "ഹലോ, മമ്മാച്ചി. ഞങ്ങളെ ഒപ്പം കൂട്ടാൻ തോന്നിയ തിന് നന്ദി. ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥയിൽനിന്ന് കരകയറാൻ ഞങ്ങൾക്കിത് വല്ലാതെ ഉപകരിച്ചേക്കും.' വിമാനയാത്രാവിയർപ്പിന്റെ കൂടെ അറ്റങ്ങളിൽ പുളിച്ചുതികട്ടിനിന്ന വില കുറഞ്ഞ ഒരു പെർഫ്യം മണം മമ്മാച്ചി പിടിച്ചെടുത്തു (ഒരു കുപ്പി Dior തന്റെ അലമാരയിലെ പതുപതുത്ത, പച്ച തുകൽ പേഴ്സിലാക്കി സൂക്ഷി ച്ചിരുന്നു മമ്മാച്ചി). മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ, മമ്മാച്ചിയുടെ കൈ തന്റെ കൈകളിലെടുത്തു. വിര ലുകൾ മൃദുവായിരുന്നു. മാണിക്യക്കല്ലുമോതിരത്തിന് പക്ഷേ നല്ല ഉറപ്പാ യിരുന്നു. തന്റെ ഇരുണ്ട കണ്ണ്ട ധരിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ മമ്മാച്ചി പറഞ്ഞു. *ഹലോ* മാർഗററ്റ് (പരുക്കൻ മട്ടിലുമല്ല, വിനയാന്വിത മട്ടിലുമല്ല) "അയ്മനത്തേക്ക് സ്വാഗതം. നിന്നെ കാണാൻ പറ്റാത്തതിൽ വിഷമമുണ്ട്. നിനക്കറിയാവുന്ന തുപോലെ ഞാൻ ഏതാണ്ട് മുഴുവനായുംതന്നെ അന്ധയാണ്.' മമ്മാച്ചി മനഃപൂർവ്വം ഒരു പതിഞ്ഞരീതിയിലാണു സംസാരിച്ചത്. 'അതു സാരമില്ല. ഞാനാകെ ഒരു വല്ലാത്ത പരുവത്തിലാവും ഇരിക്കു ന്നതെന്നെനിക്ക് നല്ല തീർച്ചയാ. ഇങ്ങനെതന്നെയാണോ പ്രതികരിക്കേണ്ട തെന്ന് അത്ര നിശ്ചയമില്ലാത്ത മട്ടിൽ അവർ ചിരിച്ചു. "വെറുതെയാ. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. തന്റെ അമ്മയ്ക്കു കാണാനാവില്ല എങ്കിലും ചാക്കോ ഒരഭിമാനച്ചിരി ചിരിച്ചു. "അവളെന്നത്തെയുംപോലെതന്നെ സുന്ദരിയാ ഇപ്പോഴും.' 'ജോയെക്കുറിച്ചു കേട്ടപ്പോ എനിക്കങ്ങ; വെഷമമായി. മമ്മാച്ചി പറഞ്ഞു. ഒരിത്തിരിയല്ലാതെ ഒത്തിരിയൊന്നും വിഷമം അവരുടെ സ്വരത്തിലുണ്ടായി രുന്നില്ല.

ജോയെ-ഓർത്ത്-വിഷമം എന്ന മട്ടിലെ ആ നിശ്ശബ്ദത, ഇത്തിരി നേര ത്തേക്കവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. 'എവിടെ എന്റെ സോഫിമോൾ? ഇവിടെ വന്നേ, അമ്മുമ്മ നിന്നെയൊന്ന് കാണട്ടെ.' മമ്മാച്ചി പറഞ്ഞു. ആരോ സോഫിമോളെ മമ്മാച്ചിയുടെ അടുത്താക്കി. മമ്മാച്ചി തന്റെ ഇരുണ്ട സൺഗ്ലാസ്

തലമുടിമുകളിലേക്കു കയറ്റിവച്ചു. ചുവരിലെ മൺകാട്ടുപോത്തിന്റെ തലയിലേക്ക് ചാഞ്ഞുനോക്കുന്ന പൂച്ചയുടെ കണ്ണുകൾ പോലെ തോന്നിച്ചു അവ. മൺകാട്ടുപോത്ത് പറഞ്ഞു. പറ്റില്ല. ഒട്ടും *പറ്റില്ല*. മൺ-കാട്ടുപോത്തിന്റെ ഭാഷയിൽ. കോർണിയ മാറ്റിവച്ചതിനുശേഷവും മമ്മാച്ചിക്കാക്കെ കാണാമായിരുന്നത് നിഴലും വെളിച്ചവും മാത്രം. ആരെങ്കിലും വാതിലക്കൽ നില്ക്കുകയാ ണെങ്കിൽ, ആരോ വാതിലക്കൽ നില്പുണ്ടെന്ന് മനസ്സിലാവും. പക്ഷേ ആരാ ണതെന്നു മനസ്സിലാവില്ല. കൺപീലി ചെന്നു മുട്ടുംവിധം അരികിൽ പിടിച്ചാൽ, ഒരു ചെക്കോ ഒരു രസീതോ ഒരു ബാങ്ക് കറൻസിയോ വായിച്ചെടുക്കാം എന്ന അവസ്ഥ. കണ്ണി നുനേരേ പിടിച്ച് കണ്ണതിലൂടെ ഓടിക്കും. വാക്കിൽനിന്ന് വാക്കിലേക്ക് കണ്ണ പായിക്കും. സോഫിമോളെ തന്റെ കണ്ണിനടുത്തേക്ക് വലിച്ചടുപ്പിച്ച് മമ്മാച്ചി നോക്കു ന്നതും നോക്കിനിന്നു പട്ടണപ്പൗരാവലിയംഗം (മാലാഖ ഉടുപ്പിട്ട). ഒരു ചെക്ക് വായിച്ചെടുക്കാൻ നോക്കുംപോലെ. ഒരു ബാങ്ക് കറൻസി പരിശോധിക്കും പോലെ. മമ്മാച്ചി(തമ്മിൽ ഭേദമായ കണ്ണുകൊണ്ട്). ചുവപ്പുകലർന്ന തവിട്ടു തലമുടി (ഉം...അൽ ഉം...സ്വർണ്ണത്തലമുടി,) കണ്ടു. രണ്ട് തടിച്ച, മറുകുക വിളുകൾ(ഉം... അൽ. ഉം ...തുടുത്ത) കണ്ടു. നീലച്ചാരനീലക്കണ്ണുകൾ കണ്ടു. 'പപ്പാച്ചിയുടെ അതേ മൂക്ക്, മമ്മാച്ചി പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട സോഫിമോളോട് ചോദിച്ചു: "പറഞ്ഞേ, മോള സുന്ദരിയാണോ? "അതെ, സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. 'പൊക്കമുണ്ടോ? 'എന്റെ പ്രായത്തിനു വേണ്ട പൊക്കം. സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. "നല്ല പൊക്കമുണ്ട്. എസ്തതയെക്കാളുമുണ്ട്. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. 'അവളവനെക്കാൾ മൂത്തതാണ്. അമ്മു പറഞ്ഞു. 'എന്നാലും...' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു.

കുറച്ചപ്പുറത്തേക്കുമാറി, റബ്ബർമരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ കുറുക്കുവഴിയിലൂടെ വെളുത്ത കയറിവന്നു. നഗ്നശരീരിയായി. ഇൻസുലേറ്റ് ചെയ്ത ഇലക്ട്രിക് വയറിന്റെ ഒരു ചുരുൾ ഒരു തോളത്ത് തുക്കിയിട്ട് ഇരുണ്ടനീലയും കറുപ്പും ചേർന്ന പ്രിന്റഡ് കൈലി, മുട്ടിനുമുകളിൽ അയച്ച മടക്കിക്കുത്തിക്കൊണ്ട്. ശരീരത്തിന്റെ പിൻവശത്ത് ജന്മാടയാള മരത്തിലെ ഭാഗ്യ-ഇല (സമയത്ത് കാലവർഷം കൊണ്ടുവരുന്നത്). രാത്രികാലത്തെ ശരത്കാലയില.

അയാൾ മരങ്ങൾക്കിടയിൽനിന്ന് വഴിത്താരയിലേക്ക് കയറുംമുമ്പുതന്നെ റാഹേലയാളെ കണ്ടു. എന്നിട്ട് നാടകത്തിൽനിന്നു മെല്ലെ ഊർന്നുരക്ഷപ്പെട്ട അയാളുടെ അടുത്തേക്കു പോയി.

അമ്മു അവൾ പോകുന്നതു കണ്ടു. തങ്ങളുടെ വിപുലമായ ഔദ്യോഗികമായ അഭിവാദനം, വേദിക്കു പുറത്ത് അവർ അവതരിപ്പിക്കുന്നത് അവൾ നോക്കിനിന്നു തന്നെ കുട്ടികൾ പഠിപ്പിച്ച അതേമട്ടിൽ, മുണ്ടിന്റെ മുൻഭാഗം വിടർത്തി പാവാടപോലാക്കി ദ കിങ് ബ്രേക്ഫാസ്റ്റ് എന്ന സിനിമയിലെ ഇംഗ്ലിഷുകാരി പാൽക്കാരിയെപോലെ അവരെ ഉപചാരപൂർവ്വം വണങ്ങി വെളുത്ത. റാഹേലും താണുവണങ്ങി ('ബോ' എന്നു പറഞ്ഞിട്ട)എന്നിട്ടവർ കൈകൾ കോർക്കുകയും ഏതോ യോഗത്തിലെ ബാങ്കുദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ഭാവത്തിൽ ഗൗരവത്തിൽ കൈപിടി ച്ചുകുലുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇരുണ്ടമരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ പലവർണ്ണ സൂര്യപ്രകാശം അരിച്ചിറങ്ങു ന്നതിൽ മുങ്ങിനിന്ന് തന്റെ മകളെ — കാറ്റുകൊണ്ടുതിവീർപ്പിച്ച ഒരു കുഞ്ഞ ന്നപോലെ അനായാസമായി പൂപോൽ വെളുത്ത എടുത്തുയർത്തുന്നത് നോക്കിനിന്നു അമ്മു. അയാളവളെ മുകളിലേക്കെറിഞ്ഞുപിടിച്ചപ്പോൾ റാഹേ ലിന്റെ മുഖത്ത് വായുവിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന കുഞ്ഞിന്റെയെന്നപോലുള്ള ആഹ്ളാദം കണ്ടു അമ്മു. വിഭജനവരകളോടുകൂടിയ ഒരു ചോക്കലേറ്റ് ബാറിനെ ഓർമ്മിപ്പിക്കും മട്ടിൽ, വെളുത്തയുടെ വയറിലെ പേശികൾ തൊലിത്താഴെ വലിഞ്ഞുമുറു കുന്നതും ഉരുണ്ടുകൂടുന്നതും അവൾ കണ്ടു. ഒരു കുട്ടിയുടെ പരന്നശരീര ത്തിൽനിന്ന് ഒരൊത്ത പുരുഷശരീരത്തിലേക്കുള്ള ആ ശാന്തമായ മാറ്റം കണ്ടവളത്ഭതപ്പെട്ടു. വടിവൊത്ത ദൃഢശരീരം. ഒരു നീന്തൽക്കാരന്റെ ശരീരം. ഒരു നീന്തൽക്കാരനാശാരി ശരീരം. ശരീരത്തിനു കൊടുക്കുന്ന ഒരു പോളീഷ കൊണ്ട് പോളിഷ്

ചെയ്തത്. ഉയർന്ന കവിളെല്ലുകളും ഒരു വെളുത്ത, അതിവേഗപ്പുഞ്ചിരിയുമുള്ള വെളുത്ത. അയാളുടെ ആ പുഞ്ചിരി, കുട്ടിക്കാലവെളുത്തയെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. വെല്യ പാപ്പനെ തേങ്ങ എണ്ണാൻ സഹായിക്കുന്നത്. അവൾക്കുവേണ്ടി താനുണ്ടാ ക്കിയ കുഞ്ഞുസമ്മാനങ്ങൾ, അവൾക്കവനെ തൊടാതെടുക്കാൻ പാകത്തിൽ നീർത്ത കൈത്തലത്തിൽ നീട്ടിപ്പിടിച്ചു നില്ക്കുന്നത്. വള്ളങ്ങൾ, പെട്ടികൾ, കുഞ്ഞു കാറ്റാടിമില്ലുകൾ.. അവനെക്കാൾ അത്ര ചെറുതൊന്നുമായിരുന്നില്ല അവളെങ്കിൽപ്പോലും. അമ്മുക്കുട്ടി എന്നാണവനവളെ വിളിച്ചിരുന്നത്. കുട്ടി യായിരുന്നപ്പോഴത്തെ അവനുമായി വളർന്നു പുരുഷനായിത്തീർന്ന അവന് ഒരു സാമ്യവുമില്ലെന്നവൾക്കുതോന്നി. അങ്ങനെ നോക്കിനോക്കിനില്ക്കെ ആൺകുട്ടിക്കാലത്തിൽനിന്ന് പുരുഷനാകലിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ അവ നാകെ കൂടെക്കൊണ്ടുവന്ന യാത്രാസാമാനം അവന്റെയാ പുഞ്ചിരിമാത്ര മായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന്, ഘോഷയാത്രയിൽ റാഹേൽ കണ്ടത് അവനെത്തന്നെയാ കണേ എന്നാശിക്കാൻ തുടങ്ങി അവൾ. രോഷത്തോടെ കൊടിപിടിച്ചതും വായുവിലേക്ക് കൈകളുയർത്തിയതും അയാൾതന്നെയാകണേ എന്നവൾ പ്രാർത്ഥിക്കാൻ തുടങ്ങി. കരുതലോടെ അയാളെടുത്തണിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഉല്ലാ സഭാവത്തിനടിയിൽ സദാ മിടിക്കുന്ന, ജീവസ്സുറ്റ ഒരു രോഷം, അയാൾ കാത്തുവയ്ക്കുന്നുണ്ടാവണേ തന്നെപ്പോലെതന്നെ, ഈ ചിട്ടപ്പടി മാന്യപരി വേഷ ലോകത്തിനെതിരായി, എന്നവൾ കൊതിച്ചു. അതയാൾതന്നെയാകാനവൾ കൊതിച്ചു. തന്റെ മകൾക്കയാളുടെ അടുത്തുള്ള ശാരീരികമായ അടുപ്പത്തിന്റെ ആഴം കണ്ടവളത്ഭതപ്പെട്ടു. തനെ പൂർണ്ണമായും തഴഞ്ഞുകൊണ്ടുള്ള മറ്റൊ രു ലോകം തന്റെ മകൾക്കുണ്ടെന്നതും അവളെ അമ്പരപ്പിച്ചു. തനിക്ക് യാതൊരു പങ്കുമില്ലാത്ത സ്പർശത്തിന്റെ ലോകം, പുഞ്ചിരിയുടെയും പൊട്ടി ച്ചിരിയുടെയും ലോകം. തനിക്ക് അസൂയയുടെ ഒരു ചുവപ്പുരാശി തന്റെ ചിന്തകളിലുണരുന്നത് അവ്യക്തമായി അമ്മു തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ആരോടാണ് തനിക്കസുയ എന്നാലോചിക്കുവാൻ

അവൾ, അവളെ അനുവദിച്ചില്ല. പുരു ഷനോടോ അതോ തന്റെ മകളോടോ, അതോ പരസ്പരം വിരലുകൾ കൈകോർത്തുപിടിച്ചു. പെട്ടെന്നു പുഞ്ചിരിയുതിർക്കുന്ന അവരുടെ മാത്രം ലോകത്തിനോടു മാത്രമോ? റബ്ബർമരത്തണലത്ത് സൂര്യവെളിച്ചത്തുട്ടുകൾ ന്യത്തം ചെയ്യുന്ന ശരീ രവുമായി റാഹേലിനെ കൈകളിലെടുത്തു നിന്ന ആ മനുഷ്യൻ നോട്ടമൊ ന്നുമുകളിലേക്കാക്കിയതും അമ്മുവെന്റയാ നോട്ടം കണ്ടു കുഴൽക്കണ്ണാടിയി ലൂടെ ഒരൊറ്റ ക്ഷണികനിമിഷമായി പരിണമിച്ചു നൂറ്റാണ്ടുകൾ. ചരിത്രത്തിന് അടി പതറിപ്പോയി. അപ്രതീക്ഷിതമായി. ഒരു പഴയ പാമ്പുറപോലെ ചരിത്രം ഉരിക്കപ്പെട്ടു. അതിനുമേൽ ഉണ്ടായിരുന്ന അടയാളങ്ങൾ, മുറിപ്പാടുകൾ, കഴിഞ്ഞുപോയ യുദ്ധം കൊടുത്ത മുറിവുകൾ, പിന്നോക്കം നടന്ന ദിവസ ങ്ങൾ, എല്ലാം കൊഴിഞ്ഞുപോയി. അതിന്റെയെല്ലാം സ്ഥാനത്ത് ഒരു പരി വേഷം, പുഴയിലെ വെള്ളത്തെ എന്നപോലെ, ആകാശത്തെ സൂര്യനെ എന്ന പോലെ, തൊട്ടറിയാവുന്ന ഒരു മിന്നിത്തിളക്കം. ചൂടുദിവസത്തിലെ ചൂട പോലെ, ചൂണ്ടയിലെ വലിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ചൂണ്ടച്ചരടെന്നപോലെ വളരെ വ്യക്തം എന്നതിനാൽത്തന്നെ ആരും ശ്രദ്ധിക്കാതെപോയേക്കാവുന്ന ഒന്ന്. ആ കുഞ്ഞുനിമിഷനേരത്തേക്കൊന്നു മുഖമുയർത്തിയ വെളുത്ത, തന്റെ കണ്ണിൽ ഇന്നോളം പെടാത്ത കാര്യങ്ങളൊക്കെയാണു കണ്ടത്. ചരിത്ര ത്തിന്റെ ഇടുങ്ങിയ മനഃസ്ഥിതി കാരണം, പരിധികൾക്കപ്പുറം മറഞ്ഞുകിടന്ന കാര്യങ്ങൾ. ലളിതമായ കാര്യങ്ങൾ. ഉദാഹരണത്തിന്, റാഹേലിന്റമ്മ ഒരു സ്ത്രീയാണെന്ന കാര്യം. ആഴനുണക്കുഴികളുണ്ടവളുടെ പുഞ്ചിരിക്കെന്ന് പുഞ്ചിരി കണ്ണുകളിൽ നിന്നു മറഞ്ഞിട്ടും പിന്നെയുമൊത്തിരിനേരം അതവളുടെ മുഖത്ത് തങ്ങി നില്ക്കാറുണ്ട് എന്ന് ഉരുണ്ടുറച്ച് എല്ലാം തികഞ്ഞതാണവളുടെ തവിട്ടുകൈ കൾ എന്ന് അവളുടെ തോളുകൾ തിളങ്ങുന്നുവെന്ന്. പക്ഷേ കണ്ണ് എവി ടെയോ ആയിരുന്നുവെന്ന്, ഇനിമേൽ താനവൾക്ക് സമ്മാനങ്ങൾ കൊടു ക്കുമ്പോൾ, അവൾക്കുതന്നെ തൊടേണ്ടിവരാത്തതരത്തിൽ ഉള്ളംകൈയിൽ വച്ച് കൊടുക്കേണ്ടതില്ല അവ എന്ന് എല്ലാം

അയാളറിഞ്ഞു. അവന്റെ വള്ളങ്ങളും പെട്ടികളും അയാളുടെ കുഞ്ഞുകാറ്റാടി മില്ലുകൾ. സമ്മാന ങ്ങൾ സമ്മാനിക്കുന്ന ആൾ മാത്രമായി ഒതുങ്ങിനില്ക്കേണ്ടതില്ല താനെന്നും അയാളറിഞ്ഞു. തനിക്കു തരാൻ അവളുടെ കൈയിലുമുണ്ട് സമ്മാനങ്ങൾ.

ഈ അറിവ് അയാളിലേക്ക് ഒരു കത്തിയുടെ വാൾത്തലപോലെ ആഴ്ന്നി റങ്ങി. ചൂടും തണുപ്പും ഒരുമിച്ച് ഒറ്റ നിമിഷമേ വേണ്ടിവന്നുള്ളു. അതിന്

അവൻ കണ്ടു എന്ന് അമ്മുവും കണ്ടു. അവൾ നോട്ടം മാറ്റിക്കളഞ്ഞു. അവനും. ചരിത്രത്തിന്റെ പിണിയാളുകൾ തിരികെ വന്നു. അവകാശവാദ മുന്നയിക്കാൻ. പഴയ, കീറരോമത്തൊലിയിൽ അതിനെ വീണ്ടും പൊതിഞ്ഞു വയ്ക്കക്കാൻ.. എവിടെയാണോ അതെല്ലാം കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്നത്. അവി *ടേക്ക്* വലിച്ചിഴച്ചുകൊണ്ടുപോകാൻ. ആരെ സ്നേഹിക്കണം എന്നു നിഷ്കർ ഷിക്കുന്ന പ്രണയനിയമങ്ങൾ ഉള്ളയിടത്തേക്ക് എങ്ങനെ, എത്ര എന്നെല്ലാ മുള്ള പ്രണയനിയമങ്ങൾ.

അമ്മു വരാന്തയിലേക്കു കയറിപ്പോയി. നാടകത്തിലേക്ക് തിരികെ പോയി അവൾ. വിറപൂണ്ടുകൊണ്ട്.

വെളുത്ത നോട്ടം താഴ്സത്തി, താൻ കൈയിലെടുത്തിരിക്കുന്ന അംബാസഡർ എസ്.ഇൻസെക്റ്റിനെ നോക്കി. അയാളവളെ താഴെ നിർത്തി. വിറപൂണ്ടു കൊണ്ടുതന്നെ. അവളുടെ പൊട്ട ഉടുപ്പിലേക്ക് നോക്കി അയാൾ ചോദിച്ചു. 'എന്നതാ ഈ കാണുന്നേ! എന്തു ഭംഗി! കല്യാണം കഴിക്കാനോകു വാനോ?' റാഹേലയാളുടെ കക്ഷത്തിൽ കൈയിട്ട ദാക്ഷിണ്യമേതുമില്ലാതെ ഇക്കി ളിയിട്ടു അയാളെ. ഇക്കിളി ഇക്കിളി ഇക്കിളി "ഞാൻ ഇനലെ കണ്ടായിരുന്നല്ലോ. അവൾ പറഞ്ഞു. അയാളാകെ അമ്പരന്നതുപോലെ ഒച്ച വലുതാക്കി ചോദിച്ചു: "എപ്പോ? റാഹേൽ പറഞ്ഞു: "നൊണയൻ. നൊണയനുമാ, നാടകക്കാരനുമാ. ഞാങ്കണ്ട ഇന്നലെ. അപ്പോ നീയ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റായിരുന്നു. ഷർട്ടൊക്കെയിട്ട്, ചുവന്ന കൊടീം പിടിച്ച്.

എന്നിട്ടെന്ന് കണ്ടില്ലെന്ന മട്ടിൽ പോയി.' വെളുത്ത പറഞ്ഞു: ''അയ്യോ, കഷ്ടം! അങ്ങനെ ചെയ്യുവോ ഞാൻ? കുഞ്ഞൊന്നു പറഞ്ഞേ, വെളുത്ത എപ്പഴേലും ചെയ്യുവോ അങ്ങനൊക്കെ? കുഞ്ഞുകണ്ടതേ, കൊറേക്കാലം മുമ്പ് കാണാതെ പോയ എന്റെ ഇരട്ട സഹോദരൻ ഉറുമ്പനെ ആയിരിക്കും.' "കാണാതെ പോയ ഏത് ഇരട്ടസഹോദരനാ?' റാഹേൽ ചോദിച്ചു. 'ആ മണ്ടൻ ഉറുമ്പനേ. അങ്ങ് കൊച്ചീ താമസിക്കുന്നു...' "ഏത് ഉറുമ്പൻ? അയാളുടെ കണ്ണിലെ തിളക്കം കണ്ടു പെട്ടെന്നവൾ. 'നൊണയൻ, അത് ഉറുമ്പനൊന്നുമായിരുന്നില്ല. അത് നീതന്നെ ആയിരുന്നു." വെളുത്ത ചിരിച്ചു. അത് ഉള്ളിൽനിന്നുതന്നെ വന്നൊരു ശരിക്കും ഭംഗിയുള്ള ചിരിയായിരുന്നു."ഞാനായിരുന്നില്ല അത്. ഞാൻ മേലാതെ കെടക്കുവായി രുന്നു. അയാൾ പറഞ്ഞു. ''കണ്ടോ,കണ്ടോ ചിരിക്കുന്നത്. അതിനർത്ഥം അത് നീ ആയിരുന്നെന്നാ. ചിരി പറയണത് അത് നീ ആയിരുന്നു എന്നാ, റാഹേൽ പറഞ്ഞു. ''ഇംഗ്ലിഷിലാ അങ്ങനെ. എന്റെ മലയാളം ടീച്ചർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതേ, ചിരിച്ചാലതിനർത്ഥം അത് ഞാനായിരുന്നില്ല എന്നാണെന്നാ, വെളുത്ത പറഞ്ഞു. ഒരു നിമിഷമെടുത്തു റാഹേലിനപ്പറഞ്ഞത് മനസ്സിലായിവരാൻ. അവ ളൊരിക്കൽക്കൂടി അവനെ ഇക്കിളിയിട്ടു. ഇക്കിളിഇക്കിളിഇക്കിളി ചിരിനിർത്താതെതന്നെ, സോഫിമോൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള നാടകത്തിലേ ക്കുനോക്കിക്കൊണ്ട് അയാൾ ചോദിച്ചു: ''എവിടെ നമ്മുടെ സോഫിമോൾ? നമുക്കവളെ ഒന്നു കാണണ്ടേ? അവളെ ഓർത്തു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടോ അതോ അവളെ അവിടെങാനും മറന്നിട്ടോ? 'അങ്ങോട്ടു നോക്കണ്ട,' പെട്ടെന്നവൾ പറഞ്ഞു. റബ്ബർമരങ്ങളെ ക്രൈഡവ്-വേയിൽനിന്ന് വേർതിരിക്കുന്ന സിമന്റ് പാര പ്പെറ്റിൽ നിന്നുകൊണ്ട് അവൾ കൈകൾകൊണ്ടയാളുടെ കണ്ണു പൊത്തി. ''അതെന്താ? വെളുത്ത ചോദിച്ചു. 'നീയങ്ങനെ ചെയ്യണ്ടെന്നാ എനിക്ക് അത്രേയുള്ളു കാരണം, റാഹേൽ പറഞ്ഞു. വിയർത്തൊട്ടുന്ന കുഞ്ഞിക്കെകൾകൊണ്ടയാളുടെ കണ്ണു പൊത്തി, അയാളുടെ പുറത്തു തൂങ്ങി, കാലുവളച്ച് അരക്കെട്ടിൽ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു കിടക്കുന്ന ഒരു അംബാസിഡറായി (എയർപോർട്ട് മാലാഖയായി വേഷം കെട്ടിയ ഒരു ചില്ലപ്രാണി (സ്റ്റിക് ഇൻസെക്റ്റ്) വെളുത്ത ചോദിച്ചു: "എസ്തമോനെവിടെ?

അവനെ കണ്ടില്ലല്ലോ." 'ഓ, ഞങ്ങളവനെ കൊച്ചീല വിറ്റു. ഒരു ചാക്ക് അരിക്കായി. പിന്നെ ഒരു ടോർച്ചിനുമായി. അവളുടെ വടിപോലെനിൽക്കുന്ന ഉടുപ്പിന്റെ പരുക്കൻ ലെയ്തസ് പൂക്കൾ വെളുത്തയുടെ പുറത്തുരസി. ലെയ്തസ് പൂക്കളും ഭാഗ്യ യിലയും ഒരു കറപ്പുപിൻവശത്ത് തിളങ്ങിനിന്നു എസ്തതയ്ക്കുവേണ്ടിയുള്ള നാടകം തിരഞ്ഞപ്പോഴാണ്, അവനവിടെയെ ങ്ങും ഇല്ലെന്നവളറിഞ്ഞത്.

തിരികെ നാടകത്തിലേക്കെത്തിനോക്കിയാലോ, അവിടെ തന്റെ പൊക്ക ക്കേക്കിനു പുറകിലായി, പൊക്കമില്ലാത്ത കൊച്ചുമറിയ എത്തിയിരുന്നു.

'കേക്കെത്തി.' കൊച്ചുമറിയ അല്പമുച്ചത്തിൽ മമ്മാച്ചിയോടു പറഞ്ഞു. കണ്ണുകാണായ്മയോടൊപ്പം മറ്റ് ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ ശക്തിയും കുറയും എന്ന ധാരണക്കാരിയായിരുന്നു അവർ.

"കണ്ടോ, കൊച്ചുമറിയേ, നമ്മടെ സോഫിമോളെ കാണാമോടീ നെനക്ക്?' മമ്മാച്ചി ചോദിച്ചു.

'കണ്ടു കൊച്ചമ്മേ, എനിക്കവളെ കാണാമേ, കൊച്ചുമറിയ ഒച്ചകൂട്ടി പറഞ്ഞു.

അവർ സോഫിമോളെ നോക്കി വിസ്താരം കൂട്ടി ഒരു ചിരി ചിരിച്ചു. അവർക്ക് സോഫിമോളുടയെത്ര പൊക്കമേയുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. എങ്ങ നൊക്കെ പണിപ്പെട്ടിട്ടും, ഒരു സിറിയൻ ക്രിസ്ത്യാനിക്കുവേണ്ടുന്നതിലും കുറവുയരം.

'അവൾക്കവളടമേടെ നെറമാ, കൊച്ചുമറിയ പറഞ്ഞു.

'പപ്പാച്ചിയുടെ മൂക്കാ, മമ്മാച്ചി തറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു.

''അതെനിക്കറിയാമേല. എന്നതായാലും കൊച്ച ഒരു സുന്ദരിക്കുട്ടിയാ. ഒരു കുഞ്ഞുമാലാഖയാ', കൊച്ചുമറിയ അത്യുച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു.

കുഞ്ഞുമാലാഖമാർ ബീച്ച്-നിറക്കാരും ബെൽബോട്ടമിട്ടവരും ആയിരുന്നു. കുഞ്ഞുചെകുത്താന്മാർ, എയർപോർട്ട് ഫെയറി ഫ്രോക്കണിഞ്ഞ ചെളിത്ത വിട്ടുനിറക്കാരും കൊമ്പുകളായി മാറിയേക്കാവുന്ന മുഴകൾ നെറ്റിയുടെ വശ ങ്ങളിൽ ഉള്ളവരുമായിരുന്നു. ലവ് ഇൻ റ്റോക്കിയോയിൽ തലമുടിജലധാര യുള്ളവർ. പുറകോട്ടു വായിക്കുന്ന സ്വഭാവമുള്ളവർ. ശ്രദ്ധിച്ചുനോക്കിയാൽ നിങ്ങൾക്കവരുടെ കണ്ണുകളിൽ ചെകുത്താനെ കാണാനാവും. കൊച്ചുമറിയ സോഫിമോളുടെ രണ്ടു കൈകളും തന്റെ കൈകളിലെ ടുത്ത്, കൈപ്പത്തികൾ തന്റെ മുഖത്തിനു നേർക്കുയർത്തി ഉള്ളിലോട്ടാഞ്ഞു ശ്വാസമെടുത്ത് മണത്തുനോക്കി. 'അവരെന്താ ചെയ്യുന്നത്?' സോഫിമോൾ ചോദിച്ചു. പതുപതുത്ത ലണ്ടൻ കൈകൾ പരുക്കൻ അയ്മനം കൈകൾകൊണ്ട് മുറുകെ പിടിച്ച നിലയിൽ. "ഇവരാരാ? എന്തിനാ ഇവരെന്റെ കൈ മണത്തുനോക്കുന്നത്? 'അവർ പാചകക്കാരിയാ. അവരുമ്മ വയ്ക്കുന്ന രീതി ഇങ്ങനാ, ചാക്കോ പറഞ്ഞു. "ഉമ്മ വയ്ക്കക്കലോ?' സോഫിമോൾ വിശ്വാസംവരാതെയും കൗതുക ത്തോടെയും ചോദിച്ചു. 'എന്തു രസം' മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു: ''ഒരുതരം മണം പിടിക്ക ലുപോലുണ്ട്. ആണുങ്ങളും പെണ്ണുങ്ങളും, പരസ്പരം ഇതേമാതിരി ചെയ്യാ റുണ്ടോ? അങ്ങനെ ചോദിച്ചതും അവരാകെ ഒന്നു ചമ്മി. ചോദ്യത്തിലെ ഭാവം അങ്ങനെയായിത്തീരും എന്നു വിചാരിച്ചല്ല അവരങ്ങനെ ചോദിച്ചത്. പ്രപഞ്ച ത്തിലങ്ങനെ, നാണിച്ചുവ്ശായ ഒരു സ്കൂൾടീച്ചർ-തുള. 'ഉവ്വവ്വ, എപ്പഴും ചെയ്യാറുണ്ട്. അങ്ങനെയാണ് ഞങ്ങൾ കുട്ടികളെ ഉണ്ടാക്കുന്നത്. പുച്ഛത്തിലുള്ള ഒരു പിറുപിറുക്കലാണ് അമ്മു ഉദ്ദേശിച്ച തെങ്കിലും അതല്പം ഉച്ചത്തിലായിപ്പോയി. ചാക്കോ അവളെ അടിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ട് അവളും അയാളെ അടിച്ചില്ല.

പക്ഷേ, കാത്തിരിപ്പന്തരീക്ഷത്തിനു ദേഷ്യമായി. 'എന്റെ ഭാര്യയോട് നീ മാപ്പുചോദിക്കണം അമ്മു. ചാക്കോ, സംരക്ഷ കന്റേതായ ഔചിത്യഭാവത്തിൽ (മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ, മുൻഭാര്യ. ചാക്കോ എന്ന റോസാപ്പു അയാൾക്കുനേരേ വീശി പറയില്ലെന്നാശിച്ചുകൊണ്ട്) മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. 'ഏയ്ക്ക് വേണ്ട. എനിക്കു പറ്റിയ തെറ്റാണത്. ഞാൻ ആ ഒരർത്ഥം വരണമെന്ന് വിചാരിച്ചതേയല്ല. ഞാനുദ്ദേശിച്ചത്, ആലോചിക്കുമ്പോ നല്ല രസമുണ്ടല്ലോ.' ചാക്കോ പറഞ്ഞു, ''അത് തികച്ചും ന്യായമായ ചോദ്യമായിരുന്നു. അമ്മു മാപ്പുപറയേണ്ടതെന്നാണെന്നേ ഞാൻ പറയു.' 'ഇപ്പോ മാത്രം കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ട ഏതോ തുലഞ്ഞ, ദൈവവും ഉപേ ക്ഷിച്ച കാട്ടുജാതിക്കാരെപ്പോലെ പെരുമാറണോ നമ്മൾ? അമ്മു ചോദിച്ചു. *മാർഗററ്റ്* കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. 'ഓ, ഡിയർ' നാടകത്തിലെ ദേഷ്യം നിറഞ്ഞ നിശ്ശബ്ദതയിലൂടെ (പച്ചച്ചുടിൽ നീല പ്പട്ടാളം അപ്പോഴും എല്ലാം നിരിക്ഷിച്ചുനിലപായിരുന്നു.) അമ്മു പ്ലിമത്തിലേക്ക് തിരികെ നടന്നു. സ്യുട്ടകെയ്സ് പുറത്തേക്കെടുത്തു. കാറിന്റെ വാതിലടച്ചു. എന്നിട്ട സ്വന്തം മുറിയിലേക്ക് തിളക്കത്തോളുമായി നടന്നുപോയി. എവിടന്നുകിട്ടി അവൾക്കീ അഹങ്കാരം പിടിച്ച *മട്ട്* എന്ന് സർവ്വരെയും അമ്പരപ്പിലാഴ്ത്തിക്കൊണ്ട്. ശരിക്കും, അത് അമ്പരക്കേണ്ട കാര്യംതന്നെയായിരുന്നു. കാരണം, അവളെ ഇത്തരത്തിൽ പെരുമാറാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതരം വിദ്യാഭ്യാസമോ ആ മട്ടിലെ പുസ്തകവായനയോ അത്തരം ആളുകളെ കണ്ടുമുട്ടലോ ഒന്നുമായിരുന്നില്ല അവൾക്കു കിട്ടിയിരുന്നത്. അവളത്തരത്തിലുള്ള ഒരു ജന്തുജന്മം ആയിരുന്നെന്നേ പറയാനാവൂ.

കുട്ടിപ്രായത്തിൽ, അവൾക്കു വായിക്കാൻ നല്കപ്പെട്ട അച്ഛൻ കരടി-അമ്മ ക്കരടിപരമ്പരയിലെ കഥകളെയെല്ലാം തികഞ്ഞ പുച്ഛത്തോടെ കാണാ നവൾ വേഗം പഠിച്ചു. അവളുടെ കഥാഭേദങ്ങളിൽ എപ്പോഴും അച്ഛൻ കരടി, അമ്മ ക്കരടിയെ പിച്ചളപ്പുപ്പാതംകൊണ്ടടിച്ചു. അമ്മക്കരടി അടികളെല്ലാം ക്ഷമ യോടെ നിശ്ശബ്ദമായി സഹിച്ചുപോന്നു. തനിക്കു ചുറ്റും ഭീകരമായ വലനെയ്തതുകൂട്ടുന്ന അച്ഛനെയാണ് വളർച്ച യുടെ വർഷങ്ങളിലവൾ കണ്ടത്. സന്ദർശകരോട് ഏറ്റവും മര്യാദയോടെ, അവരുടെ മനംകവരുംമട്ടിൽ, പെരുമാറി അദ്ദേഹം. ഇനി അഥവാ സന്ദർശ കരെങ്ങാൻ വെള്ളക്കാരാണെങ്കിലോ, അവരുടെ കാലുപിടിക്കാൻവരെ തയ്യാ റായി. വാലാട്ടലല്ലാത്ത മറ്റെല്ലാം ചെയ്തു. അനാഥമന്ദിരങ്ങൾക്കും കുഷ്ഠ രോഗകേന്ദ്രങ്ങൾക്കും ഉദാരമായി സംഭാവന ചെയ്തു. സദാചാരമയനും സംസ്കൃതചിത്തനും ഉദാരനും ആയി തന്റെ രൂപം പൊതുജനമദ്ധ്യേ കെട്ടി പ്പൊക്കാനദ്ദേഹം അശാന്തപരിശ്രമം നടത്തി. പക്ഷേ ഭാര്യയ്ക്കക്കും കുട്ടിക ൾക്കും മുന്നിൽമാത്രം, ദുഷ്ടത നിറഞ്ഞ സൂത്രശാലിത്വത്തോടെ പൈശാ ചികമായി, സംശയാലുവായി, ഗുണ്ടാമട്ടിൽ ഓരോ കടുംകൈകൾ ചെയ്തതു പോന്നു അദ്ദേഹം. അവരെ അടിക്കുകയും അവഹേളിക്കുകയും ചെയ്തിട്ട്, ഇത്ര നല്ലൊരു ഭർത്താവിനെയും അച്ഛനെയും കിട്ടിയതിൽ ബാക്കിയുള്ളവ രുടെ അസൂയ സഹിക്കാൻ അവരെ ബാദ്ധ്യസ്ഥരാക്കുകയും ചെയ്തു. പപ്പാച്ചി ജോലിസ്ഥലത്തുനിന്ന് തിരികെയെത്തി അമ്മുതെയും മമ്മാ ച്ചിയെയും അടിച്ചു വീട്ടിൽനിന്നോടിക്കുമ്പോൾ, അവരുടെ \_\_ വീടിനുചുറ്റുമുള്ള മയിലാഞ്ചിപ്പൊന്തയിൽ ഒളിച്ചിരുന്ന (ചുറ്റുവട്ടത്തെ വീടുകളിലെ ആളുക ളെങ്ങാൻ അവരെ കണ്ടാലോ എന്നു ഭയന്ന്) തണുത്ത ശിശിരരാത്രികൾ ചെലവഴിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട് ഡൽഹിയിൽ വച്ച് അമ്മുന് അത്തരമൊരു രാത്രിയിൽ, അമ്മയോടൊപ്പം മയിലാഞ്ചികൾക്കിടയി ലൊളിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ ഒമ്പതുവയസ്സുകാരി അമ്മുന്, പപ്പാച്ചിയുടെ നിഴൽ, മുറിയിൽനിന്ന് മുറിയിലേക്കു നിശ്ശബ്ദമായി സഞ്ചരിക്കുന്നത്. ജനൽവെളി ച്ചത്തിലൂടെ കാണാമായിരുന്നു. ഭാര്യയെയും മകളെയും തല്ലിയതും പോരാഞ്ഞ് (ചാക്കോ സ്കൂളിലായിരുന്നു) അദ്ദേഹം കർട്ടനുകൾ വലിച്ചു കീറി, ഫർണിച്ചർ തട്ടിമറിച്ചിട്ടു. ടേബിൾ ലാംപൊരെണ്ണം പൊട്ടിച്ചു. വെളിച്ചം അണഞ്ഞ് ഒരു മണിക്കൂറിനുശേഷം മമ്മാച്ചിയുടെ വിലക്കുകളൊന്നും കണ ക്കിലെടുക്കാതെ. അമ്മുക്കുട്ടി, താൻ മറ്റെന്തിനെക്കാളും ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന തന്റെ ഗംബുട്ടുകൾ രക്ഷിച്ചെടുക്കാനായി ഒരു വെന്റിലേറ്ററിലൂടെ നൂഴഞ്ഞ് അകത്തു കയറി. അവളതെടുത്ത ഒരു പേപ്പർബാഗിലിട്ട സ്വീകരണമുറിവരെ പതുങ്ങി എത്തിയപ്പോഴേക്ക് പെട്ടെന്ന് ലൈറ്റുകൾ തെളിഞ്ഞു. പപ്പാച്ചി തന്റെ മഹാഗണി ആട്ടുകസേരയിൽ ഇരുട്ടത്ത്, നിശ്ശബ്ദമായി ആട്ടിക്കൊണ്ടിരിപ്പായിരുന്നു ഇക്കണ്ടനേരമത്രയും. അവളെ കൈയോടെ പിടിച്ചിട്ടും ഒരക്ഷരം ഉരിയാടിയില്ല അദ്ദേഹം. നടക്കാൻ നേരം കൂടെ കൊണ്ടു നടക്കാറുള്ള വടി (സ്റ്റുഡിയോ

ഫോട്ടോഗ്രാഫിൽ മടിയിൽ, കുറുകേ വച്ചിരി ക്കുന്ന അതേ വടി)കൊണ്ട് അദ്ദേഹമവളെ അടിച്ചു. അമ്മു കരഞ്ഞില്ല. അടിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പപ്പാച്ചി അവളെ പറഞ്ഞുവിട്ട മമ്മാച്ചിയുടെ അലമാരയിൽ നിന്ന് തയ്യൽക്കത്രിക കൊണ്ടുവരുവിച്ചു. അമ്മു നോക്കിനിലക്കെ ഇംപീരി യൽ എന്റമോളജിസ്റ്റ് അവളുടെ പുത്തൻ ഗംബുട്ടുകൾ അവളുടെ അമ്മ യുടെ തയ്യൽക്കത്രികകൊണ്ട് മുറിച്ച് തുണ്ടംതുണ്ടമാക്കി. കറുത്ത റബ്ബർതു ണ്ടങ്ങൾ നിലത്തുകുമിഞ്ഞുവീണു. കതിക, വെട്ടിമുറിക്കലിന്റെ ക്രതിക യൊച്ചകൾ ഉണ്ടാക്കി. അമ്മു ജനലിങ്കൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട തന്റെ അമ്മയുടെ പേടിച്ചരണ്ട, ക്ഷീണിതമായ മുഖത്തെ അവഗണിച്ചു. ആകെ പത്തുമിനിട്ടു കൊണ്ട് അവളുടെ ഗംബട്ടുകൾ മുഴുവനായും നൂറുങ്ങുകളായി. അവസാ നത്തെ റബ്ബർത്തുണ്ടും നിലത്തുവീണുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവളുടെ അച്ഛൻ അവളെ തണുത്ത കണ്ണുകളാൽ നോക്കിക്കൊണ്ട് ആട്ടുകസേരയിൽ ആടി രസിച്ചാടിരസിച്ചാടിരസിച്ച ഒരിരിപ്പിരുന്നു. ചുറ്റിലും വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞ റബ്ബർ പാമ്പുകൾ, കടലോളം. പ്രായം ചെല്ലുന്തോറും അമ്മു. ഈ വിധമുള്ള തണുത്തുറഞ്ഞ, കണ ക്കുകൂട്ടിച്ചെയ്യുന്ന ക്രൂരതയുമായി പൊരുത്തപ്പെട്ട ജീവിക്കാൻ പഠിച്ചു. വലിയ ഒരാളാൽ നിരന്തരം പീഡിപ്പിക്കപ്പെട്ട വളർന്നുവന്ന ചെറിയ ഒരാളിൽ ഉണ്ടാവുന്നതരം അന്യായ പ്രവണതയും നിർബന്ധബുദ്ധിയും കുസലില്ലായ് മയും അമ്മുവിൽ വളർന്നുവന്നു. അവൾ കലഹങ്ങളും ഏറ്റുമുട്ടലുകളും ഒഴിവാക്കാൻ യാതൊന്നും ചെയ്തതില്ല. അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളെ തിരഞ്ഞു പിടിക്കുകയും അതെല്ലാം ആസ്വദിക്കുകയുംവരെ ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു അവൾ എന്നും വാദിക്കാവുന്നതാണ്.

'അവൾ പോയോ?. മമ്മാച്ചി തനിക്കു ചുറ്റുമുള്ള നിശ്ശബ്ദതയോടു ചോദിച്ചു. 'പോയി. കൊച്ചുമറിയ ഉറക്കെ പറഞ്ഞു. 'തുലഞ്ഞ എന്ന വാക്കുപയോഗിക്കാമോ ഇന്ത്യയിൽ? 'ആരു പറഞ്ഞു തുലഞ്ഞ എന്ന്?' ചാക്കോ ചോദിച്ചു. 'അവരങ്ങനെ പറഞ്ഞു. ആ അമ്മു ആൺടി. ദൈവംപോലുമുപേക്ഷിച്ച ഏതോ തുലഞ്ഞ ജാതിക്കാരെന്ന് പറഞ്ഞു. സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. 'കേക്ക് മുറിച്ച് എല്ലാവർക്കും ഓരോ കഷണം കൊടുക്ക്. മമ്മാച്ചി പറഞ്ഞു. 'അതേ.. ഇംഗ്ളണ്ടിൽ അതുപയോഗിച്ചുകൂടാ, സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. "ഏത്?' ചാക്കോ ചോദിച്ചു. ്തു-ല-ഞ്ഞു.' സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു. മമ്മാച്ചി തിളങ്ങുന്ന ഉച്ചയിലേക്ക് കാഴ്ചയില്ലായ്മയോടെ നോക്കി ചോദിച്ചു 'എല്ലാരും ഉണ്ടോ ഇവിടെ? 'ഉവ്വ് കൊച്ചമ്മാ,' പച്ചച്ചുടത്ത് നിന്ന നീലപ്പട പറഞ്ഞു: "ഞങ്ങളെല്ലാ വരും ഇവിടെയുണ്ട്.'

നാടകത്തിനുപുറത്ത്, റാഹേൽ വെളുത്തയോട് പറഞ്ഞു: ''നമ്മളിവിടില്ല, അല്ലേ? നമ്മള് കളിക്കുകപോലുമല്ല. അല്ലേ?

'അതുതന്നെ അതുതന്നെ. നമ്മള് കളിക്കുകപോലുമല്ല. പക്ഷേ ഒരു കാര്യമറിഞ്ഞാൽകൊള്ളാമായിരുന്നു. എവിടെ നമ്മുടെ എസ്തപ്പാപ്പിച്ചാച്ചൻ കുട്ടപ്പൻ പീറ്റർ മോൻ? അതു പെട്ടെന്ന് റംപൽ *സ്റ്റിൽസ്റ്റ്കിൻ* മട്ടിൽ സന്തോഷം നിറഞ്ഞ, ശ്വാസം കിട്ടാത്തവിധമുള്ള, റബ്ബർമരങ്ങൾക്കിടയിലു ടെയുള്ള ഒരു ന്യത്തമായി മാറി.

ഓ, എസ്തപ്പാപ്പിച്ചാച്ചൻ കുട്ടപ്പൻ പീറ്റർ മോൻ എവിടെ, എവിടെപ്പോയി നീ?

റംപൽസ്റ്റിൽസ്റ്റ്കിനിൽ നിന്നതു വളർന്ന് സ്കാർലെറ്റ് പിംപേണൽവരെ യെത്തി.

ഇവിടോ നോക്കി, അവിടോ നോക്കി പരന്ത്രീസെല്ലായിടവും നോക്കുന്നുണ്ടേ സ്വർഗ്ഗത്താണോ, നരകത്താണോ? ആ മായാജാലക്കാരൻ എസ്തപ്പാൻ?

കൊച്ചുമറിയ, മമ്മാച്ചിയുടെ ശരിവയ്ക്കക്കലിനായി കേക്കിൽനിന്ന് ഒരു സാംപിൾ കഷണം മുറിച്ചു. മുറിച്ചകഷണം ചെറുതല്ലേ എന്ന് മാണിക്യമോതിരഞെക്കയാൽ തൊട്ടു നോക്കിഉറപ്പുവരുത്തിയ ശേഷം മമ്മാച്ചി കൊച്ചുമറിയയോടു പറഞ്ഞു. "എല്ലാവർക്കും ഓരോ കഷണം.' വായ തുറന്നുപിടിച്ച് ശ്വാസമെടുത്ത് പണിപ്പെട്ട്, വലിയൊരു കഷണം പൊരിച്ചആട്ടിറച്ചി മുറിക്കുമ്പോലെ കൊച്ചുമറിയ ബാക്കി കേക്ക് മുറിച്ചുകൂട്ടി. എന്നിട്ടൊരു വെള്ളിത്താലത്തിലവരത നിരത്തിവച്ചു. മമ്മാച്ചി വയലി നിൽ വീട്ടിലേക്ക് സ്വാഗതം നമ്മുടെ സോഫിമോശക്ക് എന്ന ഈണം വായിച്ചു. ചെടിപ്പുതോന്നും മട്ടിലുള്ള ഒരു ചോക്കലേറ്റ് സംഗീതം, ഒട്ടുന്ന, ഉരുകിയൊലിക്കുന്ന തവിട്ടുമധുരം. ചോക്കലേറ്റ കടൽത്തീരത്ത് ചോക്കലേറ്റ തിരമാലകൾ. മമ്മാച്ചി സംഗീതം തുടരവേ, ഇടയ്ക്കക്കുകയറി, ചോക്കലേറ്റ സ്വരത്തിനു മേലെ ഒച്ച ഉയർത്തി, ചാക്കോ പറഞ്ഞു. "മമ്മാ (തന്റെ ആ റീഡിങ് എലൗഡ് ഒച്ചയിൽ) മതിയാക്ക്, വയലിൻവായന മതിയാക്ക്.' മമ്മാച്ചി വയലിൻ വായന മതിയാക്കി, വയലിൻ ദണ്ഡ് അന്തരീക്ഷ ത്തിൽതന്നെ നിർത്തിക്കൊണ്ട് ചാക്കോയുടെ ദിശയിലേക്കു നോക്കി ചോദിച്ചു. 'മതിയോ? മതീന്നാണോ ചാക്കോ നീ പറയുന്നത്? 'മതിയേ മതി. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. 'മതിയെങ്കിൽ മതി, മമ്മാച്ചി സ്വയം പിറുപിറുത്തു. ''ഞാൻ മതിയാക്കു കാണ് ഇപ്പോ.' തനിക്ക് പെട്ടെന്നുണ്ടായ ഒരാശയംപോലെയാണവരതു പറ ബത്ത്, അവർ വയലിൻ, അതിന്റെ കറുത്ത, വയലിൻ ആകൃതിയിലുള്ള കൂടി ലേക്ക് തിരികെ വച്ചു. ഒരു സ്യുട്ടകെയ്സു പോലെ അതടഞ്ഞു. ഒരു ക്ലിക. പിന്നേം ഒരു ക്ലിക് മമ്മാച്ചി പിന്നെയും തന്റെ ഇരുണ്ടകണ്ണട ധരിച്ചു. ചൂടുപകലിനു കുറുകെ കർട്ടൻ വലിച്ചിട്ടു.

അമ്മു വീട്ടിൽനിന്നിറങ്ങിവന്ന റാഹേലിനെ വിളിച്ചു. 'റാഹേൽ, നിന്റെ പതി വുച്ചയുറക്കത്തിനുള്ള സമയമായി, നിന്റെ പങ്ക് കേക്കുതിന്നിട്ട വാ.' റാഹേലിന്റെ ഹൃദയം നിലച്ചതുപോലായി. Afternoon nap. ഉച്ചയുറക്കം. അവൾക്കത് വെറുപ്പായിരുന്നു. അമ്മു അകത്തേക്ക് തിരിച്ചുപോയി. വെളുത്ത, റാഹേലിനെ താഴെയി റക്കി. എല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടവളെപ്പോലെ അവൾ ആ വഴിത്താരയുടെ അറ്റത്ത്, നാടകവക്കത്ത്, തന്റെ ചക്രവാളത്തിൽ ചുറ്റിത്തിരിയുന്ന ആ വൃത്തികെട്ട കൂറ്റൻ ഉച്ചയുറക്കത്തിനൊപ്പം നിന്നു.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ റാഹേലിനോട് പറഞ്ഞു: ''ആ മനുഷ്യനുമായി ആവ ശ്യത്തിലുമധികം കൂട്ടുകൂടുന്നത് നിർത്തിക്കോ.' 'ആവശ്യത്തിലധികം കൂട്ടുകുടലോ? ആരാത്, ചാക്കോ...? ആരാ ആവ ശ്യത്തിലധികം കൂട്ടുകൂടുന്നത്?' മമ്മാച്ചി ചോദിച്ചു. 'റാഹേൽ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. 'അവള്, ആവശ്യത്തിലധികം കൂട്ടുകൂടുന്നതാരുമായിട്ടാ?' മമ്മാച്ചി ചോദിച്ചു. 'നിങ്ങളുടെ പ്രിയപ്പെട്ട വെളുത്ത-അല്ലാതാരാ?' എന്നവരോടു പറഞ്ഞിട്ട ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, ചാക്കോയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞു. "ഇന്നലെ എവിടാരുന്നു എന്നവനോടു ചോദിക്ക് ഇപ്പോത്തന്നെ നമുക്ക് പൂച്ചേ പിടിച്ച മണികെട്ടി യേക്കാം.' 'ഇപ്പോ വേണ്ട. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. 'ആവശ്യത്തിലധികം കൂട്ടുകുടലെന്നു പറഞ്ഞാലെന്താ?, സോഫിമോൾ *മാർഗററ്റ്* കൊച്ചമ്മയോടു ചോദിച്ചു. അവർ മറുപടി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. 'വെളുത്തേ, വെളുത്ത ഇവിടുണ്ടോ? എടാ, നീ ഇവിടുണ്ടോ? മമ്മാച്ചി ചോദിച്ചു. 'ഉവ്വ് കൊച്ചമ്മാ, വെളുത്ത മരങ്ങൾക്കിടയിൽനിന്ന് നാടകത്തിലേക്കി റങ്ങി വന്ന് പറഞ്ഞു. മമ്മാച്ചി ചോദിച്ചു: "എന്താ കുഴപ്പമെന്ന് കണ്ടുപിടിച്ചോ? '*ഫുട* വാൽവിലെ വാഷർ. ഞാനത് മാറ്റിയിട്ടു. ഇപ്പമത് ഓടുന്നുണ്ട്.' വെളുത്ത പറഞ്ഞു. 'എന്നാ സ്വിച്ചിട്ടേ. *ടാങ്കില്* ഒറ്റത്തുള്ളി വെള്ളമില്ല. മമ്മാച്ചി പറഞ്ഞു. ''ഈ ഒരുത്തൻ എന്നാ കഷ്ടപ്പാടെല്ലാം നമുക്കൊണ്ടാക്കിവയ്ക്കക്കുമെന്ന് കണ്ടുതന്നെയറിയണം!' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. അവരൊരു അതീന്ദ്രിയ ജ്ഞാനക്കാരി ആയതുകൊണ്ടോ അവർക്ക് പൊടുന്നനെ ഉണ്ടായ ബോധോ ദയത്താലോ ഒന്നും പറഞ്ഞതായിരുന്നില്ല അവരങ്ങനെ. അവനെ വെറുതെ കുഴപ്പത്തിലാക്കാൻ് വേണ്ടിമാത്രമായിരുന്നു അത്. ആരും അവർ പറഞ്ഞത് കേട്ടമട്ടു കാണിച്ചില്ല. 'ചെവീല നുള്ളിക്കോ എല്ലാരും,

അവർ കടുപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു.

"കണ്ടോ അവളെ? റാഹേലിനടുത്തേക്കു കേക്കിന്റെ താലവുമായി ചെന്ന് കൊച്ചുമറിയ ചോദിച്ചു. സോഫിമോളെയാണവരുദ്ദേശിച്ചത്. "അവള വള രുമ്പോ, അവളായിരിക്കും ഞങ്ങടെയെല്ലാം കൊച്ചമ്മ. എന്നിട്ട് ഞങ്ങടെ ശമ്പളം കൂട്ടും, ഓണത്തിന് നൈലോൺ സാരി തരും.' സാരി ഉടുക്കാറി ല്ലെങ്കിലും ഈ ജീവിതകാലത്തെങ്ങും സാരി ഉടുക്കാനൊരു സാദ്ധ്യതയുമില്ല എങ്കിലും കൊച്ചുമറിയ സാരികൾ സ്വരുക്കൂട്ടിവയ്ക്കാറുണ്ടായിരുന്നു.

"അതിനെന്താ? ഞാനപ്പോ ആഫ്രിക്കയിലായിരിക്കും ജീവിക്കുന്നത്, റാഹേൽ പറഞ്ഞു.

കൊച്ചുമറിയ വാപൊത്തിച്ചിരിച്ചു ചോദിച്ചു: "ആഫ്രിക്കയോ? ആഫ്രി ക്കേലപ്പടി വൃത്തികെട്ട കറുത്തവരും കൊതുകുകളുമാ.' "നീ മാത്രമാ വൃത്തികെട്ടത്. റാഹേൽ പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട് ഇംഗ്ലിഷിൽ കൂട്ടിച്ചേർത്തു. "സ്റ്റപിഡ് ഡ്വാർഫ്.' കൊച്ചുമറിയ ഭീഷണി സ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു: ''എന്താ പറഞ്ഞത്? വേണ്ട, കേക്കണ്ട എനിക്കൊന്നും. എനിക്കറിയാം. ഞാങ്കേട്ടു. ഞാൻ മമ്മാച്ചിയോട് പറയണൊണ്ട് കാത്തിരുന്നോ!' റാഹേൽ, കൊല്ലാൻ പാകത്തിൽ എന്നും ഉറുമ്പുകളെ കാണാറുള്ള കിണറ്റിനരികത്തേക്കു നടന്നു. ചതച്ചരച്ചുകൊല്ലുമ്പോൾ പുളിപ്പുമണം വരുന്ന ചോന്ന ഉറുമ്പുകൾ. കൊച്ചുമറിയ *കേക്ക്* താലവുമായി അവളുടെ പുറകേ ചെന്നു. തനിക്ക്വേണ്ട ആ പൊട്ടകേക്കെന്ന് പറഞ്ഞു റാഹേൽ. 'കുശുമ്പി. കുശുമ്പികള് നേരേ നരകത്തിലോട്ടുപോവും, കൊച്ചുമറിയ പറഞ്ഞു: "ആർക്കാ കുശുമ്പ?' "എനിക്കറിയാമേല. കൊച്ചുതന്നെ പറയ, ഫില്ലുവച്ച ഏപ്രണും വിനിഗർ ഹൃദയവുമായി കൊച്ചുമറിയ പറഞ്ഞു. റാഹേൽ തന്റെ സൺഗ്ളാസ് വച്ച് തിരികെ നാടകത്തിലേക്കു നോക്കി. എല്ലാത്തിനും ദേഷ്യത്തിന്റെ നിറം. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയ്ക്കും ചാക്കോയ്ക്കും ഇടയിൽ നില്ക്കുന്ന സോഫിമോളെ കണ്ടാൽ ഒറ്റ അടിവച്ചുകൊടുക്കാൻ തോന്നുമായിരുന്നു. റാഹേൽ നല്ല നീരുള്ള ഒരു നിര ഉറുമ്പുകളെ കണ്ടു പിടിച്ചു. അവരെല്ലാം പള്ളീലോട്ടു പോകുവായിരുന്നു. എല്ലാരും ചുവന്ന ഉടു പ്പിട്ട് അവിടെ എത്തുംമുമ്പു കൊല്ലണം എല്ലാത്തിനെയും ഒരു കല്ലുകൊണ്ട ചതച്ചരച്ച്... പള്ളീലിരുത്താൻ

പറ്റില്ല നാറ്റ-ഉറുമ്പുകളെ, ജീവൻ വിട്ടുപോകുമ്പോൾ ഉറുമ്പുകൾ ഒരു നേർത്ത കരകര ഒച്ചയു ണ്ടാക്കി. കുട്ടിച്ചാത്തന്മാർ ടോസ്റ്റോ ബിസ്ക്കറ്റോ കഴിക്കുമ്പോഴെന്നപോലൊരു 63ച്ച. ഉറുമ്പൻ പള്ളി ശുന്യമാവും, ഉറുമ്പൻപാതിരിമാർ അവരുടെ തമാശ തോനിക്കുന പാതിരിവസ്ത്രങ്ങളിട്ട് കാത്തുനില്ക്കും, വെള്ളിക്കുന്തിരിക്ക പ്പാത്രമാട്ടിക്കൊണ്ട്. പക്ഷേ ആരും വരില്ല. ന്യായമായും കാത്തുനില്ക്കേണ്ടതായ കുറച്ചുനേരം കാത്തുനിനുകഴി യുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നെറ്റിയിൽ തമാശ തോനിക്കുന ഉറുമ്പൻ പാതിരി -മുഷിയൽച്ചുളിവുകൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടും. അദ്ദേഹം വിഷമത്തോടെ തലയൊനാട്ടും. പിനെ തിളങ്ങുന ഉറുമ്പൻ-വർണ്ണക്കണ്ണാടി ജനലുകളിലേക്ക് നോക്കും, അതു നോക്കിക്കഴിയുമ്പോൾ ഒരു കൂറ്റൻ താക്കോൽകൊണ്ട് പള്ളി പുട്ടി പള്ളിക്കകത്തിരുട്ടാക്കീട്ട് വീട്ടിൽ ഉറുമ്പ് ഭാര്യേടടുത്തേക്കു പോകും (അവര്ചത്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ) എനിട്ട് ഒരു ഉച്ചയുറക്കം പാസ്സാക്കും. തൊപ്പിവച്ച, ബെൽബോട്ടമിട്ട, തുടക്കംമുതലേ എല്ലാവരാലും സ്നേഹി ക്കപ്പെട്ട സോഫിമോൾ. കിണറിനടുത്ത് റാഹേലെന്താ ചെയ്യുന്നതെന്നു കാണാൻ വേണ്ടി നാടകത്തിൽനിന്ന് അവൾ പുറത്തേക്കു നടന്നു. പക്ഷേ നാടകം, അവളോടൊപ്പം ചലിച്ചു. അത് അവൾ നടക്കുമ്പോൾ നടന്നു. അവൾ നടത്തം നിർത്തിയപ്പോൾ അതും നടത്തം നിർത്തി. വാത്സല്യച്ചിരികൾ അവളെ പിന്തുടർന്നു. തലകുനിച്ചുള്ള ആരാധനാച്ചിരിയുടെ വഴിയിൽനിന്ന് കൊച്ചുമറിയ കേക്കു തളിക മാറ്റി സോഫിമോൾ കിണറ്റുങ്കരച്ചെളിയിൽ പട ഞ്ഞിരുന്നപ്പോൾ (മഞ്ഞ ബോട്ടത്തിന്റെ ബെൽ ചെളിയിൽ കുതിർന്നിരുന്നു).

സോഫിമോൾ നാറ്റ-ബഹളത്തെ തികഞ്ഞ നിസ്സംഗതയോടെ വീക്ഷിച്ചു. കല്ലിൽ മുഴുവനും ചതഞ്ഞ ചുവന്ന ശവശരീരങ്ങളും പിടയ്ക്കക്കുന്ന നേർത്ത കാലുകളും ആയിരുന്നു.

കൊച്ചുമറിയ തന്റെ കേക്കുബാക്കിയുമായി നിന്ന് ആ രംഗം വീക്ഷിച്ചു.

അരുമച്ചിരികൾ. അരുമഭാവത്തിൽ നോക്കിനിന്ന് ആ പെൺകുഞ്ഞു ങ്ങൾ കളിക്കുന്നത്.

നല്ല ഓമനത്തം.

ഒരാൾ ബീച്ച നിറക്കാരി

ഒരാൾ തവിട്ട് നിറക്കാരി.

ഒരാൾ സ്നേഹിക്കപ്പെട്ട്

ഒരാൾ അല്പം കുറവ് സ്നേഹിക്കപ്പെട്ട്

"നമുക്കൊരെണ്ണത്തിനെ കൊല്ലാതെ വിടാം. അപ്പോ അത് ഒറ്റയ്ക്കക്കാവു മല്ലോ.' സോഫിമോൾ പറഞ്ഞു.

റാഹേലതു കേട്ട മട്ടുകാണിക്കാതെ എല്ലാത്തിനെയും കൊന്നു. എന്നിട്ട ആ എയർ പോർട്ട് ഫ്രോക്കിലും (ഉലഞ്ഞ), അതിനിണങ്ങുന്ന നിക്കറിലും, അതിനിണങ്ങാത്ത സൺഗ്ളാസും വച്ച് ഓടിപ്പോയി. സോഫിമോളുടെ മേൽ അരുമച്ചിരികൾ ഒരു സ്പോട്ട്ലൈറ്റ്പോലെ വീണുകൊണ്ടേയിരുന്നു. അവൾ പച്ചച്ചുടിലേക്ക് അപ്രത്യക്ഷയായി. കുട്ടികൾ ഒളിച്ചുകളിക്കുകയാണെന്ന് അവരൊരുപക്ഷേ ധരിച്ചിട്ടുണ്ടാവാം.

## ഒൻപത്

## മിസ്സിസ് പിള്ള, മിസ്സിസ് ഈപ്പൻ, മിസ്സിസ് രാജഗോപാലൻ

പി വെയിൽ, മരങ്ങളിൽനിന്ന് ഇറ്റുവീണു. ഇരുണ്ട തെങ്ങോലകൾ കാലവർഷ്യാകാശത്തിനു കുറുകേ, ചാഞ്ഞുചരിഞ്ഞു നില്ക്കുന്ന ചീപ്പുകൾപോലെ നിന്നു. ഓറഞ്ച് നിറസുര്യൻ അവയുടെ ചാഞ്ഞ, മുറുകെ പിടിച്ചു കടിച്ചുവയ്ക്കക്കാനായുന്ന പല്ലുകൾക്കിടയിലൂടെ വഴു തിയിറങ്ങി. ഒരു നിര വവ്വാലുകൾ, മൂടിക്കെട്ടിയ ആകാശത്തിലൂടെ തിടുക്കപ്പെട്ട പറന്നു. ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട അലങ്കാരോദ്യാനത്തിൽ നിശ്ചലമായ കുളത്തി നരികെ പതുങ്ങിനില്ക്കുന്ന അലസമട്ടിലെ കുള്ളൻരൂപങ്ങളാലും ആർക്കും വേണ്ടാത്ത മാലാഖയാലും നിരീക്ഷിക്കപ്പെട്ട, റാഹേൽ, കല്ലിൽനിന്ന് കല്ലി ലേക്കു ചാടുന്ന പോക്കാച്ചിത്തവള്കളെ നോക്കിനിന്നു. ഭംഗിയുള്ള വ്യത്തിക്കെട്ട പോക്കാച്ചിത്തവള. ചെളിപിടിച്ച, മുഴകളുള്ള, പേപ്രേകാം എന്നൊച്ചവയ്ക്കുന്ന പോക്കാച്ചി ത്തവള. അവയ്ക്കക്കുള്ളിൽ പെട്ടുപോയ, ആശ നിറഞ്ഞ, ആരുമിതുവരെ ഉമ്മ വയ്ക്കക്കാത്ത രാജകുമാരന്മാർ. നീണ്ട ജൂൺകാല പുല്ലുകളിൽ പതുങ്ങിയിരുന്ന പാമ്പുകൾക്കുള്ള ആഹാരങ്ങൾ, കിരികിരുപ്പൊച്ചകളോടെ പലതരം പയറ്റു കളിൽ മുഴുകി. ഇനി പോക്കാച്ചിത്തവളകളൊന്നും ഇല്ല കല്ലുകളിൽനിന്ന് കല്ലുകളിലേക്ക് ചാടാൻ. ഇനി രാജകുമാരന്മാരൊന്നുമില്ല ഉമ്മവയ്ക്കക്കാൻ. അവൾ അവിടെ വന്നിട്ട മഴ പെയ്യാത്ത ആദ്യരാത്രിയായിരുന്നു അത്. റാഹേൽ വിചാരിച്ചു. വാഷിങ്ടണിലായിരുന്നു എങ്കിൽ ഞാന7 നേരത്ത് ജോലിക്കു പോവുകയായിരിക്കും. ബസ് യാത്ര, വഴിവിളക്കുകൾ ഗ്യാസ്തപുക. എന്റെ ക്യാബിന്റെ ബുള്ളറ്റ് പുഫ് ഗ്ലാസിൽ ആളുകളുടെ ശ്വാസോച്ഛ്വാസം വീഴുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ആകൃതികൾ. മെറ്റൽട്രേയിലേക്ക് ആളുകൾ നീക്കി വച്ചുതരുന നാണയങ്ങളുടെ കിലുക്കം എന്റെ വിരലുകളിലെ പൈസാമണം. കൃത്യം പത്തുമണിക്ക് എത്തുന പതിവുകുടിയൻ, 'എടീ, നിയോ, ക്റമ്പി കുത്തിച്ച് *വനെനെ* ഇൗമ്പിനോക്ക്. അവളുടെ കൈയിൽ

എഴുനൂറ് ഡോള റുണ്ടായിരുന്നു. കൈത്തണ്ടയിൽ, നാഗത്തലയുള്ള ഒരു സ്വർണ്ണവളയും. പക്ഷേ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഇതിനോടകംതന്നെ അവളോടു ചോദിച്ചുകഴിഞ്ഞി രുന്നു. അവിടെ എത്രനാൾ തങ്ങാനാണ് പ്ലാനെന്ന്. എസ്തതയുടെ കാര്യത്തി ലെന്തു ചെയ്യാനാണ് പ്ലാനെന്നും, അവൾക്ക് പ്ലാനുകളൊന്നും ഇല്ലായിരുന്നു.

ഇല്ല. ഒരു പദ്ധതിയും.

ഇല്ല. കേസു കൊടുക്കാനുള്ള അവകാശവും.

പ്രപഞ്ചത്തിലെ ത്രികോണാകൃതിമുഖപ്പുള്ള, മങ്ങിക്കാണുന്ന, വീടാ കൃതിത്തുളയിലേക്കു തിരിഞ്ഞുനോക്കി അവൾ. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ മേല്ക്കു രയിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള വെള്ളിപ്പാത്രത്തിൽ താൻ താമസിക്കുന്നത് അവ ളൊന്നു സങ്കല്പിച്ചുനോക്കി. തീർച്ചയായും ആളുകൾക്കു താമസിക്കാൻ തക്ക വലിപ്പമുണ്ടതിന് ഒരുപാടാളുകളുടെ വീടുകളെക്കാൾ നിശ്ചയമായും വലിപ്പമുണ്ടതിന് ഉദാഹരണത്തിന് കൊച്ചുമറിയയുടെ ഇടുങ്ങിയ താമസ സ്ഥലത്തിലും വലുത്.

ആഴമില്ലാത്തൊരു സ്റ്റീൽ ഗർഭപാത്രത്തിലെ ഗർഭസ്ഥശിശുക്കളെപ്പോലെ ചുരുണ്ടുകൂടി എസ്തതയും റാഹേലും അതിൽ കിടന്നുറങ്ങിയാൽ ഹൾക് ഹോഗനും ബാം ബാം ബിഗെലോയും എന്തു ചെയ്യും? തങ്ങൾ ആന്റിന യുടെ ഡിഷ്, കൈയേറിയാൽ ഇപ്പറഞ്ഞവരെന്തുചെയ്യും? ഹിയ്യേ എന്നുരു ണ്ടുമറിയുന്ന പേശികളും ലോഹവസ്ത്രങ്ങളുമായി ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ജീവിതത്തിലേക്കും ടി വിയിലേക്കും കടന്നുകളയുമോ അടുക്കളച്ചിമ്മിനിയി ലൂടെ? എന്നിട്ടാ പഴയസ്റ്റൗവിന്മേൽ ചെന്നിറങ്ങുമോ? മെലിഞ്ഞ ആൾക്കാർക്ഷാമബാധിതരും അഭയാർത്ഥികളും-വാതിലുകളിലെ വിള്ളലുകളിലൂടെ കടന്നുകളയുമോ? റ്റൈൽസിനിടയിലൂടെ വംശഹത്യകൾ പാത്തുപതുങ്ങി പ്പോവുമോ?

ടിവികൊണ്ട് കനത്ത ആകാശം. പ്രത്യേക തരം കണ്ണടകൾ ധരിച്ച സ്വർ ണ്ണത്തലമുടിക്കാർ, യുദ്ധങ്ങൾ, ക്ഷാമനാളുകൾ, ഫുട്ബോൾ, ഭക്ഷ്യപ്രദർശ നങ്ങൾ, ഭരണ-അട്ടിമറികൾ, ഹെയർസ്പ്രെ തളിച്ച വടിപോലാക്കിയ ഹെയർ സ്റ്റൈലുകൾ എന്നിവയെല്ലാം വവ്വാലുകൾക്കും കൂടണയാൻപോകുന്ന പക്ഷി കൾക്കും ഇടയിലുടെ ആകാശത്ത് ചുറ്റിത്തിരിയുന്നതു കാണാം. എല്ലാം ചേർന്ന് മറ്റെവിടെയും കാണാത്തതരം പടച്ചട്ടകൾപോലെ. *സ്കൈ* ഡെവേ ഴ്സസിനെപ്പോലെ ഒഴുകിത്തെന്നിനീങ്ങി അവയെല്ലാം. അയ്മനത്തേക്ക് ആകാ ശത്തു വിവിധ ആകൃതികളുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ട്. ചകങ്ങൾ, കാറ്റാടിമില്ലുകൾ. വിടർന്നതും വിടരാത്തതുമായ പൂവുകൾ.

ഹിയ്യേയേ...

പോക്കാച്ചിത്തവളകളെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കുന്നതിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോയി റാഹേൽ.

തടിച്ച, മഞ്ഞനിറത്തിലുള്ള പോക്കാച്ചിത്തവളകൾ.

കല്ലിൽനിന്ന് ചെളിമൂടിയ കല്ലിലേക്ക് അവളൊരെണ്ണത്തിനെ മെല്ലെ തൊട്ടു. അത് കൺപോളകൾ മുകളിലേക്കു ചലിപ്പിച്ചു. തമാശ തോന്നിക്കുന്ന ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ.

തവളയുടെ ഇമവെട്ടാത്തൊലി നിക്റ്റിറ്റെയ്റ്റിങ് മെംബ്രെയിൻ,-ഒരു ദിവസം മുഴുവൻ അവളും എസ്തതയും അതു തന്നെ പറഞ്ഞുപറഞ്ഞ് സമയം കളഞ്ഞതവളോർത്തു. അവളും എസ്തതയും സോഫിമോളും.

Nictitating ictitating titating itating ating ting ing

അവർ മൂന്നാളും അന്ന് സാരിയുടുത്തായിരുന്നു (പകുതിക്കുവച്ച് കീറി യെടുത്തത്, പഴയത്). എസ്തതയായിരുന്നു സാരിയുടുപ്പിക്കൽ വിദഗ്ദ്ധൻ. അവനായിരുന്നു സോഫിമോളുടെ ഞൊറിവുകൾ ഞൊറിഞ്ഞത്. റാഹേ ലിന്റെയും തന്റെയും മുന്താണി അവനാണു ശരിയാക്കിയത്. നെറ്റീൽ ചുവന്ന പൊട്ടുതൊട്ടിരുന്നു അവർ. തൊട്ടുപോകരുതെന്ന് അമ്മു വിലക്കിയിട്ടുള്ള കൺമഷി കഴുകിക്കളയാനുള്ള ശ്രമത്തിന്റെ അവസാനം കണ്ണിനുമുകളി ലെല്ലാം കൺമഷി പടർന്ന് അവർ മൂന്ന് റാക്കുണുകൾ ഹിന്ദു സ്ത്രീകളാ കാൻ നോക്കിയാലെങ്ങനെയുണ്ടാവുമോ അതുപോലായി. സോഫിമോൾ വന്ന് ഏതാണ്ട് ഒരാഴ്ചയ്ക്കക്കുശേഷമായിരുന്നു അത്. അവൾ മരിക്കുന്നതിന് ഒരാഴ്ച മുമ്പ് അവൾ ഇരട്ടകളുടെ സൂക്ഷ്മാവലോകനത്തിന് വിധേയമാവുകയും അവർക്കവളെക്കുറിച്ചുള്ള സങ്കല്പങ്ങളെല്ലാം കമേണ മാറിമറിയുകയും ചെയ്തിരുന്നു അതിനകം. അവൾ ചെയ്തതെന്താണെന്നുവച്ചാൽ (എ) തന്റെ യഥാർത്ഥ അച്ഛനാണ് ചാക്കോ എങ്കിലും ജോയെക്കാൾ കുറവായേ താൻ ചാക്കോയെ സ്നേഹിക്കുന്നുള്ളുവെന്ന് അയാളെ അവൾ അറിയിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അക്കാരണത്താൽത്തന്നെ, ചാക്കോയുടെ ഇഷ്ടം കിട്ടാൻ കൊതിച്ചുനിന്നിരുന്ന ഇരട്ടക്കുട്ടികൾക്ക് പകരക്കാരനച്ഛനാകാൻ തക്ക വണ്ണം-അത്തരമൊരു മനോഭാവം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല അയാൾക്കെങ്കിൽപ്പോ ലും-അയാളെ ലഭ്യമാകാനിടയായി. (ബി) എസ്തതയെയും റാഹേലിനെയും മാറ്റി രാത്രിയിൽ മമ്മാച്ചിയുടെ എലിവാൽ മെനയലിന്റെയും മറുകെണ്ണലിന്റെയും പ്രത്യേകാനുകൂല്യം അവൾക്കു നല്കാമെന്ന മമ്മാച്ചിയുടെ വാഗ്ദാനം അവൾ നിരസിച്ചു. (സി) (ഏറ്റവും പ്രധാനം) നിലവിലുള്ള മനോഭാവങ്ങളെയെല്ലാം കൃത്യ മായളന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തി, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ മുന്നേറ്റങ്ങളും പ്രലോഭന ങ്ങളും നിരസിച്ചു. തത്ക്ഷണം അതും പരുക്കനായിത്തന്നെ. അതൊന്നും പോരാഞ്ഞ്, നല്ല ഒരാളാണു താനെന്ന് അവൾ സ്വയം വെളിപ്പെടുത്തി. ഒരു ദിവസം പുഴയിലേക്കുള്ള രഹസ്യയാത്ര (സോഫിമോളെ കൂട്ടാതെയുള്ള) കഴിഞ്ഞ് ഇരട്ടകൾ വന്നപ്പോൾ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ പൂന്തോട്ടത്തിലിരുന്ന കുട്ടിനാരുമില്ല എന്നു പറഞ്ഞ് കരയുകയായിരുന്നു സോഫിമോൾ. പിറ്റേന്ന് എസ്തതയും റാഹേലും അവളെ വെളുത്തയുടെ വീട്ടിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ ഒപ്പംകൂട്ടി. സാരിയുടുത്ത് (കാലടികൾ ചന്തമി ല്ലാതെ ചോപ്പുമണ്ണിലൂടെ, നീണ്ട പുല്ലുകൾക്കിടയിലൂടെ വലിച്ചുവച്ച (Nictitating ictitating titating itating ating ting ing) നടന്നുചെന്ന്,

മിസ്സിസ് പിള്ള, മിസ്സിസ് ഈപ്പൻ, മിസ്സിസ് രാജഗോപാലൻ എന്നിങ്ങനെ തങ്ങളെ പരിചയപ്പെടുത്തി. വെളുത്ത സ്വയം പരിചയപ്പെടുത്തി, പിന്നെ തളർവാതക്കാരൻ സഹോദരൻ കുട്ടപ്പനെയും (അയാൾ നല്ല ഉറക്ക മായിരുന്നെങ്കിലും) പരിചയപ്പെടുത്തി. അങ്ങേയറ്റം ഉപചാരപൂർവ്വമാണയാ ളവരെ സ്വീകരിച്ചത്. അയാളവരെ ഓരോരുത്തരെയും കൊച്ചമ്മ എന്നഭി സംബോധന ചെയ്തതു, അവർക്കു കുടിക്കാൻ കരിക്കിട്ടുകൊടുത്തു. കാലാ വസ്ഥയെക്കുറിച്ചവരോടു സംസാരിച്ചു. പുഴയെക്കുറിച്ചും. തന്റെ അഭിപ്രാ യമെന്താണെന്നുവച്ചാൽ, ഓരോ കൊല്ലം കഴിയുന്തോറും തെങ്ങുകളുടെ ഉയരം കുറഞ്ഞുവരികയാണ് എന്നയാൾ പറഞ്ഞു. അതും അയ്മനത്തെ പെണ്ണുങ്ങളെപ്പോലെതന്നെ. അവരെ തന്റെ ദുർമുഖക്കാരി കോഴിക്കു പരി ചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു. പണിയായുധങ്ങൾ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അ വർക്കോരോരുത്തർക്കും ഓരോ മരസ്പൂൺ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. ഇപ്പോൾ ഇത്രയും വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം, അതും മുതിർന്നപ്പോൾ കൈവന്ന വിവേകമുപയോഗിച്ചുനോക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ് അയാളുടെ അന്നത്തെ പെരുമാറ്റത്തിന്റെ മധുരം തിരിച്ചറിയാനാകുന്നത് റാഹേലിന് ഒരു മുതിർന്നയാൾ മൂന്നു റാക്കുണുകളെ സ്വീകരിക്കുന്നത് ശരിക്കുമുള്ള സ്ത്രീകളെന്നപോലെ അവരോടു പെരുമാറുന്നത്. മുതിർന്നവർക്ക് സഹജ മായ മട്ടിലെ കാര്യമായെടുക്കാതിരിക്കൽകൊണ്ടോ സ്നേഹംകൊണ്ടോ അവരുടെ കഥമെനയലിന്റെ നിഗൂഢസ്വഭാവത്തെ നശിപ്പിക്കാതിരിക്കൽ, തികച്ചും സ്വാഭാവികമായതിൽ ലയിച്ചൊട്ടിനില്ക്കൽ. ഒരു കഥ തകർക്കാൻ എളുപ്പമാണ്. ഒരു ചിന്താശ്യംഖല പൊട്ടിച്ചെറി യാൻ എളുപ്പമാണ്. ഒരു പോർസലൈൻപാത്രമെന്നപോലെ സൂക്ഷിച്ചു കൂടെക്കൊണ്ടുനട ക്കുന്ന ഒരു സ്വപ്നത്തുണ്ടിനെ തുണ്ടമാക്കാൻ എളുപ്പമാണ്. വെളുത്ത ചെയ്തതതുപോലെ, അതിനെ അതായിത്തുടരാൻ അനുവദിക്കൽ, അതി നൊപ്പം സഞ്ചരിക്കൽ ഏറെ വിഷമകരമാണ്.

കൊടുംഭീതിക്കു മൂന്നു ദിവസം മുമ്പ് അമ്മു ഉപേക്ഷിച്ച ചുവപ്പുകുട്ടെക്സസ് വിരലിലിട്ടുകൊടുക്കുവാൻ അയാളവരെ അനുവദിച്ചിരുന്നു. പിൻവശവരാ ന്തയിൽ ചരിത്രം സന്ദർശനം നടത്തിയപ്പോൾ അയാളാരൂപത്തിലായിരുന്നു കിടന്നിരുന്നത്. വർണ്ണപ്പകിട്ടേറിയ നഖങ്ങളുമായി ഒരു ആശാരി. തൊട്ടുകൂടാവുന്ന പോലീസ്കൂട്ടം അയാളെ നോക്കിച്ചിരിച്ചു. ഒരാൾ ചോദിച്ചു: "എന്തായിത്? എസി-ഡിസിയോ? ചവിട്ടടിയിൽ തേരട്ട ചുരുണ്ടിരിപ്പായ ബുട്ടുയർത്തി മറ്റൊരാൾ. കടും തുരുമ്പു തവിട്ടുനിറം. ഒരു കോടിക്കാലുകൾ,

പൂന്തോട്ടത്തിലെ മാലാഖത്തോളിൽനിന്ന് അവസാനത്തെ വെളിച്ചത്ത രിയും മാഞ്ഞുപോയി. പൂന്തോട്ടത്തെ ഇരുട്ട വിഴുങ്ങി. മുഴുവനായും. ഒരു പെരുമ്പാമ്പിനെപ്പോലെ. വീട്ടിനകത്ത് ലൈറ്റുകൾ തെളിഞ്ഞു. എസ്ത അവന്റെ മുറിയിൽ, വൃത്തിയായി വിരിച്ച കിടക്കയിൽ ഇരിക്കു ന്നത് റാഹേലിന് കാണാമായിരുന്നു. അഴിയുള്ള ജനാലയിലൂടെ ഇരുട്ട ത്തേക്ക് നോക്കുകയായിരുന്നു അവൻ. വെളിച്ചത്തേക്കു നോക്കി ഇരുട്ടത്തി രിക്കുന്ന അവളെ അവനു കാണാമായിരുന്നില്ല. ഇതിവൃത്തമോ ആഖ്യാനമോ ഒന്നുമില്ലാത്ത ഒരസംബന്ധ നാടകത്തിനകത്തുപെട്ടുപോയ ഒരു നടനെയും നടിയെയുംപോലെയുണ്ടായിരുന്നു അവർ. താന്താങ്ങളുടെ ഭാഗങ്ങളിലൂടെ തപ്പിത്തടഞ്ഞ്, മറ്റാരുടെയോ സങ്കടങ്ങളെ താലോലിച്ചും വളർത്തിയും മറ്റാ രുടെയോ സങ്കടങ്ങളിലവർ സങ്കടപ്പെട്ടു. നാടകങ്ങൾ തിരുത്തിയെഴുതാൻ കഴിവില്ലാത്തവർ. ചെറിയൊരു തുക കൊടുത്താൽ ഏതെങ്കിലും വ്യാജമ്ന്ത്രവാദിയിൽനിന്ന് ലഭ്യമാകുന്നതരം താണമട്ടിലെ ബാധയൊഴിപ്പിക്കലിനുകൂടിയും കഴിയാത്തവർ. അങ്ങനെയൊ രാളുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അയാളവരെ ഇരുത്തി, പല മട്ടിൽ പറയാവുന്ന കാര്യം, ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞേനെ: 'നിങ്ങളല്ല പാപികൾ. നിങ്ങൾക്കെതിരെയാണ് പാപം ചെയ്യപ്പെടുന്നത്. നിങ്ങൾ വെറും കുഞ്ഞുങ്ങൾ. നിങ്ങൾക്കൊന്നിനേമലും ഇല്ല നിയന്ത്രണാധികാരം. നിങ്ങൾ അപരാധികള്ല്ല. ഇരകൾ മാത്രം.' ആ ദുർഘടം അങ്ങനെയെങ്കിലും മറികടക്കാനായെങ്കിൽ അതവർക്കുപ കരിച്ചേനെ. ദുഃഖമയമായ ഇരയുടെ

ഭാവമണിയാൻ തത്കാലത്തേക്കെങ്കിലും കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ, എങ്കിൽ സംഭവിച്ചതിനെച്ചൊല്ലിയുള്ള രോഷമെല്ലാം അതിലേക്കാവാഹിച്ചുവയ്ക്കാനായേനെ അവർക്ക്. എങ്കിലൊരുപക്ഷേ ഒഴി യാബാധപോലെ കൂടിയിരുന്ന ഓർമ്മകളെ കുടിയൊഴിപ്പിക്കാനവർക്കാ (:Qബന, അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം രോഷം അവർക്ക് പ്രാപ്യമായിരുന്നില്ല, അവരവരുടെ ഒട്ടുന്ന മറ്റേക്കെയിൽ സാങ്കല്പിക ഓറഞ്ച് എന്നപോലെ പിടിച്ചിരുന്ന മറ്റേ വസ്തു, അത് ഇറക്കിവയ്ക്കാനവർക്ക് വേറൊരു മുഖമു ണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരിടവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല അവർക്കതിറക്കിവയ്ക്കക്കാൻ. ഉപേ ക്ഷിക്കാന്തവരുടേതായിരുന്നുമില്ല. അത് പിടിക്കുകതന്നെ വേണം. കരുത ലോടെ, അതും ജീവിതകാലം മുഴുവൻ. അന്നത്തെ ദിവസത്തെ സംബന്ധിച്ച അപരാധികൾ (അവരെക്കൂടാതെ) നിരവധിയുണ്ടെന്ന് അറിയാമായിരുന്നു എസ്തയ്ക്കക്കും റാഹേലിനും. പക്ഷേ ഇര ഒന്നുമാത്രം. രക്തച്ചുവപ്പ് കാൽനഖങ്ങളും മുതുകിൽ ഏറ്റവും താഴത്ത് കാലവർഷം സമയത്തു വരാൻ കാരണമായ തവിട്ടിലയും. അയാൾ പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഒരു തുള്ള അവശേഷിപ്പിച്ചു കടന്നുപോയി. അതി ലൂടെ ഇരുട്ട്, ദ്രവരൂപത്തിലുള്ള ടാർപോലെ ഒഴുകിവന്നു. കൈവീശി ഗുഡ്നൈബ പറയാനായൊന്നു തിരിയുകപോലും ചെയ്യാതെ അവരുടെ അമ്മയും പോയി അതിലൂടെ. ഒരു നങ്കുരവും ഇല്ലാത്തൊരിടത്ത്,ഒരടിത്തറയുമില്ലാത്ത ഒരിടത്ത്, ഇരുട്ടിൽ അലയാനവരെ വിട്ടിട്ട്.

പെരുമ്പാമ്പിനെക്കൊണ്ട് അത് വിഴുങ്ങിയതെല്ലാം ഛർദ്ദിപ്പിച്ച് മണിക്കൂറു കൾക്കുശേഷം ചന്ദ്രനുദിച്ചു. പൂന്തോട്ടം വീണ്ടും കാണായിവന്നു. അപ്രത്യ ക്ഷമായതു മുഴുവനും പുറത്തേക്കു തികട്ടിവന്നു. തോട്ടത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന റാഹേലും പഴയപടിതന്നെ. കാറ്റിന്റെ ദിശ മാറി, അത് അവൾക്ക് കേളികൊട്ടിന്റെ ഒച്ച കൊണ്ടുവ ന്നുകൊടുത്തു. ഒരു സമ്മാനം. ഒരു കഥയുടെ വാഗ്ദാനം. പണ്ടുപണ്ടൊരി ക്കൽ ഒരിടത്ത്, ഒരാളുണ്ടായിരുന്നു. അവർ പറഞ്ഞു. റാഹേൽ തലയുയർത്തി അത് കാതോർത്തു. കഥകളിയുണ്ടെന്നു വിളിച്ചറിയിച്ച തെളിഞ്ഞ രാത്രികളിൽ, അയ്മനം അമ്പലത്തിൽനിന്നൊരു കിലോമീറ്റർ ദൂരത്തോളം ചെണ്ടകൊട്ടിന്റെ ഒച്ച സഞ്ചരിക്കും. റാഹേൽ നടന്നു. കുത്തനെയുള്ള മേല്ക്കൂരകളുടെയും വെളുത്ത ചുമ രുകളുടെയും ഓർമ്മകളാൽ ആവാഹിക്കപ്പെട്ട് എണ്ണയൊഴിച്ച് കത്തിച്ച ഓട്ടു വിളക്കുകളുടെയും എണ്ണയിട്ട മരത്തടിയുടെയും ഓർമ്മയുണർന്ന് കൊച്ചികോട്ടയം പ്രധാനപാതയിൽ വച്ചു പേഷാക്കടിച്ചു മരിക്കാനിട വരാത്ത ഒരു പഴയകാല ആനയെ കാണാനായെങ്കിൽ എന്നാശിച്ച അവൾ നടന്നു. അടു ക്കളയ്ക്കക്കരികെയെങ്ങാൻ ഒരു തേങ്ങയുണ്ടോ എന്നവൾ നോക്കി. പുറത്തേക്കു നടക്കവേ, അച്ചാർ ഫാക്ടറിയുടെ ഇരുമ്പുവലവാതിലു കളിലൊന്ന് വിജാഗിരിയെല്ലാം ഇളകിപ്പോയനിലയിൽ വാതിലക്കൽ വെറുതെ ചാരിവച്ചിരിക്കുന്നതവളുടെ കണ്ണിൽ പെട്ടു. അത് ഒരു വശത്തേക്കുമാറ്റിവച്ച അവളകത്തേക്കു കയറി. അന്തരീക്ഷമാകെ ഈർപ്പം നിറഞ്ഞിരുന്നു. മീനു കൾക്ക് നീന്താൻ പാകത്തിൽ. അവളുടെ ഷുസിനടിയിൽ തറ, മഴച്ചളിപിളികൊണ്ട് വഴുവഴുത്ത്. ഒരു കുഞ്ഞു വാവാൽ വേവലാതിപ്പെട്ട കഴുക്കോലുകൾക്കിടയിലൂടെ പറന്നു. പൊക്കം കുറഞ്ഞ സിമന്റ് ഭരണികൾ ഇരുട്ടിന്റെ അവ്യക്തതയിൽ നിഴൽരൂപ ങ്ങളുണ്ടാക്കി. നിലപായ ഫാക്ടറിയകം കണ്ടാൽ, ജീവൻകെട്ട ഉരുളൻ,നീ ളൻ വസ്തുക്കൾക്കായുള്ള ഒരുൾ-ശ്മശാനംപോലെ തോന്നുമായിരുന്നു. പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് & പ്രിസെർവ്സിന്റെ ഭൗതികാവശിഷ്ടങ്ങൾ, പണ്ടൊരുനാൾ സോഫിമോൾ വന്നുചേർന്ന ദിവസം അംബാസഡർ ഇ.പെൽവിസ് ഒരു ഭരണി

കടും ചുവപ്പുനിറത്തിലുള്ള ജാം ഇളക്കിക്കൊണ്ട് രണ്ടു ചിന്തകൾ ചിന്തിച്ച അതേ ഇടം. കണ്ണിമാങ്ങാ-ആകൃതിലെ ഒരു ചുവന്ന രഹസ്യം ഉപ്പിലിട്ട മുദ്രവച്ച് മാറ്റിവച്ച അതേ ഇടം. തികച്ചും ശരിയാണത്. ഒരു ദിവസംകൊണ്ട് മാറിമറിയാം കാര്യങ്ങൾ.

## വള്ളത്തിലെ പുഴ

ൻവശവരാന്തയിൽ വീട്ടിലേക്കു സ്വാഗതം. നമ്മുടെ സോഫിമോശക്ക് നാടകം അരങ്ങേറുകയും പച്ചച്ചു്ടത്തു നില്ക്കുന്ന നീലപ്പടയ്ക്ക് കൊച്ചുമറിയ കേക്കു വിതരണം നടത്തുകയും ചെയ്തപ്പോൾ കുർത്ത തവിട്ടു ഷുവിട്ട അംബാസഡർ ഇ പെൽവിസ് അഥവാ എസ്.പിംപേണൽ(ഒരു തല മുടി വളച്ചുചീകലുള്ള) അച്ചാർ മണക്കുന്ന, ഈർപ്പമുള്ള പാരഡൈസ് പിക്കിൾസിന്റെ പരിസരത്തേക്കുള്ള വാതിൽ തുറന്നു. ചിന്തിക്കാൻ പറ്റിയ ഒരിടമന്വേഷിച്ച അവൻ കൂറ്റൻ സിമന്റ് അച്ചാർ ഭരണികളുടെ ഇടയിലൂടെ നടന്നു. ആകാശവെളിച്ചത്തിനരികെയുള്ള ഒരു കറുത്ത കഴുക്കോലിൽ ഇരുന്ന് ഔസ എന്ന വെള്ളിമുങ്ങാച്ചാര(ചിലപ്പോഴൊക്കെയത് ഏതൊക്കെ യോ അച്ചാറുകളുടെ രുചികളിലേക്കു തന്റേതായ സംഭാവന ചെയ്തു) അവന്റെ നടപ്പു നോക്കി. ഇടയ്ക്കക്കിടയ്ക്ക് ഇളക്കിക്കൊടുക്കേണ്ടിവരാറുള്ള(അങ്ങനെ ചെയ്തതി ല്ലെങ്കിൽ, തെളിഞ്ഞ സൂപ്പിന്റെ അരികിലെ, ഞൊറിയരികുകളുള്ള കുണു കളെപ്പോലെ, കറുത്ത പൂപ്പലിന്റെ ദ്വീപുകൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടും) ഉപ്പിലിട്ട മഞ്ഞ നാരങ്ങാനീന്തലിനെ പിന്നിട്ട. മുളകുപൊടിയും മഞ്ഞൾപ്പൊടിയും പുരട്ടി, തമ്മിൽത്തമ്മിൽ ട്വയിൻ കൊണ്ടു കെട്ടിയിട്ട മാങ്ങാക്കഷണങ്ങൾ(അതിനൊരു ശ്രദ്ധയും കൊടുക്കേ ണ്ടകാര്യമില്ല കുറച്ചു ദിവസത്തേക്ക്) പിന്നിട്ട് കോർക്ക്കൊണ്ടടച്ച് വിനാഗിരി-കണ്ണാടി-കുപ്പികൾ പിന്നിട്ട് പെക്റ്റിനും പ്രിസർവേറ്റീവുകളുംവച്ച അലമാരത്തട്ടുകൾ പിന്നിട്ട് കത്തികളും പല വർണ്ണങ്ങളിലെ വിരലുറകളും പാവയ്ക്കക്കകളുംവച്ച പ്രേടകൾ പിന്നിട്ട്, വെളുത്തുള്ളിയും ഉള്ളിയും മുഴച്ചുതള്ളിനില്ക്കുന്ന ചാക്കു കൾ പിന്നിട്ട. ആയിടെ പറിച്ചെടുത്ത കുരുമുളകു തിരികളുടെ കുന്നുകൾ പിന്നിട്ട് നിലത്തു കൂട്ടിയ പഴത്തൊലിക്കുമ്പാരം(പന്നികൾക്കത്താഴമായി കാത്തുവച്ച്) പിന്നിട്ട് ലേബലുകൾകൊണ്ട് നിറഞ്ഞ ലേബൽ-

അലമാര പിന്നിട്ട് പശ പിന്നിട്ട. പശ്രബഷ പിന്നിട്ട് ഇരുമ്പുതൊട്ടിയിലെ സോപ്പുപത നിറഞ്ഞ വെള്ളത്തിൽ നീന്തുന്ന കാലി ക്കുപ്പികൾ പിന്നിട്ട് നാരങ്ങാ സ്ക്വാഷ പിന്നിട്ട് മുന്തിരിങ്ങാ കഷ പിന്നിട്ട്

എന്നിട്ടു തിരികെ. അടുപ്പിച്ചടുപ്പിച്ച് അഴികളുള്ള കമ്പിവല വാതിലിലൂടെ അരിച്ചുവീഴുന്ന വെളിച്ചവും ആകാശവെളിച്ചത്തിൽനിന്നുവരുന്ന പൊടിപടലങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ഒരു കീറ സൂര്യപ്രകാശവും(ഔസ ഉപയോഗിക്കാത്ത) ഒഴിച്ചാൽ അകത്ത് ഇരുട്ടായിരുന്നു. വിനാഗിരിയുടെയും കായത്തിന്റെയും മണം അവന്റെ മൂക്കിൽ തുളച്ചുകയറി. പക്ഷേ അത് എസ്തതയ്ക്ക് പരിചിതമായിരുന്നു. അവ നത് ഇഷ്ടമായിരുന്നു. ഭിത്തിക്കും കറുത്തനിറ-ഇരുമ്പുകുട്ടകത്തിനും ഇട യിൽ അപ്പോഴെങ്ങാണ്ട്(നിയമവിരുദ്ധമായി)തിളപ്പിച്ചെടുത്ത ഏത്തപ്പഴ ജാം തണുക്കാൻ വച്ചയിടമായിരുന്നു ഇരുന്നു ചിന്തിക്കാൻ പറ്റിയ ഇടമായി അവൻ തിരഞ്ഞെടുത്തത്. ജാമിന് അപ്പോഴും ചൂടായിരുന്നു. അതിന്റെ ഒട്ടുന്ന കടും ചുവപ്പ ഉപരി തലത്തിൽ കട്ടിയുള്ള ഇളം ചുവപ്പു പത പതുക്കെ ചത്തുതുടങ്ങുന്നേയുണ്ടാ യിരുന്നുള്ളൂ. കുഞ്ഞു വാഴപ്പഴക്കുമിളകൾ ജാമിലേക്ക് ആഴത്തിൽ താണുപൊയ്ക്കൊ ണ്ടിരുന്നു. ആരും ഒരു സഹായത്തിനില്ലാതെ. ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ ഏതു നിമിഷവും കടന്നുവരാം. അയാളൊരു കൊച്ചി-കോട്ടയം ബസ് പിടിച്ച് ഇവിടെ വന്നിറങ്ങും. അമ്മു അയാൾക്കു ചായ കൊടുക്കും. അല്ലെങ്കിൽ പൈനാപ്പിൾ ജ്യസാവാനും മതി. ഐസിട്ട് മഞ്ഞനിറ്റത്തിൽ ചില്ലുഗ്ലാസ്സിൽ. നീണ്ട ഇരുമ്പുചട്ടുകംകൊണ്ട്, *എസ്ത* കട്ടിപ്പരുവത്തിലെ പുത്തൻ ജാം ഇളക്കി. ചാവുന്ന കുമിളകൾ, കുമിളച്ചാവലുകളുടെ ആകൃതിയുണ്ടാക്കി. ഒരു ചതഞ്ഞ ചിറകുകാരൻ കാക്ക. ഒരു കോഴിക്കുഞ്ഞിന്റെ ചുരുട്ടിയിറുക്കിപ്പിടിച്ച നഖങ്ങൾ, ഒരു വെള്ളിമൂങ്ങാച്ചാർ(ഔസയല്ല) ജാമിൽ കുളിച്ച് ഒരു സങ്കടമയച്ചുഴി. ആരും ഒരു സഹായത്തിനില്ലാതെ.

കട്ടിജാം ഇളക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കെ എസ്തത രണ്ടു ചിന്തകൾ ചിന്തിച്ചു. അവൻ ചിന്തിച്ച ചിന്തകൾ:

(എ) ആർക്കും എന്തും സംഭവിക്കാം. പിന്നെ.

(ബി) എന്തം സഹിക്കാൻ തയ്യാറായിരിക്കുന്നതാണ് നല്ലത്.

ഈ രണ്ടു ചിന്തകൾ ചിന്തിച്ചുകഴിഞ്ഞതും തന്റെ ബുദ്ധിയെക്കുറിച്ച എസ്തതയ്ക്ക് സ്വയം ഒരു മതിപ്പു തോന്നി. ചൂടുള്ള, മജന്താനിറത്തിലുള്ള ജാം വട്ടത്തിൽ കറങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കെ എസ്ത ഒരിളക്കൽ മാന്ത്രികനായി. അലങ്കോലപ്പെട്ട തലമുടി വളച്ചുചീകലും നിരപ്പല്ലാപ്പല്ലുകളുമുള്ള ഒരിളക്ക ലുകാരൻ. പിന്നെയവൻ മാക്ബത്തിലെ മന്ത്രവാദിനികളായി.

തീ കത്തുന്നു, ഏത്തപ്പഴം കുമിളകളാകുന്നു.

വെളുത്ത നട്ടെല്ലും കറുത്ത പുറംചട്ടയുമുള്ള തന്റെ പുതിയ പാചകക്കുറി പ്പുസ്തകത്തിലേക്ക് മമ്മാച്ചിയുടെ ഏത്തപ്പഴ ജാമിന്റെ പാചകക്കുറിപ്പ പകർത്തി എഴുതാൻ എസ്തതയ്ക്കനുവാദം കൊടുത്തിരുന്നു അമ്മു.

അമ്മു തനിക്കു കനിഞ്ഞു കല്പിച്ചുതന്ന ബഹുമതിയെക്കുറിച്ച് തികച്ചും ബോധവാനായിരുന്ന എസ്തത തന്റെ ഏറ്റവും നല്ല കൈയക്ഷരത്തിലും ആണ് അതെഴുതിയിരുന്നത്.

ഏത്തപ്പഴ ജാം (അവന്റെ പഴയ, ഏറ്റവും നല്ല കൈയക്ഷരത്തിൽ)

പാകഠവന ഏത്തപ്പഴം ഉടയ്ക്കുക. മൂടാൻ തക്കവണ്ണം വെള്ളമൊഴിച്ച് നല്ല തീയിൽ, ഏത്തപ്പഴമുടച്ചതിന് നല്ല മയം വരുംവരെ വേവിക്കുക.

ഒരു നേർമ്മയുള്ള തുണികൊണ്ടരിച്ച് നീരെടുക്കുക.

നീരിനു തുല്യം അളവിൽ പഞ്ചസാര അളനെടുത്തു വയ്ക്കുക, വറ്റി നേരപകുതിയായി ഇളം ചുവപ്പുനിറത്തിലാവുംവരെ പഴനീര് തിളപ്പിച്ചെടു ക്കുക.

ജെലാറ്റിൻ(പെക്റ്റിൻ) ഇപ്രകാരമുണ്ടാക്കുക: അനുപാതം 15 അതായത്, 4 റ്റീസ്പൂൺ പെക്റ്റിൻ, 20 *സ്പൂൺ പഞ്ചസാര* 

പെക്റ്റിൻ, ഹെക്റ്റിൻ, അബെഡ്നിഗോ എന്നിങ്ങനെ പേരുകളുള്ള ചുറ്റി ക വാഹകരായ മൂന്നു സഹോദരങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഇളയവനായാണ് പെക്റ്റിനെ എസ്ത സങ്കല്പിച്ചിരുന്നത്. മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തും ചാറ്റൽ മഴ യത്തുംനിന്ന് അവരൊരു മരക്കപ്പൽ പണിയുന്നതായി അവൻ സങ്കല്പിച്ചു. നോഹയുടെ മക്കളെപ്പോലെ, അവരെ മനസ്സാലെ വ്യക്തമായി കാണാമാ യിരുന്നു അവന് സമയത്തിനെതിരേ പടവെട്ടിക്കൊണ്ട്. കൊടുങ്കാറ്റു കാത്തു നില്ക്കുന്ന ആകാശക്കീഴെ അവരുടെ ചുറ്റികയടിയുടെ ഒച്ചകൾ മാറ്റൊലി ക്കൊണ്ടു. തൊട്ടടുത്തുള്ള കാട്ടിൽ, കൊടുങ്കാറ്റിനുമുമ്പുള്ള വിചിത്രവെളി ച്ചത്തിൽ ജോഡികളായി നിരന്നുനിന്നു മൃഗങ്ങൾ.

പെണ്ണ്ആണ്.

പെണ്ണ്ആണ്.

പെണ്ണ്ആണ്.

പെണ്ണ്ആണ്.

ഇരട്ടകൾ ഏതായാലും പറ്റില്ല.

എസ്തയുടെ പുതിയ, ഏറ്റവും മികച്ച കെയക്ഷരത്തിലായിരുന്നു ബാക്കി പാചകക്കുറിപ്പ് ഏജോണിച്ച്, കുർത്ത്, പുറകോട്ടൊരു ചായ്വോടെ, വാക്കുകളുണ്ടാക്കാൻ വൈമനസ്യം പ്രകടിപ്പിച്ച് അക്ഷരങ്ങൾ, വാചക ങ്ങളിൽ പെടാൻ വൈമനസ്യം പ്രകടിപ്പിച്ച് വാക്കുകൾ എന്നമട്ടിൽ.

പെക്റ്റിൻ ചേർക്കുക കുറുകിയ നീരിലേക്ക് കുറച്ചു മിനിട്ടുകൾ(5) തിള പ്പിക്കുക. *എല്ലാവശത്തും* നനായി കത്തുംവിധം ശക്തമായി ത<sup>7</sup> ഉപയോ ഗിക്കുക. പഞ്ചസാര ചേർക്കുക. പാളിയായി എടുക്കാൻപാകത്തിൽ ഉറച്ചു കിട്ടുംവരെ അടുപ്പത്തുവയ്ക്കുക. പതുക്കെ തണുപ്പിക്കുക.

നിങ്ങൾക്ക് ഈ പാചകവിധി ഇഷ്ടമാവും *എന്നു* കരുതുന്നു.

അക്ഷരത്തെറ്റുകൾ മാറ്റിനിർത്തിയാൽ, നിങ്ങൾക്ക് ഈ പാചകവിധി ഇഷ്ട മാവും എന്നു കരുതുന്നു എന്ന അവസാന വാചകം മാത്രമായിരുന്നു മൂലക്കുറിപ്പിൽനിന്നുമാറിയുള്ള എസ്തയുടേതായ ഒരേ ഒരു സംഭാവന. എസ്തത ഇളക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനനുസരിച്ച് ക്രമേണ ഏത്തപ്പഴ ജാം കട്ടിയായി, തണുത്തു. എസ്തയുടെ കുർത്ത തവിട്ടുഷ അറ്റത്തുനിന്ന് അപ്പോൾ മൂന്നാം നമ്പർ ചിന്ത ഉയർന്നുവന്നു. ഇതായിരുന്നു. മൂന്നാം നമ്പർ ചിന്ത: (സി) ഒരു വള്ളം ഒരു വള്ളം, പുഴ തുഴഞ്ഞു മുറിച്ചുകടക്കാൻ ഒരു വള്ളം അക്കര. മറ്റേ വശം. പലചരക്കുകൾ അക്കരയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകാൻ ഒരു വള്ളം. തീപ്പെ ട്ടിക്കൊള്ളികൾ, വസ്ത്രങ്ങൾ, കലങ്ങൾ, ചട്ടികൾ

എന്നിങ്ങനെ അവർക്കാ വശ്യമുള്ള, പക്ഷേ കൈയിലെടുത്തു നീന്താൻ പറ്റാത്ത, പലവക സാമാന ങ്ങൾ കൊണ്ടുപോകാൻ. എസ്തതയുടെ കൈയിലെ രോമങ്ങളെണീറ്റുനിലപായി. ജാം ഇളക്കൽ വള്ളം തുഴയലായി മാറി. വട്ടത്തിൽവട്ടത്തിലുള്ള ജാം ഇളക്കൽ, മുന്നോട്ടും പിന്നോട്ടുമുള്ള തോണിതുഴച്ചിലായിമാറി. ഒട്ടുന്ന ഒരിളം ചുവപ്പുപുഴയ്ക്കു കുറുകെ. തെയ് തെയ് തക തെയ്

എന്തൊടാ കുരങ്ങച്ചാ *ചന്തി* ഇത്ര തേഞ്ഞത്?

പാണ്ടിയിൽ തുറാൻ പോയപ്പോ നെരക്കാമാതിരി നെരങ്ങ7 ഞാൻ.

വള്ളംകളിപ്പാട്ടിലെ തോന്നിയവാസച്ചോദ്യങ്ങൾക്കും ഉത്തരങ്ങൾക്കുമി ടയിലൂടെ റാഹേലിന്റെ ഒച്ച ഫാക്ടറിയിലേക്കൊഴുകിയിറങ്ങി.

'എസ്ക്താ! എസ്താ! എസ്താ'

എസ്തത മിണ്ടാമ്പോയില്ല. കട്ടി ജാമിലേക്ക് വള്ളംകളിപ്പാട്ടിന്റെ ഗായക സംഘം മന്ത്രിച്ചു.

തെയ്യോം

തിതേതാം

അ) അക

തിതേതാം

തിം

കമ്പിവലവാതിൽ കരകരശബ്ദമുണ്ടാക്കി, നെറ്റിമുഴകളും മഞ്ഞ അരികു കളുള്ള ചുവന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് സൺഗ്ലാസ്സും വച്ച ഒരെയർപോർട്ട് മാലാഖയും അവൾക്കു പിന്നിലായി സൂര്യനും ഫാക്ടറിയിലേക്കെത്തിനോക്കി. ഫാക്ടറി യാകെ ദേഷ്യനിറത്തിൽ. ഉപ്പിലിട്ട നാരങ്ങകൾ ചുവപ്പ് കണ്ണിമാങ്ങകൾ ചുവപ്പ്. ലേബൽ അലമാര ചുവപ്പ് പൊടിപടലം നിറഞ്ഞ വെളിച്ചക്കീറ് (ഔസ ഒരിക്കലും ഉപയോഗിക്കാത്തത്) ചുവപ്പ്,

കമ്പിവലവാതിലടഞ്ഞു. ശൂന്യമായ ഫാക്ടറിയിൽ ലവ് ഇൻ റ്റോക്കിയോയിലെ ജലധാരയുമായി റാഹേൽ നിന്നു. ഒരു കന്യാസ്ത്രതീ-ഒച്ച, വള്ളംകളിപ്പാട്ട് പാടുന്നതവൾ കേട്ടു. ഒരു തെളിഞ്ഞ സൊപ്രാനോ ശബ്ദം, വിനാഗിരി-ആവിക്കും അച്ചാറ് ഭരണികൾക്കും മേലേ കൂടി. കറുത്ത കുട്ടകത്തിലെ ഇളം ചുവപ്പു കോഴിക്കുഞ്ഞിനുമേലേക്കു കുനി ഞ്ഞുനിന്ന എസ്തതയുടെ നേരേ അവൾ തിരിഞ്ഞു. 'നെനക്കെന്താ വേണ്ടത്?' മുഖമുയർത്താതെ എസ്തത ചോദിച്ചു. 'ഒന്നുല്ല. റാഹേൽ പറഞ്ഞു. "പിന്നെന്തിനാ വന്നതിങ്ങോട്ട്?' റാഹേൽ മിണ്ടിയില്ല. ഒരു കുഞ്ഞ് വല്ലാത്ത നിശ്ശബ്ദത. ''എന്തിനാ നീ ജാം തുഴയുന്നത്്?' റാഹേൽ ചോദിച്ചു. 'ഇന്ത്യ ഒരു സ്വതന്ത്ര രാഷ്ട്രമാണ്, എസ്തത പറഞ്ഞു. അതൊരു തർക്കവുമില്ലാത്ത കാര്യമാണ്. ഇന്ത്യ ഒരു സ്വതന്ത്രരാഷ്ട്രമായിരുന്നു. നിങ്ങൾക്ക് ഉപ്പുണ്ടാക്കാം. വേണേൽ ജാം തുഴയാം. കമ്പിവലവാതിലിലൂടെ ഓറഞ്ചപാനീയ നാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ എപ്പോ വേണേലും വന്നേക്കാം. അയാൾക്കു തോന്നിയാൽ. അപ്പോ അമ്മു അയാളോടു പെനാപ്പിൾ ജ്യസെടുക്കട്ടെ എന്നു ചോദിക്കും. ഐസിട്ട്.

റാഹേൽ, സിമന്റ് ഭരണിയുടെ വക്കത്തിരുന്ന റബ്ബർ വിരലുറകൾ ഇട്ടുനോക്കി. (അവളുടെ ഉടുപ്പിന്റെ ഞൊറിയും ലെയ്തസും കണ്ണിമാങ്ങാ അച്ചാറിനകത്തു വീണിഴഞ്ഞു). മൂന്നു മണിയനീച്ചകൾ കമ്പിവലവാതിലുകളുമായി തീക്ഷ്ണ യുദ്ധത്തിലേർപ്പെട്ടു. ഉള്ളിലേക്കു കടക്കാനുള്ള ശ്രമത്തിന്റെ ഭാഗമായി. ഇര ട്ടകൾക്കിടയിൽ ഒരു ചതവുപോലെ പരന്ന അച്ചാറുമണ നിശ്ശബ്ദതയെ ഔസ എന്ന പത്തായമൂങ്ങാച്ചാർ നിരീക്ഷിച്ചു. റാഹേലിന്റെ വിരലുകൾ, മഞ്ഞ പച്ച നീല ചുവപ്പ് മഞ്ഞ.

എസ്തതയുടെ ജാം ഇളക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

റാഹേൽ എഴുന്നേറ്റുപോകാനായി എഴുന്നേറ്റു. തന്റെ ഉച്ചയുറക്കത്തി നായി.

"നീ എങ്ങോട്ടാ പോകുന്നത്?

'എങ്ങോട്ടെങ്കിലും.'

റാഹേൽ അവളുടെ പുതിയ വിരലുകൾ ഊരിമാറ്റി, തിരികെ വീണ്ടും വിരൽ നിറവിരലുകളായി. മഞ്ഞയല്ല, പച്ചയല്ല. *നീലയല്ല*. ചുവപ്പല്ല, മഞ്ഞയല്ല. 'ഞാനക്കരയ്ക്കു പോകുവാ.' എസ്തത പറഞ്ഞു, തലയുയർത്താതെ. "ചരിത്രവീട്ടിലേക്ക്.' റാഹേൽ, നടത്തം നിർത്തി അവനു നേരേ തിരിഞ്ഞു. അസാധാരണമാംവിധം ഇടതൂർന്ന പിൻവശശിഖയുള്ള ഇളംതവിട്ടു നിശാശലഭം അതിന്റെ ഹിംസമായ ചിറകുകൾ നിവർത്തി. പതുക്കെ പുറത്തേക്ക് പതുക്കെ അകത്തേക്ക് ''അതെന്തിനാ?' റാഹേൽ ചോദിച്ചു. 'കാരണം ആർക്കെന്തുവേണമെങ്കിലും സംഭവിക്കാം. കരുതിയിരിക്കു ന്നതാണു നല്ലത്.' ആർക്കും മറുത്തുപറയാനാവില്ല അപ്പറഞ്ഞതിനെച്ചൊല്ലി. കരിസായ്പിന്റെ വീട്ടിലേക്ക് ആരും പോകാതായിരിക്കുന്നു. ഏറ്റവുമ വസാനമായി അത് ഒരു നോക്കുകണ്ട മനുഷ്യൻ താനാണെന്ന് അവകാശ പ്പെട്ടു വല്യപാപ്പൻ. പ്രേതബാധയുണ്ടവിടെ എന്നു പറഞ്ഞു അയാൾ. കരി സായ്പിന്റെ പ്രേതവുമായുള്ള ഏറ്റുമുട്ടലിന്റെ കഥ ഇരട്ടകൾക്കു പറഞ്ഞു കൊടുത്തിരുന്നു അയാൾ. രണ്ടു വർഷം മുമ്പായിരുന്നു അത്. അയാൾ പറഞ്ഞു. അയാൾ പുഴയ്ക്കക്കരെ ജാതിമരം തിരഞ്ഞു പോയതായിരുന്നു, ക്ഷയം വന്ന് മരണാസന്നയായി കിടക്കുന്ന തന്റെ ഭാര്യ ചെല്ലയ്ക്ക്, ജാതി യുടെയും വെളുത്തുള്ളിയുടെയും ഒരു കുഴമ്പ് ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കാനായി. പെട്ടെന്നയാൾക്കു ചുരുട്ടുപുകയുടെ മണം വന്നു(അയാൾക്കത് ഉടനടി തിരി ച്ചറിയാനായി, കാരണം അതേ ബ്രാൻഡാണ് പപ്പാച്ചി വലിച്ചിരുന്നത്). വല്യ പാപ്പൻ തിരിഞ്ഞ് തന്റെ അരിവാൾ ചുരുട്ടുമണത്തിനുനേരേ വീശി, ഒരു റബ്ബർമരത്തടിയിൽ അയാൾ പ്രേതത്തെ തറച്ചു. അതിപ്പോഴും ഉണ്ട് അവിടെ എന്നാണ് വല്യപാപ്പൻ പറയുന്നത്. ചുരുട്ടിനുവേണ്ടി കെഞ്ചുന്ന, കുന്തിരി ക്കച്ചോരനിറമാർന്നു ചോരയൊലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന, അരിവാൾകൊണ്ടു കുത്തിനിർത്തിയ ഒരു മണം. വല്യപാപ്പന ജാതിമരം കണ്ടുകിട്ടിയതേയില്ല. ഒരു പുതിയ അരിവാൾ വാങ്ങേണ്ടതായും

വന്നു. മിന്നൽ വേഗത്തിലുള്ള തന്റെ പെരുമാറ്റവും (പണ യക്കണ്ണായിരുന്നിട്ടുകൂടി) മനസ്സാന്നിധ്യവും കാരണം ഒരു രക്തദാഹി പ്രേത ത്തിന്റെ അലഞ്ഞുതിരിയലുകൾക്ക് അന്ത്യം വരുത്താനായതോർത്തയാൾ സംതൃപ്തനായി. ആരും അതിന്റെ കുതന്ത്രങ്ങൾക്കു കീഴടങ്ങാത്തിടത്തോളം, ചുരുട്ട കൊടുത്തതിനെ ബന്ധനത്തിൽനിന്നു മുക്തമാക്കാത്തിടത്തോളം. വല്യപാപ്പനറിയാനിടയാകാതെ പോയി(മിക്കവാറും എല്ലാകാര്യങ്ങളും അറിയാമായിരുന്ന ആളായിരുന്നിട്ടും), കരിസായ്പിന്റെ വീടായിരുന്നു ചരിത്ര വീട്(വാതിലുകൾ പൂട്ടിയ, ജനലുകൾ തുറന്നിട്ട)എന്നത്. അകത്ത് ഭൂപട *ങ്ങളുടെ* ശ്വാസോച്ഛാസമണമുള്ള പൂർവ്വികർ, ഭിത്തിയിലെ കട്ടിക്കാൽനഖ ങ്ങളുള്ള പല്ലികളോടു പിറുപിറുത്തു എന്നത്. ചരിത്രവീടതിന്റെ പിൻവശ വരാന്ത, വ്യവസ്ഥകൾ പറഞ്ഞുറപ്പിക്കാനും പിഴ ഈടാക്കാനും ഉപയോ ഗിച്ചു എന്നത്. അതിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയാലതിന് ദാരുണമായ അനന്തര ഫലങ്ങളുണ്ടായി എന്നത്. ചരിത്രവീട് അതിന്റെ പുസ്തകങ്ങളെ മുദ്രവച്ച ദിവസം, വെളുത്ത ഒടുക്കിയ പിഴയുടെ രസീത് എസ്തതയാണു സൂക്ഷിയ്ക്ക് ക്കുക എന്നത്. വെല്യപാപ്പന ഒരുഹവുമില്ലായിരുന്നു സ്വപ്നങ്ങളെ തടങ്കലി ലാക്കി അവയുടെ പുനരാവിഷ്കാരം നടത്തിയത് കരിസായ്പായിരുന്നു എന്ന് വഴിയേ പോകുന്നവരുടെ മനസ്സിൽ നിന്നയാളത്. കുഞ്ഞുങ്ങൾ കേക്കിൽ നിന്ന് ഉണക്ക മുന്തിരിങ്ങ പറിച്ചെടുക്കുംപോലെ പറിച്ചെടുക്കുക യാണു ചെയ്തിരുന്നത് എന്ന് അയാളേറ്റവും ദാഹിച്ചുമോഹിച്ചത് രണ്ടണ്ഡ ഇരട്ടക്കുട്ടികളുടെ ഇളം സ്വപ്നങ്ങൾ പുനരാവിഷ്കരിക്കലിനെച്ചൊല്ലിയാ യിരുന്നു എന്നത്.

തന്നെയാണ്, ചരിത്രം അതിന്റെ പ്രതിനിധിയായി തെരഞ്ഞെടുക്കുക, തന്റെ കണ്ണീരാണ് ഭീതിയുടെ ചുരുളഴിയാൻ കാരണമാവുക എന്ന് അറിയാ മായിരുന്നെങ്കിൽ വൃദ്ധനായ പാവം വെല്യപാപ്പൻ, ഒരിക്കലും ഒരു ഇളം പ്രായക്കാരൻ പൂവൻകോഴിയെപ്പോലെ അയ്മനം ചന്തയിൽവച്ച് വീമ്പിളക്കി ഞെളിയില്ലായിരുന്നു. വായിൽ അരിവാളുമായി(നാവിൽ ഇരുമ്പിന്റെ പുളിരസം) താൻ പുഴ നീന്തിക്കടന്നത് എങ്ങനെയാണ് എന്ന് സിഗരറ്റ് പുക യുടെ മണം വന്ന അതേ നേരംതന്നെ അതു പിടിച്ചെടുത്ത് തന്റെ പണയക്ക ണ്ണിലെ പുഴച്ചേറ്(ചിലപ്പോഴൊക്കെ പുഴയിൽ ചേറ ഉണ്ടാകാറുണ്ടായിരുന്നു. പ്രത്യേകിച്ചും മഴക്കാലത്ത്) കഴുകിക്കളയാനായി കുനിയവേ ഒറ്റ നിമിഷ ത്തേക്കുമാത്രം അത് താഴെവച്ചതെങ്ങനെയാണ് എന്ന് അരിവാൾ കുനി ഞ്ഞെടുത്ത് നാലു പുറത്തേക്കും വീശി ആ മണത്തെ ബന്ധിച്ച് എന്നേക്കു മായി ആ പ്രേതത്തെ തറച്ചത് എങ്ങനെയാണ് എന്ന് എല്ലാം മെയ്വഴക്ക മുള്ള ഒരൊറ്റ ശരീരചലനത്താൽ.

ചരിത്രത്തിന്റെ പദ്ധതികളിൽ തനിക്കുള്ള പങ്കിനെക്കുറിച്ച് അയാൾ മന സ്സിലാക്കിവന്നപ്പോഴേക്ക് ചുവടുകൾ പിൻവലിക്കാനുള്ള സമയം അതിക മിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. തന്റെ കാലടിപ്പാടുകൾ സ്വയം മായ്ച്ചുകളഞ്ഞിരുന്നു അയാളതിനകം. ഒരു ചൂലുമായി പിന്നോട്ടിഴഞ്ഞ്.

ഫാക്ടറിയിൽ, നിശ്ശബ്ദത ഒരിക്കൽകൂടി മിന്നലാക്രമണം നടത്തി ഇരട്ട കളെ വരിഞ്ഞുമുറുക്കി. പക്ഷേ, ഇത്തവണ ആ നിശ്ശബ്ദത അല്പം വ്യത്യ സ്തമായിരുന്നു. ഒരു പഴയ നദീനിശ്ശബ്ദത്. മുക്കുവന്മാരുടെയും മെഴുകു മത്സ്യകന്യകമാരുടെയും നിശ്ശബ്ദത. "പക്ഷേ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകൾ പ്രേതങ്ങളിൽ വിശ്വസിക്കാറില്ല.' എസ്ത പറഞ്ഞു, പ്രേത്രപശ്നത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സംവാദം തുടരുകയാണ് എന്ന മട്ടിൽ. അവരുടെ സംസാരം ഉയരുകയും താഴുകയും ചെയ്തതു പർവ്വത അരു വികളെപ്പോലെ. ചിലപ്പോൾ ആളുകൾക്കു കേൾക്കാൻ പാകത്തിൽ, ചില പ്പോൾ അല്ലാതെ. "നമ്മള് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റാകാൻ പോവുകയാണോ? റാഹേൽ ചോദിച്ചു. 'വേണ്ടിവന്നേക്കും.' എസ്താ എന്ന പ്രായോഗികമതി. ദൂരെ കേട്ട കേക്കുതിന്നലൊച്ചകളും അടുത്തടുത്തുവരുന്ന നീലനൈസ ന്യക്കാലൊച്ചകളും കാരണം സഖാക്കൾക്കവരുടെ രഹസ്യം, മുദ്രവയ്ക്കേ ണ്ടതായിവന്നു. അത് അച്ചാറുപരുവത്തിലാക്കി മുദ്രവച്ച് മാറ്റിവയ്ക്കപ്പെട്ടു. ഒരു ചുവന്ന, കണ്ണിമാങ്ങാ ആകൃതിയിലുള്ള രഹസ്യം ഒരു ഭരണിയിൽ ഒരു വെള്ളിമുങ്ങ യുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ. ഒരു ചുവന്ന കാര്യപരിപാടി

ചർച്ചചെയ്ത് തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടു. സഖാവ് റാഹേൽ അവളുടെ ഉച്ചയുറക്കത്തിനായി പോകും. എന്നിട്ട അമ്മു ഒന്നുറങ്ങിക്കിട്ടും വരെ ഉണർന്നുകിടക്കും. സഖാവ് എസ്തത കൊടി(ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെക്കൊണ്ട് നിർബന്ധപൂർവ്വം വീശിപ്പിച്ച)കണ്ടുപിടിച്ച പുഴക്കരെ കാത്തിരിക്കും. അവിടെയിരുന്നവർ. ബി. തയ്യാറാകുനതിനുവേണ്ടിയുള്ള തയ്യാറെടുപ്പുകൾക്കായുള്ള തയ്യാ റെടുപ്പുകൾ നടത്തും.

ഊരിയിട്ട ഒരു കുഞ്ഞു മാലാഖയുടുപ്പ്(ഭാഗികമായി അച്ചാറിലിട്ട), ദേഹ ത്തുകിടക്കുന്ന അതേമട്ടിലൊരു വിടർന്നനില്പിൽനിന്ന് അമ്മുവിന്റെ കിടപ്പു മുറിയുടെ ഇരുൾനിലത്ത് പുറത്ത് അന്തരീക്ഷം ജാഗരൂകവും തീക്ഷ്ണവും ചൂടുനിറഞ്ഞതും ആയിരുന്നു. റാഹേൽ അമ്മുവിന്റടുത്തു കിടന്നു. അവളുടെ മാച്ചിങ് എയർപോർട്ട് നിക്കറിട്ട. അമ്മുവെന്റ കവിളത്ത് നീല ക്രോസ് സ്റ്റിച്ച കിടക്കവിരിയുണ്ടാക്കിയ ക്രോസ് സ്റ്റിച്ച് പൂപ്പാടുകൾ കാണാമായിരുന്നു റാഹേലിന് അവൾക്കു കേൾക്കാനുമായി നീലക്രോസ് സ്റ്റിച്ച മധ്യാഹ്നത്തെ. മന്ദഗതിയിലെ സീലിങ് ഫാൻ. കർട്ടനുകൾക്കു പിന്നിലെ സൂര്യൻ, അപകടകരമായ ഒരു ഡസ്സ്മൂളലും മൂളി ജനാലച്ചില്ലിൽ ചെന്നി ടിക്കുന്ന ഒരു മഞ്ഞക്കടന്നൽ. ഒരവിശ്വാസക്കാരൻ പല്ലിയുടെ കൺചിമ്മൽ. കാലുപൊക്കിവച്ചുനടക്കുന്ന കോഴികൾ മുറ്റത്ത് സൂര്യൻ, ആരോ നനച്ചിട്ട തുണി ഉണക്കുന്നതിന്റെ ഒച്ച. വെള്ള് കിടക്കവിരികളെ ഉണക്കി, ചുളിവുകൾ വീഴ്ത്തുന്നതിന്റെ കഞ്ഞിമുക്കിയ സാരികളെ(ഓഫ് വൈറ്റും സ്വർണ്ണവും) വടിപോലാക്കുന്നതിന്റെ ചുവന്ന ഉറുമ്പുകൾ മഞ്ഞക്കല്ലുകളിൽ. ചൂടെടുത്ത് ഒരു ചൂടുപശു. അാഹു ദൂരത്ത് റബ്ബർമരത്തിൽ അരിവാൾകൊണ്ടു തറയ്ക്കപ്പെട്ട, ഉപചാരപൂർവ്വം ചുരുട്ടു ചോദിക്കുന്ന ഒരു കൗശലക്കാരൻ ഇംഗ്ലിഷുകാരൻ പ്രേതത്തിന്റെ ചുരുട്ടു മണം.

'അത്. ചോദിക്കുന്നതിൽ ക്ഷമിക്കണം. നിങ്ങളുടെ കൈയിൽ ഉം... ചുരു... ചുരുട്ട ഉണ്ടാവുമോ? ഒരു ആർദ്രമായ സ്കൂൾ ടീച്ചറീണത്തിൽ.

ഓ ഡിയർ.

എസ്തത അവളെ കാത്ത് പുഴയോരത്ത് മൺഡാലെയിലേക്കു സന്ദർ ശനത്തിനു പോയപ്പോൾ റെവറെൻഡ് ഇ. ജോൺ ഐപ് കൊണ്ടുവന്ന മാങ്കോസ്റ്റിൻ മരത്തിനു ചുവട്ടിൽ.

എന്തിനേമലായിരുന്നു എസ്തയിരുന്നത്?

മാങ്കോസ്റ്റിൻ മരച്ചോട്ടിൽ എന്തിനേമലാണോ അവരെപ്പോഴും ഇരിക്കാറ് അതിന്മേൽ. ചാരനിറത്തിലുള്ള നരച്ചമട്ടിലുള്ള എന്തോ ഒന്ന്. പൂപ്പലും പായലും കൊണ്ടാണൊ മൂടിയത്. പന്നൽച്ചെടികളാൽ മറഞ്ഞ് ഭൂമിയുമായി വിലയം പ്രാപിച്ചു എന്തോ ഒന്ന്. തടിക്കഷണമല്ല, പാറയല്ല...

ആ ചിന്ത പൂർണ്ണമാകും മുമ്പേ റാഹേലെണീറ്റ് ഓട്ടമായി.

അടുക്കളയിലൂടെ, നല്ല ഉറക്കമായിരുന്ന കൊച്ചുമറിയയെ പിന്നിട്ട് കട്ടി ച്ചുളിവുകളുമായി, ദുതഗതിയിൽ, ഞൊറിവച്ച ഏപ്രണിട്ട ഒരു കണ്ടാമൃ ഗത്തിനെപ്പോലെ.

ഫാക്ടറി പിന്നിട്ട

ചെരിപ്പില്ലാതെ തട്ടിത്തടഞ്ഞ്, പച്ചച്ചുടത്തുകൂടെ, പിന്നാലെ ഒരു മഞ്ഞ ക്കടന്നലുമായി.

സഖാവ് എസ്തത ഉണ്ടായിരുന്നു അവിടെ. മാങ്കോസ്റ്റിൻ മരത്തിനു കീഴെ. അരികിൽ ഒരു ചുവന്ന കൊടി മണ്ണിൽ കുത്തിനിർത്തിക്കൊണ്ട് ഒരു മൊബൈൽ റിപ്പബ്ലിക് ഒരു ചലിക്കും സ്വതന്ത്രരാഷ്ട്രടം. ഒരു ഇരട്ട വിപ്ലവം, ഒരു തലമുടിവളച്ചുചീകലോടെ.

എന്തിനേമലായിരുന്നു അവനിരുന്നത്?

പൂപ്പൽകൊണ്ടു മൂടിയ, പന്നൽച്ചെടികൊണ്ടു മറഞ്ഞുപോയ എന്തോ ബ,

അതിന്മേലൊന്നു തട്ടിനോക്കിയാൽ പൊള്ളയായ ഒരു തട്ടുമുട്ടൊച്ചയു ണ്ടാവും.

നിശ്ശബ്ദത മുങ്ങി, പൊങ്ങി, മിന്നലാക്രമണം നടത്തി, തിളങ്ങുന്ന മണി യനീച്ചകൾ പറന്നുപൊങ്ങി എട്ടിന്റെ ആകൃതിയിൽ,ചെവിതുളയ്ക്കും മാതിരി ഉയർന്നുപൊങ്ങാറുള്ള കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ വെയിൽനേരത്തിമർപ്പുപോലെ.

വിരൽനിറവിരലുകൾ പന്നൽച്ചെടികളുമായി പടവെട്ടി. കല്ലുകൾ മാറ്റി, വഴി തെളിച്ചു. ഒരറ്റത്ത്, വഴുക്കുന്ന ഒരു കൊളുത്ത പിടിക്കാനായി. ആദ്യം ഒന്ന് പിന്നെ രണ്ട്.

കാര്യങ്ങൾ ഒരു ദിവസംകൊണ്ടു മാറിമറിയാവുന്നതേയുള്ളൂ.

അതൊരു വള്ളമായിരുന്നു. ഒരു കുഞ്ഞുമരവള്ളം. എസ്തത ഇരുന്ന, റാഹേൽ കണ്ടുപിടിച്ച വള്ളം. പുഴ കടക്കാനായി അമ്മു ഭാവിയിൽ ഉപയോഗിക്കാൻപോകുന്ന വള്ളം. പകൽ നേരം തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങൾ സ്നേഹിച്ച പുരുഷനെ, രാത്രിനേരത്ത് തനിക്കു സ്നേഹിക്കാനായി.

എത്ര പഴഞ്ചൻ വള്ളമായിരുന്നു എന്നുവച്ചാൽ, ഭൂമിയിൽ ഏതാണ്ട് വേരുപിടിച്ചമട്ടിലായിരുന്നു അത്. ഒരു ചാരനിറ പഴഞ്ചൻ വള്ളച്ചെടി, വള്ളപ്പുക്കളും വള്ളപ്പഴങ്ങളുമായി. അടിയിൽ വള്ളയാകൃതിയിൽ, ഉണക്കപ്പുല്ല്. ഒരു തിടുക്കപ്പാച്ചിൽ വള്ള (BelOംംാo. ഇരുണ്ട്, ഉണങ്ങി, തണുത്ത് തൽക്കാലം മേല്ക്കൂര നഷ്ടപ്പെട്ട് കാഴ്ചയും ഇല്ലാതെ. വെളുത്ത ചിതലുകൾ പണിക്കുപോകുംവഴിയേ. വെളുത്ത മരോട്ടിപ്രാണികൾ വീട്ടിലേക്കുള്ള വഴിയേ. വെളുത്ത വണ്ടുകൾ വെളിച്ചത്തിൽനിന്നു പതുങ്ങിമാറിക്കൊണ്ട്. വെളുത്ത പച്ചക്കുതിരകൾ വൈറ്റ് വുഡ് വയലിനുകളുമായി വിഷാദം നിറഞ്ഞ വെളുത്ത സംഗീതം. ഒരു വെളുത്ത കടന്നൽ. ചത്തത്. ഒരു വെളുത്ത പാമ്പുറ, ഇരുട്ടത്തു കാത്തുസൂക്ഷിച്ചത്, ചൂടത്ത് ചുള്ളൂ ങ്ങിപ്പോയത്. പക്ഷേ, കാര്യം നടക്കുമോ ആ കുഞ്ഞുവള്ളംകൊണ്ട്? അത് ഒരുപാട പഴഞ്ചനാമെന്നു വന്നാലോ? അത്രയ്ക്കങ്ങ് മരണാസന്നമാണെങ്കിലോ? അക്കര അതിനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വളരെ ദൂരത്താണെങ്കിലോ? അവരുടെ പുഴയ്ക്കക്കു കുറുകേ നോക്കി രണ്ടണ്ഡ ഇരട്ടകൾ. മീനച്ചിൽ. ചാരപ്പച്ച. അതിൽ മീനുണ്ട്. ആകാശവും മരങ്ങളുമുണ്ട്. കൂടാതെ രാത്രി നേരത്ത്, പൊട്ടിയ മഞ്ഞച്ചന്ദ്രനുമുണ്ട്. പപ്പാച്ചി

ചെറുതായിരുന്നപ്പോൾ, ഒരു കൊടുങ്കാറ്റിൽ ഒരു പുളിമരം അതി ലേക്കു പുഴകിവീണു. അതിപ്പോഴുമുണ്ടതിൽ. മിനുസമുള്ള ഒരു തോലില്ലാത്തടി, പച്ചവെള്ളം കണക്കിലേറെ കുടിച്ച കറുത്ത്. ഒഴുകാത്ത പൊങ്ങുതടി. പുഴയുടെ ആദ്യ മൂന്നിലൊന്നുഭാഗം അവരുടെ കൂട്ടുകാരിയായിരുന്നു. ശരിയാഴത്തിനു മുമ്പുള്ളത്. പശിമയുള്ള ചേറ് തുടങ്ങുന്നതിനു മുമ്പുള്ളത് വഴുവഴുക്കുന്ന കല്പടവുകൾ(പതിമൂന്നെണ്ണം) അറിയാമായിരുന്നു അവർക്ക് കുമരകം കായലിൽനിന്ന് ഉച്ചനേരത്തൊഴുകി പുഴയിലേക്കു വരുന്ന പാഴച്ചെടി അറിയാമായിരുന്നു അവർക്ക് കുഞ്ഞുമീനുകളെ അറിയാമായിരുന്നു അവർക്ക്. പരന്ന മണ്ടൻ പള്ളത്തി, വെള്ളി പരൽ. മീശക്കാരൻ സൂത്രക്കാ രൻ കുരി, ചിലപ്പോൾ കരിമീൻ. ചാക്കോ അവരെ നീന്താൻ പഠിപ്പിച്ചത് ഇവിടെവച്ചാണ്(അയാളുടെ കൂറ്റൻ അമ്മാവൻവയറ്റത്തു കിടന്ന് സഹായമൊന്നും കിട്ടാതെ കൈകാലി ടിച്ച്). ജലാന്തർഭാഗത്തുവച്ചുള്ള വളിയിടലിന്റേതായ ഇടവിട്ടുള്ള, ആഹ്ലാ ദങ്ങൾ അവർ തനിയേ കണ്ടുപിടിച്ചതും ഇവിടെവച്ചാണ്. ഇവിടെവച്ചാണ് അവർ മീൻ പിടിക്കാൻ പഠിച്ചത്. വണ്ണം കുറഞ്ഞ മഞ്ഞ മുളകൊണ്ട് വെളുത്ത ഉണ്ടാക്കിയ ചൂണ്ടയുടെ കൊളുത്തിൽ, വളഞ്ഞുപുള്ള യുന്ന ഊതനിറ മണ്ണെരകളെ കോർത്തിടാൻ പഠിച്ചതും ഇവിടെവച്ചാണ്.

നിശ്ശബ്ദത(മുക്കുവക്കുഞ്ഞുങ്ങളെപ്പോലെ) പഠിച്ചതും തുമ്പികളുടെ പ്രകാശമാനമായ ഭാഷ പഠിച്ചതും അവരിവിടെവച്ചാണ്. ഇവിടെവച്ചാണവർ കാത്തിരിക്കാൻ പഠിച്ചത്. നിരീക്ഷിക്കാൻ പഠിച്ചത്. ചിന്തകൾ ചിന്തിക്കാനും അവ പറയാതിരിക്കാനും പഠിച്ചത്. വളയുന്ന മഞ്ഞ മുളകൾ താഴോട്ട അർദ്ധവൃത്താകൃതിയിൽ ചായുമ്പോൾ മിന്നൽവേഗത്തിൽ മാറിക്കളയാനും. അങ്ങനെ പുഴയുടെ ആദ്യ മൂന്നിലൊന്നുഭാഗം അവർക്കു നന്നായറിയാ മായിരുന്നു. അടുത്ത മൂന്നിൽ രണ്ടു ഭാഗങ്ങളത്രയ്ക്കക്കങ്ങറിയാമായിരുന്നില്ല. മൂന്നിലെ രണ്ടാം ഭാഗത്തായിരുന്നു യഥാർത്ഥ ആഴത്തിന്റെ ആരംഭം. അവിടെ ഒഴുക്ക് ചടുലവും സംശയരഹിതവും ആയിരുന്നു. മൂന്നിലെ മൂന്നാം ഭാഗത്തിന് ആഴം പിന്നെയും കൂടുതലായിരുന്നു. തവി ട്ടുനിറകലക്കവെള്ളം. പാഴച്ചെടികളും പുളഞ്ഞുചാടുന്ന ആരലുകളും കാൽ വിരലുകൾക്കിടയിലൂടെ ടൂത്പേസ്റ്റ് കണക്ക് ഒലിച്ചിറങ്ങുന്ന ചേറും. ചാക്കോയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ഇരട്ടകൾ നീർനായകളെപ്പോലെ പല തവണ പുഴ നീന്തിക്കടക്കുകയും കിതച്ചുതളർന്ന് കോങ്കണ്ണു പിടിച്ചപോ ലെയും എത്തുമ്പോൾ തങ്ങളുടെ സാഹസികതയ്ക്കു തെളിവായി അക്കരെ നിന്നൊരു കല്ലോ ചില്ലയോ ഇലയോ എടുത്തുകൊണ്ടുവരികയും ചെയ്തതി രുന്നു. പക്ഷേ, ഒരു ബഹുമാന്യനദിയുടെ മധ്യഭാഗമോ അതിനുമപ്പുറത്തെ *മറ്റേഭാഗമോ* കുട്ടികൾക്കു തങ്ങുവാനോ കാര്യങ്ങൾ പഠിക്കുവാനോ ഉള്ള ഇടമായിരുന്നില്ല. എസ്തതയും റാഹേലും പുഴയുടെ രണ്ടാം ഭാഗത്തിനോടും മൂന്നാം ഭാഗത്തിനോടും അവയർഹിക്കുന്ന ആദരവോടെയാണ് ഇടപെട്ടത്. എന്നിരുന്നാലും പുഴ നീന്തിക്കടക്കൽ ആയിരുന്നില്ല. വള്ളം, അതിലെ സാധ നങ്ങൾക്കൊപ്പം കൊണ്ടുപോകുന്നതായിരുന്നു പ്രശ്നം. (എന്തിനെന്നു വച്ചാൽ അവർക്ക് (ബി) തയ്യാറാകുനതിനുവേണ്ടിയുള്ള തയ്യാറെടുപ്പു കൾക്കായുള്ള തയ്യാറെടുപ്പുകൾ നടത്താനായി). അവർ പഴയ വള്ളക്കണ്ണുകൾകൊണ്ട് പുഴയിലേക്കു നോക്കി. അവർ നിൽക്കുന്നയിടത്തുനിന്നു നോക്കിയാൽ കാണാൻ പറ്റുമായിരുന്നില്ല ചരിത്ര വീട്. ചതുപ്പുനിലത്തിനപ്പുറം ഒരു ഇരുട്ടു മാത്രമായിരുന്നു അത്. ചീവീടൊച്ച കൾ കുമിയുന്ന, ആർക്കും വേണ്ടാത്ത റബ്ബർ എസ്റ്റേറ്റിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ. എസ്തതയും റാഹേലും കുഞ്ഞൻവള്ളം ചൊക്കിയെടുത്തു. വെള്ളത്തി ലേക്കു ചുമന്നുകൊണ്ടുപോയി. അതാകെ അമ്പരന്നുനിന്നു. ആഴത്തിൽ നിന്ന് ഉപരിതലത്തിലേക്കുവന്ന ഒരു ചാരനിറമാർന്ന മീനിനെപ്പോലെ. സൂര്യ വെളിച്ചത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ത്വരയോടെ. ഉരച്ചുതേച്ച് കഴുകേണ്ടിയിരുന്നു അത്. ഒരുപക്ഷേ, അത്രമാത്രം മതിയായേക്കും. ഒരാകാശനീല ആകാശത്തിൽ രണ്ടു വർണ്ണപ്പട്ടങ്ങളെപ്പോലെ രണ്ടു സന്തോഷഹൃദയങ്ങൾ. പക്ഷേ, അപ്പോൾ പതിഞ്ഞ പച്ചപ്പിറുപിറുപ്പോടെ വെള്ളം(മീനുകളോടെ, ആകാശത്തിനോടും മരങ്ങളോടുംകൂടെ) കുമിള കളോടെ അകത്തു കയറി. മെല്ലെ പഴയ വള്ളം മുങ്ങി, ആറാമത്തെ പടിയിൽ അതു നിലപായി.

ഒരു ജോഡി രണ്ട് അണ്ഡ ഇരട്ടകളുടെ ഇരട്ടഹ്യദയങ്ങൾ ഉത്സാഹം വറ്റി ആറാമത്തേതിനു തൊട്ടുമുകളിലെ പടവിൽ നിലപായി. ആഴത്തിൽ നീന്തുന്ന മീനുകൾ ചിറകുകൾകൊണ്ടു വാപൊത്തി പുച്ഛിച്ചു ചിരിച്ചു ഈ സംഭവം ഠംബe. ഒരു വെളുത്ത വള്ള എട്ടുകാലി മുകളിലേക്കു വള്ളത്തിലെ പുഴയ്ക്ക് ക്കൊപ്പം ഒഴുകിവന്ന് അല്പനേരം ബദ്ധപ്പെട്ടതിനുശേഷം മുങ്ങിത്താണു. അവളുടെ വെളുത്ത മുട്ടസഞ്ചി പൂർണ്ണവളർച്ചയെത്തുംമുമ്പേ പൊട്ടി ച്ചിതറി നൂറുകണക്കിന് കുഞ്ഞനെട്ടുകാലികൾ പച്ചവെള്ളത്തിന്റെ മിനുത്ത ഉപരിതലത്തിൽ(മുങ്ങാൻ തക്ക കനമില്ലാത്തവ, നീന്താൻ പറ്റാത്തത ചെറി യവ) ചിതറിയ കുത്തുകൾ കണക്ക്, കടലെടുത്തുപോകുംമുമ്പ് മഡഗാസ് കറിലേക്ക് മലയാളികളായ നീന്തൽ എട്ടുകാലികളുടെ ഒരു പുതിയ വംശം തുടങ്ങുന്നതിനായി. കുറച്ചുനിമിഷങ്ങൾക്കകം അവരതു നേരത്തേ ചർച്ച ചെയ്തിരുന്നു എന്ന മട്ടിൽ(ചർച്ചയൊന്നും ചെയ്തിരുന്നില്ല എങ്കിലും) ഇരട്ടകൾ പുഴയിൽ വള്ളം കഴുകാനാരംഭിച്ചു. എട്ടുകാലിവലകൾ, ചേറ്, പൂപ്പ്, പായൽ എല്ലാം ഒഴുകി പ്പോയി.അത് വൃത്തിയായിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവരതിനെ തിരിച്ചിട്ടു, തല യിലേയ്ക്കക്കെടുത്തുവച്ചു. വെള്ളമിറ്റുവീഴുന്ന ഒരു കൂട്ടായ്മത്തൊപ്പിപോലെ. എസ്തത ചുവന്ന കൊടി പിഴുതെടുത്തു. ഒരു കുഞ്ഞുജാഥ(ഒരു കൊടി, ഒരു കടന്നൽ, കാലുകളുള്ള ഒരു വള്ളം) ചെടികൾക്കിടയിലൂടെ, അതിനറിയാവുന്ന ഒരു കുഞ്ഞുവഴിയിലൂടെ മുന്നോട്ടു പോയി. അത് മുൾച്ചെടിക്കൂട്ടത്തെ ഒഴിവാക്കുകയും കുഴികളിൽനിന്നും ഉറു മ്പുകൂനകളിൽനിന്നും മാറിനടക്കുകയും ചെയ്തു. ചെങ്കല്ലുവെട്ടിയെടുത്തു ണ്ടായ കിഴുക്കാംതൂക്കായ കുഴിയെ ചുറ്റി അതു നീങ്ങി. തിളങ്ങുന്ന പച്ചപ്പാട കൊണ്ടു മൂടിയ കൊഴുത്ത വെള്ളം നിറഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ആ കുഴി, ഇപ്പോൾ കുത്തനെയുള്ള ചെമ്മൺ തിട്ടുകളോടുകൂടിയ ഒരു നിശ്ചല തടാകമായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. കൊതുകുകൾ മുട്ടയിടുന്നതും തടിച്ച പക്ഷേ, പിടിക്കാനാകാത്ത മീനുകളുള്ളതും ആയ ഒരു തഴച്ചുമുറ്റിയ, ചതിനിറഞ്ഞ പുല്പരപ്പ് പുഴയ്ക്കു സമാന്തരമായി പോകുന്ന വഴി, തെങ്ങ്, കശുമാവ്, മാവ്, ഇലുമ്പി എന്നീ മരങ്ങളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട

പുല്ലുപിടിച്ച ഒരിടത്താണ് ചെന്നെത്തി യിരുന്നത്. ആ പുൽമേടിന്റെ വശത്ത്, പുഴയ്ക്കു പുറന്തിരിഞ്ഞ് ഓലമേഞ്ഞ ചേറു മെഴുകിയ ഉയരം കുറഞ്ഞ ഒരു ചെങ്കൽ കുടിൽ, നിലത്തിനോടു വളരെ ചേർന്ന് ഏതോ ഭൂഗർഭരഹസ്യത്തിനു ചെവികൊടുത്തുനില്ക്കുന്ന മട്ടിൽ. കുടിലിന്റെ ഉയരം കുറഞ്ഞ ഭിത്തികൾക്ക് അതു നിന്ന മണ്ണിന്റെ അതേ നിറമായിരുന്നു മണ്ണിൽ കുഴിച്ചിട്ട ഒരു വീട്ടുവിത്തിൽനിന്ന് പൊട്ടിമു ളച്ചതുപോലെ, അതിൽനിന്നു ഭൂമിയുടെ വാരിയെല്ലുകൾ ഉയർന്നുവന്ന് സ്വയമേ വളച്ചുകെട്ടി ഉണ്ടാക്കിയ ഒരിടംപോലെയുണ്ടായിരുന്നു അത്. മൂന്നു വൃത്തികെട്ട വാഴകൾ ചെറിയ മുൻവശമുറ്റത്തു വളർന്നിരുന്നു. അതിനെ ചുറ്റി ഒരു മെടഞ്ഞ ഓലക്കീറുകൊണ്ട് ഒരു വേലി.

കാലുള്ള വള്ളം കുടിലിനടുത്തെത്തി. ഭിത്തിയിൽ, വാതിലിനരികിലായി കത്തിക്കാത്ത ഒരു എണ്ണവിളക്ക് തൂങ്ങിക്കിടന്നു. അതിനു പിന്നിലെ ഒരു തുണ്ടുഭിത്തിക്ക് കരിങ്കറുപ്പുനിറമായിരുന്നു. വാതിൽ തുറന്നുകിടന്നു. അകത്ത് ഇരുട്ടായിരുന്നു. വാതിലിൽ ഒരു കറുത്ത പിടക്കോഴി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അവ ളകത്തേക്കു പോയി, വള്ളസന്ദർശനത്തിനോട് തികഞ്ഞ അലംഭാവം പ്രക ടിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്.

വെളുത്ത വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. വെല്യപാപ്പനും. പക്ഷേ, ആരോ ഉണ്ടാ യിരുന്നു.

അകത്തുനിന്ന് ഒരു പുരുഷന്റെ ശബ്ദം പുറത്തേക്കൊഴുകി തുറസ്സിട ത്തിനുചുറ്റുമായി മാറ്റൊലിക്കൊണ്ടു. അയാളുടെ ഏകാന്തതയെ വിളിച്ചറി യിച്ചുകൊണ്ട്.

ഒരേ കാര്യംതന്നെയാണ് ആ ശബ്ദം ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞതും ആവർ ത്തിച്ചതും. ഓരോ തവണയും അത് കൂടുതൽ ഉച്ചത്തിലായി, കൂടുതൽ ഉന്മാദഭരിതതാളത്തിലായി. പേരമരത്തിൽനിന്നടർന്നുവീണ് നിലമാകെ അളി പിളിയാക്കിയേക്കാവുന്ന, പഴുപ്പു കൂടിപ്പോയ ഒരു പേരയ്ക്കയോടുള്ള ഒര ഭ്യർത്ഥന ആയിരുന്നു അത്. പാ–പെര–പെര–പേരയ്ക്ക എന്റെ പറമ്പിൽ തുറല്ലേ. ചേട്ടന്റെ പറമ്പിൽ തുറിക്കോ, പാ–പെര–പെര–പേരയ്ക്ക.

കുട്ടപ്പനായിരുന്നു ഒച്ചവയ്ക്കക്കലുകാരൻ, വെളുത്തയുടെ മൂത്ത സഹോദരൻ. അയാളുടെ നെഞ്ചിനു കീഴോട്ട തളർന്നുപോയിരുന്നു. ഓരോ ദിവസം കഴി യുന്തോറും ഓരോ മാസം കഴിയുന്തോറും അനിയൻ അവിടെ ഇല്ലാതാവു കയും അച്ഛൻ പണിക്കു പോവുകയും ചെയ്യുന്ന സമയം കുട്ടപ്പൻ മലർന്നു *കിടന്ന്* തന്റെ യൗവനം ഒരു ഹലോപോലും പറയാൻ നില്ക്കാതെ ചുമ്മാ കടന്നുപോകുന്നത് നോക്കിക്കഴിഞ്ഞു. പകൽ മുഴുവൻ മരക്കൂട്ടങ്ങളുടെ മൗനം ശ്രദ്ധിച്ച് അയാൾ കിടന്നു, കൂട്ടായി ആകെയുള്ളത് ഒരടക്കിഭരിക്ക ലുകാരി കറുത്ത പിടക്കോഴി മാത്രം. അയാളിപ്പോൾ കിടക്കുന്ന അതേ മൂല യിൽത്തന്നെ കിടന്നു മരിച്ച തന്റെ അമ്മ ചെല്ലയെ അയാൾക്ക് ഓർമ്മവന്നു. ചുമച്ചും തുപ്പിയും കഫം കെട്ടിയും വേദനിച്ചുമുള്ള ഒരു മരണമായിരുന്നു അവരുടേത്. കുട്ടപ്പനോർത്തു. അവർ മരിക്കും മുമ്പേ അവരുടെ പാദം മരിച്ചത് താൻ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു എന്ന് അവയിലെ തൊലി ചാരച്ച് നിർജ്ജീവമായി ത്തീർന്നിരുന്നു എന്ന് അരയ്ക്കക്കുതാഴെനിന്ന് മരണം മുകളിലേക്കു പടർന്നു കേറിവരുന്നത് താനെത്ര ഭീതിയോടെയാണു കണ്ടത് എന്ന് തന്റെ അന ങ്ങാക്കാൽവിരലിനെ അധികരിച്ചുവരുന്ന ഭീതിയോടെ കുട്ടപ്പൻ ജാഗരൂക മായി നോക്കി. വല്ലപ്പോഴും അയാളവയിൽ പ്രതീക്ഷാപൂർവ്വം തട്ടിനോക്കി, സന്ദർശനത്തിനെത്തുന്ന പാമ്പുകളിൽനിന്നു സ്വയം രക്ഷിക്കാനായി ഒരു മൂലയിൽ ചാരിവച്ചിരുന്ന വടികൊണ്ട് അയാൾക്കു പാദങ്ങളിൽ യാതൊരു വികാരവുമനുഭവപ്പെട്ടില്ല. തന്റെ ശരീരവുമായി ഇപ്പോഴും ബന്ധമുണ്ട് അവയ്ക്ക് എന്നതിനും തീർച്ചയായും അവ തന്റേതാണ് എന്നതിനും അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്ന ഉറപ്പ്. ദൃശ്യപരമായ തെളിവു മാത്രമായിരുന്നു. ചെല്ല മരിച്ചശേഷം അയാൾ അവരുടെ മൂലയിലേക്കു മാറ്റപ്പെട്ടു. മരണം, അവളുടെ മരണസംബന്ധിയായ കാര്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കാൻ തന്റെ വീട്ടിൽ

കണ്ടെത്തിയ ഇടം ആ മൂലയാണെന്നു കുട്ടപ്പൻ സങ്കല്പിച്ചു. ഒരു മൂല പാചകത്തിനായി, ഒന്നു തുണികൾക്കായി, ഒന്ന് കിടക്ക ചുരുട്ടിവയ്ക്കക്കാനായി, ഒന്ന് കിടന്നു മരിക്കാനായി. തന്റേതിന് ഇനി എത്ര കാലം എടുക്കും എന്നും തങ്ങളുടെ വീടുകളിൽ നാലു മൂലകളിൽ കൂടുതലുള്ളവർ അവരുടെ ബാക്കി മൂലകൾകൊണ്ട് എന്താവും ചെയ്യുക എന്നും അയാളത്തടുതപ്പെട്ടു. മരിക്കാനായുള്ള മൂലക ളുടെ കാര്യത്തിൽ ഒരു തിരഞ്ഞെടുപ്പുസ്വാതന്ത്ര്യം അവർക്കു ലഭിക്കുമോ ആ അവസ്ഥയിൽ? താനാവും തന്റെ കുടുംബത്തിൽ അമ്മയുടെ വഴി ആദ്യം പിന്തുടരുക എന്നയാൾ കണക്കാക്കി. അതു പക്ഷേ, കാരണമില്ലാതെയായിരുന്നില്ല. മറി ച്ചാണു സംഭവിക്കുക എന്ന് അയാൾ അറിയാൻ പോകുന്നതേയുണ്ടായിരു ന്നുള്ളു. പെട്ടെന്ന് വളരെ പെട്ടെന്ന് ചിലപ്പോൾ(അമ്മയെ ഓർക്കുമ്പോഴുണ്ടായ ഒരു ശീലത്തിൽനിന്ന്) കുട്ട പ്പൻ തന്റെ അമ്മ ചുമച്ചിരുന്നതുപോലെ ചുമച്ചു. അയാളുടെ ശരീരത്തിന്റെ മുകൾ ഭാഗം അപ്പോൾ പിടിച്ച ഒരു മീനിനെപ്പോലെ പിടച്ചു. അയാളുടെ ശരീരത്തിന്റെ കീഴ്ഭാഗം കാരീയംപോലെ കിടന്നു. അത് മറ്റാരുടെയോ ആണെന്നമട്ടിൽ. ആത്മാവ് ബന്ധിതമായ, ബന്ധനത്തിൽനിന്നു രക്ഷയി ല്ലാത്ത, ഏതോ മരിച്ചയാളുടെ എന്നമട്ടിൽ. വെളുത്തയിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തനായി കുട്ടപ്പൻ ഒരു നല്ല പരവനായി രുന്നു. അവനു വായിക്കാനോ എഴുതാനോ അറിയില്ലായിരുന്നു. അവന്റെ കല്ലൻകിടക്കയിലങ്ങനെ കിടക്കുമ്പോൾ മേലക്കുരയിൽനിന്ന് ഓലനുറങ്ങു കളും മണ്ണും അവന്റെ മേലേക്കുവന്നുവീണ് അതയാളുടെ വിയർപ്പുമായി കൂടിക്കുഴഞ്ഞു. ചിലപ്പോൾ ഉറുമ്പുകളും മറ്റു പ്രാണികളും വീണു അതി നൊപ്പം. ചീത്തദിവസങ്ങളിൽ ചെങ്കൽഭിത്തികൾ കൈകൾ പിടിച്ച് അവന്റെ *മേലേക്ക്* കുനിഞ്ഞ് അവനെ പരിശോധിച്ചു. ദുഷ്ടന്മാരായ ഡോക്ടർമാരെ പ്പോലെ മെല്ലെ മനഃപൂർവ്വം അവനിൽനിന്ന് ശ്വാസം ഞെക്കിഞെരുക്കി ക്കളയുകയും അവനെ അലറിക്കരയിക്കുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ട്. ചില നേരത്ത് അവർ സ്വമേധയാ പിൻവാങ്ങി, എന്നിട്ട് അവൻ കിടക്കുന്ന മുറി കരുതാനാവാത്തത്ര വലിപ്പത്തിൽ വളർന്ന് അവന്റെതന്നെ നിസ്സാരതയുടെ മായാരൂപം കാണിച്ചവനെ

ഭീതിപ്പെടുത്തി. അതും അവനെ അലറിക്കരയി പ്പിച്ചു. ഉന്മാദം തൊട്ടരികിൽ ചുറ്റിപ്പറ്റിനടന്നു. ഒരു ചെലവുകൂടിയ റെസ്റ്റോ റന്റിലെ(സിഗരറ്റ് കത്തിക്കലും ഗ്ലാസ്സുകൾ നിറയ്ക്കക്കലും) അക്ഷമനായ വെയി റ്ററെപ്പോലെ. നടക്കാൻ കഴിയുന്ന ഭ്രാന്തന്മാരെക്കുറിച്ചോർത്ത് അസൂയപൂണ്ടു കുട്ടപ്പൻ. ആ ഇടപാടിലെ ന്യായത്തെക്കുറിച്ച് അയാൾക്ക് തെല്ലും സംശയ മുണ്ടായിരുന്നില്ല, തന്റെ സ്ഥിരബുദ്ധി, ഉപയോഗയോഗ്യമായ കാലുകൾക്കു പകരമായി വച്ചുമാറുന്ന ഒരിടപാടിലെ ധാർമികതയെക്കുറിച്ച് അയാൾക്കു തെല്ലും സംശയമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഇരട്ടകൾ വള്ളം താഴെ ഇറക്കിവച്ചു. ആ കോലാഹലം കേട്ടതും വീടിനകം പെട്ടെന്നുതന്നെ നിശ്ശബ്ദമായി. കുട്ടപ്പൻ ആരെയും പ്രതീക്ഷിക്കുന്നില്ലായിരുന്നു. വാതിൽ തള്ളിത്തുറന്ന് എസ്തതയും റാഹേലും അകത്തേക്കു കയറി. അവർ ചെറുതായിരുന്നിട്ടുകൂടി, ഇത്തിരിയൊന്നു കുനിഞ്ഞാലേ അവർക്ക കത്തേക്കുകടക്കാൻ പറ്റുമായിരുന്നുള്ളൂ. പുറത്ത് വിളക്കിന്മേലിരിപ്പായി കട ന്നൽ. 'ഇത് ഞങ്ങളാ.' വൃത്തിയുള്ള ഒരിരുട്ടുമുറിയായിരുന്നു അത്. മീൻകറിയുടെയും വിറകു പുകയുടെയും മണമായിരുന്നു അതിന്. ചെറുപനിച്ചുടുപോലൊരു ചൂട് അവി ടത്തെ എല്ലാ സാധനങ്ങളിലും ചുറ്റിപ്പിടിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, റാഹേലിന്റെ ചെരു പ്പിടാത്ത കാൽച്ചോട്ടിലെ ചെളിമെഴുകിയ നിലത്തിന് തണുപ്പായിരുന്നു. വെളു ത്തയുടെയും വല്യപാപ്പന്റെയും കിടക്കകൾ ചുരുട്ടി ചുമരിനോടു ചാരി വച്ചി രുന്നു. തുണികൾ ഒരയയിൽ തൂക്കിയിട്ടിരുന്നു. അടുക്കളയിലെ ഉയരം കുറഞ്ഞ ഒരു മരത്തട്ടിൽ, മൂടിവച്ച മൺകലങ്ങളും ചിരട്ടത്തവികളും ഇരുണ്ട നീലവക്കുകളോടുകൂടിയ മൂന്നു വസ്തതിപ്പിഞ്ഞാണങ്ങളും അടുക്കിവച്ചിരുന്നു. മുറിയുടെ നടുവിൽ ഒത്ത ഒരാൾക്കു നിവർന്നുനില്ക്കാൻ പറ്റുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, വശങ്ങളിലത് സാധ്യമായിരുന്നില്ല. പൊക്കം കുറഞ്ഞ മറ്റൊരു വാതിൽ, നിറയെ ഏത്തവാഴകളുള്ള പിന്നാമ്പുറമുറ്റത്തേക്കു തുറക്കുന്നതാ യിരുന്നു. ഇലപ്പടർപ്പുകൾക്കിടയിലൂടെ പുഴ തിളങ്ങിക്കാണാമായിരുന്നു.

പിന്നാമ്പുറമുറ്റത്ത് ഒരു ആശാരിപ്പണിയിടം കെട്ടിപ്പൊക്കിയിരുന്നു. അവിടെ പൂട്ടാൻ അലമാരകളോ താക്കോലുകളോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കറുത്തകോഴി പിൻവശവാതിലിലൂടെ മുറ്റത്തിറങ്ങി മണ്ണിൽ അശ്രദ്ധ മായി ചിക്കിച്ചികഞ്ഞു. മരച്ചീളുകൾ സ്വർണ്ണത്തലമുടിച്ചുരുളുകൾപോലെ അങ്ങുമിങ്ങും പറന്നു. ആണികൾ, പഴയ സ്കൂ, കൊളുത്തുകൾ, എന്നി ങ്ങനെയുള്ള ഇരുമ്പുസാധനങ്ങൾ തിന്നാൻ കൊടുത്താണ് അവളെ പോറ്റു ന്നതെന്നുതോന്നുമായിരുന്നു അവളുടെ കെട്ടും മട്ടും കണ്ടാൽ. "അയ്യോ മോനും മോളുമോ? നിങ്ങളെന്നെക്കിറിച്ച് എന്താവും കരുതു ന്നത്? ഈ കുട്ടപ്പനെ എന്തിനു കൊള്ളും. എന്നാവും അല്ലേ? പരുങ്ങൽ നിറഞ്ഞ ഒരു അശരീരിശബ്ദം പറഞ്ഞു. ഇരുട്ടുമായി ഇണങ്ങിച്ചേരാൻ ഇരട്ടകളുടെ കണ്ണുകൾക്കല്പസമയം വേണ്ടിവന്നു. പിന്നെ ഇരുട്ടലിഞ്ഞില്ലാതാവുകയും കിടക്കയിൽ കിടക്കുന്ന കുട്ടപ്പൻ, ഒരു മിന്നും കുട്ടിച്ചാത്തനെപ്പോലെ അതിനുമപ്പുറത്ത് ഇരുളിൽ തെളിഞ്ഞുവരികയും ചെയ്തു. അയാളുടെ കണ്ണുകളുടെ വെള്ള, കടും മഞ്ഞയായിത്തീർന്നിരുന്നു. കാലുകളെ മൂടിയിരുന്ന തുണിയുടെ ഇടയിലൂടെ അയാളുടെ ഉപ്പുറ്റി(ഒരേ കിടപ്പുകാരണം പതുപതുത്ത്) കാണാമായിരുന്നു. ചുവന്ന മണ്ണിലൂടെ കാലങ്ങളായി ചെരുപ്പില്ലാതെ നടന്നതിന്റെ ബാക്കിയെ ന്നോണം ഇപ്പോഴും അവയ്ക്ക് ഒരു വിളറിയ ഓറഞ്ച് നിറമായിരുന്നു. തള പ്പിട്ട തേങ്ങയിടാൻ കയറിയിരുന്നതിന്റെ ചാരനിറത്തഴമ്പുണ്ടായിരുന്നു അയാ ളുടെ കണങ്കാലിൽ. ഭിത്തിയിൽ അയാളുടെ തലയ്ക്കു പുറകിലായി കാരുണ്യം വഴിഞ്ഞൊ ഴുകുന്ന, വിളറിയ, അലങ്കതമായ ഹൃദയം ഉടുപ്പിനിടയിലൂടെ തിളങ്ങുന്ന, റുഷും ലിപ്സ്റ്റിക്കുമൊക്കെയിട്ട ഒരു എലിവാൽത്തലമുടിക്കാരൻ ഈശോ. ആ കലണ്ടറിന്റെ താഴത്തെ കാൽഭാഗം(തീയതികളുള്ള ഭാഗം) ഞൊറി പ്പാവാടപോലുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു മിനിസ്തകർട്ടുകാരൻ ഈശോ. ഒരു വർഷ ത്തിലെ പ്രതണ്ടു മാസങ്ങളെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്തത് പന്ത്രണ്ട് അടിപ്പാവാ ടകൾ. ഒരു പാവാടയും കീറിമാറ്റിയിരുന്നില്ല. അയ്മനം വീട്ടിൽനിന്നുകൊടുത്തതോ അവിടത്തെ

വേണ്ടാസാധനക്കൊ ട്ടയിൽനിന്ന് കണ്ടെടുത്തുകൊണ്ടുവന്നതോ ആയ വേറെയും സാധനങ്ങൾ അവിടുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു പാവപ്പെട്ട വീട്ടിലെ ധനികവസ്തുക്കൾ. നിന്നുപോയ ഒരു ക്ലോക്ക് പൂക്കളുള്ള ഒരു പാട്ട, *വെയ്സ്റ്റ്ബാസ്ക്കറ്റ്* പപ്പാച്ചിയുടെ പഴയ കുതിരസവാരിബൂട്ടുകൾ(തവിട്ടുനിറത്തിൽ പക്ഷേ, പച്ചപ്പുപ്പു പിടിച്ചവ) ഇംഗ്ലിഷ് കോട്ടകളുടെയും കുറുനിരകളോടുകൂടിയ ഉത്സാഹവതികളായ ഇംഗ്ലിഷസ്ത്രീകളുടെയും പടങ്ങളുടെ ധാരാളിത്തമുള്ള ബിസ്ക്കറ്റ് ടിന്നുകൾ. ഈശോയ്ക്കക്കടുത്തായി ഒരുകു ഞത്തുപോസ്റ്റർ തുങ്ങിക്കിടന്നു(ഒരു ചെറു നനവ് ഒരിടത്തുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ കൊടുത്തത്). കവി ളിലൂടെ കണ്ണീരൊഴുക്കിക്കൊണ്ട് കത്തെഴുതുന്ന ഒരു സ്വർണ്ണത്തലമുടിക്കാരി പെൺകുഞ്ഞിന്റേതായിരുന്നു ആ പോസ്റ്റർ, എപ്പോഴും ഓർമ്മ വരുനു എനിക്കു നിനെ എന്നു പറയാനാണ് ഞാനിതെഴുതുനത് എന്ന് അതിന്റെ താഴെ എഴുതിയിരുന്നു. അവളുടെ തലമുടി അപ്പോഴെങ്ങാണ്ട് വെട്ടിയതു പോലുണ്ടായിരുന്നു, വെട്ടിക്കളഞ്ഞ ആ ചുരുളുകളാണ് വെളുത്തയുടെ മുറ്റത്തു പറന്നുനടക്കുന്നതെന്നു തോന്നുമായിരുന്നു. കുട്ടപ്പനെ മൂടിയിരുന്ന കീറിയ പരുത്തിത്തുണിയുടെ അടിയിൽനിന്ന് ഒരു മഞ്ഞദ്രാവകക്കുപ്പിയിലേക്കു പോയിരുന്ന സുതാര്യമായ പ്ലാസ്റ്റിക് ട്യൂബ് വാതിലിലൂടെ കടന്നുവന്ന വെളിച്ചത്തുണ്ടിൽ കാൺകെ, റാഹേലിന്റെ മന സ്സിൽ ഉണർന്ന ചോദ്യത്തിനുത്തരമായി. മൺകൂജയിൽനിന്ന് ഒരു സ്റ്റീൽ ടംബ്ലറിൽ വെള്ളമെടുത്ത് അവളയാൾക്കു കൊടുത്തു. എന്ത്, എങ്ങനെ ചെയ്യണമെന്നതിനെക്കുറിച്ചൊരു പിടിപാട് കിട്ടിയതുപോലുണ്ടായിരുന്നു അവ ളുടെ മട്ടുകണ്ടാൽ. കുറച്ചു വെള്ളമയാളുടെ താടിയിലൂടെ ഒഴുകി. അയ്മനം ചന്തയിലെ പയറ്റിത്തെളിഞ്ഞ മുതിർന്ന കുന്നായ്മക്കുശുമ്പു വർത്തമാനക്കാരെപ്പോലെ ഇരട്ടകൾ നിലത്തു കുന്തക്കാലിലിരുന്നു. അവരൊരല്പനേരം മിണ്ടാതിരുന്നു. ശിലയായതുപോലെ കുട്ടപ്പനും, വള്ളവിചാരങ്ങളിൽ മുഴുകി ഇരട്ടക്കുട്ടികളും.

"ചാക്കോ സാറിന്റെ മോളുവന്നോ?' കുട്ടപ്പൻ ചോദിച്ചു. 'വന്നുകാണും.' റാഹേൽ മിതഭാഷിയായി പറഞ്ഞു. "എന്നിട്ടെവിടെ?' "ആർക്കറിയാം? എവിടേലും കാണുമായിരിക്കും. ഞങ്ങക്കറിയാമേല.' "എനിക്കു കാണാനായി ആ കുഞ്ഞിനെ നിങ്ങളൊന്നു കൊണ്ടുവരാമോ? പറ്റില്ല. റാഹേൽ പറഞ്ഞു. അതെന്നാ?' 'അവളെ എപ്പോഴും വീടിനകത്തുതന്നെ സൂക്ഷിച്ചുവയ്ക്കക്കണം. വളരെ ശ്രദ്ധിച്ചുവേണം അവളെ കൊണ്ടുനടക്കാൻ. ചെളിയെങ്ങാനും പറ്റിയാല വള ചത്തുപോകും.' ''അതെയോ?' 'അവളെ ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവരാൻ ഞങ്ങളെ ആരും സമ്മതിക്കില്ല. തന്നേമല്ല. അത്രയ്ക്കക്കങ്ങ് കാണാനൊന്നുമില്ലെന്നേ, റാഹേൽ കുട്ടപ്പനോട് തറപ്പിച്ചുപറഞ്ഞു. 'അവൾക്ക് തലമുടിയുണ്ട്. കാലുകളുണ്ട്. പല്ലുണ്ട് അങ്ങനെ ഓരോന്ന് സാധാരണ പോലെതന്നെ. പിന്നെ.. ആ ഒരിത്തിരി പൊക്കക്കൂടുതലുണ്ട്.' കുട്ടപ്പനു കാര്യം പെട്ടെന്നു പിടികിട്ടി..'ഓ... അക്രേതള്ളു അല്ലേ? എന്നാ പ്പിന്നെ അവളെ കണ്ടിട്ടെന്നതാ കാര്യം അല്ലേ? 'ഒരു കാര്യോമില്ല. റാഹേൽ പറഞ്ഞു. "ഒരു വള്ളത്തിനൊരോട്ടയുണ്ടെങ്കിലേ, അത് നന്നാക്കാനൊത്തിരി നേരം വേണോ കുട്ടപ്പാ?' എസ്തത ചോദിച്ചു. 'വേണ്ടായിരിക്കും. പിന്നത് വള്ളം നോക്കീട്ടേ പറയാമ്പറ്റത്തൊള്ളു. എന്താ. ആരുടെ വള്ളത്തിനാ ഓട്ട?' കുട്ടപ്പൻ ചോദിച്ചു. ''ഞങ്ങടെ. ഞങ്ങള് കണ്ടുപിടിച്ചതാ അത്. കാണണോ? അവര് പുറത്തുപോയി ആ വള്ളവുമായി വന്നു. തളർവാതക്കാരന് നോക്കാനായി നരച്ച വള്ളം അയാളുടെ തലയ്ക്കക്കു മുകളിൽ മേല്ക്കൂരയെ ന്നപോലെ പിടിച്ചുകൊടുത്തു. അയാളുടെ മേൽ വെള്ളം ഇറ്റുവീണു. 'ആദ്യം വെള്ളം കയറുന്നതെവിടെയൊക്കെക്കൂടാണെന്നു കണ്ടുപിടി ക്കണം, പിന്നെ നമുക്കതെല്ലാം അടക്കണം. കുട്ടപ്പൻ പറഞ്ഞു. 'എന്നിട്ട് സാൻഡ് പേപ്പർ. എന്നിട്ട് പോളിഷ്, എസ്തത പറഞ്ഞു. റാഹേൽ പറഞ്ഞു, ''എന്നിട്ട് പങ്കായം.' എസ്തത സമ്മതിച്ചു. എന്നിട്ട്, എന്നിട്ട് പങ്കായം.' 'എന്നിട്ട് പുറത്തേക്കൊരു പോക്ക്.' റാഹേൽ പറഞ്ഞു. ''എങ്ങോട്ട്?' കുട്ടപ്പൻ ചോദിച്ചു. 'വെറുതെ അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടൊക്കെ, എസ്തത ലാഘവത്തോടെ പറഞ്ഞു. ്നല്ലോണം ശ്രദ്ധിക്കണം. നമ്മുടെ ഈ പൊഴിയേ, അവള നമ്മടെ

മുന്നിലീനടിച്ചു കാണിക്കുന്നതൊന്നുമല്ല അവളുടെ തനിനെറം. കുട്ടപ്പൻ പറഞ്ഞു.

"നമ്മടെ മുന്നില് എന്നതായാ അവള് നടിക്കുന്നെ?' എസ്തത ചോദിച്ചു. 'ഓ, പള്ളിലൊക്കെ പോകുന്ന വൃത്തീം വെടിപ്പുമുള്ള, ശാന്തപ്രകൃതി യായ, രാവിലെ ഇടിയപ്പോം ഉച്ചയ്ക്ക് കഞ്ഞീം മീനും കഴിച്ച് എടത്തോട്ടും വലത്തോട്ടും പോലും ഒന്നു നോക്കാതെ സ്വന്തം കാര്യോം നോക്കിനടക്കണ, ഒരു ചെറിയ അമ്മുമ്മയായാ അവളുടെ കാട്ടായം.' 'അപ്പോ അവളുടെ തനിനെറമെന്നതാ? റാഹേൽ ചോദിച്ചു. 'കാടൻ മട്ടാണവൾക്ക് അവളുടെ ഒച്ചേം ബഹളോം കേക്കാറുണ്ട് രാത്രീല ഞാൻ. നിലാവത്ത് തിരക്കിട്ട പായും, അവളെ അങ്ങേയറ്റം പേടിക്കണം. ''പിന്നെ ശരിക്കും അവളെന്താ കഴിക്കാറ്?' 'ശരിക്കും കഴിക്കണതോ? ആ... സ്റ്റുവും. ചീത്ത നദി കഴിക്കുന്നതായി പറയാൻ ഇംഗ്ലിഷിലെ മറ്റേതെങ്കിലും പേരിനായി അയാൾ തപ്പിത്തടഞ്ഞു. 'പൈനാപ്പിൾ സൈസ്തസുകൾ...' റാഹേൽ ഒരു നിർദ്ദേശം വച്ചു. 'അതു ശരിയാ, പൈനാപ്പിൾ സൈസ്തസും സ്റ്റുവും. പിന്നെ അവള കുടി ക്കുകേംചെയ്യും. വിസ്കി.' "പിന്നെ ബ്രാൻഡിയും.' "പിന്നെ ബ്രാൻഡിയും. ശരിയാ.' "പിന്നെ ഇടത്തോട്ടും വലത്തോട്ടും നോക്കുപോ ചെയ്യും.' 'ശരിയാ.' 'പിന്നെ ബാക്കീജേള്ളാരടെ കാര്യത്തില് തലയിടുകേം ചെയ്യും.' വെളുത്തേടെ പിന്നാമ്പുറത്തെ പണിപ്പുരയിൽനിന്നു കണ്ടെടുത്ത കുറച്ചു മരക്കഷണങ്ങൾകൊണ്ട് എസ്തപ്പാൻ, ആ കുഞ്ഞുവള്ളത്തെ നിരപ്പ ല്ലാത്ത തറേല വീഴാതെ നിർത്തി. മരപ്പിടിയുള്ള ഒരു ചിരട്ടത്തവി അവൻ റാഹേലിനു കൊടുത്തു. ഇരട്ടകൾ വള്ളത്തിൽ കയറി വിശാലമായ പരുക്കൻകടലിലൂടെ തുഴഞ്ഞു. ഒരു തെയ് തെയ് തക തെയ് തെയ് തോമിനൊപ്പം. പിന്നെ എല്ലാം കണ്ടുനില്ക്കുന്ന ഒരു ഈശോ. ഈശോ, വെള്ളത്തിനു പുറത്തുകൂടി നടന്നു. ഒരു പക്ഷേ, നടന്നിട്ടു ണ്ടാവാം. പക്ഷേ, കരേല നീന്താൻ പറ്റിക്കാണുമോ ഈശോയ്ക്ക്? മാച്ചിങ് നിക്കറിട്ട. ഇരുണ്ട കണ്ണടയും ധരിച്ച്? ലവ് ഇൻ ടോക്കിയോയിൽ കെട്ടിവച്ച ജലധാരയുമായിട്ട? കൂർത്ത ഷുവും ഒരു

തലമുടിവളച്ചുചീകലു മായിട്ട്? അപ്രേതം ഭാവന ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കുമോ ഈശോയ്ക്ക്?

കുട്ടപ്പന് വല്ല ആവശ്യങ്ങളും ഉണ്ടായിക്കാണുമോ എന്നറിയാൻ വരികയാ യിരുന്നു വെളുത്ത ദൂരത്തുനിന്നേ കേൾക്കാമായിരുന്നു വെളുത്തയ്ക്ക് ഒച്ച യടച്ചതുപോലുള്ള ഒച്ചയിലൊരു പാട്ട്. പാടുന്നതിനിടയ്ക്ക്, തീട്ടസംബന്ധി യായ കാര്യങ്ങൾ ആഹ്ലാദം കൊണ്ടടിവരയിട്ട് കുഞ്ഞുങ്ങളൊച്ചകൾ. എന്താടാ കൊരങ്ങച്ചാ ചന്തി ഇത്ര തേഞ്ഞത്? പാണ്ടിയിൽ തുറാൻ പോയപ്പോ നെരക്കാമാതിരി നെരങ്ങ7 ഞാൻ. തൽക്കാലം കുറച്ചു നേരത്തേക്കു സന്തോഷം അനുവദിച്ച, ഓറഞ്ച്പാനീയ നാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ തന്റെ മഞ്ഞച്ചിരി അടച്ചുവച്ച് ദൂരേക്കു പോയി. പേടി, വെള്ളത്തിന്റെ ആഴത്തിലേക്കു മുങ്ങിപ്പോയി അവിടെ തങ്ങിനിന്നു. ഒരു നായയുറക്കമുറങ്ങിക്കൊണ്ട് ഒരു നിമിഷനേരത്തിനകം പൊങ്ങിവന്ന് എല്ലാത്തിനെയും ഇരുളിലാക്കാൻ തയ്യാറെടുത്തുംകൊണ്ട്. തന്റെ വീട്ടുവാതിൽക്കൽ മാർക്സിസ്റ്റ് കൊടി ഒരു പൂമരംപോലെ നില്ക്കുന്നതുകണ്ട് വെളുത്ത താനേ പുഞ്ചിരിച്ചു. വീട്ടിനകത്തേക്കു കുനി ഞ്ഞേ കേറാൻ പറ്റുമായിരുന്നുള്ളൂ അയാൾക്ക് ഒരു ഉഷ്ണമേഖലക്കാരൻ എസ്കിമോ. കുഞ്ഞുങ്ങളെ കണ്ടപ്പോൾ അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ എന്തോ ഒന്നു മുഷ്ടിചുരുട്ടി. എന്താണതെന്നയാൾക്കു മനസ്സിലായില്ല. അവരെ അയാൾ ദിവസവും കാണുന്നതാണ്. താനവരെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നു പോലുമറിയാതെ ആയിരുന്നു അയാൾക്കവരോടുള്ള സ്നേഹം. പക്ഷേ, പെട്ടെന്നതെല്ലാം വത്യസ്തമായി തീർന്നതുപോലെ. അതായത് ഇപ്പോൾ ചരിത്രം, ഇത്ര പരിതാപകരമായി കാലിടറിവീണതിനുശേഷം. ഇതിനുമുമ്പൊ രിക്കലും അയാളുടെ ഉള്ളിലീ മട്ടിലൊരു മുഷ്ടിചുരുട്ടലുണ്ടായ ചരിത്രമില്ല. അവളുടെ കുഞ്ഞുങ്ങൾ. ഒരു ഭ്രാന്തമായ മന്ത്രണം അയാളോടു മന്ത്രിച്ചു. അവളുടെ കണ്ണുകൾ, അവളുടെ വായ, അവളുടെ പല്ലുകൾ. അവളുടെ മൃദുവായ വായ. തിളങ്ങുന്ന തൊലി. അയാളാ വിചാരങ്ങളെയെല്ലാം ദേഷ്യത്തോടെ ആട്ടിപ്പായിച്ചു. അത് തിരികെവന്ന് അയാളുടെ തലയോട്ടിക്കുപുറത്തിരിപ്പായി. ഒരു പട്ടിയെപ്പോലെ. അയാൾ തന്റെ കുഞ്ഞതിഥികളോടു ചോദിച്ചു. 'അ. അ. ആ... ഇതേതു മുക്കുവന്മാരൊക്കെയാ ഈ വന്നിരിക്കണത്?' 'എസ്തത പാപ്പിച്ചാച്ചൻ കുട്ടപ്പൻ പീറ്റർ മോൻ. മിസ്റ്റർ ആന്റ് മിസ്സിസ് കണ്ടതിൽ സന്തോഷം.' റാഹേൽ തന്റെ ചിരട്ടത്തവി നീട്ടി കൈകുലുക്കലി നായി. അത് കൈകുലുക്കലിൽ കുലുങ്ങി. ആദ്യം അവളുടേത്. പിന്നെ എസ്ത യുടേതും. 'അവരെണ്ടോട്ടാ പോണത് വള്ളത്തില് എന്നെനിക്കൊന്നറിയാമ്പറ്റുമോ ആവോ?' 'ആഫ്രിക്കയ്ക്ക്,' റാഹേൽ ഉറക്കെ പറഞ്ഞു. 'അലാതെ,' എസ്തത പറഞ്ഞു.

വെളുത്ത, വള്ളത്തിനുചുറ്റും നടന്നു. എവിടന്നാ തങ്ങൾക്കിതു കിട്ടി യതെന്നവര് പറഞ്ഞു. "ഇതേ, അതങ്ങനെ പ്രത്യേകിച്ചാരുടേയുമല്ല. ചെലപ്പോ അതാരുടേതെ ങ്കിലും ആയിരിക്കുമോ എന്ന് പെട്ടെന്നൊരു ചിന്ത വന്നതുകൊണ്ട് അല്പം സംശയത്തോടെയാണവളത് പറഞ്ഞത്. "നമ്മള് പോലീസിൽ റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യണോ? 'മണ്ടത്തരം എഴുന്നള്ളിക്കാതെ, എസ്തത പറഞ്ഞു. വെളുത്ത വള്ളത്ത ടിയില് തട്ടിനോക്കി.

"നല്ല തടിയാ, അയാൾ പറഞ്ഞു. 'ഇത് വെള്ളം കേറി മുങ്ങിപ്പോണു', എസ്തത പറഞ്ഞു. 'ഇത് ഞങ്ങത്തൊന്നു നന്നാക്കിത്തരാമ്പറ്റുവോ വെളുത്ത പാപ്പിച്ചാച്ചൻ പീറ്റർമോൻ?' റാഹേൽ ചോദിച്ചു. 'നോക്കാം. വെളുത്ത പറഞ്ഞു. "നിങ്ങളിതംകൊണ്ടേ പൊഴേല് പോയി അതുമിതും കാണിക്കരുത്, വെളുത്ത പറഞ്ഞു. 'ഇല്ല. സത്യായും ഇല്ല. വെളുത്ത ഞങ്ങടെ കൂടൊള്ളപ്പൊഴേ ഞങ്ങള് വള്ളമെറക്കു.' 'ആദ്യം എവിടെക്കൂടാ വെള്ളം കേറുന്നേന്നു കണ്ടുപിടിക്കണം.' 'എന്നിട്ടു നമുക്കാ ഓട്ടകളെല്ലാമടക്കേണം, ഇരട്ടകൾ അതൊരു പ്രസി ദ്ധമായ പാട്ടിന്റെ രണ്ടാമത്തെ വരിയാണെന്നമട്ടിൽ ഉച്ചത്തിലാർത്തു. ''എത്ര നേരമെടുക്കും?, എസ്തത ചോദിച്ചു. ''ഒരു ദിവസം.' 'ഒരു ദിവസമോ! ഞാങ്കരുതി ഒരു മാസം എന്നു പറയുമെന്ന്.' എസ്തത സന്തോഷം കൊണ്ടുമ്പത്തനായി വെളുത്തയുടെ പുറത്തേക്കു ചാടിക്കയറി, കാലുകൊണ്ടയാളുടെ അരക്കെട്ടിൽ ചുറ്റിപ്പിടിച്ച് അയാളെ ഉമ്മ വച്ചു. സാൻഡ് പേപ്പർ കൃത്യം രണ്ടായി പകുത്ത്, ബാക്കിയൊന്നും കണ്ണിൽ പെടാത്തത്ര കടുത്ത ശ്രദ്ധയോടെ ഇരട്ടകൾ പണിയിൽ മുഴുകി. വള്ളപ്പൊടി മുറി മുഴുവൻ പറന്നുനടന്നു. തലമുടിയിലും പുരികത്തിലു മൊക്കെയായി. കുട്ടപ്പന്റെമേൽ മേഘംപോലെ, ഈശോയ്ക്കുമേൽ ഒരു നൈവേദ്യംപോലെ, അവരുടെ വിരലുകളിൽനിന്ന് ഉരക്കടലാസ് ബലമായി പിടിച്ചുമാറ്റേണ്ടിവന്നു. വെളുത്തയ്ക്ക് ഇവിടെയല്ല, പുറത്ത് അയാൾ കടു പ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. അയാൾ വള്ളമെടുത്ത് പുറത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. തീറ്റ പ്രതീക്ഷിച്ചിരി ക്കുന്ന വിശന്നുവലഞ്ഞ

നായ്ക്കക്കുട്ടികളെപ്പോലെ തങ്ങളുടെ വള്ളത്തിൽ നിന്ന് കണ്ടെണ്ണടുക്കാതെ ഇരട്ടകളയാളെ പിന്തുടർന്നു. അവരുടെ വള്ളം, വെളുത്ത ശരിയാക്കിക്കൊടുത്തു. എസ്തത ഇരുന്ന, റാഹേൽ കണ്ടുപിടിച്ച വള്ളം. അയാളവരെ തടിയുടെ സ്വഭാവം മനസ്സിലാ ക്കുന്നവിധം പഠിപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. അയാൾ അകത്തേക്കു പോയപ്പോൾ കറു ത്തകോഴി അയാളെ പിന്തുടർന്നു. വള്ളമില്ലാത്തിടത്തുമാത്രമേ താൻ നടക്കു എന്നു നിശ്ചയിച്ചുറപ്പിച്ചമട്ടിൽ. വെളുത്ത ഒരു മൺകലത്തിലെ വെള്ളത്തിൽ ഒരു നേരിയ തോർത്ത് മുക്കിപ്പിഴിഞ്ഞു. എന്നിട്ടതിൽനിന്നു വെള്ളം പിഴിഞ്ഞുകളഞ്ഞു (ഒരു അനാ വശ്യചിന്തയാണ് അതെന്നമട്ടിൽ പ്രാകൃതമായി), എന്നിട്ട് കഴുത്തിലെയും മുഖത്തെയും പൊടി തുടച്ചുകളയാനായി കുട്ടപ്പനു കൊടുത്തു. 'അവരെന്നേലും പറഞ്ഞോ? നിന്നെ ജാഥയിൽ കണ്ടതിനെക്കുറിച്ച്?' കുട്ടപ്പൻ ചോദിച്ചു. 'ഇല്ല. ഇതുവരെ പറഞ്ഞില്ല. പക്ഷേ, ചോദിക്കുമവർ ഇന്നല്ലേൽ നാളെ. അവർക്കറിയാം.' വെളുത്ത പറഞ്ഞു.

'തീർച്ചയാനോ?" വെളുത്ത, ആവോ എന്നമട്ടിൽ തോളൊന്നു ചലിപ്പിച്ച് പുറത്തേക്കു പോയി. തോർത്തു കഴുകാൻ. പിന്നെ ഉലയ്ക്കക്കാൻ. പിന്നെ അടിച്ചുനനയ്ക്ക് ക്കാൻ. പിന്നെ പിഴിയാൻ. അതയാളുടെ അനുസരണയില്ലാത്ത, പരിഹാ സ്യമായ തലച്ചോറാണെന്നമട്ടിൽ. അയാളവളെ വെറുക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അവരിലൊരാളവശ്, അവൻ സ്വയം പറഞ്ഞു. അവരിലൊരാശ് മാത്രം. പക്ഷേ, കഴിഞ്ഞില്ല. ചിരിക്കുമ്പോളവശ്ക്ക് ആഴനുണക്കുഴികളുണ്ട്. അവളുടെ കണ്ണുകളെ പ്പോഴും അങ്ങങ്ങാണ്ടോ ആണ്. ചരിത്രത്തിലെ ഒരു വിള്ളലിലൂടെ ഭ്രാന്ത് ഒളിച്ചകത്തേക്കു കടന്നു. അതിന് ഒരു നിമിഷമേ വേണ്ടിവന്നുള്ളൂ.

സാൻഡ് പേപ്പറിട്ടുരച്ച് ഏതാണ്ടൊരു മണിക്കൂർ നേരമായപ്പോഴേക്ക് റാഹേൽ ഉച്ചയുറക്കത്തിന്റെ കാര്യമോർത്തു. പിന്നെ അവളെണീറ്റ് ഓട്ടമായി. പച്ച ഉച്ചയിലൂടെ തട്ടിത്തടഞ്ഞ് അവളുടെ സഹോദരനും മഞ്ഞ കടന്നലും അവളെ പിന്തുടർന്നു. അമ്മു എണീറ്റിട്ടുണ്ടാവല്ലേ, അവളെണീറ്റു കടന്നുകളഞ്ഞതറിഞ്ഞിട്ടു ണ്ടാവല്ലേ എന്നെല്ലാം ആശിച്ചും പ്രാർത്ഥിച്ചുംകൊണ്ട്.

## പതിനൊന്ന്

## കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാൻ

ല്ലാസവാനായ ഒരാൾ, ഒരെണ്ണവിളക്കിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ഒറ്റക്കെ കൊണ്ടു തന്നെ ചേർത്തുപിടിക്കുന്നതായ ഒരു സ്വപ്നത്തിലൂടെ മുക ളിലേക്കു സഞ്ചരിച്ചു. അന്നുച്ചയ്ക്ക് അമ്മു. തനിക്കു ചുറ്റുമായി നിലത്തു പടർന്ന നിഴലുകളുമായി പടവെട്ടാനവന് മറ്റൊരു കൈ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവനുമാത്രം കാണാൻ പറ്റുന്ന നിഴലുകൾ, അവന്റെ വയറ്റത്തെ പേശികൾ തൊലിക്കീഴെ, ഒരു ചോക്ലേറ്റ ബാറിലെ വിഭജന രേഖകൾപോലെ ഉയർന്നുകാണായി. അവനവളെ എണ്ണവിളക്കിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ ചേർത്തുപിടിച്ചു. മെഴുകു പോളീഷകൊണ്ട് പോളിഷ് ചെയ്തതുപോലെ തിളങ്ങി അവന്റെ ശരീരം. ഒരു സമയം ഒരു കാര്യമേ അവനു ചെയ്യാനാകുമായിരുന്നുള്ളൂ. അവളെ തന്നോടു ചേർത്തുപിടിച്ചാൽ പിന്നെ ഉമ്മവയ്ക്കക്കാൻ പറ്റില്ല. ഉമ്മവച്ചാൽ പിന്നെ കാണാൻ പറ്റില്ല. കാണാനായാൽ പിന്നെ അനുഭവിക്കാ നാവില്ല. വേണമെങ്കിൽ, അവൾക്കവന്റെ ശരീരം മെല്ലെ വിരലുകൾകൊണ്ട് തൊടാമായിരുന്നു. രോമാഞ്ചംകൊണ്ട് എഴുന്നുനില്ക്കുന്ന അവന്റെ രോമ ങ്ങളെ തൊട്ടറിയാമായിരുന്നു. അവന്റെ പരന്ന വയറിന്റെ അടിഭാഗത്തേക്കു വിരലുകളെ അലയാൻ വിടാമായിരുന്നു. തേച്ചുമിനുക്കിയതുപോലത്തെ ചോക്ലേറ്റ് മുതുകിനു മേലേകുടി അലസമായി അവളുടെ വിരലുകൾക്കു മേയാമായിരുന്നു. ബ്ലാക് ബോർഡിൽ ഒരു പരന്ന ചോക്കെന്നപോലെ, നെൽവയലിലെ ഒരിളംകാറ്റുവീശലെന്നപോലെ, നീലപ്പള്ളിയാകാശത്തിൽ ജെറ്റു വിമാനമുണ്ടാക്കുന്ന ചാലുകൾ എന്നപോലെ അവന്റെ ശരീരത്തിലെ രോമാഞ്ചത്തിനു പലപല ആകൃതികൾ നല്കാമായിരുന്നു. വളരെ എളുപ്പം ചെയ്യാമായിരുന്നു അവൾക്കങ്ങനെയെല്ലാം. പക്ഷേ, അങ്ങനെയൊന്നും അവൾ ചെയ്തില്ല. അവനവട്ടെയും തൊടാമായിരുന്നു. പക്ഷേ, തൊട്ടില്ല. എണ്ണവിളക്കിനപ്പുറത്തെ മൂടലിലെ നിഴലുകളിൽ

വൃത്താകൃതിയിൽ അടു ക്കിയിട്ട മടക്കാവുന്ന ലോഹക്കസേരകൾ, കസേരകളിൽ ചരിഞ്ഞ സൺ ഗ്ലാസ് ധരിച്ച് നോക്കിയിരിക്കുന്ന ആളുകൾ. അവരുടെയെല്ലാം കൈയിൽ താടിത്താഴെ ചേർത്തുപിടിച്ച വയലിനുകൾ, ഒരേ ചരിവിൽ കുറുകെ പിടിച്ച വയലിൻദണ്ഡുകൾ. എല്ലാവരും വലതുകാലിന്മേൽ ഇടതുകാല കയറ്റിവച്ച്, എല്ലാവരും ഇടതുകാലുകൾ വിറപ്പിച്ച് ചിലരെല്ലാം പ്രതം പിടിച്ച് ചിലർ പ്രതമില്ലാതെയും. ചിലരെല്ലാം തുപ്പൽക്കുമിളകളുണ്ടാക്കി. ചിലരെല്ലാം ഉണ്ടാക്കാതെ. എണ്ണവിളക്കിന്റെ ആടുന്ന

മടക്കുകയേസരകളുടെ വൃത്തത്തിനപ്പുറം, പൊട്ടിയ നീലക്കുപ്പികൾ തിള ങ്ങുന്ന ഒരു കടൽത്തീരം. പുതിയ നീലക്കുപ്പികളെ തീരത്തേക്കു കൊണ്ടു വരികയും പൊട്ടിയവയെ വലിച്ചുകൊണ്ടുപോവുകയും ചെയ്തതു നിശ്ശബ്ദ മായ തിരകൾ. ചില്ല്, ചില്ലിന്മേൽ കൂട്ടിമുട്ടുന്ന ഒച്ച. അകലെ കടലിൽ ഒരു പാറയിൽ ചുവന്നനിറത്തിൽ മഹാഗണി ചൂരൽ ആട്ടക്കസേരകൾ തച്ചു തകർത്ത്.

കടൽ കറുത്ത്, കടൽനുരച്ചാർത്ത് ഛർദ്ദിപ്പച്ചനിറത്തിൽ.

ചില്ലുകഷണങ്ങൾ തിന്ന മീനുകൾ.

രാത്രിയുടെ കൈമുട്ടുകൾ വെള്ളത്തിൽ വിശ്രമിച്ചു. വീഴുന്ന നക്ഷത്ര ങ്ങൾ, തങ്ങളിൽനിന്നു ചിതറുന്ന ചെറുകഷണങ്ങളെ നോക്കിക്കൊണ്ട്.

ആകാശം നിശാശലഭങ്ങളെക്കൊണ്ടു ദീപ്തതമായി. ചന്ദ്രനെ കാണാനു ണ്ടായിരുന്നില്ല.

അവന് ഒറ്റക്കെകൊണ്ടു നീന്താം. അവൾക്കു നീന്താം, രണ്ടു കൈ കൊണ്ടും.

അവന്റെ തൊലിക്ക് ഉപ്പായിരുന്നു. അവളുടേതിനും.

അവൻ മണ്ണിൽ കാലടിപ്പാടുകൾ അവശേഷിപ്പിച്ചില്ല. വെള്ളത്തിൽ അല കളുണ്ടാക്കിയില്ല. കണ്ണാടിയിൽ പ്രതിച്ഛായയും. അവൾക്കു വിരലുകൾകൊണ്ടവനെ തൊടാമായിരുന്നു. പക്ഷേ, അവ ളതു ചെയ്തതില്ല. അവർ ഒന്നിച്ചങ്ങനെ നില്ക്കുകമാത്രം ചെയ്തു.

അനബാബത്.

തൊലി തൊലിയോടുചേർന്ന്

നിറമുള്ള ഒരു കാറ്റു വന്ന് അവളുടെ തലമുടിയെ ഒരു ചുള്ളൂങ്ങിയ ഷാൾ കണക്ക്, ചെങ്കുത്തായ ഒരു മലഞ്ചെരിവുപോലെ അവ്യക്തമായി ഒടുങ്ങുന്ന, അവന്റെ ആ കൈയില്ലാത്തോളിനു മീതെകൂടി ഇട്ടു.

ഉന്തിനില്ക്കുന്ന മുതുകെല്ലോടുകൂടിയ ഒരു മെലിഞ്ഞ ചുവന്ന പശു, അതിന്റെ കൊമ്പു നനയാതെ, തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ കടലിലേക്കു നീന്തി പ്പോയി. അമ്മു അവളുടെ സ്വപ്നത്തിലൂടെ കനത്ത, വിറയ്ക്കുന്ന ചിറകുകളു മായി പറന്നു. പിന്നെ സ്വപ്നത്തൊലിക്കു തൊട്ടു താഴെ വിശ്രമിച്ചു. നീല ക്രോസ് സ്റ്റിച്ച് കിടക്കവിരിയിലെ പൂക്കളമർന്നതിന്റെ പാടുണ്ടാ യിരുന്നു അവളുടെ കവിളത്ത്. തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ മുഖങ്ങൾ സ്വപ്നത്തിനുമേലേ രണ്ട് ഇരുണ്ട, പരിഭ്രാന്ത ചന്ദ്രന്മാരെപ്പോലെ തുങ്ങിക്കിടക്കുന്നതവളറിഞ്ഞു. 'അമ്മു മരിക്കുവാണോ?' റാഹേൽ എസ്തതയോട് ഒച്ചതാഴ്ത്തി ചോദി ക്കുന്നതവൾ കേട്ടു. "അതൊരു നട്ടുച്ചപ്പേക്കിനാവാണ്. എസ്ത-കിറുകിറുത്യക്കാരൻമറുപടി പറഞ്ഞു, "ഒരുപാട് സ്വപ്നം കാണാറുണ്ട് അമ്മു.' ഒനു തൊട്ടാൽപ്പിനെ അവനവളോടു സംസാരിക്കാനാവില്ല. അവളെ *ഒനു പ്രണയിച്ചാൽപ്പിനെ* വിട്ടുപോകാനാവില്ല. ഒനു സംസാരിച്ചാൽപ്പിനെ കേൾക്കാനാവില്ല. പടവെട്ടിയാൽ ജയിക്കാനാവില്ല. ആരായിരിക്കാം ഈ ഒറ്റക്കെയൻ? നഷ്ടങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാനോ? കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാനോ? കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാനോ? താമാഞ്ചത്തിന്റെയും ദുതപ്പുഞ്ചി രികളുടെയും തമ്പുരാനോ? അതോ ബസ് റെയിലുകൾക്കും അവ നിരന്തരം പിടിക്കുന്ന കണ്ടക്ടർക്കെകൾക്കുമുള്ള ക്ലാവുമണങ്ങളുടെയോ?

'ഒണർത്തണോ നമ്മളവളെ?' എസ്തത ചോദിച്ചു. കർട്ടനുകളിലൂടെ പോക്കുവെയിലിന്റെ വെളിച്ചക്കീറുകൾ മുറിയിലേക്കു പതു ങ്ങിക്കടന്നുവന്ന് പുഴയിലേക്കു പോകുമ്പോഴെല്ലാം അമ്മു കൂടെ കൊണ്ടു പോകാറുള്ള ഓറഞ്ചാകൃതി-ട്രാൻസിസ്റ്റർ റേഡിയോയിൽ വീണു (സൗണ്ട് ഓഫ് മ്യൂസിക്കിലേക്കു പോയപ്പോൾ ഒട്ടുന്ന മറ്റേക്കെയിൽ എസ്തതയ്ക്കു പിടിക്കേണ്ടിവന്ന വസ്തുവിനും ഓറഞ്ചാകൃതിയായിരുന്നു). അമ്മുവിന്റെ അഴിഞ്ഞുലഞ്ഞ തലമുടിയെ കടും ചീള സൂര്യപ്രകാശം ജ്വലിപ്പിച്ചു. സ്വപ്നത്തൊലിയുടെ കീഴെ അവൾ കാത്തുനിന്നു. തന്റെ കുഞ്ഞു ങ്ങളെപ്പോലും അതിനകത്തേക്കു കടത്താൻ മനസ്സുവരാത്തതുപോലെ. 'സ്വപ്നം കണ്ടോണ്ടു കിടക്കുന്നവരെ പെട്ടെന്നുണർത്തുകയേ ചെയ്യരു തെന്നാ അമ്മു പറഞ്ഞിട്ടൊള്ളത്. അങ്ങനെ ചെയ്താലേ, ഹൃദയസ്തംഭനം വരും.' റാഹേൽ പറഞ്ഞു. അമ്മുവെ പെട്ടെന്നുണർത്തുന്നതിനെക്കാൾ, രഹസ്യമായി ശല്യപ്പെടു ത്തുനതാണ് ഏറ്റവും നല്ലതെന്നവർ തീരുമാനിച്ചു. അതുകൊണ്ടവർ മേശ വലിപ്പുകൾ തുറന്നു, തൊണ്ട ശരിയാക്കി, ഉച്ചത്തിൽ മന്ത്രിച്ചു. ഒരു കുഞ്ഞു മുളിപ്പാട്ട് പാടി. ഷുസുകൾ നിരക്കി. ഒച്ചവയ്ക്കുന്ന ഒരലമാരവാതിൽ കണ്ടു പിടിച്ചു. തന്റെ സ്വപ്നത്തിന്റെ തൊലിക്കു താഴെ വിശ്രമിച്ചുകൊണ്ട്, തനിക്ക വരോടുള്ള സ്നേഹവായ്പിന്റെ നോവോടെ അമ്മു അവരെ ഉറ്റുനോക്കി.

ഒറ്റക്കെയൻ തന്റെ വിളക്കുതിക്കെടുത്തി. കടൽത്തീരത്തിനു കുറുകെ നടന്ന്, തനിക്കുമാത്രം കാണാവുന്ന നിഴലുകളിലേക്കു പോയി. തീരത്ത് കാല്പാടുകളൊന്നും അവശേഷിപ്പിക്കാതെ, മടക്കുകയേസരകൾ മടക്കപ്പെട്ടു. കരിങ്കടലിന്റെ പരുക്കൻമട്ട മാഞ്ഞു. ചുള്ളൂങ്ങിയ തിരമാലകൾ തേച്ചുനിരപ്പാക്കപ്പെട്ടു. നരച്ചാർത്ത് വീണ്ടും കുപ്പി യിലാക്കപ്പെട്ടു. കോർക്കുകൊണ്ടടയ്ക്കക്കപ്പെട്ടു. ഇനിയൊരു മുന്നറിയിപ്പുണ്ടാവുംവരെ രാത്രി നീട്ടിവയ്ക്കക്കപ്പെട്ടു.

അമ്മു കൺതുറന്നു. ഒറ്റക്കെയന്റെ ആലിംഗനത്തിൽനിന്ന് തന്റെ പരസ്പരസാമ്യമേയില്ലാത്ത വ്യത്യസ്ത അണ്ഡ-ഇരട്ടകളുടെ അടുത്തേക്ക് എത്താൻ, ഒരു നീണ്ട യാത്ര വേണ്ടിവന്നു. അവൾക്ക് 'അമ്മു ഒരു നട്ടുച്ചപ്പേക്കിനാവു കാണുകയായിരുന്നു. അവളെ മകൾ അറിയിച്ചു. അമ്മു പറഞ്ഞു. ''അതു പേക്കിനാവായിരുന്നില്ല, സ്വപ്നമായിരുന്നു.' 'അമ്മു മരിക്കുവാന്നാ എസ്തത വിചാരിച്ചെ.' 'അത്രയ്ക്കും സങ്കടായിരുന്നു അമ്മുറെ മുഖത്ത്, എസ്തത പറഞ്ഞു. 'ഏയ്, സന്തോഷായിരുന്നു എനിക്ക്. അങ്ങനെ പറഞ്ഞതോടൊപ്പം തനിക്കു ശരിക്കും സന്തോഷമായിരുന്നു സ്വപ്നത്തിലെന്നു തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്തതു അവൾ. 'സ്വപ്നനത്തില് സന്തോഷായിരുന്നെങ്കില് അമ്മു അതു നേരായിട്ടും ഒള്ള തായിരിക്കുവോ? ''എന്ത് നേരായിരിക്കുവോന്ന്?' 'ആ സന്തോഷമില്ലേ. അതു നേരായിട്ടും ഒള്ളതായിരിക്കുവോ? അവൾക്ക് തന്റെ അലങ്കോലത്തലമുടി പൊക്കിവളച്ചുചീകലുകാരൻ മകൻ ഉദ്ദേശിച്ചതെന്താണെന്നു ശരിക്കും മനസ്സിലായി. നേരായിട്ടുള്ളതുമാത്രമേ നേരായിട്ടുള്ളൂ. അതാണ് കുട്ടികളുടെ നേർബുദ്ധി. സ്വപ്നത്തിലൊരു മീനിനെ തിന്നാൽ, അതു ശരിയായിരിക്കുമോ? ശരിക്കും തിന്നുകാണുമോ മീനിനെ? കാലടിപ്പാടുകളില്ലാത്ത ഉല്ലാസവാൻ, നേരായിരിക്കുമോ അവൻ? അമ്മു തന്റെ ഓറഞ്ചാകൃതി ട്രാൻസിസ്റ്ററിനായി പരതി അത് ഓൺ ചെയ്തു. ചെമ്മീനിലെ പാട്ടായിരുന്നു അതിൽ. മറ്റൊരാൾ മനസ്സിലുള്ളപ്പോൾ, തൊട്ടടുത്ത കടപ്പുറത്തെ ഒരു മുക്കു വനെ കല്യാണം കഴിക്കേണ്ടിവന്ന ഒരു ദരിദ്രപ്പെണ്ണിന്റെ

കഥ. തന്റെ പുതു പ്പെണ്ണിന്റെ പഴയ കാമുകനെ കണ്ടു മനം പതറി കൊടുങ്കാറ്റ് വരുന്നതറി ഞ്ഞിട്ടും കടലിലേക്കു പോകുന്നു അയാൾ. ഇരുട്ടത്ത് കാറ്റ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെ ടുന്നു. കടൽത്തട്ടിൽനിന്ന് ഒരു ചുഴി. കൊടുങ്കാറ്റിന്റെ സംഗീതം, മുക്കുവൻ ചുഴിയിൽപ്പെട്ട കടൽത്താഴത്തേക്കു മുങ്ങിത്താണുപോകുന്നു. പ്രണയികൾ ഒരു ആത്മഹത്യാഉടമ്പടിയിലേർപ്പെടുന്നു. കെട്ടിപ്പുണർന്നു മരിച്ചുകിടക്കുന്ന അവസ്ഥയിലവർ കടൽത്തീരത്തടിയുന്നു. അങ്ങനെ എല്ലാ വരും മരിക്കുന്നു-മുക്കുവൻ, അവന്റെ ഭാര്യ, അവളുടെ കാമുകൻ. കഥയിൽ ഒരു പങ്കുമില്ലെങ്കിലും ഒരു സാവ, അതും ചാകുന്നു. കടൽ അവരെയെല്ലാം തന്റേതാക്കുന്നു. വെളിച്ചത്തിന്റെ അറ്റംകൊണ്ട് ലെയ്സ്പിടിപ്പിച്ച, നീല ക്രോസ് സ്റ്റിച്ച ഇരുട്ടത്ത്, ഉറക്കച്ചടവുള്ള കവിളത്ത് ക്രോസ് സ്റ്റിച്ച് പൂക്കൾപ്പാടുകളുമായി അമ്മുവും മക്കളും(കുഞ്ഞുങ്ങൾ അവളുടെ ഇരുവശവുമായി) മെല്ലെ ഓറഞ്ച് റേഡിയോയോടൊപ്പം പാടി. തനിക്ക് പ്രണയം തോന്നാത്ത ഒരാളുമായുള്ള കല്യാണത്തിനായി, ചെറുപ്പക്കാരിയും സങ്കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവളുമായ വധു വിനെ ഒരുക്കുകയും അവളുടെ തലമുടി പിന്നിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്ന തിനിടെ മുക്കവസ്ത്രീകൾ പാടുന്ന പാട്ട് പണ്ടൊരു മുക്കുവൻ മുത്തിനു പോയി. പടിഞ്ഞാറൻ കാറ്റത്തു മുങ്ങിപ്പോയി

ഊരിയിട്ട എയർപ്പോർട്ട് മാലാഖയുടുപ്പ്, നിലത്ത്, താനേ നിവർന്നുനിന്നു. വടിപോലായ സാരികൾ നിരനിരയായി കിടന്ന് ഉണങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു മിറ്റത്ത് ഓഫ് വൈറ്റും സ്വർണ്ണവും. കഞ്ഞിപ്പശച്ചുളിവുകളിൽ കുഞ്ഞു ചരൽക്കല്ലുകൾ (തേക്കാനായി മടക്കിയെടുക്കുമ്പോൾ കുടഞ്ഞുകളയേണ്ടവ) പറ്റിപ്പിടിച്ചിരുന്നു.

അരയത്തിപ്പെണ്ണു പിഴച്ചുപോയി

ഇലക്ട്രിക് വയറിൽനിന്നു ഷോക്കടിച്ച ആന(കൊച്ചുതൊമ്പനല്ല) ഏറ്റുമാ നൂർ മറവുചെയ്യപ്പെട്ടു. ദേശീയപാതയ്ക്കരികെ ഒരു കൂറ്റൻ ചിത തയ്യാറായി. പഞ്ചായത്ത് എൻജിനീയറന്മാർ കൊമ്പുമുറിച്ചെടുത്ത് അനൗദ്യോഗികമായി പങ്കുവച്ചു. കൃത്യമായല്ലാതെ. എൺപതു പാട്ട ശുദ്ധമായ നെയ്യ് ആനയുടെ മേലൊഴിക്കേണ്ടിവന്നു തീയിനു ഭക്ഷണമായി. കനത്ത പുക ഉയർന്നു പൊങ്ങി ആകാശത്ത് വിചിത്രാകൃതികൾ സ്യഷ്ടിച്ചു. ആളുകൾ സുരക്ഷി തമായ അകലത്ത് ചുറ്റും കൂടിനിന്ന് പല പല അർത്ഥങ്ങൾ വായിച്ചെടുത്തു. ഒരുപാട ഈച്ചകളെത്തി അവിടെ.

## അവനെ കടലമ്മ കൊണ്ടുപോയി

ചത്ത ആനയുടെ മരണാനന്തരചടങ്ങുകൾക്കു മേൽനോട്ടം വഹിച്ച പരു ന്തുകൾ അടുത്തുള്ള മരങ്ങളിലേക്കു പറന്നിറങ്ങി. അവർ കൂറ്റൻ ആന്തരാ വയവങ്ങൾ കിട്ടുമെന്നു ന്യായമായും ആശിച്ചു. ഒരുപക്ഷേ, ഒരു പിത്താ ശയം. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു പ്ലീഹ, അവർ നിരാശരായില്ല. പക്ഷേ, പൂർണ്ണമായും സംതൃപ്തരുമായില്ല.

തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങൾ തരുതരെയുള്ള എന്തോ പൊടിയിൽ കുളിച്ചുനിലപാ ണെന്നുകണ്ടു അമ്മു. ചെറുതായി പഞ്ചസാരപ്പൊടി തുവിയ, പരസ്പരസാമ്യ മില്ലാത്ത രണ്ടു കേക്കുകൾപോലെ. റാഹേലിന്റെ കറുത്ത ചുരുൾമുടിയിൽ ഒരു സ്വർണ്ണച്ചുരുൾ തങ്ങിനിന്നു. വെളുത്തയുടെ പിന്നാമ്പുറമുറ്റത്തുനിന്നൊരു ചുരുൾ. അമ്മു അതെടുത്തുകളഞ്ഞു.

'ഞാന്നിങ്ങളോട് മുമ്പും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. നിങ്ങളവന്റെ വീട്ടിൽ പോകു ന്നതെനിക്കിഷ്ടമല്ലെന്ന് എന്തേലും കുഴപ്പത്തിൽ ചെന്ന കലാശിക്കും അത് അവൾ പറഞ്ഞു.

എന്തു കുഴപ്പം എന്ന് പക്ഷേ, അമ്മു പറഞ്ഞില്ല. അതറിയില്ലായിരുന്നു അവൾക്ക് അവന്റെ പേരെടുത്തുപറയാതിരുന്നതുവഴി ആ ക്രോസ് സ്റ്റിച്ച മധ്യാ ഹ്നത്തിലേക്കും ഓറഞ്ചാകൃതി-ട്രാൻസിസ്റ്ററിൽനിന്നു കേട്ട പാട്ടിന്റെ ഇഴയ ടുപ്പത്തിലേക്കും താൻ വലിച്ചടുപ്പിക്കുകയാണവനെ എന്ന് അമ്മു അറിഞ്ഞു. അവന്റെ

പേരെടുത്തുപറയാതിരുന്നതുവഴി, തന്റെ സ്വപ്നവും പുറംലോകവും തമ്മിൽ ഒരുടമ്പടി രൂപംകൊണ്ടിരിക്കുന്നുവെന്നും അവളറിഞ്ഞു. ആ ഉടമ്പ ടിയുടെ വയറ്റാട്ടികൾ ആയത്, അല്ലെങ്കിൽ ആകാൻ പോകുന്നത് അറക്ക പ്പൊടിയിൽ മുങ്ങിനില്ക്കുന്ന തന്റെ രണ്ട് അണ്ഡ ഇരട്ടകളാണെന്നും അവ ളറിഞ്ഞു. ആരാണവനെന്ന് അവൾക്കറിയാമായിരുന്നു. നഷ്ടങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പു രാൻ. കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാൻ. തീർച്ചയായും അവൾക്കറിയാ മായിരുന്നു. അവൾ ഓറഞ്ച് ട്രാൻസിസ്റ്റർ ഓഫ് ചെയ്തു. മധ്യാഹ്ന നിശ്ശബ്ദതയിൽ (വെളിച്ചത്തിന്റെ വക്കുകൾകൊണ്ടു ലെയ്തസ് പിടിപ്പിച്ച) അവളുടെ കുഞ്ഞു ങ്ങൾ ചുരുണ്ടുകൂടി അവളുടെ ഇളംചൂടിലേക്ക് അവളുടെ മണത്തിലേക്ക് അവരവരുടെ തല അവളുടെ തലമുടികൊണ്ടു മൂടി. ഉറക്കത്തിൽ തങ്ങളിൽനി ന്നകലെ എവിടെയോ പോയിരുന്നു അവളെന്ന് എങ്ങനെയോ ഒരു തോന്ന ലുണ്ടായി അവർക്ക് അവളുടെ നഗ്നമായ വയറ്റത്ത് കുഞ്ഞിക്കെപ്പത്തി കൾ പരത്തിച്ചേർത്തുവച്ച് അവരവളെ തിരികെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു. അടി പ്പാവാടയ്ക്കക്കും ബ്ലൗസ്സിനുമിടയിൽ. അവരുടെ കൈകളുടെ പിൻവശത്തെ തവിട്ടുനിറവും അവരുടെ അമ്മയുടെ വയറിന്റെ തവിട്ടുനിറവും ഒന്നാ ണെന്നത് അവരെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു. അമ്മുവിന്റെ പൊക്കിൾക്കുഴിയിൽനിന്ന് തെക്കോട്ടേക്കുള്ള മൃദുവായ രോമത്തിൽ തെരുപ്പിടിച്ച് റാഹേൽ പറഞ്ഞു, "എസ്താ, നോക്കിയേ.' എസ്ത ഒരു വലിഞ്ഞുമുറുകൽപ്പാട് വിരലാൽ പരതി കണ്ടുപിടിച്ചു. 'ഇവിടെയാ ഞങ്ങള് തൊഴിച്ചത്.' 'ബസ്സിൽവച്ചായിരുന്നോ അതമ്മു?'' 'അതോ വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞ എസ്റ്റേറ്റ് റോഡിൽവച്ചോ? "ബാബയ്ക്ക് അമ്മുവെന്റ വയറ പൊത്തിപ്പിടിക്കേണ്ടിവന്നു. അല്ലേ? "നിങ്ങൾക്കു ടിക്കറ്റ് വാങ്ങേണ്ടിവന്നായിരുന്നോ? ''ഞങ്ങള് തൊഴിച്ചപ്പോ അമ്മുന നൊന്തോ? പിന്നെ തികച്ചും സ്വാഭാവികമായമട്ടിൽ റാഹേലിന്റെ ചോദ്യം, 'നമ്മടെ അഡ്രസ് കളഞ്ഞുപോയിക്കാണുവോ അമ്മു, ബാബേടടുത്തുനിന്ന്?' അമ്മുവിന്റെ ശ്വാസതാളത്തിലൊരു മാറ്റം തോന്നിയതും എസ്തത തന്റെ നടുവിരൽകൊണ്ട് റാഹേലിന്റെ നടുവിരലിൽ പിടിച്ചു. തങ്ങളുടെ സുന്ദരി അമ്മയുടെ വയറിന്റെ

മധ്യത്തിൽ ആ നടുവിരലുകൾ കോർത്തുവച്ച് അവരാ മാതിരി വർത്തമാനം ഉടനെ നിർത്തിക്കളഞ്ഞു "അതെസ്തേടെ തൊഴി, അതെന്റെ, അതെസ്തേടെ, അതെന്റെ.' റാഹേൽ പറഞ്ഞു.

അവരമ്മേടെ വയറ്റത്തെ ഏഴു പാടുകളും പങ്കുവച്ചു. എന്നിട്ട് അമ്മുവെന്റ വയറ്റത്ത് വായവച്ച റാഹേൽ അവിടത്തെ പതുപതുത്ത മാംസളിമ വായ്ക്കു ള്ളിലേക്കു വലിച്ചെടുത്തു. പിന്നെ തല പിന്നോട്ടാക്കി അമ്മയുടെ തൊലിയിൽ തന്റെ പല്ലുവീഴ്ത്തിയ ഇളംചുവപ്പു പാടിനെയും ദീർഘവൃത്താകൃതി തുപ്പൽ ത്തിളക്കത്തെയും നോക്കി രസിച്ചു. ആ ഉമ്മയുടെ സുതാര്യതയിൽ അമ്മു അത്ഭുതംകൊണ്ടു. സ്ഫടികം പോലെ തെളിഞ്ഞ ഒരുമ്മ. കാമവാഞ്ഛയോ ലൈംഗികവാഞ്ഛയോകുഞ്ഞുങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽ അവർ വളരുന്നതും കാത്ത് സുഖമായുറങ്ങുന്ന രണ്ടു നായകൾ-തൊണ്ടുതീണ്ടാത്ത ഉമ്മ. തിരിച്ചൊരുമ്മ എന്ന അവകാശ വാദമുന്നയിക്കാത്തതരം ഉമ്മ. തിരികെ ഉത്തരങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതരം ചോദ്യങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ഉമ്മ ആയിരുന്നില്ല അത്. സ്വപ്നങ്ങളിലെ ഉല്ലാസവാന്മാരായ ഒറ്റക്കെയന്മാരുടെ ഉമ്മകൾപോലുണ്ടായിരുന്നു അത്. തന്റെമേൽ ഉടമസ്ഥാവകാശം സ്ഥാപിക്കുന്നമട്ടിലെ കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ കൈകാര്യം ചെയ്യൽകൊണ്ട് അമ്മു ക്ഷീണിച്ചു. അവൾക്കു തന്റെ ശരീരം തിരികെ വേണമായിരുന്നു. അതവളുടേതായിരുന്നു. മടുക്കുമ്പോൾ നായ തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളെ കുടഞെറിയുമ്പോലെ, അവൾ തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളെ കുടഞ്ഞുമാറ്റി ദൂരത്തേക്ക് അവളെഴുന്നേറ്റിരുന്ന തലമുടി കഴുത്തിനുപുറ കിൽ പൊക്കിക്കെട്ടിവച്ചു. *എന്നിട്ട് കാല* കിടക്കയിൽനിന്നു താഴേക്കിട്ടു. ജന ലരികിലേക്കുചെന്ന് കർട്ടനുകൾ തിരികെ വലിച്ചിട്ടു. ചരിഞ്ഞ മദ്ധ്യാഹ്നവെളിച്ചം, മുറിയിൽ കൂലംകുത്തിയൊഴുകി, കിടക്ക യിൽ കിടന്ന കുഞ്ഞുങ്ങളെ തിളങ്ങുന്നവരാക്കിക്കൊണ്ട്. അമ്മുവിന്റെ കുളിമുറിയുടെ താക്കോൽ തിരിയുന്നതു കേട്ടു ഇരട്ടക്കു ഞ്ഞുങ്ങൾ. ക്ലിക് കുളിമുറിയുടെ വാതിലിലെ നീണ്ടകണ്ണാടിയിൽ തന്റെ രൂപം നോക്കി അമ്മു, അവളുടെ ഭാവിയുടെ മായാരൂപം അതിൽ അവളെ കളിയാക്കുംവണ്ണം തെളിഞ്ഞു.

ഉപ്പിലിട്ടതുപോലെ. ചാരനിറമാർന്ന്, കൺപീളകെട്ടിയ കണ്ണോടെ. ക്രോസ് സ്റ്റിച്ച റോസാപ്പുക്കൾ പതിഞ്ഞ, തളർന്നതും കുഴിഞ്ഞതുമായ കവിൾ. തുങ്ങിയ മുലകൾ ഭാരം നിറഞ്ഞ സോക്സുകൾപോലെ. കാലുകൾ ക്കിടയിലെ രോമങ്ങൾ, എല്ലു പോലെവരണ്ട് തുവൽവെളുപ്പിൽ. താളുകൾ ക്കിടയിൽവച്ചുണക്കിയ ഒരു പന്നൽച്ചെടിപോലെ എളുപ്പം ഒടിയുംമട്ടിൽ. തൊലി, മഞ്ഞുപൊഴിയുമ്പോലെ അടരുന്ന തൊലി. അമ്മു വിറച്ചു. ജീവിതമത്രയും ഒരു ചൂട് മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽ ജീവിച്ചുകഴിഞ്ഞുവെന്ന തണു ത്തുറഞ്ഞ തോന്നലോടെ. തന്റെ പാനപാത്രമപ്പടി പൊടിയാണെന്നപോലെ. അന്തരീക്ഷം, ആകാശം, മരങ്ങൾ, സൂര്യൻ, വെളിച്ചം, ഇരുട്ട എല്ലാം *മെല്ലെ* മെല്ലെ മണ്ണായിത്തീരുംപോലെ, എന്നിട്ടാ മണ്ണ് അവളുടെ നാസാരന്ധങ്ങ ളിൽ, ശ്വാസകോശങ്ങളിൽ, വായിൽ ഒക്കെ നിറയും. താഴേക്കുതാഴേക്കു കുഴിച്ചുപോകവേ ഞണ്ടുകൾ കടൽത്തീരത്ത് അവശേഷിപ്പിക്കുന്ന ചകാ കൃതിയിലെ ചുഴിപോലൊന്നു ബാക്കിയാക്കി അവളെ അതിനുള്ളിലേക്ക് വലിച്ചിടും. അമ്മു വസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം അഴിച്ചുമാറ്റി മുലകൾക്കു താഴെ ഒരു ചുവന്ന ടുത്ബ്രഷ് വച്ചുനോക്കി, അതിനു താനേ നില്ക്കാൻ പറ്റുമോ എന്നറിയാൻ. പറ്റിയില്ല അതിന് അവൾ സ്പർശിച്ചയിടത്തെ മാംസം പതുപതുത്ത് മുറു കിനിലപായിരുന്നു. മുലകളിലെ മിനുസത്തൊലിക്കുമേൽ വലിഞ്ഞുനിന്ന്, അവളുടെ കൈക്കുള്ളിൽ മുലഞെട്ടുകൾ ഞെരിഞ്ഞ് തവിട്ട് കശുവണ്ടി കൾപോലെ ദൃഢമായി. അവളുടെ പൊക്കിൾച്ചുഴിയിൽനിന്ന് ഒരു നേർത്ത മൃദുരോമവര വയറിന്റെ അടിഭാഗത്തെ വളവിനുമേൽചെന്ന് അവളുടെ ഇരുണ്ട തികോണത്തിലേക്കു വഴി തെളിച്ചു. വഴിതെറ്റിയ പഥികന്, ഒട്ടും അനുഭവജ്ഞാനമില്ലാത്ത ഒരു കാമുകന് വഴി കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്ന ദിശാ ചിഹ്നംപോലെ. അവൾ തലമുടി അഴിച്ചിട്ട്, എത്ര നീളം വച്ചിട്ടുണ്ട് മുടിക്ക് എന്നറിയാൻ പുറകോട്ടു തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അലകളും ചുരുളുകളുമായി അനുസരണയി ല്ലാത്ത നരച്ചാർത്തുപോലെ അതു വീണു. ഉള്ളിൽ പതുപതുത്ത്, അകമേ പരുപരുത്ത്, അവളുടെ ചെറിയ കരുത്താർന്ന അരക്കെട്ട്, ചന്തികളിലേക്കുള്ള വളവ് തുടങ്ങുന്നയിടത്തേക്കു

മെല്ലെ പതിച്ചു. കുളിമുറിക്കു ചൂടായിരുന്നു. വിയർപ്പിന്റെ കുഞ്ഞുമുത്തുകൾ, അവളുടെ തൊലിയിൽ വൈരംപോലെ പറ്റിനിന്നു. പിന്നെ മുത്തുടഞ്ഞ് താഴേക്ക് ഇറ്റിറ്റുവീണു. വിയർപ്പ് അവളുടെ നട്ടെല്ലിലൂടെ ഒഴുകി. തന്റെ ഉരുണ്ട, കനത്ത പിൻഭാഗം അവൾ തെല്ല വിമർശ നാത്മകമായി നോക്കി. തനിച്ചെടുത്തുനോക്കിയാൽ അത്ര വലുതല്ല. പക്ഷേ, അവളുടെ ബാക്കി ശരീരഭാഗങ്ങൾ മെലിഞ്ഞതായതുകൊണ്ടുമാത്രം, ഇതിനെ വലുത് എന്നു പറയേണ്ടിവരും. കുറച്ചുകൂടി തടിച്ച ശരീരത്തിലാ യിരുന്നു അതു വേണ്ടിയിരുന്നത്. അവ ഒരു ടൂത്ബഷിനെ സുഖമായി താങ്ങിനിർത്തും. ചെലപ്പോ രണ്ടെ ണ്ണത്തിനെവരെ. പലവർണ്ണ ടൂത്ബഷുകളുടെ ഒരു കൂട്ടം ഓരോ ചന്തിയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നും പുറത്തോട്ടു തള്ളിനില്ക്കുന്നവിധത്തിൽ അയമനത്തുകൂടെ താൻ നഗ്നയായി നടക്കുന്ന രംഗം മനസ്സിൽക്കണ്ട അമ്മു ഉറക്കെ ചിരിച്ചു. പെട്ടെന്നുതന്നെ അവളാ ചിരി നിർത്തി. ഭ്രാന്തിന്റെ ഒരു നൂര, അതിന്റെ കുപ്പിയിൽനിന്ന് പുറത്തേക്ക് രക്ഷപ്പെട്ട കുളിമുറിയിൽ വിജയഭാവത്തിൽ തുള്ളിനടക്കുന്നതവൾ കണ്ടു. അമ്മുവിനു വേവലാതിയായിരുന്നു ഭ്രാന്തിനെക്കുറിച്ച് തങ്ങളുടെ കുടുംബത്തിൽ ഭ്രാന്തിന്റെ ഒരു പ്രവണത നിലനില്ക്കുന്നുണ്ട് എന്നു പറയാറുണ്ടായിരുന്നു മമ്മാച്ചി. പെട്ടെന്നാണതു വരിക, തിരിച്ചറിയാ നാകുംമുമ്പതു നമ്മളെ കൈപ്പിടിയിലാക്കും. അറുപത്തഞ്ചാം വയസ്സിൽ വസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം ഊരിയെറിയാനും പുഴത്തീരത്തുകൂടി നഗ്നയായി മീനു കൾക്കു പാട്ടുപാടിക്കൊടുത്തുകൊണ്ട് ഓടാനും തുടങ്ങിയ പാതിൽ അമ്മായി. പണ്ടുപണ്ടെങ്ങോ താൻ വിഴുങ്ങിപ്പോയ ഒരു സ്വർണ്ണപ്പല്ലിനായി ഒരു തുന്നൽസുചികൊണ്ട് ദിവസവും രാവിലെ സ്വന്തം മലം പരിശോധിക്കാറു ണ്ടായിരുന്ന തമ്പിച്ചാച്ചൻ. ഒരു ചാക്കിൽ കെട്ടി സ്വന്തം കല്യാണസ്ഥല ത്തുനിന്നു മാറ്റേണ്ടതായിവന്ന ഡോക്ടർ മുത്തച്ചൻ. ഭാവി തലമുറ പറയു മോ,"ഒരമ്മു ഉണ്ടായിരുന്നു. അമ്മു ഐപ്. ബംഗാളിയെ കല്യാണം കഴിച്ചു. മുഴുഭ്രാന്തായി. ചെറുപ്പത്തിലേ മരിച്ചു. ഒരു തരംതാണ ലോഡ്ജിൽവച്ച്.'

സ്വവംശത്തിനുള്ളിൽനിന്നുതന്നെ വിവാഹം കഴിക്കുന്നതിനു കൊടുക്കേ ണ്ടിവരുന്ന വിലയാണ്, സിറിയൻ ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കിടയിൽ വർദ്ധിച്ച തോതിൽ കണ്ടുവരുന്ന ഭ്രാന്ത് എന്നു പറഞ്ഞു ചാക്കോ. അല്ല എന്നു മമ്മാ ച്ചിയും പറഞ്ഞു.

തന്റെ കനത്തിടതുർന്ന തലമുടിയെടുത്തു മുഖത്തിനു ചുറ്റുമായി ചുറ്റി വച്ച് തലമുടിനാരുകൾക്കിടയിലൂടെ, വയസ്സാവലിലേക്കും മരണത്തിലേക്കും നോക്കി അമ്മു. കണ്ണിനുമാത്രം ഇടം ഇട്ട കറുത്ത മുഖംമൂടിയിലൂടെ ഒരു *മധ്യകാല* ആരാച്ചാർ, വധശിക്ഷയ്ക്കു വിധിക്കപ്പെട്ടവനെ നോക്കുന്നതു പോലെ. ഒരു മെലിഞ്ഞ നഗ്ന ആരാച്ചാർ, ഇരുണ്ട മുലക്കണ്ണുകളോടുകൂടിയ, ചിരിക്കുമ്പോൾ ആഴനുണക്കുഴികൾ തെളിയുന്ന ആരാച്ചാർ. യുദ്ധത്തിലെ തോൽവി-വാർത്തയുടെ നടുവിൽവച്ച് മെഴുകുതിരിവെളിച്ചത്തിൽ പിറന്ന രണ്ട് അണ്ഡ ഇരട്ടകൾ കൊടുത്ത ഏഴു വെള്ളിപ്പാടുകളോടുകൂടിയവൾ.

തന്റെ വഴിയുടെ ഒടുക്കത്തിൽ തനിക്കായി കാത്തുവയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കു ന്നത് ആയിരുന്നില്ല അമ്മുവിനെ ഭയപ്പെടുത്തിയത്. തന്റെ വഴിയുടെ സ്വഭാവം, അതായിരുന്നു അവളെ ഭയപ്പെടുത്തിയത്. വഴി മുന്നോട്ടെങ്ങനെ പോകുന്നു എന്നറിയാൻ മൈൽക്കുറ്റികളില്ല. ഒരു മരവും വളരാത്ത വഴി. ഒരു ചിത്ര വർണ്ണ നിഴലും ആ ഇടത്തിനു തണലായില്ല. അതിനുമേലേ ഒരു മൂടൽ മഞ്ഞും പരന്നില്ല. ഒരു കിളിയും അതിനെ വലംവച്ചില്ല. ഒരു വളവോ തിരിവോ ഹെയർ പിൻ ഒടിവോപോലും ഒരു നിമിഷത്തേക്കു പോലും അവസാ നത്തെച്ചൊല്ലിയുള്ള അവളുടെ വ്യക്തമായ കാഴ്ചയെ മറച്ചില്ല. അത് അമ്മു വിൽ കൊടുംഭീതി നിറച്ചു. തന്റെ ഭാവി അറിയാൻ താൽപര്യമുള്ളതരം സ്തീയായിരുന്നില്ല അവൾ. അവൾ വല്ലാതെ പേടിച്ചിരുന്നു ഭാവിയെ ഒരു കുഞ്ഞുവരം കിട്ടിയിരുന്നെങ്കിൽ, ഭാവി അറിയാതിരിക്കാനാകണേ തനിക്ക് എന്നായിരുന്നേനെ അവൾ പ്രാർത്ഥിക്കുമായിരുന്നത്. ഓരോ ദിനവും തനി ക്കായി കാത്തുവച്ചിരിക്കുന്നതെന്താവും എന്നറിയാതിരിക്കാനാകണേ എന്ന്, താൻ അടുത്ത മാസം, അടുത്ത വർഷം, പത്തു

വർഷത്തിനപ്പുറം എവിടെ ആയിരിക്കും എന്നറിയാതിരിക്കാൻ ആകണേ എന്ന് ഏതു വഴിക്കു തിരിയും തന്റെ വഴി എന്ന് ആ തിരിവിനപ്പുറം എന്താവും കാത്തുനില്ക്കുന്നത് എന്ന് അറിയാതിരിക്കാൻ ആവണ്ടേ എന്ന് മോഹിച്ചു അവൾ. പക്ഷേ, അമ്മുവിന റിയാമായിരുന്നു. ഒരുപക്ഷേ, അറിയാം തനിക്കെന്നവൾ കരുതിയതാകാനും മതി. മോശംതന്നെയാകാനേ തരമുള്ളൂ.(കാരണം സ്വപ്നത്തിൽ മീൻ കഴി ച്ചാൽ മീൻ കഴിച്ചു എന്നുതന്നെയാണർത്ഥം). അമ്മു അറിഞ്ഞ കാര്യ ങ്ങൾക്ക്(അതല്ലെങ്കിൽ അറിയാമെന്നു ധരിച്ചവ), പാരഡൈസ് പിക്കിൾസിന്റെ സിമന്റ് ഭരണികളിൽനിന്നുയർന്ന വിരസമായ വിനാഗിരിയുടെ മണമായി രുന്നു. യൗവനത്തിനെ ചുക്കിച്ചുള്ളൂക്കുന്നതും ഭാവിയെ ഉപ്പിലിടുന്നതുമായ വിനാഗിരിമണം.

തന്റെതന്നെ തലമുടി മുഖംമൂടിയാക്കി കുളിമുറിക്കണ്ണാടിയിലേക്കു ചാരി നിന്ന് വിതുമ്പിക്കരയാൻ ശ്രമിച്ചു. അമ്മു.

തനിക്കുവേണ്ടി.

കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാനുവേണ്ടി തന്റെ സ്വപ്നത്തിന്റെ,പഞ്ചാരത്തരി പറ്റിയ ഇരട്ടവയറ്റാട്ടികൾക്കുവേണ്ടി.

അവരുടെ നിഗൂഢസ്വഭാവക്കാരി അമ്മയുടെ വഴിയുടെ ഗതി ഭീകരമായി മാറ്റിമറിക്കാനായി വിധി, ആ കുളിമുറിയിൽവച്ച് ഗൂഢാലോചന നടത്തുകയും, വെളുത്തയുടെ പിന്നാമ്പുറമ്പ്റ്റത്ത് അവരുടെ വള്ളം അവരെ കാത്തുകിട ക്കുകയും ഒരു മഞ്ഞപ്പള്ളിയിൽ ഒരു കുഞ്ഞു വവ്വാൽ പിറവി കാത്തിരിക്കു കയും ചെയ്ത ആ മദ്ധ്യാഹ്നനേരത്ത് *എസ്ത* തലകുത്തിനിന്നു റാഹേലിന്റെ ഊരയിൽ. നീലക്കർട്ടനുകളും മഞ്ഞക്കടന്നലുകളും ജനാലച്ചില്ലുകളെ വിഷമിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന കിടപ്പുമുറി, മനസ്സുനോവിക്കുന്ന രഹസ്യങ്ങൾ അറിയാനിരി ക്കുന്നതായ കിടപ്പുമുറിഭിത്തികൾ. അമ്മുവിനെ

ആദ്യം താഴിട്ടു പൂട്ടിയിടുകയും പിന്നെ അമ്മു സ്വയം തനിക്കുതന്നെ താഴിട്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യാൻപോകുന്ന മുറി. സോഫിമോളുടെ അടക്കത്തിന്റെ നാലാം നാൾ കഴിഞ്ഞ്, സങ്കടം കൊണ്ടു ഭ്രാന്തുപിടിച്ചു ചാക്കോ വാതിൽ തല്ലിത്തകർക്കാൻ പോകുന്ന മുറി. "ഞാൻ നിന്റെ എല്ലെല്ലാം ചവിട്ടിയൊടിക്കുംമുമ്പ് കടന്നുപോ എന്റെ വീട്ടീന്ന്.' എന്റെ വീട്, എന്റെ പൈനാപ്പിൾ, എന്റെ അച്ചാർ, പിന്നെ എത്രയോ വർഷം റാഹേൽ ഇതുതന്നെ സ്വപ്നം കണ്ടു! മുഖ മില്ലാത്ത ഒരു തടിയൻ, ഒരു സ്ത്രീയുടെ ശവശരീരത്തിനരികിൽ മുട്ടു കുത്തുന്നു. എന്നിട്ടതിന്റെ തലമുടി കൊത്തിയരിഞ്ഞെടുക്കുന്നു. അതിലെ എല്ലാ എല്ലുകളും തല്ലിപ്പൊട്ടിക്കുന്നു. ഏറ്റവും ചെറുതുപോലും. വിരലുകൾ. ചെവിയെല്ലുകൾ ഒടിയുന്നു മരച്ചില്ലകൾ എന്നപോലെ. ഒടിയുന്നതിന്റെ സ്നാപ് സ്നാപ്റ്റ് എന്ന മൃദുസ്വനം. പിയാനോ വായിക്കുന്നയാൾതന്നെ പിയാ നോയുടെ കട്ടകളെ തല്ലിയൊടുക്കുംപോലെ. കറുത്തകട്ടകളെപ്പോലും. റാഹേലിന് രണ്ടും ഇഷ്ടമായിരുന്നു(വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം ഇലക്ട്രിക് ശ്മശാനത്തിൽവച്ച് തന്റെ വിയർപ്പിന്റെ വഴുവഴുപ്പു കാരണമാക്കി അവൾ ചാക്കോയുടെ പിടിയിൽനിന്ന് കൈത്തലം വലിച്ചെടുത്തു. എങ്കിലും), പിയാനോ വായനക്കാരനെയും പിയാനോയെയും. കൊലയാളിയും ശവശരീരവും. തന്റെ മുറിയുടെ വാതിൽ തല്ലിപ്പൊളിക്കപ്പെടുമ്പോൾ, അറ്റം തുന്നുകയേ വേണ്ടാത്ത, റാഹേലിന്റെ റിബ്ബണുകളുടെ അറ്റം തുന്നിക്കൊണ്ടിരുന്നു അമ്മു. തന്റെ കൈകളുടെ വിറയലിനെ നിയന്ത്രിക്കാനായി. ''നിങ്ങൾ അന്യോന്യം എപ്പോഴും സ്നേഹിക്കും എന്ന് സത്യം ചെയ്ത് കുഞ്ഞുങ്ങളെ തന്നിലേക്കടുപ്പിച്ച് അവൾ പറഞ്ഞു.

'പ്രോമിസ്, എസ്തതയും റാഹേലും പറഞ്ഞു. തങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിട ത്തോളം ഓരോരുത്തർ, അന്യോന്യം എന്നൊന്നും ഇല്ല എന്ന് അമ്മുവി നോടു പറയാൻ വാക്കുകൾ കിട്ടാതെ. രണ്ടു തിരികല്ലുകളും അവരുടെ അമ്മയും. ഉരിയാട്ടമില്ലാത്ത തിരിക ല്ലുകൾ. അവരെന്താണോ ചെയ്തത്. അതു തിരികെവന്നവരെ ശൂന്യമാക്കും. പക്ഷേ, അതതെല്ലാം പിന്നീടാണു സംഭവിക്കുക. പി-

ന്നീ-ട്. ഒരു പൂപ്പുപിടിച്ച കിണറ്റിലെ മുഴങ്ങുന്ന മണി. രോമാവൃത മായ, വിറയ്ക്കുന്ന നിശാശലഭക്കാലുകൾപോലെ. തൽക്കാലം ഉണ്ടാവുക പരസ്പര ബന്ധമില്ലായ്മക മാത്രം. കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് അർത്ഥം വഴുതിപ്പോയി അവ വെറും തുണ്ടുകളാവും, പരസ്പരബന്ധം ഇല്ലാത്ത മട്ടിൽ. അമ്മുവിന്റെ സൂചിയുടെ തിളക്കം. ഒരു റിബ്ബണിന്റെ നിറം. ക്രോസ് സ്റ്റിച്ച് കിടക്കവിരിയുടെ തുന്നൽ, മെല്ലെ തകർക്കപ്പെടുന്ന ഒരു വാതിൽ. അർത്ഥം ഇല്ലാത്ത ഒറ്റപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ. ജീവിതത്തിന്റെ ഗുപ്തത-ആ കൃതികളെ വായിച്ചെടുക്കാൻ സഹായകമായ ബുദ്ധിശക്തി-പ്രതിഫലനത്തെ പ്രതിച്ഛായയുമായി, തിളക്കത്തിനെ പ്രകാശവുമായി, നെയ്തത്തിനെ തുണി യുമായി, സൂചിയെ നൂലുമായി, ഭിത്തികളെ മുറികളുമായി ബന്ധിക്കുന്ന തെന്തോ അത്-പെട്ടെന്നെങ്ങോ കളഞ്ഞുപോയതുപോലെ. തട്ടിപ്പൊളിച്ച വാതിലിന്റെ നാശനഷ്ടങ്ങൾക്കിടയിൽനിന്ന് അവരെ തീരെയും കണക്കിലെടുക്കാതെ ചാക്കോ പറയും, "നിന്റെ സാധനങ്ങളെല്ലാം പെറുക്കിക്കെട്ടി വേഗം സ്ഥലം വിട്. അയാളുടെ കൈയിൽ വാതിലിന്റെ പിച്ചളപ്പിടി. എന്തോ ചില വിചിത്രകാര്യങ്ങളാൽ, പെട്ടെന്നയാൾ ശാന്തനാകും. ഒരുപക്ഷേ, സ്വന്തം ശക്തിയിൽ, വലിപ്പത്തിൽ, റൗഡിത്തത്തിൽ, തന്റെ കൊടുംസങ്കടത്തിന്റെ ഭീമാകാരതയിൽ ഒക്കെ അമ്പരന്നാകാം. തകർന്ന വാതിൽത്തടിക്കു നിറം ചുവപ്പ്, അമ്മു പുറമേ ശാന്തയായി, ഉള്ളാലെ വിറച്ച തന്റെ അനാവശ്യമായ തുന്നലിൽനിന്ന് തലപൊക്കാതെ ഇരിക്കും. തനിക്കു കുടുംബസ്വത്തിൽ തുല്യാവകാശമില്ലാത്ത ആ മുറിയിലവളുടെ മടിത്തട്ടിൽ പല നിറത്തിലുള്ള റിബ്ബണുകളുടെ ഒരു ടിൻ തുറന്നുകിടക്കും. അമ്മു പിന്നീട് എസ്തതയുടെ കുഞ്ഞുടങ്കും കാക്കി ഹോൾഡാളും അടു ക്കിപ്പെറുക്കിയ അതേ മുറി (ഹൈദ്രബാദിലെ ഇരട്ട-വിദഗ്ദ്ധന്റെ മറുപടി വന്നശേഷം). 12 കൈയില്ലാത്ത കോട്ടൺ ബനിയനുകൾ, 12 അരക്കെയൻ കോട്ടൺ ബനിയനുകൾ. എസ്താ. ഇതിലെല്ലാം നിന്റെ പേര് മഷികൊണ്ടെ ഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അവന്റെ സോക്സുകൾ. അവന്റെ പ്രെഡയിൻപൈപ്പ കാലുറ കൾ. അവന്റെ കുർത്ത കോളർ ഷർട്ടുകൾ. അവന്റെ തവിട്ട് കുർത്ത ഷുസു കൾ(അതിന്റെ

അറ്റത്തുനിന്നാണ് ദേഷ്യം വന്നിരുന്നത്). അവന്റെ എൽവിസ് റെക്കോഡുകൾ. അവന്റെ കാത്സ്യം ഗുളികകളും വൈഡാലിൻ സിറപ്പും. അവന്റെ സൗജന്യ ജിറാഫും(വൈഡലിന്റെകൂടെ കിട്ടിയത്). അവന്റെ ബുക്സ് ഓഫ് നോള്ഡ്ജ് വോള്യം 1-4 ഇല്ല. കുബേത്ത, അവിടെ മീൻ പിടി ക്കാൻ പുഴയില്ല. വെളുത്ത തുകൽച്ചട്ടയിൽ സിബ്ബ് പിടിപ്പിച്ച അവന്റെ ബൈബിൾ, ഇംപീരിയൽ എന്റമോളജിസ്റ്റിന്റെ കഫ് ലിങ്ക് ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട് സിബ്ബിൽ. അവന്റെ മഗ്, അവന്റെ സോപ്പ്, അവന്റെ പിറന്നാളിന് കാലേ കൂട്ടിവാങ്ങിയ, ഇപ്പോ തുറക്കരുതാത്ത സമ്മാനം. നാല്പത് ഇൻലൻഡുകൾ. നോക്ക് എന്താ. ഞാനെല്പാത്തിലും നമ്മുടെ മേൽവിലാസം എഴുതിയി ട്ടുണ്ട്. ഒനു മടക്കുക മാത്രമേ മോനിനി ചെയ്യേണ്ടു. നോക്കിയേ, മോനിത് മടക്കാൻ പറ്റുന്നുണ്ടോ തനിയേ എനു നോക്കിയേ ഫോൾഡ് ഹിയര് എന്നെ ഴുതിയ കുത്തുകളിലൂടെ എസ്തത പച്ച ഇൻലൻഡ് വ്യത്തിയായി മടക്കും, എന്നിട്ടമ്മനെ കണ്ണുകളുയർത്തിനോക്കും, ഒരു ചിരിയോടെ, അമ്മുവെന്റ ഹൃദയം തകരുന്നതരം ചിരി, എഴുതാം എനിക്കെന് സത്യം ചെയ്ത് പ്രത്യേകിച്ചൊനും എഴുതാനി *ല്ലാത്തപ്പോഴും*. സത്യായും എഴുതാം, എസ്തത പറയും. തന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ നിലയെ ക്കുറിച്ച് അത്രയൊന്നും ബോധവാനാകാതെ. പെട്ടെന്നു കൈവന്ന ലൗകിക സമ്പാദ്യങ്ങളുടെ ആധിക്യം, അവന്റെ ആശങ്കകളുടെ മുനയൊടിച്ചുകളഞ്ഞു. അതെല്ലാം അവന്റേതാണ്. അതിലെല്ലാം അവന്റെ പേര് മഷികൊണ്ട് എഴു തിയിട്ടുണ്ട്. കിടപ്പുമുറിയുടെ നിലത്ത് മലർക്കെവച്ച ടങ്കിൽ(അതിലുമുണ്ട വന്റെ പേര്) അതെല്ലാം അടുക്കിപ്പെറുക്കിവയ്ക്കണം. വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം റാഹേൽ തിരികെവന്ന് മൗനിയായ ഒരപരിചി തൻ കുളിക്കുന്നത് നോക്കിനില്ക്കുക അതേ മുറിയിലാണ്. പൊടിഞ്ഞു തുടങ്ങിയ കടുംനീല സോപ്പുകൊണ്ട് അവൻ തുണി കഴുകുന്നതും നോക്കി അന്നവൾ നില്ക്കും. പരന്ന പേശികളുള്ള, തേൻനിറക്കാരൻ. കണ്ണുകളിൽ കടൽരഹസ്യ ങ്ങളുമായി. ചെവിത്തുമ്പിൽ ഒരു വെള്ളിമഴത്തുള്ളിയുമായി. എസ്തപ്പാപ്പിച്ചാച്ചൻ കുട്ടപ്പൻ *പീറ്റർ* മോൻ.

## പന്ത്രണ്ട്

## കൊച്ചുതൊമ്പൻ

ക നക്കുന്ന രാത്രിയുടെ നിശബ്ദതയെ കൂടുതൽ വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ട്, അമ്പലത്തിനുമേലേ ചെണ്ടയുടെ ശബ്ദം കൂണുപോലെ ഉയർന്നു പൊങ്ങി. ഏകാന്തമായ ഈറൻ റോഡ് നോക്കിനില്ക്കുന്ന മരങ്ങൾ. ഉയരമുള്ള വെളുത്തനിറച്ചുറ്റുമതിലിന്റെ മരവാതിലിലൂടെ റാഹേൽ ഒരു തേങ്ങയുമായി അമ്പലവളപ്പിൽ കടന്നു. ശ്വാസംനിലച്ചമട്ടിൽ.

അകത്ത് സർവ്വതിനും വെളുത്ത ഭിത്തികൾ, ഒക്കെയും പായൽ പിടിച്ച്, സർവ്വവും നിലാവിൽ കുളിച്ച് ഒരു മെലിഞ്ഞ പൂജാരി കലവരാന്തയിൽ പായിൽ കിടന്നുറക്കം. അയാളുടെ തലയിണയുടെ അടുത്ത് നാണയങ്ങ ളുടെ ഒരു പിച്ചളത്തളിക, അയാളുടെ സ്വപ്നങ്ങളുടെ ഒരു ഹാസ്യാത്മക ചിത്രീകരണമെന്നോണം. അമ്പലവളപ്പു മുഴുവൻ ചന്ദ്രബിംബങ്ങളുടെ വെളിച്ചം ചിതറിക്കിടന്നിരുന്നു. ഓരോ വെള്ളം കെട്ടിക്കിടക്കലിലും ഓരോ ചന്ദ്രൻ. കൊച്ചുതൊമ്പൻ ആചാരവിധിപ്രകാരമുള്ള അമ്പലവലംവയ്ക്കക്കലു കൾ കഴിഞ്ഞ്, ആവിപറക്കുന്ന ഒരു കുന(സ്വന്തം) ആനപ്പിണ്ടത്തിനരികെ ഒരു കുറ്റിയിന്മേൽ ബന്ധനസ്ഥനായി കിടന്നു. സ്വയ്യോലികളെല്ലാം നിർവ്വ ഹിച്ചശേഷം, ഒരു കൊമ്പ് ഭൂമിയിൽ വിശ്രമിക്കുന്ന് നിലയിലും മറ്റേക്കൊമ്പ് നക്ഷത്രങ്ങൾക്കുനേരേ ചൂണ്ടുന്ന നിലയിലുംവച്ച് കാലിവയറോടെ ഉറങ്ങുക യായിരുന്നു അവൻ. റാഹേൽ ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ അടുത്തു ചെന്നു. അവ ളുടെ ഓർമ്മയിലേതിനെക്കാളും അയഞ്ഞുപോയിരിക്കുന്നു അവന്റെ തൊലി, കൊച്ചുതൊമ്പനേയല്ല അവനിപ്പോൾ. അവന്റെ കൊമ്പുകൾ വളർന്നിരി ക്കുന്നു. അവനിപ്പോൾ വല്യതൊമ്പനാണ്. വലിയ കൊമ്പനാന. അവനരി കിലായി, നിലത്തവൾ തേങ്ങ വച്ചു. ആനക്കണ്ണിന്റെ ദ്രവമയത്തിളക്കം വെളി വാക്കിക്കൊണ്ട് തുകൽച്ചുളിവ് ഒന്നിളകിവിടർന്നു. എന്നിട്ടതടഞ്ഞു. നെടു ങ്കൻ

കൺപീലികൾ വീണ്ടും നിദ്രയെ വിളിച്ചുവരുത്തി. ഒരു കൊമ്പപ്പോഴും നക്ഷത്രങ്ങൾക്കുനേരേ.

കഥകളിക്കാലമല്ല ജൂൺ. കഥകളിസംഘം കളി അവതരിപ്പിക്കാതെ കടന്നു പോകാത്ത ചില അമ്പലങ്ങളുണ്ട്. ആ ഗണത്തിൽപ്പെടുന്ന അമ്പലമല്ല അയ്മനം അമ്പലം. പക്ഷേ, കാര്യങ്ങളിപ്പോൾ പാടേ മാറിയിട്ടുണ്ട്, ഭൂമി ശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഇടപെടലുകൾ കാരണം. അയ്മനത്ത് അവരാടി, ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിലെ അപമാനം കൈവി ട്ടുകളയാനായി. പലതും വെട്ടിച്ചുരുക്കിക്കൊണ്ടുള്ള, അവരുടെ നീന്തൽക്കുള്ള കലാപ്രകടനങ്ങൾ. പട്ടിണിയെ പായിക്കാനായി ടൂറിസത്തിലേക്കു തിരിയൽ. ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു തിരികെപ്പോരുമ്പോൾ അവർ അമ്പല ത്തിൽ ചെന്നു തങ്ങളുടെ ദൈവങ്ങളോടു മാപ്പപേക്ഷിച്ചു. അവരുടെ കഥ കൾ ദൂഷിതമാക്കുന്നതിന്റെ പേരിൽ. അവരുടെ വ്യക്തിത്വങ്ങളെ പണമാക്കി മാറ്റുന്നതിന്റെ പേരിൽ. അവരുടെ ജീവിതങ്ങളെ ഉദ്ദേശ്യശുദ്ധിയില്ലാതെ ഉപ യോഗിക്കുന്നതിന്റെ പേരിൽ.

ഇത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ മനുഷ്യപ്രേക്ഷകർ സ്വാഗതാർഹമായിരുന്നു എങ്കിൽക്കൂടിയും ഒഴിച്ചുകൂടാനാവാത്തതൊന്നുമായിരുന്നില്ല.

ഓടക്കുഴലുമായി നീലവർണ്ണദൈവം താമസിക്കുന്ന അമ്പലത്തിന്റെ ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തിനോടു തൊട്ടുള്ള കെട്ടിയടച്ച വിശാലമായ വരാന്തയിൽ, ചന്ദനം മണക്കുന്ന കൂത്തമ്പലത്തിൽ, ചെണ്ടക്കാർ ചെണ്ട കൊട്ടുകയും ആട്ട ക്കാർ ആടുകയും അവരുടെ നിറം രാത്രിയിൽ മെല്ലെമെല്ലെ മാറിവരികയും ചെയ്തു. ഒരു വെള്ള ഉരുളൻ തുണിന്മേൽ ചാരി, റാഹേൽ നിലത്തു ചമം പടിഞ്ഞിരുന്നു. ഓട്ടുവിളക്കിന്റെ ഉലയും നാളത്തിൽ ഒരു വെളിച്ചെണ്ണപ്പാട്ട തിളങ്ങി. എണ്ണ, വെളിച്ചം നിറച്ചു. വെളിച്ചം, പാട്ടയെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു.

കഥ തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞതു കാര്യമാക്കാനില്ല, രഹസ്യമില്ലായ്മയാണ് മഹ ത്തായ കഥകളുടെ രഹസ്യം എന്ന്

പണ്ടേക്കുപണേണ്ട കണ്ടുപിടിച്ചിരുന്നു കഥകളി. കേട്ടുകഴിഞ്ഞിട്ടും വീണ്ടും കേൾക്കാൻ തോന്നലുളവാക്കുന്നവ യാണ് മഹത്കഥകൾ. നിങ്ങൾക്കതിലേക്ക് ഏതിലെയും കടന്നുവരാം, എന്നി ട്ടത്തിലെവിടെയും സുഖമായി താമസിക്കാം. തന്ത്രപൂർവ്വം മെനഞ്ഞുണ്ടാക്കിയ ഹർഷപുളകിതമായ അവസാനങ്ങളുമായി നിങ്ങളെ ചതിക്കില്ല അവ. അവിചാരിതമായതു കാണിച്ച് അവ നിങ്ങളെ അത്ഭതപ്പെടുത്തുകയില്ല. കാഴ്ചയ്ക്കപ്പുറമുള്ളതോർത്ത് അമ്പരക്കേണ്ടിവരില്ല. നിങ്ങൾ താമസിക്കുന്ന വീടുപോലെ പരിചിതമായി അനുഭവപ്പെടും നിങ്ങൾക്കവ. നിങ്ങളുടെ പ്രണ യിയുടെ തൊലിമണംപോലെ പരിചിതമായിരിക്കും നിങ്ങൾക്കത് അതിന്റെ അവസാനം നിങ്ങൾക്കറിയുന്നതായിരിക്കും. പക്ഷേ, ഒന്നുമറിയാത്തവണ്ണം കൗതുകംപിടിച്ചിരുന്ന് നിങ്ങളതു കേൾക്കും. ഒരു ദിവസം മരിക്കും എന്നറി യാമെങ്കിലും അതറിയാത്തവണ്ണം നമ്മളോരോരുത്തരു ജീവിക്കുന്നതു പോലെ. മഹത്തായ കഥകളിൽ ആരു ജീവിക്കുന്നു. ആരു മരിക്കുന്നു. ആരു പ്രണയം കണ്ടെടുക്കുന്നു. ആരു കണ്ടെടുക്കുന്നില്ല എന്നീവക കാര്യങ്ങ ളെല്ലാം നിങ്ങൾക്കറിയുന്ന വ്യാവും. എന്നിട്ടും വീണ്ടും അറിയണം സർവ്വതും എന്നു തോന്നും നിങ്ങൾക്ക്

അതാണവയുടെ രഹസ്യം, ഇന്ദ്രജാലം.

കഥകളിക്കാരന് ഈ കഥകളെല്ലാം അയാളുടെ കുട്ടികളോ കുട്ടിക്കാ ലമോ ആണ്. അയാൾ അവയ്ക്കുള്ളിലാണ് വളർന്നിട്ടുള്ളത്. അയാൾ വളർന്നുവന്ന വീട്, അയാൾ കളിച്ചുനടന്ന പുൽത്തകിടി ഒക്കെയാണവ അയാൾക്ക് അയാളുടെ ജാലകങ്ങൾ, അയാളുടെ കാഴ്ചയുടെ രീതികൾ. അതുകൊണ്ട് ഒരു കഥ പറയുമ്പോൾ സ്വന്തം കുഞ്ഞിനെ എന്നപോലെയാ ണയാൾ അതിനെ കൈകാര്യം ചെയ്യുക. അയാളതിനെ കളിയാക്കും. ശിക്ഷിക്കും. ഒരു കുമിളപോലെ ഊതിപ്പറത്തും. അയാളതിനെ മൽപിടിത്തം നടത്തി നിലത്തു വീഴിക്കും. വീണ്ടും എണീക്കാനനുവദിക്കും. അയാളതിനെ കളിയാക്കിച്ചിരിക്കും. കാരണം അയാളുടെ പ്രണയമാണത്.

കാണിച്ച് തിരികെ കൊണ്ടുവരും. ഒരു ഉണക്ക ഇല പരിശോധിക്കാൻ മണിക്കൂറുകളോളം ഇരു ന്നെന്നു വരും അയാൾ. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു ഉറങ്ങും കുരങ്ങന്റെ വാൽകൊണ്ടു കളിച്ചെന്നിരിക്കും. യുദ്ധത്തിന്റെ കൂട്ടക്കൊലകളിൽനിന്ന് ഒരു മലമ്പെള്ള പ്പാച്ചിലിൽ തലമുടി കഴുകുന്ന ഒരു സ്ത്രീയുടെ സംതൃപ്തിയിലേക്ക് ഒക്കെ ഒരു പങ്കപ്പാടുമില്ലാതെ അയാൾ കേറിപ്പോയെന്നിരിക്കും. ഒരു രാക്ഷസന്റെ കാപട്യം നുരയ്ക്കുന്ന ഉത്സാഹത്തിമർപ്പിൽനിന്ന് ഒരു പുതുപരദൂഷണക്കഥ പരത്താനുത്സാഹിക്കുന്ന പരദൂഷണപ്രിയനായ ഒരു മലയാളിയിലേക്ക് മാറത്തു കുഞ്ഞിനെ ചേർത്തുപിടിച്ച ഒരമ്മയുടെ നിർവൃതിയിൽനിന്ന് കൃഷ്ണന്റെ പുഞ്ചിരിയിലെ കുസൃതിത്തരങ്ങളുടെ വശ്യതയിലേക്ക് ആനന്ദ ത്തിനുള്ളിലെ സങ്കടത്തിന്റെ സ്വർണ്ണക്കട്ടികൾ മറനീക്കിക്കാണിക്കാനാവും അയാൾക്ക് ഒരു കടൽ സന്തോഷത്തിനുള്ളിൽ, മീനുകളെപ്പോലെ മറഞ്ഞി രിക്കുന്ന നാണക്കേട് കാണിച്ചുതരാനാവും. അയാൾ ദൈവങ്ങളുടെ കഥ പറയും. പക്ഷേ, ഒട്ടും ദൈവികമല്ലാത്ത മനുഷ്യഹൃദയത്തിൽനിന്നാണ് അയാൾ കഥയ്ക്കക്കായുള്ള നൂൽ നൂറ്റെടുക്കു നത്. ആണുങ്ങളിൽവച്ച് ഏറ്റവും സുന്ദരനാണ് കഥകളിക്കാരൻ. കാരണം, അയാളുടെ ശരീരമാണ് അയാളുടെ ആത്മാവ് അയാൾക്കാക്കെയുള്ള ഉപ കരണം. മൂന്നാം വയസ്സിൽത്തുടങ്ങി അതു ചിന്തേരിട്ട് ചീവി മിനുക്കുന്നതാണ്. കഥ പറച്ചിലിലെന്ന കൃത്യത്തിനായിത്തന്നെ മുഴുവനായും ചമയിച്ചൊരു ക്കിയതാണത്. ചുട്ടികുത്തിയ മുഖത്തിനും ഞൊറിപ്പാവാടയ്ക്കക്കും ഉള്ളിലെ ഈ മനുഷ്യനിൽ ഇന്ദ്രജാലമുണ്ട്. പക്ഷേ, ഈയിടെയായി അയാൾ ജീവക്ഷമമല്ലാത്ത, പ്രായോഗിക മല്ലാത്ത, ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട വസ്തുവായിത്തീർന്നപോലെ. സ്വന്തം കുട്ടി കളുടെ അവഹേളനാപാത്രമാണ് അയാളിന്ന് അയാളെന്തല്ല എന്നുണ്ടോ, അതെല്ലാമായിത്തീരണം അയാൾ എന്നാണ്യാളുടെ കുട്ടികളുടെ ആശ. അയാളുടെ മക്കൾ വളർന്നു വലുതായി കണ്ടക്ടർമാരും ക്ലർക്കുമാരുമായി ത്തീരുന്ന കാഴ്ചയാണു അയാൾക്കു മുന്നിൽ. ക്ലാസ് ഫോർ നോൺഗസറ്റഡ് ജീവനക്കാരാണവർ. അവർക്ക് അവരവരുടേതായ യൂണിയനുകളുമുണ്ട്. തന്റെ മക്കൾ

ചെയ്യുന്നതൊന്നും ചെയ്യാനാവാതെ സ്വർഗ്ഗത്തിനും നരക ത്തിനും ഇടയിലെങ്ങോ തുങ്ങിക്കിടക്കാൻ വിധിക്കപ്പെട്ട ഒരു ജന്മം. ബസ്സിന്റെ മുകളിലെ കമ്പിയിൽ പിടിച്ചുർന്ന് നടക്കാനോ പൈസ എണ്ണാനോ ടിക്കറ്റു കൊടുക്കാനോ അറിയില്ല അയാൾക്ക് തന്നെ വിളിക്കുന്ന മണിയൊച്ചകൾക്കു ത്തരം നല്കാനുമറിയില്ല അയാൾക്ക് ചായ പ്രേടകൾക്കും മാരി ബിസ്ക്കറ്റു കൾക്കും പിന്നിൽ കുനിഞ്ഞുനില്ക്കാനുമറിയില്ല അയാൾക്ക് നിരാശ മൂത്ത് അയാൾ തിരിഞ്ഞത് ടൂറിസത്തിലേക്ക് അയാൾ കഥക ളിയുമായി വിപണനച്ചന്തയിലേക്കു കടക്കുന്നു. കൊണ്ടുനടന്നുവില്ക്കാൻ അയാൾക്കു സ്വന്തമായുള്ള ഒരേ ഒരു വസ്തു. സ്വന്തം ശരീരംകൊണ്ടു പറ യാൻപറ്റുന്ന കഥകൾ.

ഒരു പ്രാദേശിക രുചിയായിത്തീരുന്നു അയാൾ. ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ടൂറിസ്റ്റുകൾ, തങ്ങളുടെ ഇറക്കുമതിചെയ്യപ്പെട്ട തായ ചെറുനേര ശ്രദ്ധകൊണ്ടും അലസ നഗ്നതകൊണ്ടും അയാളെ പരി ഹസിക്കുന്നു. അയാൾ തന്റെ രോഷത്തിനു തടയിട്ട് അവർക്കുവേണ്ടി ഇള കിയാടുന്നു. അതിന്റെ കൂലി ഈടാക്കുന്നു. *എന്നിട്ട്* കുടിച്ചുമറിയുന്നു. അതുമല്ലെങ്കിൽ ഒരു പുക എടുക്കുന്നു. ഒന്നാന്തരം കഞ്ചാവ്. അതയാളെ ചിരിപ്പിക്കും. എന്നിട്ടൊടുക്കമയാൾ കൂട്ടാളികൾക്കൊപ്പം അയ്മനം അമ്പല ത്തിലെത്തി ദൈവത്തിനോടു മാപ്പപേക്ഷിക്കാനായി നൃത്തമാടും. റാഹേൽ(ഒരു പദ്ധതിയുമില്ലാതെ, വ്യവഹാരത്തിനുള്ള അവകാശമേ തുമില്ലാതെ) ഗംഗാതീരത്തെ പ്രാർത്ഥനാനിരതനായ കർണ്ണനെ കണ്ടു കൊണ്ട് ഒരു തൂണിൽ ചാരിയിരുന്നു. സൂര്യത്തിളക്കമുള്ള കവചകുണ്ഡ ലങ്ങളണിഞ്ഞ കർണ്ണൻ. പകലിന്റെ ദേവനായ സൂര്യന്റെ വിഷാദവാനായ പുത്രൻ. കർണ്ണനെന്ന ദാനശീലൻ. കർണ്ണൻ, ജനിച്ചയുടൻതന്നെ അമ്മ ഉപേ ക്ഷിച്ച കുഞ്ഞ് കർണ്ണൻ, മറ്റാരെക്കാളും സർവ്വാദരണീയനായ പോരാളി. പക്ഷേ, ആ രാത്രി കർണ്ണൻ കഞ്ചാവുലഹരിയിലായിരുന്നു. അയാളുടെ കീറിപ്പോയ പാവാടയിൽ അവിടവിടെ തുന്നലുകൾ. അയാളുടെ കിരീട ത്തിലെ രത്നങ്ങളടർന്നുപോയിരുന്നു. അയാളുടെ വെൽവെറ്റ് ഉടുപ്പ് ഉപ യോഗിച്ചുപയോഗിച്ച് ആകെ

മുഷിഞ്ഞുനാശമായിരുന്നു. അയാളുടെ കട്ടി-ഉപ്പു റ്റികൾ വിണ്ടുകീറിയിരുന്നു. അയാൾ തന്റെ കഞ്ചാവുകുറ്റികൾ അവയിലുര സിക്കെടുത്തി. ഒരുപക്ഷേ, അയാൾക്കുചുറ്റും എന്തിനും തയ്യാറായിനില്ക്കുന്ന ഒരു നിര മേക്കപ്പമാന്മാരും ഒരു ഏജന്റും ഒരു കരാറുടമ്പടിയും ഒരു ലാഭവിഹി തവും ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലോ, അപ്പോഴെന്തായിരുന്നേനെ അയാളുടെ സ്ഥിതി? ഒരാൾമാറാട്ടക്കാരൻ. ഒരു നാട്യക്കാരൻ പണക്കാരൻ. സ്വന്തം ഭാഗം അഭിന യിക്കുന്ന ഒരു നടൻ. അയാൾക്കു കർണ്ണനാകാനാകുമായിരുന്നോ അപ്പോൾ? ധനത്തിന്റെ തോടിനുള്ളിൽ ആവശ്യത്തിലുമധികം സുരക്ഷിതനാകുമായി രുന്നില്ലേ അപ്പോഴയാൾ? അയാളുടെ പണം അയാൾക്കും അയാൾ പറയുന്ന കഥയ്ക്കുമിടയിൽ, ഒരു തടസ്സമാകുമായിരുന്നില്ല എന്നാരുകണ്ടു? കഥയുടെ ഹൃദയത്തെ തൊടാൻ, അതിന്റെ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന രഹസ്യങ്ങളെ തൊടാൻ ഇപ്പോഴാവുംപോലെ ആവുമായിരുന്നോ അപ്പോഴയാൾക്ക്? ഒരുപക്ഷേ, ആവില്ലായിരിക്കാം. ഈ രാത്രിയിലെ ഈ മനുഷ്യൻ അപകടകാരിയാണ്. അയാളുടെ നിരാശ, അതിന്റെ പരകോടിയിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. പൊളിഞ്ഞുപാളീസായ ഒരു സർക്കസ് കൂടാരത്തിലെ ഒരു മിടുക്കൻ കോമാളിയെപ്പോലെ, മിന്നൽ വേഗത്തിലാടിയും ചാടിയും പ്രകടനം നടത്തുമ്പോൾ ഈ കഥ അയാൾ ക്കൊരു സുരക്ഷാവലയാണ്. ഒരു പായും കല്ലെന്നപോലെ നിലത്തുവീണു തകരാതിരിക്കാൻ അയാൾക്കുള്ള ഒരേ ഒരു വഴിയാണത്. അതുതന്നെയാണ് അയാളുടെ വർണ്ണവും വെളിച്ചവും. അയാൾ സ്വയം പകർന്നൊഴിക്കുന്ന പാത്രവും അതുതന്നെയാണ്. അതയാൾക്ക് ആകൃതി നല്കുന്നു. ഒരു ഘടന നല്കുന്നു. അതാണ് അയാളുടെ പടക്കോപ്പ. അതയാളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. അയാളുടെ പ്രണയം. അയാളുടെ ഭ്രാന്ത് അയാളുടെ പ്രതീക്ഷ. അയാ ളുടെ അനന്തമായ ആഹ്ലാദം. ഒരു നടന്റെ പോരുകൾക്കു നേർവിപരീതമാ ണയാളുടെ പോരാട്ടങ്ങൾ, ഒരു വേഷത്തിലും പ്രവേശിക്കാതെ, അതിലെല്ലാം നിന്നു രക്ഷപ്പെടാനാണ് അയാളുടെ ശ്രമം. പക്ഷേ, ഇതുതന്നെയാണ് അയാൾക്കു പ്രാപ്യമല്ലാത്തതും. തന്റെ പാടേയുള്ള തോൽവിയിലാണ് അയാ

ളുടെ ആത്യന്തികമായ വിജയം കുടികൊള്ളുന്നത്. അയാൾ മുഴുവൻ ലോക ത്താലും പരിത്യക്തനായ കർണ്ണനാണ്. കർണ്ണൻ ഏകാകി. വലിച്ചെറിയപ്പെട്ട ഒരു വസ്തു. ദാരിദ്ര്യത്തിൽ വളരേണ്ടിവന്ന രാജകുമാരൻ. ആയുധങ്ങളേതു മില്ലാതെ, ഏകനായി, സ്വന്തം സഹോദരനാൽ നീതിപൂർവ്വകമല്ലാത്ത മരണം വരിക്കാനായി പിറന്നവൻ. തന്റെ നിരാശയുടെ സാമ്രാജ്യത്തിലെ രാജാവ് ഗംഗാതീരത്ത് പ്രാർത്ഥനാനിരതൻ. അപ്പോൾ കുന്തി രംഗത്തെത്തുന്നു. അതും ഒരു ആണുതന്നെ. വർഷ ങ്ങളായി സ്ത്രീവേഷം ചെയ്തതുചെയ്തത്, മുല വളരുവോളം പെണമവന്ന ഒരാണ്. അവളുടെ ചലനങ്ങളാർദ്രം. തികച്ചും സ്മൈത്രണം. കഞ്ചാവുലഹ രിയിലായിരുന്നു കുന്തിയും. പലർ മാറിമാറി വലിച്ച കഞ്ചാവ്, അതിൽ നിന്നൊരു കവിൾ പുക എടുത്ത് കുന്തി. കർണ്ണനോടൊരു കഥ പറയാനെത്തിയിരിക്കുകയാണ് കുന്തി. തന്റെ മനോഹരമായ തല, തെല്ലു ചായ്ച്ച കർണ്ണനതു കേൾക്കുന്നു. ചുവന്ന കണ്ണുകളോടെ കുന്തി അവനായി ആടുന്നു. ഒരു വരദാനം കിട്ടിയ ചെറുപ്പക്കാരിയുടെ കഥ, അവളവനെ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുന്നു. ദേവ ന്മാരിലൊരാളെ തന്റെ പുരുഷനായി തെരഞ്ഞെടുക്കാനായി അവൾക്ക് ഉപ യോഗിക്കാൻ പറ്റുന്ന ഒരു രഹസ്യ മന്ത്രം. ചെറുപ്പത്തിന്റെ പുളപ്പിൽ, ഫലി ക്കുമോ ആ മന്ത്രം എന്നു പരീക്ഷിക്കാൻ അവൾ തീരുമാനിക്കുന്നു. ഒരു നിശ്ശൂന്യമായ വയലിൽ മുഖം ആകാശാഭിമുഖമായുയർത്തി അവൾ മന്ത്രം ചൊല്ലുന്നു. കുന്തി ഉച്ചരിച്ച മന്ത്രം അവളുടെ ചുണ്ടിണകളിൽനിന്നുതിർ ന്നതും തത്ക്ഷണം പകലിന്റെ ദേവനായ സൂര്യൻ എത്തുകയായി അവളുടെ മുന്നിൽ. ആ ഇളംപ്രായക്കാരി, ദേവപ്രഭയുടെ ജ്വാലയിൽ മുഗധയായി ദേവനു വഴങ്ങുന്നു. ഒമ്പതു മാസങ്ങൾക്കുശേഷം അവളാ ദേവന്റെ കുഞ്ഞിനു ജന്മം നല്കുന്നു. വെളിച്ചത്തിൽ കുളിച്ച്, കാതിൽ സ്വർണ്ണ കുണ്ഡലങ്ങളോടും മാറിൽ സ്വർണ്ണക്കവചത്തോടുംകൂടി സൂര്യമുദ്രാങ്കിതനായ ഒരാൺകുഞ്ഞ്. കുന്തി പറഞ്ഞു. ആ ഇളംപ്രായക്കാരി-അമ്മ തന്റെ ആദ്യസന്താനത്തെ അതിരറ്റു സ്നേഹിച്ചു. പക്ഷേ, അവിവാഹിതയായിരുന്നതിനാൽ കുഞ്ഞിനെ പാലിക്കാൻ നിർവ്വാഹമില്ലാത്ത സ്ഥിതിയിലായിരുന്നു

അവൾ. ഒരു ചൂരൽക്കു ടയിൽ കിടത്തി അവളവനെ പുഴയിലൊഴുക്കിവിട്ടു. പുഴയും കടലുമായി ചേരുന്നയിടത്തുവച്ച് അതിരഥൻ എന്ന സാരഥിയുടെ കൈയിൽ ചെന്നുപെട്ടു ആ കുഞ്ഞ്. അവന് കർണ്ണനെന്നു പേരിട്ടു അയാൾ. കർണ്ണൻ കുന്തിക്കുനേരേ മുഖമുയർത്തി. ആരാണ് ആ അമ്മ? അവ തെവിടെയാണെന് ഒനു പറഞ്ഞുതരു. എനെ ഒനു കൊണ്ടുപോകു അവ രുടെ അടുത്തേക്ക്

കുന്തി തല കുനിച്ചു. അവളിവിടെയുണ്ട്. കുന്തി പറഞ്ഞു. നിന്റെ മുനിൽത്തന്നെ നില്പുണ്ട്. കർണ്ണൻ ഒരേസമയം ആഹ്ലാദത്തിലും രോഷത്തിലും ആറാടുകയാണ് ഈ വെളിപ്പെടുത്തൽകേട്ട്, ചിന്താഭാരവും നിരാശയും കലർന്ന ആട്ടം. *എവി* ടെയായിരുന്നു നിങ്ങൾ? എനിക്കു നിങ്ങളെ ഒരുപാടാവശ്യമായിരുന കാല മൊക്കെയും എവിടെയായിരുനു നിങ്ങൾ? ഒരിക്കലെങ്കിലും നിങ്ങളെനെ കൈകളിലെടുത്തു ചേർത്തുപിടിച്ചിട്ടുണ്ടോ? *എനെ* പാലുട്ടിയിട്ടുണ്ടോ? എനെത്തിരഞ്ഞ് അലഞ്ഞുനടനിട്ടുണ്ടോ? എവിടെയായിരിക്കും ഞാനെനാ ലോചിച്ച് കുഴഞ്ഞുനിനിട്ടുണ്ടോ? മറുപടിയായി അവന്റെ രാജകീയമായ മുഖം കൈകളിലെടുത്തു പിടിച്ചു കുന്തി. പച്ച മുഖം, ചുവന്ന കണ്ണുകൾ. എന്നിട്ടവന്റെ പുരികത്തിന്മേലുമ്മ വച്ചു. കർണ്ണൻ പുളകംകൊണ്ടു വിറച്ചുനിന്നു. നിമിഷനേരംകൊണ്ട് കുട്ടി ക്കാലത്തിലേക്കു തിരികെ എത്തിച്ചേർന്ന ഒരു പോരാളിവീരൻ. ഒരമ്മയുമ്മ യുടെ പരമാനന്ദം. തന്റെ ശരീരത്തിന്റെ ഓരോ അണുവിലേക്കും പറഞ്ഞ യച്ചു അയാളാ ആനന്ദത്തിനെ. കാൽവിരലോളം. കൈവിരൽത്തുമ്പോളം. അവന്റെ സുന്ദരിയായ അമ്മയുടെ ഉമ്മ. അവൻ ചോദിച്ചു. ഇക്കാലമത്രയും നിങ്ങളെച്ചൊല്ലി എത സങ്കടപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് ഞാൻ എനറിയുമോ നിങ്ങൾക്ക് ഒരു ഒട്ടകപ്പക്ഷിയുടെ കഴുത്തിലൂടെ മുട്ട സഞ്ചാരിക്കുമ്പോഴുള്ളത്ര വ്യക്ത് തയോടെ കാണാമായിരുന്നു റാഹേലിന് അയാളുടെ ഞരമ്പുകളിലൂടെ ആ ഉമ്മ തുടിച്ചുനീങ്ങുന്നത്. തനിക്കു കൂടുതൽ പ്രിയങ്കരരായ മറ്റ് അഞ്ചു പുത്രന്മാരുടെ, അതാ യത് തങ്ങളുടെ നൂറു ബന്ധുക്കളുമായി ഇതിഹാസത്ല്യമായ യുദ്ധത്തിന്റെ വക്കത്തെത്തിനില്ക്കുന്ന പാണ്ഡവരുടെ രക്ഷ

ഉറപ്പുവരുത്താൻവേണ്ടി യാണ് അമ്മയുടെ ഏറ്റുപറച്ചിൽ എന്ന അറിവിലുലഞ്ഞ്, ആ ഉമ്മ-സഞ്ചാര ത്തിന്റെ ഗതി പെട്ടെന്നു തടസ്സപ്പെടുകയാണ്. ഞാനാണ് നിന്റെ അമ്മ് എന്ന പ്രഖ്യാപനംകൊണ്ട് കുന്തി ലക്ഷ്യമാക്കിയത് ആ മക്കളുടെ രക്ഷയായിരുന്നു. ഒരു വാഗ്ദാനം സംഘടിപ്പിച്ചെടുക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു കുന്തിക്ക് സ്നേഹത്തിന്റെ നിയമങ്ങളെ ആവാഹിച്ചുണർത്താൻ നോക്കി ആ അമ്മ. അവർ നിന്റെ സഹോദരങ്ങളാണ്. നിന്റെതനെ മാംസവും ചോരയുമാ ണവർ. അവർക്കെതിരേ യുദ്ധം ചെയ്യില്ലെനെനോട് സത്യം ചെയ്ത് കർണ്ണനെന്ന പോരാളിക്കു ചെയ്യാനാവില്ലായിരുന്നു അത്തരമൊരു സത്യം ചെയ്തിരുന്നെങ്കിലോ, മറ്റൊന്ന് ലംഘിക്കേണ്ടിവരുമായിരുന്നു. നാളെ കർണ്ണൻ യുദ്ധത്തിനു പോകും. അവിടെ പാണ്ഡവരാണ് ശത്രുക്കൾ. ഒരു വെറും തേരാളിയുടെ മകനെന്നു വിളിച്ച് പൊതുജനമദ്ധ്യേ കർണ്ണനെ അധിക്ഷേപിച്ചത് അവരെല്ലാം ചേർന്നാണ്. പ്രത്യേകിച്ചും അർജ്ജുനൻ. നൂറു കൗരവസഹോദരങ്ങളുടെ ജ്യേഷ്ഠനായ ദുര്യോധനനാണ് അന്ന് ഒരു രാജ്യം സമ്മാനിച്ച് അവന്റെ രക്ഷയ്ക്കക്കെത്തിയത്, ജീവിതകാലമത്രയും നീളുന്ന വിധേയത്വമാണ് കർണ്ണനു പകരം കൊടുക്കാനുണ്ടായിരുന്നത്.

പക്ഷേ, ദാനശീലനായ കർണ്ണന് തന്റെ അമ്മയുടെ ആവശ്യം നിരാക രിക്കാനാകുമായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്റെ പ്രതിജ്ഞയെ കർണ്ണനൊന്നു പരിഷ്കരിച്ചു. ഒരു കുഞ്ഞ് ഒത്തുതീർപ്പ് രണ്ടർത്ഥം വരുന്ന ഒന്ന്. അല്പ മൊന്നു മാറിയ വാക്കുകളാലൊരു പ്രതിജ്ഞ.

കുന്തിയോട് കർണ്ണൻ പറഞ്ഞു. ഞാനിതാ സത്യം ചെയ്യുന്നു. എപ്പോഴും അഞ്ചു മക്കളുണ്ടാവും നിങ്ങൾക്ക് യുധിഷ്ഠിരനെ ഞാനുപ്രദവിക്കില്ല. എന്റെ കൈകൊണ്ടു *മരിക്കില്ല* ഭീമൻ. ഇരട്ടകളായ നകുലനും സഹദേവനും, അവരെ ഞാൻ തൊടില്ല. പക്ഷേ അർജ്ജുനനെച്ചൊല്ലി ഞാനൊരു സത്യവും *ചെയ്യില്ല*. ഒനുകിൽ ഞാൻ അർജ്ജുനനെ കൊല്ലം, അല്ലെങ്കിൽ അർജ്ജ നൻ *എനെ*. ഞങ്ങളിലാരെങ്കിലും മരിക്കും. അന്തരീക്ഷത്തിലെവിടെയോ ഒരു മാറ്റം നടന്നു. എസ്തത വന്നിട്ടുണ്ട് എന്ന് റാഹേലിനു മനസ്സിലായി. അവൾ തലതിരിച്ചുനോക്കിയില്ല. പക്ഷേ, എന്നിട്ടും അവളുടെ ഉള്ളിലൊരു തുടിപ്പ പരന്നു. അവൻ വനിരിക്കുന്നു. അവനിവിടെയുണ്ട്. എനിക്കൊപ്പംഅവൾ കരുതി. ദൂരെയുള്ള ഒരു തൂണിനരികെ എസ്തതയിരുന്നു. കളിനേരം മുഴുവൻ അങ്ങനെ കൂത്തമ്പലത്തിന്റെ വിസ്താരം കൊണ്ടകന്ന്. പക്ഷേ, ഒരു കഥ യിഴയാൽ ഒരുമിച്ചുചേർക്കപ്പെട്ട അവരിരുന്നു. മറ്റൊരമ്മയെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മകളോടെ. അന്തരീക്ഷം ചൂടുപിടിച്ചുവന്നു. നനവു കുറയുകയും ചെയ്തു.

ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിലെ അന്നത്തെയാ സായാഹ്നം ഒരുപക്ഷേ, എടുത്തു പറയത്തക്കവണ്ണം മോശമായിരുന്നിരിക്കണം. അന്ന് അയ്മനത്ത് കഥകളി ക്കാർ സ്വയം നിർത്താനാകാത്തവിധം ആടി. ഒരു കൊടുങ്കാറ്റിൽനിന്ന് ഒരിളം ചൂടുവീട്ടിൽ അഭയം തേടിയ കുട്ടികളെപ്പോലെ. പുറത്തേക്കിറങ്ങിവന്ന് മോശം കാലാവസ്ഥയെ അംഗീകരിക്കാൻ വിസമ്മതം പ്രകടിപ്പിക്കുംപോലെ. കാറ്റും ഇടിയും. കണ്ണുകളിൽ ഡോളറിലേതുപോലുള്ള അടയാളങ്ങളുമായി എലികൾ ഇടിഞ്ഞുപൊളിഞ്ഞ ഭാഗങ്ങളിലൂടെ പരക്കം പാഞ്ഞുനടന്നു. അവർക്കു ചുറ്റുപാടുമുള്ള ലോകം തകർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു കഥയിൽനിന്നവർ പുറത്തേക്കിറങ്ങിയെങ്കിലത് മറ്റൊന്നിന്റെ ഉള്ളറ യിലേക്കാഴ്ന്നിറങ്ങാൻവേണ്ടിമാത്രമായിരുന്നു. കർണ്ണശപഥത്തിൽനിന്ന് ദുര്യോധനവധത്തിലേക്ക്. അതായത് ദുര്യോധനന്റെയും ദുശ്ശാസനന്റെയും മരണത്തിലേക്ക് നീചനായ ദുശ്ശാസനനെ ഭീമൻ കീഴടക്കിയപ്പോഴേക്കു പുലർച്ചെ ഏതാണ്ട് നാലു മണിയായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ചൂതുകളിയിൽ പണയവസ്തു വായി കിട്ടിയ പാണ്ഡവഭാര്യ ദ്രൗപദിയെ പരസ്യമായി വസ്ത്രാക്ഷേപം ചെയ്ത ദുശ്ശാസനൻ, ദുശ്ശാസനന്റെ ചോരകൊണ്ട് കഴുകിയിട്ടേ താനിനി മുടി കെട്ടു എന്ന ദ്രൗപദിയുടെ(വിചിത്രമെന്നുതന്നെ പറയണം തന്നെ പണയം വച്ചവരോടായിരുന്നില്ല താൻ പണയവസ്തുവായി ആരുടെ കൈക്കൽ വന്നുവോ അവരോടായിരുന്നു ദ്രൗപദിക്കു ദേഷ്യം)

ശപഥം. അവ ളുടെ മാനഹാനിക്കു പകരമായി പ്രതികാരം വീട്ടുമെന്ന് അന്നേ സത്യം ചെയ്തത ഭീമൻ. ശവശരീരങ്ങൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞ യുദ്ധഭൂമിയിൽ ദുശ്ശാസനനുമായി ഏറ്റുമുട്ടുന്നു ഭീമൻ. ഏതാണ്ട് ഒരു മണിക്കൂർ നേരം അവർ പരസ്പരം പൊരുതുന്നു. അധിക്ഷേപങ്ങളുതിർക്കുന്നു. ഓരോരുത്തരും മറ്റേയാൾ ചെയ്ത തെറ്റുകളെണ്ണിയെണ്ണിപ്പറയുന്നു. ഓട്ടുവിളക്കിലെ തീനാളം ആടി യുലഞ്ഞു ചാവാൻ ഭാവിക്കുമ്പോൾ അവർ തൽക്കാലം യുദ്ധം നിർത്തുന്നു. ഭീമൻ വിളക്കിൽ എണ്ണയൊഴിക്കുന്നു. ദുശ്ശാസനൻ കരിഞ്ഞ തിരി വൃത്തി യാക്കുന്നു. വീണ്ടും അവർ യുദ്ധത്തിലേർപ്പെടുന്നു. ശ്വാസം നിലച്ചമട്ടിലെ അവരുടെ പോര് കൂത്തമ്പലത്തിൽനിന്ന് തുവിത്തെറിച്ച അമ്പലമാകെ പടരുന്നു. പേപ്പർപൾപ്പഗദ ചുഴറ്റി അവർ അമ്പലപ്പറമ്പിലാകെ ഓടിനടന്ന് പരസ്പരം വേട്ടയാടുന്നു. ആനപ്പിണ്ടക്കുനകൾക്കും വെള്ളത്തിലെ ചന്ദ്ര ന്മാർക്കും മേലേ വളഞ്ഞുചാടിയും ഉറങ്ങുന്ന ഒരാനയുടെ തടിച്ച ഉടലിനെ വലംവച്ചും, വിടർന്ന പാവാടയും പഴക്കംകൊണ്ട് അകമാകെ തേഞ്ഞ വെൽവറ്റ ബ്ലൗസ്സുകളും അണിഞ്ഞ രണ്ടു പുരുഷന്മാർ. ഒരു മിനിട്ടിൽ ധീര് ശൂര്പരാക്രമം നിറഞ്ഞ് അടുത്ത മിനിട്ടിൽ തോറ്റു നാണംകെട്ട ദുശ്ശാസനൻ. ഭീമന് അയാൾ കളിക്കോപ്പെന്നപോലെ. രണ്ടാളും കല്ലെറിയപ്പെട്ട് ആകാശം ഒരു റോസ് പാത്രംപോലെ. പ്രപഞ്ചത്തിലെ ചാരനിറമുള്ള, ആനയാകൃതിയിലെ തുള. അത് ഉറക്കം ഒന്നലോസരപ്പെട്ട് വീണ്ടും ഉറങ്ങി. ഭീമനിലെ മൃഗീയത സടകുടഞെണീറ്റപ്പോൾ, നേരം പുലർന്നുവരുന്നതേ യുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ചെണ്ടകൊട്ട ഉച്ചത്തിലായി. ചുറ്റുപാടും ശാന്തമായി. അന്തരീക്ഷമാകെ എന്തെല്ലാമോ ഭീഷണികൾ നിറഞ്ഞ് വെളുപ്പാൻകാലവെളിച്ചത്തിൽ എസ്തപ്പാനും റാഹേലും, ദ്രൗപദിയോ ടുള്ള ശപഥം ഭീമൻ നിറവേറ്റുന്നതു കണ്ടിരുന്നു. അയാൾ ദുശ്ശാസനനെ നിലത്തടിച്ചുവീഴ്ത്തി. മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശരീരത്തിലെ ഒരോ കമ്പന ത്തെയും അയാൾ, തന്റെ ഗദകൊണ്ട് പിന്തുടർന്നു. അത് നിലയ്ക്കുംവരെ അയാൾ പ്രഹരം തുടർന്നു. ഒരു കൊല്ലൻ ഒട്ടും വഴങ്ങാത്ത ഒരു ലോഹപ്പാളി അടിച്ചുപരത്താൻ നോക്കുമ്പോലെ. ഓരോ കുഴിയും

മുഴയും ചിട്ടയോടെ നിരപ്പാക്കും പോലെ. അയാളെ പ്പോഴേ മരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിലും പിന്നെയും പിന്നെയും അയാളെ കൊന്നുകൊണ്ടേയിരുന്നു ഭീമൻ. പിന്നെ അയാൾ തന്റെ വെറുംകൈകളാൽ ആ ശരീരം കീറിപ്പിളർന്നു.അതിലെ ആന്തരാവയവങ്ങൾ പുറത്തേക്കു വലിച്ചെടുത്തു. കീറിപ്പറിഞ്ഞ ശവശരീര ത്തിന്റെ ഉള്ളിൽനിന്ന് നേരേ രക്തം നക്കിക്കുടിക്കാനായി കുനിഞ്ഞിരുന്നു. ഉന്മത്തമായ കണ്ണുകൾകൊണ്ട് ഉള്ളിലേക്കെത്തി നോക്കി. പ്രേകാധവും വെറുപ്പും ഭ്രാന്തമായ ചാരിതാർത്ഥ്യവുംകൊണ്ട് തിളങ്ങി ആ കണ്ണുകൾ. പല്ലുകൾക്കിടയിൽ, ഗുളുഗുളു ഒച്ചയോടെ വിളറിയ നിറത്തിലെ രക്തക്കുമി ളകൾ. ചായം തേച്ച മുഖത്തിലൂടെ, കഴുത്തിലൂടെ, താടിയിലൂടെ ചോര ഒലി ച്ചിറങ്ങി. കുടിച്ചു മതിവന്നപ്പോൾ അയാൾ എഴുന്നേറ്റു. എന്നിട്ട് കഴുത്തിൽ കുടൽമാല വാരിച്ചുറ്റി ദ്രൗപദിയെ കണ്ടുപിടിച്ച് അവളുടെ കേശഭാരം ചുടു നിണത്തിൽ കഴുകിക്കാനായി പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോഴുമയാളുടെ കലിയിറങ്ങി യിരുന്നില്ല. മരണത്തിനും അടക്കാൻ പറ്റാത്തതായിരുന്നു അത്. ആ പുലർച്ചയിൽ അവിടെ ഭ്രാന്ത് ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ റോസ് പാത്രത്തിനു കീഴെയായിരുന്നു അത്. അത് ഒരു കലാപ്രകടനമായിരുന്നില്ല. എസ്തപ്പാനും റാഹേലും അതിനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതിന്റെ കർമ്മാനുഷ്ഠാ നങ്ങൾ അവർ പണ്ടും കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മറ്റൊരു പ്രഭാതത്തിൽ, മറ്റൊ രരങ്ങിൽ. മറ്റൊരുതരം ഭ്രാന്ത(അതിന്റെ ഷുവിനടിയിൽ തേരട്ടകളായിരുന്നു). ഇന്നത്തെ പൈശാചികമായ ധാരാളിത്തത്തിനു പകരം നില്ക്കും, അന്നത്തെ പ്രാകൃതമായ പിശുക്ക്. അവരവിടെയിരുന്നു. ശൂന്യതയും ശാന്തതയും. കൊമ്പായി വളരാതെ പോയ കൊമ്പുമുഴകളുമായി. മരവിച്ചുപോയ രണ്ട് അണ്ഡങ്ങളുടെ ഫോസി ലുകൾ. ഒരു കൂത്തമ്പലത്തിന്റെ വിസ്താരത്താൽമാത്രം വേർപെട്ട് ഒരേ സമയം അവരുടേതാവുകയും അവരുടേതല്ലാതാവുകയും ചെയ്ത ഒരു കഥയുടെ ചളിക്കുഴിയിൽ കുരുങ്ങി ഒരിരുപ്പ. ഒരു ഘടനയും വ്യവസ്ഥയും ഒക്കെയു ണ്ടെന്ന് തോന്നിക്കലോടെ ഇറങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടിട്ട്. പിന്നെ അരാജകത്വത്തിലേക്കു കുതിച്ചുപാഞ്ഞ പേടിച്ചരണ്ട

കുതിരയെപ്പോലെ. കൊച്ചുതൊമ്പനെഴുന്നേറ്റ അവന്റെ വിഹിതം തേങ്ങ ഉടയ്ക്കുകയായി *മെല്ലെ*. കഥകളിക്കാർ, എന്തിന്, സ്വൈത്രണഭാവവും മുലകളുമുള്ള കുന്തി പോലും, ചമയങ്ങളഴിച്ചുവച്ച വീടുകളിലേക്കു ഭാര്യമാരെ തല്ലാനും മറ്റുമായി തിരികെപ്പോയി.

ഗ്രാമമായി നടിക്കുന്ന ചെറുപട്ടണം, പുറമേയും ചുറ്റിലുമൊക്കെയായി ഉണർന്ന് ജീവൻ വച്ചുവന്നു. ഒരു വയസ്സനെഴുന്നേറ്റ കുരുമുളകിട്ട വെളി ച്ചെണ്ണ ചൂടുപിടിപ്പിക്കാനായി സ്റ്റൗവിനടുത്തേക്ക് ഇടറിനടന്നുപോയി. സഖാവ് പിള്ള. അയ്മനത്തെ മുട്ടയുടയ്ക്കക്കലുകാരൻ. പ്രൊഫഷണൽ ഓംലെറ്റുകാരൻ. വിചിത്രമെന്നേ പറയേണ്ടു, ഇരട്ടക്കുട്ടികൾക്ക് കഥകളി പരിചയപ്പെടു ത്തിക്കൊടുത്തത് അയാളായിരുന്നു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ നിഗമനങ്ങളെ തിരുത്തിയെഴുതിച്ചുകൊണ്ട്, അയാളവരെ ലെനിനൊപ്പം അമ്പലത്തിലെ കഥ കളികൾക്കെല്ലാം കൊണ്ടുപോയി. വെളുപ്പോളം അവർക്കൊപ്പമിരുന്ന്, കഥ കളിയുടെ മുദ്രകളും ഭാഷയും അവർക്കു പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. ഇതേ കഥ ആറു വയസ്സുപ്രായത്തിൽ അയാൾക്കൊപ്പമിരുന്നവർ കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. രൗദ്രഭീമനെ, ഉന്മത്തനായ, രക്തദാഹിയായ, മരണവും പ്രതികാരവും തിര ഞ്ഞുനടപ്പായ ഭീമനെ അവർക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തത് അയാളാണ്. പൊതുവേ സാധുപ്രകൃതക്കാരനായ ഭീമൻ ഗ്വാ ഗ്വാ വിളിക്കാൻ തുടങ്ങി യപ്പോൾ, പേടിച്ചരണ്ട്, കണ്ണൂമിഴിച്ചിരിപ്പായ ആ കുട്ടികൾക്ക് സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞുകൊടുത്തത്, 'ഉള്ളിൽ ജീവിക്കുന്ന മൃഗത്തിനെ തിരഞ്ഞുനടപ്പാണു ഭീമൻ' എന്നാണ്. ഏതു മൃഗം എന്നു പേരെടുത്തുപറഞ്ഞില്ല സഖാവ് പിള്ള. ഒരുപക്ഷേ, തനിക്കുള്ളിലെ മനുഷ്യനെ തിരയുകയാണ് ഭീമൻ എന്നാവാം അയാളുട്ടേ ശിച്ചത്. കാരണം, അതിരില്ലാത്തതും അനന്തസാധ്യതകളുള്ളതുമായ മനുഷ്യവെറുപ്പിനോളം കലാപരമാവില്ല തീർച്ചയായും ഒരു മൃഗത്തിന്റേതും. അതിന്റത പരപ്പും ശക്തിയും ഒരു മൃഗത്തിനുമുണ്ടാവില്ല. റോസ് പാത്രം മങ്ങുകയും ഇളംചൂട ചാരമഴത്തുള്ളികളെ താഴോട്ടു

പറഞ്ഞയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. എസ്തതയും റാഹേലും അമ്പലവാതിലിലൂടെ പുറത്തേക്കു കടക്കെ സഖാവ് പിള്ള എണ്ണപുരട്ടിക്കുളിയുടെ വഴുവഴുപ്പോടെ അകത്തേക്കു കയറി. നെറ്റിയിൽ ചന്ദനം തൊട്ടിരുന്നു അയാൾ. അയാളുടെ എണ്ണമയത്തൊലിയിൽ മഴത്തുള്ളികൾ, കമ്മലുകൾ കണക്കു നിന്നു. കൈക്കുമ്പിളിൽ ഒരു കുടന്ന മുല്ലപ്പൂക്കൾ. അയാൾ തന്റെ ഉച്ചത്തിലുള്ള ഒച്ചയിൽ പറഞ്ഞു. 'ഓഹോ, നിങ്ങളോ അപ്പോ ഇപ്പോഴും ഭാരതീയസംസ്കാരത്തിലൊക്കെ തൽപരരാണല്ലേ? ഗുഡ്, ഗുഡ്, വെരി ഗുഡ്.' പരുഷഭാവമോ വിനയഭാവമോ കാണിക്കാതെ, ഒന്നും പറയാതെ ഇരട്ട കൾ. അവർ നടന്നു ഒരുമിച്ച് വീട്ടിലേക്ക് അവനും അവളും. നമ്മളും ഞങ്ങളും.

## പതിമൂന്ന്

## ശുഭചിന്തകനും അശുഭചിന്തകനും

ച0് സ്വന്തം മുറിവിട്ട പപ്പാച്ചിയുടെ സ്റ്റഡീറുമിൽ ഉറങ്ങാൻ തീരു മാനമായി. അപ്പോ സോഫിമോൾക്കും മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയ്ക്കും ആ മുറി ഉപയോഗിക്കാമല്ലോ. ഒരു സമീപവാസിയിൽനിന്ന് റെവറെൻഡ് ഇ. ജോൺ ഐപ വാങ്ങിയ, നോക്കിനടത്താൻ തൽക്കാലം ആരുമില്ലാതെ ക്ഷയിക്കുന്ന റബ്ബർ എസ്റ്റേറ്റിലേക്കു നോക്കിനില്ക്കുന്ന ജനാലകളുള്ള ഒരു ചെറിയ മുറിയായിരുന്നു അത്. ഒരു വാതിൽ അതിനെ പ്രധാനവീടുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തുകയും മറ്റൊന്ന്(ചാക്കോയ്ക്ക് തന്റെ ആൺ ആവശ്യങ്ങളെ ഗൂഢമായി പിന്തുടരാനായി മമ്മാച്ചി വച്ചുകൊടുത്ത) വശത്തെ മുറ്റത്തേക്കു നേരേ തുറക്കുകയും ചെയ്തു.

വലിയ കട്ടിലിനരികെ തനിക്കായി ഒരുക്കിയ, ചെറിയ ക്യാമ്പ് കട്ടിലിൽ ഉറങ്ങിക്കിടപ്പായിരുന്നു സോഫിമോൾ, മെല്ലെ കറങ്ങുന്ന സീലിങ് ഫാനിന്റെ മുരളൽ സോഫിമോളുടെ തലയ്ക്കക്കകത്താകെ നിറഞ്ഞു. നീലചാരനീലക്ക ണ്ണുകൾ പെട്ടെന്നു തുറക്കുകയായി.

ഉണർവ്വോടെ

ഉത്സാഹത്തോടെ

ഊർജ്ജസ്വലതയോടെ

തിടുക്കത്തിൽ പുറത്താക്കപ്പെട്ടു ഉറക്കം.

ജോ മരിച്ചശേഷം, ജോയെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മകളോടെയല്ലാതെ അവൾ ഉണർന്നെഴുന്നേല്ക്കുന്നത് അന്നാദ്യമായിട്ടായിരുന്നു.

അവൾ മുറിയാകെ നോക്കി. ശരീരമനക്കാതെ കൃഷ്ണമണിമാത്രം ചലി പ്പിച്ച് ശത്രുപാളയത്തിൽ ബന്ധനസ്ഥയാക്കപ്പെട്ട ഒരു ചാരവനിത, രക്ഷ പ്പെടൽ പദ്ധതി ആസൂത്രണം ചെയ്തതുകൊണ്ട്.

യാതൊരു മനോധർമ്മവുമില്ലാതെ ക്രമീകരിച്ചു. എപ്പോഴേ വാടിക്കുഴഞ്ഞ ചെമ്പരത്തിപ്പൂക്കളുമായി ചാക്കോയുടെ മേശമേൽ ഒരു ഫ്ളവർവെയ്സ് ഭിത്തിയിലാകെ പുസ്തകങ്ങളുടെ നിര. കേടുപറ്റിയ ബാൽസാവിമാനങ്ങൾ കുത്തിനിറച്ച ഒരു കണ്ണാടിയലമാര. അപേക്ഷാഭാവമുള്ള കണ്ണുകളുമായി, തകർന്ന ചിത്രശലഭങ്ങൾ. ഏതോ മരമന്ത്രജാലത്താൽ ഒരു ദുഷ്ടരാജാവ് മയക്കിത്തളർത്തിയ ഭാര്യമാർ.

കുരുക്കിലകപ്പെട്ടുപോയവർ.

ഒരാൾ മാത്രം, അവളുടെ അമ്മ മാർഗററ്റ് മO(തം, രക്ഷപ്പെട്ട് ഇംഗ്ലണ്ടി (്ലക6).

വെള്ളിനിറ സീലിങ് ഫാനിന്റെ ശാന്തമായ, ക്രോമിയം നടുവിൽ മുറിയാകമാനം കറങ്ങി. പാതി വെന്ത ബിസ്ക്കറ്റിന്റെ നിറത്തിലുള്ള ഒരു പല്ലി അവളെ കൗതുകത്തോടെ നോക്കി. അവൾ ജോയെക്കുറിച്ചോർത്തു. അവളുടെ ഉള്ളിലൊരു വിറ പടർന്നു. അവൾ കണ്ണുകളടച്ചു. വെള്ളിനിറമാർന്ന സീലിങ് ഫാനിന്റെ ശാന്തമായ ക്രോം കേന്ദ്രഭാഗം അവളുടെ തലയ്ക്കകകത്തു കറങ്ങി. കൈകുത്തി നടക്കാനറിയാമായിരുന്നു ജോയ്ക്ക്. സൈക്കിൾ ചവിട്ടി കുന്നിറങ്ങിവരുമ്പോൾ, കാറ്റിനെ ഷർട്ടിനുള്ളിൽ പിടിച്ചുവയ്ക്കാൻ പറ്റുമാ യിരുന്നു ജോയ്ക്ക്. തൊട്ടടുത്ത കട്ടിലിൽ അപ്പോഴും ഉറങ്ങിക്കിടപ്പായിരുന്നു മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ. വാരിയെല്ലിനു കീഴെ കൈകൾ രണ്ടും കോർത്തുപിടിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു മലർന്നുകിടപ്പ്. ചീർത്ത വിരലുകളായിരുന്നു അവരുടേത്. വിവാഹമോ തിരം വല്ലാതെ ഇറുകിയാണു കിടന്നിരുന്നത്. കവിളിലെ മാംസം മുഖത്തിനി രുവശവുമായി തൂങ്ങിക്കിടന്നു. അതുകാരണംതന്നെ, ഉയർന്നു വ്യക്തമായി കാണാവുന്ന രീതിയിലായിരുന്നു കവിളെല്ലുകൾ, പല്ലുകളുടെ ഒരു ചെറു തിളക്കം മാത്രം നിറഞ്ഞ, ആനന്ദമേയില്ലാത്ത ഒന്നായി അവരുടെ

പുഞ്ചിരി പരിണമിക്കാൻ കാരണമായി അത്. ഒരുകാലത്ത് കനത്തിടതുർന്നതായി രുന്ന പുരികങ്ങൾ, പുതുകാല ഫാഷനനുസരിച്ച് പിഴുതു നേർത്ത പെൻസിൽ വരപോലാക്കിയതുകാരണം ഉറക്കത്തിൽപോലും ഒരു നേരിയ ആശ്ചര്യഭാവ മായിരുന്നു അവരുടെ മുഖത്ത് മുളച്ചുതുടങ്ങിയ കുറ്റിരോമങ്ങൾകൊണ്ടു മറഞ്ഞിരുന്നു അവരുടെ ബാക്കി ഭാവങ്ങൾ. ചോരച്ചുവപ്പുള്ള മുഖം. തിളക്ക മാർന്ന നെറ്റി. ചോരച്ചുവപ്പിനു താഴെ ഒരു വിളർച്ച, ദൂരേക്കകറ്റി നിർത്തിയ തുപോലുള്ള ഒരു സങ്കടം. നേർത്ത തുണികൊണ്ടുള്ള, കടുംനീലയിൽ വെള്ളപ്പുക്കളുള്ള അവ രുടെ കോട്ടൺ പോളിയസ്റ്റർ ഡസ്, ആ ശരീരവടിവുകളിലേക്ക് വളഞ്ഞ് പറ്റിപ്പിടിച്ച്, അതായത് മുലകൾക്കുമേലേ ഉയർന്ന്, നീണ്ട, കരുത്തുറ്റ കാലു കൾക്കിടയിലെ ഇടത്തിലേക്കു താണിറങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ ചൂട് പരിച യമില്ലാത്തതിനാൽ തനിക്ക് വേണം ഒരുച്ചമയക്കം എന്ന മട്ടിൽ കിടക്കയരി കിലെ മേശയിൽ വെള്ളിന്റെഫയിം ചെയ്തത, ഓക്സ്ഫോർഡ് പള്ളിക്കുപുറ ത്തുവച്ചെടുത്ത്, ചാക്കോയുടെയും മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെയും ഒരു ബ്ലോക് ആന്റ് വൈറ്റ് കല്യാണ ഫോട്ടോ. ചെറിയതോതിൽ മഞ്ഞുപെയ്യുന്നുണ്ടാ യിരുന്നു അതിൽ. നിരത്തിലും നടപ്പാതയിലും പുതുമഞ്ഞിന്റെ ആദ്യപാളി കൾ വീണുകിടന്നിരുന്നു. നെഹറുവിനെപ്പോലുണ്ടായിരുന്നു ചാക്കോയുടെ വേഷഭൂഷകൾ. ഒരു വെള്ള ചുരിദാറും കറുത്ത ഷെർവാണിയുമാണയാൾ ധരിച്ചിരുന്നത്. അയാളുടെ തോളിൽ മഞ്ഞുപൊടി വീണുകിടന്നിരുന്നു. ബട്ടൻഹോളിൽ ഒരു റോസാപ്പൂവ്. ത്രികോണാകൃതിയിൽ മടക്കിയ തൂവാല *യുടെ* അറ്റം, നെഞ്ചിലെ പോക്കറ്റിൽനിന്നെത്തിനോക്കിനിന്നു. പോളിഷ് ചെയ്ത ഓക്സ്ഫോർഡ് ഷു കാലിൽ. സ്വന്തം വേഷംകെട്ടലിൽ സ്വയം പരിഹസിക്കുന്നതുപോലൊരു ഭാവമായിരുന്നു അയാളുടെ മുഖത്ത് ഒരു ഫാൻസിഡസ് പാർട്ടിയിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന ഒരാളെപ്പോലെ തോന്നിച്ചു അയാൾ.

മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ വെൺനുരച്ചാർത്തുപോലുള്ള ഒരു നീളൻ ഞൊറി ക്കുപ്പായവും വെട്ടിയിട്ട ചുരുണ്ട തലമുടിയിൽ വിലകുറഞ്ഞ ഒരു കിരീടവും ധരിച്ചിരുന്നു. അയാളോളംതന്നെ പൊക്കമുണ്ടായിരുന്നു അവർക്ക്. സന്തു ഷ്ടരായി കാണപ്പെട്ടു. അവർ രണ്ടാളും. കണ്ണിലേക്കു വീഴുന്ന സൂര്യവെളിച്ചം കാരണം നെറ്റിയൊന്നു ചുളിച്ചുപിടിച്ച, മെലിഞ്ഞ ചെറുപ്പക്കാർ. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ ഇരുണ്ട കട്ടികൂട്ടുപുരികവും വെൺനുരഞ്ഞാറിയുടുപ്പും തമ്മി ലൊരു രസകരമായ വൈരുധ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. പുരികം ചുളിക്കുന്ന ഒരു വെൺമേഘം. ഒരു മേട്രൺമട്ടോടുകൂടിയ, കട്ടിക്കണലൈങ്കകളുള്ള, നീളൻ ഓവർകോട്ടിലെ എല്ലാ ബട്ടണുകളും ഇട്ട ഒരു കൂറ്റൻ സ്ത്രതീ അവർക്കുപി ന്നിൽ നിന്നിരുന്നു. അതായിരുന്നു മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ അമ്മ. ഞൊറി കളുള്ള ടാർട്ടൺ പാവാടയും സ്റ്റോക്കിങ്സും ഒരേപോലുള്ള കുറുനിരകളു മായി അവരുടെ രണ്ടു കൊച്ചുപേരക്കുട്ടികൾ അവർക്കിരുവശവുമായി കൈ കൊണ്ട് വാപൊത്തിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു അവർ രണ്ടാളും. മാർഗററ്റ് കൊച്ച മ്മയുടെ അമ്മ, താനിവിടെ ഉണ്ടാവേണ്ടിയിരുന്നില്ല എന്നമട്ടിൽ ഫ്രെയിമിന പ്പുറത്തെവിടേക്കോ നോക്കിനിലപായിരുന്നു.

മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ അച്ഛൻ കല്യാണത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ വിസ മ്മതം പ്രകടിപ്പിക്കുകയാണുണ്ടായത്. അദ്ദേഹത്തിന് ഇന്ത്യാക്കാരോടു തികഞ്ഞ അനിഷ്ടമായിരുന്നു. അവർ സൂത്രക്കാരും സത്യസന്ധതയില്ലാ ത്തവരും ആണെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്ഷം. തന്റെ മകൾ അത്തര മൊരാളെ കല്യാണം കഴിക്കുന്നത് അവിശ്വസനീയമായാണ് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നിയത്.

നടപ്പാതയരികിലൂടെ സൈക്കിൾ ചവിട്ടിവരുന്നതിനിടെ, പുതുദമ്പതി കളെ കണ്ട് തിരിഞ്ഞുനോക്കിനില്ക്കുന്ന ഒരാളെ കാണാമായിരുന്നു ഫോട്ടോ ഗ്രാഫിന്റെ വലത്തറ്റത്ത്

ആദ്യമായി ചാക്കോയെ കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ, ഒരു കഫേയിൽ പരിചാരികയായി ജോലിനോക്കുകയായിരുന്നു മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ. അവരുടെ വീട്ടുകാരൊക്കെ ലണ്ടനിലായിരുന്നു താമസം. ഒരു ബേക്കറിയുടമസ്ഥനായിരുന്നു അവരുടെ അച്ഛൻ.

പെൺതൊപ്പികൾ നിർമ്മിക്കുന്ന ഒരാളുടെ സഹായിയായിരുന്നു അവളുടെ അമ്മ. യുവസഹജമായ സ്വാതന്ത്ര്യപ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ ഭാഗമായി, ഒരു വർഷംമുമ്പ് അച്ഛനമ്മമാരുടെ വീട്ടിൽനിന്ന് വിട്ടുപോന്നതായിരുന്നു മാർഗ ററ്റ് കൊച്ചമ്മ. സ്വയം ജോലി ചെയ്തതു സമ്പാദിക്കുന്ന പൈസകൊണ്ട് ഒരു ടീച്ചേഴ്സസ് ട്രെയിനിങ് കോഴ്സസിനു ചേരണം, എന്നിട്ട ഒരു സ്കൂളിൽ ജോലിക്കു കയറണം, അതായിരുന്നു അവരുടെ ഉദ്ദേശ്യം. ഓക്സ്ഫോർഡിൽ ഒരു സുഹൃത്തിന്റെ-മറ്റൊരു കഫെയിലെ മറ്റൊരു പരിചാരിക-ഫ്ളാറ്റ് പങ്കിട്ടു താമസിച്ചു അവർ. താൻ എങ്ങനെയുള്ളൊരു പെൺകുട്ടിയായിത്തീരണമെന്നാണോ തന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ ആഗ്രഹിച്ചത്. അങ്ങനെതന്നെയായിത്തീരുകയാണ് വീടുവിട്ടു മാറിയതോടെ താനെന്ന് മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ സ്വയം കണ്ടെത്തി. യഥാർത്ഥ ലോകത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടിവന്നപ്പോഴെല്ലാം, ഓർമ്മയിലെ പഴയനിയ മാവലികളെ അവർ പുണർന്നുനിന്നു. ഒട്ടൊരു പരിഭ്രമത്തോടെ. അതോടെ, തന്നോടല്ലാതെ മറ്റാരോടും കലാപം കൂട്ടാനില്ലാതായി അവർക്ക് വീട്ടിൽ അനുവദനീയമായിരുന്നതിൽനിന്നൊരല്പം ഒച്ചകൂട്ടി ഗ്രാമഫോൺ വയ്ക്കക്കു ന്നതൊഴിച്ചാൽ, ഏതു ജീവിതത്തിൽനിന്നാണോ താൻ രക്ഷപ്പെട്ടുവെന്നു കരുതിയത്, ഇത്തിരിപ്പോന്ന, വലിഞ്ഞുമുറുകിയ അതേ ജീവിതമാണ് ഓക്സസ് ഫോർഡിലും താൻ തുടരുന്നതെന്ന് കമേണ അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഒരു ദിവസം രാവിലെ, ചാക്കോ കഫേയിലേക്കു വരുംവരെ എങ്കിലും അതങ്ങനെതന്നെയായിരുന്നു. ഓക്സ്ഫോർഡിലെ അയാളുടെ അവസാനവർഷത്തിലെ വേനൽക്കാ ലമായിരുന്നു അത്. ഒറ്റയ്ക്കക്കായിരുന്നു അയാൾ. ചുള്ളൂങ്ങിയ ഷർട്ടിന്റെ ബട്ട ണുകൾ തെറ്റിച്ചാണിട്ടിരുന്നത്. ഷ, ലെയ്തസുകൾ കെട്ടിയിരുന്നില്ല. മുൻവ ശത്ത് ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പറ്റിച്ചുചീകിവച്ചിരുന്ന തലമുടി. പക്ഷേ, പിൻവശത്ത് തുവൽപോലെ എഴുന്നേറ്റുനിന്നു. ആകെ അലങ്കോലമായ, ആഹ്ലാദവാനായ ഒരു മുള്ളൻപന്നിയെപ്പോലുണ്ടായിരുന്നു അയാൾ. നല്ല ഉയരമായിരുന്നു അയാൾക്ക് വസ്ത്രങ്ങളുടെ കുഴമറിച്ചിലിനു കീഴെ(ചേരാത്ത ടൈ, മുഷിഞ്ഞ കോട്ട)

അയാളുടെ ശരീരപുഷ്ടി കാണാമായിരുന്നു മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയ്ക്ക് ചിരിയുണർത്തുന്ന ഒരു മട്ടായിരുന്നു അയാളെ ചുറ്റിപ്പറ്റി ഉണ്ടായിരുന്നത്. കൂടാതെ, കണ്ണട എടുക്കാൻ മറന്നിട്ട ദൂരെയുള്ള ഒരു സൈൻബോർഡ് വായി ക്കാൻ തതപ്പെടുംപോലെ കണ്ണ് ഇറുക്കിപ്പിടിക്കലും. തലയുടെ ഇരുവശ ത്തുമായി ചായക്കോപ്പയുടെ പിടികൾപോലെ ചെവികൾ എഴുന്നുനിന്നു. അയാളുടെ കായികാഭ്യാസികണക്കുള്ള ദേഹപുഷ്ടിയും അലങ്കോലവേ ഷവും തമ്മിലെന്തോ ഒരു പൊരുത്തക്കേടുണ്ടായിരുന്നു. ഉള്ളിൽ പതുങ്ങി യിരിപ്പായ ഒരു തടിയന്റെ അടയാളമായി ആകെ അയാളിൽ ഉണ്ടായിരു ന്നതു തിളങ്ങുന്ന, ആഹ്ലാദക്കവിളുകൾ മാത്രം. അലങ്കോലവേഷക്കാരായ മറവിക്കാർക്ക് സാധാരണ കാണാറുള്ള ക്ഷമാ പണമട്ടോ അവ്യക്തതയോ ഒന്നും കാണാനുണ്ടായിരുന്നില്ല അയാളിൽ. പൊ തുവേ ഒരു ഉല്ലാസമട്ടായിരുന്നു അയാൾക്ക് ഒരു സാങ്കല്പിക സുഹൃത്തിന്റെ കൂട്ടുകെട്ട് ആസ്വദിക്കുംപോലൊരു *മട്ട*. ജനലരികിലെ ഒരു സീറ്റിൽ, *കൈമുട്ട* മേശയിൽ കുത്തി, കൈത്തലത്തിൽ മുഖം താങ്ങി ശൂന്യമായ കഫെയ്ക്ക് ഒരു പുഞ്ചിരി സമ്മാനിച്ച ഫർണിച്ചറുമായി ഒരു സംഭാഷണത്തിലേർപ്പെടാ നാലോചിക്കുമ്പോലെ അയാളിരുന്നു. അതേ സൗഹൃദപ്പുഞ്ചിരിയോടെതന്നെ അയാൾ കാപ്പിക്ക് ഓർഡർ കൊടുത്തു. ഓർഡറെടുക്കാൻവന്ന ഉയരമുള്ള, കട്ടിപ്പുരികക്കാരി പരിചാരികയെ അത്ര കാര്യമായൊന്നും ശ്രദ്ധിക്കാതെ, അസ്സലായി പാലൊഴിച്ച തന്റെ കാപ്പിയിലേക്ക് രണ്ടു സ്പൂൺ നിറയെ പഞ്ചസാര അയാൾ ചേർത്തപ്പോൾ അവളൊന്നു ചുളി. എന്നിട്ടയാൾ ക്രൈഫ ചെയ്ത മുട്ടയും ടോസ്റ്റും ചോദിച്ചു. കൂടുതൽ കാപ്പിയും സ്ട്രോബെറി ജാമും, അതും ചോദിച്ചു.

അയാൾ ഓർഡർ ചെയ്തതെല്ലാംകൊണ്ട് അവൾ തിരികെവന്നപ്പോൾ, നേരത്തേ തുടങ്ങിവച്ച ഒരു സംഭാഷണം തുടരുംപോലെ അയാൾ പറഞ്ഞു. 'ഇരട്ടആൺകുട്ടികളുടെ അച്ഛനായിരുന്ന ആളെക്കുറിച്ചു കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? ബ്രേക്ഫാസ്റ്റ് നിരത്തിക്കൊണ്ട് അവൾ പറഞ്ഞു, "ഇല്ല.'

എന്തുകൊണ്ടോ(ഒരുപക്ഷേ, ദീർഘദർശിത്വമോ വിദേശികൾക്കുമുന്നിൽ സഹജമായ മിതഭാഷിത്വമോ കൊണ്ടാവാം) ഇരട്ടക്കുട്ടികളുടെ അച്ഛനെക്കു റിച്ച് അവൾ കാണിക്കുമെന്നയാൾ കരുതിയ അതീവതാൽപര്യമൊന്നും അവൾ പ്രകടമാക്കിയില്ല. ചാക്കോ പക്ഷേ, അത്രത കാര്യമാക്കിയില്ല. "ഒരാൾക്ക് ഇരട്ടആൺകുട്ടികളുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ മാർഗററ്റ് കൊച്ച മ്മയോടു പറഞ്ഞു, "പെറ്റ് ആന്റ് സ്റ്റുവർട്ട് പെറ്റ ശുഭചിന്തകൻ, സ്റ്റുവർട്ട അശുഭചിന്തകൻ.' അയാൾ ജാമിൽനിന്ന് സ്ട്രോബെറിയെടുത്ത് പ്ലേറ്റിന്റെ ഒരുവശത്ത് വച്ചു. വെണ്ണപുരട്ടിയ ടോസ്റ്റിൽ നല്ല കട്ടിയിൽ പുരട്ടി അയാൾ ബാക്കി ജാം. 'അവരുടെ പതിമൂന്നാം പിറന്നാളിന് അവരുടെ അച്ഛൻ അശുഭചിന്തകൻ സ്റ്റുവർട്ടിനു വിലകൂടിയ ഒരു വാച്ചും ആശാരിപ്പണിയായുധങ്ങളുടെ ഒരു സെറ്റും ഒരു സൈക്കിളും കൊടുത്തു. കേൾക്കുന്നുണ്ടോ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ എന്നറിയാനായി അയാൾ മുഖ മുയർത്തിനോക്കി. 'ശുഭചിന്തകൻ' പെറ്റിന്റെ മുറി അയാൾ കുതിരച്ചാണകംകൊണ്ടു നിറച്ചു. ക്രൈഫ ചെയ്ത മുട്ടകൾ ടോസ്റ്റിലേക്കിട്ടശേഷം ചാക്കോ, കടുംനിറമുള്ള, ഉറയ്ക്കക്കാതിളകുന്ന മഞ്ഞക്കരു, സ്ട്രോബെറി ജാമിനുമീതെ ടീസ്പൂണിന്റെ പുറംഭാഗംകൊണ്ടു പൊട്ടിച്ചുചേർത്തു. 'തന്റെ സമ്മാനങ്ങളഴിച്ചുനോക്കിയ സ്റ്റുവർട്ട് അന്നു മുഴുവൻ മുറുമുറു ത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അവന് ആശാരിപ്പണിയായുധങ്ങൾ വേണ്ടിയിരുന്നില്ല, വാച്ചവനിഷ്ടമായില്ല. സൈക്കിളിന്റെ ടയറുകൾ ശരിയല്ല എന്നെല്ലാം.' വിചിത്രമായ *ഏതെല്ലാമോ* അനുഷ്ഠാനങ്ങൾ പ്രകാരമെന്നോണം അയാളുടെ പ്ലേറ്റിൽ നടക്കുന്ന പരിപാടിയിൽ തറഞ്ഞ ശ്രദ്ധമൂലം, ഇതിനകം മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ, അയാൾ പറയുന്നതു കേൾക്കൽ നിർത്തിക്കള ഞത്തി രുന്നു. ജാമും ക്രൈഫഡ് എഗ്ഗം ചേർന്ന ടോസ്റ്റ്, ഭംഗിയുള്ള ചെറുകഷണങ്ങ ളായി മുറിക്കപ്പെട്ടു. ജാമിൽനിന്നു പെറുക്കി മാറ്റിവച്ച, സ്ട്രോബെറികളൊ ന്നൊന്നായി തിരികെ വിളിക്കപ്പെട്ടു. അവ നേർത്ത കഷണങ്ങളായി മുറിക്ക പ്പെട്ടു. ശുഭചിന്തകൻ പെറ്റിന്റെ മുറിയിൽ അച്ഛൻ ചെന്നുകയറിയപ്പോൾ, അദ്ദേ ഹത്തിനു പെറ്റിനെ കാണാനായില്ല. പക്ഷേ, കനത്ത ശ്വാസതാളവും തുമ്പ

കൊണ്ടുള്ള തിരക്കിട്ട കോരലിന്റെ ശബ്ദവും കേൾക്കാനായി. കുതിരച്ചാ ണകം മുറി മുഴുവൻ പറക്കുകയായിരുന്നു. തന്റെ തമാശയുടെ അവസാനം, അത് ഓർത്തോർത്തുള്ള നിശ്ശബ്ദമായ ഒരു ചിരിയാൽ ചാക്കോയുടെ ശരീരം ആകെ കുലുങ്ങി. ചിരി തുളുമ്പുന്ന കൈകളോടെ അയാൾ കടും മഞ്ഞയും ചുവപ്പും ടോസ്റ്റ് ചതുരങ്ങളി ലെല്ലാം ഓരോ സ്ട്രോബെറിത്തുണ്ട് വച്ചു. ഒരു ബ്രിഡ്ജ് പാർട്ടിയിൽ ഒരു വയസ്സി സ്ത്രതീ വിളമ്പാനിടയുള്ള ഒരു അതിഭയങ്കരൻ ലഘുഭക്ഷണത്തിന്റെ പ്രതീതി മൊത്തത്തിൽ ഉളവാക്കിക്കൊണ്ട്. അച്ഛൻ പെറ്റിനോട് ഉറക്കെ ചോദിച്ചു. "നീയെന്ത് വേണ്ടാതീനമാണു ചെയ്തതുകുട്ടുന്നത്?' ടോസ്റ്റിന്റെ ചതുരങ്ങളിൽ ഉപ്പും കുരുമുളകും വിതറപ്പെട്ടു. തമാശയുടെ പ്രധാനവാക്യത്തിനുമുന്നേ ഒന്നു നിർത്തി, പ്ലേറ്റിലേക്കു നോക്കി പുഞ്ചിരി ക്കുന്ന മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെ നോക്കി ചാക്കോ, ഒരു ചിരി ചിരിച്ചു. ചാണകത്തിന്റെ ആഴത്തിൽനിന്ന് ഒരൊച്ച പൊങ്ങി. പെറ്റ പറഞ്ഞു. ''അതേ അച്ഛാ ഇത്രേം കുതിരച്ചാണകം ഇവിടെ കാണണമെങ്കിൽ, ഇതിന ടുത്തെവിടെയോ ഒരു കുതിര കാണാതിരിക്കില്ല.' ഓരോ കൈയിലും ഓരോ ഫോർക്കും കത്തിയും പിടിച്ച് ഒഴിഞ്ഞ കഫെ യിലെ കസേരയിൽ ചാരിക്കിടന്ന് തന്റെ ഉച്ചത്തിലുള്ള, എക്കിട്ടം പോലുള്ള, പകർച്ചവ്യാധിമട്ടിലെ പൊണ്ണത്തടിയൻ ചിരി ചിരിച്ചു ചാക്കോ, കണ്ണിൽനിന്ന് വെള്ളം വരുംവരെ. തമാശയുടെ ഭൂരിഭാഗവും കേൾക്കാൻ വിട്ടുപോയെങ്കിൽ ക്കൂടിയും മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയും പുഞ്ചിരിച്ചു. പിന്നെ അയാളുടെ ചിരി കണ്ടുകണ്ട്, ശരിക്കും ചിരിക്കാൻ തുടങ്ങി അവർ. അവരുടെ ചിരികൾ പരസ്പരപൂരകമായി ഭ്രാന്തമായ താളത്തിലേക്കു കേറിപ്പോയി. കഫെയുടെ ഉടമസ്ഥൻ കടന്നുവന്നപ്പോൾ കണ്ടത് ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ വന്നയാളും(അത്രയൊന്നും പ്രതീക്ഷയ്ക്കു വകയില്ലാത്ത) വെയിടസ്സും(ഒരു ശരാശരി പ്രതീക്ഷയ്ക്കു വകയുള്ള) ഓരിയിടുംപോ ലുള്ളതും നിർത്താനാകാത്തതെന്നു തോന്നിക്കുന്നതുമായ ചിരിയാൽ ബന്ധി തരായിരിക്കുന്നതാണ്. അതിനിടെ ആരും ശ്രദ്ധപതിപ്പിക്കാനില്ലാതെ ഒരു കസ്റ്റമർ(പതിവുകാ രൻ) വന്നുചേരുകയും ഓർഡറെടുക്കാൻ

വരുന്ന ആളെ കാത്തിരിക്കുക യും ആയിരുന്നു. തന്റെ അത്യപതി മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെ അറിയിക്കാനായി, കഫെ ഉട മസ്ഥൻ, വൃത്തിയായിരുന്ന ഗ്ലാസ്സുകൾ ശബ്ദകോലാഹലത്തോടെ ഒന്നു കൂടി കഴുകിവൃത്തിയാക്കുകയും കൗണ്ടറിലെ ക്രോക്കറികൾ ശബ്ദകോലാ ഹലത്തോടെ കൂട്ടിമുട്ടിക്കുകയും ചെയ്തു. പുതിയ ഓർഡറെടുക്കാനായി പോകുംമുമ്പ്, പഴയപോലാകാൻ അവ രൊന്നു ശ്രമിച്ചുനോക്കി. പക്ഷേ, അവരുടെ കണ്ണുകളിലപ്പോഴും ചിരിയുടെ കണ്ണീർതുള്ളികളുണ്ടായിരുന്നു. ഇനിയും പൊട്ടിവരുന്ന ഒരു പുതുനിരച്ചി രിയിൽ. അതിനെ പിടിച്ചുനിർത്താനുള്ള അവളുടെ ശ്രമം കാരണം, അവൾ ഓർഡറെടുക്കാനായി സമീപിച്ച ആ വിശന്നുവലഞ്ഞ കസ്റ്റമർ, തന്റെ മുന്നിലെ മെനു കാർഡിൽനിന്നു മുഖമുയർത്തി അവളെ ഒന്നു നോക്കി. അയാളുടെ നേർത്ത ചുണ്ടുകളിൽ നിശ്ശബ്ദമായ അപ്രീതി കാണാമായിരുന്നു. അവൾ ചാക്കോയെ രഹസ്യമായൊന്നു നോക്കി, അപ്പോൾ ചാക്കോ അവളെ നോക്കി പുഞ്ചിരിച്ചു.

അയാൾ ബ്രേക്ഫാസ്റ്റ് കഴിച്ചുതീർത്ത്, പൈസ കൊടുത്ത് ഇറങ്ങി പ്പോയി. *മാർഗററ്റ്* കൊച്ചമ്മയ്ക്ക് കഫെ ഉടമസ്ഥനിൽനിന്നു ശകാരവും കഫെ യിൽ പാലിക്കേണ്ട സുജനമര്യാദകളെക്കുറിച്ച് ഒരു ക്ലാസ്സെടുക്കലും ലഭിച്ചു. അവരയാളോടു ക്ഷമചോദിച്ചു. താൻ പെരുമാറിയ രീതിയെച്ചൊല്ലി അവർക്കു ശരിക്കുമുണ്ടായിരുന്നു ഖേദം. അന്നു വൈകുന്നരം ജോലി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, നടന്ന കാര്യങ്ങളെക്കുറി ച്ചോർത്തുനോക്കുകയും തന്നെച്ചൊല്ലി അസ്വസ്ഥയാവുകയും ചെയ്തു അവർ. സാധാരണയായി ഒട്ടുംതന്നെ ചപലസ്വഭാവക്കാരിയായിരുന്നില്ല അവർ. തികച്ചും അപരിചിതനായ ഒരാളുടെ കൂടെക്കൂടി അത്രയ്ക്കും നിയ ന്ത്രിക്കാൻവയ്യാത്ത മട്ടിലെ ചിരിയിലെത്തിയത് ശരിയല്ലെന്ന ബോധ്യവും ഉണ്ടായിരുന്നു അവർക്ക് അത്രമേൽ സുപരിചിതനായ, ഉറ്റ ഒരാൾക്കു മുന്നിൽ മാത്രമല്ലേ അങ്ങനൊക്കെ പെരുമാറാവു. തന്നെ അത്രമാത്രം ചിരിപ്പിച്ചതെന്താണെന്ന് അവർക്ക് ഒരെത്തുംപിടിയും കിട്ടിയില്ല. തമാശ കേട്ടിട്ടായിരുന്നില്ല അതെന്നവർക്ക്

ബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ചാക്കോയുടെ ചിരിയെക്കുറിച്ചോർത്തതും ഒരു പുഞ്ചിരിവന്ന് അവരുടെ കണ്ണിൽ തങ്ങിനിന്നു ഒരുപാടുനേരത്തേക്ക്

തുടർന്ന് ചാക്കോ, മിക്കവാറുംതന്നെ കഫേയിലെ സന്ദർശകനായി. അയാളെ പ്പോഴും തന്റെ അദൃശ്യനായ സഹചാരിയോടൊപ്പം, തന്റെ സൗഹാർദ്ദച്ചിരിയോടൊപ്പം വന്നു. തനിക്കു വിളമ്പുന്നത് മാർഗററ്റ് കൊച്ച മ്മയല്ലാത്തപ്പോൾപോലും അയാളവരെ കണ്ണുകൾകൊണ്ടു തിരഞ്ഞുപിടിച്ചു. എന്നിട്ടവർ രഹസ്യമായി തങ്ങളുടെയാ ചിരിയുടെ സംയുക്തമായ ഓർമ്മ ആവാഹിച്ചുണർത്തുന്ന രഹസ്യപ്പുഞ്ചിരികൾ പരസ്പരം കൈമാറി. താൻ ആ അലങ്കോലൻ മുള്ളൻപന്നിയുടെ വരവുകൾക്കായി കാത്തി രിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നത് മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ സ്വയം തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഉത്കണ്ഠ യോടെയല്ല, ഒരുതരം പടർന്നുപിടിക്കും സ്നേഹവായ്പോടെ. ഇന്ത്യയിൽനി ന്നുള്ള റോഡ്സ് സ്കോളറാണയാളെന്ന് അവർ അറിഞ്ഞു. ക്ലാസ്സിക്കുകൾ വായിക്കുന്ന, ബാലിയോളിനുവേണ്ടി തുഴയുന്നയാളാണെന്ന് ഒക്കെ അറിഞ്ഞു. അയാളുടെ ഭാര്യയാകാൻ താൻ സമ്മതിക്കുമെന്ന്, അയാളെ കല്യാണം കഴിക്കുന്ന ദിവസംവരെ അവർ വിചാരിച്ചിരുന്നതേയില്ല. ഒന്നിച്ചു പുറത്തേക്കു പോകാൻ തുടങ്ങി കുറച്ചു മാസങ്ങൾക്കുശേഷം അയാളവരെ രഹസ്യമായി തന്റെ മുറിയിലേക്കു കടത്തിക്കൊണ്ടുപോവാൻ തുടങ്ങി; നിസ്സഹായനായ, നാടുകടത്തപ്പെട്ട ഒരു രാജകുമാരനെപ്പോലെ താൻ കഴിഞ്ഞുവന്ന തന്റെ മുറിയിലേക്ക് അയാളുടെ പരിചാരകന്റെയും തുപ്പുകാ രിയുടെയും നിതാന്ത്രശമങ്ങൾക്കുമപ്പുറം ആ മുറി അഴുക്കുപിടിച്ചു കിടന്നു. പുസ്തകങ്ങൾ, ഒഴിഞ്ഞ വൈൻ കുപ്പികൾ, വൃത്തികെട്ട അടിവസ്ത്രങ്ങൾ. സിഗരറ്റ കുറ്റികൾ എല്ലാം നിലത്തു ചിതറിക്കിടന്നു. അലമാരികൾ തുറക്കു ന്നത് അപകടം പിടിച്ച പണിയായിരുന്നു. കാരണം, പുസ്തകങ്ങളും തുണി കളും ഷുസുകളും ചെറുവെള്ളച്ചാട്ടംപോലെ താഴോട്ടു വീഴാൻ സാധ്യത ഏറെയായിരുന്നു. തന്നെയുമല്ല ചില പുസ്തകങ്ങൾ ശരിക്കും

എന്തെങ്കിലും അപകടം വരുത്തിവയ്ക്കക്കാൻതക്ക ഭാരമുള്ളവയായിരുന്നുതാനും. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ ചെറിയ, ചിട്ടപ്പടിയുള്ള ജീവിതം ഈ കോലാ ഹലമേട്ടിനുമുന്നിൽ അടിയറവു പറഞ്ഞു. ഒരു ചൂടു ശരീരം തണുത്തുറഞ്ഞ കടലിലേക്കു പ്രവേശിക്കുമ്പോഴെന്നപോലുള്ള വീർപ്പുമുട്ടലോടെ. ആകെ അലങ്കോലമായ മുള്ളൻപന്നിമട്ടിനു കീഴെ, പീഡിതനായ ഒരു മാർക്സിസ്റ്റ്, അസഹനീയവും ചികിത്സിച്ചു ഭേദമാക്കൽ അസാധ്യവുമായ ഒരു കാല്പനികനുമായി നിരന്തരയുദ്ധത്തിലാണെന്നവർ ക്രമേണ അറിഞ്ഞു. മെഴുകുതിരികൾ മറക്കുകയും വൈൻഗ്ലാസ്സുകൾ പൊട്ടിക്കുകയും മോതിരം കളയുകയും സ്വഭാവമായ കാല്പനികൻ. അവളുടെ ശ്വാസംനിലച്ചുപോ കുമെന്നമാതിരി അവളുമായി ഇണചേരുന്നതരം കാല്പനികൻ. അവൾ സ്വയം വിലയിരുത്തിയിരുന്നത് ആകർഷണീയയല്ലാത്ത, വലിയ അരക്കെ ട്ടുള്ള, കട്ടിക്കണകൈകളുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടി എന്നാണ് കാണാനത്ര മോശ മല്ലാത്തവൾ എടുത്തുപറയത്തക്ക യാതൊന്നുമില്ലാത്തവൾ. പക്ഷേ, ചാക്കോ യ്ക്കക്കൊപ്പമായപ്പോഴെല്ലാം അത്തരം പരിമിതികൾ പിന്തള്ളപ്പെട്ടു. ചക്രവാള ങ്ങൾ വികസിച്ചു. ലോകത്തെക്കുറിച്ചു സംസാരിക്കുന്ന വേറൊരാളെയും അവളതുവരെ കണ്ടുമുട്ടിയിരുന്നില്ല. മറ്റു മനുഷ്യർ തങ്ങളുടെ ജോലിയെക്കുറിച്ചും സുഹൃ ത്തുക്കളെക്കുറിച്ചും കടൽത്തീര സായാഹ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചും ചർച്ച ചെയ്യുന്ന അതേമട്ടിൽ, ലോകത്തിന്റെ നേരത്തേയുള്ള അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച്, ഈ അവസ്ഥ അതിനെങ്ങനെ കൈവന്നുവെന്നതിനെക്കുറിച്ച്, അയാളെ സംബ ന്ധിച്ചിടത്തോളം അത് നാളെ എന്തായിത്തീർന്നേക്കാമെന്ന് ഒക്കെ അയാൾ പറഞ്ഞു. ചാക്കോയ്ക്കൊപ്പമാകുമ്പോൾ തന്റെ ദ്വീപിന്റെ ഇടുങ്ങിയ പരിമിതി കളിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ട തന്റെ ആത്മാവ്, അയാളുടെ ആർഭാടപൂർണ്ണമായ ഇടങ്ങളിലേക്കു രക്ഷപ്പെടുന്നതായി അവർക്കു തോന്നി. ലോകം തങ്ങൾക്ക വകാശപ്പെട്ടതാണെന്ന തോന്നൽ അവളിൽ ഉളവാക്കി അയാൾ തന്നെ സൂക്ഷ്മ പരിശോധനയ്ക്കു വിധേയമാക്കു എന്നു കെഞ്ചിക്കൊണ്ട്

ഡിസക്സഷൻ മേശയിൽ കിടക്കുന്ന കീറിമലർത്തിയിട്ട തവളയെന്നപോലെ ലോകം കിടക്കുകയാണവർക്കുമുന്നിലെന്ന ഒരു മട്ട്. അയാളെ പരിചയപ്പെടാനിടയായ, കല്യാണത്തിനുമുമ്പുള്ള സമയത്ത്, തനിക്കുള്ളിൽ ഒരു കുഞ്ഞിന്ദ്രജാലം കുടികൊള്ളുന്നുവെന്നവൾക്കു തോന്നി. സ്വന്തം വിളക്കിൽനിന്നു സ്വതന്ത്രമായിപ്പുറത്തുവന്ന ഒരു ഉല്ലാസക്കാരിയായ ജിന്ന് എന്നവർ സ്വയം കരുതി. ചാക്കോയെച്ചൊല്ലിയുള്ള തന്റെ സ്നേഹം എന്നവളെന്തിനെയാണോ കരുതിയത്. അത് താൽക്കാലികമെന്നോണമുള്ള, അറച്ചറച്ചുള്ള ഒരു സ്വയം അംഗീകരിക്കലായിരുന്നു യഥാർത്ഥത്തിൽ എന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ പറ്റാത്തത്ര ചെറുപ്പമായിരുന്നിരിക്കണം അവൾക്കന്ന്.

ചാക്കോയെ സംബന്ധിച്ചാണെങ്കിൽ അയാൾക്കുണ്ടായ ആദ്യ വനിതാ സുഹൃത്തായിരുന്നു മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ. അയാൾ ഒപ്പം കിടന്നുറങ്ങിയ ആദ്യ സ്ത്രതീ എന്നുമാത്രമായിരുന്നില്ല. അയാളുടെ ആദ്യത്തെ ശരിക്കുള്ള കൂട്ടും കൂടിയായിരുന്നു അവൾ. അവളെച്ചൊല്ലി ചാക്കോ ഏറ്റവുമിഷ്ടപ്പെട്ടത്, സ്വന്തം കാലിൽ നില്ക്കുന്നു. അവൾ എന്നതായിരുന്നു. ഒരു ശരാശരി ഇംഗ്ലിഷ് സ്ത്രീയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതത്ര ആനക്കാര്യമൊന്നുമായിരുന്നില്ല എങ്കിൽപ്പോലും ചാക്കോയ്ക്കക്കത് ഒരു വിശേഷാൽകാര്യമായിത്തോന്നി. തന്നോടൊട്ടി നില്ക്കുന്ന തരക്കാരിയല്ല മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ എന്ന കാര്യം അയാൾക്കു വലുതായിരുന്നു. അയാളെച്ചൊല്ലിയുള്ള തന്റെ വികാരങ്ങളെ ക്കുറിച്ച് അവൾക്കുള്ള സ്പഷ്ടതയില്ലായ്മ, അവൾ തന്നെ കല്യാണംകഴി ക്കുമോ ഇല്ലയോ എന്നതിനെച്ചൊല്ലി അവസാന ദിവസംവരെയുള്ള തന്റെ അറിവില്ലായ്ക്കക. തന്റെ കിടക്കയിൽ നഗ്നയായെണീറ്റിരിക്കുന്ന അവളുടെ രീതി, വെളുത്തുനീണ്ട പുറം തനിക്കെതിരെ തിരിച്ച്, വാച്ചിൽ നോക്കി തികച്ചും പ്രായോഗികമായി 'അയ്യോ, എനിക്കു പോകാറായി' എന്നവൾ പറ യുന്നത്. ഒന്ന് അങ്ങോട്ട് ആടി പിന്നൊന്നിങ്ങോട്ട് ആടി അവൾ സൈക്കി ളിൽ ജോലിക്കു പോകുന്ന രീതിയും പ്രിയങ്കരമായിരുന്നു അയാൾക്ക് തങ്ങ ളുടെ അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങളെ അയാൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. തന്റെ സുഖ ലോലുപതയിൽ മനംമടുത്ത് വല്ലപ്പോഴും അവൾ നടത്താറുള്ള പൊട്ടിത്തെ റികളിൽ ഉള്ളാലെ രസിച്ചു. അയാളെ സംരക്ഷിച്ചുനടക്കുന്നതിൽ മുഴുകാത്തതിന് അയാൾ അവ ളോടു കടപ്പെട്ടു. അയാളുടെ മുറി വൃത്തിയാക്കാനിറങ്ങിപ്പുറപ്പെടാത്തതിന് ഊട്ടിയൂട്ടി ചെടിപ്പിക്കുന്ന അമ്മയാകാത്തതിന് തന്നെ ആശ്രയിക്കാത്തതിന്റെ പേരിൽ, കമേണ ചാക്കോ, അവളോടാശ്രിതത്വം പുലർത്താൻ തുടങ്ങി. തന്നെ ആരാധിക്കാത്തതിന്റെ പേരിൽ ചാക്കോ അവരെ ആരാധിച്ചു. അയാളുടെ കുടുംബത്തെക്കുറിച്ച് മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയ്ക്ക് കാര്യമാ യൊന്നും അറിയുമായിരുന്നില്ല. അവരെയെല്ലാം കുറിച്ച് വല്ലപ്പോഴുമേ അയാൾ സംസാരിച്ചുള്ളു. ശരിക്കും പറഞ്ഞാൽ ഓക്സ്ഫോർഡ് നാളുകളിൽ, ചാക്കോ

അവരെ ക്കുറിച്ചെല്ലാം അപൂർവ്വമായി മാത്രമേ ചിന്തിച്ചിരുന്നുള്ളൂ എന്നതാണു സത്യം. സ്വന്തം ജീവിതത്തിൽ ഒരുപാടൊക്കെ സംഭവിക്കുന്നതുകൊണ്ട്, അയ്മനം വളരെ ദൂരത്തായിത്തോന്നി അയാൾക്ക് അയാളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, പുഴ വളരെ ചെറുതായി. മീനുകൾ വിരലിലെണ്ണാവുന്നവയായി. രക്ഷിതാക്കളുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്താൻതക്ക സമ്മർദ്ദങ്ങളൊന്നു മുണ്ടായിരുന്നില്ല അയാളുടെ ജീവിതത്തിൽ. ഉദാരമായിരുന്നു റോഡ്സ് സ്കോളർഷിപ്പ്, അയാൾക്കു പണത്തിന് ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുമായുള്ള തന്റെ പ്രണയവുമായിത്തന്നെ ഗാഢപ്രണയത്തിലാ യിരുന്നു അയാൾ. മറ്റാർക്കും ഇടമുണ്ടായിരുന്നില്ല അയാളുടെ ഹൃദയത്തിൽ. താനും ഭർത്താവുമായുള്ള കശപിശകളെക്കുറിച്ചും അമ്മുവിന്റെ ഭാവിയെച്ചൊല്ലിയുള്ള ആധികളെക്കുറിച്ചും സവിസ്തരം കത്തെഴുതിപ്പോ ന്നു മമ്മാച്ചി പതിവായി. അയാളാ കത്തുകളൊന്നുംതന്നെ മുഴുവനായി ഒരി ക്കൽപോലും വായിച്ചില്ലെന്നുതന്നെ വേണം പറയാൻ. ചിലപ്പോഴൊക്കെ അയാളവ തുറന്നതുപോലുമില്ല. ഒരിക്കലും അയാൾ ഒന്നിനും മറുപടിയെ ഴുതിയതുമില്ല. ഒരേ ഒരിക്കൽ തിരിച്ചവിടച്ചെന്നപ്പോഴാവട്ടെ(പിച്ചള ഫ്ളവർവെയ്സ് കൊണ്ട് മമ്മാച്ചിയെ അടിക്കുന്ന പപ്പാച്ചിയുടെ പതിവു നിർത്തിച്ചതിനും ഒരു റോക്കിങ് കസേര നിലാവത്തു കൊല്ലപ്പെട്ടതിനും ശേഷം), തന്റെ പ്രവൃ ത്തികൊണ്ട് അച്ഛനെത മുറിപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നോ തന്നെച്ചൊല്ലിയുള്ള മമ്മാച്ചിയുടെ ആരാധന എത്രകണ്ട് ഇരട്ടിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നോ തന്റെ സഹോ ദരിയുടെ ക്ഷിപ്രസൗന്ദര്യത്തെക്കുറിച്ചോ ഒന്നും അയാൾ അറിയുന്നതുപോ ലുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അയാൾ വന്നതും തിരികെപ്പോയതും ഒരു മോഹനിദ്ര യിലെന്നപോലായിരുന്നു. തനിക്കായി കാത്തിരിക്കുന്ന നീളൻ-പിന്നാമ്പുറശരീരക്കാരിയായ വെള്ളക്കാരിഫെൺകുട്ടിക്കടുത്തേക്കു തിരികെപ്പോകുന്നത് സ്വപ്നം കണ്ടു അയാൾ നാട്ടിലെത്തിയ നിമിഷംമുതൽതന്നെ. ബാലിയോളിൽനിന്നു തിരികെവന്നതിനുശേഷമുള്ള(പരീക്ഷയിൽ അയാ ളുടെ പ്രകടനം മോശമായിരുന്നു) മഞ്ഞുകാലത്ത് മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയും ചാക്കോയും വിവാഹിതരായി. അവളുടെ

കുടുംബത്തിന്റെ സമ്മതമില്ലാതെ. അയാളുടെ കുടുംബത്തെ അറിയിക്കാതെ. ചാക്കോ ഒരു ജോലി കണ്ടെത്തുംവരെ, മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ ഫ്ളാറ്റി ലേക്കു(മറ്റേ കഫേയിലെ മറ്റേ വെയിടസിനെ അവിടന്നു പറഞ്ഞയച്ചു കൊണ്ട്) മാറാൻ അവർ തീരുമാനിച്ചു. വിവാഹത്തിന് ഇതിലും മോശമായ സമയം വേറൊന്നില്ലായിരുന്നു എന്നുവേണം കരുതാൻ. ഒന്നിച്ചുകഴിയലിന്റേതായ സമ്മർദ്ദങ്ങൾക്കൊപ്പം ദാരിദ്ര്യവും കൂടെ യെത്തി. യാതൊരു സ്കോളർഷിപ്പ് തുകയും ഇല്ലാതായി, ഫ്ളാറ്റിന്റെ വാടക മുഴുവൻ അടയ്ക്കേണ്ടിയുമിരുന്നു. തുഴയൽ നിന്നതും, അകാലത്തിൽ മദ്ധ്യവയസ്സിലെത്തിയപോലെയുള്ള ഒരു ശരീരംചീർക്കലിലെത്തി ചാക്കോ, ഒരു പൊണ്ണത്തടിയനായി. തന്റെ ചിരിക്കിണങ്ങുന്നതരം ശരീരമായി അയാളുടേത്. കല്യാണം കഴിഞ്ഞ് ഒരു വർഷമായതും ചാക്കോയുടെ അലസ-വിദ്യാ ർത്ഥിമട്ടിന്റെ വശ്യത, മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം തേഞ്ഞു തീരുകയായി. ജോലിക്കു പോകുമ്പോൾ താൻ ഇട്ടിട്ടുപോയ അതേ വ്യത്തി കെട്ട പരുവത്തിൽ താൻ തിരികെ എത്തുമ്പോഴും ഫ്ളാറ്റ് കിടക്കുന്നത് കമേണ അവരെ രസിപ്പിക്കാതായി. കിടക്ക തട്ടിക്കുടഞ്ഞുവിരിക്കുന്നതോ തുണി കഴുകുന്നതോ പാത്രം വൃത്തിയാക്കുന്നതോ ആയ ചിന്തകൾപോലും, അയാളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അസാദ്ധ്യമായിരുന്നു. പുതിയ സോഫ യിലെ സിഗററ്റ പൊള്ളലുകൾ, ക്ഷമാപണം ആവശ്യപ്പെടുന്നുണ്ട് എന്നയാൾ കരുതിയതേയില്ല. ജോലിക്കായുള്ള ഒരിന്റർവ്യൂവിനു പോകുമ്പോൾ, ശരിയാം വണ്ണം സ്വന്തം ഷർട്ടിന്റെ ബട്ടണുകളിടാനോ, ടൈ ധരിക്കാനോ, ഷു ലെയ്സ് കെട്ടാനോ ഒന്നും അയാൾക്കായില്ല. ഒരു വർഷത്തിനകംതന്നെ ഡിസക്ഷൻ ടേബിളിലെ തവളയെ, ചില കുഞ്ഞുപ്രായോഗികാനുകൂല്യങ്ങൾക്കായി പക രംവച്ചുമാറാൻ അവൾ തയ്യാറായി. തന്റെ ഭർത്താവിന് ഒരു ജോലി,വൃത്തി യുള്ള ഒരു വീട് എന്നിങ്ങനെയുള്ള കുഞ്ഞാനുകൂല്യങ്ങൾ. ഒടുക്കം ഇന്ത്യാ റ്റീ ബോർഡിന്റെ ഓവർസീസ് സെയിൽസ് ഡിപ്പാർട്ട മെന്റിൽ ചാക്കോയ്ക്ക് ഒരു ചെറിയ, കുറഞ്ഞ വേതനമുള്ള പണികിട്ടി. അതി നെത്തുടർന്ന് മറ്റു കാര്യങ്ങളും വഴിക്കുവരും

എന്നു കരുതി ചാക്കോയും മാർഗററ്റും ലണ്ടനിലേക്കു താമസം മാറ്റി. കുറെക്കൂടി ചെറിയ, അപ്രസന്ന മായ ഇടത്തേക്ക് മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ മാതാപിതാക്കൾ അവളെ കാണാൻ വിസമ്മതിച്ചു. ജോയെ കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ താൻ ഗർഭിണിയാണെന്നു സ്വയം അറിഞ്ഞ തേയുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അവൾ. അവളുടെ സഹോദരന്റെ ഒരു പഴയ സ്കൂൾ ക്കാല സുഹൃത്തായിരുന്നു അയാൾ. ശാരീരികമായി അവർ ഏറ്റവും സുന്ദ രിയായിരുന്ന സമയമായിരുന്നു അത്. ഗർഭം അവരുടെ കവിളിനു നിറമേ കുകയും അവരുടെ കനത്തിരുണ്ട തലമുടിക്കു തിളക്കം വയ്ക്കപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ദാമ്പത്യപ്രശ്നങ്ങളുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽക്കൂടിയും ഗർഭിണി കൾക്ക് സ്വതേ ഉണ്ടാകാറുള്ള പ്രത്യേകതരം ആനന്ദവും സ്വശരീരത്തോ ടുള്ള സ്നേഹവും അവളനുഭവിക്കുന്ന സമയമായിരുന്നു അത്. ജോ ഒരു ജീവശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്നു. അയാൾ ഒരു ചെറിയ പ്രസി ദ്ധീകരണശാലയ്ക്കുവേണ്ടി ഒരു ജീവശാസ്ത്രനിഘണ്ടുവിന്റെ മൂന്നാം പതിപ്പ് പരിഷ്കരിക്കുന്ന പണിയിലായിരുന്നു. ചാക്കോ എന്തൊക്കെയാണോ അല്ലാതിരുന്നത്, അതെല്ലാമായിരുന്നു ജോ. സ്ഥിരോത്സാഹി. പ്രശ്നങ്ങൾക്കെല്ലാം പരിഹാരമുള്ളവൻ. മെലിഞ്ഞവൻ. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ, താൻ അയാളിലേക്ക് ഇരുട്ടുമുറിയിലെ ചെടി വെളി ച്ചത്തിന്റെ ഒരു കീറിലേക്കെന്നപോലെ ആകർഷിക്കപ്പെടുന്നതായി കണ്ടെത്തി.

കിട്ടിയ പണി ചെയ്തതുകഴിയുകയും മറ്റൊരു ജോലി കണ്ടെത്താനാകാതെ വരികയും ചെയ്തപ്പോൾ, തന്റെ വിവാഹത്തെക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞും പണം ചോദിച്ചും ചാക്കോ മമ്മാച്ചിക്കു കത്തെഴുതി. വിവരമറിഞ്ഞ് തകർന്നുപോയി എങ്കിലും തന്റെ സ്വർണ്ണം രഹസ്യമായി പണയംവച്ച് ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്കയയ്ക്കക്കാ നുള്ള പണം ഒപ്പിച്ചെടുത്തു അവർ. പക്ഷേ, അതു മതിയാകുമായിരുന്നില്ല; ഒരുതരത്തിലും മതിയാകുമായിരുന്നില്ല. സോഫിമോൾ ജനിച്ചപ്പോഴേക്കു തനിക്കുവേണ്ടിത്തന്നെയും മകൾക്കു വേണ്ടിയുംകൂടി ചാക്കോയെ ഉപേക്ഷിക്കാതെ തരമില്ല എന്നു മനസ്സിലായി മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയ്ക്ക് അവൾ, അയാളോടു വിവാഹമോചനമാവശ്യപ്പെട്ടു. ചാക്കോ ഇന്ത്യയിലേക്കു മടങ്ങി. അയാൾക്ക് എളുപ്പത്തിലൊരു ജോലി തരമാവുകയും ചെയ്തു. കുറച്ചുകാലം അയാൾ മലബാർ ക്രിസ്ത്യൻ കോള ജിൽ പഠിപ്പിച്ചു. പപ്പാച്ചി മരിച്ചപ്പോൾ, തന്റെ ഭാരത് ബോട്ടലിങ് സീലിങ് മെഷീനും ബാലിയോൾ തുഴയും തകർന്ന ഹൃദയവുമായി അയ്മനത്തേക്കു തിരികെയെത്തി.

ചാക്കോയെ തന്റെ ജീവിതത്തിലേക്കു മമ്മാച്ചി സന്തോഷപൂർവ്വം എതി രേറ്റു. അവരയാളെ തീറ്റിപ്പോറ്റി, അയാൾക്കായി തുന്നി, അയാളുടെ മുറി യിൽ എന്നും പുതുപൂക്കൾ കൊണ്ടുവയ്ക്കക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തി. തന്റെ അമ്മയുടെ ആരാധന അയാൾക്കു വേണമായിരുന്നു. തീർച്ചയായും അയാളത് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എന്നിട്ടും അതിന്റെ പേരിൽ ത്തന്നെ അയാളവരെ നിന്ദിക്കുകയും രഹസ്യമാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ ശിക്ഷിക്കു കയും ചെയ്തതുപോന്നു. അയാൾ, പൊണ്ണത്തടിയെയും ശാരീരികമായ ഒരു തരം ക്ഷയത്തെയും പരിപോഷിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങി. വിലകുറഞ്ഞ, പ്രിന്റുക ളുള്ള ടർലിൻ ബുഷ് ഷർട്ടുകളും വെള്ള മുണ്ടും കിട്ടാവുന്നതിൽവച്ചേറ്റവും വൃത്തികെട്ട പ്ലാസ്റ്റിക് ചെരിപ്പുകളും ധരിക്കാൻ തുടങ്ങി അയാൾ. മമ്മാച്ചിയെ കാണാൻ അതിഥികളോ ബന്ധുക്കളോ ഒരുപക്ഷേ, ഡൽഹിയിൽനിന്നുള്ള പഴയ ഏതെങ്കിലും സുഹൃത്തോ എത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, മമ്മാച്ചി കാര്യമാ യൊരുക്കിവച്ച-തന്റെ ശേഖരത്തിലെ ഏറ്റവും നല്ല പ്രേകാക്കറികൊണ്ടോ തന്റെ അനുപമമായ ഓർക്കിഡ് പുഷ്പാലങ്കാരംകൊണ്ടോ അലങ്കരിച്ചഊണുമേശയ്ക്കക്കരികെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട്, ഒരു പഴയ വണം കുത്തിക്കൊണ്ടി രിക്കുകയോ കൈമുട്ടുകളിൽ താൻ പരിപോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്ന വലിയ കറുത്ത ദീർഘചതുരാകൃതിത്തഴമ്പുകൾ ചൊറിയുകയോ ചെയ്തതുപോന്നു *ച*OGo*ബ*O.

മിക്കവാറുംതന്നെ ലഘുഭക്ഷണനേരത്തു കടന്നുവരാറുള്ള, ബേബി ക്കൊച്ചമ്മയുടെ അതിഥികൾ-കാത്തലിക ബിഷപ്പുമാരോ പാതിരിമാരോആയിരുന്നു അയാളുടെ വിശേഷാലിരകൾ. അവരുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ ചാക്കോ ചെരിപ്പു മാറ്റി, പാദത്തിലെ പഴുപ്പു വിങ്ങി അറപ്പുളവാക്കുന്ന പ്രമേഹ വണം പ്രദർശിപ്പിക്കും.

'ഈ പാവപ്പെട്ട കുഷ്ഠരോഗിയിൽ കരുണ തോന്നണമേ ദൈവമേ' എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞ് അയാളിരിക്കുമ്പോൾ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, അതിഥികളുടെ താടിയിൽ തങ്ങിപ്പോയ ബിസ്ക്കറ്റതരിയോ കായവറുത്തതിന്റെ കഷണ ങ്ങളോ എടുത്തുമാറ്റി അവരുടെ ശ്രദ്ധ ആ കാഴ്ചയിൽനിന്നു തിരിച്ചുവിടാൻ കിണഞ്ഞു പരിശ്രമിക്കും.

മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെച്ചൊല്ലി ഓരോന്നോർമ്മിക്കുന്നതായിരുന്നു മമ്മാ ച്ചിയെ യാതനപ്പെടുത്താനായി അയാൾ ആവിഷ്കരിച്ച രഹസ്യശിക്ഷാനട പടികളിൽവച്ച് ഏറ്റവും അപമാനകരവും നിന്ദ്യവും. അയാളവളെക്കുറിച്ച മിക്കവാറുംതന്നെ, അതും ഒരു പ്രത്യേകതരം അഭിമാനത്തോടെ സംസാരിച്ചു. തന്നെ വിവാഹമോചനം ചെയ്തതിന്റെ പേരിൽ താനവളെ ആരാധിക്കുന്നു എന്ന മട്ടിൽ.

'കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെട്ട ഒരാൾക്കുവേണ്ടിയാണ് അവളെന്നെ വേണ്ടെന്നു വച്ചത് ചാക്കോ പറയുമായിരുന്നു. അപ്പോഴൊക്കെയും അവനവനെയല്ല തന്നെയാണ് ആ പറച്ചിൽവഴി ചാക്കോ തരംതാഴ്ത്തിക്കാണിക്കുന്നത് എന്ന തോന്നലാണ് മമ്മാച്ചിക്കുണ്ടായത്.

സോഫിമോളുടെ കാര്യങ്ങളും പറഞ്ഞ് ചാക്കോയ്ക്ക് മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ പതിവായെഴുതി. ജോ കരുതലുള്ള ഒന്നാന്തൊരമൊരച്ഛനാണ്; സോഫിമോൾ അയാളെ കണക്കറ്റു സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ട് എന്നെല്ലാം അവർ അയാൾക്ക് ഉറപ്പുകൊടുത്തെഴുതുമ്പോൾ, ആ വസ്തുതകൾ അയാളെ ഒരേസമയം സന്തോഷിപ്പിക്കുകയും സങ്കടപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ജോയ്ക്കൊപ്പം സന്തുഷ്ടയായിരുന്നു മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ. ചാക്കോയു മായി കഴിച്ചുകൂട്ടിയ ഒരു കഷ്ടകാലാനുഭവമുള്ളതുകൊണ്ടാവാം ഉള്ളതിലും കൂടുതൽ

സന്തോഷം പ്രകടമായിരുന്നു അവരിൽ. ചാക്കോയെക്കുറിച്ച് അരു മയായിത്തന്നെ ചിന്തിച്ചുപോന്നു അവർ. പക്ഷേ, പശ്ചാത്താപമേതുമില്ലാതെ. തനിക്കാവുന്നതിന്റെ പരമാവധി മുറിപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി താനയാളെ എന്ന് ഒരിക്കലും അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞില്ല. കാരണം, താനൊരു സാധാരണക്കാരി എന്നും അയാളൊരു അനിതരസാധാരണൻ എന്നും ആണ് അവരെപ്പോഴും ചിന്തിച്ചുപോന്നത്. പതിവു ലക്ഷണങ്ങളായ വ്യഥയോ ഹൃദയത്തകർച്ചയോ ഒന്നുംതന്നെ, ചാക്കോ ആ സമയത്തോ പിന്നീടോ പ്രകടിപ്പിക്കാതിരുന്നതി നാൽ, താനും അയാളുംകൂടി തുല്യ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ചെയ്തതുപോയ ഒരു തെറ്റായിരുന്നു വിവാഹം എന്ന ഒരു നിഗമനത്തിലാണയാൾ എന്നേ അവർ ധരിച്ചുള്ളൂ. ജോയെക്കുറിച്ചവർ പറഞ്ഞപ്പോൾ വിഷമത്തോടെയാണയാൾ പിരിഞ്ഞത് എങ്കിൽക്കൂടിയും തന്റെ അദൃശ്യ സന്തതസഹചാരിക്കൊപ്പം, ആ സൗഹൃദപ്പുഞ്ചിരിയുമായി, തികച്ചും ശാന്തമായിട്ടായിരുന്നു അയാളു ടെയാ പിരിഞ്ഞുപോക്ക്. അവർ മിക്കവാറുംതന്നെ കത്തുകളെഴുതി. വർഷങ്ങൾ പോക്കെ ആ ബന്ധത്തിനു പാകത കൈവന്നു. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയെ സംബന്ധിച്ചിട ത്തോളം അതു സുഖകരമായ ഒരു നിയോഗംപോലുള്ള സൗഹൃദമായി. തന്റെ കുഞ്ഞിന്റെ അമ്മയും താൻ ജീവിതത്തിലാകെ പ്രണയിച്ച ഒര ഒരു സ്ത്രീയുമായ അവരുമായി എന്തെങ്കിലും തരത്തിലൊരു സമ്പർക്കം തര മാകാൻപാകത്തിലവശേഷിച്ച ഒരേ ഒരു വഴിയായിരുന്നു. ചാക്കോയെ സംബ ന്ധിച്ചിടത്തോളം അത്. സോഫിമോൾക്ക് സ്കൂളിൽപ്പോകാൻതക്ക പ്രായമായപ്പോൾ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ ഒരു ടീച്ചർ ട്രെയിനിങ് കോഴ്സസിൽ ചേരുകയും ഒരു ജൂനിയർ സ്കൂൾ ടീച്ചറായി ജോലി തരപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ജോയുടെ അപകടവാർത്ത അറിയുമ്പോൾ അവർ സ്റ്റാഫ്റൂമിലായിരുന്നു. കൈയിലു രിപ്പിടിച്ച ഹെൽമറ്റുമായിവന്ന ഗൗരവഭാവക്കാരനായ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ പോലീസുകാരനാണ് അവരെ വിവരമറിയിച്ചത്. ഗൗരവതരമായ ഒരു റോളിന്റെ ഓഡിഷൻ ടെസ്റ്റിനു വന്നെത്തിയ ഒരു മോശം നടനെന്നപോലെ തികച്ചും പരിഹാസ്യനായിത്തോന്നിച്ചു അയാൾ. അയാളെ കണ്ടതും പുഞ്ചിരിക്കാനാണു തോന്നിയത് തനിക്കെന്ന്

പിന്നെ അവർ ഓർത്തെടുക്കു കയുണ്ടായി. സോഫിമോളെക്കരുതി ആ ദുരന്തത്തെ ആത്മസംയമനത്തോടെ നേരി ടാൻ അവരാവതു ശ്രമിച്ചു. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞപക്ഷം, ആത്മസംയമനത്തോടെ യാണ് ആ ദുരന്തത്തെ നേരിടുന്നത് എന്നു വരുത്തിത്തീർക്കലെങ്കിലും ആവ ശ്യമായിരുന്നു അവർക്ക് അവർ ജോലിയിൽനിന്നു വിട്ടുനിന്നതേയില്ല. സോഫിമോളുടെ സ്കൂൾ ദിനചര്യകളെ യാതൊന്നും ബാധിക്കരുത് എന്നു സ്വയം ശഠിച്ചു അവർ. ഹോം വർക്സ് തീര്ക്ക് മുട്ട കഴിക്ക് പറ്റില്ല. സ്കൂളിൽ പോകാതിരിക്കാൻ പറ്റില്ല. അവർ തന്റെ വേദന തികച്ചും പ്രായോഗികമതിയായ, ചുറുചുറുക്കുള്ള സ്കൂൾ ടീച്ചറുടെ മുഖംമൂടിത്താഴെ ഒളിപ്പിച്ചുവച്ചു. കർക്കശക്കാരി സ്കൂൾ ടീച്ചറാകൃതിയിൽ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഒരു തുള. അയ്മനത്തേക്കു ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ട് ചാക്കോ എഴുതിയപ്പോൾ അവ രുടെ ഉള്ളിലെ എന്തോ ഒന്ന് ഒരു നെടുവീർപ്പോടെ ചടഞ്ഞിരുന്നു. ചാക്കോ യ്ക്കും അവർക്കുമിടയിൽ സംഭവിച്ചതൊക്കെ കണക്കിലെടുത്താൽക്കൂടിയും അവൾക്കീലോകത്ത് ഒപ്പം കിസ്മസ് ചെലവഴിക്കാനായി മറ്റൊരാളുമുണ്ടാ യിരുന്നില്ല. അതെല്ലാം കണക്കിലെടുക്കുന്തോറും അവളാ പ്രലോഭനത്തിന് കൂടുതൽ വശംവദയായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഇന്ത്യയിലേക്ക് ഒരു യാത്ര, സോഫി മോൾക്കുവേണ്ടി ചെയ്യാൻ പറ്റുന്ന ഏറ്റവും പറ്റിയ കാര്യമാണതെന്ന് സ്വയം കരുതാൻ നിർബന്ധിതയായി അവൾ. രണ്ടാം ഭർത്താവ് മരിച്ചയുടനേ, ഒന്നാം ഭർത്താവിന്റെ അടുക്കലേക്കു തിരിച്ചോടിപ്പോകുന്നതിനെ വിചിത്രമെന്നേ കരുതു തന്റെ കൂട്ടുകാരും സഹ പ്രവർത്തകരും എന്നറിയാമായിരുന്നു എങ്കിൽക്കൂടിയും, മാസത്തവണ കളായി നിക്ഷേപിച്ചിരുന്ന സമ്പാദ്യം ഇടയ്ക്കക്കുവച്ചെടുത്ത് ഒടുക്കം രണ്ട് എയർലൈൻ ടിക്കറ്റുകൾ വാങ്ങിവച്ചു മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ, ലണ്ടൻ-ബോംബെ -കൊച്ചിൻ. ജീവിച്ചിരുന്നിടത്തോളം കാലം, അന്നത്തെയാ തീരുമാനം അവരെ വേട്ട യാടി. അയ്മനം വീടിന്റെ സ്വീകരണമുറിയിലെ ചാരുള്ള കട്ടിലിൽ കിടത്തിയ തന്റെ കുഞ്ഞുമോളുടെ പടം, തന്റെ അന്ത്യദിനംവരെ അവർ കൂടെക്കൊ ണ്ടുനടന്നു. വളരെ ദൂരത്തുനിന്നേ വ്യക്തമായിരുന്നു മരിച്ചാണവൾ കിടന്നി രുന്നതെന്ന്. അസുഖമോ ഉറക്കമോ

ആയിരുന്നില്ല. അത് അവളുടെ കിടപ്പ അത്തരത്തിലായിരുന്നുവെന്നു വേണം പറയാൻ. അവളുടെ കൈകാലുകൾ വച്ചിരുന്ന രീതി. മരണത്തിന്റെ ഒരാധികാരികതയുണ്ടായിരുന്നു അതിലൊ ക്കെ. അതിന്റെ ഭയാനകമായ ഒരനക്കമില്ലായ്മ, പച്ച പാഴച്ചെടികളും പുഴയിലെ ചെളിയും അവളുടെ ഭംഗിയുള്ള തവിട്ട ചോപ്പ് തലമുടിയിലാകെ പിണഞ്ഞുകയറിയിരുന്നു. അവളുടെ തൂങ്ങിയ കൺപോളകളിൽ മീൻ കൊത്തലുകൾ(അതെയെന്നേ, അങ്ങനെയൊക്കെ ചെയ്യും പുഴയാഴത്തിലെ മീനുകൾ. അവ എന്തും ഒന്നു കൊത്തി പരിശോ ധിക്കും). ചരിഞ്ഞ ഉല്ലാസ അക്ഷരങ്ങളിൽ ഹോളിഡേ1 എന്നാർത്തുവിളി ക്കുമ്പോലുള്ള അവളുടെ ഇളംനീല കോർഡ്റൊയി പിനാഫോർ. വെള്ള ത്തിലൊരുപാടു നേരം കിടന്നതുകൊണ്ട് അലക്കുകാരന്റെ തള്ളവിരൽ പോലെ ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞിരുന്നു അവൾ. നീന്തുന്നതെങ്ങനെയെന്നു മറന്നുപോയ സ്പോഞ്ച്കണക്കുള്ള ഒരു ജല കന്യക. കുഞ്ഞുമുഷ്ടിയിൽ ഭാഗ്യം വരാനായി ഇറുകെപ്പിടിച്ചിരുന്ന വെള്ളിക്കെ യുറ. വെള്ളിക്കെയുറ പാനപാത്രമാക്കിയോൾ, ശവമഞ്ചലിൽ കളിവണ്ടി സൂക്ഷിച്ചോൾ സോഫിമോളെ അയമനത്തേക്കു കൊണ്ടുപോകാൻ തോന്നിയതിന് ഒരി ക്കലും മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ സ്വയം മാപ്പനുവദിച്ചില്ല. വാരാന്ത്യത്തിൽ, അവളെയവിടെ തനിച്ചാക്കി, തങ്ങളുടെ മടക്കയാത്രാടിക്കറ്റ് ഉറപ്പാക്കാനായി ചാക്കോയ്ക്കൊപ്പം കൊച്ചിയിലേക്കു പോകാൻ തോന്നിയതിനും.

കായലുമായി ചേരുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി മീനച്ചിലിന് വീതി കൂടുന്നയിടത്ത് ഒരു വെള്ളക്കാരി കുഞ്ഞിന്റെ ശവശരീരം ഒഴുകിനടക്കുന്നുവെന്ന വാർത്ത, രാവിലെ ഏതാണ്ട് ഒരൊമ്പതു മണിക്കു മമ്മാച്ചിയെയും ബേബിക്കൊച്ചമ്മ യെയും തേടിയെത്തി. എസ്തതയെയും റാഹേലിനെയും അപ്പോഴും കാണാ നില്ലായിരുന്നു.

രാവിലത്തെ പതിവ് ഗ്ലാസ് പാലിനായി കുട്ടികൾ മൂന്നു പേരും അന്നേദിവസം അതുവരെയും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. നീന്താനായി പുഴക്കരയ്ക്കുപോയി ട്ടുണ്ടാവും അവരെന്നു കരുതി മമ്മാച്ചി അസ്വസ്ഥയായി. തലേന്നു പകൽ മുഴുവനും രാത്രിയുടെ നല്ലൊരു ഭാഗവും മഴ തകർത്തു പെയ്തിരുന്നു. തികഞ്ഞ അപകടകാരിയാണു പുഴ ഇത്തരമവസ്ഥകളിൽ എന്ന് മമ്മാച്ചി ക്കറിയാമായിരുന്നു. പിളേളരെ തെരയാനായി ബേബിക്കൊച്ചമ്മ കൊച്ചുമറി യയെ അയച്ചു. പക്ഷേ, അവർ തിരികെവന്നു പിളേളരില്ലാതെ, വല്യപാപ്പന്റെ സന്ദർശനത്തിനുശേഷം അതേത്തുടർന്നുണ്ടായ പ്രശ്നങ്ങൾക്കിടെ എപ്പോ ഴാണു കുട്ടികളെ അവസാനമായി കണ്ടതെന്ന് ആർക്കും ഓർത്തെടുക്കാ നായില്ല. ആരുടെ മനസ്സിലും അവർക്കായിരുന്നില്ല അന്നേരം പ്രാധാന്യം. ഒരു പക്ഷേ, രാത്രിതൊട്ടേ അവരെ കാണാതായതാകാം.

അമ്മുവിനെ അപ്പോഴും അവളുടെ കിടപ്പുമുറിയിൽ പൂട്ടിയിട്ടിരിക്കുക യായിരുന്നു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ കൈയിലായിരുന്നു താക്കോലുകൾ. കുട്ടികളെവിടെ പോയിട്ടുണ്ടാവും എന്നതിനെക്കുറിച്ച് അമ്മുന് വല്ല ധാരണയു മുണ്ടോ എന്ന് വാതിൽക്കൽ ചെന്നുനിന്നു വിളിച്ചുചോദിച്ചു അവർ. തന്റെ ശബ്ദത്തിൽ പരിഭ്രാന്തി നിഴലിക്കാതിരിക്കാനും സ്വാഭാവികമായ ഒരന്വേ ഷണം മാത്രമായതു തോന്നിക്കാനുമവർ ആവതു ശ്രമിച്ചു. രോഷവും തനിക്കു സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിലെ അവിശ്വസനീയതയും-അതായത് പതി നഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിലെങ്ങോ ഉള്ള വീട്ടുകാർ കുടുംബത്തിലെ ഭ്രാന്തനെ ചങ്ങല യ്ക്കു പൂട്ടി വീട്ടിനകത്തിടുന്നതിനുതുല്യമായ തന്റെ അവസ്ഥ-കാരണം അമ്മു പരസ്പരബന്ധമില്ലാതെയാണു മറുപടി പറഞ്ഞത്. സോഫിമോളുടെ ശരീരം അയമനത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്നതിനെത്തുടർന്ന് തങ്ങൾക്കുചുറ്റുമുള്ള ലോകമപ്പാടെ തകർന്നു നിലംപതിച്ചതിനനുബന്ധമായി, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അവളെ പൂട്ടുതുറന്നുവിട്ടപ്പോൾ, അപ്പോൾ മാത്രമാണ് അമ്മുവിന് തന്റെ കലി മാറ്റിവച്ച് എന്താണു സംഭവിച്ചത് എന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധത്തി ലേക്കെത്താനുള്ള ഒരു ശ്രമമെങ്കിലും നടത്താനായത്. കാര്യങ്ങളെ വ്യക്ത മായി വിശകലനംചെയ്തതു നോക്കാനവളെ പേടിയും ആശങ്കയും നിർബ ന്ധിതയാക്കി. അപ്പോൾ മാത്രമാണ് തന്റെ കിടപ്പുമുറിയുടെ വാതിൽക്കൽ വന്നുനിന്ന് എന്തിനാണവളെ പൂട്ടിയിട്ടിരിക്കുന്നത് എന്നവളുടെ ഇരട്ടക്കുട്ടി കൾ ചോദിച്ചപ്പോൾ, താനവർക്കു നല്കിയ മറുപടി അവൾക്കോർമ്മവന്നത്. അത്രയൊന്നും ആഴത്തിലുദ്ദേശിക്കാതെ അലസമായി അവൾ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ.

'നിങ്ങളാണ് ഒക്കത്തിനും കാരണം' അമ്മു ആക്രോശിച്ചു: "നിങ്ങളി ല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ ഈ കിടപ്പ് കിടക്കേണ്ടിവരുമായിരുന്നില്ല എനിക്ക് ഇങ്ങ നൊന്നും സംഭവിക്കുമായിരുന്നില്ല! പണ്ടേക്കുപണ്ടേ സ്വതന്ത്രയായേനെ ഞാൻ ജനിച്ചന്നുതന്നെ വല്ല അനാഥാലയത്തിലുംകൊണ്ടു തള്ളണ്ടതായി രുന്നു നിങ്ങളെ എന്റെ കഴുത്തിനുചുറ്റും തിരികല്ലുപോലെ തുങ്ങിക്കിടപ്പല്ലേ രണ്ടും!'

അവർ വാതിലിനരികെനിന്നു പമ്മന്നതും പരുങ്ങുന്നതും അവൾ കാണു ന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആകെ അമ്പരന്നുപോയ ഒരു പ്രഫും ലവ് ഇൻ ടോക്കി യോയിലെ ഒരു ജലധാരയും. പേടിച്ചരണ്ടുപോയ, ദൈവത്തിനുമാത്രമറിയാ വുന്ന എന്തിന്റെയോ എല്ലാം സ്ഥാനപതികളായ ഇരട്ടക്കുഞ്ഞുങ്ങൾ. ബഹു മാനപ്പെട്ട അംബാസഡർ ഇ. പെൽവിസും എസ്. ഇൻസെക്സ്റ്റും. 'കടന്നുപൊക്കോളണം രണ്ടും. എന്നെ എന്റെ പാട്ടിനുവിട്ടിട്ട് ഒന്നു പോയിത്തൊലഞ്ഞുടെ നിങ്ങക്ക്?'

അതാണവർ പോയത്.

കുട്ടികളെച്ചൊല്ലിയുള്ള തന്റെ ചോദ്യത്തിനുത്തരമായി, കിടപ്പുമുറിയുടെ വാതിലിന്മേലുള്ള ഒരിടിമാത്രം അമ്മുവിൽനിന്നു കിട്ടിയപ്പോൾ, ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മ അവിടം വിട്ടുപോയി. രാത്രിയിലെ സംഭവവികാസങ്ങളും കാണാതായ കുട്ടികൾക്കുമിടയിലെ, ആരും കൃത്യമായി ധരിക്കാതെപോയ പരസ്പര ബന്ധം കമേണ അമ്മുവിനു വ്യക്തമാകാൻ തുടങ്ങി. അതോടെ അവളുടെ ഉള്ളിൽ മെല്ലെ ഭീതി രൂപപ്പെടുകയായി.

തലേന്ന് ഉച്ച തിരിഞ്ഞപ്പോൾമുതൽ തുടങ്ങിയതായിരുന്നു മഴ, അതുവ തെയും ചൂടുപിടിച്ചുനിന്ന പകൽ പെട്ടെന്നിരുണ്ടു, തട്ടലും മുട്ടലും മുരളലും തുടങ്ങി ആകാശം. പ്രത്യേകിച്ചൊരു കാരണവുമില്ലാതെതന്നെ മോശം മാന സികാവസ്ഥയിലായിരുന്ന കൊച്ചുമറിയ് ഒരു വലിയ മീൻ പ്രാകൃതമായി വൃത്തിയാക്കുകയായിരുന്നു. അടുക്കളയിലെ തന്റെ പൊക്കം കുറഞ്ഞ സ്റ്റുളിൽ വലിഞ്ഞുകേറിനിന്നുകൊണ്ട്. മീൻചെതുമ്പലുകളുടെ ഒരു നാറ്റ കൊടുങ്കാറ്റ്. അവരുടെ മേക്കാമോതിരങ്ങൾ ഘോരമായാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അടുക്കളയാകെ പറന്നുനടന്നു മീൻചെതുമ്പലുകൾ. കെറ്റിലിലും ഭിത്തി യിലും പച്ചക്കറികളുടെ തൊലികളയുന്ന ഉപകരണത്തിന്മേലും റഫ്രിജറേറ്റ റിന്റെ പിടിയിലും ഒക്കെ തെറിച്ചുവീണുകൊണ്ടിരുന്നു ചെതുമ്പലുകൾ. അടു ക്കളവാതിലക്കൽ ആകെ നനഞ്ഞുകുതിർന്നും വിറച്ചും വെല്യപാപ്പൻ വന്നു നില്ക്കുന്നതു കണ്ടില്ലെന്നു നടിച്ചു അവരാദ്യം. അയാളുടെ ശരിക്കുള്ള കണ്ണ്, അതാകെ ചുവന്നു കലങ്ങിയിരുന്നു. അന്നേ ദിവസം മുഴുവൻ കുടിക്കുക യായിരുന്നു അയാളെന്നു തോന്നി. അവരുടെ കാഴ്ചയിൽ പെടും എന്നു കരുതി ഒരു പത്തു മിനിട്ടയാൾ കാത്തു. മീൻപണി കഴിഞ്ഞ് അവർ ഉള്ളിപ്പ ണിയിലേക്കു തിരിഞ്ഞ്പ്പോൾ, അയാൾ മുരടനക്കി, മമ്മാച്ചി എവിടെ എന്നു ചോദിച്ചു. അയാളെ

ആട്ടിപ്പായിക്കാൻ കൊച്ചുമറിയ ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും അയാൾ പോയില്ല. സംസാരിക്കാനായി ഓരോ തവണ അയാൾ വാ തുറ ക്കുമ്പോഴും, അയാളുടെ ശ്വാസത്തിലെ ചാരായത്തിന്റെ മണം തന്നെ ചുറ്റിക കൊണ്ടെന്നപോലെ അടിക്കുന്നതായാണ് കൊച്ചുമറിയയ്ക്കക്കനുഭവപ്പെട്ടത്. ഇത്തരമൊരവസ്ഥയിൽ അവരയാളെ മുമ്പൊരിക്കലും കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരു ന്നില്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവർക്കല്പമൊരു പേടി തോന്നി. കാര്യമെന്താ ണെന്നതിനെച്ചൊല്ലി ഒരേകദേശരൂപം ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് മമ്മാച്ചിയെ വിളിക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്ന് ഒടുക്കം അവർ തീരുമാനിച്ചു. എന്തൊക്കയോ പുലമ്പുന്ന വെല്യപാപ്പനെ, ഇരമ്പിപ്പെയ്യുന്ന മഴയത്ത് പിൻവശമുറ്റത്ത് നിർത്തി അവൾ വാതിലടച്ചു. ഡിസംബർ മാസമായിരുന്നെങ്കിലും ജൂണി ലെന്നപോലായിരുന്നു മഴ, പിറ്റേന്ന് പ്രതക്കാരതിനെ വിളിച്ചത് സൈക്ലോണിക് ഡിസ്റ്റർബൻസ് എന്ന്. പക്ഷേ, ആ നേരമായപ്പോഴേക്കു പ്രതം വായിക്കാ നുള്ള നേരവും മനസ്സുമൊക്കെ കൈമോശം വന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. എല്ലാ വർക്കും. ഒരുപക്ഷേ, വല്യപാപ്പനെ അടുക്കളവാതിൽക്കലേക്കു തള്ളിവിട്ടതും ആ മഴയാവാം. അയാളെപ്പോലൊരു അന്ധവിശ്വാസിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, കാലംതെറ്റിവന്ന അകാരണമായ കനത്തമഴ, രോഷാകുലനായ ദൈവം പറ ഞ്ഞുവിട്ട ഒരു ദുശ്ശകുനമായിരുന്നിരിക്കാം. കുടിച്ചു ലക്കുകെട്ടുനില്ക്കുന്ന ഒരന്ധവിശ്വാസിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, അത് ലോകാവസാനത്തിന്റെ തുടക്കംതന്നെയായിട്ടാവാം അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടാവുക. ഒരുതരത്തിൽ പറ ഞ്ഞാൽ അതങ്ങനെ തന്നെയായിരുന്നുതാനും. അരികു വളച്ചു തുന്നിയ വിളർത്ത പിങ്ക് ഡസിങ് ഗൗണും പെറ്റിക്കോട്ടും ഇട്ട മമ്മാച്ചി അടുക്കളയിലെത്തിയപ്പോൾ, അയാൾ അടുക്കളയിലേക്കുള്ള പടികൾ കയറിച്ചെന്ന് തന്റെ പണയക്കണ്ണ് എടുത്തുനീട്ടി. അയാളതെടുത്ത് കൈത്തലത്തിൽ പിടിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. താന്തർഹിക്കുന്നില്ല. മമ്മാച്ചി അതു തിരികെ എടുക്കണം എന്നു പറഞ്ഞു അയാൾ. അയാളുടെ ഇടതു കൺപോള, ശൂന്യമായ കൺകുഴിക്കു മേലേക്കു തുങ്ങിനിന്ന് പൈശാചിക മായി ചിമ്മി,

അയാൾ ഇനി പറയാൻപോകുന്നതൊക്കെയും അതിബ്യഹ ത്തായ ഒരു തമാശയുടെ ഭാഗമാണെന്നമട്ടിൽ. താൻ രാവിലെ കൊടുത്ത ഒരു കിലോ കുത്തരിയോ മറ്റോ തിരിച്ചു തരാൻവന്നതാണ് വല്യപാപ്പൻ എന്നു ധരിച്ച മമ്മാച്ചി കൈ നീട്ടിക്കൊണ്ട് 'എന്താ അത്?' എന്നു ചോദിച്ചു. 'അതയാളുടെ കണ്ണാ, സ്വന്തം കണ്ണിലെ ഉള്ളിക്കണ്ണീരിനിടയിലൂടെ കൊച്ചുമറിയ ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു. അതിനകം മമ്മാച്ചി, ആ കണ്ണാടിക്കണ്ണ തൊട്ടുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതിന്റെ വഴുക്കുന്ന കാഠിന്യത്തിൽ തൊട്ടതും അവർ ശടേന്ന് കൈ പിൻവലിച്ചു. അതിന്റെ മാർബിൾ വഴുവഴുപ്പ് മമ്മാച്ചി ദേഷ്യത്തിൽ മഴയൊച്ചയോടു ചോദിച്ചു. "നീ കുടിച്ചിട്ടുണ്ടോ, എങ്ങനെ ധൈര്യം വന്നു നിനക്കെന്റെ മുമ്പിലീ അവസ്ഥയിൽ വരാൻ? അവര് തപ്പിത്തടഞ്ഞ് സിങ്കിനടുത്തേക്കു പോയി പരവന്റെ കണ്ണിലെ ദ്രാവകനനവ് സോപ്പിട്ടുകഴുകിക്കളഞ്ഞു. കഴുകിക്കഴിഞ്ഞശേഷം അവർ കൈ മണത്തുനോക്കി. കൊച്ചുമറിയ ഒരു പഴയ അടുക്കളത്തുണി വെല്യപാപ്പനു തോർത്താനായി കൊടുത്തു. അടുക്കളയുടെ ഏറ്റവും മുകളിലെ പടിയിൽ, ചരിഞ്ഞ മേലക്കുരത്താഴെ, അതായത് തൊട്ടുകൂടാവുന്നവർക്കുവേണ്ടിയുള്ള തന്റെ അടുക്കളയുടെ ഏതാണ്ടകത്തെന്നോണം, മഴയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ട തോർത്തിക്കൊണ്ടയാൾ നിന്നിട്ടും കൊച്ചുമറിയ എതിരൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. ഒട്ടൊന്നു ശാന്തനാകാൻ തുടങ്ങവേ, വെല്യപാപ്പൻ കണ്ണതിന്റെ സ്വസ്ഥാ നത്തു തിരികെവച്ചു. എന്നിട്ട് സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങി. തന്റെ കുടുംബത്തി നായി മമ്മാച്ചിയുടെ കുടുംബം എന്തെന്തുപകാരങ്ങൾ ചെയ്തിരിക്കുന്നു എന്ന് എണ്ണിപ്പെറുക്കിയാണ് അയാൾ തുടങ്ങിയത്. ഓരോ തലമുറയും അതാതു തലമുറയ്ക്കക്കായി ചെയ്തതുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട് ഓരോന്ന്. റെവറെൻഡ് ഇ. ജോൺ ഐപ് കുടികിടപ്പവകാശമായി വെല്യപാപ്പന്റെ അച്ഛൻ കേളന് കൊടുത്ത സ്ഥലത്താണ് അവരുടെ കുടിൽ നില്ക്കുന്നത്. അയാളുടെ കണ്ണ്, അതയാൾക്കു കൊടുത്തത് മമ്മാച്ചിയാണ്. മമ്മാച്ചിതന്നെയാണ് വെളുത്തയെ പഠിക്കാനയച്ചതും അവന് ഒരു പണി തരമാക്കിയതും. അയാളുടെ കുടിച്ചന്തംമറിയലിൽ അസ്വസ്ഥയായിരുന്നെങ്കിലും തന്റെയും തന്റെ

കുടുംബത്തിന്റെയും ക്രിസ്ത്യൻ അത്യുദാരത വിളിച്ചറിയിക്കുന്ന വീരകഥകേൾക്കലിൽ അവരൊട്ടും വിമുഖത കാട്ടിയില്ല. തുടർന്ന് താൻ കേൾ ക്കാൻപോകുന്നതെന്താവും എന്നതിനെക്കുറിച്ച് അവർക്കൊരെത്തും പിടിയും കിട്ടിയിരുന്നുമില്ല. പെട്ടെന്ന് വല്യപാപ്പൻ കരയാൻ തുടങ്ങി. അയാളുടെ പാതിശരീരം കരഞ്ഞു. അയാളുടെ യഥാർത്ഥകണ്ണിൽ കണ്ണീർ കുടുകുടാ നിറഞ്ഞു. കണ്ണീരയാളുടെ കറുത്തകവിളിൽ തിളങ്ങി നിന്നു. മറ്റേ കണ്ണുകൊണ്ട് അയാൾ കല്ലുപോലെ നോക്കി മുന്നിലേക്ക് ജാതി യെച്ചൊല്ലി പിന്നോക്കം നടന്നിരുന്ന നാളുകളും കണ്ടിട്ടുള്ള ഒരു പഴങ്കാല പരവൻ, സ്നേഹത്തിനും കൂറിനും ഇടയിൽ പിച്ചിച്ചീന്തപ്പെട്ട അങ്ങനെനിന്നു. പെട്ടെന്ന് അയാളെ ഭീതി ഗ്രസിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഉള്ളിൽനിന്ന് അയാൾ വാക്കുകൾ പുറത്തേക്കു കുടഞ്ഞിട്ടു. താൻ കണ്ടതൊക്കയും അയാൾ മമ്മാച്ചിയോടു പറഞ്ഞു. ഓരോ രാത്രിയും പുഴകടന്ന് അക്കരയ്ക്കു പോകുന്ന കുഞ്ഞുവള്ളം. അതിലുണ്ടായിരുന്നവർ. നിലാവത്തു തൊലി തൊലിയോടു തൊട്ട്, പരസ്പരം ഇഴുകിച്ചേർന്നുനില്ക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീയുടെയും പുരുഷ ന്റെയും കഥ. അവർ കരിസായ്പിന്റെ വീട്ടിലേക്കാണു പോകുന്നത്. വെല്യപാപ്പൻ പറഞ്ഞു. ആ വെള്ളക്കാരന്റെ പ്രേതം ബാധിച്ചിരിക്കുകയാണവരെ. വെല്യ പാപ്പൻ തന്നോടു ചെയ്തതിനുള്ള കരിസായ്പിന്റെ പ്രതികാരമാണത്. ഉപേ ക്ഷിച്ചനിലയിലുള്ള റബ്ബർ എസ്റ്റേറ്റിലേക്ക് ചതുപ്പിൽനിന്നുമുള്ള, കുത്തനെ യുള്ള വഴി, അതിനരികിലെ മരക്കുറ്റിയിലാണ് വള്ളം(എസ്തത ഇരുന്നതും റാഹേൽ കണ്ടുപിടിച്ചതും) കെട്ടുന്നത്. അതവിടെ കിടക്കുന്നതയാൾ കണ്ടി ട്ടുണ്ട്. എല്ലാ രാത്രികളിലും. വെള്ളത്തിൽ ആടിയുലഞ്ഞ് ശൂന്യമായി പ്രണ യികളുടെ തിരിച്ചുവരവും കാത്ത്. മണിക്കൂറുകളോളം അതവിടെ കാത്തു കിടക്കും. ചെലപ്പോ നീളൻപുല്ലുവകഞ്ഞവർ പുറത്തുവരുന്നതു വെളു പ്പാൻകാലത്താണ് വെല്യപാപ്പൻ സ്വന്തം കണ്ണുകൊണ്ടു കണ്ടിട്ടുണ്ട് അവരെ. മറ്റുള്ളവരും കണ്ടിട്ടുണ്ട് അവരെ. ഗ്രാമത്തിനു മുഴുവനും അറിയാം ഇപ്പോ ഇതെല്ലാം. മമ്മാച്ചിയുമിതറിയാൻ വലിയ കാലതാമസം ഒന്നും ഉണ്ടാവില്ല. ആരെങ്കിലും പറഞ്ഞറിയാനിടവരുംമുമ്പ്, താൻതന്നെ

പറഞ്ഞേക്കാം എല്ലാം എന്നു കരുതി വന്നതാണ് വെല്യപാപ്പൻ, ഒരു പരവൻ എന്നനിലയ്ക്കും കടം വാങ്ങിയ ശരീരഭാഗങ്ങളുമായി കഴിയുന്ന ഒരു മനുഷ്യനെന്നനിലയ്ക്കക്കും അതു തന്റെ കടമയാണെന്നയാൾ കരുതി. പ്രണയികൾ. അയാളുടെയും അവരുടെയും അരക്കെട്ടുകളിൽനിന്നു പിറ ന്നവർ. അയാളുടെ മകനും അവരുടെ മകളും. ചിന്തിക്കാൻപോലുമാകാത്ത തിനെ ചിന്തനീയമാക്കി അവർ. അസാദ്ധ്യമായതിനെ നടപ്പിലാക്കി. വെല്യപാപ്പൻ സംസാരിക്കുകയും വിതുമ്പുകയും ഓക്കാനിക്കുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടേയിരുന്നു. അയാളുടെ വായ അനങ്ങിക്കൊണ്ടേയിരുന്നു. അയാൾ പറയുന്നതൊന്നും കേൾക്കാനാകുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല മമ്മാച്ചിക്ക് മുഴക്കമേറിവന്ന മഴയൊച്ച അവരുടെ തലയ്ക്കകത്ത് പൊട്ടിത്തെറിച്ചു. തന്റെ അലർച്ചപോലും അതു കാരണം അവർ കേട്ടില്ല. അരികു വളച്ചു തുന്നിയ ഡസിങ് ഗൗണിട്ട, നരച്ച, നേർത്ത തലമുടി എലിവാലുപോലെ പിന്നിയിട്ട ആ വൃദ്ധ മുന്നോട്ടാഞ്ഞ് തന്റെ സർവ്വശക്തി യുമെടുത്ത് വെല്യപാപ്പനെ പിന്നോക്കം തള്ളി. അയാൾ അടുക്കളപ്പടികളി ലൂടെ പിന്നോട്ടുരുണ്ട നനമണ്ണിൽ നീണ്ടുനിവർന്നു വീണുകിടന്നു. അയാ ളാകെ അമ്പരന്നുപോയിരുന്നു. തൊട്ടുകൂടായ്മക്കാരനായി വിലക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള താൻ, തൊട്ടുതീണ്ടപ്പെട്ടതിലുള്ള അമ്പരപ്പ. അതും ഇത്തരമൊരു സന്ദർഭ ത്തിൽ. കൂടാതെ, ശാരീരികമായി തകർക്കാനാകാത്ത ഒരു കൊക്കുണിന കത്തു പെട്ടുപോയതിന്റെ അമ്പരപ്പും. അടുക്കളയ്ക്കരികെകുടി പോവുകയായിരുന്നു ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ബഹളം കേട്ടു. മമ്മാച്ചി മഴയ്ക്കുനേരേ ഥു!ഥു!ഥു! എന്ന് നീട്ടിത്തുപ്പുന്നതും വെല്യപാപ്പൻ, ചെളിയിൽകുളിച്ച ഇഴഞ്ഞും വിതുമ്പിയും കിടക്കുന്നതുമായ കാഴ്ചയാണ് അവർ കണ്ടത്. മകനെ കൊന്നുകളയാനും തയ്യാറാണു താൻ എന്നു പറഞ്ഞ്, അവന്റെ ഓരോ അവയവവും ചീന്തിക്കീറാനും തയ്യാറാണ് താൻ എന്നുപറഞ്ഞ് വെല്യപാപ്പൻ. "കുടിച്ചുലക്കുകെട്ട പട്ടി! നൊണയൻ പരവൻ' എന്നൊക്കെ ആക്രോ ശിക്കുകയായിരുന്നു മമ്മാച്ചി. വല്യപാപ്പൻ പറഞ്ഞ കഥ കൊച്ചുമറിയ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു ആ

ബഹളത്തിനിടയ്ക്ക് പെട്ടെന്നുതന്നെ, അത്തരമൊരു സന്ദർഭ ത്തിന്റെ അനന്തസാദ്ധ്യതകൾ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. പക്ഷേ, പെട്ടെന്നുതന്നെ അവർ, തന്റെ ചിന്തകൾക്കുമേൽ തൈലംകൊണ്ട് അഭി ഷേകം നടത്തി. അവർ പൂത്തിറങ്ങി. അമ്മുന് അവളുടെ പാപങ്ങളുടെ പേരി ലുള്ള ദൈവശിക്ഷയായും ഒപ്പംതന്നെ, ജാഥയിൽവച്ച് വെളുത്തയും അവന്റെ ആളുകളും തന്നെ മൊതലാളി മറിയക്കുട്ടി എന്നൊക്കെ നിന്ദിച്ചും കൊടി വീശാമ്പറഞ്ഞും പരിഹസിച്ചതിന്റെ പേരിലുള്ള തന്റെ പ്രതികാരമായും അവ രതിനെ കണക്കാക്കി. അവർ വേഗംതന്നെ കപ്പലിറക്കി. ഒരു പാപത്തിന്റെ തായ കടലിലൂടെ മുന്നേറുന്ന നന്മയുടെ ഒരു കപ്പൽ.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ തന്റെ ഭാരിച്ച കൈകൊണ്ടു മമ്മാച്ചിയെ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു. എന്നിട്ട് സൗമ്യമായി പറഞ്ഞു, "ഇതെല്ലാം സത്യമായിരിക്കുമെന്നേ. അതി നെല്ലാം കഴിയും അവൾക്ക്. അങ്ങനെതന്നാ അവന്റെ കാര്യോം. ഇത്തര മൊരു കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് നൊണ പറഞ്ഞിട്ട വെല്യപാപ്പനെന്നാ കിട്ടാനാ? മമ്മാച്ചിക്കു കുടിക്കാനൊരു ഗ്ലാസ് വെള്ളവും ഇരിക്കാനൊരു കസേ രയും കൊണ്ടുവരാൻ കൊച്ചുമറിയയോടു പറഞ്ഞു ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. പറഞ്ഞതുതന്നെ പിന്നേം പറയിച്ചു. അവർ വെല്യപാപ്പനെക്കൊണ്ട്. എന്നിട്ട ഇടയ്ക്കക്കിടയ്ക്കൊക്കെ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ കഥപറച്ചിൽ നിർത്തിച്ച് ആരുടെ വള്ളം, എത്ര തവണ, എത്ര കാലമായിക്കാണും അത് അക്കരയ്ക്കു പോക്കു തുടങ്ങിയിട്ട് തുടങ്ങിയ വിശദാംശഗേഖരണം നടത്തി. വെല്യപാപ്പൻ പറഞ്ഞുതീർന്നപ്പോൾ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ മമ്മാച്ചിയുടെ നേരേ തിരിഞ്ഞു പറഞ്ഞു, ''അവൻ പോയേ പറ്റു. ഇന്നു രാത്രിതന്നെ. ഇതിനീം കൂടുതൽ കൊഴപ്പത്തിലാകുന്നതിനുംമുമ്പ് നമ്മളെല്ലാം ഇതിൽ പെട്ട മുഴുവനായും തകരുന്നതിനും മുമ്പ് വേണം അത്.' പിന്നെ, സ്കൂളിൽ പഠിക്കുന്ന പെൺകുട്ടികളുടേതുപോലൊരു ഞെട്ടൽ ഞെട്ടി അവർ, എന്നിട്ടു പറഞ്ഞു, ''അവൾക്കാ മണം എങ്ങനെ സഹിക്കാ മ്പറ്റിക്കാണും? ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടില്ലേ? *ഈ* പരവന്മാര്ക്കൊരു പ്രത്യേക മണമുണ്ട്. ഭീകരതയുടെ ചുരുളഴിയുകയായി, ആ

ഗന്ധനിരീക്ഷണത്തിലൂടെ, ആ കുഞ്ഞു സവിശേഷവിശദാംശത്തോടെ. കുടിച്ചു ലക്കുകെട്ടും നനഞ്ഞൊലിച്ചും ചെളിയിൽ കുഴഞ്ഞും മഴയത്തു നില്ക്കുന്ന ആ ഒറ്റക്കണ്ണൻ വയസ്സൻ പരവന്റെ നേർക്കുള്ള മമ്മാച്ചിയുടെ കലി, അതോടെ തന്റെ മകൾക്കും അവളുടെ ചെയ്തിക്കും നേരേയുള്ള തണുത്ത പുച്ഛമായി ഉറഞ്ഞുകൂടുകയായി. ഒരു വൃത്തികെട്ട കൂലിപ്പണിക്കാ രൻ മാത്രമായ ഒരുത്തനുമായി തന്റെ മകൾ ചെളിയിൽ നഗ്നയായി കിടന്ന ഇണ ചേരുന്നത് അവർ സങ്കല്പിച്ചുനോക്കി. അവരത് വിശദാംശങ്ങളോടെ മനസ്സിൽ കണ്ടു. തന്റെ മകളുടെ മുലകളിൽ ഒരു പരവന്റെ കറുത്ത പരു ക്കൻ കൈ. അവളുടെ വായയോട് ചേരുന്ന അയാളുടെ വായ. അവളുടെ അകത്തിവച്ച കാലുകൾക്കിടയിൽ ഉയർന്നുതാഴുന്ന അവന്റെ കറുത്ത ചന്തി. അവരുടെ ശ്വാസത്തിന്റെ ഒച്ച. അവന്റെയാ പ്രത്യേക പരവൻമണം. ജന്തു *ക്കളെപ്പോലെ* അങ്ങനെ ചിന്തിച്ച മമ്മാച്ചിക്ക് ഓക്കാനം വന്നു ചൂടുകാലത്ത് ആൺനായയും പെൺനായയും ചെയ്യുമ്പോലെ. മകന്റെ കാര്യത്തിലെ, "ആൺ' ആവശ്യങ്ങളോടുള്ള അവരുടെ സഹിഷ്ണുത, അതാവാം മകൾക്കു നേരേയുള്ള അനിയന്ത്രിതമായ അവരുടെ കലിക്കുള്ള ഇന്ധനമായത്. എത്രയോ തലമുറകളാണ് (അന്തിയോക്കിയോയിലെ പാത്രിയാർക്കീസ് നേരിട്ടനുഗ്രഹിച്ച പുണ്യൻ കുഞ്ഞ്, ഒരു ഇംപീരിയൽ എന്റമോളജിസ്റ്റ്, ഓക്സ്ഫോർഡിൽനിന്നുള്ള ഒരു റോഡ്സ് സ്കോളർ)അവളുടെ പ്രവൃത്തി മൂലം കളങ്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ഇനിയുള്ള തലമുറക്കാരെയെല്ലാം ചൂണ്ടിക്കാ ണിച്ച് ഇന്നീ നേരംമുതൽ, കല്യാണങ്ങളിലും ശവമടക്കലുകളിലും മാമോ ദീസപിറന്നാൾപാർട്ടികളിലുമെല്ലാംവച്ച്, ജനം ഓരോന്നു പറയും. അവർ പരസ്പരം തോണ്ടി ഓരോന്നു പിറുപിറുക്കും. എല്ലാത്തിന്റെയും അവസാ നമാണിനോടെ. മമ്മാച്ചിക്കു നിയന്ത്രണം നഷ്ടപ്പെട്ടു. രണ്ടു വയസ്സി സ്ത്രീകൾ, തങ്ങൾക്കാകുമായിരുന്നതു ചെയ്തതു അവർ. മമ്മാച്ചിയുടെവക വൈകാരികത. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ വക പദ്ധതി. കൊച്ചുമറിയ അവരുടെ ഇത്തിരിപ്പോന്ന ഉപനേസനാപതി. അവർ

അമ്മുവെന (സൂത്രത്തിൽ കിടപ്പുമുറിയിലാക്കിയശേഷം) പൂട്ടിയിട്ടു. എന്നിട്ട് വെളുത്തയെ വിളിക്കാനാലെ അയച്ചു. ചാക്കോ വരുംമുമ്പ് അവനെ പറഞ്ഞുവിടണം അയ്മനത്തുനിന്നെങ്ങനെയും എന്നവർക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. ചാക്കോയുടെ സമീപനം എങ്ങനെയാവും എന്നത് അവരുടെ ഊഹാപോഹങ്ങൾക്കപ്പുറ ത്തായിരുന്നു. നിലതെറ്റിയ കുഴഞ്ഞുമറിഞ്ഞ പമ്പരംപോലെ കാര്യങ്ങളെല്ലാം കൈവി ട്ടുപോയതും ആ വഴിയേ പോയവരെല്ലാം അതിന്റെ പ്രഹരമേല്ക്കേണ്ടിവ ന്നതും ചാക്കോയും മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയും കൊച്ചിയിൽനിന്ന് തിരികെവന്ന പ്പോഴേക്കും വല്ലാതെ വൈകിപ്പോയതും ഒന്നും അവരുടെ രണ്ടാളുടെമാത്രം തെറ്റുകൊണ്ടായിരുന്നില്ല. അപ്പോഴേക്ക് ഒരു മുക്കുവൻ കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു സോഫിമോളെ.

ഒന്നയാളെ മനസ്സിൽ കണ്ടുനോക്കു.

ജീവിതകാലമത്രയും താനറിഞ്ഞ പുഴയുടെ വായിലേക്ക് അതിരാവിലെ വള്ളത്തിലയാൾ പുറപ്പെടുകയാണ്. തലേരാത്രിയിലെ മഴ കാരണം അപ്പോ ഴുമത ഗതിവേഗം കൂടി വീർത്തപരുവത്തിലാണ്. പെട്ടെന്ന് എന്തോ ഒന്ന് വെള്ളത്തിലൂടെ പൊന്തിനീങ്ങുന്നതുപോലെ. എന്തോ ഒരു നിറം അയാ ളുടെ കണ്ണിലുടക്കുന്നു. തവിട്ട. ചുവപ്പ്-തവിട്ട് കടൽത്തീരനിറം. അതു കട ലിനെ ലക്ഷ്യമാക്കി ഒഴുക്കിനൊപ്പം ഒഴുകുകയാണ് വേഗത്തിൽ. അയാൾ മുളങ്കോലുകൊണ്ടതിനെ തടഞ്ഞുനിർത്തി, തന്റടുത്തേക്കതിനെ വലിച്ചടു പ്പിക്കുന്നു. ആകെ ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞ ഒരു മത്സ്യകന്യക. ഒരു മത്സ്യകന്യക ക്കുഞ്ഞ് ഒരു വെറും മത്സ്യകന്യകക്കുഞ്ഞ്, ചോപ്പുതവിട്ടുതലമുടിക്കാരി. ഇംപീരിയൽ എന്റമോളജിസ്റ്റ് മൂക്കുകാരി. ഭാഗ്യംവരാനായി കൈക്കുള്ളിൽ വെള്ളിവിരലുറ ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചവൾ. അയാളവളെ വെള്ളത്തിൽനിന്ന് വള്ള ത്തിലേക്കു വലിച്ചുകയറ്റുന്നു. അയാളവൾക്കു കീഴെ തന്റെയൊരു നേർത്ത പരുത്തിത്തുണിത്തോർത്തു വയ്ക്കുന്നു.

അയാൾ വെള്ളിവലയിട്ടുപിടിച്ച കുഞ്ഞുവെള്ളിമീനുകൾക്കൊപ്പം അവളയാളുടെ വള്ളത്തിൽ കിടക്കുന്നു. അയാൾ വീട്ടിലേക്കു തുഴയുന്നു. തെയ് തെയ് തക തെയ് തെയ് തോം. തനിക്കു തന്റെ പുഴയെ അറിയാമെന്ന് ഒരു മുക്കുവൻ കരുതുന്നതെന്തു വലിയ മണ്ടത്തരം ആണെന്നോർത്തുകൊണ്ട്. ആർക്കുമറിയില്ല മീനച്ചി ലിനെ, എന്ത്, എപ്പോ തട്ടിയെടുക്കും അവളെന്ന് എപ്പോ, എന്തു കൊണ്ടെ ത്തരും അവളെന്ന് ആർക്കുമറിയില്ല. അതു കാരണമാണ് മുക്കുവന്മാർ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത്. കോട്ടയം പോലീസ്സ്റ്റേഷനിൽ സ്റ്റേഷൻമാസ്റ്ററുടെ മുറിയിലേക്ക് ആകെ വിറയ്ക്കുന്ന പരുവത്തിലെ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ നയിക്കപ്പെട്ടു. ഒരു ഫാക്ടറി തൊഴിലാളിയുടെ അടിയന്തരമായ പിരിച്ചുവിടലിലേക്കു തങ്ങൾ ചെന്നെത്താ നുണ്ടായ സാഹചര്യം അവർ ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യുവിനോടു വിവ രിച്ചു. ഒരു പരവൻ. കുറച്ചുദിവസങ്ങൾക്കുമുമ്പ് അവൻ, അവരുടെ അനന്ത രവളെ ബലാത്കാരം ചെയ്യാൻ നോക്കി. രണ്ടു കുട്ടികളുള്ള ഒരു വിവാഹ മോചിതയാണ് അവൾ. വെളുത്തയും അമ്മുവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ മറ്റൊരുരീതിയിൽ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അവതരിപ്പിച്ചത് അമ്മുവിനെ രക്ഷിച്ചുനിർത്താൻവേണ്ടി യായിരുന്നില്ല, മറിച്ച് ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യുവിന്റെ കണ്ണിൽ തങ്ങളുടെ കുടുംബത്തിന്റെ നിലയും വിലയും വീണ്ടെടുത്തുനിർത്തുന്നതി നുവേണ്ടിയായിരുന്നു. അമ്മു നേരേ പോലീസിനെ സമീപിച്ച് ഉണ്ടായ കാര്യ ങ്ങൾ എല്ലാം പറയുമെന്നും അതുവഴി തന്നെ നാണക്കേടിലാഴ്ത്തുമെന്നു മൊരു ചിന്തയേ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയ്ക്ക് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കഥ മെനഞ്ഞ് പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കെ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മതന്നെ അതെല്ലാം വിശ്വസിക്കാൻ തുടങ്ങി. എന്തുകൊണ്ട് സംഭവം നടന്നയുടനേ പോലീസിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തതില്ല എന്നു ചോദിച്ചു ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു. "ഞങ്ങള് വളരെ പഴയൊരു കുടുംബക്കാരാണ്. ഇതൊക്കെ പുറത്താ രെങ്കിലും അറിയുകാന്നുവച്ചാ ഞങ്ങക്ക്...' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. ഉല്ലാസമട്ടിലെ എയർ ഇൻഡ്യാ *മീശയ്ക്കു* പുറകിലെ ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു കാര്യങ്ങൾ ശരിക്കും ഉൾക്കൊണ്ടു. ഒരു തൊട്ടുകൂടാവുന്ന ഭാര്യയും രണ്ടു തൊട്ടുകൂടാവുന്ന പെൺകുഞ്ഞുങ്ങളും-തൊട്ടുകൂടാവുന്ന അവരുടെ ഗർഭപാത്രങ്ങളിൽ കാത്തിരിക്കുന്ന തൊട്ടുകൂടാവുന്നതലമുറകൾഉള്ള ആളായിരുന്നു അദ്ദേഹം. 'ബലാത്കാരത്തിന് ഇരയായ ആൾ ഇപ്പോഴെവിടെയുണ്ട്' 'വീട്ടിലാ. ഞാനിങ്ങോട്ടു വന്നതൊന്നും അവളറിഞ്ഞിട്ടില്ല. അറിഞ്ഞിരു ന്നേൽ അവള സമ്മതിക്കത്തില്ലായിരുന്നു. കുഞ്ഞുങ്ങളെയോർത്താധിപിടി ച്ചിരിക്കുവാ അവള. അത് പിന്നങ്ങനല്ലേ വരൂ. ഭ്രാന്തുപോലായിട്ടുണ്ടവൾക്ക്' പിന്നീട്

യഥാർത്ഥത്തിൽ നടന്നതൊക്കെയും അറിയാനിടവന്നപ്പോൾ, തൊട്ടുകൂടാവുന്നവരുടെ സാമ്രാജ്യത്തിൽനിന്ന് പരവൻ എടുത്തെന്നു പറ യപ്പെടുന്നത് അവൻ തട്ടിപ്പറിച്ചെടുത്തതല്ല സർവ്വാത്മനാ അവന നല്കപ്പെ ട്ടതാണെന വസ്തുത വളരെ ആഴത്തിൽ ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു വിനെ ബാധിക്കുകയുണ്ടായി. സോഫിമോളുടെ അടക്കത്തിനുശേഷം, ഒരു തെറ്റുപറ്റിയിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാനായി അമ്മു തന്റെ ഇരട്ടക്കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കൊപ്പം ചെന്നപ്പോ, അയാൾ ലാത്തികൊണ്ട് അവളുടെ മുലകളിൽ തട്ടിനോക്കി യതിനുപിന്നിൽ ഒരു പോലീസുകാരന്റെ സ്വാഭാവികമായ മൃഗീയത ആയി രുന്നില്ല. താനെന്താ ചെയ്യുന്നതെന്നതിനെക്കുറിച്ചു കൃത്യമായ ധാരണയു ണ്ടായിരുന്നു അയാൾക്ക് അത്, അവളെ നിന്ദിക്കാനും ഭയപ്പെടുത്താനും വേണ്ടി നേരത്തേ വിഭാവന ചെയ്തതുറപ്പിച്ച ഒരു ചെയ്തതി ആയിരുന്നു അത്. വഴിതെറ്റുന്ന ലോകത്തിലേക്കു കമസമാധാനം കൊണ്ടുവരാനുള്ള ഒരു (ശമം. അതിനും വളരെ പിന്നീട് പൊടിപടലങ്ങൾ അടങ്ങുകയും തന്റെ കുത്തി ക്കുറിക്കൽ പണികളെല്ലാം ഇഴതെറ്റാതെ ക്രമീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തത പ്പോൾ, ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു സ്വയം അഭിനന്ദിക്കുകയുണ്ടായി. പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ നുണക്കഥ മെനഞ്ഞുപറഞ്ഞുകേൾ പ്പിക്കവേ അയാളതെല്ലാം വളരെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം ഉപചാരപൂർവ്വം കേട്ടിരുന്നു. ''ഇന്നലെ രാത്രി ഏതാണ്ടേഴുമണി ഇരുട്ടത്ത് അവൻ കേറിവന്ന് ഞങ്ങ ളെ ഭീഷണിപ്പെടുത്തി. മഴ തകർത്തു പെയ്യണൊണ്ടായിരുന്നു. കറന്റ് പോയ തുകാരണം വിളക്ക് കൊളുത്തിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുവായിരുന്നു ഞങ്ങളെല്ലാം. അപ്പഴാ അവന്റെ വരവ് വീട്ടുകാരൻ, എന്റെ അനന്തരവൻ ചാക്കോ ഐപ് അങ്ങ് കൊച്ചീൽ ആയിരുന്നു എന്ന് *അല്ലല്ല* ആണ് എന്ന് എന്നറിഞ്ഞോ ണ്ടൊള്ള വരവായിരുന്നു അത്. ഞങ്ങള് മൂന്നു പെണ്ണുങ്ങള് മാത്രമാ അന്നേരം വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്നത്. ആകെ മൂന്നു പെണ്ണുങ്ങൾ മാതള്ള ഒരു വീട്ടിലേക്ക് കാമഭ്രാന്തനായ ഒരു പരവൻ കയറിച്ചെല്ലുമ്പോഴുള്ള ഭീകരാവസ്ഥ ഇൻസ് പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു ഒന്നു സങ്കല്പിച്ചെടുത്തോട്ടെ എന്ന മട്ടിൽ അവർ ഒന്നുനിർത്തി. 'ബഹളം വയ്ക്കാതെ അയ്മനത്തുനിന്ന്

എറങ്ങിപ്പോയില്ലെങ്കി പോലീ സിനെ വിളിക്കും എന്നു പറഞ്ഞു ഞങ്ങള് സങ്കല്പിക്കാമ്പറ്റുവോ, എന്റെ അനന്തരവളുടെ അനുവാദത്തോടെയാ എല്ലാം എന്നുമ്പറഞ്ഞ് അവൻ തൊടങ്ങി. ഞങ്ങളവനെ എന്തും പറഞ്ഞാണോ പഴി ചാരുന്നത്. അതിനെ ക്കുറിച്ചൊള്ള വല്ല തെളിവും ഒണ്ടോ ഞങ്ങട്ടുക്കൽ എന്നായി അവൻ. ലേബർ നിയമപ്രകാരം അവനെ പിരിച്ചുവിടാനൊരു വകുപ്പുമില്ല എന്നു പറഞ്ഞു അവൻ. വളരെ ശാന്തനായിരുന്നു അവൻ. "നിങ്ങക്ക് ഞങ്ങളെ പട്ടികളെപ്പോലെ തൊഴിച്ചുപൊറത്താക്കൻ പറ്റുന്ന കാലമൊക്കെ പോയി' അവൻ പറയുവാ, ഇത്രയുമായപ്പോഴേക്ക് ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ കഥ, അവ രുടെ മുറിപ്പെടൽ, സംഭവിച്ചതിലെ നടുക്കം എല്ലാമെല്ലാം തികഞ്ഞ വിശ്വ സനീയത കൈവരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. പിന്നെ ഭാവനയ്ക്കു മാത്രമായി മേൽക്കോയ്മ. മമ്മാച്ചിക്കു നിയന്ത്രണം നഷ്ടപ്പെട്ടതും കലികയറിയതും ഒന്നും അവർ മിണ്ടിയില്ല. മമ്മാച്ചി നേരേ വെളുത്തയുടെ അടുത്തേക്കു ചെന്ന് അവന്റെ മുഖത്തേക്കുതന്നെ ആട്ടിത്തു പ്പിയത്, എന്നിട്ട് അവരവനോടു പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ, അവരവനെ വിളിച്ച ചീത്തകൾ-ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. എന്നിട്ടോ, അവൻ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങളല്ല, അവൻ കാര്യങ്ങൾ പറഞ്ഞ ഒരു രീതിയൊണ്ടല്ലോ, അതാണ് തന്നെ ഇവിടേക്കു വരാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചത് എന്ന് ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യുവിനെ അവർ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. അവന്റെ ഒരു മനഃസാക്ഷിക്കുത്തില്ലായ്മയൊണ്ടല്ലോ, അതാണവരെ ഞെട്ടിച്ചു കളഞ്ഞത്. താൻ ചെയ്യുന്നതിലും പറയുന്നതിലും ഒക്കെ തനിക്ക് അഭിമാ നമാണ് എന്ന അവന്റെ മട്ട. ജാഥയിൽവച്ച് തന്നെ അപമാനിക്കാൻ ശ്രമിച്ച ആളുടെ ഭാവഹാവാദികളാണ് താൻ വെളുത്തയുടെമേൽ വച്ചുകെട്ടുന്നതെന്ന് അവർപോലും തിരിച്ചറിയുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. അയാളുടെ മുഖത്തെ നിന്ദയും രോഷവും. അവന്റെ പരുക്കനൊച്ചയിലെ പേടിപ്പെടുത്തുന്ന ധിക്കാരം. അവന്റെ പിരിച്ചുവിടലും കുട്ടികളുടെ തിരോധാനവും തമ്മിൽ ബന്ധമില്ലാ തിരിക്കാൻ വഴിയില്ല എന്ന തീർച്ചയിലേക്കവരെ എത്തിച്ചത് അവന്റെ അത്തരം രീതികളാണ്. ഈ പരവനെ അവന്റെ കൊച്ചുന്നാളിലേ തൊടങ്ങി തനിക്കറിയാം എന്നു ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. തന്റെ അച്ഛൻ പുണ്യൻ

കുഞ്ഞ്(മിസ്റ്റർ, തോമസ് മാത്യു അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചു കേട്ടിട്ടുണ്ടാവുമല്ലോ, അല്ലേ? ഉവ്വവ്വ)തൊട്ടു കൂടാത്തവരായ കുട്ടികൾക്കുവേണ്ടി സ്ഥാപിച്ച സ്കൂളിൽ ചേർത്ത് തന്റെ കുടുംബമാണ് അവനെ പഠിപ്പിച്ചത്. തന്റെ കുടുംബമാണ് അവന് ആശാ രിപ്പണിയിൽ പരിശീലനത്തിനുവേണ്ടുന്നതൊക്കെ ചെയ്തതുകൊടുത്തത്. അവൻ താമസിക്കുന്ന വീട് അവന്റെ മുത്തച്ഛന് തന്റെ വീട്ടുകാർ കൊടുത്ത താണ്. തനിക്കുള്ള സർവ്വതിനും അവനു കടപ്പാട് തന്റെ വീട്ടുകാരോടാണ്. ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു പറഞ്ഞു, "നിങ്ങളുതന്നെയാണ് ഇവ രെയൊക്കെ ഇങ്ങനാക്കുന്നത്. ആദ്യം ട്രോഫിഫോലെടുത്ത് തലേൽ വയ്ക്കും, എന്നിട്ട് അവർ അപമര്യാദയായി പെരുമാറുമ്പോ, സഹായത്തിനുവേണ്ടി ഞങ്ങടടുത്തേക്കോടിവരും.' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ശിക്ഷ കിട്ടിയ കുട്ടിയെപ്പോലെ കണ്ണ് താഴോട്ടാക്കി ഒരിരുപ്പിരുന്നു. എന്നിട്ട കഥ തുടർന്നു. എന്തിന്റെയോ മുന്നോടിയെന്നോണം അവനിൽ കുറച്ച് ധിക്കാരവും ധാർഷ്ട്യവും ഒക്കെ കഴിഞ്ഞ കുറച്ച് ആഴ്ച കളായി കണ്ടുവരുന്നതായി ശ്രദ്ധയിൽപെട്ടിരുന്നു. കൊച്ചിയിലേക്കു പോകു ന്നവഴിക്കൊരു ജാഥയിലവനെ കാണാനിടയായതും അവൻ നക്സലൈറ്റാ ണെന്നൊരു കിംവദന്തി നിലവിലുള്ളതും പറയുകയുണ്ടായി അവർ. നക്സ ലൈറ്റ് എന്ന പരാമർശം കേട്ടതും ഇൻസ്പെക്ടറുടെ പുരികത്തിൽ ആധി യുടെ ഒരു നേരിയ ചാൽ ഉറവെടുത്തത് അവരുടെ കണ്ണിൽപെട്ടില്ല. തന്റെ അനന്തരവനോട് അവനെക്കുറിച്ചൊരു കരുതൽ വേണം എന്നു താൻ പറഞ്ഞിരുന്നു എന്നും പക്ഷേ, ഇങ്ങനൊന്നും സംഭവിക്കുമെന്ന് താൻ സ്വപ്നേപി കരുതിയില്ല എന്നും ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. ഒരു സുന്ദരി ക്കുട്ടി മരിച്ചിരിക്കുന്നു. രണ്ടു കുട്ടികളെ കാണാനുമില്ല. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയ്ക്കു കരച്ചിലടക്കാനായില്ല. ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു അവർക്കൊരു പോലീസ്-ചായ കൊടു ത്തു. അവരേതാണ്ടൊന്ന് പഴയമട്ടിലായപ്പോൾ, അവരുടെ എഫ്.ഐ.ആർ. ശരിയാക്കാൻ അയാളവരെ സഹായിച്ചു. കോട്ടയം പോലീസിന്റെ മുഴുവൻ സഹകരണവും അയാളവർക്കു വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. ഇന്നത്തെ ദിവസം തീരുംമുമ്പുതന്നെ പിടിക്കണം ആ റാസ്ക്കലിനെ, രണ്ട്-

അണ്ഡ ഇരട്ടക്കു ഞ്ഞുങ്ങളുമായി, ചരിത്രത്താൽ വേട്ടയാടപ്പെട്ട ഒരു പരവൻ. അവനൊളിച്ചി രിക്കാൻ അത്രമാത്രം ഒളിയിടങ്ങളൊന്നുമില്ലെന്നയാൾക്കറിയാമായിരുന്നു.

ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു പ്രായോഗികമതിയായ ഒരാളായിരുന്നു. അയാളൊരു മുൻകരുതലെടുത്തു. സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ളയെ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേക്കു കുട്ടിക്കൊണ്ടുവരാൻ അങ്ങേർ ജീപ്പയച്ചു. പരവന് രാഷ്ട്രീയ പിന്തുണയെങ്ങാനുമുണ്ടോ അതോ സ്വന്തമായങ്ങ; വെറുതെ ചെയ്യുക യാണോ ഇതെല്ലാം എന്നത് അയാളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വളരെ നിർണ്ണായകമായ ഒന്നായിരുന്നു. അയാളൊരു കോൺഗ്രസ്സുകാരനായിരുന്നു എങ്കിലും മാർക്സിസ്റ്റ് ഗവൺമെന്റുമായി ഇടയാനൊന്നും താൽപര്യമില്ലാ യിരുന്നു അയാൾക്ക് സഖാവ് പിള്ള എത്തിച്ചേർന്നപ്പോൾ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ കാലിയാക്കിയ ഇരിപ്പിടത്തിലേക്ക് അയാൾ ആനയിക്കപ്പെട്ടു. ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മയുടെ എഫ്.ഐ.ആർ. അയാളെ ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു കാണിച്ചു. രണ്ടാളും എന്നിട്ടു സംഭാഷണത്തിലേർപ്പെട്ടു. കാര്യമാത്രപ സക്തമായ ഒരു ചെറുസംഭാഷണം. അക്കങ്ങളാണു വാക്കുകളല്ല പരസ്പരം കൈമാറിയതെന്നുതോന്നുമായിരുന്നു അവരുടെ മട്ടുകണ്ടാൽ. വിശദീകര ണങ്ങളൊന്നും ആവശ്യമായിരുന്നില്ല. അവർ സുഹൃത്തുക്കളൊന്നുമായിരു ന്നില്ല. സഖാവ് പിള്ളയും ഇൻസ്പെക്ടർ *തോമസ്* മാത്യുവും പരസ്പരം വിശ്വസിച്ചിരുന്നുമില്ല. പക്ഷേ, രണ്ടാൾക്കും ഒന്നാന്തരമായി മനസ്സിലാകുമാ യിരുന്നു. പരസ്പരം. ഒരു അടയാളവും ബാക്കിവയ്ക്കാതെ കുട്ടിക്കാലം കൈയൊഴിഞ്ഞുകളഞ്ഞ രണ്ടാളുകളായിരുന്നു അവർ. ആകാംക്ഷയില്ലാ ത്തവർ, സംശയങ്ങളില്ലാത്തവർ. പക്ഷേ, അവരുടേതായ രീതിയിൽ നോക്കി യാൽ, ഭീകരമാം വിധം മുതിർന്നവർ. ഇതെങ്ങനെ നടന്നു പോകുന്നു എന്നവരൊരിക്കലും ലോകത്തെനോക്കി അത്ഭതപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. കാരണം, അവർക്കറിയാമായിരുന്നു ഒക്കെയും. അവരായിരുന്നു. ലോകത്തെ നടത്തി യിരുന്നത്. ഒരേ

യന്ത്രത്തിന്റെ വിവിധഭാഗങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ ചെയ്യുന്ന രണ്ടു മെക്കാനിക്കുകളായിരുന്നു അവർ.

തനിക്കു വെളുത്തയെ പരിചയമുണ്ടെന്ന് ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യുവിനോടു പറഞ്ഞു സഖാവ് പിള്ള. പക്ഷേ, വെളുത്ത കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി അംഗമാണെന്നോ വെളുത്ത തലേന്നു രാത്രി വൈകി തന്റെ വീട്ടിൽ വന്നിരുന്നെന്നോ അങ്ങനെ വെളുത്തയെ കാണാതാകുംമുമ്പ് അവസാനമാ യവനെ കണ്ട വ്യക്തി താനാണ് എന്നോ ഉള്ള കാര്യങ്ങളൊക്കെ അയാൾ വിട്ടുകളഞ്ഞു. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ എഫ്.ഐ.ആറിലെ ബലാത്കാരശ്രമം എന്ന ആരോപണം അതു ശരിയല്ല എന്നറിയാമെങ്കിൽക്കൂടിയും അതിനെ എതിർത്തയാളൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. താനറിയുന്നിടത്തോളം വെളുത്തയ്ക്കു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ സംരക്ഷണമോ പിന്തുണയോ ഒന്നുമില്ല എന്നു പറ ഞ്ഞുവെക്കുകമാത്രം ചെയ്തതു അയാൾ ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യുവി നോട്. അതായത് അവന്റെ ചെയ്തിക്കൊക്കെ ഉത്തരവാദി അവൻ മാത്രം.

സഖാവ് പിള്ള പോയിക്കഴിഞ്ഞശേഷം, ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു തങ്ങളുടെ സംഭാഷണം മനസ്സിലിട്ട് അപഗ്രഥനം ചെയ്തതുനോക്കി. അതിലെ വിശകലനത്തിലെ യുക്തിഭദ്രത പരിശോധിച്ചു. പഴുതുകൾ തെരഞ്ഞു. തൃപ്തി വന്നപ്പോൾ, അയാൾ പോലീസുകാരെ വിളിച്ച് നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൊടുത്തു.

ഇതിനിടെ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അയ്മനത്തേക്കു തിരികെപ്പോയിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ക്രൈഡവ വേയിൽ പ്ലിമത കിടന്നിരുന്നു. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയും ചാക്കോയും കൊച്ചിയിൽനിന്നു തിരികെ എത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. സോഫിമോളെ നീണ്ട ചാരുള്ള കട്ടിലിൽ കിടത്തിയിരുന്നു. ഒരൊഴിഞ്ഞ ഓഡിറ്റോറിയത്തിൽ ഭ്രമാത്മകമായൊരു കൈയടി ഉയർന്നു വന്നാലെങ്ങനെയോ, അങ്ങനെയാണ് തന്റെ കുഞ്ഞു. മോളുടെ ശരീരം കണ്ടപ്പോൾ മാർഗരറ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ ഉള്ളിൽ ഞെട്ടലുയർന്നത്. ഒന്നല്ല. രണ്ടു മരണത്തെച്ചൊല്ലിയാണവർക്കു വിലപിക്കാനുണ്ടായിരു ന്നത്. സോഫിമോളുടെ നഷ്ടത്തോടെ ജോ, ഒരിക്കൽക്കൂടി മരിച്ചു. ഇത്ത വണയാകട്ടെ ചെയ്തതുതീർക്കാൻ ഹോംവർക്കോ കഴിച്ചുതീർക്കാൻ മുട്ടയോ അവശേഷിച്ചിരുന്നില്ല. തന്റെ മുറിവേറ്റ ലോകത്തിനു മരുന്നുവച്ചുകെട്ടാൻ വേണ്ടി അയ്മനത്തെത്തിച്ചേർന്നിട്ട്, അവർക്ക് ആ മുറിവേറ്റ ലോകംകൂടിയും നഷ്ടമായി. അവർ കണ്ണാടിച്ചില്ലുപോലെ തകർന്നു. തുടർന്നുള്ള ദിവസങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അവരുടെ ഓർമ്മ അവ്യക്തമാണ്. നീണ്ട, മങ്ങിയ മണിക്കൂറുകൾ. ഉരുക്കുപോലെ തീവ്രമായ ഹിസ്റ്റീരിയയുടെ പ്രഹരത്താൽ ഒരു പുതിയ റേസർ ബ്ലെയിഡിന്റെ അറ്റത്താലെന്നവണ്ണം ഇട യ്ക്കൊക്കെ ആഴത്തിൽ മുറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു കൊഴുത്ത, കട്ടിനാക്കുള്ള പ്രശാന്തത(ഡോക്ടർ വർഗീസ് വർഗീസ് നല്കിയ മരുന്ന് കഴിച്ചുണ്ടായ). അവർ ചാക്കോയെക്കുറിച്ച് വളരെ നേരിയതോതിലേ ബോധവതിയായി രുന്നുള്ളൂ. അവരുടെ അടുത്തിരുന്നപ്പോഴെല്ലാംതന്നെ അയാൾ കരുതലോടെ പെരുമാറി, മിണ്ടി. അല്ലാത്തപ്പോഴെല്ലാം അയാൾ ക്രോധംകൊണ്ടു ജ്വലിച്ച അയ്മനം.വീട്ടിനുള്ളിൽ കൊടുങ്കാറ്റുപോലെ വീശി. പണ്ടുപണ്ട് ഒരോ ക്സ്ഫോർഡ് പ്രഭാതത്തിൽ കഫെയിൽവച്ചവൾ കണ്ടുമുട്ടിയ ആകെ അല ങ്കോലമായ, ചിരിക്കുന്ന മുള്ളൻപന്നിയിൽനിന്ന് എത്രയോ വ്യത്യസ്തൻ. മഞ്ഞപ്പള്ളിയിലെ സംസ്കാരച്ചടങ്ങിനെക്കുറിച്ചവർക്ക് അവ്യക്തമായ ഓർമ്മയേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ആ സങ്കടപ്പാട്ട് ആരെയോ ശല്യപ്പെടുത്തിയ

ഒരു വവ്വാൽ. വാതിലുകൾ അടിച്ചുതകർക്കുന്നതിന്റെ ഒച്ച, സ്ത്രീകളുടെ പേടിച്ചരണ്ട ശബ്ദങ്ങൾ ഒക്കെ അവർക്ക് ഓർത്തെടുക്കാനായി. മിറ്റത്തെ ചീവീടുകളുടെ രാത്രിയൊച്ച, മരക്കോണിപ്പടികളിലൂടെ നടക്കുമ്പോഴുള്ള കിറുകിറാഓച്ചപോലെ തോന്നിയതും അയ്മനം വീടിനുമേലേ തുങ്ങിനിന്ന ഇരുട്ടിനെയും ഭയത്തെയും അതിരട്ടിപ്പിച്ചതും അവർക്കോർത്തെടുക്കാനായി. എന്തോ കാരണത്താൽ വിധി വെറുതേ വിട്ട മറ്റു രണ്ടു കുഞ്ഞുങ്ങളോടും താൻ കാണിച്ചുപോന്ന അകാരണമായ ദേഷ്യം, അതും പിന്നെ അവർ ക്കോർത്തെടുക്കാനായി. അവരുടെ നിലതെറ്റിയ മനസ്സ് സോഫിമോളുടെ മരണത്തിന് എങ്ങനെയെല്ലാമോ എസ്തയാണ് ഉത്തരവാദി എന്നുള്ള തോന്നലിനോട് ഞവണിക്കപോലെ ഒട്ടിപ്പിടിച്ചുപോയിരുന്നു. അതിശയം എന്നുതന്നെ പറയണം അതിനെ.

എസ്തതയാണ്-ജാം ഇളക്കുകയും രണ്ടു ചിന്തകൾ ചിന്തിക്കുകയും ചെയ്തത പഫവച്ച ഇളക്കൽ ഐന്ദ്രജാലികൻ-നിയമങ്ങൾ ലംഘിച്ച് സോഫി മോളെയും റാഹേലിനെയും ഇരുത്തി കൊച്ചുവള്ളം ഉച്ചനേരങ്ങളിലക്ക രയ്ക്കു തുഴഞ്ഞിരുന്നത് എന്ന് എസ്തയാണ് ഒരു മാർക്സിസ്റ്റ് കൊടി വീശി അരിവാളുകൊണ്ടു തറച്ചു നിർത്തിയ ഒരു മണത്തെ ഇല്ലാതാക്കിയത് എന്ന് എസ്തയാണ് ചരിത്രവീടിന്റെ പിൻവശവരാന്ത, വീട്ടിൽനിന്നകന്നുള്ള വീടാക്കി മാറ്റി ഒരു പുല്പായയും അവരുടെ മിക്കവാറുമെല്ലാ കളിപ്പാട്ടങ്ങളും കൊണ്ട്-തെറ്റാലി, വീർപ്പിക്കാവുന്ന ഒരു വാത്ത, ഇളകിയ ബട്ടൺ കണ്ണു കളോടുകൂടിയ ഒരു കാന്റസ് കോള-ഒരുക്കിയത് എന്ന് എസ്തയാണ്, ഒടുക്കം, അന്നത്തെ ആ പേടിപ്പെടുത്തുന്ന രാത്രിയിൽ ഇരുട്ടും മഴയുമാ ണെങ്കിലും വീട്ടിൽനിന്നോടിപ്പോകാനുള്ള സമയം വന്നുചേർന്നിരിക്കുക യാണ്. കാരണം, അമ്മുന് തങ്ങളെ വേണ്ടാതായിരിക്കുകയാണ് എന്നു തീരു മാനിച്ചത് എന്ന് ഒന്നും മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയ്ക്കക്കറിയില്ലായിരുന്നു.

ഇതൊന്നുമറിയാതെതന്നെ, സോഫിക്കു സംഭവിച്ചതിന്റെപേരിൽ എസ്തതയെത്തന്നെ മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ കുറ്റപ്പെടുത്താനെന്തുകാരണം? ഒരു പക്ഷേ, ഒരമ്മയ്ക്കുമാത്രം ഉണ്ടാകാവുന്ന ഉൾവിളികൊണ്ടാവാം.

മരുന്നുകൾ ഉളവാക്കിയ ഉറക്കത്തിന്റെ കട്ടിപ്പാളികളിലൂടെ മുകളിലേക്കു നീന്തിക്കയറുന്നതിനിടെ മൂന്നോ നാലോ തവണ. അവർ ശരിക്കും എസ്തതയെ തെരഞ്ഞുപിടിച്ച് അടിച്ചു. ആരോ അവരെ പറഞ്ഞു ശാന്തയാക്കി തിരികെ കൊണ്ടുപോകുംവരെ അടിച്ചു. പിന്നീട് ക്ഷമചോദിച്ചുകൊണ്ട് അവർ അമ്മു വിനെഴുതി. പക്ഷേ, ആ കത്തെത്തിയപ്പോഴേക്ക്, എസ്തതയെ തിരിച്ചയച്ചിരുന്നു. അമ്മുവിന് ഒക്കെ കെട്ടിപ്പെറുക്കി സ്ഥലം വിടേണ്ടതായും വന്നിരുന്നു. മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ ആ ക്ഷമാപണം എസ്തതയ്ക്കുവേണ്ടി സ്വീകരി ക്കാനവശേഷിച്ചത് റാഹേൽ മാത്രമാണ്. എന്തായിരുന്നു എനിക്കു *സംഭവിച്ചു* കൊണ്ടിരുനത്തെന് എനിക്കുതനെ നല്ല *നിശ്ചയമില്ല*. മയക്കുമരുന്നുകളുടെ ശക്തികൊണ്ടായിരുനിരിക്കാം എന്നു കരുതാനേ എനിക്കാവുനഃള്ളൂ. *ഞാനങ്ങനെ* പെരുമാറരുതായിരുന്നു. ഞാനതോർത്ത് സ്വയം ചുരുങ്ങി ഇല്ലാ താവുകയാണ്. ഞാൻ എത്ര തവണ ക്ഷമ ചോദിച്ചാലാണ് മതിയാവുക...?

മാർഗരറ്റ് കൊച്ചമ്മ ഒരാളെപ്പറ്റിമാത്രം യാതൊന്നും ചിന്തിച്ചതേയില്ല-വെളുത്ത. അവനെക്കുറിച്ചവർക്ക് ഓർമ്മയേ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നതാണ് സത്യം. അവന്റെ രൂപംപോലും ഓർമ്മയുണ്ടായിരുന്നില്ല അവർക്ക്

ഒരുപക്ഷേ, ഒരിക്കലും അവരവനെക്കുറിച്ചുള്ള യഥാർത്ഥകാര്യങ്ങളൊ ന്നും അറിയാനിടവന്നുകാണില്ല. അവനു സംഭവിച്ചതൊരുപക്ഷേ, അവര റിഞ്ഞുപോലും കാണില്ല.

നഷ്ടങ്ങളുടെ തമ്പുരാൻ.

കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളുടെ തമ്പുരാൻ.

അവൻ മണ്ണിലെവിടെയും കാലപാടുകളവശേഷിപ്പിച്ചില്ല. വേള്ളത്തിൽ ഓളങ്ങളുണ്ടാക്കിയില്ല, കണ്ണാടികളിൽ പ്രതിബിംബം വീഴ്ത്തിയില്ല. അല്ലെങ്കിലും മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ, ആ തൊട്ടുകൂടാവുന്ന പോലീസുകാർ, വീർത്തുവിങ്ങിയ പുഴ മുറിച്ചുകടക്കുമ്പോൾ ഒപ്പമില്ലായിരുന്നല്ലോ. അവരുടെ വിസ്താരമേറിയ, കഞ്ഞിപ്പശമുക്കി വടിപോലാക്കിയ കാക്കിനിക്കറുകൾ. ആരുടെയോ കനത്ത പോക്കറ്റിൽ കിടന്ന കൈവിലങ്ങുകളുടെ ലോഹ കിലുകിലുക്കം. നടന്നതെന്താണെന്നറിയാത്ത ഒരാൾക്ക് നടന്നതിനെക്കുറിച്ചോർമ്മ ഉണ്ടാവണമെന്നു കരുതുന്നതു യുക്തിയല്ലല്ലോ.

എന്നുവരികിലും, മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ വിമാനയാത്രാക്ഷീണത്താലുറക്കത്തി ലാഴ്സന്ന ആ നീല ക്രോസ് സ്റ്റിച്ച് മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽനിന്ന് രണ്ടാഴ്ച അകലെ യായിരുന്നു മനോവ്യഥ. സഖാവ് കെ.എൻ.എം. പിള്ളയെ കാണാനുള്ള യാത്രാമദ്ധ്യേ, തന്റെ മകളും ഭാര്യയും(മുൻഭാര്യ എന്നു പറയ് ചാക്കോ) ഉണർന്നാണോ അവർ ക്കെന്തെങ്കിലും വേണോ എന്നെല്ലാമറിയാനായി ഒന്നെത്തിനോക്കിയേക്കാ മെന്ന വിചാരത്തോടെ, ചാക്കോ, ആകാംക്ഷാഭരിതനായ ഒരു പാത്തുപതുങ്ങി സാവിനെപ്പോലെ ആ കിടപ്പുമുറി-ജനാലയരികിലൂടെ നീങ്ങിയെങ്കിലും, അവസാനനിമിഷം ധൈര്യം ചോർന്നുപോയി എത്തിനോക്കാനൊന്നും നില ക്കാതെ പൊണ്ണത്തടിയനായി ഒഴുകിപ്പോയി. സോഫിമോൾ(ഉണർവ്വോടെ, ഊർജ്ജ്വസ്വലതയോടെ, ഉത്സാഹത്തോടെ) കണ്ടു അയാൾ പോകുന്നത്. അവൾ കിടക്കയിലെഴുന്നേറ്റിരുന്ന് പുറത്തെ റബ്ബർമരങ്ങളെ നോക്കി. തോട്ടത്തിനുമേലേ ഒരു കനത്ത വീട്ടുനിഴൽവീഴ്ത്തിക്കൊണ്ട്, അല്ലെങ്കിലേ ഇരുൾനിറ-ഇലക്കാരായ റബ്ബർമരങ്ങളെ ഒന്നുകൂടി ഇരുളിച്ചുകൊണ്ട്, ആകാ — ശത്തിനു കുറുകേ നീങ്ങി സൂര്യൻ. നിഴലിനപ്പുറം, വെളിച്ചം സൗമ്യവും ദീപ്തവുമായിരുന്നു. എല്ലാ മരത്തിന്റെ തടിയിലും വെളുത്ത രക്തമൊഴു കുന്ന ഒരു മുറിവെന്നപോലെ(മരത്തോടു ചേർത്തുകെട്ടിയ ചിരട്ടയിലേക്ക്) ഒരു ചായ്ച്ചുവെട്ട കാണാമായിരുന്നു. സോഫിമോൾ കിടക്കവിട്ടെഴുന്നേറ്റ്, ഉറക്കമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്ന അമ്മയുടെ പേഴ്സിനകം പരതി. എന്തിനുവേ ണ്ടിയാണോ തെരഞ്ഞത് അതവൾക്കു കിട്ടി ഒടുക്കം. എയർലൈൻസ് സ്റ്റി ക്കറുകളും ബഗേജ് ടാഗുകളും സഹിതം നിലത്തു പൂട്ടിവച്ചിരുന്ന വലിയ പെട്ടിയുടെ താക്കോൽ. അവളതു തുറന്നു. പൂത്തടം മാന്തുന്ന ഒരു പട്ടിയുടെ എല്ലാ ഭാവഹാവാദികളോടുംകൂടെ അവളതിലെ വസ്തുക്കളരിച്ചുപെറുക്കി. അടുക്കിപ്പെറുക്കിവച്ചിരുന്ന അടിവസ്ത്രങ്ങൾ, തേച്ചുമടക്കിയ പാവാടകൾ, ബ്ഈസ്സുകൾ, ഷാംപൂ. കീം, ചോക്ലേറ്റ് സെല്ലോടേപ്, കുടകൾ, സോപ്പു കൾ(കൂടാതെ കുപ്പികളിലാക്കിയ ലണ്ടൻ സുഗന്ധങ്ങൾ), ക്വയിനാ, ആസ്പി രിൻ, വർണ്ണാഭമായ പലതരം

ആന്റിബയോട്ടിക്കുകൾ സർവ്വതും അവൾ നാനാവിധമാക്കി. കൂടെ സർവ്വതും കരുതിക്കോളു. എന്താ ഉണ്ടാവുക എന്ന റിയില്ലല്ലോ എന്നാണ് മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മയുടെ സഹപ്രവർത്തകർ കരുത് ലാർന്ന സ്വരത്തിൽ അവരെ ഉപദേശിച്ചിരുന്നത്. ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്കു യാത്രപോകുന്ന സഹപ്രവർത്തകയോട് അവർ ഇത്തരമൊരു പറച്ചിൽരീതിയാണവലംബിച്ചത്. 1. ആർക്കെന്തുവേണമെങ്കിലും സംഭവിക്കാം. 2. ഒരു കരുതലെപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണു നല്ലത്. ഒടുക്കം, സോഫിമോൾക്ക് അവൾ തിരഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നത് കിട്ടി. അവളുടെ കുഞ്ഞുബന്ധുക്കൾക്കായുള്ള സമ്മാനങ്ങൾ. റ്റോബ്ലറോൺ ചോക്ലേറ്റിന്റെ തികോണാകൃതി ഗോപുരങ്ങൾ(ചൂടത്തലിഞ്ഞു മെല്ലെ ചായാൻ തുടങ്ങുന്നു). ഓരോ വിരലും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം കേറ്റാൻ പറ്റുന്ന ബഹുവർണ്ണസോക്സുകൾ. ബാൾ പോയന്റ് പേനകൾ, വെള്ളം നിറച്ച അവ യുടെ മുകൾപ്പാതിയിൽ, ഒരു ദ്രാവകത്തിൽ ലണ്ടൻ തെരുവീഥിയുടെ ഒരു കട്ട്-ഔട്ട് കൊളാഷ് തുങ്ങിക്കിടന്നു. ബക്കിങ് ഹാം കൊട്ടാരവും ബിഗ് ബെന്നും. കടകളും ആളുകളും, ഒരു വായുക്കുമിള ചലിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ചോപ്പ ഡബിൾ ഡക്കർബസ് മുകളിലേക്കും താഴേക്കും ഒഴുകിനീങ്ങി. നിശ്ശബ്ദമായ തെരുവീഥിയിലൂടെ, തിരക്കുപിടിച്ച ബാൾ പോയന്റ് തെരുവീഥിയിലെ ശബ്ദ ത്തിന്റെ അഭാവം, അമംഗളകരമായ എന്തോ ഒന്നിന്റെ സൂചന പോലെ തോന്നിച്ചു. സോഫിമോൾ സമ്മാനസാമഗ്രികളെടുത്ത് ബാഗിൽവച്ച് ലോകത്തേ ക്കടിവച്ചിറങ്ങി. ഒരു വിഷമം പിടിച്ച വിലപേശൽ നടത്തിനോക്കാൻ. ഒരു സൗഹൃദത്തെക്കുറിച്ചു കൂടിയാലോചിക്കാൻ. നിർഭാഗ്യമെന്നു പറയണം, ആടിയുലഞ്ഞ്, അപൂർണ്ണമായി ഒടുങ്ങാൻ തലയിലെഴുത്തുള്ള ഒരു സൗഹൃദമായി അത്. ഒരു കഥയായി പരിണമിക്കാ നിടവരാതെപോയ ഒരു സൗഹൃദമായി അത്. അതു കാരണമാണ്. ന്യായ മായതിലും കൂടുതൽ വേഗത്തിൽ സോഫിമോൾ ഒരു ഓർമ്മയായിത്തീർന്നത്. സോഫിമോളുടെ നഷ്ടമാവട്ടെ, അതാതുകാലത്തുണ്ടാകുന്ന പഴങ്ങൾ പോലെ. പച്ചയ്ക്ക്, സജീവമായി സദാ നിലനിന്നു അത്.

## പതിനാല്

## അദ്ധ്വാനം സമരമാണ്

ബ്' വശത്തേക്കു ചാഞ്ഞുവളരുന്ന റബ്ബർമരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെയുള്ള, പ്രധാനനിരത്തിലൂടെ വളരെ കുറച്ചുമാത്രം നടക്കേണ്ടിവരുന്ന, ഒരു കുറുക്കുവഴി അവലംബിച്ചു ചാക്കോ, സഖാവ് കെ.എൻ.എം.പിള്ളയുടെ വീട്ടി ലേക്കെത്താനായി. ഇറുകിയ എയർപോർട്ട് സ്യുട്ടും, തോളിലൂടെ വീണുകി ടക്കുന്ന റ്റൈയും ഒക്കെയണിഞ്ഞ്, ഉണക്കയിലകളുടെ പരവതാനിയിലൂടെ നടക്കുന്ന ചാക്കോ, കാഴ്ചയിൽ അല്പം പരിഹാസ്യനായിത്തോന്നി. ചാക്കോ ചെല്ലുമ്പോൾ സഖാവ് പിള്ള അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ചന്ദന ക്കുറിതൊട്ട അയാളുടെ ഭാര്യ കല്യാണി, അവരുടെ വീടിന്റെ കുഞ്ഞുമുൻവ ശമുറിയിൽ ഒരു ഫോൾഡിങ്സ്റ്റീൽ കസേരയിൽ ചാക്കോയെ ഇരുത്തി. *എന്നിട്ട്*, കടും പിങ്ക് നൈലോൺ ലെയ്തസ് കർട്ടനിട്ട വാതിലിലൂടെ, ഒരു ചെറിയ നാളം മങ്ങിക്കത്തുന്ന വലിയൊരു ഓട്ടുവിളക്കുള്ള തൊട്ടടുത്തുള്ള ഇരുട്ടുമുറിയിലേക്ക് പോയി. ചന്ദനത്തിരിയുടെ മടുപ്പുളവാക്കുന്ന മണം വാതിലിലൂടെ ഒഴുകിവന്ന് അദ്ധ്വാനം സമരമാണ്. സമരമാണ് അദ്ധ്വാനം എന്നെഴുതിയ ചെറിയ മരപ്ല ക്കാർഡിനുമീതെ പരന്നു. ആ മുറിയെ അപേക്ഷിച്ച് വളരെ വലുതായിരുന്നു ചാക്കോ. നീലഭിത്തി കൾ അയാളെ ഞെരുക്കി. തെല്ല അസ്വാസ്ഥ്യത്തോടെ അയാൾ ചുറ്റും നോക്കി. കുഞ്ഞുപച്ചജനലിന്റെ കമ്പിമേൽ ഒരു തോർത്ത് ഉണങ്ങാനിട്ടിരുന്നു. കടുംനിറപ്പൂക്കളുള്ള ഒരു പ്ലാസ്റ്റിക് മേശവിരി ഇട്ടിരുന്നു ഊണുമേശമേൽ. നീല വക്കുള്ള വെള്ള ഇനാമൽപ്ലേറ്റിലെ ഒരു പടല ചെറുപഴത്തിനു ചുറ്റും പൂവീച്ചകൾ ഇരമ്പിപ്പറന്നു. മുറിയുടെ ഒരു കോണിൽ പൊതിക്കാത്ത പച്ച ത്തേങ്ങകൾ കിടന്നു. ജനലഴികളിലൂടെ വന്ന സൂര്യവെളിച്ചം നിലത്തു പണിത സമാന്തരഭുജത്തിൽ, രണ്ട് കുട്ടിറബ്ബർ ചെരുപ്പുകൾ ഇപ്പോഴെങ്ങാനും ഊരി യിട്ട മട്ടിൽ കിടന്നു. ഗ്ലാസ്വാതിലുള്ള ഒരലമാര മേശയ്ക്കരികെ. ഉള്ളിലെ

സാമാനങ്ങളെ മറച്ചുകൊണ്ട് അതിനുള്ളിൽ പ്രിന്റഡ് കർട്ടനുകൾ തുങ്ങി ക്കിടന്നു. തവിട്ട ബ്ലൗസും വെള്ള മുണ്ടും ധരിച്ച ഒരു കുഞ്ഞു വയസ്സി, അതായത് സഖാവ് പിള്ളയുടെ അമ്മ, ചുമരിനോടു ചേർത്തിട്ട ഒരുയർന്ന കട്ടിലിന്റെ വക്കത്ത്, നിലത്തിനു വളരെ മുകളിലായി കാലുംതൂക്കിയിട്ട് ഇരുന്നു. നേര്യ തിനുപകരം അവരൊരു നേരിയ വെള്ളത്തോർത്താണ് ചുമലിൽ ഇട്ടിരുന്നത്. കൊതുക, ഒരു ചോർപ്പാകൃതിയിൽ അവരുടെ തലയ്ക്കു ചുറ്റും മൂളിപ്പറന്നു. കൈത്തലത്തിൽ മുഖം താങ്ങി, താങ്ങിയ വശത്തേക്ക് മുഖത്തിന്റെ മുഴുവൻ ചുളിവുകളും സംക്രമിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അവരിരുന്നു. അവരുടെ ഓരോ ഇഞ്ചും കൈമുട്ടും കണലൈങ്കയുംപോലും ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞിരുന്നു. ആകെ മിനുസമു ണ്ടായിരുന്നത് തൊണ്ടയിലെ ഭീമാകാരഗോയിറ്ററിനുമേലേ വലിഞ്ഞുനിന്ന തൊലിക്കുമാത്രം. അവരുടെ യുവത്വത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടം. എതിർഭിത്തിയിലേക്ക് ശൂന്യമായ നോട്ടം പായിച്ച് സ്വയം മെല്ലെ ആടിക്കൊണ്ട്, മുറതെറ്റാതെ താളാത്മകമായ കുഞ്ഞു ഞരക്കം പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ട് മടുപ്പിക്കുന്ന നീളൻബസ്ത്യാത്രയിലെ യാത്രക്കാരനെപ്പോലെ ഇരുന്നു അവർ. സഖാവ് പിള്ളയുടെ ഫ്രെയിം ചെയ്തത് എസ്.എസ്.എൽ.സി., ബി.എ. എം.എ. സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ തുക്കിയിട്ടിരുന്നു അവരുടെ തലയ്ക്കു പുറകിലെ ഭിത്തിയിൽ. സഖാവ് പിള്ള ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിനെ പൂമാലയണിയിക്കുന്നത് ഫ്രെയിം ചെയ്ത ഫോട്ടോ, മറ്റൊരു ഭിത്തിയിൽ തൂങ്ങിക്കിടന്നു. സ്റ്റാൻഡിൽ വച്ച്, അജന്ത എന്ന പേരെഴുതിയ ഒരു മൈക്രോഫോൺ തിളങ്ങി ഫോട്ടോ യുടെ മുൻഭാഗത്ത് കട്ടിലിനരികെയുള്ള ടേബിൾഫാൻ, മാതൃകാപരമായി ജനാധിപത്യരീതി യിൽ മാതൃകാപരമായി അതിന്റെ യാന്ത്രികക്കാറ്റ്, മിസ്സിസ് പിള്ളയുടെ വയ സ്സിത്തലയിൽ അവശേഷിച്ച തലമുടി ആദ്യം, പിന്നീട് ചാക്കോയുടേത് എന്ന മട്ടിൽ വിന്യസിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. കൊതുകുകൾ തത്കാലത്തേക്ക് ചിത റുകയും പിന്നെ അക്ഷീണമായി വീണ്ടും ഒന്നിച്ചുകൂടുകയും ചെയ്തു. ജനാലയിലൂടെ ചാക്കോയ്ക്കു ചീറിപ്പാഞ്ഞുപോകുന്ന ബസുകളുടെ മുകൾഭാഗം, അതിന്റെ *ലഗേജ്* ഇടത്തിലെ ലഗേജുകൾ എല്ലാം കാണാമാ യിരുന്നു.

തൊഴിലില്ലായ്മ വിഷയമാക്കിയ ഒരു മാർക്സിസ്റ്റ് പാർട്ടി ഗാനം ഉച്ചത്തിൽ മുഴക്കി കടന്നുപോയി ലൗഡ്സ്പീക്കർ വച്ച ഒരു ജീപ്പ് പാട്ടിന്റെ കോറസ് ഇംഗ്ലിഷിലും ബാക്കിഭാഗം മലയാളത്തിലുമായിരുന്നു.

നൊ വേക്കൻസി! നൊ വേക്കൻസി! *പാവപ്പെട്ടവനീ ലോകത്തെവടെച്ചെന്നാലും* നൊ നൊ നൊ നൊ നൊ വേക്കൻസി!

-l വാതിലിന്റെ ശബ്ദത്തോടു താളമൊപ്പിച്ചായിരുന്നു നൊ ഉച്ചരിക്കപ്പെ ട്ടത്. സ്റ്റീൽഗ്ലാസിൽ ഫിൽറ്റർ കാപ്പിയും സ്റ്റെയിൻലസ് സ്റ്റീൽ പ്ലേറ്റിൽ കായ വറുത്തതുമായി (നടുവിൽ കറുത്ത കൊച്ചുവിത്തുകളുള്ള, കടും മഞ്ഞനിറ ത്തിലെ) കല്യാണി തിരികെയെത്തി. "അദ്ദേഹം ഒളശ്ശയ്ക്കു പോയിരിക്കുകയാണ്. ഇപ്പോത്തന്നെ തിരികെ യെത്തും.' അവർ പറഞ്ഞു. അവരയാളെ ബഹുമാനപൂർവ്വം "അദ്ദേഹം'

എന്നുവിളിച്ചുപോന്നു. പക്ഷേ അയാളവരെ 'എടി' എന്നാണു വിളിച്ചിരുന്നത്. വലിയ കണ്ണും സ്വർണ്ണനിറത്തൊലിയുമുള്ള ഒരു തുടുത്ത സുന്ദരിയാ യിരുന്നു അവർ. താഴെമാത്രം പിന്നി പുറത്ത് വിടർത്തിയിട്ടിരിക്കുന്ന നീണ്ടു ചുരുണ്ട ഈറൻമുടി, അവരുടെ ഇറുക്കക്കടുംചുവപ്പു ബ്ലൗസിന്റെ പിൻവ ശമാകെ നനവു പടർത്തുകയും അതിനെ കൂടുതൽ ഇറുക്കവും കടും ചുവപ്പുനിറവും ഉള്ളതാക്കി തോന്നിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ബ്ലൗസിന്റെ കൈ അവസാനിക്കുന്നിടത്തുനിന്ന് അവരുടെ കൈയിലെ മാംസളിമ ഉരുണ്ടുകൂടി, അവരുടെ വണ്ണക്കൂടുതൽകാരണം നുണക്കുഴിപോലെ ചുഴികൾ കാണാ മായിരുന്ന കൈമുട്ടിനു മേളിലൂടെ, കൂറ്റൻ മുഴരൂപത്തിൽ തൂങ്ങിക്കിടന്നു. അവരുടെ മുണ്ടും കവണിയും നല്ലോണം പശയിട്ട് തേച്ചതായിരുന്നു. ചന്ദന ത്തിന്റെയും സോപ്പിനുപകരം ഉപയോഗിക്കുന്ന അരച്ച ചെറുപയറിന്റെയും മണമായിരുന്നു അവർക്ക് പല വർഷങ്ങൾക്കുള്ളിലാദ്യമായി ചാക്കോ, ലൈംഗികവാഞ്ഛ ഒരു തരിപോലുമില്ലാതെ അവരെ നോക്കി.

അയാൾക്കി പ്പോൾ വീട്ടിൽ ഭാര്യ ഉണ്ടല്ലോ. (എങ്ങാനും കേട്ടിരുന്നെങ്കിൽ മാർഗരറ്റ് കൊച്ചമ്മ തിരുത്തിയേനെ, "ചാക്കോ, മുൻഭാര്യ' എന്നു പറയു') കൈയിലും പുറത്തും പുള്ളിക്കുത്തുകൾ. നീല ഉടുപ്പും ഉടുപ്പിനൊപ്പം തന്നെ കിട്ടിയതെന്നപോലുള്ള കാലുകളുമുള്ള ഒരുവൾ. ചുവപ്പ് നൈലോൺ ഹാഫ് ട്രൗസറുമിട്ട് അപ്പോൾ ലെനിൻകുട്ടി പ്രത്യ ക്ഷപ്പെട്ടു വാതിലിനരികെ, മെലിഞ്ഞ ഒറ്റക്കാലിൽ ഒരു കൊറ്റിയെപ്പോലെ നിന്ന് പിങ്ക് ലെയ്തസ് കർട്ടൻ ചുരുട്ടിക്കുട്ടി ഒരു വടിപോലാക്കി, അമ്മ വഴി കിട്ടിയ കണ്ണുകൾകൊണ്ട് അവൻ ചാക്കോയെ നോക്കി. എന്തെങ്കിലുമൊക്കെ മൂക്കിൽ തള്ളിക്കയറ്റുന്ന പ്രായവും കടന്ന് അവനിപ്പോ ആറു വയസ്സ്. 'മോൻ പോയി ലതയെ വിളിച്ചുകൊണ്ടു വാ, അവരവനോട് പറഞ്ഞു. ചാക്കോയെയും ഉറ്റുനോക്കി അവിടെത്തന്നെ നില്പ് തുടർന്നുകൊണ്ട് അവൻ കുട്ടികൾക്കുമാത്രം സ്വായത്തമായവിധത്തിലുചത്തിൽ 'ലതാ..., ലതാ ദേ, നിന്നെ വിളിക്കുന്നു എന്ന് കുവിപ്പറഞ്ഞു. 'കോട്ടയത്തുള്ള അനന്തരവളാ. അങ്ങേരുടെ ചേട്ടന്റെ മോളാ, ശ്രീമതി പിള്ള വിശദീകരിച്ചു. 'കഴിഞ്ഞയാഴ്ച തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചുനടന്ന യൂത് ഫെസ്റ്റിവലിൽ പദ്യംചൊല്ലലിന് അവൾക്കാ ഫസ്റ്റ്' ലെയ്തസ് കർട്ടൻ മാറ്റി പന്ത്രണ്ട്-പതിമൂന്ന് വയസ്സ് തോന്നിക്കുന്ന, മത്സ രസന്നദ്ധമുഖഭാവമുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. കാല്പാദംവരെ കിടക്കുന്ന ഒരു പ്രിന്റഡ് നീളൻപാവാടയും ഭാവിമുലത്തള്ളിച്ചയ്ക്കക്കായി കൂർമ്പൻ ഇടമിട്ട, അരവരെ എത്തുന്ന ഒരു വെളുത്ത കുഞ്ഞുബ്ബൗസും ആണ് അവൾ ധരിച്ചിരുന്നത്. അവളുടെ നീളൻ തലമുടി രണ്ടായി പകുത്ത് പിന്നി യിട്ടിരുന്നു. ''ഇതാരാന്നറിയാവോ? മിസ്സിസ് പിള്ള ലതയോടു തിരക്കി. അവൾ ഇല്ലെന്ന് തലയാട്ടി. "ചാക്കോ സാറാ. നമ്മടെ ഫാക്ടറിമൊതലാളി.' ഒരു പതിമൂന്നുകാരിയിൽ സാധാരണമല്ലാത്ത താത്പര്യമില്ലായ്മയോടെ, പരിഭ്രാന്തിയില്ലായ്മയോടെ, അവളയാളെ തറപ്പിച്ചുനോക്കി.

'ലണ്ടൻ ഓക്സ്ഫോർഡിൽ പഠിച്ചയാളാ. നീയാ പദ്യമൊന്ന് ചൊല്ലിക്കേ ൾപ്പിച്ചേ...' ഒരു മടിയുമില്ലാതെ ലത അനുസരിച്ചു. കാലുകളല്പം അകത്തിവച്ച 'ബഹുമാനപ്പെട്ട അദ്ധ്യക്ഷൻ' എന്നു പറഞ്ഞവൾ ചാക്കോയുടെ നേരേ വണങ്ങി. എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട വിധികർത്താക്കളേ എന്നാരംഭിച്ച്, ഇത്തിരിപ്പോന്ന ചൂടുമുറിയിലാകമാനം തിങ്ങിനിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സാങ്കല്പിക സദസ്യരെയാ കമാനമൊന്ന് നോക്കി, "പ്രിയ കൂട്ടുകാരേ' എന്നു പറഞ്ഞശേഷം അവൾ നാടകീയമായി ഒന്നു നിർത്തി.

"ഇന്ന് നിങ്ങൾക്കുമുന്നിൽ ഞാനവതരിപ്പിക്കുന്നത് സർ വാൾട്ടർ *സ്കോ* ട്ടിന്റെ 'ലോക്കിൻവാർ' എന്ന കവിതയാണ്. അവൾ കൈകൾ പിന്നിൽ കോർ ത്തുപിടിച്ചു. അവളുടെ കണ്ണുകൾക്കുമീതെ ഒരു പാട പടർന്നുവീണു. ചാക്കോയുടെ തലയ്ക്ക് തൊട്ടുമുകളിലായി, വിദൂരത്തെങ്ങോ അവൾ ദൃഷ്ടി യുറപ്പിച്ചു. പദ്യം ചൊല്ലവേ അവൾ ചെറുതായി ചാഞ്ചാടി. 'ലോക്കിൻവാ റി'ന്റെ മലയാളം വിവർത്തനമാണവൾ ചൊല്ലുന്നതെന്നാണ് ആദ്യം ചാക്കോ വിചാരിച്ചത്. വാക്കുകൾ, നിർത്തില്ലാതെ അടുത്ത ഓരോ വാക്കിലേക്കും കയറിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു വാക്കിന്റെ അവസാനം, പിന്നത്തെ വാക്കിന്റെ ആദ്യത്തിലേക്ക് കയറിപ്പോയി.

"O,Young Lochin varhas scum out of the vest, Through wall the vide Border his teed was the bes) Tand savis5good broadsod heweapon Sadnun, Nhe rod all unarmed and he rod all lalone.

കട്ടിലിലെ വയസ്സിയുടെ ഞരക്കങ്ങൾ, പദ്യത്തിന്റെ ഇടയിലേക്ക് കയറി പ്പറ്റുന്നത് ചാക്കോ ഒഴികെ ആരും ശ്രദ്ധിച്ചില്ല.

`Nhe swam the Eske river Where ford there was none; Buttair he alighted at Netherby Gate, The bridehad Cunsended the gallantCame late. കവിത പാതിയായപ്പോൾ സഖാവ് പിള്ള എത്തി, വിയർപ്പുകൊണ്ട് അയാളുടെ തൊലി തിളങ്ങി, അയാൾ മുണ്ട് മുട്ടിനുമീതെ മടക്കിക്കുത്തി യിരുന്നു. സ്റ്റെർലിൻ ഷർട്ടിന്റെ കക്ഷത്തിൽ വിയർപ്പുപാടുകൾ പരന്നിരുന്നു. മുപ്പതുകളുടെ അവസാനത്തിലെത്തിയിരുന്ന അയാൾ വിളറിയ, തീരെയും ശരീരദൃഢത ഇല്ലാത്ത ഒരാളായിരുന്നു. അയാളുടെ കാലുകൾ ഇപ്പൊഴേ തന്നെ നീണ്ടുമെലിഞ്ഞതായിരുന്നു. അയാളുടെ കുറിയ അമ്മയുടെ ഗോയി റ്റർ പോലെ, അയാളുടെ മെലിഞ്ഞ ശരീരവുമായും ജാഗരൂകവുമായ മുഖ വുമായും ഒട്ടും പൊരുത്തപ്പെടാതെനിന്നു ഉന്തിയ വീർത്ത വയറ്. കുടുംബ ജീനുകൾ, അവരുടെയെല്ലാം ശരീരത്തിന്റെ വിവിധഭാഗങ്ങളിലായി, നിർബ ന്ധിതവീക്കങ്ങൾ നിക്ഷേപിച്ചതുപോലുണ്ടായിരുന്നു.

ചുണ്ടിനു മുകളിലുള്ള അയാളുടെ വൃത്തിയുള്ള പെൻസിൽ-മീശ മേൽ ചുണ്ടിനെ തിരശ്ചീനമായി, കൃത്യം രണ്ടായി പകുത്തു. വായ അവസാനിക്കു ന്നിടത്തുവച്ചുതന്നെ മീശ അവസാനിച്ചു. കഷണ്ടി കയറാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. അതു മറയ്ക്കക്കാൻ അയാളൊരു ശ്രമവും നടത്തിയിരുന്നില്ല. ഉള്ള തലമുടി യിൽ നല്ലോണം എണ്ണ തേച്ച് നെറ്റിയിൽനിന്ന് പുറകോട്ട ചീകിവച്ചിരുന്നു. യുവത്വത്തിനുപുറകേ ആയിരുന്നില്ല അയാളെന്ന് വ്യക്തം. വീട്ടുകാരൻ എന്ന അധികാരപ്രകടനം അയാളിൽ സുവ്യക്തമായിരുന്നു. ചാക്കോയുടെ നേരേ പുഞ്ചിരിച്ച് ഒരു തലകുലുക്കലിലൂടെ ചാക്കോയെ അഭിവാദ്യം ചെയ്തതു അയാൾ. പക്ഷേ ഭാര്യയുടെയോ അമ്മയുടെയോ സാന്നിദ്ധ്യം അയാൾ, കണ്ട മട്ടുകാണിച്ചില്ല. പദ്യം തുടരാനുള്ള അനുമതിക്കായി ലതയുടെ കണ്ണുകൾ അയാളെ നോക്കി. അവൾക്കനുമതി കിട്ടി. സഖാവ് പിള്ള ഷർട്ടുരി, അത് പന്തുരൂപ ത്തിൽ ചുരുട്ടിക്കുട്ടി തന്റെ കക്ഷം തുടച്ചു. അതവസാനിച്ചപ്പോൾ ഒരു സമ്മാനം എന്നപോലെ അയാളിൽനിന്നത കല്യാണി ഏറ്റുവാങ്ങി. ഒരു പൂച്ചെണ്ട് എന്നമട്ടിൽ. വലതു തുടയിൽ ഇടതു കാല്പാദം കയറ്റിവച്ച് ഫോൾഡിങ് കസേരയിൽ ഇരുന്നു. കൈയില്ലാത്ത ബനിയനുമായി സഖാവ് പിള്ള. അനന്തരവളുടെ

ബാക്കി പദ്യകഥനത്തിന്റെ നേരമത്രയും അയാൾ ധ്യാനചിത്തനായി നിലത്തു കണ്ണുറപ്പിച്ച്, കൈത്തലത്തിൽ മുഖം താങ്ങി നിലകൊണ്ടു. പദ്യത്തിന്റെ ആരോഹണാവരോഹണക്രമത്തിനനുസരിച്ച് വലതു കാല്പാദംകൊണ്ട നിലത്തു താളമിടുകയും മറ്റേക്കെകൊണ്ട് ഇട തുപാദത്തിന്റെ ഉൾഭാഗം നിരന്തരമായി തിരുമ്മിക്കൊണ്ടേയിരിക്കുകയുമാ യിരുന്നു അയാൾ. ലത, പദ്യംചൊല്ലൽ അവസാനിപ്പിച്ചപ്പോൾ ചാക്കോ ആത്മാർത്ഥമായി കൈയടിച്ചു. ലത, ആ കൈയടിക്കു പകരമായി ഒരു പുഞ്ചിരിയുടെ മിന്നാട്ടം പോലും നല്കിയില്ല. ഒരു പ്രാദേശികനീന്തൽമത്സരത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന ഈസ്റ്റ്-ജർമ്മൻമത്സരാർത്ഥിയെപ്പോലെ ആയിരുന്നു അവളുടെ പെരുമാറ്റം. ഒളിംപിക്സ് സ്വർണ്ണത്തിലായിരുന്നു അവൾ കണ്ണുറപ്പിച്ചിരുന്നത്. അതിനെ ക്കാൾ കുറഞ്ഞ ഒരു നേട്ടവും അവളെ ബാധിച്ചതേയില്ല. മുറിവിട്ട് പോകാ നുള്ള അനുമതിക്കായി അവൾ അമ്മാവനെ നോക്കി. സഖാവ് പിള്ള അവളെ ആംഗ്യം കാണിച്ചടുത്തുവിളിച്ച്, ചെവിയി ലെന്തോ മന്ത്രിച്ചു. ''പോത്തച്ചനോടും മാത്തുക്കുട്ടിയോടും പറയ, എന്നെ കാണണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഉടനെ, ഇപ്പോത്തന്നെ വരാൻ.' 'വേണ്ട, സഖാവേ, ശരിക്കും. ഇനി എനിക്കൊന്നും വേണ്ട.' സഖാവ് പിള്ള കൂടുതൽ പലഹാരം കൊണ്ടുവരാനായി ലതയെ പറഞ്ഞയയ്ക്കുകയ യാണെന്ന അനുമാനത്തിൽ ചാക്കോ പറഞ്ഞു. ആ തെറ്റിദ്ധാരണയെ നന്ദി പൂർവ്വം മുതലെടുത്തുകൊണ്ട് സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞു. 'എയ്തഏയ് അങ്ങനെ പറഞ്ഞാലെങ്ങനാ? കൊറച്ചവലോസുണ്ട ഇമെങ്ങ ടുത്തേടീ കല്യാണീ', സ്ഥാനകാംക്ഷിയായ ഒരു രാഷ്ട്രീയക്കാരനെന്നനിലയ്ക്ക് തന്റെ പ്രവി ശ്യയിൽ ഉന്നതസ്വാധീനമുള്ള ഒരാളായി കാണപ്പെടേണ്ടത് അയാൾക്കത്യാ വശ്യമായിരുന്നു. പാർട്ടിപ്രവർത്തകരുടെയും പ്രാദേശിക അഭ്യർത്ഥനക്കാ രുടെയും മതിപ്പുനേടാൻ ചാക്കോയുടെ സന്ദർശനം ഉപയോഗിക്കാനാ യിരുന്നു അയാളുടെ പദ്ധതി. അയാൾ ആളയച്ചു വിളിപ്പിച്ച മാത്തുക്കുട്ടിയും ചാക്കോച്ചനും, കോട്ടയത്തെ ജനറൽ ഹോസ്പിറ്റലിൽ അയാൾക്കുള്ള ബന്ധ

ങ്ങളുപയോഗിച്ച് തങ്ങളുടെ പെൺമക്കൾക്ക് നേഴ്സിങ് ജോലി തരപ്പെടു ത്താനാവുമോ എന്നു ചോദിച്ചയാളെ സമീപിച്ച ഗ്രാമീണരായിരുന്നു. താനു മായുള്ള കൂടിക്കാഴ്ചയ്ക്കുള്ള അനുവാദം ചോദിച്ച് അവർ വീടിനു പുറത്ത് കാത്തുനില്ക്കുന്നത് ആളുകൾ കാണണം. കൂടുതൽ ആളുകൾ അയാളെ കാണാനായി കാത്തുനില്ക്കുമ്പോൾ ഒരുപാട് തിരക്കുള്ള ആൾ എന്ന തോന്നൽ ജനിപ്പിക്കാനാവും, അതുവഴി നേടാവുന്ന കൂടുതൽ മതിപ്പ്അതൊക്കെയായിരുന്നു അയാളുടെ ലക്ഷ്യം. ഫാക്ടറി മുതലാളി നേരിട്ട കാണാനെത്തിയിരിക്കുന്ന കാഴ്ച തന്നെ കാത്തുനില്ക്കുന്നവർ കാണാനിട വരുന്നത് തനിക്കു രാഷ്ട്രീയപരമായി ഒരുപാട് പ്രയോജനം ചെയ്യും എന്ന് അയാൾക്കറിയാമായിരുന്നു. ലതയെ പറഞ്ഞുവിട്ടതിനും അവലോസുണ്ടകൾ എത്തിയതിനും ശേഷം സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. 'അപ്പോ സഖാവേ, എന്തൊക്കെയുണ്ട് വിശേ ഷങ്ങൾ? മകളെങ്ങനെ അഡ്ജസ്റ്റ് ചെയ്ത് തുടങ്ങിയോ? ചാക്കോയോട് ഇംഗ്ലിഷിലേ സംസാരിക്കാവു എന്നയാൾക്ക് നിർബന്ധമുണ്ടായിരുന്നു. 'ഓ, അവൾക്ക് കുഴപ്പമൊന്നുമില്ല. ഇപ്പോ നല്ല ഉറക്കമാണ്.' 'ഓ, ജെറ്റ്ലാഗ് അല്ലേ? ഇന്റർനാഷണൽയാത്രയെക്കുറിച്ച് തനിക്ക് ഒന്നുരണ്ടുകാര്യങ്ങളെങ്കിലും അറിയാം എന്നതിൽ സ്വയം അഭിമാനിച്ച അയാൾ ചോദിച്ചു. 'ഒളശ്ശയിലെന്തുപറ്റി? പാർട്ടിയോഗമാണോ? ചാക്കോ ചോദിച്ചു. 'ഏയ്, അതൊന്നുമല്ലെന്നേ. എന്റെ സഹോദരിക്ക് കുറച്ചുനാൾമുമ്പ് ഒരു ഒടിവ് വന്നു.' അയാൾ പറയുന്നതുകേട്ടാൽ ഒടിവ് എന്നു പറഞ്ഞാൽ, വിശേഷപ്പെട്ട ഒരു സന്ദർശകനാണെന്ന് തോന്നുമായിരുന്നു. "ഞാനവളെ ഒളശ്ശ മൂസ്സിന്റെടുക്കൽ കൊണ്ടുപോയി. കുറച്ച് എബ്ലേം മറ്റും, അത്രേയുള്ളു. അവളുടെ ഭർത്താവ് പാറ്റ്നയിലാണ്. അവളവടെ ഒറ്റയ്ക്ക് അയാൾടെ വീട്ടിലാണ്.' വാതിൽമദ്ധ്യത്തിലുള്ള തന്റെ സ്ഥാനം ഉപേക്ഷിച്ച്, അച്ഛന്റെ കാൽമുട്ടി നിടയിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചു ലെനിൻ. എന്നിട്ടവൻ മൂക്കിൽ വിരലിടാൻ തുടങ്ങി. ചാക്കോ അവനോടു ചോദിച്ചു: "ഒരു പദ്യം ചൊല്ലുന്നതിനെപ്പറ്റി എന്തു പറയുന്നു. ഇത്തിരിക്കുഞ്ഞാ? ഒന്നും പഠിപ്പിച്ചുതന്നില്ലേ അച്ഛൻ?

'അവനെല്ലാം അറിയാം. അവനാള ഒരു ജീനിയസാ. സന്ദർശകരുടെ മുമ്പിൽ മാത്രം പക്ഷേ ആള് മിണ്ടില്ല.' പിള്ള അവനെ മുട്ടിന്മേൽ ഇരുത്തി താളമിട്ടു. 'ലെനിൻ മോനേ അച്ഛൻ പഠിപ്പിച്ചുതന്ന ആ *ഫണ്ട്* റോമൻസ് *കണ്ടി* മെൻ ഒന്ന് അങ്കിളിനെ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചേ.' ലെനിൻ, മൂക്കിൽ കൈയിട്ട് നിധിതിരയൽ പരിപാടി തുടർന്നു. 'ഇത് നമ്മടെ സഖാവ് അങ്കിളല്ലേ, മോനൊന്ന് പറഞ്ഞുകേപ്പിച്ചേ.' സഖാവ് പിള്ള ഷേക്സ്പിയറിന് ഒരു തുടക്കമിട്ടുകൊടുത്തു. ഫ്രണ്ട്സ് റോമൻസ് കൺടിമെൻ ലെൻഡ് മി യോര്, ആ പറഞ്ഞേ.' ലെനിൻ ചാക്കോയെ സാകൂതം നോക്കുന്നത് തുടർന്നു. സഖാവ് പിള്ള ഒന്നുകൂടി ശ്രമിച്ചുനോക്കി. ്ലെൻഡ് മി യോര്. ബാക്കി ഒന്നു പറഞ്ഞുകേപ്പിച്ചേ.' ലെനിൻ ഒരുപിടി കായവറുത്തത് വാരിയെടുത്തുകൊണ്ട് പുറത്തേക്ക് പാഞ്ഞു. അവനുതന്നെ മനസ്സിലാവാത്ത ഒരുതരം ആവേശത്തള്ളിച്ചയോടെ വീടിനും റോഡിനും ഇടയിലെ ഇത്തിരിമുറ്റത്തുടെ അങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ട് ഓടാൻ തുടങ്ങി. കുറച്ചാവേശം അങ്ങനെ ചെലവായിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവന്റെ ഓട്ടം കുതിരച്ചാട്ടമായി. അതുവഴി കടന്നുപോയ ഒരു ബസിന്റെ ഒച്ചയ്ക്കുമീതെ അവൻ ഉറക്കെ ചൊല്ലി

/end me yaWYERS; / Cometoberry Caesarnot to pralse him, Theevil that mendoo lives after them, The goodisoft interred with their bones)

ഒരിക്കൽപോലും തപ്പിത്തടയാതെ അവനത ചൊല്ലി. അവനു വയസ്സ് ആറേ ആയിട്ടുള്ളു. ചൊല്ലുന്നതിലൊരക്ഷരംപോലും അവനു മനസ്സിലാകാറായി ട്ടുമില്ല എന്നോർത്താൽ തികച്ചും സ്തുത്യർഹം. മിറ്റത്ത് അവൻ (ഭാവിയിലെ സർവീസ് കോൺട്രാക്റ്റർ, ഒരു കുഞ്ഞ്, ബജാജ് സ്കൂട്ടർ എന്നിവയ്ക്ക് ഉടമസ്ഥനാകാൻ പോകുന്നവൻ) ഉയർത്തിയ ചെറു പൊടിപടലവൃത്തത്തി ലേക്ക് നോക്കി സഖാവ് പിള്ള അഭിമാനപൂർവ്വം ചിരിച്ചു. 'ക്ലാസിൽ ഫസ്റ്റാണവൻ. ഈ വർഷം ഡബിൾ പ്രമോഷൻ കിട്ടും. ആ ചെറിയ ചൂടുമുറിയിൽ ഒരുപാട്

അഭിലാഷങ്ങൾ കുത്തിനിറച്ചിരുന്നു. കർട്ടനിട്ട അലമാരയിൽ സഖാവ് പിള്ള സൂക്ഷിച്ചിരുന്നതെന്തൊക്കെ ത്തന്നെയായാലും ഏതായാലും അതൊന്നുംതന്നെ തകർന്ന ബാൽസാ വിമാനങ്ങളായിരുന്നില്ല. ആ വീട്ടിനകത്തേക്ക് കയറിയ നിമിഷം മുതൽ, അതോ സഖാവ് പിള്ള എത്തിയതുമുതലോ എന്തോ, വിചിത്രമായ ഒരു തരം ദുർബ്ബലതയ്ക്ക് അടിമയായിക്കൊണ്ടേയിരുന്നു ചാക്കോ...നക്ഷത്രചിഹ്ന ങ്ങൾ എടുത്തുകളയപ്പെട്ട ഒരു ജനറലിനെപ്പോലെ, അയാൾ തന്റെ ചിരി വെട്ടിക്കുറച്ചു. അവിടെവച്ച ചാക്കോയെ ആദ്യമായി കാണുന്നവർ, അയാൾ ലജ്ജാശീലനെന്നോ തികഞ്ഞ ഭീരു എന്നുപോലുമോ ധരിച്ചുപോയേനെ. ഓക്സ്ഫോർഡ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിനൊന്നും നല്കാനാകാത്തതരം ഒരു അധികാരം ഈ വിപ്ളവകാലത്ത് ചാക്കോയ്ക്കുമേൽ പ്രയോഗിക്കാൻ പര്യാ പ്തമാണ് തന്റെ പരിമിതമായ ജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾ (ഇത്തിരിപ്പോന്ന് ചൂടു വീട്, ഞരങ്ങുന്ന അമ്മ, അദ്ധ്വാനിക്കുന്ന ജനവർഗ്ഗവുമായുള്ള പ്രകടമായ ബന്ധം)എന്ന് ഒരു തെരുവുഗറുണ്ടയ്ക്ക് സഹജമായ പിഴയ്ക്കക്കാത്ത കണ ക്കുകൂട്ടലുകൾ പ്രകാരം, സഖാവ് പിള്ളയ്ക്കറിയാമായിരുന്നു.

തന്റെ ദാരിദ്ര്യത്തെ, അയാൾ ഒരു തോക്കുപോലെ പിടിച്ചു ചാക്കോയുടെ തലയ്ക്കുനേരെ. സഖാവ് പിള്ളയെക്കൊണ്ട് അച്ചടിപ്പിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന ഒരു പുതിയ ലേബലിന്റെ ഒരേകദേശ രൂപരേഖ ഒരു തുണ്ടുകടലാസ്സിൽ വരച്ചുകൊണ്ടു വന്നിരുന്നു ചാക്കോ. പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് & പ്രിസെർവ്സ് പുതുതായി വസന്തകാലത്ത് മാർക്കറ്റ് ചെയ്യാനുദ്ദേശിക്കുന്ന ഒരു പുതിയ ഉത്പന്നത്തി നുവേണ്ടി ഉള്ളതായിരുന്നു അത്. ചാക്കോയ്ക്കു വഴങ്ങുമായിരുന്നില്ല വര. പക്ഷേ, വരകൾക്കുവേണ്ടുന്ന സാരാംശത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു പൊതുധാരണ ഉണ്ടായിരുന്നു സഖാവ് പിള്ളയ്ക്ക്. കഥകളിനർത്തകന്റെ ലോഗോ, എംപ റേഴ്സ് ഓഫ് ദ റിലം ഓഫ് റ്റെയ്സ്റ്റ് എന്ന സ്കോഗൻ എഴുതിയ അയാളുടെ പാവാട, പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് ആന്റ് പ്രിസെർവ്സ് എന്നെഴുതാനുപ യോഗിക്കുന്ന അക്ഷരങ്ങളുടെ ടൈപ്പ്-അതെല്ലാം അയാൾക്ക് പരിചിതമാ യിരുന്നു. 'ഡിസൈൻ

പഴയതുതന്നെ, വ്യത്യാസം ഉള്ളടക്കത്തിൽ മാത്രം. അല്ലേ? 'അരികിലെ നിറവും വേറെയാണ്. ചുവപ്പിനു പകരം തവിട്ട്' ഉള്ളടക്കം വായിക്കാനായി പിള്ള കണ്ണട വച്ചു. പെട്ടെന്ന് ഹെയർഓയിലിന്റെ മയം കൊണ്ട് കണ്ണടച്ചില്ലുകൾ മങ്ങിപ്പോയി. "സിന്തറ്റിക്സ് കുക്കിങ് വിനിഗർ. ഇതെല്ലാം ക്യാപ്പിറ്റൽ ലെറ്ററിൽ, അല്ലേ? "പ്രഷ്യൻ ബ്ളു നിറത്തിൽ, ചാക്കോ പറഞ്ഞു. 'അസറ്റിക് ആസിഡിൽനിനുണ്ടാക്കിയത്. അല്ലേ? 'റോയൽ ബ്ളു. ഉപ്പിലിട്ട പച്ചക്കുരുമുളകിനുവേണ്ടി നമ്മൾ ചെയ്തതു മാതിരി. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. 'മൊത്തം ഉള്ളടക്കം. അതായത്, ബാച്ച് *നമ്പർ* മാനുഫാക്ചറിങ് ഡേറ്റ, എക്സ്പയറി ഡേറ്റ്, മാക്സിമം റീസ്റ്റെയിൽ പ്രെയ്ത് റുപ്പിന് പഴയ അതേ റോയൽബ്ളു. പക്ഷേ സി.യും എൽ.സി.യും?' ചാക്കോ തലയാട്ടി. "We hereby certify that the Vinegar in this bottle is warranted to be of the nature and quality which it purports to be Ingredients: Water and Acetic acid പിള്ള തുടർന്നു. ഇതിന് ചുവന്ന നിറം മതിയാവും. ചോദ്യങ്ങളെ പ്രസ്താവനകളാക്കി രൂപം മാറ്റുക, അതായിരുന്നു സഖാവ് പിള്ളയുടെ രീതി. വ്യക്തിപരമായതൊഴിച്ച് മറ്റെന്തു ചോദിക്കുന്നതും സഖാവ് പിള്ളയ്ക്ക് വെറുപ്പായിരുന്നു. ചോദ്യങ്ങൾ, ആത്യന്തികമായി അജ്ഞ തയുടെ വിളംബരംചെയ്യലാണ്. വിനാഗിരിയുടെ ലേബലിനെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചയവസാനിപ്പിച്ചപ്പോഴ ത്തേക്ക് ചാക്കോയും പിള്ളയും സ്വന്തമായ കൊതുകുഫണലുകൾ തലയ്ക്കു ചുറ്റും നേടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഒരു ഡെലിവറി ഡേറ്റ തീരുമാനിക്കപ്പെട്ടു. "ഇന്നലത്തെ ജാഥ വിജയമായിരുന്നോ?" തന്റെ സന്ദർശനത്തിനുള്ള യഥാർത്ഥകാരണം വെളിവാക്കിക്കൊണ്ട് ഒടുക്കം ചാക്കോ ചോദിച്ചു. ''നമ്മുടെ ആവശ്യങ്ങൾ അനുവദിച്ചുകിട്ടുംവരെ, ജാഥ വിജയമായിരുന്നോ അല്ലേ എന്ന് പറയാനാവില്ല. അതുവരെ സമരം തുടരും.' സഖാവ് പിള്ളയുടെ ശബ്ദത്തി ലേക്ക് ഒരു ലഘുലേഖയുടെ സ്വഭാവം നൂഴഞ്ഞുകയറി. അതേ ഭാഷാശൈലി പിന്തുടരാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് ചാക്കോ പറഞ്ഞു. "പക്ഷേ, നല്ല പ്രതികരണമായിരുന്നു.' 'അതങ്ങനെയല്ലേ വരൂ. പാർട്ടി ഹൈക്കമാൻഡിന് സഖാക്കൾ ഒരു മെമ്മോറാൻഡം സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇനി നമുക്ക് കാത്തിരുന്നുകാണാം.' സഖാവ്

പിള്ള പറഞ്ഞു. ''ഞങ്ങളിന്നലെ ജാഥ കടന്നാണ് പോയത്. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. 'കൊച്ചിക്കു പോകുമ്പോൾ ആയിരുന്നിരിക്കും, പിള്ള പറഞ്ഞു: "തിരു വനന്തപുരത്തെ പ്രതികരണമായിരുന്നു. കൂടുതൽമെച്ചപ്പെട്ടത് എന്നാണ് പാർട്ടി വൃത്തങ്ങൾ പറയുന്നത്.' 'കൊച്ചിയിലും ഉണ്ടായിരുന്നു ആയിരക്കണക്കിന് സഖാക്കൾ. അവരുടെ ഇടയിൽ എന്റെ അനന്തരവൾ, നമ്മുടെ ആ ചെറുപ്പക്കാരൻ വെളുത്തയെ കണ്ടു. ചാക്കോ പറഞ്ഞു. 'ഓ...അതു ശരി.' അപ്രതീക്ഷിതമായി, കൈയോടെ പിടിക്കപ്പെട്ടതു പോലായി പിള്ള. ഒരു ചർച്ചയ്ക്കുള്ള വിഷയമായി അയാൾ മാറ്റിവച്ചിരിക്കുക യായിരുന്നു വെളുത്തയെ, ഒരു ദിവസം. അതും അവസാനത്തേക്ക് പതുക്കെ അവതരിപ്പിക്കണം. അല്ലാതെ ഇങ്ങനെ എടുപിടീന്ന് സംസാരിക്കാനായിരു ന്നില്ല അയാൾ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നത്. അയാളുടെ *മനസ്സ്*, ടേബിൾഫാനെപ്പോലെ വട്ടംചുറ്റി. മുന്നിലേക്ക് വച്ചുനീട്ടപ്പെട്ട അവസരം ഉപയോഗിക്കണോ അതോ മറ്റൊരു ദിവസത്തേക്ക് മാറ്റിവയ്ക്കക്കണോ, അയാൾ അമ്പരന്നു. ഇപ്പോത്തന്നെ പ്രയോജനപ്പെടുത്താം എന്നായി പിന്നെ തീരുമാനം. "അതെ, അവൻ നല്ലൊരു വർക്കറാണ്. അയാൾ ഒന്നാലോചിച്ച് പറഞ്ഞു. 'അപാരബുദ്ധിയുമുണ്ട്.' 'തീർച്ചയായും. ഒരെൻജിനീയറുടെ കഴിവുകളുള്ള ഒന്നാന്തരമൊരു ആശാരി. അവൻ...' ചാക്കോ പറഞ്ഞു. "അതല്ല സഖാവേ, അവൻ നല്ലൊരു പാർട്ടിവർക്കറാണെന്നാണ് ഞാൻ പറഞ്ഞുവന്നത്, സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞു. സഖാവ് പിള്ളയുടെ അമ്മ, കാലാട്ടവും ഞരക്കങ്ങളും തുടർന്നു. ആ ഞരക്കങ്ങളുടെ താളത്തിൽ സമാശ്വസിപ്പിക്കുംവിധം എന്തോ ഒന്നുണ്ടായി രുന്നു. ക്ലോക്കിന്റെ ടിക് ടിക് പോലെ എന്തോ ഒന്ന്. നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്ന തേയില്ലാത്ത ഒരു ശബ്ദം. പക്ഷേ, അതു നിന്നാൽ ഉടനെ നിങ്ങളതിന്റെ അസാന്നിദ്ധ്യം അറിയും. 'ഓ അതെയോ? അതായത് അവന് പാർട്ടി മെമ്പർഷിപ്പുണ്ട് അല്ലേ? 'ഓ, ഉണ്ട്, സഖാവ് പിള്ള മൃദുവായിപറഞ്ഞു. ചാക്കോയുടെ തലമുടിക്കുള്ളിലൂടെ വിയർപ്പ് ഒലിച്ചിറങ്ങി. തന്റെ തല യോട്ടിയിലൂടെ ഉറുമ്പുകളുടെ ഒരു സംഘം വിനോദയാത്ര നടത്തുന്നതു പോലെ തോന്നി ചാക്കോയ്ക്ക് രണ്ടു കൈകൊണ്ടും കുറേനേരം അയാൾ തല ചൊറിഞ്ഞു.

മുകളിലേക്കും താഴേക്കും. സഖാവ് പിള്ള പെട്ടെന്ന് സംഭാ ഷണം, സ്വകാര്യം പറച്ചിലിന്റെയോ ഗൂഢാലോചന നടത്തലിന്റെയോ ആയ പതിഞ്ഞ ഒച്ചയിൽ, മലയാളത്തിലാക്കി. "ഒരു കാര്യം പറയട്ടെ? ഞാനൊരു സുഹൃത്തെന്ന നിലയ്ക്ക് സംസാരിക്കുകയാണ് കേട്ടോ.' സംഭാഷണം തുടരും മുമ്പ്, ചാക്കോയുടെ പ്രതികരണം അളക്കും പോലെ പിള്ള, അയാളെ സാകൂതം നോക്കി. പക്ഷേ തന്റെ നഖത്തിനിട യിലായ വിയർപ്പും താരനും ചേർന്ന ചാരനിറക്കുഴമ്പിലായിരുന്നു ചാക്കോ യുടെ കണ്ണ്. ''ആ പരവൻ നിങ്ങളെ വെട്ടിലാക്കും, അയാൾ പറഞ്ഞു: 'ഇല്ലേൽ ഞൊട്ടിക്കോ. അവന് വേറെ എവിടേലും എന്തേലും ജോലി ശരി യാക്കി അവിടെനിന്ന് പറഞ്ഞയയ്ക്ക്.' സംഭാഷണത്തിന്റെ ഗതിമാറ്റം ചാക്കോയെ പരിഭ്രമിപ്പിച്ചു. എന്താണ് സംഭവിക്കുന്നത്. കാര്യങ്ങൾ എവിടെ എത്തിനില്ക്കുന്നു എന്നെല്ലാം ഒന്ന റിഞ്ഞുവയ്ക്കാം എന്നേ ചാക്കോ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നുള്ളു. എതിർത്തുനില്പും ചെറുത്തുനില്പും ഒക്കെ നേരിടേണ്ടിവരും എന്നാണ് അയാൾ പ്രതീക്ഷി ച്ചത്. പകരം നേരിടേണ്ടിവന്നതോ സമർത്ഥവും സൂത്രശാലിത്വം നിറഞ്ഞതും വഴിതെറ്റിക്കുന്നതുമായ ഒരു ഏറ്റുമുട്ടൽ. 'അവനെ പറഞ്ഞയയ്ക്കാനോ? പക്ഷേ എന്തിന്? അവൻ പാർട്ടിമെമ്പ റായതിന് എനിക്കെന്ത്? ഞാനൊരു കൗതുകംകൊണ്ട് ചോദിച്ചു അത്രയേ യുള്ളു... ഞാൻ കരുതി നിങ്ങളവനോട് പാർട്ടിക്കാര്യമൊക്കെ സംസാരിക്കാ റുണ്ടാവും എന്ന് അവൻ ചുമ്മാ ഒരു പരീക്ഷണത്തിനിറങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടതാവും, അത്രേ കാണുള്ളു. അവൻ ബോധമുള്ളവനാ സഖാവേ. എനിക്കവനെ വിശ്വാസമാ..'. "അതല്ല. സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞു: "ഒരു വ്യക്തി എന്ന നിലയിൽ അവൻ നല്ലവനായിരിക്കാം. പക്ഷേ ബാക്കി തൊഴിലാളികൾ അവനെച്ചൊല്ലി അസ ന്തുഷ്ടരാണ്. എന്റടുത്ത് ഇതിനകംതന്നെ പലരും പരാതിയുമായി വന്നുക ഴിഞ്ഞു. നാടൻ കാഴ്ചപ്പാടിലൂടെ നോക്കിയാൽ ആഴത്തിൽ വേരുപിടിച്ചതാ ഈ ജാതിപ്രശ്നമെന്നൊക്കെ പറയുന്നത്.' ആവിപറക്കുന്ന കാപ്പി, ഒരു സ്റ്റീൽ റ്റംബളറിൽ ഭർത്താവിനായി മേശ മേൽ കൊണ്ടുവച്ചു കല്യാണി. 'ഉദാഹരണത്തിന് ഇവളെ നോക്കൂ. ഈ വീടിന്റെ യജമാനത്തിയാ ഇവൾ. ഇവൾപോലും പരവന്മാരെയും മറ്റും

വീട്ടിനകത്തു കയറാൻ സമ്മ തിച്ചെന്നു വരില്ല. ഒരിക്കലും സമ്മതിക്കില്ല അവൾ.. എന്തിന് എനിക്കുപോലും അവളെ അതിന് നിർബന്ധിക്കാൻ പറ്റി എന്നുവരില്ല. എന്റെ സ്വന്തം ഭാര്യയാ, കാര്യമൊക്കെ ശരി. പക്ഷേ വീട്ടിനകത്ത് അവളാ ബോസ്,' എന്നിട്ടയാൾ സ്നേഹനിർഭരമായ, ഒരു കുസ്യതിച്ചിരിയോടെ അവൾക്കുനേരേ തിരിഞ്ഞ് ചോദിച്ചു: "അല്ലേടീ കല്യാണീ?" കല്യാണി, തന്റെ ജാതിവിരോധം സമ്മതിച്ചുകൊണ്ട് കുമ്പിട്ട നാണ ത്തോടെ പുഞ്ചിരിച്ചു. 'കണ്ടില്ലേ?' സഖാവ് പിള്ള വിജയസ്മിതം തുകി. 'അവൾക്ക് നല്ലോണം മനസ്സിലാകും ഇംഗ്ലിഷ് കേട്ടാൽ, സംസാരിക്കില്ല എന്നേയുള്ളു.' ചാക്കോ, അരമനസ്സോടെ ഒരു ചിരി ചിരിച്ചു.

"എന്റെ തൊഴിലാളികൾ നിങ്ങളുടെ അടുത്ത് പരാതിയുമായി വരുന്നു എന്നാണോ പറയുന്നത്...?" "അതെ, അതു ശരിയാ, സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞു. "പ്രത്യേകിച്ചെന്തിനെ എങ്കിലും കുറിച്ചാണോ പരാതികൾ?' 'അങ്ങനെയൊന്നുമില്ല. പക്ഷേ സഖാവേ, നിങ്ങളവന് എന്തെങ്കിലും ആനുകൂല്യങ്ങൾ നല്കിയാൽ ബാക്കിയുള്ളവർക്ക് സ്വാഭാവികമായും മുറു മുറുപ്പുണ്ടാകും. പക്ഷപാതം എന്ന മട്ടിലേ അവരത് കാണു. അവനെന്നാ ജോലിയായാലും ശരി, അത് ആശാരിപ്പണിയോ ഇലക്ട്രിക് പണിയോ എന്ന തേലും ആവട്ടെ, അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവനൊരു പരവൻ മാത്രമാ. ജനിച്ചന്നുതൊട്ടേ അവരുടെ മനോഭാവം അങ്ങനാ. തെറ്റാ അതെന്ന് ഈ ഞാൻതന്നെ അവരോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് പലവട്ടം. പക്ഷേ തുറന്നുപറ യാമല്ലോ സഖാവേ. മാറ്റം എന്നു പറയണതൊന്നാ. അതിനെ സ്വീകരിക്കൽ എന്നു പറേന്നത് മറ്റൊന്നാ. സാറ ജാഗരൂകനായിരിക്കണം. നിങ്ങളവനെ പറഞ്ഞയയ്ക്കുന്നതാ അവനും നല്ലത്. സഖാവ് കെ.എൻ.എം.പിള്ള പറഞ്ഞു. 'ഓ, മൈ ഡിയർ ഫെലോ, അത് നടക്കാത്ത കാര്യമാ. അവൻ വളരെ വിലപ്പെട്ടതാ *ഫാക്ടറിയെ* സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവനാ ഫാക്ടറി നടത്തി ക്കൊണ്ടുപോകുന്നതെന്നുതന്നെ പറയാം. എല്ലാ പരവന്മാരെയും പറഞ്ഞ യച്ചാൽ തീരുന്നതാണോ പ്രശ്നം? ഈ വിഡ്ഢിത്തത്തെ

നമ്മൾ നന്നായി പഠിച്ച നേരിടണം, ചാക്കോ പറഞ്ഞു. മൈ ഡിയർ ഫെലോ എന്ന ആ വിളി, സഖാവ് പിള്ളയ്ക്ക് ഇഷ്ടപ്പെ *ട്ടില്ല*. സുന്ദരമായ ഇംഗ്ലിഷിൽ പൊതിഞ്ഞ ഒരധിക്ഷേപിക്കലായാണ്. ഒരിരട്ട അധിക്ഷേപിക്കലായാണ് (അധിക്ഷേപിക്കലും അത് പിള്ളയ്ക്ക് മനസ്സിലാ കില്ലെന്ന ചാക്കോയുടെ ധാരണയും ചേർന്ന് ഇരട്ട) അയാൾക്കതനുഭവപ്പെ ട്ടത്. അതയാളുടെ സന്തോഷം മുഴുവൻ കളഞ്ഞുകുളിച്ചു. അയാൾ അതിരൂക്ഷമായി പറഞ്ഞു: "അതൊക്കെ ശരിയായിരിക്കാം. പക്ഷേ, റോം ഉണ്ടായത് ഒരു ദിവസംകൊണ്ടല്ല. ഇത് നിങ്ങളുടെ ഓക്സസ് ഫോർഡ് കോളജൊന്നുമല്ല എന്ന കാര്യം ഓർമ്മിച്ചാൽ നല്ലത്. നിങ്ങൾക്ക് വിഡ്ഢിത്തമായി തോന്നുമായിരിക്കാം. പക്ഷേ, ബഹുജനത്തിന് അങ്ങനെ തോന്നണം എന്നില്ല.' അച്ഛന്റെ മാതിരി മെലിയലും അമ്മയുടെ മാതിരി കണ്ണുകളും ഉള്ള ലെനിൻ, ശ്വാസം നിലച്ചമട്ടിൽ, വാതിൽക്കൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. തന്റെ ശ്രോതാ ക്കളെ ഇതിനകം നഷ്ടപ്പെട്ടതറിയാതെ, മാർക്ക് ആന്റണിയുടെ മുഴുവൻ പ്രസംഗവും 'ലോക്കിൻവാറും അവൻ ഉച്ചത്തിൽ ചൊല്ലി അവസാനിപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. സഖാവ് പിള്ളയുടെ മുട്ടുകളുടെ ഇടയിലായി അവൻ പിന്നെയും സ്വയം പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. അവൻ, അച്ഛന്റെ തലയ്ക്കുമീതെ കൈ വായുവിൽ കൈ ചേർത്തടിച്ചു. കൊതുക ചോർപ്പിൽ സ്ഥാനഭ്രംശം വരുത്തിക്കൊണ്ട് അവൻ തന്റെ കൈ ത്തലത്തിലായ ചതഞ്ഞ ശവശരീരങ്ങളെണ്ണി തിട്ടപ്പെടുത്തി. ചിലത് ചോര കുടിച്ച് വീർത്തിരുന്നു. അവനച്ഛനെ കാണിച്ചുകൊടുത്തു അതെല്ലാം, അവനെ ഒന്ന് വൃത്തിയാക്കിയെടുക്കാനായി അയാളവനെ അവന്റമ്മയ്ക്ക് കൈമാറി. അവർക്കിടയിലെ നിശ്ശബ്ദതയെ, ഒരിക്കൽകൂടി പിള്ളയുടെ വയസ്സിയ മ്മയുടെ ഞരക്കങ്ങൾ കൈയടക്കി. പോത്തച്ചനെയും മാത്തുക്കുട്ടിയെയും കൂട്ടിവന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു ലത. പുറത്ത് കാത്തിരുത്തപ്പെട്ടു അവർ. വാതിൽ തുറന്നുമലർന്നുകിടന്നു. മലയാളത്തിൽ, അതും പുറത്തിരിക്കുന്നവർക്ക് കേൾക്കാൻ പാകത്തിൽ ഉച്ചത്തിലാണെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തിയ ശേഷമായി രുന്നു. പിന്നെ സഖാവ് പിള്ള സംസാരിച്ചതെല്ലാം. 'തൊഴിലാളികളുടെ പരാതികൾ ഉന്നയിക്കാനുള്ള ശരിയായ വേദി യൂണിയൻ

വഴിയാണ് ഉണ്ടാവേണ്ടത്. ഈ വിഷയത്തിലാവട്ടെ, മുതലാളി തന്നെയും ഒരു സഖാവാണെന്നു വന്നിട്ടും തങ്ങളിതവരെയും സംഘടിപ്പിക്ക പ്പെട്ടിട്ടില്ല എന്നതും പാർട്ടിയുടെ സമരപാതയുടെ ഭാഗമായിട്ടില്ല എന്നതും അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നാണക്കേടാണ്. അതെക്കുറിച്ചെല്ലാം ഞാൻ ഒരു ധാരണയിലെത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഞാനവരെ ഔപചാരികമായിത്തന്നെ സംഘ ടിപ്പിച്ച് ഒരു യൂണിയന് രൂപം കൊടുക്കാൻ പോവുകയാണ്. അവർ തന്നെ അവരുടെ പ്രതിനിധികളെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട.' "പക്ഷേ, അവരുടെ വിപ്ലവം അവർക്കായി അരങ്ങേറ്റാൻ നിങ്ങളെക്കൊ ണ്ടാവില്ല. നിങ്ങൾക്കവരെ കാര്യങ്ങളുടെ കിടപ്പ് മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കാൻ മാത്രമേ ആവു, അവരെ കാര്യങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചുകൊടുക്കാം. പക്ഷേ അവർ തനെ വേണം അവരുടെ സമരത്തിന് ഇറങ്ങിപ്പുറപ്പെടാൻ. അവരുടെ ഭയ ങ്ങളെ അവർതന്നെ അതിജീവിക്കണം.' 'ആരെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം? എന്നെക്കുറിച്ചുള്ളതോ?' ചാക്കോ പുഞ്ചിരിച്ചു. 'അല്ല, പ്രിയ സഖാവേ, നൂറ്റാണ്ടുകളായുള്ള അടിച്ചമർത്തലിനെക്കുറി ച്ചുള്ള ഭയം' പിന്നെ സഖാവ് പിള്ള, വിരട്ടുംപോലുള്ള ഒരു ശബ്ദത്തിൽ മാവോയെ ഉദ്ധരിച്ചു. മലയാളത്തിൽ. വിചിത്രമെന്നുതന്നെ പറയണം അയാ ളുടെ മുഖഭാവം, അയാളുടെ അനന്തരവളുടേതുപോലെതന്നെയുണ്ടായി രുന്നു. "വിപ്ലവം എന്നാൽ ഒരത്താഴസദ്യയല്ല. വിപ്ളവം എന്നാൽ പ്രക്ഷോഭ മാണ്, ഒരു വർഗ്ഗം, മറ്റൊരു വർഗ്ഗത്തെ അധികാരത്തിൽനിന്ന് മറിച്ചിടാൻ പാകത്തിലുള്ള ഹിംസാത്മകപ്രവൃത്തിയാണത്.' സിൻതെറ്റിക് കുക്കിങ് വിനാഗിരിയുടെ ലേബലുകൾക്കായുള്ള കോൺട്രാക്റ്റ് കൈക്കലാക്കിയശേഷം അയാൾ, അധികാരിവർഗ്ഗത്തെ മറി ച്ചിടുന്ന പോരാളിയുടെ സ്ഥാനത്തുനിന്ന് ചാക്കോയെ, സമർത്ഥമായി നിഷ കാസിതനാക്കി. എന്നിട്ട് സ്ഥാനഭ്രഷ്ടരാക്കേണ്ടതായ വിശ്വാസവഞ്ചകരുടെ അണിയിൽപ്പെടുത്തി. സോഫിമോൾ എത്തിച്ചേർന്ന ദിവസം ഉച്ചയ്ക്ക്, സ്റ്റീൽഫോൾഡിങ് കസേരകളിൽ, കാപ്പി നുണഞ്ഞിറക്കിയും കായ വറുത്തത് കൊറിച്ചും വായുടെ മേൽത്തട്ടിൽ പറ്റിപ്പിടിച്ച മഞ്ഞക്കുഴമ്പ് നാക്കുകൊണ്ട് അടർത്തി മാറ്റിക്കൊണ്ടും അവരിരുന്നു. അടുത്തടുത്ത് മെലിഞ്ഞ ചെറിയ

മനുഷ്യനും തടിച്ച വലിയ മനുഷ്യനും. വരാനിരി ക്കുന്നയുദ്ധത്തിലെ കോമിക്സ് പുസ്തക പ്രതിയോഗികൾ.

സഖാവ് പിള്ളയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളമാവട്ടെ, നിർഭാഗ്യകരമെന്നുതന്നെ പറയണം, ഏതാണ്ട് തുടങ്ങും മുമ്പേ അവസാനിക്കുന്ന മട്ടിലുള്ള ഒരു സമര മായി അത് പരിണമിക്കുകയാണുണ്ടായത്. ഭദ്രമായി പൊതിഞ്ഞു റിബൺ ചുറ്റേണ്ടുംവിധത്തിൽ, വെള്ളിത്താലത്തിൽ വിജയം സമ്മാനിക്കപ്പെടുകയാ ണുണ്ടായത് അയാളുടെ കാര്യത്തിൽ. പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ്, ഒരു മുറു മുറുപ്പോ ചെറുത്തുനില്പിന്റെ ഒരു ചെറുനാട്യമോപോലുമില്ലാതെ മൃദുവായി നിലംപതിക്കുകയുംകൂടി ചെയ്തതശേഷം അതായത് വളരെ വൈകി യാണ് വിജയമെന്ന പരിണതഫലത്തെക്കാൾ യുദ്ധപ്രക്രിയയിലായിരുന്നു തനിക്ക് കമ്പമെന്നയാൾക്ക് തിരിച്ചറിവുണ്ടായത്. അയാൾ ഓടിച്ചിരുന്ന വിത്തുകു തിര ആയിരുന്നു സമരം, നിയമസഭയിലേക്കുള്ള ഒരു പാതയുടെ ഭാഗമായി രുന്നു അയാൾക്കത്, പക്ഷേ, താൻ എവിടുന്ന് തുടങ്ങിയോ അവിടെനിന്ന് ഒരിഞ്ചുപോലും മുന്നോട്ട് നയിക്കാനുതകിയില്ല അയാൾക്കു ലഭിച്ച വിജയം. മുട്ട പൊട്ടിച്ചെങ്കിലും അയാളുണ്ടാക്കിയ ഓംലെറ്റ്, കരിഞ്ഞുപോവുക യാണുണ്ടായത്. തുടർന്നുണ്ടായ സംഭവപരമ്പരകളിൽ സഖാവ് പിള്ളയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന പങ്കിന്റെ സൂക്ഷ്മസ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ച് ആരും ഒരിക്കലും അറിയാനിടയാ യില്ല. മാർക്സിസ്റ്റ് പാർട്ടി, പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് പിടിച്ചെടുക്കുമ്പോൾ സഖാവ് പിള്ള തൊട്ടുകൂടാത്തവരുടെ അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ചു നടത്തിയ ഉച്ചസ്ഥായിയിലുള്ള ജ്വലിക്കും പ്രസംഗങ്ങൾ ("സഖാക്കളേ, ജാതിയാണ് വർഗ്ഗം') വെറും കാപട്യമാണെന്ന് അറിയാമായിരുന്ന ചാക്കോപോലും, ഒരി ക്കലും കഥ മുഴുവനും അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അറിയണമെന്നയാൾക്ക് ആഗ്ര ഹമുണ്ടായിരുന്നില്ലതാനും. അപ്പോഴേക്കും സോഫിമോളുടെ നഷ്ടംകൊണ്ട് മരവിച്ചുപോയ ചാക്കോ, ദുഃഖംകൊണ്ട് പുകപിടിച്ച ഒരു കാഴ്ചപ്പാടിലൂടെ യാണ് പിന്നെ എല്ലാത്തിനെയും കണ്ടത്. ദുരന്തസ്പർശമേറ്റ കുട്ടി, പെട്ടെന്ന് കളിപ്പാട്ടമെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ച് മുതിർന്നയാളാകുംപോലെ ചാക്കോ, തന്റെ കളി പ്പാട്ടമെല്ലാം വലിച്ചെറിഞ്ഞുകളഞ്ഞു. അച്ചാർപ്രഭുവാകൽസ്വപ്നങ്ങളും ജന കീയസമരവും എല്ലാം ചില്ലടപ്പുള്ള അലമാരയിലെ പൊട്ടിത്തകർന്ന വിമാ നങ്ങളുടെ

തട്ടുകളിലേക്ക് ചേർത്തുവയ്ക്കക്കപ്പെട്ടു. പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് അടച്ചുപൂട്ടിയതിനുശേഷം ബാങ്കിലെ കടം വീട്ടാനായി ചില നെല്പാടങ്ങൾ (അവയുടെ പണയാധാരത്തോടൊപ്പം) വിലക്കേണ്ടതായി വന്നു. കുടുംബ ത്തിന് ആഹാരത്തിനും വസ്ത്രങ്ങൾക്കുമായി വീണ്ടും പലതും വിലക്കപ്പെട്ടു. ചാക്കോ കാനഡയ്ക്ക് കുടിയേറുമ്പോഴേക്ക് അയ്മനം വീടിനോട് ചേർന്നുള്ള റബ്ബർ എസ്റ്റേറ്റിൽനിന്നും വീട്ടുവളപ്പിലെ ഏതാനും തെങ്ങുകളിൽനിന്നും മാത്രമായി വരുമാനം. ബാക്കിയായവർ മരിക്കുകയും സ്ഥലം വിടുകയും തിരിച്ചയയ്ക്കക്കപ്പെടുകയും ഒക്കെ ചെയ്തതുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാർഗററ്റ് കൊച്ച മ്മയ്ക്കക്കും കൊച്ചുമറിയയ്ക്കും കഴിഞ്ഞുകൂടാനായത് അതുകൊണ്ടാണ്. സഖാവ് പിള്ളയോട് നീതി പുലർത്തിക്കൊണ്ട് പറയുകയാണെങ്കിൽ, പിന്നീടുണ്ടായ സംഭവവികാസങ്ങളുടെ ഗതി നിയന്ത്രിച്ചത് അയാളായിരു ന്നില്ല. ചരിത്രം കാത്തുവച്ച കൈയുറയിലേക്ക് അയാൾ, തന്റെ തയ്യാറായി രിക്കുന്ന വിരലുകൾ ചുമ്മാതെ കടത്തി, അത്രമാത്രം. ഒരു മനുഷ്യന്റെ മരണംകൊണ്ട് അയാളുടെ ജീവിതംകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന തിനെക്കാൾ പ്രയോജനം ഉണ്ടാകുമെന്നു ധരിച്ചുവശായ ഒരു സമൂഹത്തിൽ ജീവിക്കാനിടവന്നത് പൂർണ്ണമായും അയാളുടെ തെറ്റായിരുന്നില്ല. മമ്മാച്ചിയും ബേബിക്കൊച്ചമ്മയും തമ്മിലുണ്ടായ ഏറ്റുമുട്ടലിനുശേഷം, സഖാവ് പിള്ളയെ, വെളുത്ത അവസാനമായി സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ അവർക്കി ടയിൽ എന്തുണ്ടായി എന്നത് രഹസ്യമായി അവശേഷിക്കുകയാണുണ്ടായത്. ചരിത്രവുമായുള്ള അന്ധമായ സംഗമത്തിന് പാകം സമയത്ത് ഇരുട്ടിലും മഴയത്തും വെളുത്തയെ നദിക്കു കുറുകെ ഒഴുക്കിനെതിരായി നീന്താനയച്ച ഒടുക്കത്തെ ഒറ്റിക്കൊടുക്കൽ ആയിരുന്നു അത്.

വെളുത്ത കോട്ടയത്തുനിന്നുള്ള അവസാനത്തെ ബസ് പിടിച്ചു. കാനിങ് മെഷീൻ നന്നാക്കാനായിരുന്നു അവനവിടെ വന്നത്. ബസ്സ്റ്റോപ്പിൽവച്ച കാണാനിടയായ മറ്റൊരു ഫാക്ടറിത്തൊഴിലാളി, മമ്മാച്ചിക്ക് അവനെ ഒന്ന് കാണണമെന്ന് ഒരു കൃത്രിമച്ചിരിയോടെ പറഞ്ഞു. സംഭവിച്ചതിനെക്കുറി ച്ചൊന്നും വെളുത്തയ്ക്ക് ഒരു പിടിയുമില്ലായിരുന്നു തന്നെയുമല്ല കുടിച്ചു മറിഞ്ഞ് തന്റെ അച്ഛൻ അയ്മനം വീട സന്ദർശിച്ചതിനെക്കുറിച്ചവൻ തീരെയും അജ്ഞനായിരുന്നു. യാതൊന്നുമറിയില്ലായിരുന്നു അവന് അവരുടെ കുടി ലിന്റെ വാതിൽക്കൽ, വിളക്കിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ തിളങ്ങുന്ന ചില്ലുകണ്ണും കോടാലിയുമായി വെളുത്തയുടെ തിരിച്ചുവരവും കാത്ത്, കുടിച്ചുമറിഞ്ഞ നിലയിൽ, മണിക്കൂറുകളോളമായി ഇരിക്കുകയാണ് വെല്യപാപ്പൻ എന്നും അവനറിഞ്ഞില്ല. എന്തുണ്ടാവും ഇനി എന്ന ആശങ്കകൊണ്ട് ആകെ മരവി ച്ചുപോയ ആ പാവം തളർവാതക്കാരൻ കുട്ടപ്പനാവട്ടെ, യാതൊന്നും സംശ യിക്കാതെ കടന്നുവരാനിടയുള്ള തന്റെ സഹോദരന് ഒച്ചവെച്ചൊരു മുന്നറി യിപ്പ് നല്കാനായി, അവന്റെ കാലടിയൊച്ചയോ ചെടിയുലയുന്ന കിരുകിരാ ഒച്ചയോ കേൾക്കാനുണ്ടോ എന്നു ചെവി കൂർപ്പിച്ചും, എങ്ങനേലും ഒന്ന് അച്ഛനെ തണുപ്പിച്ചെടുക്കാനായണ്ടേരോട് രണ്ടു മണിക്കൂർ തുടർച്ചയായി സംസാരിച്ചുകൊണ്ടും കിടക്കുകയാണ് എന്നും വെളുത്ത അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. വെളുത്ത, വീട്ടിലേക്കല്ല പോയത്. അവൻ നേരേ അയ്മനംവീട്ടിലേക്ക് പോവുകയാണുണ്ടായത്. ഒരു വശത്ത് അത്ഭതമായിരുന്നെങ്കിൽ മറ്റേ വശത്ത് പൗരാണികമായ ഒരു സഹജവാസനകൊണ്ടാവാം, ചരിത്രത്തിന്റെ കോഴിക്കുഞ്ഞുങ്ങൾ ഒരു ദിവസം ചേക്കേറാൻ വരും എന്ന മുന്നറിവായിരുന്നു. മമ്മാച്ചിയുടെ പൊട്ടിത്തെറിക്കലിന്റെ നേരമത്രയും അവൻ സംയമനം പാലിച്ചു അസാധാരണമാംവിധം ശാന്തനായി നിന്നു. പരമാവധി പ്രകോപി തനാകുമ്പോൾ ഉണ്ടാവുന്ന തരം ശാന്തത ആയിരുന്നു അത്. ദേഷ്യത്തിനു മപ്പുറത്തുള്ള സുബോധത്തിൽനിന്ന് കിളിർത്തതായിരുന്നു അത്. വെളുത്ത വന്നതും മമ്മാച്ചിക്ക് തന്റെ സ്വതേയുള്ള പെരുമാറ്റരീതി നഷ്ട മായി. ഇരുട്ടത്തനങ്ങാതെ നില്ക്കുന്ന വെളുത്തയിലേക്ക്

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ നയത്തിൽ ദിശമാറ്റിവിടുംവരെ അവർ, തന്റെ അന്ധമായ വൈരാഗ്യവുംമണ്ട ത്തരവും അസഹനീയമായ നിന്ദകളും എല്ലാം സൈസ്തഡിങ് ഫോൾഡിങ് വാതിലിന്റെ ഷട്ടറിലേക്കാണ് ഓക്കാനിച്ചിട്ടത്. മമ്മാച്ചി അധിക്ഷേപിക്കൽ തുടർന്നു. അവരുടെ മുഖം ദേഷ്യംകൊണ്ട് ചുളിഞ്ഞ് വികൃതമായിരുന്നു. കണ്ണുകൾ ശൂന്യമായിരുന്നു. അനിയന്ത്രിതമായ ദേഷ്യത്താലവർ സ്വയമറി യാതെ വെളുത്തയുടെ അടുക്കലേക്ക് നീങ്ങിപ്പോവുകയാണുണ്ടായത്. അവന്റെ മുഖം ലക്ഷ്യമാക്കിത്തന്നെയായി പിന്നെ അവരുടെ പൊട്ടിത്തെറി ക്കൽ. അവരുടെ ശ്വാസത്തിലെ പഴകിയ ചായമണംവരെ കിട്ടാൻ പാക ത്തിൽ, അവരുടെ തുപ്പൽക്കണങ്ങൾ അവന്റെ മുഖത്തേക്കുതന്നെ ചിതറി വീഴാൻ പാകത്തിൽ അവനടുത്തെത്തി അവർ. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, മമ്മാച്ചി യോടടുത്തുനിന്നു. അവരൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. പക്ഷേ മമ്മാച്ചിയുടെ രൗദ്ര ഭാവത്തിന് ശുതി ചേർക്കാൻ, അതിനെ ആളിക്കത്തിക്കാൻ, അവർ തന്റെ കൈകൾ ഉപയോഗിച്ചു. പ്രോത്സാഹനമെന്നോണം പുറത്തൊരു തട്ട്. ധൈര്യ ദായകമായി തോളുകൾ ചേർത്തുപിടിച്ചൊരു കൈച്ചുറ്റ്. തന്റെമേൽ നടക്കുന്ന ഈ തന്ത്രപ്രയോഗങ്ങളെക്കുറിച്ച് മമ്മാച്ചി തികച്ചും അജ്ഞയായിരുന്നു. മമ്മാച്ചിയുടെ അന്നത്തെ സംസാരം കേട്ടവർക്കെല്ലാം, കഞ്ഞിമുക്കി തേച്ച കോട്ടൺസാരിയുടുക്കുന്ന, വൈകുന്നേരങ്ങളിൽ നട്ട്കക്കരസ്യുട്ട് വയ ലിനിൽ വായിക്കുന്ന, മമ്മാച്ചിയെപ്പോലൊരു വയസ്സായ സ്ത്രതീ, എവിടന്നു പഠിച്ചു. അന്നവരുപയോഗിച്ച ചീത്തവാക്കുകളതയും എന്നത് ഒരു നിഗൂഢ തയായി അവശേഷിച്ചു. 'പുറത്തുകടക്ക്, ഒടുക്കം അവരാക്രോശിച്ചു. 'നാളെ നിന്നെയെങ്ങാനും എന്റെ പുരയിടത്തിൽ കണ്ടുപോയാൽ തെണ്ടിപ്പട്ടികണക്ക് നിന്റെ വരിയുട യ്ക്കും ഞാൻ. നിന്റെ അന്ത്യമായിരിക്കും അന്ന്.' 'കാണാം. വെളുത്ത മെല്ലെ പറഞ്ഞു. അവനാകെ പറഞ്ഞത് അതുമാത്രം. ആ വാക്കിനെ ആയിരുന്നു അലങ്കാരം കലർത്തി ബേബിക്കൊച്ചമ്മ വധഭീഷണിയായും തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകൽഭീഷ ണിയായും ഒക്കെ ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യുവിന്റെ ഓഫീസിലിരുന്നു മാറ്റിയത്. മമ്മാച്ചി വെളുത്തയുടെ മുഖത്തേക്ക്

കാർക്കിച്ചുതുപ്പി. കൊഴുത്ത തുപ്പൽ. അതവന്റെ തൊലിപ്പുറമാകെ തെറിച്ചു. വായിലും കണ്ണിലും ഒക്കെ യായി. അവൻ വെറുതെ നിന്നു അവിടെ. ആകെ പകച്ച പിന്നെ അവൻ തിരിഞ്ഞു നടന്നകന്നു. ആ വീട്ടിൽനിന്നു മടങ്ങുമ്പോൾ, തന്റെ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക് മൂർച്ചയും ശക്തിയും ഏറിയതായി അവനനുഭവപ്പെട്ടു. തനിക്കു ചുറ്റുമുള്ളതെല്ലാം ചേർന്ന് അർത്ഥവത്തായ ഒരു ചിത്രീകരണമാവുംപോലെ അവനു തോന്നി. എന്ത്, എങ്ങനെ ചെയ്യണം എന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ലഘുലേഖ സഹിതമുള്ള ഒരു യന്ത്രത്തിന്റെ ചിത്രംപോലെ. തീവനൈരാശ്യത്തിന്റെ ആ വേളയിൽ എവിടെയെങ്കിലും ഒന്ന് നങ്കുരമിടാനുള്ള വെമ്പലിൽ കണ്ണിൽക്കണ്ട സൂക്ഷ്മാംശങ്ങളിലെല്ലാം അവന്റെ മനസ്സ് തുങ്ങിപ്പിടിച്ചുകിടന്നു. അതിനു മുന്നിൽ വന്ന് ഓരോന്നിലും അത് ലേബലുകൾ ഒട്ടിച്ചു. ഗേറ്റ് ഗേറ്റിൽക്കൂടി പുറത്തുകടക്കുമ്പോൾ അവൻ കരുതി. ഗേറ്റ് വഴി *കല്ലുകൾ*, ആകാശം. മഴ അവന്റെ തൊലിപ്പുറത്തെ മഴയ്ക്ക് ഇളംചൂടുണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ കാലിനടിയിലെ വെട്ടുകല്ല് കുർത്തതായിരുന്നു. എങ്ങോട്ടാണ് താൻ പോകു ന്നതെന്ന് അറിയാമായിരുന്നു അവന് അവൻ എല്ലാം ശ്രദ്ധിച്ചു. ഓരോ ഇലയും. മരവും. നക്ഷത്രമില്ലാത്ത ആകാശത്തിലെ ഓരോ മേഘവും, താൻ വയ്ക്കക്കുന്ന ഓരോ ചുവടും.

കു-കു കുകും തീവണ്ടി കുകിപ്പാടും തീവണ്ടി രാപകൽ ഓടും തീവണ്ടി തളർന്നുനില്ക്കും തീവണ്ടി

അതായിരുന്നു സ്കൂളിൽ അവൻ പഠിച്ച ആദ്യ പാഠം; തീവണ്ടിയെക്കു റിച്ചുള്ള ഒരു കവിത. അവൻ എണ്ണാൻ തുടങ്ങി. എന്തെങ്കിലും, ഏതെങ്കിലും ഒന് രണ്ട് മൂന് നാല് അഞ്ച് ആറ് *ഏഴ്* എട്ട് ഒമ്പത് പത്ത് *പതിനൊന്* പ്രതണ്ട് പതിമൂന് പതിനാല് പതിനഞ്ച് പതിനാറ് പതിനേഴ് പതിനെട്ട് പത്തൊമ്പത് ഇരുപത് ഇരുപത്തൊന് ഇരുപത്തിരണ്ട് ഇരുപത്തിമൂന് ഇരുപത്തിനാല് ഇരുപത്തി *അഞ്ച്* ഇരുപത്തിയാറ് ഇരുപത്തിയേഴ്സ്, ഇരുപത്തിയെട്ട്. ഇരുപത്തി യൊമ്പത്... യന്ത്രത്തിന്റെ ചിത്രം വരച്ചത് മങ്ങാൻ തുടങ്ങി. വ്യക്തമായിരുന്ന വരകൾ പുകപിടിച്ചതുപോലായി. നിർദ്ദേശങ്ങൾ അർത്ഥരഹിതമായിത്തീർന്നു. അവനെ കാണാനായി റോഡ് എഴുന്നേറ്റ് നില്ക്കുംപോലെ. ഇരുട്ടിന് കട്ടി വച്ചു. ഒട്ടിപ്പിടിക്കുംപോലെ. അതിലൂടെ മുന്നോട്ടു നീങ്ങുന്നത് ആയാസകര മായി. വെള്ളത്തിനടിയിൽ നീന്തുംപോലെ. അത് സംഭവിക്കുകയാണ്. ഒരു ശബ്ദം അവനോടു പറഞ്ഞു. അത് തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പെട്ടെന്ന് അയാളുടെ മനസ്സ്, ശരീരത്തിൽനിന്ന് പുറത്തേക്ക് അസംഭാ വ്യമാംവിധം വയസ്സായി നീന്തിയൊഴുകിപ്പോയി. എന്നിട്ട് അവന്റെ തലയ്ക്കു മുകളിൽ വായുവിലായി തങ്ങിനിന്നു. എന്നിട്ടവിടെനിന്ന് ഒരുപകാരവുമി ല്ലാത്ത മുന്നറിയിപ്പുകൾ പുലമ്പാൻ തുടങ്ങി. ഇരുട്ടിലൂടെ, തോരാത്ത മഴയിലൂടെ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരന്റെ ശരീരം താഴേ ക്കൂടി നടന്നുനീങ്ങുന്നത് അത് കുനിഞ്ഞ് നോക്കി. മറ്റെന്തിനെക്കാളും ശരീ രത്തിനു വേണ്ടത് ഉറക്കമായിരുന്നു. ഉറങ്ങി വേറൊരു ലോകത്തേക്കുണ രണം. താൻ ശ്വസിക്കുന്ന വായുവിൽ അവളുടെ മണമുള്ള ലോകം, തന്റെ *ശരീരത്തിനു* മീതെ അവളുടേത്. ഇനി ഒരിക്കലും കാണാനാവില്ല അവളെ എവിടെയുണ്ടാവും അവശ? അവളെ അവരെന്തു ചെയ്തതുകാണും? അവളെ അവരുപ്രദവിച്ചുകാണുമോ? അവൻ നടത്തം തുടർന്നുകൊണ്ടേയിരുന്നു. അവൻ മുഖം മഴയ്ക്കക്കു നേരേ ഉയർത്തി പിടിച്ചിരിക്കുകയോ മഴയിൽനിന്ന് താഴ്ത്തി പിടിച്ചിരിക്കു കയോ അല്ലായിരുന്നു. അവൻ മഴയെ സ്വാഗതം ചെയ്യുകയോ അതിനെ അകറ്റിനിർത്തുകയോ ചെയ്തില്ല. മഴ, അവന്റെ മുഖത്തുനിന്നും മമ്മാച്ചിയുടെ തുപ്പൽ കഴുകിക്കളഞ്ഞു എങ്കിലും, ആരോ തന്റെ തല പൊക്കിമാറ്റി തന്റെ ശരീരത്തിനുള്ളിലേക്ക് ഛർദ്ദിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന തോന്നൽ ഇല്ലാതാക്കാൻ അതിനായില്ല. ഉൾത്തട ങ്ങളിലൂടെ കൊഴുത്ത ഛർദ്ദിൽ ഇറ്റുവീണൊഴുകിക്കൊണ്ടേയിരുന്നു. ഹൃദ യത്തിനുമീതേ. ശ്വാസകോശത്തിനുമീതേ. അത് കട്ടിയിൽ, മെല്ലെ ഒലിച്ചി റങ്ങി. ആമാശയത്തിന്റെ അടിയിലെത്തി. അവന്റെ ആന്തരികാവയവങ്ങ ളെല്ലാം ഛർദ്ദിയിൽ കുളിച്ച് ഒരു മഴയ്ക്കും അത് കഴുകിക്കളയാനാവില്ലാ യിരുന്നു. എന്താണിനി

ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് അവനറിയാമായിരുന്നു. നിർദ്ദേശങ്ങളുടെ ലഘുലേഖ അവനു വഴികാണിച്ചു. സഖാവ് പിള്ളയുടെ അടുത്തേക്ക് അവ നെത്തണം. എന്തു കാരണംകൊണ്ട് എന്ന് അവന് നിശ്ചയമില്ലായിരുന്നു. പാദങ്ങളവനെ ലക്കിപ്രസിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. അത് പൂട്ടിക്കിടക്കുകയാ യിരുന്നു. പിന്നെ കുഞ്ഞുമുറ്റം കടന്ന് സഖാവ് പിള്ളയുടെ വീട്ടിലേക്ക്

വാതിലിൽ മുട്ടാനായി കൈ ഒന്നുയർത്താനുള്ള ശ്രമത്താൽതന്നെ തളർന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു അവൻ.

അവിയൽ കഴിക്കൽ അവസാനിപ്പിച്ച സഖാവ് പിള്ള, ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ച കൈക്കു ള്ളിൽവച്ച് പഴുത്ത പഴം ഞെരടി തൈരിന്റെ പ്ലേറ്റിലേക്ക് വീഴ്ത്തിക്കൊണ്ടി രിക്കുമ്പോഴായിരുന്നു വെളുത്ത വാതിലിൽ മുട്ടിയത്. വാതിൽ തുറക്കാൻ അയാൾ ഭാര്യയെ പറഞ്ഞയച്ചു. ദുർമുഖത്തോടെ അവർ മടങ്ങി വന്നപ്പോൾ എന്തുകൊണ്ടോ പിള്ള കാമമോഹിതനായി. അവളുടെ മുലകളിൽ ഇപ്പോ ത്തന്നെ തൊടണം എന്നു തോന്നി അയാൾക്ക്. പക്ഷേ, അയാളുടെ കൈയിൽ വൈതരായിരുന്നു. പോരാഞ്ഞ് ആരോ വാതിൽക്കലും. കല്യാണി കിടക്കയിൽ വന്നിരുന്ന്, ഇത്തിരിപ്പോന്ന അമ്മുമ്മയുടെ അടുത്തുകിടന്ന് തള്ളവിരലീമ്പി ഏതാണ്ട് ഉറക്കമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്ന ലെനിന്റെ പുറത്ത് സ്വയമറിയാതെ തട്ടി ക്കൊണ്ടിരുന്നു. "ആരാ?' "ആ പാപ്പൻ പരവന്റെ മോൻ. അത്യാവശ്യമായി കാണണം എന്നു പറ യണു അവൻ.' ഒട്ടും തിരക്കുകൂട്ടാതെയാണ് സഖാവ് പിള്ള നൈതർ കഴിച്ചുതീർത്തത്. അയാൾ പ്ലേറ്റ് വിരൽകൊണ്ട് വടിച്ചു. കല്യാണി ഒരു മെസ്സയിൻലെസ്സ്റ്റീൽ പാത്രത്തിൽ വെള്ളംകൊണ്ടുവന്ന് കൈകഴുകാനായി ഒഴിച്ചുകൊടുത്തു. അയാളുടെ പ്പേറ്റിൽ അവശേഷിച്ച എച്ചിൽ (ഒരു ചുവന്ന വറ്റൽ മുളക്, ഈ മ്പിത്തീർന്ന തുപ്പിക്കളഞ്ഞ മുരിങ്ങക്കോലുകൾ)വെള്ളത്തിൽ പൊങ്ങി ഒഴു കിനടന്നു. കൈതുടയ്ക്കക്കാൻ കല്യാണി ഒരു തോർത്ത് കൊടുത്തു. കൈ യൊപ്പി ആസ്വാദനത്തിന്റെ ഒരേമ്പക്കം വിട്ട അയാൾ വാതിൽക്കലേക്ക് നടന്നു. "എന്താ ഈ രാത്രിനേരത്ത്?' മറുപടി

പറയന്റെ തന്റെ ശബ്ദം ഒരു ചുമരിൽ ചെന്നിടിച്ച് തിരിച്ചുവരും പോലെ തന്റെ നേർക്കുതന്നെ വന്നിടിക്കുന്നതായി അനുഭവപ്പെട്ടു അവന് സംഭവിച്ചതു വിശദീകരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ, പരസ്പരബന്ധമില്ലാത്ത പുലമ്പലിലേക്ക് വഴുകിപ്പോവുന്നതാണ് അവനു കേൾക്കാനായത്. ഒരു ചില്ലുവാതിലിനപ്പുറം ദൂരെയെവിടെയോ നില്ക്കുന്ന ഒരു ഇത്തിരിപ്പോന്ന ആളോടാണ് അവൻ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. 'ഇത് ഒരു കുഞ്ഞു ഗ്രാമമാണ്, സഖാവ് പിള്ള പറഞ്ഞു: "ആളുകൾ പറയും. ഞാനതെല്ലാം കേൾക്കും. പക്ഷേ, ചുറ്റും നടക്കുന്നത് എനിക്കറി യാത്തതുകൊണ്ടല്ല അത്.' ആരോടാണോ താൻ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് അയാളിൽ ഒരു ചലനവും സ്യഷ്ടിക്കാത്ത എന്തോ ചിലത് താൻ പറയുന്നതായി വെളു ത്തയ്ക്ക് വീണ്ടും കേൾക്കാനായി. അവനു ചുറ്റും അവന്റെതന്നെ ശബ്ദം ഒരു പാമ്പിനെപ്പോലെ ചുരുണ്ടുകൂടി.

"ആയിരിക്കാം. പക്ഷേ ഒന്നറിയണം സഖാവേ, പിള്ള പറഞ്ഞു: 'തൊഴി ലാളികളുടെ വ്യക്തിജീവിതത്തിലെ അച്ചടക്കമില്ലായ്മയെ പിന്താങ്ങാനല്ല പാർട്ടി സംഘടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.'

വാതിൽക്കൽ നിന്ന സഖാവ് പിള്ളയുടെ ശരീരം മാഞ്ഞുപോകുന്നത് നോക്കിക്കൊണ്ട് വെളുത്ത നിന്നു. ശരീരത്തിൽനിന്നുവേർപെട്ട് അലറിവിളി ക്കുംപോലുള്ള അയാളുടെ ശബ്ദം മുദ്രാവാക്യങ്ങൾ മുഴക്കി അവിടെത്തന്നെ തുടർന്നു. ഒഴിഞ്ഞ വാതിൽക്കൽ ചെറുപതാകകൾ പാറിക്കളിച്ചു.

ഇത്തരം പീക്കിൽികാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെടുകയെനത് പാർട്ടിതാത്പര്യ ത്തിന് *ചേരുന്നതല്ല*.

വ്യക്തിതാത്പര്യത്തെക്കാൾ മുകളിലാണ് സംഘടനാതാത്പര്യം.

പാർട്ടിയുടെ അച്ചടക്കം ലംഘിക്കുകയെനാൽ പാർട്ടിയിലെ ഐക്യം ലംഘിക്കുകയെനാണർത്ഥം.

ആ ശബ്ദം അങ്ങനെ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടേയിരുന്നു. വാചകങ്ങൾ വിഗ്ര ഹിച്ച ശൈലികളായി. വാക്കുകൾ. *വിപ്ളവത്തിന്റെ* പുരോഗതി വർഗ്ഗശത്രുവിന്റെ ഉന്മൂലനം. ദല്ലാൾ മുതലാളി വസന്തത്തിന്റെ ഇടിമുഴക്കം.

വീണ്ടും അത് വേറൊരു മതം അതിനെതിരേതന്നെ. മനുഷ്യമനസ്സ് പണിതുയർത്തിയ ഒരു സ്ഥാപനം.

സഖാവ് പിള്ള വാതിലടച്ച്, ഭാര്യയിലേക്കും അത്താഴത്തിലേക്കും തിരി കെയെത്തി. വീണ്ടും ഒരു പഴം കൂടി കഴിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. പിള്ള. ഒരു പഴം അയാൾക്കു കൊടുത്തുകൊണ്ട് ഭാര്യ ചോദിച്ചു: ''അവനെ ന്തിനാ വന്നത്?' 'അവരതറിഞ്ഞു. ആരെങ്കിലും പറഞ്ഞുകൊടുത്തതാവും. അവരവനെ പിരിച്ചുവിട്ടു.' 'അത്രേ ഒണ്ടായൊളോ? അവരവനെ തൊട്ടടുത്തുള്ള ഏതേലും മര ത്തീന്ന് കെട്ടിത്തുക്കാഞ്ഞത് ഭാഗ്യം.' 'വിചിത്രമായ ഒരു കാര്യം കണ്ടു ഞാൻ, പഴത്തിന്റെ തൊലികളഞ്ഞു കൊണ്ട് പിള്ള പറഞ്ഞു: "അവന്റെ നഖത്തിൽ ചുവന്ന പോളിഷ്...' പുറത്ത് മഴയത്ത്, തണുപ്പത്ത്, ഒറ്റ വഴിവിളക്കിന്റെ നനഞ്ഞവെളിച്ച ത്തിൽ നില്ക്കുമ്പോൾ, വെളുത്ത ഉറക്കം വന്നുതുങ്ങി. പിടിച്ചുമലർത്തി യിട്ടാണ് കൺപോളകൾ അടഞ്ഞുപോകാതിരുന്നത്. നാളെ, അവൻ സ്വയം പറഞ്ഞു. നാളെ മഴ നില്ക്കുമ്പോൾ, അവന്റെ പാദങ്ങൾ പുഴയിലേക്കു നടന്നുപോയി. അവൻ നായയും പാദ ങ്ങൾ നായച്ചങ്ങലയും ആണെന്നപോലെ. ചരിത്രം നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകുന്ന നായ,

### പതിനഞ്ച്

## അക്കരയ്ക്ക്

്ന് പാതിരാ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. മേഘാവൃതമായ രാത്രിയാകാശം, കെട്ടി മേഞ്ഞ ഓലവേലിയുടെ ഒരു കഷണം, ഒരു മുഴുവൻ തെങ്ങോല, കാറ്റ് കൊടുത്ത വേറെയും ചില സമ്മാനങ്ങൾ എന്നിവയുമായി ജലനിരപ്പു യർന്ന് ഗതിവേഗം കൂടിയ കറുത്ത പുഴ, കടലിനു നേരേ വളഞ്ഞിഴഞ്ഞു. അല്പനേരംകൊണ്ട് മഴ, ചാറ്റലായി നേർത്തു. പിന്നെയത നിന്നുപോയി. ഇളംകാറ്റ്, മരങ്ങളിൽനിന്നും വെള്ളം കുലുക്കിപ്പൊഴിച്ചു. മരച്ചോടുകളിൽ മാത്രമായി പിന്നെ കുറച്ചുനേരത്തേക്ക് മഴ, പുഴവെള്ളത്തിലേക്ക് ഇറങ്ങിച്ചെല്ലുന്ന പതിമൂന്ന് കല്പടവുകളിൽ ഏറ്റവും മുകളിലത്തേതിൽ ഇരിക്കുന്ന ചെറുപ്പക്കാരനെ, മേഘങ്ങൾക്കിട യിലൂടെ അരിച്ചിറങ്ങിയ ക്ഷീണിതമായ ജലചാന്ദ്രവെളിച്ചത്തിൽ കാണായി. നന്നേ നിശ്ചലമായ ഒരു രൂപം. നന്നേ നനഞ്ഞ് നന്നേ ചെറുപ്പം. അല്പ സമയത്തിനകം അയാളെഴുന്നേറ്റ്, ഉടുത്തിരുന്ന മുണ്ടുരിപ്പിഴിഞ്ഞ് വെള്ളം കുടഞ്ഞു കളഞ്ഞ്, അത് തലപ്പാവുപോലെ കെട്ടി. എന്നിട്ടങ്ങനെ തികച്ചും നഗ്നനായി 13 കല്പടവുകളിലുംകൂടി വെള്ളത്തിലേക്ക് കൂടുതൽ ആഴത്തി ലേക്ക് വെള്ളം നെഞ്ചോളം എത്തുന്നയിടംവരെ നടന്നിറങ്ങി. പിന്നെ അനാ യാസമായി തുടിച്ചുനീന്തി, ഒഴുക്കിന് ശരിക്കും ആഴം തുടങ്ങുന്നയിടത്തേക്ക് അയാളുടെ നീന്തൽമൈക്കകളിൽനിന്ന് നിലാവിൽ തിളങ്ങുന്ന പുഴ ഒലിച്ചി റങ്ങി, വെള്ളിയുടുപ്പിന്റെ കൈകൾപോലെ. പുഴ മുറിച്ചുകടക്കാൻ അയാൾക്ക് മിനിട്ടുകളേ വേണ്ടിവന്നുള്ളു. അക്കരെ എത്തിയപ്പോൾ അയാളുടെ ശരീരം തിളങ്ങുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ചുറ്റും പൊതിഞ്ഞ രാത്രിയോളം കറുപ്പായി, മുറിച്ചുകടന്ന പുഴയോളം കറു പ്പായി അയാൾ തീരത്തേക്ക് നടന്നു. ചരിത്രഭവനത്തിലേക്കുള്ള വഴിയിലേക്ക് നടന്നു കയറി ചതുപ്പിലൂടയാൾ. അയാൾ വെള്ളത്തിൽ ഓളങ്ങളൊന്നും അവശേഷിപ്പിച്ചില്ല. തീരത്ത് കാല്പാടുകളും. ഉണക്കാനായി തലയ്ക്കുമീതേ മുണ്ട് നീർത്തുപിടിച്ചു അയാൾ.

കപ്പൽ പ്പായ എന്നപോലെ കാറ്റതിനെ ഉയർത്തി. പെട്ടെന്നയാൾ സന്തോഷവാനായി. തുടക്കത്തിൽ കാര്യങ്ങൾ ഒന് കുഴഞ്ഞുമറിയും, *പിനെ* ഒക്കെ ശരിയാകും. അയാൾ സ്വയം പറഞ്ഞു. ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് വേഗം വേഗം നടന്നു അയാൾ. ഏകനായ ഒരു ചെന്നായയെപ്പോലെ. നഷ്ടങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാൻ. കുഞ്ഞുകുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാൻ നഖച്ചായമൊഴികെ തികച്ചും നഗ്നനായവൻ.

#### പതിനാറ്

# കുറച്ചു മണിക്കൂറുകൾക്കുശേഷം

ചു ഴയോരത്ത് മൂന്നു ആഹ്ളാദം നിറഞ ുവിളിക്കുംപോലുള്ള

വ ഴയോരത്ത് മൂന്നു കുഞ്ഞുങ്ങൾ. ഒരു ജോഡി ഇരട്ടക്കുഞ്ഞുങ്ങളും ആഹ്ളാദം നിറഞ്ഞ ചരിഞ്ഞ അക്ഷരങ്ങളിൽ ഒഴിവുകാലം! എന്നാർ ത്തുവിളിക്കുംപോലുള്ള ഇളംതവിട്ട കോർഡുറോയ് പിനാഫോറിട്ട മറ്റൊരു കുഞ്ഞും. ആലയിലെ ലോഹംപോലെ തിളങ്ങി മരങ്ങളിലെ നനഞ്ഞ ഇലകൾ. സംഭവിക്കാൻപോകുന്നത് നേരത്തേയറിഞ്ഞ് സങ്കടപ്പെടുംപോലെ, പുഴയി ലേക്കു കുനിഞ്ഞുനിന്ന് ഇടതുർന്നു വളരുന്ന മഞ്ഞ മുളങ്കുട്ടം. ഇരുണ്ട ശാന്ത മായിരുന്നു പുഴ. ജലനിരപ്പ എത്രമാത്രം ഉയർന്നിട്ടുണ്ട്, ഒഴുക്ക് എത്രമാത്രം ശക്തമായിട്ടുണ്ട് എന്നതിന്റെ ഒരു ലക്ഷണവും പുറത്തേക്കു കാണിക്കാതെ, സാന്നിദ്ധ്യത്തെക്കാൾ, അസാന്നിദ്ധ്യം എന്നപോലെ. പതിവ്-ഒളിയിടമായ കുറ്റിച്ചെടിക്കുട്ടത്തിൽനിന്ന് റാഹേലും എസ്തതയും വള്ളം വലിച്ചുപുറത്തെടുത്തു. വെളുത്ത കൊടുത്ത തുഴകൾ, പൊള്ളയായ ഒരു മരത്തിലാണ് അവരൊളിപ്പിച്ചിരുന്നത്. സോഫിമോൾക്കു വള്ളത്തിലേക്ക് കയറാൻ പാകത്തിൽ വെള്ളത്തിലവരതു ചായ്ച്ച കുത്തിവച്ചു. ഇരുട്ടിനെ അവർക്കു നന്നേ വിശ്വാസമാണ് എന്നു തോന്നുമായിരുന്നു. ആട്ടിൻകുട്ടിക ളുടെയത്ര തീർച്ചയോടെയാണ് അവരാ തിളങ്ങുന്ന കല്പടവുകൾ കയറു കയും ഇറങ്ങുകയും ചെയ്തിരുന്നത്. കൂട്ടത്തിൽ, സോഫിമോൾക്കായിരുന്നു പേടി. ചുറ്റും കണ്ട നിഴൽരൂപ ങ്ങൾ അവളെ തെല്ല പേടിപ്പിച്ചു. റഫ്രിജറേറ്ററിൽനിന്നു കട്ടെടുത്ത ഭക്ഷണ സാമഗ്രികൾ നിറച്ച തുണിബാഗ് അവളുടെ നെഞ്ചിനു കുറുകെ കിടന്നു. ബ്രഡ്, കേക്ക്, ബിസ്ക്കറ്റ് അമ്മ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ, 'നിങ്ങളില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ പണ്ടേക്കുപണ്ടേ സ്വതന്ത്രയായേനെ ഞാൻ ജനിച്ചനുതന്നെ വല്ല *അനാഥാലയത്തിലും* 

കൊണ്ടുതജേളണ്ടതായിരുനു നിങ്ങളെ... എന്റെ കഴുത്തിനു ചുറ്റും തിരി കല്ലുപോലെ തുങ്ങിക്കിടപ്പല്ലേ രണ്ടും!' നെഞ്ചിനു കുറുകെ കിടന്ന ഇരട്ട ക്കുട്ടികൾ, അവരൊന്നും കൊണ്ടുവന്നിരുന്നില്ല കുടെ. ആ ഓറഞ്ച്പാനീയനാരങ്ങാപ്പാനീയക്കാരൻ എസ്തതയോട് ചെയ്തത തെന്തോ അതിന്റെ പേരിൽ, 'വീട്ടിൽനിന്നകന്ന് ഒരു വീട് ഇതിനകം അവർ സജ്ജമാക്കിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. എസ്തത ചുവന്ന ജാം തുഴയുകയും രണ്ടു ചിന്ത കൾ ചിന്തിക്കുകയും ചെയ്ത രണ്ടാഴ്ചക്കാലത്തിനുള്ളിൽ, അവർ അത്യാ വശ്യ പലചരക്കുകൾ-തീപ്പെട്ടി, ഉരുളക്കിഴങ്ങ്, പൊട്ടിയ സോസ്പാൻ ഒക്കെ കടത്തിക്കൊണ്ടുപോന്നിരുന്നു.

'അമ്മു നമ്മളെ തിരഞ്ഞുപിടിച്ച് തിരിച്ചുവരൂ എന്നു കെഞ്ചുകയാണെ ങ്കിലോ?' 'അപ്പോ നമ്മള് തിരിച്ചുപോവും. പക്ഷേ, കെഞ്ചിപ്പറയുകതന്നെ വേണം.' എസ്കതാ-കരുണാമയൻ. താനും കൂടെ ചെന്നാലേ പറ്റു അവരുടെകൂടെ എന്ന് സോഫിമോൾ ഇരട്ടകളെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ അസാന്നിദ്ധ്യം, മുതി ർന്നവരുടെ കുറ്റബോധം കൂട്ടും. സർവ്വകുഞ്ഞുങ്ങളെയുംകൊണ്ട് പൈഡ് പൈപ്പർ പോയപ്പോൾ ഹാംലിനിലെ മുതിർന്നവർ എന്നപോലെതന്നെ, ഇവരും സ്വന്തം ചെയ്തികളെച്ചൊല്ലി ദുഃഖിക്കും. അവരെല്ലായിടവും പരതും. മൂന്നു കുഞ്ഞുങ്ങളും മരിച്ചെന്നു കരുതി അവർ സങ്കടപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോ, അവർ മൂന്നാളും വിജയശ്രീലാളിതരായി തിരിച്ചുവരും. അപ്പോ അവരുടെ മൂല്യം കൂടും. അവരോടുള്ള സ്നേഹം കൂടും. അവരുടെ ആവശ്യം കൂടും. അവൾ മാത്രമായാൽ, എല്ലാരുംകൂടി അവളെ പീഡിപ്പിച്ചു നിർബന്ധിച്ച അവരുടെ ഒളിയിടം പറയാൻ നിർബന്ധിതയാക്കും. അതായിരുന്നു അവ *ളുടെ* വാദം. റാഹേൽ കയറാൻ വേണ്ടി എസ്തത കാത്തുനിന്നു. എന്നിട്ടു സ്വന്തം ഇടം പിടിച്ചു. ആ കുഞ്ഞു ബോട്ടൊരു സീസോ ആണെന്ന മട്ടിൽ കാലകത്തിവച്ച വള്ളത്തിന്റെ വില്ലിയിൽ ഒരിരുപ്പ്, കാലുകൊണ്ട് ആയംപിടിച്ച് വള്ളം തള്ളി നീക്കി അവൻ തീരത്തുനിന്ന്. പിന്നെ താഴ്ചയുള്ളിടത്തെത്തിയപ്പോൾ വെളുത്ത പഠിപ്പിച്ച പ്രകാരം

('അവിടേക്ക് എത്തണം നിങ്ങൾക്കെങ്കിൽ, അവിടേക്കുതന്നെ ലക്ഷ്യം വയ്ക്കക്കണം നിങ്ങൾ') ഒഴുക്കിന് എതിരായി മുക ളിലേക്കും വശങ്ങളിലേക്കും തുഴഞ്ഞു അവർ. ട്രാഫിക് ശബ്ദത്തിൽ അമർന്നുപോയിരുന്ന ഒരു നിശ്ശബ്ദ പ്രധാന പാതയിൽനിന്നു വഴിതെറ്റി ഒരു ഇടവഴിയിലേക്കു നീങ്ങിയിരുന്നു തങ്ങളെന്ന് ഇരുട്ടത്ത് അവർക്കു കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ചില്ലകൾ, തടിക്കഷണങ്ങൾ, മരങ്ങളുടെ ചില ഭാഗങ്ങൾ എല്ലാം അവർക്കു നേരേ തെല്ലു വേഗത്തിൽ വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ശരിക്കുള്ള താഴ്ച, അതു കടന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു അവർ. അക്കരെനിന്ന് ഇത്തിരി ദൂരം അവശേഷിക്കെ, ഒഴുകിവരുന്ന ഒരു തടിക്കഷണവുമായി കൂട്ടി യിടിച്ചു മറിഞ്ഞു അവരുടെ കുഞ്ഞുവള്ളം. പുഴയിലെ സാഹസികയാത്ര കൾക്കിടയ്ക്ക് ഒരുപാടു തവണ അങ്ങനെയൊക്കെ സംഭവിക്കുകയും മറിഞ്ഞ വള്ളത്തിൽ ഒരു പൊങ്ങുതടിയെന്നപോലെ പിടിച്ച് അവരക്കരയിലേക്ക് പല പ്രാവശ്യം നീന്തിയെത്തുകയും ഒക്കെ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, ഇത്തവണ ഇരുട്ടത്ത്, അവർക്കു വള്ളം കണ്ടുപിടിക്കാനായില്ല. അത് ഒഴുകിപ്പോയിരുന്നു. ഇത്ര ചെറിയ ദൂരം നീന്താൻ ഇത്തവണ എന്താ ഇത്ര നേരം വേണ്ടിവരുന്ന തെന്ന് അത്ഭതപ്പെട്ടുകൊണ്ടവർ തീരം ലക്ഷ്യമാക്കി നീന്തി. വെള്ളത്തിലേക്കു് കുനിഞ്ഞുനിന്ന ഒരു ചില്ലയിൽ എത്തിപ്പിടിക്കാനായി എസ്തതയ്ക്ക്.

എസ്തത വെള്ളത്തിലേക്ക് ഇരുട്ടത്ത് കുനിഞ്ഞുനോക്കി അവരുടെ വള്ളം എവിടെയെങ്കിലും ഉണ്ടോ എന്നറിയാനായി. "എനിക്കൊന്നും കാണാമ്പ റ്റണില്ല. അതു പോയി. ചെളിയിൽ കുളിച്ച് റാഹേൽ തീരത്തെത്തി എസ്തതയെ പിടിച്ചുകയറ്റാനായി കൈനീട്ടി.

ശ്വാസമൊന്ന് നേരെയാകാനും വള്ളം പോയെന്ന കാര്യവുമായി പൊരു ത്തപ്പെടാനും അതിന്റെ നഷ്ടത്തിൽ ദുഃഖിക്കാനും കുറച്ചുനേരം വേണ്ടി വന്നു അവർക്ക്

"നമ്മുടെ ആഹാരം മുഴുവനും പോയി, റാഹേൽ സോഫിമോളോടു പറഞ്ഞപ്പോൾ മൗനമായിരുന്നു മറുപടി. മീനുകൾ നീന്തുമ്പോഴെന്ന പോലുള്ള മൗനം. 'സോഫിമോളേ, ഓടിപ്പോകുന്ന പുഴയോടവൾ മന്ത്രിച്ചു: ''ഞങ്ങളിവി ടെയാ ഇവിടെ, ഇലുമ്പമരത്തിന്റെയടുത്ത്.'

ഒരനക്കവും ഇല്ല.

റാഹേലിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ, പാപ്പച്ചിയുടെ നിശാശലഭം, അതിന്റെയാ കനത്ത ചിറകു വിടർത്തി.

അകത്തേക്കും.

പുറത്തേക്കും.

എന്നിട്ട് അത്, അതിന്റെ കാലുയർത്തി.

മുകളിലേക്ക്

താഴേക്ക്

സോഫിമോളെ വിളിച്ച തീരത്തു മുഴുവൻ ഇരട്ടകൾ ഓടിനടന്നു. കല ങ്ങിയ വെള്ളം അവളെ കൊണ്ടുപോയിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ചാരപ്പച്ച. അതിൽ മീനുണ്ട്. ആകാശവും മരങ്ങളും ഉണ്ട്. രാത്രിനേരത്താണെങ്കിൽ, പൊട്ടിയ മഞ്ഞച്ചന്ദ്രക്കലയും.

മീനച്ചിലിന്റെ മഷിയാഴത്തിൽനിന്ന് ഒരു നീർച്ചുഴിയും ചുറ്റിക്കറങ്ങി വന്നില്ല. ഒരു കൊടുങ്കാറ്റുസംഗീതവും ഉണ്ടായില്ല. ഒരു സാവും വന്നില്ല ദുരന്തത്തിന് മേൽനോട്ടം വഹിക്കാൻ.

ഒരു വെറും കൈമാറ്റച്ചടങ്ങ്. ഒരു വള്ളത്തിലെ ചരക്ക് ഒഴിക്കുന്നതു പോലെ, ഒരു പുഴ നൈവേദ്യം സ്വീകരിക്കുംപോലെ. ഒരു കുഞ്ഞുജീവൻ. ഒരു ഹസ്വകാല സൂര്യരശ്മി. ഭാഗ്യം വരാനായി ഒരു വെള്ളി വിരലുറ തന്റെ മുഷ്ടിക്കുള്ളിൽ ഇറുകെപ്പിടിച്ച്

നാലുമണി വെളുപ്പാൻ കാലമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഇരുട്ടായിരുന്നു അപ്പോഴും. ഇരട്ടകൾ ക്ഷീണിച്ചും മനഃപ്രയാസത്തോടെയും ചെളിയിൽ കുളിച്ചും ചതുപ്പിലൂടെ ആയാസപ്പെട്ടു നടന്ന ചരിത്രഭവനത്തിനു നേർക്കു നീങ്ങി. സ്വപ്നങ്ങൾ പിടിച്ചെടുത്ത് അവ പുനരാവിഷ്കരിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു നിശ്ശബ്ദ നാടോടിക്കഥയിലെ ഹാൻസലും പ്രെഗറ്റലും ആയി. ഊതിവീർപ്പി ക്കാവുന്ന ഒരു വാത്തയും ഒരു ക്വന്റാസ് കോല കരടിയുമൊത്ത് പിൻവശ വരാന്തയിലെ ഒരു പുൽപ്പായയിൽ അവർ കിടന്നു. ഭയംകൊണ്ടു മരവിച്ച്, ലോകമവസാനിക്കുന്നതും കാത്ത്, ആകെ നനഞ്ഞ ഒരു ജോഡി കുള്ള രൂപങ്ങൾ.

'അവളിതിനകം മരിച്ചുകാണുമോ?

എസ്ത ഉത്തരം പറഞ്ഞില്ല.

'ഇനി എന്തു സംഭവിക്കും?

"നമ്മള് ജയിലില് പോകേണ്ടി വരും. കുഞ്ഞുമനുഷ്യൻ അവനൊരു കാര-വാനിലാണ് താമസം. ഡംഡം.

മറ്റൊരാളുംകൂടി അവിടെക്കിടന്ന് ഉറങ്ങുന്നതവർ ഇരുട്ടിൽ കണ്ടില്ല ചെന്നായയെപ്പോലെ ഏകൻ. കറുത്ത മുതുകിൽ ഒരു തവിട്ട്-ഇലയുള്ള വൻ. കാലവർഷം സമയത്തു വരാൻ അതാണു കാരണമായത്.

#### പതിനേഴ്

# കൊച്ചിൻ ഹാർബർ റ്റെർമിനസ്

അ"ി. അയ്മനം വീട്ടിലെ വൃത്തിയുള്ള തന്റെ മുറിയിലെ ഇരു ട്ടത്ത് കിടക്കയിൽ ഇരുന്നു എസ്ത (അത്ര വയസ്സായിട്ടില്ല. അത്ര ചെറുപ്പവുമല്ല). വളരെ നിവർന്നാണവനിരുന്നത്. തോളുകൾ വിടർത്തി. മടി യിൽ കൈകൾ വച്ച്. എന്തോ ഒരു പരിശോധന നടക്കുകയാണ്. അതിൽ തന്റെ ഊഴമാണിനി എന്ന മട്ടിൽ. അല്ലെങ്കിൽ അറസ്റ്റിന് കാത്തിരിക്കുന്ന മട്ടിൽ.

തുണിതേപ്പ് കഴിഞ്ഞിരുന്നു. തുണി വൃത്തിയുള്ള ഒരട്ടിയായി നില കൊണ്ടു തേപ്പുമേശയിൽ. റാഹേലിന്റെ വസ്ത്രങ്ങളും തേച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു അവൻ.

നിർത്താതെ മഴ പെയ്തതുകൊണ്ടിരുന്നു. രാത്രിമഴ, തന്റെ സംഘത്തിലെ മറ്റെല്ലാവരുംതന്നെ കിടന്നുറങ്ങാൻ പോയിട്ടും ഏകാകിയായ ഒരു ചെണ്ട ക്കാരൻ തന്റെ പതിവുപരിശീലനക്കൊട്ട് തുടർന്നുകൊണ്ടേയിരുന്നു. വീടിന്റെ വശത്തുള്ള മിറ്റത്ത് 'ആണാവശ്യങ്ങൾക്കായുള്ള പ്രത്യേക പ്രവേശനകവാ ടത്തിനരികെ, പഴയ പ്ലിമത്തിന്റെ ക്രോമിയം വാൽച്ചിറകുകൾ നിമിഷനേര ത്തേക്ക് ഇടിമിന്നലിൽ ഒന്നു തിളങ്ങി. ചാക്കോ കാനഡയ്ക്ക് പോയി വർഷ ങ്ങൾ കഴിഞ്ഞിട്ടും ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അത് പതിവായി കഴുകിക്കാറുണ്ടായി രുന്നു. കോട്ടയത്തെ മഞ്ഞ മുനിസിപ്പൽ ഗാർബേജ് ട്രക്ക് ഓടിക്കുന്ന കൊച്ചു മറിയയുടെ അളിയൻ, ഒരു ചെറിയ കൈമടക്കു കൈപ്പറ്റിക്കൊണ്ട് ആഴ്ച യിൽ രണ്ടുദിവസം എന്ന കണക്കിൽ ബാറ്ററി ചാർജ് പോകാതിരിക്കാനായി പ്ലിമത്ത് ചുറ്റുപാടുമൊന്നോടിക്കാനും കൊച്ചുമറിയയുടെ ശമ്പളം വാങ്ങിച്ചെ ടുക്കാനും ആയി അയ്മനത്തേക്ക് ആ ഗാർബേജ് വണ്ടി ഓടിച്ചുവന്നു (കോട്ട യത്തെ വൃത്തികേടുകളുടെ നാറ്റം, അയാൾ എത്തുംമുന്നേ അയാളുടെ വരവ് വിളിച്ചറിയിച്ചു. അയാൾ പോയിട്ടും കുറെനേരത്തേക്ക് അതവിടെ തങ്ങി നില്ക്കുകയും ചെയ്തു). ടി വി യിലേക്കു തിരിഞ്ഞപ്പോൾ

ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മ, കാറും പൂന്തോട്ടവും ഒറ്റയടിക്ക് ഉപേക്ഷിച്ചു. ടൂട്ടി *ഫുട്ടി*.

ഓരോ കാലവർഷത്തിനുമൊപ്പം പഴഞ്ചൻകാർ മണ്ണിൽ കൂടുതൽ കൂടു തലായുറച്ചു. ഏകോണിച്ച കാലുകളുള്ള, വാതം പിടിച്ച പിടക്കോഴി എണീ ക്കാനുള്ള യാതൊരുദ്ദേശ്യവും ഇല്ലാത്തമട്ടിൽ അവളുടെ മുട്ടകൾക്കുമേൽ പിടിത്തം വിടാതെ ഉറച്ചിരിക്കുംപോലെ. അതിന്റെ പഞ്ചറായ ടയറുകൾക്ക് ചുറ്റും പുല്ല വളർന്നിരുന്നു. പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് & പ്രിസെർവ്സ് എന്ന ബോർഡ് തുരുമ്പെടുത്ത്, ഒരു കിരീടം തകർന്നുവീഴുംപോലെ കാറിനുള്ളി ലേക്കുതന്നെ വീണിരുന്നു.

ക്രൈഡ്വിങ്മിറ്റിന്റെ അവശേഷിക്കുന്ന, പുള്ളിക്കുത്തുകളുള്ള പകുതി യിൽ ഒരു വള്ളിച്ചെടി തന്റെ മുഖം കാണാനായൊന്ന് പാത്തുപതുങ്ങി നോക്കി.

പിൻസീറ്റിൽ ഒരു കുരുവി ചത്തുകിടന്നു. വിൻഡ്സ്കീനിലെ ഒരു തുള യിലൂടെ, തന്റെ കൂടിന് അല്പം സീറ്റസ്പോഞ്ച് എന്ന പ്രലോഭനത്തിനടിമ പ്പെട്ട അകത്തുകയറിപ്പറ്റിയതായിരുന്നു അവൾ. പുറത്തേക്കുള്ള വഴി കണ്ടു പിടിക്കാനായില്ല ഒരിക്കലുമവൾക്ക് കാലുകൾ അന്തരീക്ഷത്തിലേക്കാക്കി പിൻസീറ്റിൽ അവൾ ചത്തുമലച്ചുകിടന്നു. ഒരു തമാശ എന്നോണം.

സദാ സമയവും ഓണായിരുന്ന ടി വിയുടെ കണ്ണഞ്ചും വെളിച്ചത്തിൽ, സ്വീക രണമുറിയുടെ തറയിൽ കൊച്ചുമറിയ, അർദ്ധവിരാമചിഹ്നംപോലെ ചുരുണ്ടു കൂടിക്കിടന്നുറക്കമായി. കൈവിലങ്ങുവച്ച ഒരു കൗമാരക്കാരനെ അമേരിക്കൻ പോലീസ്, കാറിലേക്ക് തള്ളിക്കയറ്റുകയായിരുന്നു. നിരത്തുവക്കിൽ രക്തം ചിതറിക്കിടന്നിരുന്നു. പോലീസ്കാറിന്റെ ലൈറ്റുകൾ മിന്നി. സൈറൺ അപ കടശബ്ദം മുഴക്കി. നിഴലിൽ നിന്ന് ഒരു സ്ത്രതീ, ഒരുപക്ഷേ അവന്റെ അമ്മ യാവാം, ഭീതിയോടെ ആ രംഗം വീക്ഷിച്ചു. പയ്യൻ കുതറി. അവന്റെ മുഖ ത്തിന്റെ മേൽഭാഗം, അവന് ആർക്കുമെതിരെ പരാതിപ്പെടാനാകാത്ത വിധം നാനാവർണ്ണങ്ങൾകൊണ്ട് മറച്ചിരുന്നു. വായ്ക്ക് ചുറ്റും രക്തം കട്ടപിടിച്ചിരുന്നു. അവന്റെ റ്റീ ഷർട്ടിന്റെ മുൻവശത്ത് ഒരു ചുവന്ന ചെറു ഏപൺ ആകൃതി യിലും രക്തം പറ്റിപ്പിടിച്ചിരുന്നു. കുഞ്ഞുങ്ങളുടേതുപോലെ തുടുത്ത അവന്റെ ചുണ്ടുകൾ, പരുഷമായതെന്തോ പറയുംപോലെ പല്ലുകൾക്കു മുകളിലേക്ക് ഉയർന്നുകാണപ്പെട്ടു. ഒരു ചെന്നായയെപ്പോലുണ്ടായിരുന്നു അവന്റെ മട്ടും ഭാവവും. കാർ വിൻഡോയിലൂടെ അവൻ ക്യാമറയ്ക്കുനേരേ നോക്കി ചീറി വിളിച്ചു. "എനിക്ക് പതിനഞ്ചു വയസ്സ്. ഇപ്പോഴത്തേതിനെക്കാൾ നല്ലൊരാളാകാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ എന്നു ഞാനാശിക്കുന്നു. പക്ഷേ, നല്ലയാളല്ല ഞാൻ എന്റെ കദനകഥ കേൾക്കണോ നിങ്ങൾക്ക്?' അവൻ ക്യാമറയ്ക്കു നേരേ തുപ്പി. തുപ്പലിന്റെ ഒരു മിസൈൽ, ലെൻസിൽ വീണ് താഴേക്കൊലിച്ചിറങ്ങി.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ സ്വന്തം മുറിയിലെ കിടക്കയിലിരുന്ന് ഏതോ കമ്പനിയുടെ പുതിയ അഞ്ഞുറ് എം.എൽ. ലിസ്റ്ററിൻ മൗത്വാഷ വാങ്ങിയപ്പോൾ കിട്ടിയ, രണ്ടു രൂപയുടെ റിബേറ്റ് വാഗ്ദാനവും അവരുടെ ലോട്ടറിനറുക്കെടുപ്പിൽ വിജയികളാകുന്നവർക്ക് രണ്ടായിരം രൂപയുടെ ഗിഫ്റ്റ് വൗച്ചർ വാഗ്ദാനവു മുള്ള ഒരു ഡിസ്കൗണ്ട് കുപ്പൺ പൂരിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. ചെറുപ്രാണികളുടെ രാക്ഷസനിഴലുകൾ ഭിത്തിയെയും സീലിങ്ങിനെയും ആക്രമിച്ചു. അവയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാനായി വിളക്കുകളെല്ലാം കെടുത്തി ഒരു റ്റബ് വെള്ളത്തിൽ ഒരു വലിയ മെഴുകുതിരി കത്തിച്ചുവച്ചു ബേബി ക്കൊച്ചമ്മ. കത്തിക്കരിഞ്ഞ ശവശരീരങ്ങൾകൊണ്ട് ഇതിനോടകംതന്നെ കൊഴുത്തിരുന്നു. വെള്ളം. മെഴുകുതിരിവെളിച്ചം, അവരുടെ നൂഷിട്ട കവിളു കളെയും ലിപ്സ്റ്റിക്കിട്ട ചുണ്ടുകളെയും എടുത്തുകാണിച്ചു. അവരുടെ മസ്ക്കാര നല്ല കട്ടിയിലായിരുന്നു. അവരുടെ ആഭരണങ്ങൾ തിളങ്ങി. മെഴുകുതിരി വെളിച്ചത്തിനു നേരേ അവർ കുപ്പൺ ചെരിച്ചുപിടിച്ചു. നിങ്ങൾ പതിവായി ഉപയോഗിക്കുന മൗത്വാഷ് ഏതാണ്? പ്രായാധിക്യം കാരണം എട്ടുകാലിയെപ്പോലെ വളഞ്ഞുപോയ അക്ഷ രത്തിൽ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ എഴുതി, ലിസ്റ്ററിൻ. ഉത്പനം ഇഷ്ടപ്പെടാനുള്ള

കാരണങ്ങൾ: അവർ മടിച്ചില്ല. പുതുനിശ്വാസം, *എരിവു* രുചി ടെലിവിഷനിൽനിന്ന് പരസ്യ വാചകങ്ങളുടെതായ സരസ സുന്ദര ശൈലി അവർ സ്വായത്തമാക്കിയിരുന്നു. പേരെഴുതാനുള്ളിടത്ത് അവർ പേരെഴുതി. പക്ഷേ വയസ്സു കാണിക്കേ ണ്ടിടത്ത് അവർ കള്ളമാണെഴുതിയത്. തൊഴിൽ എഴുതേണ്ടയിടത്ത് അലങ്കാരോദ്യാന നിർമ്മാണം(ഡിപ്ലോമ) റോച്ചെസ്റ്റർ, യു എസ് എ. അവരാ കുപ്പൺ, റിലയബിൾ മെഡിക്കോസ്, കോട്ടയം എന്നെഴുതിയ ഒരു കവറിലാക്കിവച്ചു. ബെസ്റ്റബേക്കറിയിലേക്കുള്ള ക്രീം ബൺ പര്യടനാർത്ഥം രാവിലെ കൊച്ചുമറിയ കോട്ടയത്തേക്കു പോകു മ്പോൾ അവരതു കൊണ്ടുപോയി പോസ്റ്റ് ചെയ്തതോളും. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പിന്നെ, പേനസഹിതമുള്ള തന്റെ തവിട്ട ഡയറിയെ ടുത്തു. ജൂൺ 19 എന്ന താളെടുത്ത് അവരതിൽ പതിവുമട്ടിൽ, പക്ഷേ പുതു തായി എഴുതിച്ചേർത്തു. ഐ ലവ് യു. ഐ ലവ് യു. ഓരോ താളിലും എഴുതിയിരുന്നത് ഇതേ കാര്യംതന്നെയാണ്. ഒരേ കാര്യംതന്നെ എഴുതിയ ഒരുപാട് ഡയറികളുടെ ഒരു പെട്ടിതന്നെ ഉണ്ടായി രുന്നു അവർക്ക്. ചിലതിൽ വേറെ ചിലതുകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നു. അന്നേ ദിവ സത്തെ കണക്കുകൾ, അതാത് ദിവസം ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങളുടെ ലിസ്റ്റ് പ്രിയസീരിയലുകളിൽനിന്നുള്ള സംഭാഷണശകലങ്ങൾ. പക്ഷേ, ഈവക കാര്യങ്ങൾപോലും അവർ തുടങ്ങിയത് ഇങ്ങനെ സമാനരീതിയിൽത്തന്നെ യാണ്: ഐ ലവ് യു, ഐ ലവ് യു. വടക്കൻ ഹൃഷികേശിലെ ഒരാശ്രമത്തിൽവച്ച് വൈറൽ ഹെപ്പറ്റൈറ്റിസ് മൂലം ഇതിനോടകം മരിച്ചിരുന്നു ഫാദർ മള്ളിഗൻ. ഹിന്ദു വേദപുസ്തകങ്ങ ളെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനത്തിനായി ചെലവഴിച്ച നാളുകളിൽ ആദ്യം അദ്ദേഹത്തിന് ദൈവശാസ്ത്രപരമായ ഒരു കൗതുകം മാത്രമാണുണ്ടായിരുന്നതെങ്കിൽ ക്രമേണ അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതവിശ്വാസത്തിൽതന്നെ മാറ്റം വരുത്തുന്ന ഒന്നായിത്തീർന്നു. പതിനഞ്ചു വർഷം മുമ്പ് ഫാദർ മള്ളിഗൻ വൈഷ്ണവ മതം സ്വീകരിച്ച്, വിഷ്ണുഭക്തനായിത്തീർന്നു. ആശ്രമത്തിൽ ചേർന്ന ശേഷവും അദ്ദേഹം ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുമായുള്ള സമ്പർക്കം തുടർന്നു പോന്നു. എല്ലാ ദീപാവലിക്കും അദ്ദേഹം അവർക്ക്

കത്തെഴുതുകയും പുതു വർഷത്തിൽ ആശംസാകാർഡ് അയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. പഞ്ചാബി വിധ വകളെ അഭിസംബോധന ചെയ്തത് ഒരാദ്ധ്യാത്മിക ക്യാമ്പിൽ അദ്ദേഹം സംസാരിക്കുന്നതിന്റെ ഒരു ഫോട്ടോ ഇടയ്ക്കക്കദേഹം അവർക്കയച്ചുകൊടു ക്കുകയുണ്ടായി. സാരിത്തലപ്പ തലയിലേക്ക് വലിച്ചിട്ട ശുഭ്രവസ്ത്രധാരണി കളായിരുന്നു അവരെല്ലാം. ഫാദർ മള്ളിഗൻ കാഷായമാണ് ധരിച്ചിരുന്നത്. പുഴുങ്ങിയ മുട്ടകളുടെ ഒരു കടലിനെ സംബോധന ചെയ്യുന്ന ഒരു മഞ്ഞ ക്കരു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വെളുത്ത താടിയും മുടിയും നീണ്ടതായിരുന്നു. പക്ഷേ നന്നായി പരിചരിച്ച് ചീകിഒതുക്കിയനിലയിലായിരുന്നു അവ. നെറ്റിയിൽ പുണ്യഭസ്മക്കുറിയുമായി, കാഷായമുടുത്ത ഒരു സാന്താക്ളോസ്. ബേബി ക്കൊച്ചമ്മയ്ക്കതു വിശ്വസിക്കാനായില്ല. അദ്ദേഹമയച്ചുകൊടുത്തവയിൽ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ സൂക്ഷിച്ചുവയ്ക്കാത്ത ഒരേയൊരു കാര്യം ആ ഫോട്ടോ ആയിരുന്നു. ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം തന്റെ വതം ഉപേക്ഷിച്ചു എങ്കിലും ആ ഉപേക്ഷിക്കൽ തന്നെ.പതി ആയിരുന്നില്ല മറ്റു ചില വതങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ആയിരുന്നു എന്നത് അവരെ മുറിപ്പെടുത്തി. വിടർന്ന കരങ്ങളോടെ ഏതൊരാളെ സ്വാഗതം ചെയ്യാനൊരുങ്ങി നില്ക്കുകയായിരുന്നോ, ആ ആൾ മറ്റാരുടെയോ കൈകളിലേക്ക് നടന്നുകയറുംപോലുണ്ടായിരുന്നു അത്. ഫാദർ മള്ളിഗന്റെ മരണം, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ഡയറിയിലെ എഴു ത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിന് ഒരു മാറ്റവും വരുത്തിയില്ല. അവരെ സംബന്ധിച്ചിട ത്തോളം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രാപ്യതയിൽ അതൊരു മാറ്റവും വരുത്തിയില്ല. എന്തെങ്കിലും മാറ്റമുണ്ടായെങ്കിലത്, അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ ഒരി ക്കലും സംഭവിക്കാതിരുന്ന തരത്തിൽ, മരണശേഷം അദ്ദേഹം അവരുടേ തായിത്തീർന്നു എന്നതിൽ മാത്രമാണ്. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത്, അദ്ദേഹത്തെ ച്ചൊല്ലിയുള്ള ഓർമ്മ എങ്കിലും അവരുടേതുമാത്രമായിത്തീർന്നു. മുഴുവ നായും അവരുടേതു മാത്രം. ഏറ്റവും പ്രാകൃതമായും തീവ്രമായും. മതപര മായ വിശ്വാസപ്രമാണങ്ങളുമായി പങ്കുവയ്ക്കേണ്ടതില്ലാത്ത ഫാദർ മള്ളിഗൻ. കൂട്ടത്തിലുള്ള മത്സരസ്വഭാവികളായ സഹകന്യാസ്ത്രീകളുമായി, സഹ സന്ന്യാസികളുമായി, അതല്ല

ഇനി എന്തൊക്കെ പേരുകളാണോ അറിയ പ്പെടാൻ അവരാഗ്രഹിച്ചത് ആ പേരുകാരുമായൊന്നും പങ്കുവയ്ക്കേണ്ടതി ല്ലാത്ത ഫാദർ മള്ളിഗൻ. ജീവിതത്തിൽ അദ്ദേഹം ബേബിക്കൊച്ചമ്മയോടു കാണിച്ച നിരാസം (ആർദ്രവും സൗമ്യവുമായിരുന്നു അതെങ്കിൽപ്പോലും), അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണംകൊണ്ട് സമതുലിതമായി. അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അവരുടെ സമര ണകളിലാകെ, അദ്ദേഹം പുണർന്നത് അവരെയാണ്. അവരെ മാത്രം. ഒരാണ് ഒരു പെണ്ണിനെ പുണരുന്നതെങ്ങനെയോ അങ്ങനെ. അദ്ദേഹം മരിച്ചതും ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഫാദർ മള്ളിഗന്റെ പരിഹാസ്യമായ കാഷായവസ്ത്രമു രിഞ്ഞ് അവർ വളരെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്ന കൊക്കോകോളാ നിറളോഹ അണി യിച്ചു. (വസ്തമാറ്റത്തിനിടയിൽ കാണായ മെലിഞ്ഞ്, അകവളവുള്ള, ക്രിസ്തുവിന്റേതുപോലുള്ള ആ ശരീരം അവരുടെ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക് വിരു ന്നായി) അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭിക്ഷാപാത്രം അവർ തട്ടിപ്പറിച്ചു വലിച്ചെറിഞ്ഞു. തഴമ്പുകൊണ്ട് കഠിനമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൈന്ദവകാലടികളെ എണ്ണ തേച്ചു മയപ്പെടുത്തി, സുഖദായകമായ ചെരിപ്പുകൾ അദ്ദേഹത്തിന് തിരിച്ചു കൊടുത്തു. ഉച്ചഭക്ഷണത്തിനായി വ്യാഴാഴ്ചകളിൽ വരാറുള്ള, ഉയർന്ന കാൽവയ്പുകളുള്ള ഒട്ടകമാക്കി അദ്ദേഹത്തെ അവർ വീണ്ടും മതം മാറ്റി. എല്ലാ രാത്രിയും, ഓരോ രാത്രിയും ഓരോ വർഷവും ഓരോരോ ഡയ റിയിലും അവരെഴുതി: ഐ ലവ് യു, ഐ ലവ് യു. പേന തിരികെ പെൻഹോൾഡറിൽവച്ച് അവർ ഡയറി അടച്ചുവച്ചു.ക ണ്ണടയൂരി. മോണയോടു കൃത്രിമപ്പല്ലിനെ ചേർത്തുവച്ച തുപ്പൽനാരുകളിൽ (ഒരു വാദ്യോപകരണത്തിന്റെ തുങ്ങിയ കമ്പികൾപോലുള്ള) നിന്നതിനെ നാക്കുകൊണ്ട് വേർപെടുത്തി. ലിസ്റ്ററിൻ നിറച്ച ഒരു ഗ്ലാസിലേക്ക് ഇട്ടു. കുഞ്ഞുപ്രാർത്ഥനകൾപോലെ മുകളിലേക്ക് കുമിളകളുയർത്തിക്കൊണ്ട്, അതടിയിലേക്കു താണുപോയി. അവരുടെ രാത്രിത്തൊപ്പി, ഒരു മുറുക്കിയ ടച്ച-പുഞ്ചിരി സോഡ. പ്രഭാതത്തിലോ, എരിവു കിനിയുന്ന പല്ല്. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, വീണ്ടും തലയിണയിൽ ചാരിക്കിടന്നു, എസ്തതയുടെ മുറിയിൽനിന്ന് റാഹേൽ വരുന്നതും കാത്ത്. അതുങ്ങളു രണ്ടും

അവരെ അസ്വസ്ഥരാക്കാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. കുറച്ചുനാൾ മുമ്പ് ഒരു രാവിലെ (കുറച്ചു ശുദ്ധവായുവിനായി) ജനൽ തുറന്നപ്പോൾ, എവിടുന്നോ തിരിച്ചുവരുന്ന നില യിൽ അവരതുങ്ങളെ കൈയോടെ പിടികൂടിയതായിരുന്നു. രാത്രി മുഴുവൻ അവർ പുറത്തായിരുന്നുവെന്ന് വ്യക്തം, ഒന്നിച്ച്, എന്തൊക്കെ, എത്രയൊക്കെ ഓർക്കുന്നുണ്ടാവും അവർ? അവരെപ്പോഴായിരുന്നിരിക്കും പോയത്? എവി ടാരുന്നു കാണും അവർ? ഇരുട്ടത്തത്ര നേരം ഒന്നിച്ചിരുന്ന് എന്നാ ചെയ്യു കായിരുന്നിരിക്കും അവർ? തലയിണയിൽ ചാരിക്കിടന്ന്, ഒരുപക്ഷേ മഴേടേം ടീവീടേം ഒച്ച കാരണം, വാതിൽ തുറന്ന് എസ്തത പോകുന്നത് താൻ അറി യാഞ്ഞതാവും, റാഹേൽ കുറേമുമ്പേതന്നെ കിടക്കാൻ പോയിക്കാണും എന്നെല്ലാം ചിന്തിച്ച് അവർ നല്ല ഉറക്കമായി.

പക്ഷേ, റാഹേൽ പോയിട്ടില്ലായിരുന്നു. എസ്തതയുടെ കിടക്കയിൽ കിടക്കുകയായിരുന്നു അവൾ, മെലിഞ്ഞതായി തോന്നിച്ചു അവളാ കിടപ്പിൽ. അവനെക്കാൾ ചെറുപ്പം. അവനെക്കാൾ ചെറുത്. കട്ടിലിനരികെയുള്ള ജനലിനുനേരേ അവളുടെ മുഖം. ചരിഞ്ഞു വീഴുന്ന മഴ ജനാലക്കമ്പികളിൽ തട്ടിത്തെറിച്ച വെള്ളംതുവി അവളുടെ മുഖ ത്തേക്കും നഗ്നമായ മിനുസമാർന്ന കൈയിലേക്കും വീണുകൊണ്ടിരുന്നു. അവളുടെ നേർമ്മയേറിയ, സ്ലീവ്ലെസ് റ്റീ ഷർട്ട് ഇരുട്ടത്ത് ജ്വലിക്കുന്ന മഞ്ഞ യായി കാണപ്പെട്ടു. നീലജീൻസിനുള്ളിലെ അവളുടെ കീഴ്ഭാഗപ്പാതിയുടൽ, പകുതിക്കുവച്ച് ഇരുട്ടിലേക്ക് അലിഞ്ഞു ചേർന്നു. തെല്ലു തണുത്ത്, തെല്ലു നനഞ്ഞ്, തെല്ലു ശാന്തമായി. അന്തരീക്ഷം. പക്ഷേ, എന്താണ് പറയാനുണ്ടായിരുന്നത്? പക്ഷേ, പറയാനെന്തെങ്കിലും ഉണ്ടായിരുന്നോ? അവനിരുന്ന കട്ടിലിനറ്റ ത്തിരുന്ന തലതിരിക്കാതെ നോക്കിയാൽത്തന്നെ എസ്തതയ്ക്കക്കവളെ കാണാ മായിരുന്നു. മങ്ങിയ ബാഹ്യരേഖാരൂപങ്ങൾ. അവളുടെ താടിയെല്ലിന്റെ കൃത്യത. കഴുത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽനിന്ന് ചിറകുകൾപോലെ ചുമലറ്റംവരെ വിരിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന തോളെല്ലുകൾ, തൊലികൊണ്ട് മാത്രം ബന്ധനസ്ഥ മായ പക്ഷികണക്ക്.

തലതിരിച്ച് അവൾ അവനെ നോക്കി. നിവർന്നിരിപ്പായിരുന്നു അവൻ. ഏതോ പരിശോധനയ്ക്കുവേണ്ടി തയ്യാറായതുപോലെ, അവന്റെ തുണി തേക്കൽ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവൾ സുന്ദരിയായിരുന്നു, അവളുടെ തലമുടി. അവളുടെ കവിളുകൾ, അവളുടെ ചെറിയ, വിരുതു തോന്നിക്കുന്ന കൈകൾ. എല്ലാം സുന്ദരം. അവന്റെ പെങ്ങൾ. അലട്ടുന്നതരം ചില ഒച്ചകൾ മുഴങ്ങുകയായി അവന്റെ തലയ്ക്കുള്ളിൽ, കടന്നുപോകുന്ന തീവണ്ടികളുടെ ഒച്ച തീവണ്ടിയിൽ ജനാലസീറ്റിലിരുന്നാൽ ദേഹത്തു വന്നുവീഴുന്ന വെളിച്ചവും നിഴലും വെളിച്ചവും നിഴലും. അവൻ കുറച്ചുകൂടി നിവർന്നിരുന്നു. ഇപ്പോഴും കാണാം അവനവട്ടെ. വളർന്ന് അവരുടെ അമ്മയുടെ തൊലിയിലേക്ക് വളർന്നവൾ. ഇരുട്ടത്തവളുടെ കണ്ണിലെ ദ്രവത്തിളക്കം. അവളുടെ നിവർന്ന കുഞ്ഞുമൂക്ക്, അവളുടെ, നീളൻചുണ്ടുകളുള്ള വായ. മുറിവേറ്റപോലുള്ള ആ ചുണ്ടുകളുടെ ഭാവം. എന്തിൽനിന്നോ പിന്തിരിഞ്ഞോടിപ്പോകുംപോലുള്ള അതിന്റെ *മട്ട്* പണ്ടെന്നോ ആരുടെയോ ഒരു മോതിരഫൈക്ക് അതിനെ അടിച്ചുപരിക്കേല്പി ച്ചപോലെ. പരിക്കേറ്റ്, സുന്ദരമായ ഒരു വായ. അവരുടെ സുന്ദരി-അമ്മയുടെ വായ, എസ്ത വിചാരിച്ചു. അമ്മുവെന്റ വായ. തീവണ്ടിയുടെ അഴിയിട്ട ജനാലയിലൂടെ അവന്റെ കൈയിൽ ഉമ്മ വച്ച അതേ വായ. മദ്രാസിലേക്കുള്ള മദ്രാസ് മെയിലിന്റെ ഫസ്റ്റ് ക്ലാസിൽ വച്ച് 'ബെ, എസ്ത, ദൈവം അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ. അങ്ങനെ പറഞ്ഞു അന്ന് അമ്മുവെന്റ വായ. കരയാതിരിക്കാൻ നോക്കുന്ന അമ്മു-വായ. അവനമ്മുവെ അവസാനമായി കണ്ടത് അന്നായിരുന്നു. കൊച്ചിൻ ഹാർബർ റ്റെർമിനസിന്റെ പ്ലാറ്റ്ഫോമിൽ തീവണ്ടിജനാലയ്ക്കക്ക ലേക്കു മുഖം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ച് നില്ക്കുകയായിരുന്നു അമ്മു. സ്റ്റേഷനിലെ നിയോൺ വെളിച്ചം കാരണം നരച്ച്, വിളറി, സ്വതേയുള്ള തിളക്കം മങ്ങി കാണപ്പെട്ടു അമ്മുവിന്റെ ചർമ്മം. രണ്ടു വശത്തുമുള്ള തീവണ്ടികൾ, സൂര്യ പ്രകാശത്തെ തടഞ്ഞുനിർത്തി. രണ്ടു വശത്തുംനിന്ന്, രണ്ടു നീളൻ കോർക്കു കൾപോലെ അവ ഇരുട്ടിനെ കുപ്പിയിലടച്ചുവച്ചു. മദ്രാസ് മെയിൽ. പറക്കും റാണി. റാഹേലിനെ, അമ്മുവെന്റ കൈ പിടിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു.

കയറിലൊരു കൊതുകുപോലെ അവൾ. ബാറ്റാ ചെരുപ്പുകളിട്ട അഭയാർത്ഥി-ചില്ലപ്രാണി. റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനിലകപ്പെട്ട ഒരു എയർപോർട്ട് മാലാഖ. പ്ലാറ്റ ഫോമിൽ ഉറച്ചുപോയ വൃത്തികേടുകളെ, അവൾ പാദംകൊണ്ട് അമർത്തിച്ചവിട്ടി ഇള ക്കിപ്പറത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അമ്മു അവളെ പിടിച്ചുകുലുക്കി, സ്റ്റോപ്പിറ്റ് എന്നു പറയുംവരെ. അപ്പോഴവളത് സ്റ്റോപ്പിറ്റഡ്. അവർക്കു ചുറ്റും തിക്കിത്തിരക്കുന്ന ജനക്കൂട്ടം. പായുന്നവർ, തിരക്കിട്ടോടുന്നവർ, വാങ്ങുന്നവർ, വില്ക്കുന്നവർ, ലഗേജു ന്തുന്ന ചുമട്ടുതൊഴിലാളികൾ, തുറുന്നവർ, പണം കൊടുക്കുന്ന, കുട്ടികൾ, തുപ്പുന്നവർ, വരുന്നവർ, പോകുന്നവർ, യാചിക്കുന്നവർ, വിലപേശുന്നവർ, റിസർവേഷൻ ചെക്ക് ചെയ്യുന്നവർ. മാറ്റൊലിക്കൊള്ളുന്ന സ്റ്റേഷനൊച്ചകൾ. ചായ-കാപ്പി കൊണ്ടുനടന്നുവില്ക്കുന്നവർ. അശ്ലീല മാസികകളും, സ്വയം ഒരിക്കലും വാങ്ങിക്കഴിക്കാൻ പറ്റാത്തതരം മുന്തിയ ആഹാരവസ്തു ക്കളും വില്ക്കുന്ന ശോഷിച്ച, പോഷകാഹാരമില്ലായ്മ കാരണം വിളറി വെളുത്ത കുട്ടികൾ. ഉരുകിയ ചോക്കലേറ്റുകൾ. മധുരപലഹാരങ്ങൾ. ഓറഞ്ച്പാനീയങ്ങൾ. നാരങ്ങാപ്പാനീയങ്ങൾ. കൊക്കോകോളാഫന്റാസൈയയ്ക്ക്സ്കീംറോസ്മിൽക് പിങ്ക്-നിറപ്പാവക്കുട്ടികൾ. കിലുക്കനുകൾ, ലവ-ഇൻ-റ്റോക്കിയോകൾ, ഉള്ളു പൊള്ളയായ, തല അഴിച്ചെടുക്കാവുന്ന, ഉള്ളിൽ നിറയെ മിഠായി നിറച്ച പ്ലാസ്റ്റിക് തത്തകൾ. മഞ്ഞ അരികുള്ള ചുവന്ന സൺഗ്ലാസുകൾ. കളി വാച്ചുകൾ, പെയിന്റ് ചെയ്തതുവച്ച സമയത്തോടുകൂടിയത്. ഒരു വണ്ടിയിൽകൊള്ളാൻമാത്രം, കേടായ റ്റുത് ബഷകൾ. കൊച്ചിൻ ഹാർബർ റ്റെർമിനസ് .. സ്റ്റേഷൻവെളിച്ചത്തിൽ എല്ലാം നരച്ചുകൊരച്ച് ഉള്ളുചൊള്ളയായ ആളു കൾ. വീടില്ലാത്തവർ. കഴിഞ്ഞവർഷത്തെ പഞ്ഞകാലബാധയിൽനിന്നി നിയും രക്ഷപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്തവർ. അവരുടെ വിപ്ളവം തത്കാലത്തേക്ക് മാറ്റി വയ്ക്കക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്. (സഖാവ് ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാട് പറഞ്ഞ തനുസരിച്ച്) പീക്കിങ്ങിന്റെ മുൻകാല കണ്ണിലുണ്ണി. (സോവിയറ്റ് പിണിയാൾ, ചെരുപ്പുനക്കി.) അന്തരീക്ഷം മുഴുവനും ഈച്ചകൾകൊണ്ട് കനത്ത്

വിങ്ങിയിരുന്നു. വസൂരിക്കലകൾകൊണ്ട് കുഴിഞ്ഞ ചർമ്മമുള്ള, നരച്ച നീലജീൻസിന്റെ നിറത്തിലെ കണ്ണുകളുള്ള, കൺപോളകളില്ലാത്ത ഒരു അന്ധൻ, അടുത്തു കിടന്ന ചവറ്റുകൂനയിൽ നിന്ന് സമർത്ഥമായി സിഗററ്റു കുറ്റികൾ വലിച്ചെടു ക്കുന്ന വിരലുകളില്ലാത്ത ഒരു കുഷ്ഠരോഗിയോട് കുശലം പറഞ്ഞുകൊണ്ടി രുന്നു. 'അപ്പോ നീയോ? നീ എപ്പഴാ വന്നതിങ്ങോട്ട്? തെരഞ്ഞെടുക്കാൻ അവസരമുള്ളവരാണ് തങ്ങളും എന്നപോലെ. ഒരു പളപളപ്പുള്ള ലഘുലേഖയിലെ വിശാലമായ ഒന്നാന്തരം ഹൗസിങ് എസ്റ്റേ റ്റുകളുടെ നിരയിൽനിന്ന് തങ്ങളുടെ വീട് എന്ന നിലയ്ക്ക് അവർ ഈ സ്ഥലം അത്യാഹ്ളാദപൂർവ്വം തെരഞ്ഞെടുത്തതാണെന്നു തോന്നും അവരുടെ സംസാരം കേട്ടാൽ.

ചുവന്ന വെയിങ് മെഷീനിലിരുന്ന ഒരാൾ മുട്ടിനു താഴെയുള്ള ഒരു കറുത്ത ബുട്ടും ചന്തമുള്ള ഒരു വെളുത്ത സോക്സും പെയിന്റ് ചെയ്തത തന്റെ കൃതിമക്കാലഴിച്ചുമാറ്റി. യഥാർത്ഥ കാൽവണ്ണകളെങ്ങനെയോ അതേ മാതിരി പിങ്ക്നിറമായിരുന്നു അകംപൊള്ളയായ കാൽവണ്ണയ്ക്ക് (മനുഷ്യന്റെ രൂപം പുനഃസൃഷ്ടിക്കുമ്പേൾ എന്തിനാണ് ദൈവത്തിന്റെ തെറ്റുകൾ നമ്മള തേപടി ആവർത്തിക്കുന്നത് ആവോ?). അതിനകത്ത് അയാൾ ടിക്കറ്റ് സൂക്ഷി ച്ചുവച്ചു. സ്റ്റെയിൻലെസ് സ്റ്റീൽ ടംബ്ളർ. തന്റെ ഗന്ധങ്ങൾ. തന്റെ രഹസ്യ ങ്ങൾ. തന്റെ പ്രണയം. തന്റെ ഭ്രാന്ത്. തന്റെ പ്രതീക്ഷ. തന്റെ അനവമOO) ആഹ്ളാദങ്ങൾ. അയാളുടെ ശരിക്കുള്ള പാദം നഗ്നമായിരുന്നു. അയാൾ തന്റെ ടംബ്ളറിനുവേണ്ടി കുറച്ചു ചായ വാങ്ങി. ഒരു വയസ്സി ഛർദ്ദിച്ചു. ഒരു കൊഴുത്ത ചെറുകുളം. എന്നിട്ടവർ പഴയ പടി ജീവിതം തുടർന്നു. റെയിൽവേ സ്റ്റേഷൻലോകം. സമൂഹത്തിന്റെ സർക്കസ് പക്ഷേ, ഇത്തവണ അമ്മുവിനും അവളുടെ രണ്ടണ്ഡ ഇരട്ടകൾക്കും പുറംലോകം കണ്ടിരിക്കാൻ പ്ലിമത്ത്-ജനാലകളില്ലായിരുന്നു. സർക്കസ് കൂടാ രാന്തരീക്ഷത്തിലൂടെ മലക്കം മറിയുമ്പോൾ അവരെ രക്ഷിക്കാൻ ഒരു സർക്കസ് വലയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. നിന്റെ സാധനസാമഗ്രികൾ കെട്ടിയെടുക്ക് *എനിട്ടു* സ്ഥലം കാലിയാക്ക്, ചാക്കോ പറഞ്ഞു.

ഒരു തകർന്ന വാതിലിനുള്ളിലേക്ക് കടന്നുകൊണ്ട്. ഒരു വാതിൽപ്പിടി, അയാളുടെ കൈയിൽ. കൈകൾ വിറയ്ക്കുകതന്നെ ആയിരു ന്നു എങ്കിലും താൻ ഒരാവശ്യവുമില്ലാതെ ചെയ്തതുകൊണ്ടിരുന്ന വക്കുതു ന്നലിൽനിന്ന് അമ്മു തലയുയർത്തിയില്ല. അവളുടെ മടിയിൽ റിബണുകൾ നിറച്ച ഒരു റ്റിൻ തുറന്നുകിടന്നു. പക്ഷേ, റാഹേൽ മുഖമുയർത്തി നോക്കി. ചാക്കോ വാതിലിലൂടെ അപ്ര ത്യക്ഷനായതും പകരം ആ സ്ഥാനത്ത് ഒരു വിചിത്രവിക്യതജന്തുവിനെ ഇരുത്തിയിരിക്കുന്നതും അപ്പോഴവൾ കണ്ടു.

തടിച്ച ചുണ്ടുള്ള, നിറയെ മോതിരങ്ങളിട്ട, വെള്ളവസ്ത്രമണിഞ്ഞ ഒരാൾ പ്ലാറ്റ്ഫോം കടക്കാരനിൽനിന്ന് സിസർ സിഗററ്റിന്റെ ഒരു പായ്ക്കറ്റ് വാങ്ങി. മൂന്നു പായ്ക്കറ്റുകൾ. തീവണ്ടി ഇടനാഴിയിൽനിന്ന് വലിക്കാൻ. ഫോർ മെൻ ഓഫ് *ആക്ഷൻ* സാറ്റിസ്തഫാക്ഷൻ. അയാളായിരുന്നു എസ്തയുടെ എസ്കോർട്ട്. മദ്രാസിലേക്കു പോകുന്ന ഒരു കുടുംബസുഹൃത്ത് മിസ്റ്റർ കുര്യൻ മാത്തച്ചൻ. ഏതായാലും എസ്തയുടെകൂടെ മുതിർന്ന ഒരാളുണ്ടല്ലോ. അതുകൊണ്ട് വേറൊരു ടിക്കറ്റിനായി പണം അനാവശ്യമായി കളയണ്ട എന്നുപറഞ്ഞു മമ്മാച്ചി. മദ്രാസ്-കൽക്കത്ത ടിക്കറ്റ് വാങ്ങിയത് ബാബയാണ്. അമ്മു വാങ്ങി യത് സമയം. എല്ലാം കെട്ടിപ്പെറുക്കി അമ്മുനും സ്ഥലം കാലിയാക്കണമാ

യിരുന്നു. രണ്ടു കുഞ്ഞുങ്ങളെയും സംരക്ഷിക്കാനാവുംവണ്ണമുള്ള ഒരു പുതു ജീവിതം കെട്ടിപ്പടുക്കണമായിരുന്നു അമ്മുന്. അതുവരെ ഇരട്ടകളിലൊ രാൾക്ക് അയ്മനത്തു തുടരാം എന്നായിരുന്നു പൊതുതീരുമാനം. രണ്ടാ ളെയും നിർത്താൻ പറ്റില്ല. ഒന്നിച്ചുനിന്നാൽ അവർ കുഴപ്പങ്ങളുണ്ടാക്കും. അവരെ വേർപിരിക്കണം. ഒരുപക്ഷേ അവര് പറയുനതിലും കാര്യമുണ്ടാവും, ടങ്കം ഹോൾഡാ ളും കെട്ടിപ്പെറുക്കുന്നതിനിടെ അമ്മു പിറുപിറുത്തു. ഒരാൺകുട്ടിക്ക് അച്ഛൻ വേണമായിരിക്കും. എസ്തയുടേതിനടുത്ത കൂപ്പെയിലായിരുന്നു ആ

തടിച്ചചുണ്ടുകാരൻ. തീവണ്ടി ഒന്നു സ്റ്റാർട്ട് ചെയ്തതോട്ടെ, ആരെങ്കിലുമായും സീറ്റ് മാറാൻ നോക്കാം എന്നയാൾ പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട് തത്കാലത്തേക്ക് ആ കുഞ്ഞുകുടുംബത്തെ തനിയെ വിട്ട അയാൾ പോയി. അവരുടെ തലയ്ക്കു മുകളിലെ, നരകസ്വഭാവമുള്ള ഒരു മാലാഖാസാന്നി ദ്ധ്യത്തെക്കുറിച്ചയാൾ ബോധവാനായിരുന്നു. അവരെവിടെപ്പോയാലും അത് കൂടെച്ചെന്നു. അവർ നിന്നതും അതും നിന്നു വളഞ്ഞമെഴുകുതിരിയിൽനിന്ന് ഉരുകിയൊലിക്കുന്ന മെഴുക്, എല്ലാവർക്കും അറിയാമായിരുന്നു കാര്യങ്ങൾ. പ്രതങ്ങളിലൊക്കെ അതുണ്ടായിരുന്നു. സോഫിമോളുടെ മരണവാർത്ത, തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകൽശ്രമവും കൊലപാതകക്കുറ്റവും ചുമത്തപ്പെട്ട പരവ നുമായുള്ള പോലീസിന്റെ 'ഏറ്റുമുട്ടൽ. തുടർന്ന്, അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ടവരുടെ വക്താവും നീതിക്കായുള്ള കുരിശുയുദ്ധക്കാരനും ആയ അയ്മനംകാരുടെ സ്വന്തം സഖാവ് കെ.എൻ.എം.പിള്ള, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ നേതൃത്വ ത്തിൽ പാരഡൈസ് പിക്കിൾസ് & പ്രിസെർവ്സ് പിടിച്ചെടുത്തത്. ആ പരവൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ ഒരു സജീവപ്രവർത്തകനായതാ നാൽ പോലീസ് അവനെ ഒരു കേസ് കെട്ടിച്ചമച്ച് അതിൽ കുടുക്കുകയാ ണുണ്ടായത് എന്ന് സഖാവ് കെ.എൻ.എം.പിള്ള ആരോപിച്ചു. "നിയമപര മായ യൂണിയൻ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു എന്ന കാരണത്താൽ പോലീ സവനെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യുകയായിരുന്നു. അങ്ങനെയെല്ലാമായിരുന്നു പ്രതങ്ങളിൽ വന്നത്. ഔദ്യോഗിക ഭാഷ്യം. വേറൊരു പാഠഭേദമുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് ആ തടിച്ച ചുണ്ടുകാരൻ മോതി രക്കാരൻ തീർച്ചയായും അജ്ഞനായിരുന്നു. ഒരു സംഘം തൊട്ടുകൂടാവുന്ന പോലീസുകാർ അടുത്തയിടെ പെയ്തത മഴയ്ക്ക് വെള്ളം പൊങ്ങി ഒഴുക്ക് മന്ദഗതിയിലായ മീനച്ചിലാറ് മുറിച്ചുകടന്ന്, ഈറൻപൊന്തകൾക്കിടയിലൂടെ അവയെ ഞെരിച്ച് ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തി ലേക്കു പോയതിനെക്കുറിച്ചയാൾ തികച്ചും അജ്ഞനായിരുന്നു.

# പതിനെട്ട

### ചരിതഭവനം

ബ് സംഘം തൊട്ടുകൂടാവുന്ന പോലീസുകാർ അടുത്തയിടെ പെയ്തത മഴയ്ക്ക് വെള്ളം പൊങ്ങി ഒഴുക്ക് മന്ദഗതിയിലായ മീനച്ചിലാറ് മുറിച്ചു കടന്ന്, ഈറൻപൊന്തകൾക്കിടയിലൂടെ വഴിയുണ്ടാക്കി നടന്നു. ആരുടെയോ ഭാരിച്ച പോക്കറ്റിൽ കൈവിലങ്ങ് കിലുങ്ങി.

ഉള്ളിൽ ചലിക്കുന്ന കാലുകളുമായി ഒരു ബന്ധവുമില്ലാത്തമട്ടിലുള്ള ഒരുനിരപ്പാവാടകൾപോലുള്ള, കഞ്ഞി മുക്കി വടിപോലാക്കിയ അയഞ്ഞ കാക്കിനിക്കറുകൾ, നീളൻപുല്ലുകൾക്കു മുകളിലൂടെ പൊന്തിയും താണും നീങ്ങി.

ആറുപേരുണ്ടായിരുന്നു അവർ. ഭരണകൂടമ്പേസവകർ.

P oliteness

O bedience

L oyalty

l ntelligence

C ourtesy

E fficiency

കോട്ടയം പോലീസ് ഒരു ചെറുകാർട്ടൂൺ പട്ടാളസംഘം. കുർത്ത കോമാ ളിത്തൊപ്പി ധരിച്ച പുതുകാല രാജകുമാരന്മാർ. അവരുടെ പരുത്തിത്തുണി കൊണ്ടുപൊതിഞ്ഞ കാർഡ്ബോർഡ് ഹെയർ ഓയിൽ കറ വീണത്. അവ രുടെ മുഷിഞ്ഞ കാക്കിക്കിരീടങ്ങൾ.

ഹൃദയത്തിന്റെ ഇരുട്ട്,

മാരകലക്ഷ്യവുമായി.

നീണ്ട പുൽക്കൂട്ടങ്ങൾക്കുമേളിലൂടെ, അവയെ ഞെരിച്ച്, അവർ മെലിഞ്ഞ കാലുകൾ ഉയർത്തിവച്ചു. നിലംപറ്റി വളരുന്ന വള്ളിച്ചെടികൾ, മഞ്ഞിന്റെ ഈർപ്പം പറ്റിയ അവരുടെ കാൽരോമങ്ങളിൽ ഉടക്കി. പുല്ലിന്റെ പൂവുകളും വിത്തുകളും പറ്റി അവരുടെ മുഷിഞ്ഞ സോക്സുകളുടെ കനം കൂടി. ഉരു ക്കുനിർമ്മിതമായ അഗ്രഭാഗത്തോടുകടിയ അവരുടെ തൊട്ടുകൂടാവുന്ന ബുട്ടുകളുടെ അടിവശത്ത് തവിട്ടുതേരട്ടകൾ ഉറങ്ങി. പരുക്കൻപുല്ല അവരുടെ കാൽച്ചർമ്മത്തിലവിടവിടെ മുറിവുകളും പോറലുകളും ഉണ്ടാക്കി. ചതുപ്പുനി ലത്തിലവരുടെ കാലമരുമ്പോൾ നനഞ്ഞ ചെളിയിൽനിന്ന് വളിവിടലൊച്ച ഉയർന്നു.

ആകാശക്കീഴിൽ ഉണങ്ങാൻ വിരിച്ച അലക്കിയ തുണിപോലെ, കുതിർന്ന ചിറകുകൾ ഉണങ്ങിക്കിട്ടാനായി മരമുകളിൽ പരത്തിവച്ച നിലകൊള്ളുന്ന ചേരക്കോഴികളെയും പിന്നിട്ട് അവർ നീങ്ങി. വെള്ളരിക്കൊക്കുകളെ പിന്നിട്ട. നീർക്കാക്കകളെ പിന്നിട്ട് വയൽനായ്ക്കന്മാരെ പിന്നിട്ട് നൃത്തം ചെയ്യാനിടം തിരയുന്ന സാരസക്കൊക്കുകളെ പിന്നിട്ട. കനിവേതുമില്ലാത്ത കണ്ണുകളുള്ള ഊതനിറ ഞാറപ്പക്ഷികളെ പിന്നിട്ട്, ചെവിതുളയ്ക്കുംമട്ടിലുള്ള അവയുടെ ചിലപ്പ. അമ്മക്കിളികളും മുട്ടകളും. ഇനിയും കൂടുതൽ മോശമായത് സംഭവിക്കും എന്ന വാഗ്ദാനമായി രുന്നു പ്രഭാതച്ചുടിൽ നിറയെ. കെട്ടിക്കിടക്കുന്ന വെള്ളത്തിന്റെ നാറ്റമുള്ള ചതുപ്പ് പിന്നിട്ട്, വള്ളികളാൽ മൂടിയ അതിപൗരാണികവൃക്ഷങ്ങളെ പിന്നിട്ട അവർ നടന്നു. കൂറ്റൻ മണി പ്ലാന്റുകൾ. കാട്ടുകുരുമുളക്, ഇനിയും വളഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഒരു പുല്ലിലയറ്റത്ത് സന്തുലനം ചെയ്തതു നില്ക്കുന്ന് ഒരു കടും നീലവണ്ടിനെ പിന്നിട്ട് ഒരു മരത്തിൽനിന്നു മറ്റൊന്നിലേക്ക് അപവാദമന്ത്രണംപോലെ വ്യാപിച്ച്, മഴയെയും അതിജീവിച്ചുനില്ക്കുന്ന കൂറ്റൻഎട്ടുകാലിവലകൾ പിന്നിട്ട് കാറ്റ് കീറിയ ഇലകളോടുകൂടിയ വാഴയിൽനിന്നു തുങ്ങിനില്ക്കുന്ന ചുവന്ന വീഞ്ഞുനിറമുള്ള പോളയ്ക്കകത്ത്, സുരക്ഷിതമായിരിക്കുന്ന ഒരു വാഴക്കുടപ്പൻപൂവ് പിന്നിട്ട് ഒരഴുക്കുപിടിച്ച സ്കൂൾ്കുട്ടി നീട്ടുന്ന മുത്ത്, രത്നം. വെൽവറ്റ് കാട്ടിലെ രത്നം. കടുംചുവപ്പു തുമ്പികൾ വായുവിൽ ഇണചേർന്നു. രണ്ടു നിലയായി. വിദഗ്ദ്ധമായി. ഒരു പോലീസുകാരൻ അത് നോക്കിനിന്ന് ഇത്തിരിനേരം തുമ്പിലൈംഗികതയിലെ

ചലനശാസ്ത്രത്തെച്ചൊല്ലിയും ഏത് ഏതിലേക്കു കടന്നു എന്നതിനെച്ചൊല്ലിയും അത്ഭതപ്പെട്ടു. പെട്ടെന്നുതന്നെ അയാളുടെ മനസ്സ തിരികെ അറ്റൻഷനിലായി. അതോടെ പോലിസ്-ചിന്തക്ൾ തിരിച്ചെത്തി. മുന്നോട്ട് മഴയത്ത് കട്ടയായിപ്പോയ ഉറുമ്പുപുറ്റുകൾ പിന്നിട്ട് ആരോ മരുന്നുകൊ ടുത്ത് മയക്കിക്കിടത്തിയ സ്വർഗ്ഗവാതിൽക്കലെ കാവൽഭടന്മാരെപ്പോലെ കുഴ ഞ്ഞുവീണവർ. ആഹ്ളാദഭരമായ സന്ദേശങ്ങൾപോലെ അന്തരീക്ഷത്തിലൊഴുകിനട ക്കുന്ന ചിത്രശലഭങ്ങളെ പിന്നിട്ട് വലിയ പന്നൽച്ചെടികൾ. ഒരു ഓന്ത്, ഞെട്ടിക്കുന്ന ഒരു ചെമ്പരത്തിപ്പു. രക്ഷാസ്ഥാനം തേടിയുള്ള ഒരു ചാരനിറക്കാട്ടുകോഴിയുടെ പരക്കം പാച്ചിൽപിന്നിട്ട് വെല്യപാപ്പന്റെ കണ്ണിൽ പെടാതെപോയ ജാതിമരം പിന്നിട്ട് രണ്ടായി പിരിഞ്ഞൊഴുകുന്ന ഒരു തോട്. നിശ്ചലം. കുളവാഴ ശ്വാസം മുട്ടിച്ചു ഞെരിച്ചത്. ഒരു ചത്ത പച്ചപ്പാമ്പുപോലെ. അതിനു മീതേ ഒരു മരത്തടി വീണുകിടന്നു. ചെറുചുവടുകൾ വച്ച് തൊട്ടുകൂടാവുന്ന പോലീ സുകാർ അക്കരയ്ക്ക് പോളിഷചെയ്തതു മിനുക്കിയ മുളലാത്തികൾ ചുഴറ്റി ക്കൊണ്ട്. മാരകമാന്ത്രികദണ്ഡുകളുള്ള രോമാവൃത-മായാജാലക്കാർ. ചരിഞ്ഞുവളരുന്ന മരങ്ങളുടെ നേർത്തതടികൾ, സൂര്യപ്രകാശത്തിന് ഒടിവുകൾ ഉണ്ടാക്കി. ഹൃദയത്തിലെ ഇരുട്ട്, ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്ക് ഒച്ച വയ്ക്കക്കാതെ നടന്നുപോയി. ചെവിതുളയ്ക്കുംവിധം ഒച്ചവയ്ക്കുന്ന ചീവീ ടുകളുടെ ഒച്ച വീണ്ടും ഒന്നുകൂടി കനത്തു. സൂര്യപ്രകാശത്തിനഭിമുഖമായി ചാഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന, പുള്ളിക്കുത്തുകൾ വീണ റബ്ബർമരങ്ങളുടെ തടിയിലൂടെ ചാരനിറ-അണ്ണാന്മാർ, ഒരു നീണ്ടവര പോലെ ഓടിനടന്നു. കാലാതിവർത്തിയായ മുറിപ്പാടുകൾ അവയുടെ പുറം ഭാഗത്ത് നീണ്ടുകിടുന്നു. അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട മുറിവുകൾ. ഉണങ്ങിയ മുറിവു കൾ. ആരും ചെത്തിത്തുളയ്ക്കാത്ത മുറിവുകൾ. ഈമാതിരി ഇടങ്ങൾ, ഏക്കർ കണക്കിന് പിന്നിട്ട്. പിന്നെ തുറസ്സായ ഒരു പുൽപ്പരപ്പ, ഒരു വീട് ചരിത്രഭവനം. പൂട്ടിയ വാതിലുകളുള്ള, തുറന്നിട്ട ജനലുകളുള്ള ചരിത്രഭവനം. തണുപ്പുള്ള കല്ലു പാകിയ നിലം. തിരയടിക്കുംപോലുള്ള, കപ്പലാകൃ തിയുള്ള നിഴലുകൾ പടരും ഭിത്തികൾ.

കട്ടിക്കാൽനഖങ്ങളും മഞ്ഞഭൂപട ങ്ങളുടെ മണം നിറഞ്ഞ ശ്വാസവായുവും ഉള്ള മെഴുകുപിൻഗാമികൾ, നേർത്തസ്വരത്തിൽ എന്തെല്ലാമോ മന്ത്രിക്കുന്ന ഇടം. പഴയ ഛായാചിത്രങ്ങൾക്കുകീഴെ, അർദ്ധതാര്യമായ പല്ലികൾ ജീവി ക്കുന്ന ഇടം. സ്വപ്നങ്ങളെ പിടിച്ചെടുത്ത്, അവയെ പുനരാവിഷ്കരിക്കുന്ന ഇടം. അരിവാൾകൊണ്ട് ഒരു മരത്തിൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ട ഒരു ഇംഗ്ലിഷ്കാരന്റെ പ്രേതത്തെ, ഒരു ജോഡി വ്യത്യസ്തതഅണ്ഡ-ഇരട്ടകൾ സ്വതന്ത്രമാക്കിവിട്ട ഇടം. വളഞ്ഞതലമുടിചീകലുള്ള ഒരു മൊബൈൽ റിപ്പബ്ളിക് ആ പ്രേതത്തി നരികെയുള്ള ഭൂമിയിൽ ഒരു മാർക്സിസ്റ്റ് പതാക നാട്ടിയ ഇടം. ചെറുചു വടുകൾ വച്ച് മുന്നോട്ടു നീങ്ങിയ പോലീസ് സംഘത്തിനൊന്നും ആ പ്രേത ത്തിന്റെ യാചനകൾ കേൾക്കാനായില്ല. പാതിരിമാരുടേതുപോലെ കരുണാർദ മായ തന്റെ സ്വരത്തിൽ അയാളുടെ കെഞ്ചലുകൾ, എക്സ്ക്യൂസ് മി.അതേയ് പിനേയ് ആരുടെയെങ്കിലും...നിങ്ങളിലാരുടെയെങ്കിലും കൈയിൽ...ഒരു സിഗററ്റ്.ഇല്ലായിരിക്കും അല്ലേ ആരുടെ കൈയിലും, ഏയ്, ഇല്ലില്ല. ഉണ്ടാ വാൻ വഴിയില്ല.. ചരിത്രഭവനം. വരുംകൊല്ലങ്ങളിലെപ്പോഴോ (വരാനിരിക്കുന്നതായ) ഭീകരത ഇവിടെ ഒരു ആഴമില്ലാ കല്ലറയിലാണ് കുഴിച്ചിടപ്പെടുക. ഹോട്ടലിലെ പാചക്കാരുടെ മുളിപ്പാട്ടുകൾക്കു താഴെയാവും അത് ഒളിഞ്ഞിരിക്കുക. പഴയ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു കാരുടെ അപമാനപ്പെടലുകൾ. നർത്തകരുടെ മെല്ലെമെല്ലെയുള്ള മരണം. ധനാഢ്യരായ ടൂറിസ്റ്റുകൾ കൈയിലെടുത്ത് കളിക്കാനിടയായ കളിപ്പാട്ട ചരിത്രങ്ങൾ.

നല്ല ഭംഗിയുള്ള വീടായിരുന്നു ഒരിക്കലത്. വെള്ള ഭിത്തികളായിരുന്നു അന്നതിന് മേലക്കുര ചുവന്നിട്ടായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ മാറും കാലാവസ്ഥകളാണതിന്റെ ചായക്കാർ. പ്രകൃതിയുടെ ചായത്തളി കയിൽ ബ്രഷ് മുക്കി. പായൽപച്ച. ഭൂമിത്തവിട്ട്, കരിഞ്ഞ റൊട്ടിക്കറുപ്പ് ഉള്ള തിലും കൂടുതൽ പഴക്കം തോന്നിപ്പിച്ച് കടൽത്തട്ടിൽ നിന്ന് ഖനനം ചെയ്തതെ ടുത്ത നിധിപോലെ. തിമിംഗലങ്ങളാലും ചെറുകടൽജീവികളാലും ഉമ്മ വയ്ക്ക് ക്കപ്പെട്ട് നിശ്ശബ്ദതയാൽ പൊതിയപ്പെട്ട് തകർന്ന ജനാലകളിലൂടെ ശ്വാസ ക്കുമിളകൾ വിട്ടുകൊണ്ട്. ചുറ്റോടുചുറ്റും ഒരു നീളൻ വരാന്ത. മുറികൾ പതുങ്ങി, നിഴലുകളിൽ പൂഴ്ന്ന് ഓടിട്ട മേലക്കുര, തലകീഴായ ഒരു കൂറ്റൻ ബോട്ടിന്റെ വശങ്ങൾ പോലെ. ഒരിക്കലെന്നോ വെളുത്തതായിരുന്ന തൂണുകളാൽ താങ്ങിനിർത്ത പ്പെട്ട കഴുക്കോലുകൾ വന്നുചേരുന്ന കേന്ദ്രഭാഗം, അതു ജീർണ്ണിച്ച് അവിടെ, ഒരു കോട്ടുവായ പോലുള്ള വിടവ് ഉണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ചരിത്രത്ത്ള. ചരിത്രത്തിന്റെ ആകൃതിയിൽ പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഇടംപിടിച്ച തുള. നിശ്ശബ്ദ വാവലുകളുടെ കനത്ത മേഘച്ചാർത്തുകൾ സന്ധ്യയ്ക്ക് ഫാക്ടറിപ്പുക പോലെ രാത്രിയിലേക്കൊഴുകിപ്പരന്നു. പുലർകാലങ്ങളിൽ അവർ പുറംലോക വർത്തമാനങ്ങളുമായി തിരികെയെത്തി. തുടുനിറ-അകലത്തിലൂടെ ഒന്നി ച്ചുചേർന്നൊരു ഒരു ചാരനിറക്കൂട്ടമായി പുരയ്ക്കു മുകളിനെയാകെ കറുപ്പിച്ച ചരിത്രത്തളയിലൂടെ അവ വീട്ടിനുള്ളിലേക്ക് ആഴ്ന്നിറങ്ങി. പുറകോട്ടോടി ക്കുന്ന ഒരു ചലച്ചിത്രത്തിലെ പുക കണക്ക്. പകൽ മുഴുവനും വാവലുകൾ ഉറങ്ങി. വീടിന്റെ മേലക്കുരയാകെ രോമ ക്കുപ്പായം കണക്ക് പൊതിഞ്ഞ്. നിലത്തു മുഴുവനും കാഷ്ഠം വർഷിച്ച്

പോലീസുകാർ നടപ്പു നിർത്തി. ആവശ്യത്തിന്റെ പേരിലായിരുന്നില്ല അത്. തൊട്ടുകൂടാവുന്നവരുടെ ഇത്തരം കളികളിലെ രസം കൊണ്ടുമാത്രണവ രതു ചെയ്തത്.

തന്ത്രപരമായി അവർ സ്വയം വിന്യസിച്ചു. ഉയരം കുറഞ്ഞ പൊട്ടിപ്പൊ ളിഞ്ഞ ഒരു മതിലിനരികെ അവർ കുനിഞ്ഞ് നിന്നു. ത്വരിതഗതിയിൽ ഒരു മൂത്രമൊഴിക്കൽ ചുടുകല്ലിൽ ചുടുപത.

പോലീസ്മൃതം.

മഞ്ഞക്കുമിളകളിൽ മുങ്ങിച്ചത്ത ഉറുമ്പുകൾ.

ദീർഘനിശ്വാസങ്ങൾ.

പിന്നെ എല്ലാരുമൊന്നിച്ച് കൈമുട്ടുകുത്തി, കാൽമുട്ടിലിഴഞ്ഞ് ചരിത്രഭവ നത്തിലേക്ക് സിനിമാപ്പോലീസുകാരെപ്പോലെ. പുല്ലിലൂടെ മെല്ലെമെല്ലെ. കൈകളിൽ ലാത്തി. മനസ്സിൽ യന്ത്രത്തോക്കുകൾ. അവരുടെ മെലിഞ്ഞ, പക്ഷേ, കഴിവുറ്റ തോളുകളിൽ തൊട്ടുകൂടാവുന്നവരുടെ ഭാവിയെക്കരുതി യുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം.

പിൻവശവരാന്തയിൽ, അവർ തങ്ങളുടെ വേട്ടമൃഗത്തെ കണ്ടുപിടിച്ചു. അലങ്കോലമായ ഒരു പഫ്. ലവ-ഇൻ-റ്റോക്കിയോയിലെ ഒരു തലമുടി *ജലധാര*. പിന്നെ വേറൊരു മൂലയിൽ(ഏകനായ ഒരു ചെന്നായ കണക്ക്) ഒരു ചോരച്ചുവപ്പുനിറത്തിലെ കാൽനഖക്കാരൻ ആശാരി. നിദ്രയിലാണ്ട്. ആ തൊട്ടുകൂടാവുന്നവരുടെ കുതന്ത്രങ്ങളെ നിരർത്ഥ കമാക്കിക്കൊണ്ട്. ഒന്നാന്തരം മിന്നലാക്രമണം. അവരുടെ തലയ്ക്കകത്ത് തലക്കെട്ടുകൾ തെളിഞ്ഞു. സാഹസികനായ കുറ്റവാളി പോലീസ് വലയിലകപ്പെട്ടു. പക്ഷേ, ഈ അധികപ്രസംഗത്തിന്, ഈ രസംകൊല്ലലിന് അവരുടെ വേട്ടമൃഗത്തിന് വില ഒടുക്കേണ്ടിവന്നു. അവർ ബുട്ടുകൊണ്ട് വെളുത്തയെ ഉണർത്തി. മുട്ടുചിരട്ടഞെരിഞ്ഞുപൊടിയുന്ന ശബ്ദംകേട്ട ഉറക്കത്തിൽനിന്നന്തം വിട്ടാണ് എസ്തപ്പാനും റാഹേലും ഉണർന്നത്. അവരുടെ ഉള്ളിൽ കരച്ചിൽ ചത്തുമലച്ചു. എന്നിട്ട് ചത്തമീനുകളെ ന്നോണം വയറ്റിലൂടെ ഒഴുകിനടന്നു. അടികൊള്ളുന്നയാൾ വെളുത്തയാ ണെന്ന്, ഭയത്തിനും അവിശ്വസനീയതയ്ക്കും ഇടയിലൂടെ ചാഞ്ചാടി ചുരു ണ്ടുകൂടി നിലത്തുകുനിഞ്ഞിരിക്കുന്നതിനിടയിലെപ്പോഴോ അവർക്കു മനസ്സി ലായി. എവിടുന്നാണ് വെളുത്ത വന്നത്? വെളുത്ത എന്തു

തെറ്റു ചെയ്തതു? എന്തിനാണ് പോലീസുകാർ വെളുത്തയെ ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവന്നത്? മാംസത്തിൽ മരം തട്ടുന്ന ഒച്ച കേട്ടു അവർ. ബുട്ട എല്ലിന്മേൽ. പല്ലി നേമൽ. വയറ്റത്ത് തൊഴിക്കുമ്പോഴുള്ള പതുങ്ങിയ ഞെരക്കം. തലയോട്ടി സിമന്റിനോട് ചേർത്തുവച്ച് ഒച്ചയില്ലാതെ ഞെരിച്ച് പൊടിക്കുന്നതിന്റെ ഞെരക്കം. മുറിഞ്ഞ വാരിയെല്ലിന്റെ വളഞ്ഞ അറ്റം കുത്തിക്കേറി ശ്വാസ കോശം പിളരുമ്പോൾ ശ്വാസനാളത്തിലൂടെ കേറുന്ന രക്തത്തിന്റെ ഗുളു *ഗുളു* ഒച്ച. പക്ഷേ, ചീത്തയെന്തോ സംഭവിക്കാൻ പോകുന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള മുന്ന റിവോടെ ചുണ്ടുകൾ നീലച്ച, പിഞ്ഞാണക്കണ്ണുകളുമായി അവർ എല്ലാം നോക്കിനിന്നു. സ്വന്തം ചെയ്തികളെച്ചൊല്ലിയുള്ള പോലീസുകാരുടെ മന ശ്ചാഞ്ചല്യമില്ലായ്മ അവർക്കു മനസ്സിലായില്ല. അവരുടെ രോഷ-ഗർത്തത്തെ ച്ചൊല്ലി, സമചിത്തതയോടെ പടിപടിയായരങ്ങേറിയ കൂരതയെച്ചൊല്ലി ഒരു ധാരണയും കിട്ടാതെ അവർ നിന്നു. ഒരു കുപ്പി തുറക്കുകയായിരുന്നു അവർ. ഒരു ടാപ് അടയ്ക്കക്കുകയായിരുന്നു അവർ. ഓംലെറ്റ് ഉണ്ടാക്കാനായി ഒരു മുട്ട പൊട്ടിക്കുകയായിരുന്നു അവർ. ഇവരെല്ലാം ചരിത്രത്തിന്റെ കൈയാളുകളാണെന്നു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴി യാത്തത്ര ചെറുപ്പമായിരുന്നു ഇരട്ടകൾ, പുസ്തകങ്ങൾ മുദ്രവയ്ക്കക്കാനും നിയമലംഘകരിൽനിന്ന് പിഴ ഈടാക്കാനും നിയോഗിക്കപ്പെട്ടവരായിരുന്നു അവർ. അതിപ്രാചീനം, പക്ഷേ, വിരോധാഭാസമെന്നുതന്നെ പറയേണ്ടുന്ന വിധം വ്യക്തിപരമല്ലാത്ത കാരണങ്ങളാൽ പ്രേരിതം. പൂർണ്ണമായി അംഗീ കരിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്തതും അംഗീകരിക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നതുമായ ഭയങ്ങ ളിൽനിന്നു പിറന്ന പുച്ഛം. പ്രകൃതിയെച്ചൊല്ലിയുള്ള നാഗരികജനതയുടെ ഭയം, സ്ത്രീകളെച്ചൊല്ലി പുരുഷനുള്ള ഭയം, അധികാരത്തിലല്ലാത്തവരെ ച്ചൊല്ലി അധികാരത്തിലിരിക്കുന്നവരുടെ ഭയം. കീഴടക്കാനോ ആരാധിക്കാനോ പറ്റാത്തതിനെ നശിപ്പിക്കാനുള്ള മനു ഷ്യന്റെ, ബോധാതീതമായ ത്വര. ആണാവശ്യങ്ങൾ. അന്ന് അപ്പോൾ അവർക്കൊന്നും മനസ്സിലാക്കാനായില്ലെങ്കിലും അന്നു രാവിലെ

എസ്തപ്പാനും റാഹേലും സാക്ഷ്യം വഹിച്ചത് നിയന്ത്രിതസാഹ ചര്യങ്ങളിൽ (യുദ്ധമോ വംശഹത്യയോ കൂട്ടക്കൊലയോവരെ എന്നും എത്തി യില്ലല്ലോ അത്!)മേൽക്കോയ്മയ്ക്കുവേണ്ടി നടന്ന മനുഷ്യസഹജമായ യത്ന ത്തിന്റെ നിർവ്വികാരമായ പ്രകടനത്തിനായിരുന്നു. ഘടന, സമ്പൂർണ്ണമായ കുത്തകാവകാശം. അത് മനുഷ്യചരിത്രമായിരുന്നു. ദൈവനിയോഗമെന്ന മട്ടിൽ വ്യാജരൂപം ധരിച്ച്, പ്രായപൂർത്തിയാകാത്ത ഒരു പ്രേക്ഷകജോഡി ക്കുമുന്നിൽ സ്വയം വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട്. അന്നു രാവിലെ സംഭവിച്ചതിനെപ്പറ്റി അപ്രതീക്ഷിതം എന്നു പറയാ വുന്ന യാതൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അത് യാദൃച്ഛികവുമായിരുന്നില്ല. വ്യക്തി പരമായ കണക്കുതീർക്കലോ കൊള്ളയടിക്കാനായി നടത്തിയ ഒറ്റപ്പെട്ട ആക മണമോ ആയിരുന്നില്ല അത്. ഒരു കാലഘട്ടം, അത്, അതിനുള്ളിൽ ജീവി ച്ചിരുന്നവരുടെ മേൽ തന്റെ മുദ്ര പതിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. ചരിത്രം, സജീവ കർമ്മനിർവ്വഹണത്തിൽ. ഉദ്ദേശിച്ചതിനെക്കാളും കൂടുതൽ ഉപ്രദവിച്ചു. അവർ വെളുത്തയെ എങ്കിൽ, തങ്ങൾക്കും അവനും ഇടയിലെ ഏതെങ്കിലും ചാർച്ചയോ ബന്ധമോ അതു മല്ലെങ്കിൽ ജൈവശാസ്ത്രപരമായി നോക്കിയാൽ അവൻ ഒരു സഹജീവി എങ്കിലും ആണ് എന്ന വിവക്ഷയോപോലും പണ്ടേക്കുപണ്ടേ വിച്ഛേദിക്കപ്പെ ട്ടിരുന്നു എന്നതു മാത്രമായിരുന്നു കാരണം. അവർ ഒരു മനുഷ്യനെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യുകയായിരുന്നില്ല. അവർ ഭീതിയെ ഉച്ചാടനം ചെയ്യുകയായിരുന്നു. അവന് എത്രയളവ് ശിക്ഷ ഏറ്റുവാങ്ങാനാകും എന്നു നിശ്ചയിക്കാനുള്ള ഉപകരണ മൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല അവരുടെ പക്കൽ. എങ്ങനെ, എത്രമാത്രം സ്ഥായി യായിട്ടാണ് തങ്ങളവന ചേതം വരുത്തിയിരിക്കുന്നതെന്നറിയാനുള്ള ഒരള വുകോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മതാധിഷ്ഠിതമായ ജനലഹളയ്ക്കെതിരേ സംക്ഷോഭം നടത്തുകയോ സൈനികകലാപം കീഴ്ചകലാപത്തിനെതിരേ പടവെട്ടുകയോ ഉള്ള പതിവു നടപ്പുകൾക്കു വിപരീതമായി, അന്നു രാവിലെ ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരു സംഘം തൊട്ടുകൂടാവുന്ന പോലീസുകാർ പെരുമാറിയത് ക്രോധപാരവ ശ്യത്തോടെയല്ല,

ആത്മസംയമനത്തോടെയാണ്. അവർ, അവന്റെ തലമുടി ചീന്തി എടുക്കുകയോ അവനെ ജീവനോടെ കത്തിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. അവർ, അവന്റെ ജനനേന്ദ്രിയം കൊത്തിനുറുക്കി അവന്റെ വായിൽ കുത്തി നിറച്ചില്ല. അവർ, അവനെ ബലാൽക്കാരം ചെയ്തതില്ല. തല വിച്ഛേദിച്ചുമില്ല. അതിന് അവർ ഒരു സാംക്രമികരോഗത്തിനെതിരേ പടവെട്ടുകയായി രുന്നില്ല. രോഗം പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുന്നതിനെതിരേ കുത്തിവയ്പ നടത്തുക മാത്ര മായിരുന്നു.

ചരിത്രഭവനത്തിന്റെ പിൻവശവരാന്തയിൽ തങ്ങൾ സ്നേഹിച്ച മനുഷ്യൻ തകർന്ന് തരിപ്പണമായപ്പോൾ ദൈവത്തിനുമാത്രം അറിയുന്ന എന്തോ ഒന്നിന്റെ അംബാസിഡർമാരായ ശ്രീമതി ഈപ്പനും ശ്രീമതി രാജഗോപാ ലനും രണ്ട് പാഠങ്ങൾ പഠിച്ചു.

പാഠം ഒന്ന്

*ചോര* തീരെയും ദൃശ്യമാവില്ല കറുത്ത ഒരു മനുഷ്യന്റെമേൽ പിന്നെ

പാഠം രണ്ട്

*എനാലും* അതിന് മണമുണ്ട്.

മടുപ്പിക്കുന്ന മധുരമണം.

റോസാപ്പൂക്കൾ കാറ്റത്തെന്നപോലെ.

'മതിയോ?' ചരിത്രത്തിന്റെ പ്രതിനിധികളിലൊരാൾ ചോദിച്ചു. മതിയായിരിക്കും, മറ്റൊരാൾ മറുപടി പറഞ്ഞു.

അവരല്പം മാറിനിന്നു, തങ്ങളുടെ സ്യഷ്ടി മാറിനിന്നവലോകനം ചെയ്യുന്ന കലാകാരന്മാരെപ്പോലെ, ഒരു സൗന്ദര്യാത്മക-അകലം പാലിച്ചു ബം9ംOബe,

ദൈവത്തിനാൽ, ചരിത്രത്തിനാൽ, മാർക്സിനാൽ, മനുഷ്യനാൽ, സ്ത്രീ യാൽ, കുഞ്ഞുങ്ങളാൽ (വരും-മണിക്കൂറുകളിൽ) കൈയൊഴിയപ്പെട്ടു നില ത്തുചുരുണ്ടുകൂടിക്കിടന്നു അവരുടെ സ്യഷ്ടി. അബോധാവസ്ഥയിലായി രുന്നു അത്. പക്ഷേ അനക്കം ഇല്ലായിരുന്നു.

തലയോട്ടി, മൂന്നിടത്ത് പൊട്ടിയിരുന്നു. മൂക്കും രണ്ട് കവിളെല്ലുകളും തകർന്നിരുന്നു. മുഖത്തിനെ ചതഞ്ഞരഞ്ഞ, വിരൂപമായ അവസ്ഥയിലാക്കി ക്കൊണ്ട് വായിക്കേറ്റ പ്രഹരം, മേൽച്ചുണ്ടിനെ രണ്ടായി പിളർത്തി ആറു പല്ലുകൾ തകർത്തു. അവയിൽ മൂന്നെണ്ണം കീഴച്ചുണ്ടിൽ പതിഞ്ഞുകിടന്നു. അവന്റെ പുഞ്ചിരിയെ ഹീനമാംവിധം തലകീഴാക്കിക്കൊണ്ട് വാരിയെല്ലുക ളിൽ നാലെണ്ണത്തിന് പൊട്ടൽ വീണിരുന്നു, ഒരെണ്ണം ഇടത്തേ ശ്വാസകോ ശത്തിലേക്കു തുളച്ചുകയറി വായിൽനിന്നുള്ള രക്തസ്രാവത്തിനു കാരണമാ യി...അവന്റെ ശ്വാസത്തിന്മേൽ ചുവന്ന ചോര. പുതുത്, പതഞ്ഞ് കുടലിന്റെ കീഴ്ഭാഗം പൊട്ടിയിരുന്നു. ചോര വാർന്നിരുന്നു. വയറിനകത്ത് ചോര നിറഞ്ഞു. നട്ടെല്ല് രണ്ടിടത്ത് നാശമായി, ആഘാതംകൊണ്ട് വലതു കൈ തളർന്നു. മലമൂത്രവിസർജ്ജനത്തിന്റെ നിയന്ത്രണം നഷ്ടമായി. ഇരുകാൽ മുട്ടുകളും തകർന്നിരുന്നു.

എന്നിട്ടും കൈവിലങ്ങുകൾ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നു അവർ. തണുത്തവ.

ക്ലാവുമണത്തോടുകൂടിയത്. ബസ്സിന്റെ റെയിൽകമ്പികളുടെ മണം. ബസ് കമ്പികൾ നിരന്തരം പിടിക്കുകമൂലം കണ്ടക്റ്റടറുടെ കൈകൾക്കുള്ള അ(:ത മബം. അതിനിടെ അവന്റെ ചായംതേച്ച നഖങ്ങൾ അവരുടെ കണ്ണിൽപ്പെട്ടു. ഒരാളതെടുത്തുയർത്തിപ്പിടിച്ച്, വിരലുകൾ ശ്യംഗാരഭാവത്തിലിളക്കി മറ്റുള്ള വരെ മാടിവിളിച്ചു. അവർ ചിരിച്ചു. എന്താണിത്? ഉച്ചത്തിൽ ചോദിച്ചു. 'എസി ഡിസി?' അവരിലൊരാൾ തന്റെ വടികൊണ്ട് അവന്റെ ലിംഗത്തിൽ തട്ടി. നിന്റെ പ്രത്യേക രഹസ്യം ഞങ്ങളെ കാണിക്ക്, നീയതു വീർപ്പിക്കുമ്പോളെത്ര വലു താകും എന്ന് ഞങ്ങളെ കാണിക്ക്. എന്നിട്ട് അയാൾ തന്റെ ബട്ട (അതിനടി യിൽ ഒരു തേരട്ട ചുരുണ്ടു കിടന്നിരുന്നു) ഉയർത്തി ഒരു മൃദുശബ്ദത്തോടെ അതിന്മേൽ ചവിട്ടി. അവരവന്റെ കൈകൾ പിന്നോട്ടുവച്ച കൈവിലങ്ങിട്ടു. ഒരു ക്ലിക് പിന്നേം ഒരു ക്ലിക് ഒരു ഭാഗ്യഇലയ്ക്കക്കുകീഴെ. രാത്രിനേരത്തെ ഒരു ശരത്കാലയില, കാല വർഷം സമയത്തുവരാൻ അതാണ് കാരണമായത്. തൊലിയിൽ കൈവിലങ്ങുകൾ സ്പർശിച്ചിടത്തെല്ലാം രോമം എണീറ്റു നിന്നു. 'അത് വെളുത്തയല്ല. റാഹേൽ എസ്തതയോട മന്ത്രിച്ചു: "എനിക്കറിയാം. അത് വെളുത്തയുടെ സഹോദരനാണ്. കൊച്ചിയിൽനിന്നുള്ള ഉറുമ്പൻ.' കഥയിൽ അഭയം കണ്ടെത്താൻ കഴിയാത്തതുകാരണം എസ്തത ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. ആരോ അവരോട് സംസാരിക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു ദയാമയനായ, തൊട്ടു കൂടാവുന്ന പോലീസുകാരൻ. ദയയോടെ, തന്റെ വർഗ്ഗത്തിനോട് 'മോൻ, മോൾ, കുഴപ്പമൊന്നുമില്ലല്ലോ അല്ലേ? അവൻ നിങ്ങളെ ഉപദ വിക്കുകയെങ്ങാനും ചെയ്തതോ? ഒന്നിച്ചല്ലെങ്കിലും ഏതാണ്ടൊരേ നേരത്ത് ഇരട്ടകൾ മന്ത്രിച്ചു. 'ഉവ്വ്, ഇല്ല.' 'വെഷമിക്കണ്ട, ഇനി നിങ്ങൾ ഞങ്ങടെ കൂടെ സുരക്ഷിതരാണ് കേട്ടോ.' എന്നിട്ടാ പോലീസുകാരൻ ചുറ്റുപാടും ഒന്നു നോക്കി, ഒരു പുല്പായ അയാളുടെ കണ്ണിൽപെട്ടു. പിന്നെ പാത്രങ്ങളും ചട്ടികളും. ഊതിവീർപ്പിക്കാവുന്ന വാത്ത. അയഞ്ഞ ബട്ടൺ കണ്ണുകളുള്ള ക്വന്റാസ് കരടിക്കുട്ടൻ. ലണ്ടൻസ്ട്രീറ്റുകളുടെ പടമുള്ള ബാൾപോയിന്റ് പേനകൾ. വിരലുകൾക്കോരോന്നിനും വ്യത്യസ്തത നിറമുള്ള സോക്സുകൾ. മഞ്ഞ അരികുകളുള്ള ചുവന്ന പ്ളാസ്റ്റിക് സൺഗ്ലാസുകൾ.

ചായം കൊണ്ടു വരച്ച സമയമുള്ള വാച്ച്. ഇതൊക്കെ ആരുടെയാ? എവിടന്നു വന്നു ഇതെല്ലാം? ആരു കൊണ്ടു വന്നു? അവരുടെ സ്വരത്തിൽ അസ്വാസ്ഥ്യത്തിന്റെ ലാഞ്ഛന. അകം നിറയെ ചത്തമീനുകളുമായി എസ്തതയും റാഹേലും അവരെ അന്തംവിട്ടു തിരികെ നോക്കി. പോലീസുകാർ പരസ്പരം അന്തംവിട്ടുനോക്കി. തങ്ങളെന്താ ചെയ്യേ ണ്ടതെന്നവർക്കറിയാമായിരുന്നു. ക്വന്റാസ് കൗല, അവർ അവരുടെ കുട്ടികൾക്കായി കൊണ്ടുപോയി. പേനകളും സോക്സുകളും. നാനാവർണ്ണവിരലുകളുമായി പോലീസ് കുഞ്ഞുങ്ങൾ. ഒരു സിഗററ്റ്കൊണ്ട് അവർ വാത്തയെ കുത്തിപ്പൊട്ടിച്ചു. അതിന്റെ റബ്ബർക്കഷണങ്ങൾ, അവർ കുഴിച്ചിട്ടു. ഒന്നിനും കൊള്ളാത്ത വാത്ത(Yooseless goose). കണ്ടാൽ ആരുടേ തെന്ന് തിരിച്ചറിയാനെളുപ്പം. അവരിലൊരാൾ വച്ചുനോക്കി കണ്ണട, കണ്ടുനിന്ന ബാക്കി ജനം ചിരിച്ചു. അതു രസിച്ചതുകൊണ്ടാവാം കുറച്ചുനേരംകൂടി അയാളത് വച്ചു. വാച്ചിന്റെ കാര്യം അവരെല്ലാം മറന്നുപോയി. അത് ചരിത്രവീട്ടിൽത്തന്നെ കിടന്നു. പിൻവശ-വരാന്തയിൽ. തെറ്റിയ സമയം രേഖയായി. രണ്ടിന് പത്തു മിനിട്ട് പിന്നെ അവർ സ്ഥലം വിട്ടു. ആറ് രാജകുമാരന്മാർ, പോക്കറ്റിൽ കുത്തിനിറച്ച കളിപ്പാട്ടങ്ങളുമായി. ഒരു ജോഡി, രണ്ട് അണ്ഡ-ഇരട്ടകൾ. പിന്നെ നഷ്ടങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാൻ. നടക്കാനാകുമായിരുന്നില്ല. അവന്. അതുകൊണ്ടവരവനെ വലിച്ചിഴച്ചു. ആരും കണ്ടില്ല അവരെ. വവ്വാലുകൾക്ക് ഏതായാലും കണ്ണുകാണില്ലല്ലോ.

#### പത്തൊൻപത്

### അമ്മുവിനെ രക്ഷിക്കൽ

പോ' സ്റ്റേഷനിലിരുന്ന് ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു രണ്ട് കൊക്കോകോളയ്ക്ക് ആളെ വിട്ടു. സ്ട്രോയോടുകൂടിയത്. ഇൻസ്പെകടറുടെ മേശമേലിരുന്ന അടുക്കും ചിട്ടയുമില്ലാത്ത ഫയലുകളു ടെയും കടലാസ്സുകളുടെയും കഷ്ടിച്ചു മുകളിലായി തല കാണുംവിധം. ചെളിയിൽ കുളിച്ച് ആ മേശയ്ക്കെതിരേ ഇരുന്ന രണ്ടു കുട്ടികൾക്ക് ഒരു കോൺസ്റ്റബിൾ, വിധേയഭാവത്തിൽ പ്ലാസ്റ്റിക് തട്ടത്തിൽ വച്ച് കൊക്കോ കോള കൊണ്ടുവന്ന് കൊടുത്തു.

വെറും രണ്ടാഴ്ച സമയത്തിനുള്ളിൽ, എസ്തതയുടെ മുന്നിൽ കുപ്പിയിൽ നിറച്ച ഭയം, അങ്ങനെ ഒരിക്കൽക്കൂടി.

തണുപ്പിച്ചത്.

പതഞ്ഞു പൊങ്ങുന്നത്.

ചിലപ്പോഴൊക്കെ കാര്യങ്ങൾ, കൊക്കോകോളമൂലം വഷളായിട്ടുണ്ട്.

പത എസ്തതയുടെ മൂക്കിൽ കയറി. അവന് ഏമ്പക്കം വന്നു. റാഹേൽ കിലുകിലാന്ന് ചിരിച്ചു. പതഞ്ഞൊഴുകി ഉടുപ്പിലപ്പടിയാകുംവരെ അവൾ സ്ട്രോയിലൂടെ കൊക്കോകോളയിലേക്ക് ഊതി. നിലമപ്പടി കൊക്കോകോള യായി. ഭിത്തിയിലെ ബോർഡ് നോക്കി എസ്തത ഉറക്കെ തലതിരിച്ച് വായിച്ചു.

'ssenetiloP', അവൻ പറഞ്ഞു: ''ssenetiloP, ecneidebO'

റാഹേലും വായിച്ചു 'ytlayoLecnegilletnl'

'ysetruoC

'ycneiciffE'

എന്തോ ഇത്രയുമൊക്കെയായിട്ടും ശാന്തത അവലംബിച്ചിരിക്കാനായി ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യുവിന്. കുട്ടികളുടെ പറച്ചിലിലെ പരസ്പര ബന്ധമില്ലായ്മയെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം ബോധവാനായിരുന്നു. അവരുടെ കൃഷ്ണമണികളുടെ വിസ്താരം കൂടുന്നത് അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചു. രക്ഷപ്പെട ലിന്റെ ഇത്തരം പഴുതുകൾ മനുഷ്യമനസ്സുകൾ കണ്ടുപിടിക്കുന്നത് അദ്ദേഹം ഇതിനുംമുമ്പെത്രയോ തവണ കണ്ടിരിക്കുന്നു. കുഴപ്പങ്ങളെ അതിജീവി ക്കാൻ മനസ്സിന്റെ ഓരോരോ ഉപായങ്ങൾ. അത്തരം ഉപായങ്ങൾക്കെല്ലാം വേണ്ടത്ര അവസരം കൊടുത്തുകൊണ്ട് തന്ത്രപരമായ മയപ്പെടുത്തലോടെ അദ്ദേഹം ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചു. പ്രത്യക്ഷത്തിൽ എല്ലാംതന്നെ നിരുപ്രദവ കരം. 'മോന്റെ പിറന്നാളെന്നാ? 'മോൾക്കിഷ്ടപ്പെട്ട നിറമെന്നതാ?' എന്നി ങ്ങനെയുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ.

ഒടുക്കം അതിനെല്ലാമിടയിലൂടെ മുറിഞ്ഞും പൊടിഞ്ഞുമൊക്കെയായാ ണെങ്കിലും കാര്യങ്ങൾ മെല്ലെമെല്ലെ അതാതിന്റെ സ്ഥാനത്തേക്ക് എത്തി പ്പെടാൻ തുടങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പോലീസുകാർ അദ്ദേഹത്തോട് ചട്ടി-കലം കാര്യങ്ങളെല്ലാം പറഞ്ഞുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിനു പുറമേ ആ പുല്പായ. മറക്കാൻപറ്റാക്കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ. അതെല്ലാം ചേർത്തുവച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാകാൻതുടങ്ങിയിരുന്നു. കാര്യങ്ങളുടെ കിടപ്പ് ഇൻസ്പെക്ടർക്ക് ഒട്ടും രസിക്കുന്ന മട്ടിലായിരുന്നില്ല. ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മയെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരാൻ അദ്ദേഹം ജീപ്പയച്ചു. അവരെത്തുമ്പോഴേക്ക് അദ്ദേഹം കുട്ടികളെ ആ മുറിയിൽനിന്ന് മാറ്റിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവരെ അഭിവാദ്യം ചെയ്യാനൊന്നും തുനിഞ്ഞില്ല. 'ഇരിക്ക്, അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, എന്തോ പന്തികേട് മണത്തു. 'അവരെ കണ്ടുപിടിച്ചോ? കുഴപ്പമൊന്നുമില്ലല്ലോ അല്ലേ? "സർവ്വത കുഴപ്പമാണ്. ഇൻസ്പെക്ടർ ഉറപ്പിച്ചുപറഞ്ഞു.

താൻ നേരത്തേ കണ്ട ആളേയല്ല ഇപ്പോ തന്റെ മുന്നിലിരിക്കുന്നത് എന്ന് ഇൻസ്പെകടറുടെ കണ്ണിൽനിന്നും ശബ്ദത്തിൽനിന്നും ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മയ്ക്കു മനസ്സിലായി. എന്തുമായി വേണമെങ്കിലും സമരസപ്പെടാൻ തയ്യാ റായ മട്ടായിരുന്നു കഴിഞ്ഞ തവണ അങ്ങേർക്ക്. അവരൊരു കസേരയിലേക്ക് ആഴ്ന്നിരുന്നു. ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു തെളിച്ചു പറഞ്ഞു.

നിങ്ങൾ നല്കിയ എഫ്.ഐ.ആർ. പ്രകാരമാണ് കോട്ടയം പോലീസ് പ്രവർത്തിച്ചത്. പരവനെ പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, നിർഭാഗ്യകരമെന്നു പറയട്ടെ, അവനെ പിടിക്കാൻ വേണ്ടി നടത്തിയ ഏറ്റുമുട്ടലിനിടയ്ക്ക് അവനു സാര മായി പരിക്കേറ്റിട്ടുണ്ട്. മിക്കവാറും ഇന്നു രാത്രിതന്നെ അവൻ തട്ടിപ്പോകാ നാണ് സാദ്ധ്യത. പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ കുട്ടികൾ പറയുന്നത് അവർ അവരുടെ സ്വന്തമിഷ്ടത്തിനു പോയി എന്നാണ്. അവർ യാത്ര ചെയ്തിരുന്ന വഞ്ചി അബദ്ധത്തിൽ മറിഞ്ഞ് സായിപ്പുങ്കുഞ്ഞ് വെള്ളത്തിൽവീണ് മുങ്ങിമരിക്കു കയാണുണ്ടായത്. അതായത് സാങ്കേതികമായി നിരപരാധിയായ ഒരു മനു ഷ്യൻ കസ്റ്റഡിയിലിരിക്കെ മരിച്ചതിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം പോലീസിന്റെ തല യിലായതുമാത്രം മിച്ചം. കാര്യം ശരിയാണ്, ആളൊരു പരവനാണ്. അയാൾ മോശമായി പെരുമാറീന്നുള്ളതും സത്യമാണ്. പക്ഷേ, കുഴപ്പം പിടിച്ച കാല മാണിത്, തന്നെയുമല്ല സാങ്കേതികമായും നിയമപരമായും അയാൾ നിര പരാധിയുമാണ്. അങ്ങനെ വരുമ്പോ, നിങ്ങളുടെ കേസിന് ഒരു സാധുതയു മില്ല.

ദുർബ്ബലമായെങ്കിലും ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഒരു നിർദ്ദേശം വച്ചുനോക്കി,

'ബലാത്സംഗ്രശമം എന്ന് പറഞ്ഞുനോക്കിയാലോ?

'അതിനെവിടെയാണ് ബലാത്സംഗം ചെയ്യപ്പെട്ടയാളുടെ പരാതി? അങ്ങ നൊന്ന് ഫയല് ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ? അവരത്തരമൊരു മൊഴി കൊടുത്തിട്ടുണ്ടോ? അത് നിങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടോ?

ഇൻസ്പെക്ടറുടെ സംസാരത്തിന്റെ ഈണം പരുക്കനായിരുന്നു, ശരിക്കും ഒരു എതിരാളിയുടേതുപോലെ. ചുരുങ്ങിയില്ലാതായിപ്പോയതുപോലുണ്ടായിരുന്നു ബേബിക്കൊച്ചമ്മ. അവരുടെ കണ്ണിൽനിന്നും താടിയിൽനിന്നും

ദശ തൂങ്ങിക്കിടന്നു. ഭയം അവ രുടെയുള്ളിൽ നൂരഞ്ഞുപൊന്തി. അവർക്ക് ഉമിനീരു പുളിച്ചുതികട്ടാൻ തുടങ്ങി. ഇൻസ്പെക്ടർ അവരുടെ മുമ്പിലേക്ക് ഒരു ഗ്ലാസ് വെള്ളം നീക്കിവച്ചു. "സംഗതി വളരെ ലളിതമാണ്. ഒന്നുകിൽ ബലാത്സംഗം ചെയ്യപ്പെട്ടയാൾ ഒരു പരാതി നല്കണം. അല്ലെങ്കിൽ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാൻ നോക്കിയത് ഈ പരവനാണെന്ന് ഒരു പോലീസുകാരന്റെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ കുട്ടികൾ സമ്മ തിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ-' എന്നു പറഞ്ഞ് ഇൻസ്പെക്ടർ ബേബിക്കൊച്ചമ്മ തന്റെ നേരെ നോക്കാനായി ഒന്നുനിർത്തി. എന്നിട്ട് തുടർന്നു. ''അല്ലെങ്കിൽ തെറ്റായ എഫ്.ഐ.ആർ. തന്നതിന് നിങ്ങൾക്കെതിരേ കേസെടുക്കേണ്ടിവരും എനിക്ക് അറിയാമല്ലോ, ക്രിമിനൽ കുറ്റമാണത്.' വിയർത്തുകുളിച്ച ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ഇളം ബ്ലൗസിന്റെ നിറം കടും നീലയായി. കൂടുതലൊന്നും പറഞ്ഞില്ല ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു. ഇപ്പോഴത്തെ രാഷ്ട്രീയസാഹചര്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കുകയാണെങ്കിൽ തന്റെ കാര്യം ശരിക്കും പരുങ്ങലിലാവാൻ ഇത്രയുംതന്നെ ധാരാളം എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. സഖാവ് കെ.എൻ.എം.പിള്ളയൊന്നും ഇത്തരമൊരവസരം പാഴാക്കിക്കളയുമെന്ന് കരുതാൻവയ്യ. വീണ്ടുവിചാരമി ല്ലാതെ പ്രവർത്തിച്ചതിന് അദ്ദേഹം സ്വയം പഴിച്ചു. ചിത്രപ്പണികളുള്ള തുവാല ഷർട്ടിനുള്ളിലേക്ക് കടത്തി അദ്ദേഹം നെഞ്ചും കക്ഷവും തുടച്ചു. അദ്ദേഹ ത്തിന്റെ ഓഫീസ് നിശ്ചലമട്ടിലായിരുന്നു. പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ നിത്യസാ ധാരണമായി നടക്കുന്ന കാര്യങ്ങളായ ബുടൊച്ച, ചോദ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ ഇട യ്ക്കിടെ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടാക്കുന്ന വേദനയുടെ പുളച്ചിലൊച്ച തുടങ്ങിയവ യൊക്കെ അങ്ങകലെനിന്നെവിടെയോ എന്നമട്ടിൽ തോന്നിച്ചു. 'അവരോട് പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നതിനനുസരിച്ച് ചെയ്യും കുട്ടികൾ, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു: "എനിക്കവരോട് തനിച്ചൊന്ന് സംസാരിക്കാമോ? "നിങ്ങൾടെ ഇഷ്ടംപോലെ, ഇൻസ്പെക്ടർ അത്രയും പറഞ്ഞ് ഓഫീ സമുറി വിട്ട് പോകാനായെഴുന്നേറ്റു. 'അവരെ അകത്തേക്കു വിടുന്നതിനുമുമ്പായി എനിക്കൊരഞ്ചുമിനിട്ടു നേരം കിട്ടിയാൽമതി.' തലയാട്ടി സമ്മതം പ്രകടിപ്പിച്ച് ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു സ്ഥലം വിട്ടു.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ വിയർപ്പുകൊണ്ട് തിളങ്ങുന്ന മുഖം തുടച്ചു. സീലിങ്ങി *ലേക്ക്* മുഖമുയർത്തി, കഴുത്ത് കഴിയുന്നത്ര നീട്ടിപ്പിടിച്ച്, കഴുത്തിലെ മാംസ മടക്കുകളിൽനിന്ന് സാരിയുടെ മുന്താണികൊണ്ട് വിയർപ്പു തുടച്ചുകളഞ്ഞു അവർ. എന്നിട്ട് കുരിശ് മുത്തിച്ചൊല്ലാൻ തുടങ്ങി. നന്മനിറഞ്ഞ മറിയമേ...

അവരുടെ നാവിൻതുമ്പത്തുനിന്ന്, എന്തോ, പ്രാർത്ഥനപോലും പൊയ് ക്കളഞ്ഞു. ഒരു വാതിൽ തുറക്കുകയായി. എസ്തതയും റാഹേലും അതിലൂടെ ആന യിക്കപ്പെട്ടു. ചെളിയിൽ കുളിച്ച്, കൊക്കോകോളയിൽ കുതിർന്ന്. ബേബിക്കൊച്ചമ്മയെ കണ്ടതും അവർക്കു പെട്ടെന്ന് വെളിവ് വന്നു. അവർ രണ്ടാളുടെയും ഹൃദയത്തിനുമീതെ അസാധാരണമാംവിധം കനത്തി ടതുർന്ന ശിഖയുള്ള ഒരു നിശാശലഭം ചിറക നീർത്തിവച്ചിരിപ്പായതുപോലെ തോന്നി അവർക്ക് എന്തിനാ കൊച്ചമ്മ വനിരിക്കുനെ? എവിടെ അമ്മു? ഇപ്പോഴും പൂട്ടിയിട്ടിരിക്കുവാനോ അമ്മുന്നെ? ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അവരെ തറപ്പിച്ച ഒരു നോട്ടം നോക്കി. കുറേനേര ത്തേക്ക് അവരൊന്നും മിണ്ടിയില്ല. പിന്നീടവർ മിണ്ടിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവ രുടെ ശബ്ദം പരുക്കനായി, അപരിചിതമായി. 'ആരുടെ വള്ളമായിരുന്നു അത്? നിങ്ങൾക്കതെവിടുന്നാ കിട്ടിയത്?' ''ഞങ്ങൾടെയാ അത്. ഞങ്ങളാ അത് കണ്ടുപിടിച്ചത്. വെളുത്ത അതു *ഞങ്ങൾക്ക്* നന്നാക്കിത്തന്നതാ, റാഹേൽ മന്ത്രിച്ചു. "നിങ്ങക്കതു കിട്ടിയിട്ട് എത്ര നാളായി?' "ഞങ്ങളത് കണ്ടുപിടിച്ചത് സോഫിമോൾ വന്ന ദിവസമാ.' 'എന്നിട്ട നിങ്ങൾ വീട്ടീനോരോന്ന് മോഷ്ടിച്ച അതെല്ലാം വള്ളത്തിലാക്കി അക്കരയ്ക്ക് കടത്തിയല്ലേ? "ഞങ്ങള് ചുമ്മാ കളിക്കുവായിരുന്നു...' 'കളിയോ? ഇതിനാണോ കളി എന്നു പറയുന്നത്? വീണ്ടുമെന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞുതുടങ്ങുംമുമ്പ് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അവരെ കുറേ നേരം നോക്കി. "നിങ്ങൾടെയാ സുന്ദരി കുഞ്ഞുപെങ്ങൾടെ ശരീരം അവിടെയാ കോലാ യില കെടത്തിയിരിക്കുവാ. അവളുടെ കണ്ണതയും മീൻ തിന്നു. അവൾടമ്മ കരച്ചിലോട് കരച്ചിലാ. ഇതിനാണോ നിങ്ങള് കളി എന്നു പറേന്നത്?' മുറിയിലേക്ക് പെട്ടെന്നൊരു ഇളംകാറ്റു വന്ന ജനലിലെ പൂക്കർട്ടനെ തിരമാലപോലെയിളക്കി. പുറത്ത്

ജീപ്പുകൾ പാർക്ക് ചെയ്തിരിക്കുന്നത് കാണാമായിരുന്നു റാഹേലിന് ആളുകൾ നടക്കുന്നതും കാണാം അവിടെ യിരുന്നാൽ, ഒരാൾ മോട്ടോർസൈക്കിൾ സ്റ്റാർട്ട് ചെയ്യാൻ ശ്രമിക്കുകയായി രുന്നു. ഓരോ പ്രാവശ്യവും അയാൾ കിക് സ്റ്റാർട്ടർ ചവിട്ടുമ്പോൾ അയാ ളുടെ ഹെൽമെറ്റ ഒരു വശത്തേക്ക് ചരിഞ്ഞുപോയി. ഇൻസ്പെകടറുടെ മുറിക്കകത്ത് പപ്പാച്ചിയുടെ നിശാശലഭം അനങ്ങി ത്തുടങ്ങിയിരുന്നു. 'ഒരാളുടെ ജീവനെടുക്കുക എന്നൊക്കെപ്പറഞ്ഞാൽ അത് ഭീകരമാ,' ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു: "ഇതിനെക്കാൾ മോശകാര്യം ആർക്കേലും എപ്പ ഴേലും ചെയ്യാമ്പറ്റുവോ? ദൈവംപോലും പൊറുക്കുകേല, അതറിയാമല്ലോ, അല്ലേ? രണ്ടു തലകൾ രണ്ടു

സങ്കടഭാവത്തിൽ അവരെ നോക്കി കൊച്ചമ്മ തുടർന്നു. എന്നിട്ടും... നിങ്ങളത് ചെയ്തു. അല്ലേ? പിന്നെ കുട്ടികളുടെ കണ്ണിലേക്കായി അവരുടെ നോട്ടം.'കൊലപാതകികളാ നിങ്ങള്. താൻ പറഞ്ഞത് അവരുടെ ഉള്ളിലേ ക്കാഴ്സന്നിറങ്ങാൻ വേണ്ടി അവരൊന്നു കാത്തു. 'കൈയബദ്ധത്തിലുണ്ടായ അപകടമൊന്നുമല്ല ഇതെന്ന് എനിക്കറിയാമെന്ന് നിങ്ങൾക്കു നന്നായറിയാം.' "എനിക്കറിയാം നിങ്ങൾക്കവരോട എന്തുമാത്രം അസൂയയുണ്ടായിരു ന്നുവെന്ന് ജഡ്ജി കോടതിയിൽ വച്ചെങ്ങാനും ചോദിക്കുവാണേൽ എനിക്ക് പറയാതിരിക്കാൻ പറ്റുമോ? നുണ പറയാമ്പറ്റുവോ എനിക്ക് അടുത്തു കിടന്ന കസേരയിലൊന്ന് തട്ടി അവർ പറഞ്ഞു, "വാ, ഇവിടെ വന്നിരി.' അനു സരണയുള്ള രണ്ട് ചന്തികളുടെ നാല് കവിളുകൾ, അനുസരണയോടെ അതിലേക്ക് ഞെങ്ങിഞെരുങ്ങിയിരിപ്പായി. 'ആറ്റിനക്കരയ്ക്ക് തനിച്ച രണ്ടു കുട്ടികൾ പോകുന്നത് എന്തുമാത്രം നിയമവിരുദ്ധമാണെന്ന് എനിക്കവരോട് പറയേണ്ടിവരും. അവൾക്ക് നീന്താ നറിയാമ്മേലെന്ന് നന്നായറിയാമായിരുന്നിട്ടും നിങ്ങളോടെപ്പം വരാൻ നിങ്ങ ളവളെ ഒത്തിരി നിർബന്ധിച്ചത്. ആറ്റിന്റെ ഒത്ത നടുക്കെത്തിയപ്പോ നിങ്ങ ളവളെ തള്ളിയിട്ടത് ഒക്കെ പറയേണ്ടി വരും. അതൊരു അപകടം ആയിരു ന്നില്ല. ഉവ്വോ? അവർ പറഞ്ഞുവന്ന കഥയിൽ

ആകൃഷ്ടരായി, നാല് തളികകൾ തിരികെയവരെത്തന്നെ സാകൂതം നോക്കിയിരിപ്പായി. പിനെത്തുണ്ടായി എന്നമട്ടിൽ. 'അങ്ങനെ വരുമ്പോ ഇപ്പോ നിങ്ങള് ജയിലിൽ പോകേണ്ടിവരും. ബേബി ക്കൊച്ചമ്മ അനുകമ്പാഭാവത്തിൽ പറഞ്ഞു: "നിങ്ങള് കാരണം നിങ്ങൾടെ അമേം പോകേണ്ടിവരും ജയിലില്... അതു കാണണോ നിങ്ങൾക്ക്? അതേ പ്പറ്റി എന്തു പറയുന്നു? പേടിച്ചരണ്ട കണ്ണുകളും ഒരു ജലധാരയും അവരെ നോക്കി. "നിങ്ങൾ മൂന്നാളും മൂന്ന് വെവ്വേറെ ജയിലുകളിൽ. ഇൻഡ്യയിലെ ജയി ലുകളെന്നുപറഞ്ഞാൽ എങ്ങനിരിക്കും എന്നറിയാമോ? രണ്ടു തലകൾ ഇല്ലെന്ന് രണ്ടു പ്രാവശ്യം തലയാട്ടി. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ കഥ കെട്ടിപ്പൊക്കി. ജയിൽജീവിതത്തിന്റെ വിശദ ചിത്രങ്ങൾ അവർ(ഭാവനയിൽനിന്ന്) വരച്ചുകാട്ടി. പാറ്റ നക്കിയ ആഹാരം. കക്കൂസുകളിൽ മയമുള്ള തവിട്ടുകുന്നുകൾപോലെ അപ്പി കൂട്ടിയിട്ടിരിക്കും. പിന്നെ മുട്ടകൾ. അടികൾ. അവർ കാരണം അമ്മു ജയിലിൽ കൊല്ലങ്ങൾ കഴിയേണ്ടിവരും. ഇനി അഥവാ ജയിലിൽ വച്ച് മരിച്ചൊന്നുംപോയില്ലെങ്കിൽ അമ്മു ഒരു ദിവസം പുറത്തു വരുമായിരിക്കും, പക്ഷേ അപ്പോഴേക്കമ്മ അസുഖമൊക്കെ പിടിച്ച്, തലയിലൊക്കെ പേൻ നുരച്ച ആകെ കോലംകെട്ട ഒരു വയസ്സിയായിട്ടുണ്ടാവും. അവരെ കാത്തിരിക്കുന്ന ഭീകരമായ ഭാവിയെ പ്പറ്റി ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അടുക്കും ചിട്ടയോടുംകൂടി അനുകമ്പ സ്ഫുരിയ്ക്ക് ക്കുന്ന വാക്കുകളിൽ ചിത്രം വരച്ചിട്ടു.

പ്രതീക്ഷയുടെ എല്ലാ നാളങ്ങളും തല്ലിക്കെടുത്തിയിട്ട്, അവരുടെ ജീവിതം മുഴുവൻ തകർത്തിട്ട്, അവരൊരു മാലാഖാതുല്യയായ തലതൊട്ട മ്മയെപ്പോലെ കുട്ടികൾക്കു മുന്നിൽ ഒരു പരിഹാരമാർഗ്ഗം അവതരിപ്പിച്ചു. ചെയ്തതൊന്നും ദൈവം മാപ്പാക്കാൻ പോകുന്നില്ല. എന്നാലും വരാമ്പോ കുന്ന നാശനഷ്ടങ്ങളുടെ കടുപ്പം കുറയ്ക്കക്കാൻ ഇവിടെ ഈ ഭൂമിയിൽ ഒരു വഴിയുണ്ട്. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ അവരെപ്രതിയുള്ള യാതനയിൽനിന്നും നാണക്കേടിൽനിന്നും അമ്മയെ രക്ഷിക്കാനാവും. പക്ഷേ അവർ പ്രായോ ഗികമായി പ്രവർത്തിക്കാൻ തയ്യാറാകണം. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പറഞ്ഞു. 'ഭാഗ്യത്തിന്, പോലീസുകാർക്ക് ഒരു തെറ്റു പറ്റിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു ഭാഗ്യത്തെറ്റ്. അവർ ഒന്നു നിർത്തിയശേഷം തുടർന്നു. ''അതെന്താണെന്ന് നിങ്ങൾക്കറിയാം. അല്ലേ?

പോലീസുകാരന്റെ മേശയിൽ കണ്ട പേപ്പർവെയ്റ്റിനുള്ളിലകപ്പെട്ടിരി ക്കുന്ന രണ്ടാളുകളെപ്പോലുണ്ടായിരുന്നു അവർ. എസ്തതയ്ക്കക്കവരെ കാണാ മായിരുന്നു. ഒരു ന്യത്തക്കാരനും നൃത്തക്കാരിയും. കാലുകൾ അടിയിലുള്ള ഒരു വെള്ളയുടുപ്പാണ് നൃത്തക്കാരിയിട്ടിരുന്നത്.

'അറിയാം, അല്ലേ?

പേപ്പർവെയ്റ്റിൽനിന്ന് ന്യത്തസംഗീതം ഉയർന്നു. മമ്മാച്ചി വയലിൻ വായിക്കുകയാണ്.

അഠ- അഠ- അഠ- അഠ- അഠ.

*വ്വഅഠ* -വരഠ.

ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ശബ്ദം പറഞ്ഞു.
'കാര്യമെന്താണെന്നുവച്ചാ, വന്നതു വന്നു. ആ പരവനേതായാലും ചത്തുപോകുമെന്നാ ഇൻസ്പെക്ടർ പറഞ്ഞത്. അതായത് പോലീസുകാരെന്തെല്ലാം വിചാരിച്ചാലും അവനെയ തൊന്നും ബാധിക്കാൻ പോകുന്നില്ല. നിങ്ങള് ജയിലില് പോകേണ്ടിവരണതും നിങ്ങള് കാരണം അമ്മുന് ജയിലിൽ പോകേണ്ടി വരണതും ആണ് തത് ക്കാലം നമ്മുടെ പ്രശ്നം. എന്തു വേണമെന്ന് നിങ്ങളാണ് തീരുമാനിക്കേണ്ടത്.'

പേപ്പർവെയ്റ്റിനുള്ളിലെ കുമിളകൾ കാരണം ന്യത്തക്കാരനും നൃത്ത ക്കാരിയും വെള്ളത്തിനടിയിലാണ് ന്യത്തം ചെയ്യുന്നത് എന്ന് എസ്തതയ്ക്കു തോന്നി. അവരാകെ സന്തോഷത്തിലായിരുന്നു. ചെലപ്പോ അവർ കല്യാണം കഴിക്കാൻ പോകുവായിരിക്കും. വെള്ളയുടുപ്പിട്ട അവളും കറുത്തസ്യുട്ടും ബോസ്റ്റൈയും ഒക്കെയായിട്ട് അയാളും. അവർ തമ്മിൽത്തമ്മിൽ കണ്ണിൽക്ക ണ്ണിലാഴത്തിൽ നോക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. "നിങ്ങൾക്ക് അമ്മുവെ രക്ഷിക്കണം എന്നുണ്ടെങ്കിൽ ആകെ ചെയ്യേ ണ്ടതിതുമാത്രം. നിങ്ങളാ വലിയ മീശയുള്ള മാമന്റെകൂടെ പോണം. അങ്ങേ രൊരു ചോദ്യം ചേദിക്കും. ഒറ്റച്ചോദ്യം. നിങ്ങളാകെ പറയേണ്ടത് അതെ എന്നുമാത്രം. പിന്നെ നമുക്ക് വീട്ടിൽപ്പോകാം. എന്തെളുപ്പം. ഒരു ചെറിയ വിലയേ ഒടുക്കേണ്ടി വരുള്ളു.'

ബേബിക്കൊച്ചമ്മ, എസ്തതയുടെ നോട്ടത്തെത്തന്നെ നോക്കിയിരിപ്പായി. പേപ്പർവെയ്ക്കറ്റെടുത്ത് ജനലിലൂടെ ദൂരേക്ക് ആഞ്ഞൊരേറ കൊടുക്കാനുള്ള തോന്നലിനെ തടുത്തുനിർത്താൻ അതേ അവർക്ക് ചെയ്യാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ചുറ്റിക്കൊണ്ടടിക്കുന്നതുപോലെ മിടിക്കുകയായിരുന്നു അവരുടെ ഹൃദയം. ആയാസം അവരുടെ ശബ്ദത്തിലേക്ക് കടന്നുവരാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു വെങ്കിലും തിളങ്ങുന്ന, പൊടിഞ്ഞുപോയേക്കാവുന്ന, ഒരു ചിരിയോടെ അവർ ചോദിച്ചു: ''അപ്പോ ഞാനെന്തു പറയണം ഇൻസ്പെക്റ്റർ മാമനോട്? എന്താ നമ്മൾടെ തീരുമാനം? നിങ്ങൾക്ക് അമ്മുവെ രക്ഷിക്കണോ അതോ അമ്മുവെന ജയിലിലേക്ക് പറഞ്ഞുവിടണോ? രണ്ട് സന്തോഷങ്ങളിലേതു വേണമെന്ന ചോദിക്കുമ്പോലെയുണ്ടായി രുന്നു ആ ചോദ്യം. മീൻ പിടിക്കുന്നോ അതോ പന്നികളെ കുളിപ്പിക്കുന്നോ? പന്നികളെ കുളിപ്പിക്കുന്നോ അതോ മീൻ പിടിക്കുന്നോ? ഇരട്ടകൾ അവരെ മുഖമുയർത്തിനോക്കി. പേടിച്ച രണ്ട് ശബ്ദങ്ങൾ ഒന്നിച്ചല്ലെങ്കിലും (ഏതാണ്ടൊരേ) സമയത്ത് പിറുപിറുത്തു. 'അമ്മുവെ രക്ഷി ക്കണം.' വരും വർഷങ്ങളിൽ, എത്രയോ തവണ വീണ്ടും വീണ്ടും അവരീ രംഗം ഉള്ളിലിട്ട് കണ്ടുനോക്കേണ്ടതായിവരും. കുട്ടികളെന്ന നിലയ്ക്ക്. കൗമാര ക്കാരെന്നനിലയ്ക്ക് പ്രായപൂർത്തിയായവരെന്ന നിലയ്ക്ക് വഞ്ചനയിലൂടെ യായിരുന്നില്ലേ അവരെ ആ ചെയ്തതിയിലേക്കെത്തിച്ചത്? കുറ്റം ചെയ്തവരെന്ന് സ്വയം വിധിക്കപ്പെടേണ്ടതായ ഒരവസ്ഥയിലേക്ക് അവരെ ചതിയിലൂടെ കൊണ്ടുചെന്നെത്തിച്ചതല്ലേ? ഒരു തരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, അതെ. പക്ഷേ അങ്ങനെയണ്ടോട്ടെളുപ്പം പറഞ്ഞാൽ തീരുന്നതായിരുന്നില്ല അത്. രണ്ടിലൊന്ന് തെരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള

അവസരം തങ്ങൾക്ക് കിട്ടിയതാണ് എന്ന് അവർക്ക് രണ്ടുപേർക്കും ബോദ്ധ്യ മുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ എന്തു തിടുക്കമാണ് അവരാ തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ കാണിച്ചത് മുഖമുയർത്തി (ഒന്നിച്ചല്ലെങ്കിലും ഏതാണ്ടൊരേ സമയത്ത്) 'അമ്മുവെ രക്ഷിക്കണം' എന്നു പറയുമ്മുമ്പ് ഒന്നുകൂടി ഒന്നാലോചിക്കാത്തതു കൊണ്ടല്ലേ? ഞങ്ങൾടെ രക്ഷ, ഞങ്ങൾടെ അമ്മേടെ രക്ഷ. ബേബിക്കൊച്ചമ്മ പുഞ്ചിരികൊണ്ട് തിളങ്ങി, സന്തോഷംകൊണ്ട് മതി മറന്നു. ആശ്വാസംകൊണ്ട് അവർക്ക് കക്കൂസിൽപ്പോകാൻ മുട്ടി. ഇപ്പോ ത്തന്നെ പോയേപറ്റു. അവർ, വാതിൽ തുറന്ന് ഇൻസ്പെക്ടറെ കാണണ മെന്ന പറഞ്ഞു. അവർ അദ്ദേഹത്തോടു പറഞ്ഞു: "അവര് നല്ല കുട്ടികളാ. അവര് നിങ്ങൾടെ കൂടെ വരും.' 'രണ്ടുപേരുംകൂടി വരണ്ട കാര്യമില്ല. ഒരാൾ മതി.' ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു പറഞ്ഞു: "മോനോ മോളോ, ആരേലും. ആരാ വരുന്നതെന്റെ കൂടെ?' 'എസ്തത, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ തെരഞ്ഞെടുത്തു. രണ്ടുപേരിലും വച്ച് കൂടു തൽ പ്രായോഗികമതി എസ്തതയാണെന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ട് അവനാണ് കൂടു തൽ മെരുക്കം. ദീർഘദർശിത്വം. ഉത്തരവാദിത്തബോധം. 'പോയേച്ചുവാ നല്ല കുട്ടിയായി.' കുഞ്ഞുമനുഷ്യൻ ഒരു കാര-വാനിലാണ് അവന്റെ താമസം. ഡം *ഡം* എസ്തത പോയി.

= ~ ~ പ യാം, അല്ലേ?' ർവെയ്റ്റിൽനിന്ന് കയാണ്.

അംബാസിഡർ ഇ പെൽവിസ് പിഞ്ഞാണക്കണ്ണൻ, തലമുടിച്ചീകലാകെ അലങ്കോലപ്പെട്ടുപോയവൻ. രണ്ടു വശങ്ങളിലും, പൊക്കംകൂടിയ പോലീസു കാരുടെ അകമ്പടിയോടെ, ഒരു ഭയാനക ദൗത്യവുമായി കോട്ടയം പോലീസ് സ്റ്റേഷന്റെ ശരീരാന്തർഭാഗത്തേക്ക് ഒരു പൊക്കം കുറഞ്ഞ അംബാസഡർ കടന്നുചെല്ലുകയായി. അവരുടെ ചവിട്ടടികൾ കല്ലുകൾ പാകിയ തറയിലമ രുമ്പോളുള്ള പ്രതിദ്ധ്വനി മുഴങ്ങുകയായി. ഇൻസ്പെകടറുടെ മുറിയോടു ചേർന്നുള്ള കുളിമുറിയിലെ കമോഡിന്റെ വക്കത്തുകൂടെ ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ ആശ്വാസം ഒലിച്ചിറങ്ങുന്നതിന്റെ ഒട്ടും മര്യാദയില്ലാത്ത ഒച്ച ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് റാഹേൽ ഇൻസ്പെക്ടറുടെ മുറിയിൽ ത്തന്നെയിരുന്നു. "ഫ്ളഷ് ശരിയല്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മ പുറത്തേക്കു വന്നത്. 'വല്ലാത്ത കഷ്ടംതന്നെ. എന്തൊരു ശല്യമാണിത്.' ഇൻസ്പെക്ടർ അവരുടെ അപ്പിയുടെ നീളവും നിറവും കണ്ടാലോ എന്ന വല്ലായ്മയുണ്ടായിരുന്നു അവർക്ക്

ലോക്കപ്പിൽ കനത്ത ഇരുട്ടായിരുന്നു. എസ്തതയ്ക്ക് ഒന്നും കാണാൻ പറ്റു ന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. പക്ഷേ പണിപ്പെട്ടുശ്വാസമെടുക്കുന്നതിന്റെ കിരുകിരാ ശബ്ദം കേൾക്കാമായിരുന്നു. അപ്പിയുടെ മണംകൊണ്ട് അവന് ഓക്കാനം വന്നു. ആരോ ലൈറ്റിട്ടു. വെളിച്ചം കണ്ണടഞ്ഞുപോകും വിധമുള്ള വെളിച്ചം. വഴുവഴുക്കുന്ന, അഴുക്കുപിടിച്ച തറയിൽ വെളുത്ത പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ആധു നികവിളക്കിനാലുണർത്തപ്പെട്ട ആകെ കോലംകെട്ടുപോയ ഒരു ജിന്ന്. അയാൾ നഗ്നനായിരുന്നു. മണ്ണുപുരണ്ട മുണ്ട് ഊരിയഴിഞ്ഞ് കിടന്നിരുന്നു. തലയോട്ടിയിൽനിന്ന് ഒരു രഹസ്യംപോലെ ചോര ചിതറിത്തുവിയിരുന്നു. മുഖം വിങ്ങിവീർത്തിരുന്നു. കുഞ്ഞുതണ്ടിലുണ്ടായ മുട്ടൻ മത്തങ്ങപോലെ വലിപ്പം തോന്നിച്ചു അയാളുടെ തലയ്ക്ക്. തണ്ടിനു താങ്ങാവുന്നതിലും കന മുള്ളത്, വലുത്. തലകീഴായിപ്പോയ, വികൃതമായ ചിരി മുഖത്തുള്ള ഒരു മത്തങ്ങ, അയാളിൽ നിന്നൊഴുകിയ മൂത്രം ഒരു കുളംപോലെ തളംകെട്ടി നില്ക്കുന്നതുകണ്ട് അതിന്റെ അരികുപോലും തൊടാതെ പോലീസ് ബുട്ടു കൾ ഒഴിഞ്ഞുമാറിനിന്നു. തിളങ്ങിക്കത്തുന്ന, നഗ്നമായ ഇലക്ട്രിക് ബൾബ് അതിൽ പ്രതിഫലിച്ചു കാണാമായിരുന്നു. ചത്തമീൻ തന്റെ ഉള്ളിലൂടെ അങ്ങ് മുകളിലേക്ക് ഒഴുകിക്കേറിപ്പോകു ന്നതുപോലെ തോന്നി എസ്തതയ്ക്ക് വെളുത്തയെ പോലീസുകാരിലൊരാൾ പാദംകൊണ്ട് ഒന്നു കുത്തി. ഒരു പ്രതികരണവും ഉണ്ടായില്ല. ഇൻസ്പെ ക്ടർ തോമസ് മാത്യു നിലത്ത് കുന്തിച്ചിരുന്ന ജീ്പ്പിന്റെ താക്കോൽകൊണ്ട് ഉപ്പുറ്റിയിൽ വരച്ചു. വിങ്ങിവീർത്ത കണ്ണുകൾ

തുറക്കുകയായി. അങ്ങുമിങ്ങും അലയുകയായി. രക്തത്തിന്റെ ലോലപാളികളിലൂടെ കടന്ന്, തനിക്ക് പ്രിയ ങ്കരനായ ഒരു കുഞ്ഞിൽ ചെന്നത് നിന്നു ഒടുക്കം. അയാളുടെ ഉള്ളിലെ എന്തോ ഒന്ന് തന്നെ നോക്കി ചിരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് തോന്നി എസ്തതയ്ക്ക്. വായല്ല, അയാളുടെ ശരീരത്തിലെ വേദനിക്കാതെയവശേഷിച്ച മറ്റേതോ ഭാഗ മാണ് അവനെ നോക്കി ചിരിച്ചത്. ചെലപ്പോ തോളായിരിക്കും, അല്ലെങ്കിൽ കൈമുട്ട് ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു. നേരത്തേ തയ്യാറാക്കി വച്ച ചോദ്യം ചോദിച്ചു. എസ്തതയുടെ വായ അതെ എന്ന് മറുപടി പറഞ്ഞു. അവനിൽനിന്ന് കുട്ടിത്തം, പെരുവിരലിലൂന്നി അതോടെ കടന്നുപോയി എന്നെന്നേക്കുമായി. നിശ്ശബ്ദത, ഒരു ഓടാമ്പൽപോലെ നിരങ്ങിവീണു. ആരോ വെളിച്ചം കെടുത്തി. അതോടെ വെളുത്ത അപ്രത്യക്ഷനായി.

പോലീസ് ജീപ്പിലുള്ള അവരുടെ മടക്കയാത്രയ്ക്കിടയ്ക്ക് ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മ റിലയബിൾ മെഡിക്കോസിനുമുന്നിൽ വണ്ടി നിർത്തിച്ച് ഉറക്കഗുളിക വാങ്ങിച്ചു. രണ്ടെണ്ണം വീതം അവരത് രണ്ടുപേർക്കും കൊടുത്തു. ചുങ്കം പാലത്തിനടുത്തെത്തിയപ്പോഴേക്ക് അവരുടെ കണ്ണുകൾ അടഞ്ഞു പോകാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. റാഹേലിന്റെ ചെവിയിൽ എസ്തത എന്തോ പറഞ്ഞു. 'നീ പറഞ്ഞത് ശരിയാ. അത് വെളുത്ത ആയിരുന്നില്ല, ഉറുമ്പനായി രുന്നു.' ്താംഗ് ഗോഡ്, റാഹേൽ തിരികെ മന്ത്രിച്ചു. 'എവിടെ പോയിക്കാണും വെളുത്ത എന്നാ നിന്റെ വിചാരം? 'ആഫ്രിക്കയിലേക്കെങ്ങാനും രക്ഷപ്പെട്ടുകാണും.' അവരെ അവരുടെ അമ്മയ്ക്ക് കൈമാറുമ്പോൾ ഈ കെട്ടുകഥയിലൂടെ ഒഴുകി അവർ നല്ല ഉറക്കമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അടുത്ത പ്രഭാതത്തിൽ അമ്മു അവരിൽനിന്നത് തട്ടിക്കുലുക്കിക്കളയും വരെ അതങ്ങനെതന്നെ തുടർന്നു. പക്ഷേ അപ്പോഴേക്ക് വൈകിപ്പോയിരുന്നു. വർഷങ്ങളുടെ അനുഭവസമ്പത്തുള്ള ഇൻസ്പെക്ടർ പറഞ്ഞത് ശരി യായിത്തീർന്നു. വെളുത്ത ആ രാത്രിപോലും തികച്ചു ജീവിച്ചില്ല. പാതിരാത്രിയും കഴിഞ്ഞ് അരമണിക്കൂർ നേരമായപ്പോഴേക്ക് മരണം അയാളെ തേടിവന്നു. നീലക്രോസ്

തുന്നലുകളുള്ള കിടക്കവിരിയിൽ, അതേസമയം ചുരുണ്ടു കൂടിക്കിടന്നുറക്കമായിരുന്ന ആ കുഞ്ഞുകുടുംബത്തിനോ? അവർക്കെന്തു സംഭവിച്ചു? അവരെത്തേടിവന്നത് മരണമായിരുന്നില്ല, ജീവിക്കലിന്റെ അവസാനം തന്നെയായിരുന്നു.

സോഫിമോളുടെ അടക്കത്തിനുശേഷം അമ്മു അവരെ പോലീസ്സ്റ്റേഷ *നിലേക്ക്* കൊണ്ടുപോവുകയും ഇൻസ്പെക്ടർ (റ്റാപ് റ്റാപ്) അയാൾക്കു വേണ്ടുന്ന മാങ്ങ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴേക്ക്, മൃതശരീരം നീക്കം ചെയ്തതുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ശവം തെമ്മാടിക്കുഴിയിലേക്കെറിഞ്ഞുകള യുകയാണുണ്ടായത്. (തങ്ങൾ കൊല്ലുന്നവരെയെല്ലാം) അവിടേക്കാണ് പോലീസുകാർ പതിവായി കൊണ്ടുകളഞ്ഞിരുന്നത്.

അമ്മുവിന്റെ പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ സന്ദർശനത്തെക്കുറിച്ചറിഞ്ഞതും ബേബി ക്കൊച്ചമ്മ പേടിച്ചുണ്ടെതട്ടി. ഒരേയൊരു അനുമാനത്തിന്റെ പുറത്താണ് ബേബി ക്കൊച്ചമ്മ ഇക്കണ്ടത്രതയും ചെയ്തതുകുട്ടിയിരുന്നത്. മറ്റെന്തൊക്കെ ചെയ്ത് താലും, എത്രയൊക്കെ ദേഷ്യം വന്നാലും, തനിക്ക് വെളുത്തയുമായുണ്ടാ യിരുന്ന ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് അമ്മു പരസ്യമായി ഏറ്റുപറയില്ല എന്നായിരുന്നു അവരുടെ ധാരണ. അമ്മുവെയും കുഞ്ഞുങ്ങളെയും അപ്പാടെ, എന്നെന്നേക്കു മായി, തകർക്കാൻ പോന്ന കാര്യമാണത് എന്നതുതന്നെ കാരണം. പക്ഷേ, അമ്മുവിലെ അപകടകരമായ ആ വശം, ബേബിക്കൊച്ചമ്മ അത്രയ്ക്കങ്ങ കണക്കിലെടുത്തിരുന്നില്ല. തമ്മിൽ മിശ്രണംചെയ്യാനാവാത്ത മിശ്രിതങ്ങൾമാതൃത്വത്തിന്റെ അനന്തമായ തരളതയും ഒരു മനുഷ്യബോംബിന്റെ എന്തിനും ഒരുമ്പെട്ടമട്ടിലുള്ള കൂസലില്ലായ്മയും എന്ന ഒരിക്കലും ചേരാ കാര്യങ്ങൾ തമ്മിൽ ചേർന്നു പ്രവർത്തിക്കുമെന്ന് അവർ കരുതിയതേയില്ല. അമ്മുവിന്റെ പ്രതികരണം അവരെയാകെ പകപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. അവരുടെ കാലടിച്ചോട്ടിലെ മണ്ണത്രയും ഇളകിപ്പോയി. ഇൻസ്പെക്ടർ തോമസ് മാത്യു വിൽ തനിക്കൊരു

സുഹൃത്തുണ്ടെന്ന് അവർക്കറിയാമായിരുന്നു. പക്ഷേ, എത്ര നാളത്തേക്ക് നിലനില്ക്കും അതെല്ലാം? ഒരു പക്ഷേ, അയാൾക്കൊരു സ്ഥലംമാറ്റം വന്നാലോ? അല്ലെങ്കിൽ കേസാരെങ്കിലും വീണ്ടും കുത്തിപ്പൊ ക്കിയാലോ? ഗേറ്റിനു പുറത്ത് സഖാവ് കെ.എൻ.എം.പിള്ള സംഘടിപ്പിച്ചു നിർത്തിയിട്ടുള്ള പാർട്ടിപ്രവർത്തകരുടെ കൂട്ടം അലറിപ്പൊളിച്ച മുദ്രാവാക്യം മുഴക്കി നില്ക്കുന്നത് വച്ചു നോക്കുമ്പോൾ അതിനും സാദ്ധ്യതയുണ്ട്. ജോലിക്ക് വരുന്നതിൽനിന്ന് തൊഴിലാളികളെ വിലക്കിയിരുന്നതുമൂലം പാര ഡൈസ് പിക്കിൾസിന്റെ പരിസരത്തിരുന്ന് കണക്കില്ലാത്തത്ര മാങ്ങകളും വാഴപ്പഴങ്ങളും കൈതച്ചക്കകളും വെളുത്തുള്ളിയും ഇഞ്ചിയും ചീഞ്ഞു നാറാൻതുടങ്ങിയിരുന്നു പതുക്കെ. അമ്മുവെന്ന അയ്മനത്തുനിന്ന് എത്രയും വേഗം പറഞ്ഞയയ്ക്കക്കണമെന്ന് ബേബിക്കൊച്ചമ്മ ഉറപ്പിച്ചു. എന്തിലാണോ അവർക്കേറ്റവും മിടുക്കുണ്ടായിരുന്നത് അതുതന്നെ അവർ ചെയ്തു. മറ്റുള്ളവരുടെ വികാരങ്ങൾകൊണ്ട് സ്വന്തം തോട്ടങ്ങൾ നട്ടുനനച്ച പരിപോഷിപ്പിക്കലായിരുന്നു അത്. ചാക്കോയുടെ സങ്കടത്തിന്റെ ഗോഡൗണിലേക്ക് കടന്നുചെന്ന് അവരൊ രെലിയെപ്പോലെ കരളാൻ തുടങ്ങി. അയാളുടെ ഭ്രാന്തമായ ദേഷ്യത്തിന് എളുപ്പം പ്രാപ്യമായ തരത്തിലുള്ള ഒരു ഇരയെ അവരാ ചുമരുകൾക്കുള്ളിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. സോഫിമോളുടെ മരണത്തിനുത്തരവാദിയായി അമ്മുവെന ചിത്രീകരിക്കൽ അവർക്കൊട്ടുംതന്നെ പ്രയാസമുള്ള കാര്യമായിരുന്നില്ല. അമ്മുവും അവളുടെ രണ്ടണഡ ഇരട്ടകളും, ബേബിക്കൊച്ചമ്മയിട്ട മൂക്കുകയറി നൊപ്പം മദിച്ചുതുള്ളുന്ന സങ്കടക്കാളയെന്നോണം ചാക്കോ വാതിലുകൾ തകർത്ത് പാഞ്ഞുചെന്നു. സാധനങ്ങളൊക്കെ കെട്ടിപ്പെറുക്കി അമ്മു സ്ഥലം കാലിയാക്കണമെന്നത് ബേബി ക്കൊച്ചമ്മയുടെ ആശയമായിരുന്നു. എസ്തതയെ അങ്ങകലേക്ക് തിരിച്ചയയ്ക്കക്കുകയും വേണം.

#### ഇരുപത്

### മദ്രാസ് മെയിൽ

കൊ: ഹാർബർ റ്റെർമിനസിലെ, അഴിയിട്ട തീവണ്ടി ജനാലയിൽ അങ്ങനെ എസ്തതയൊറ്റയ്ക്ക് അംബാസിഡർ ഇ. പെൽവിസ്. *പഫ്* വച്ച തിരികല്ല്, പച്ചത്തിരമാലപോലുള്ള, കട്ടിവെള്ളം കണക്കുള്ള, കട്ട് പിടിച്ച, കടൽപ്പായൽ പിടിച്ചു. ഒഴുകിനടക്കുംപോലുള്ള, അടികാണാആഴ വികാരം. അവന്റെ പേരെഴുതിയ ട്രങ്ക്, സീറ്റിനടിയിലിരിപ്പുണ്ട്. അവന്റെ മുന്നിലെ മടക്കിവയ്ക്കക്കാവുന്ന മേശമേൽ തക്കാളിസാൻഡ്വിച്ചിന്റെ ടിഫിൻ ബോക്സും ഈഗിളിന്റെ പടമുള്ള ഈഗിൾ ഫ്ളാസ്ക്കും. ഒരു കൂട്ടം തിളങ്ങുന്ന തേനീച്ചകളിരിപ്പായപോലുള്ള വൈരമൂക്കുത്തി ഓരോ മൂക്കിലുമിട്ട്, പച്ചയും വയലറ്റും നിറ കാഞ്ചീവരംസാരിയുടുത്ത ഒരു തീറ്റക്കാരിസ്തീ അവനു നേരേ ഒരു പെട്ടി മഞ്ഞലസ്സു നീട്ടി. അവൻ വേണ്ടെന്ന് തലയാട്ടി. അവർ ഒരു പുഞ്ചിരിയോടെ അവനെ പ്രലോഭിപ്പിക്കാൻ നോക്കി. അവരുടെ കണ്ണുകൾ കണ്ണടയക്കുപിന്നിൽ ഒരു നേർത്ത വരപോലെ തോന്നിച്ചു. അവർ വായകൊണ്ട് ഉമ്മയൊച്ചകൾ ഉണ്ടാക്കി. ''ഒരെണ്ണം തിന്നുനോക്ക്. നല്ലല്ലല്ല മധുരമാ.' അവർ തമിഴിൽ പറഞ്ഞു. 'തൊമ്പ മധുരം.' ഏതാണ്ട് എസ്തതയുടെയത്ര പ്രായംവരുന്ന അവരുടെ മൂത്ത മകൾ അവനോട് ഇംഗ്ലിഷിൽ പറഞ്ഞു: "സ്വീറ്റ്.' എസ്തത വീണ്ടും വേണ്ടെന്നു തലയനക്കി. ആ സ്ത്രതീ അവന്റെ തലമു ടിയിൽ വിരലോടിച്ചു. അവന്റെ തലമുടിച്ചീകലപ്പാടെ കളയുകയുംചെയ്തു. ഇതിനകം അവരുടെ മുഴുവൻ കുടുംബവും (ഭർത്താവും മൂന്ന് കുട്ടി കളും) തീറ്റയിൽ മുഴികിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. വലിയ, ഉരുണ്ട മഞ്ഞലസ്സുത്തരി കൾ സീറ്റിലപ്പടി. കാലടിക്കീഴെ തീവണ്ടിയിരമ്പങ്ങൾ. നീല രാത്രിവെളിച്ചം ഇട്ടിരുന്നില്ല. തീറ്റക്കാരി സ്ത്രീയുടെ ചെറിയ മകൻ ലൈറ്റിട്ടു. തീറ്റക്കാരി സ്ത്രീ അത് കെടുത്തി. ഉറങ്ങാൻ നേരം ഇടാനുള്ളതാണ് എന്നവർ അവനു വിശദീ കരണം കൊടുത്തു. ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോഴിടാനുള്ള വെളിച്ചമല്ല അത്. ഒന്നാംക്ലാസ് തീവണ്ടിയെ സംബന്ധിച്ച സർവ്വതും പച്ചയായിരുന്നു.

സീറ്റുകളെല്ലാം പച്ച. ബെർത്തുകൾ പച്ച. തറ പച്ച. ചങ്ങലകൾ പച്ച. കടും വച്ച ഇളO വച്ച്. TO STOPTRAIN PULLCHAIN, പച്ചയക്ഷരങ്ങൾ പറഞ്ഞു. വണ്ടി നിർത്തി ക്കിട്ടാൻ ചങ്ങല വലിക്കുക. OT POTS NIART LLUP NIAHC, എസ്തത പച്ചനിറ ത്തിൽ തലതിരിച്ച് ചിന്തിച്ചു. ജനലഴികളിലൂടെ അമ്മു, അവന്റെ കൈകളിലമർത്തിപ്പിടിച്ചു.

്റ്റിക്കറ്റ് സൂക്ഷിച്ച് വയ്ക്കണം, അമ്മുവെന്റ വായ പറഞ്ഞു. അമ്മുവിന്റെകരയാതിരിക്കാൻ-ശ്രമിക്കുന്ന-വായ. ''അവരു വന്ന് പരിശോധിക്കും.'

തീവണ്ടി ജനലരികിലേക്ക് നീട്ടിപ്പിടിച്ച അമ്മുവിന്റെ മുഖത്തേക്ക് നോക്കി എസ്ത തലയാട്ടി. പിന്നെ തീവണ്ടിസ്ലേഷനഴുക്കിൽ കുളിച്ച റാഹേലിന്റെ നേർക്കും. തങ്ങളെല്ലാവരും ചേർന്ന് ഒരു മനുഷ്യനെ സ്നേഹിച്ച് കൊന്ന കാര്യം മൂന്നു വത്യസ്ത മട്ടുകളിൽ അവരെല്ലൊവരെയും പരസ്പരം ബന്ധി ച്ചുനിർത്തി.

പക്ഷേ അത് പ്രതങ്ങളിലൊന്നും വന്നില്ല.

സംഭവിച്ചതിൽ അമ്മുവിന്റെ പങ്ക് എന്തായിരുന്നുവെന്നു തിരിച്ചറിയാൻ വർഷങ്ങൾതന്നെ വേണ്ടിവന്നു. ആ ഇരട്ടകൾക്ക് സോഫിമോളുടെ ശവമട ക്കിന്റെയന്നും എസ്തതയെ പറഞ്ഞയയ്ക്കും മുമ്പുള്ള ദിവസങ്ങളിലും അവ രമ്മുവെന്റ് കരഞ്ഞുവീർത്ത കണ്ണുകൾ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും, കുട്ടികൾക്ക് സ്വതഃസിദ്ധമായ മട്ടിൽ അവരമ്മുവെന്റ് സങ്കടത്തിന് മുഴുവൻ കാരണക്കാ രായി തങ്ങളെ മാത്രം കണ്ടുപോന്നു.

'ചീത്തയാകുംമുമ്പ് സാൻഡ്വിച്ച് കഴിക്കണം, അമ്മു പറഞ്ഞു: "കത്തെ ഴുതാൻ മറക്കരുത്. താൻ പിടിച്ചിരിക്കുന്ന കുഞ്ഞിക്കെയിലെ നഖങ്ങളിൽ അമ്മു സൂക്ഷ്മപരിശോധന നടത്തി. തള്ളവിരൽനഖത്തിനിടയിലെ ഒരു തരി അഴുക്ക് അമ്മു ഇളക്കിക്കളഞ്ഞു. "തന്നെയുമല്ല ഞാനെത്തി ചുമതല യേല്ക്കുംവരെ എന്റെ തങ്കക്കുട്ടിയെ നന്നായി നോക്കുകയും വേണം. 'എപ്പോ അമ്മു, എപ്പഴാ അവനെത്തേടി അമ്മു വരിക?'
"പെട്ടെന്നു തന്നെ വരാം.' "പക്ഷേ എപ്പോ? കിര്ത്യമായിട്ട് പറ.'
'വേഗം വരാം തങ്കക്കുട്ടി. എത്രയും വേഗം.' 'അടുത്തതിന്റടുത്ത മാസമോ അമ്മു?" അതിനും മുന്നേതന്നെ എത്തിലേ ഞാൻ, അല്ലെങ്കിൽ നിന്റെ പഠിത്ത ക്കാര്യമെന്താവും? എന്നമ്മുവിന് പറയാൻവേണ്ടി, മനപ്പൂർവ്വം കാലയളവ് നീട്ടിപ്പറഞ്ഞതായിരുന്നു എസ്ത. "എനിക്കൊരു ജോലി കിട്ടിയാലുടൻ. ഇവിടെനിന്ന് എത്രയും വേഗം പോയി ഒരു ജോലി സമ്പാദിച്ചാലുടൻ, അമ്മു പറഞ്ഞു. 'എന്നാപ്പിന്നെ അതൊരിക്കലും നടക്കാൻ പോകുന്നില്ല. ദാറ്റ് വിൽ ബി നെവർ' ഭീതിയുടെ ഒരു തിര. അടികാണാ ആഴവികാരം തീറ്റക്കാരി സ്ത്രീ, രസംപിടിച്ച ഒളിച്ചുശ്രദ്ധിക്കാൻ തുടങ്ങി. 'ഓ, എത്ര നന്നായി ആ കുട്ടി ഇംഗ്ലിഷ് സംസാരിക്കുന്നു. അവർ തമിഴിൽ അവരുടെ കുട്ടികളോടു പറഞ്ഞു.

'ദാറ്റ് വിൽ ബി നെവർ, അവരുടെ മകൾ, എസ്തത പറഞ്ഞ ഇംഗ്ലിഷ് ഒരു പോരാളിയുടെ മട്ടിൽ ആവർത്തിച്ചു പറഞ്ഞു.'എൻ-ഇ-വി-ഇ-ആർ. നെവ-ർ.' നെവർ എന്നതുകൊണ്ട്, അത്ര വേഗം — — ഒന്നും നടക്കാൻ പോകുന്നില്ല എന്നാണ് എസ്ത ഉദ്ദേശിച്ചത്. നടക്കാനേ പോകുന്നില്ല എന്നവൻ ഉദ്ദേശി ച്ചിട്ടേ ഇല്ലായിരുന്നു. പക്ഷേ പറഞ്ഞപ്പോ നെവർ എന്നായിപ്പോയി. അതൊ രിക്കലും നടക്കാൻ പോകുന്നില്ല എന്നായിപ്പോയി. നെവർ എന്നുവച്ചാൽ നോട്ട എവർ എന്നവനുദ്ദേശിച്ചിട്ടേയില്ലായിരുന്നു. പക്ഷേ അങ്ങനെയാണ് വാക്കുകൾ പുറത്തുവന്നത്. But that vill be never Not Ever ൽ നിന്ന് O യും T യും എടുത്തുമാറ്റി. അവർ ഒരു neverഉണ്ടാക്കി. അവരെനുവച്ചാൽ ഗവണ്മെന്റ് ഗവണ്മെന്റെന്നുവച്ചാൽ ആളുകളെ ജോളിവെൽ ബിഹേവിലേക്ക് അയ യ്ക്കുന്നവർ. ഒടുക്കം അങ്ങനെയാണ് എല്ലാം കലാശിച്ചത്. ഒരിക്കലും നടന്നില്ല അമ്മുവെന്റ പദ്ധതി. അതും പോരാഞ്ഞോ, അവൻ ഒറ്റയാൾ കാരണം അമ്മുവെന്റ നെഞ്ചിനു ള്ളിലെ വിദൂരമനുഷ്യൻ ശബ്ദദിക്കുന്നത് നിർത്തി, അവൻ ഒറ്റയാൾ കാരണം പുറത്തോടൊട്ടിച്ചേർന്നുകിടന്ന് വർത്തമാനം പറയാനാരുമില്ലാതെ ഒറ്റയ്ക്ക് ഒരു ലോഡ്ജിൽ കിടന്ന് അമ്മു മരിച്ചു. അവന്റെ അന്നത്തെ ആ പറച്ചിൽ, "അതു നടക്കാനേ പോകുനില്ല അമ്മ."

അതു കാരണമല്ലേ അങ്ങനെയൊക്കെ സംഭവിച്ചത്. "മണ്ടത്തരം പറയാതെ എസ്ത. അത് വേഗം നടക്കും, അമ്മുവെന്റ വായ പറഞ്ഞു: "ഞാനൊരു ടീച്ചറാകും. ഒരു സ്കൂള് തുടങ്ങും. നിനക്കും റാഹേ ലിനും അവിടെ പഠിക്കാം.' "നമ്മൾടെതന്നെ സ്കൂളാവുമ്പോ, പൈസ അപ്പോ ഒരു പ്രശ്നമാകില്ല." എസ്തത വിവേകമതിയായി പറഞ്ഞു. ആ വൻനേട്ടത്തിലായിരുന്നു അവന്റെ കണ്ണ്. സൗജന്യ ബസ് യാത്രകൾ, സൗജന്യ വിദ്യാഭ്യാസം, സൗജന്യ ശവ സംസ്ക്കാരങ്ങൾ. കുഞ്ഞുമനുഷ്യൻ, അവനൊരു കാര-വാനിലാണ് താമസം.ഡം *ഡം.* 'അപ്പോഴേക്ക് നമുക്ക് സ്വന്തം വീടൊക്കെ ആയിട്ടുണ്ടാവും. അമ്മു പറഞ്ഞു. 'ഒരു കുഞ്ഞുവീട്, റാഹേൽ പറഞ്ഞു. "നമ്മുടെ സ്കൂളിൽ ക്ലാസ്റൂമും ബ്ലോക് ബോർഡും കാണും, എസ്ത പറഞ്ഞു. "പിന്നെ ചോക്കും.' 'പിന്നെ ശരിക്കുള്ള സാറന്മാർ പഠിപ്പിക്കും. "പിന്നെ ശരിക്കുള്ള ശിക്ഷകളും, റാഹേൽ പറഞ്ഞു.

അങ്ങനെയോരോന്നുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതായിരുന്നു അവരുടെ സ്വപ്ന ങ്ങൾ. എസ്ത തിരിച്ചുവരുന്ന ആ ദിവസം, ശരിക്കുള്ള *ചോക്ക്* ബ്ലോക് ബോർഡ്. ശരിക്കുള്ള ശിക്ഷകൾ. വെറുതെയങ്ങ; വിടണേ എന്ന് അവരൊരിക്കലും ആവശ്യപ്പെട്ടില്ല. കുറ്റ ങ്ങൾക്കനുസരിച്ചുള്ള ശിക്ഷകൾ, അതേ അവരാവശ്യപ്പെട്ടുള്ളു. അലമാരകൾ, വയ്ക്കക്കാൻ കിടപ്പുമുറികളോട് കൂടിയത് എന്നല്ല അവരാ വശ്യപ്പെട്ടത്. ജീവിതകാലമത്രയും ഒരെത്തുംപിടിയും കിട്ടാതെ അലഞ്ഞുതിരിയേണ്ടി വരുന്ന തരത്തിലുള്ള തട്ടുകളുള്ള കൂറ്റൻ അലമാരകളുമല്ല അവരാവശ്യ പ്പെട്ടത്. മുന്നറിയിപ്പൊന്നുമില്ലാതെ തീവണ്ടി മെല്ലെ ചലിക്കാൻ തുടങ്ങി. എസ്തതയുടെ കൃഷ്ണമണികൾക്ക് വിസ്താരം കൂടി. അമ്മു പ്ലാറ്റ്ഫോ മിൽക്കൂടി തീവണ്ടിക്കൊപ്പം നടക്കവേ, എസ്തതയുടെ നഖങ്ങൾ അമ്മുവിന്റെ കൈകളിൽ ആഴ്ന്നിറങ്ങി. മദ്രാസ് മെയിലിന് വേഗം കൂടിയപ്പോൾ അമ്മുവെന്റ നടപ്പ ഓട്ടമായി. "ദൈവം നിന്നെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ എന്റെ പൊന്നേ. ഞാൻ വേഗംതന്നെ എത്താം നിന്റെടുത്ത് അമ്മു ഒടുക്കം കൈ പിൻവലിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ *എസ്ത* വിളിച്ചു. 'അമ്മു.' അമ്മു

കുഞ്ഞുവിരലുകളോരോന്നായി അടർത്തിമാറ്റി. 'അമ്മു, ഛർദ്ദിക്കാൻ വരുന്നു.' എസ്തതയുടെ ശബ്ദം ഒരു കരച്ചിലോള മെത്തി. ഒരു കുഞ്ഞ് എൽവിസ് ദ പെൽവിസ് പുറത്തുപോകുമ്പോഴുള്ള പ്രത്യേകതലമുടിച്ചീകലപ്പാടെ അലങ്കോലപ്പെട്ടുപോയവൻ. കൂർത്ത തവിട്ട ഷുസിട്ടവൻ. തന്റെ ശബ്ദം അവിടെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടാണവൻ പോയത്. സ്റ്റേഷൻ പ്ളാറ്റ്ഫോമിൽ നിന്നുകൊണ്ട് റാഹേൽ വളഞ്ഞുപുളഞ്ഞ്, അലറിയലറിക്കരഞ്ഞു. തീവണ്ടി അകന്നകന്നുപോയി. വെളിച്ചം കടന്നുവന്നു.

ഇരുപത്തിമൂന്നു വർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം, മഞ്ഞ റ്റീഷർട്ടിട്ട റാഹേൽ എന്ന ഇരുണ്ട സ്ത്രീ, ഇരുട്ടിലെ എസ്തതയ്ക്കുനേരേ തിരിഞ്ഞു.

'എസ്തപ്പാപ്പിച്ചാച്ചൻ കുട്ടപ്പൻ പീറ്റർ മോൻ, അവൾ വിളിച്ചു. അവൾ മന്ത്രിക്കുന്നു.

വായ അനക്കുന്നു.

സുന്ദരിയായ അവരുടെ അമ്മയുടെ അതേ വായ.

അറസ്റ്റ് ചെയ്യപ്പെടാനായി കാത്ത്, നീർന്നിരുന്ന എസ്തത, തന്റെ വിരലു കൾ അവളുടെ വായ്ക്കുനേരേ നീട്ടി, അതുണ്ടാക്കിയ വാക്കുകൾ തൊട്ടറി യാൻ. അതിന്റെ ആകൃതിയെ പിന്തുടരാൻ. പല്ലുകളുടെ സ്പർശം. അവന്റെ കൈകൾ കൈകളിലെടുത്ത് ഒരു ഉമ്മ.

ഒരു കവിളിന്റെ തണുത്ത സ്പർശത്തിലുരുമ്മി, ചിതറിപ്പെയ്യുന്ന മഴയിൽ നനഞ്ഞ് *അവൻ*.

പിന്നെ അവളെഴുന്നേറ്റിരുന്ന് അവനെ രണ്ടു കൈകൊണ്ടു ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു.

തന്റെ അടുത്തേക്കവളവനെ വലിച്ചടുപ്പിച്ചു. അവരങ്ങനെ കുറെ നേരം കിടന്നു.

ശാന്തതയും ശൂന്യതയും. അത്രയൊന്നും വയസ്സായിട്ടില്ല. എന്നാലത്രയൊന്നും ചെറുപ്പമല്ല. പക്ഷേ, മരണം സാദ്ധ്യമായ പ്രായം.

യാദൃച്ഛികമായി കണ്ടുമുട്ടിയ അപരിചിതരായിരുന്നു അവർ. ജീവിതം തുടങ്ങും മുമ്പേ അവർക്ക് പരസ്പരം അറിയാമായിരുന്നു. പിന്നെ സംഭവിച്ചതിനെ വിശദീകരിച്ച് പറയാനാണെങ്കിൽ, ആർക്കും അത്രയ്ക്ക് ക്കങ്ങോട്ടൊന്നും പറയാനാകുമായിരുന്നില്ല എന്നതാണ് വാസ്തവം. (മമ്മാ ച്ചിയുടെ

പുസ്തകം പ്രകാരമാണെങ്കിൽ) സ്നേഹവും കാമവും തമ്മിലോ ആവശ്യങ്ങളും വികാരങ്ങളും തമ്മിലോ വേർതിരിച്ചുകാണൽ പ്രയാസമാണ്. ഒരു കാഴ്ചക്കാരനും റാഹേലിന്റെ കണ്ണുകളിൽക്കൂടി ഒന്നും നോക്കി ക്കണ്ടില്ല എന്നു മാത്രം വേണമെങ്കിൽ പറയാം. കടലിനെ, ആറ്റിലെ തോണിയെ, മൂടൽമഞ്ഞിലൂടെ തൊപ്പിയും ധരിച്ചു പോകുന്ന വഴിയാത്ര ക്കാരനെ, ഒന്നും, ആരും ഒരു ജനലിൽക്കൂടി നോക്കിക്കാണാത്തതുപോലെ യായിരുന്നിരിക്കാം അത് ഒരല്പം തണുപ്പ് ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നു പറയാനായേക്കാം. ഒരു ചെറു നനവ്. പക്ഷേ, വായു തികച്ചും ശാന്തം. പക്ഷേ, കൂടുതലായിട്ടെന്താണ് പറയാനാവുക? അവിടെ കണ്ണീരുണ്ടായിരുന്നുവെന്നോ? ശാന്തത എന്നയാളും ശൂന്യത എന്നയാളും ഇണസ്പൂണുകളെപ്പോലെ ചേർന്നുകിടന്നുവെന്നോ? മനോഹ രമായ ഒരു തൊണ്ടയ്ക്കക്കുകീഴെ ശ്വാസം കുറുകിയുരുമ്മിയെന്നോ? ഉറപ്പുള്ള ഒരു തേൻനിറത്തോളിൽ പല്ലുകളുടെ അർദ്ധവൃത്താകൃതി പതിഞ്ഞു വെന്നോ? എല്ലാം കഴിഞ്ഞിട്ടും അവരൊരുപാടുനേരം പരസ്പരം പുണർന്നു തന്നെയായിരുന്നുവെന്നോ? അവരാ രാത്രി പങ്കുവച്ചത് സന്തോഷമായിരു ന്നില്ല. സങ്കടമായിരുന്നുവെന്നോ? ഒരിക്കൽകൂടി അവർ സ്നേഹനിയമങ്ങളെ ലംഘിച്ചുവെന്നോ? അവർ പുതുനിയമങ്ങളുണ്ടാക്കി, ആരെ സ്നേഹിക്കാം എന്നതിനെച്ചൊല്ലി എന്നോ? എങ്ങനെയൊക്കെഎന്നതിനെച്ചൊല്ലിയും... എതവരെ എന്നതിനെച്ചൊ ല്ലിയും.

ആളൊഴിഞ്ഞ ഫാക്ടറിയുടെ മുകളിൽ ഏകാകിയായ ഒരു ചെണ്ടക്കാരൻ ചെണ്ട കൊട്ടി. കമ്പിവലവാതിൽ അടഞ്ഞു. ഫാക്ടറിയുടെ നിലത്തുകൂടി ഒരു എലി ഓടിപ്പോയി. പഴയ അച്ചാറുപാത്രങ്ങൾ എട്ടുകാലിവലയാൽ മുദ്ര വയ്ക്കക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ഒന്നൊഴികെ എല്ലാം ശൂന്യം. ഒന്നിനകത്തുമാത്രം വെള്ള പ്പൊടിയുടെ ഒരു ചെറുകുന, ആകെ ഉറച്ചുപോയത്. എല്ലുപൊടി. ഒരു പത്തായ മൂങ്ങയുടേത്. പണ്ടെങ്ങാണ്ടു മരിച്ചുപോയത്. ഉപ്പിലിട്ടമൂങ്ങ. സോഫിമോളുടെ

ഒരു ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമെന്നോണം: "ചാക്കോ, വയസ്സാകുമ്പോൾ കിളികൾ എവിടെച്ചെനാ മരിക്കുനെ? ആകാശത്തുനിന് കല്ലുകൾപോലെ ചത്തവയൊനും താഴേക്ക് വീഴാത്തതെന്താ? നാട്ടിൽ വന്ന ദിവസം സന്ധ്യയ്ക്ക് അവൾ ചോദിച്ച ചോദ്യമാണ്. ആകാ ശത്തു വട്ടംചുറ്റുന്ന പട്ടങ്ങളെയും നോക്കി ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ അലങ്കാ രോദ്യാനത്തിന്റെ വക്കത്ത നിലപായിരുന്നു അവളന്നേരം. സോഫിമോൾ. തൊപ്പിക്കാരി, ബെൽബോട്ടംകാരി, തുടക്കംമുതലേ എല്ലാവരുടെയും പ്രിയങ്കരി, മാർഗററ്റ് കൊച്ചമ്മ (ഇരുട്ടിന്റെ ഹൃദയത്തിലേക്കുള്ള യാത്രയ്ക്കിടയ്ക്ക് ആർക്കും എന്തും സംഭവിക്കാം എന്നറിയാമായിരുന്നതുകൊണ്ട്) അവളെ അകത്തേക്കു വിളിച്ച അവൾക്ക് ഫൈലേറിയയ്ക്കക്ക, മലേറിയയ്ക്കക്ക്, ഡയേ റിയയ്ക്ക് ഒക്കെ എതിരായുള്ള ഗുളികകൾ കൊടുത്തു. നിർഭാഗ്യവശാൽ ജലമരണത്തിനെതിരേയുള്ള മരുന്നുമാത്രമില്ലായിരുന്നു അക്കൂട്ടത്തിൽ. പിന്നെ ഡിന്നറിനുള്ള നേരമായി.

എസ്ത അവളെ ഡിന്നറിനു വിളിക്കാൻ ചെന്നപ്പോൾ 'മണ്ടത്തരം, *ഡിനറല്ല*. സപ്പറാണ് എന്ന് അവളുടെ കളിയാക്കിപ്പറച്ചിൽ. മണ്ടത്തരസപ്പർ നേരത്ത് കുട്ടികൾ അവർക്കായി പ്രത്യേകമിട്ട കുഞ്ഞുമേശയ്ക്ക് ചുറ്റുമി രുന്നു. വലിയവർക്കെതിരേ പുറന്തിരിഞ്ഞിരുന്ന സോഫിമോൾ ആഹാര ത്തിനെ നോക്കി ഗോഷ്ടികൾ കാണിച്ചു. ഓരോ വായ തിന്നുമ്പോഴും പകുതി ചവച്ചരച്ച, പുതുചരർദ്ദിപ്പരുവത്തിലെ ആഹാരം. അവൾ അവളുടെ ആരാധക വൃന്ദത്തിനു നേരേ നാവ് നീട്ടി പ്രദർശിപ്പിച്ചു.

എന്നാൽ അതുതന്നെ റാഹേൽ ചെയ്തപ്പോൾ അമ്മു അത് കണ്ടെ ണീറ്റുവന്ന് അവളെ കിടക്കാൻ കുട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി.

അമ്മു തന്റെ വികൃതിപ്പെൺകുഞ്ഞിനെ കട്ടിലിലേക്ക് കിടത്തിലൈറ്റണച്ചു. അമ്മു അവളുടെ മുഖത്തുവച്ച രാത്രിയുമ്മയിൽ ഒട്ടും ഉമിനീരുണ്ടായിരു ന്നില്ല. അമ്മു അത്രയ്ക്കൊന്നും ദേഷ്യത്തിലല്ല എന്ന് അതോടെ അവൾക്ക് ബോദ്ധ്യമായി.

''എനിക്കറിയാം, അമ്മുന എന്നോട് ദേഷ്യമൊന്നുമില്ല. ഒരു സന്തോഷ മന്ത്രണം. ചെലപ്പോ ഇത്തിരികുടി സ്നേഹം തോനണനുണ്ടാവും അമ്മുന വളോട്. 'ഇല്ല, ദേഷ്യമൊന്നുമില്ല. ഉറങ്ങിക്കോ, തങ്കക്കുട്ടീ, ദൈവം നിന്നോടുകൂടി യുണ്ടായിരിക്കട്ടെ. 'ഗുഡ്നൈറ്റ്, അമ്മു, എസ്തതയെ വേഗം പറഞ്ഞയയ്ക്കക്കണേ.' അമ്മു തിരികെ നടന്നുപോവുമ്പോ വീണ്ടും 'അമ്മ' എന്ന് മന്ത്രണം *GവOബല*. 'എന്താ കാര്യം? 'നമ്മള്. ഞാനും നീയും ഒരേ രക്തമാ അല്ലേ അമ്മു?" വെള്ളക്കാരിക്കുഞ്ഞും അവളുടെ അമ്മയും മാത്രമാണ് പ്രകാശത്തിന്റെ ഉറവിടങ്ങൾ എന്ന മട്ടിലുള്ള സംസാരം ഒരു നിശാശലഭത്തെപ്പോലെ വട്ടം ചുറ്റുന്ന അത്താഴമേശയ്ക്കക്കരികിലേക്കു പോകാനുള്ള മടിയോടെ, അമ്മു കിട പ്പുമുറിയുടെ വാതിലും ചാരി ഇരുട്ടിലങ്ങനെ നിന്നു. ഇനി എന്തെങ്കിലും ഒരു വാക്കുകൂടി കേൾക്കാനിടയായാൽ താൻ മരിക്കും, ചുരുങ്ങി ഇല്ലാതാകും എന്നു തോന്നി അമ്മുവിന്. ചാക്കോയുടെ ദുരഭിമാനം നിറഞ്ഞ ടെന്നീസ് ട്രോഫി പുഞ്ചിരി ഒരു മിനിട്ടുകൂടി സഹിക്കേണ്ടതായി വന്നാൽ. അതു മല്ലെങ്കിൽ മമ്മാച്ചിയിൽനിന്നു പ്രസരിക്കുന്ന, ലൈംഗികതയെ സംബന്ധിച്ച അസൂയയുടെ അടിയൊഴുക്ക്. അമ്മുവിനെയും കുഞ്ഞുങ്ങളെയും പുറന്ത ള്ളാനായി ആസൂത്രണം ചെയ്യപ്പെട്ട, കർമ്മപദ്ധതിയിൽ അവർക്കുള്ള ഇടം അറിയിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ബേബിക്കൊച്ചമ്മയുടെ സംഭാഷണം. അങ്ങനെ ഇരുട്ടത്ത് വാതിൽ ചാരി നില്ക്കുമ്പോൾ അവൾക്കു തന്റെ സ്വപ്നമനുഭവിക്കാനായി. കടലിൽനിന്ന് ജലത്തിന്റെ ഒരു വാരിയെല്ല ഒരു തിരമാലയായി വലിപ്പം വച്ചുയർന്നു വരുന്നതുപോലെ തന്റെയാ മദ്ധ്യാഹ്ന പ്പേക്കിനാവ് ഉള്ളിലൂടെ ചലിക്കുന്നത് അനുഭവിക്കാനായി.

അവളുടെയുള്ളിൽ ഒരു വെള്ളച്ചാൽ കടലിൽ നിന്നുയർന്ന് തിരമാല യായിത്തീരുംപോലുള്ള തന്റെ മദ്ധ്യാഹ്നസ്വപ്നത്തിന്റെ പെൺക്കുതിരക്കു ളമ്പടി നീക്കമോർത്തെടുത്തു. അവൾ. ഒറ്റക്കെയൻ സന്തുഷ്ടൻ കൊടു മുടിത്തോളുകാരൻ.

ആരായിരിക്കാം അത്?

നഷ്ടങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാനോ?

കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളുടെ ഒടേതമ്പുരാനോ?

ദ്രുതതാളച്ചിരിയുടെയും രോമാഞ്ചങ്ങളുടെയും ഒടേതമ്പുരാനോ?

അവനൊരുനേരം ഒരു കാര്യമേ ചെയ്യാമ്പറ്റുള്ളു.

അവളെ തൊട്ടാൽ *പിനെ* സംസാരിക്കാൻ പറ്റാത്തവൻ, സ്നേഹിക്കാൻ തുടങ്ങിയാൽ വിട്ടുപോകാൻ പറ്റാത്തവൻ, സംസാരിക്കാൻ തുടങ്ങിയാൽ *പിനെ* കേൾക്കാൻ പറ്റാത്തവൻ, പൊരുതിയാൽ ജയിക്കാത്തവൻ.

അമ്മുനവനെ കാണാൻ തിടുക്കമായി. അവനെച്ചൊല്ലിയുള്ള കൊതി യുടെ വേദനയിൽ അവളുടെ മുഴുവൻ ശരീരവും അമരുകയായി.

അവൾ അത്താഴമേശയിലേക്ക് തിരികെ നടന്നു.

# ഇരുപത്തൊന്ന്

# ജീവന്റെ വില

ളകെട്ടിയ കണ്ണുകളടച്ച് പഴയവീട് ഉറക്കം പിടിച്ചപ്പോൾ അമ്മു ഒരു

വ നീളൻവെള്ള അടിയുടുപ്പിനുമീതേ, ചാക്കോയുടെ പഴയ ഷർട്ടൊ രെണ്ണം എടുത്തിട്ട മുൻവശവരാന്തയിലേക്ക് നടന്നു. അവളവിടെ കുറച്ചുനേരം അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടുമായി ഉലാത്തി. ഒരസ്വസ്ഥത. വന്യമായത്. പിന്നെയവൾ ബട്ടൺ കണ്ണുകളുള്ള, പൂപ്പ് പിടിച്ച പോത്തിൻതലയ്ക്കും അതിനിരുവശവു മായി തൂങ്ങിക്കിടന്ന ഏലിയുട്ടിയമ്മച്ചിയുടെയും പുണ്യാളക്കുഞ്ഞിന്റെയും ഛായാപടങ്ങൾക്കും കീഴെയായിക്കിടന്ന ചൂരൽക്കസേരയിൽ ഇരുന്നു. ഏറ്റവും ക്ഷീണിച്ചവശരാകുമ്പോൾ പതിവുള്ള, കണ്ണ് പാതിതുറന്നുവച്ച മട്ടിലുള്ള ഉറക്കത്തിലായിരുന്നു അവളുടെ ഇരട്ടക്കുട്ടികൾ എന്ന രണ്ട് കുഞ്ഞി ച്ചെകുത്താന്മാർ. അതവർക്ക് അവരുടെ അച്ഛനിൽനിന്നു കിട്ടിയ സ്വഭാവമാണ്.

അമ്മു അവളുടെ ഓറഞ്ച് ട്രാൻസിസ്റ്റർ വച്ചു. ഒരാണൊച്ച പടക്കംപൊട്ടും പോലെ അതിൽനിന്നുയർന്നുവന്നു. മുമ്പെങ്ങും കേട്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒരിംഗ്ലിഷ് പാട്ട്.

അവളവിടെ ഇരുട്ടത്തിരുന്നു. ഏകാകിനിയായി, ചഞ്ചലയായി. ശത്രു താമനോഭാവക്കാരി അമ്മായിയുടെ അലങ്കാരോദ്യാനത്തിലേക്ക് കണ്ണയച്ചു കൊണ്ട്, ഓറഞ്ച് ട്രാൻസിസ്റ്റർ കേട്ടുകൊണ്ട് വിദൂരത്തെങ്ങുനിന്നോ വരുന്ന 63ച്ച.

രാത്രിയിലൂടെ പാറിയെത്തി അത്. തടാകങ്ങൾക്കും പുഴകൾക്കും മുകളിലൂടെ സഞ്ചരിച്ച്, കനത്ത മരത്തലപ്പുകൾക്കു മീതേകൂടി, മഞ്ഞനിറ പ്പള്ളി പിന്നിട്ട്, പള്ളിക്കൂടം പിന്നിട്ട്, ചെളിപ്പാതയിൽ തട്ടിത്തടഞ്ഞ്, വാതിൽ പ്പടികളും പിന്നിട്ട് അത് അവളോളം. പാട്ട ഒട്ടും ശ്രദ്ധിക്കാതെ, വിളക്കിനുചുറ്റും മരണാസക്തരായി ഭ്രാന്ത മായി പാറിനടക്കുന്ന പ്രാണിക്കുട്ടത്തിന്റെ ഉന്മാദം നോക്കി അവളിരുന്നു.

പാട്ടിലെ വാക്കുകൾ അവളുടെ തലയ്ക്കക്കുള്ളിൽ കിടന്ന് പൊട്ടിത്തെ റിച്ചു.

പാഴാക്കാൻ നേരമില്ല

ഞാൻ കേട്ടു അവശ് പറയുന്നത്

വഴുതിയും ചത്തൊടുങ്ങിയും

പോയേക്കാം സ്വപ്നങ്ങൾ

അതിനും മുമ്പവയെ

കാശാക്കി മാറ്റണം

നഷ്ടപ്പെട്ട സ്വപ്നമെനാൽ

മനസ്സ് നഷ്ടപ്പെടലാണ്

അമ്മു കുന്തിച്ചിരുന്ന കൈകൾകൊണ്ട് കാലമുട്ടുകളെ തന്നോടു ചേർത്തു പിടിച്ചു. പാട്ടിന്റെ വാക്കുകളും തന്റെ മനസ്സുമായുള്ള ആ വില കുറഞ്ഞ ആകസ്മികപ്പൊരുത്തം അവൾക്ക് അവിശ്വസനീയമായിത്തോന്നി. അവൾ പൂന്തോട്ടത്തിലേക്ക് തീക്ഷ്ണമായുറ്റുനോക്കി. തന്റെ നിശ്ശബ്ദമായ രാതിപ്പാ റാവുമായി ഔസ എന്ന പത്തായമൂങ്ങ കടന്നുപോയി. മാംസളമായ ആന്തു റിയങ്ങൾ, ലോഹത്തകിടുപോലെ തിളങ്ങി.

പാട്ടു നിന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടും കുറച്ചുനേരത്തേക്ക് അവളതേ ഇരിപ്പ തുടർന്നു. പിന്നെ കസേരയിൽ നിന്ന് പെട്ടെന്നെഴുന്നേറ്റവൾ അവളുടെ ലോകത്തിന പ്പുറത്തേക്ക് ഒരു ദുർമന്ത്രവാദിനിയെപ്പോലെ നടന്നുപോയി. അവളിരുട്ടിലുടെ അതിവേഗം നടന്നു. കൂടുതൽ നല്ല, കൂടുതൽ സന്തോഷമുള്ള ഒരിടത്തേക്ക് എന്നപോലെ.

അവൾ വേഗം നടന്നു. രാസപാതയെ പിന്തുടർന്നു ചെല്ലുന്ന ഒരു പ്രാണി യെപ്പോലെ, അവളുടെ കുട്ടികൾക്കറിയുന്നത്ര നന്നായിത്തന്നെ പുഴയിലേ ക്കുള്ള വഴി അവൾക്കും അറിയാമായിരുന്നു. ഒരു പക്ഷേ കണ്ണടച്ചുനടന്നാൽ പോലും അവളവിടെ എത്തുമായിരുന്നു. എന്തിനാണ് അടിക്കാടുകൾക്കിട യിലൂടെ താനിങ്ങനെ തിരക്കുപിടിച്ചുപോകുന്നത് എന്നോ തന്റെ നടപ്പ ഓട്ട മായി മാറിയതെന്തിനാണെന്നോ ഒടുക്കം ഇപ്പോൾ ശ്വാസം നിലച്ചുപോകു മെന്നതുപോലെ മീനച്ചിലാറിന്റെ തീരത്ത് ഓടിയെത്തിയതെന്തിനാണെന്നോ അവൾക്കുതന്നെയും ഒരെത്തും പിടിയും കിട്ടുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്തോ കാര്യത്തിനായി, പക്ഷേ സമയം വൈകിയെത്തിയതുപോലുള്ള ഒരു വിങ്ങൽ അവളിൽ നിറഞ്ഞു. സമയത്തവിടെ എത്തുന്നതിനെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു അവളുടെ ജീവിതമത്രയും എന്ന മട്ടായിരുന്നു അവൾക്ക് അവനവിടെയു ണ്ടാവും തന്നെയും കാത്ത് എന്ന വൾക്ക് അറിയാമായിരുന്നതുപോലെ തോന്നി. അവൾ വരുമെന്ന് അവനുമറിയാമായിരുന്നതുപോലെ.

അവന് തീർച്ചയായും.

അറിയാമായിരുന്നു.

അന്നുച്ചയ്ക്കക്കാണ് അവനാ വെളിപാടുണ്ടായത്. വെടിപ്പായി, ഒരു കത്തി യുടെ മുനപോലെയാണത് ഉള്ളിൽക്കയറിത്തറഞ്ഞത്. അവളുടെ കുഞ്ഞു മകളെ അവൻ കൈകളിലെടുത്ത് നേരം. ചരിത്രമവളിലേക്ക് കടന്നുവന്ന നേരം. സമ്മാനദാതാവാകൽ മാത്രമല്ല അവന്റെ ദൗത്യമെന്ന് അവളുടെ കണ്ണു കൾ, അവനോട് പറഞ്ഞ നേരം. അനേരമാണ് അവന്റെ തോണി, അവന്റെ പെട്ടി, അവന്റെ കാറ്റാടിയന്ത്രം എന്നിവയ്ക്കു പകരം കൊടുക്കാൻ തക്ക സമ്മാനങ്ങൾ തന്റെ പക്കലുമുണ്ടെന്നും അവളുടെ കണ്ണുകൾ അവനോട് പറഞ്ഞത്. അവൾ ചിരിക്കുമ്പോഴുള്ള നൂണക്കുഴികൾ, അവളുടെ മിനുസ ത്തവിട്ട ചർമ്മം, തിളങ്ങും തോളുകൾ, എപ്പോഴും മറ്റെങ്ങോ ആയിപ്പോവുന്ന കണ്ണുകൾ ഇവയെല്ലാംതന്നെയും പകരസമ്മാനമാകും എന്നും അവളറി ബര്), പക്ഷേ, അവനവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

വെള്ളത്തിലേക്കുള്ള കല്പടവുകളിലൊന്നിൽ അവളിരുന്നു. കൈക ളിൽ മുഖം പൂഴ്ത്തി ഒരിരുപ്പ്, അവനവിടെ തീർച്ചയായും, ഉറപ്പായും ഉണ്ടാവും എന്നുറപ്പിച്ച തന്റെ വിഡ്ഢിത്തത്തെ പഴിച്ചുകൊണ്ട്.

ഒഴുക്കിനപ്പുറം പുഴമദ്ധ്യത്തിൽ മലർന്നുകിടന്ന നക്ഷത്രങ്ങളെ നോക്കി, വെളുത്ത പൊന്തിക്കിടന്നു. അയാളുണ്ടാക്കിയ അത്താഴവും കഴിച്ച് ഉറക്ക ത്തിലായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു അയാളുടെ തളർവാതക്കാരൻ സഹോദരനും ഒറ്റ ക്കണ്ണനച്ഛനും. അതുകൊണ്ട് നിർബാധം പുഴയിൽ കിടക്കാനും ഒഴുക്കി നൊത്ത് മെല്ലെ ഒഴുകി നടക്കാനും തക്കവണ്ണം സ്വതന്ത്രനായിരുന്നു അയാ ളപ്പോൾ. ഒരു തടിക്കഷണം. ഒരു ശാന്തൻ മുതല. പുഴയിലേക്ക് കുനിഞ്ഞ്, അയാളൊഴുകുന്നതും നോക്കിനിലപായി തെങ്ങുകൾ. മഞ്ഞനിറമുളകൾ, എന്തിനോ വിങ്ങിക്കരഞ്ഞു. കുഞ്ഞുമീനുകൾ, ശൃംഗാരഭാവത്തോടെ അയാ ളുടെയടുത്തുകൂടെ വിലസിനീങ്ങി. ചിലപ്പോഴൊക്കെ ഒന്നു കൊത്തി. അയാൾ കമിഴ്ന്നുകിടന്ന് നീന്താൻ തുടങ്ങി. ഒഴുക്കിനപ്പുറത്തേക്ക് ഒഴു ക്കിനെതിരേ. കരയിലേക്ക് അവൻ തലതിരിച്ചു നോക്കി, അവസാനത്തെ ഒരു പരതലിനായി. അവളവിടെ തീർച്ചയായും, ഉറപ്പായും ഉണ്ടാവും എന്നുറ പ്പിച്ച തന്റെ വിഡ്ഢിത്തത്തെ പഴിച്ചുകൊണ്ട്. അവളെ കണ്ടതും താനൊരു സ്ഫോടനത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോകുന്നതു പോലെ തോന്നി അവന് വെള്ളത്തിൽ പൊന്തിക്കിടക്കാനായി അവന് സർവ്വ ഊർജ്ജവും സംഭരിക്കേണ്ടിവന്നു. ഇരുണ്ട ഒരു പുഴയുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ തല യുയർത്തിപ്പിടിച്ച്, കൈ കാലിട്ടടിച്ച അവൻ നിന്നു. ഇരുണ്ട നദിക്കു മുകളിലൂടെ അവന്റെ തലയുടെ മുകൾഭാഗം പൊങ്ങി വരുന്നത് അവൾ കണ്ടിരുന്നില്ല. കണ്ടിരുന്നെങ്കിലും അതെന്തുമാകാം, ഒഴു കിപ്പോകുന്ന തേങ്ങയാവാനും മതി എന്നേ അവൾ കരുതുമായിരുന്നുള്ളു. പക്ഷേ, അതിന് അവളൊന്നും നോക്കുന്നില്ലായിരുന്നു. കൈകളിൽ മുഖം താങ്ങിയിരിപ്പായിരുന്നു അവൾ. അവനവളെ നോക്കി. സമയമെടുത്തു നോക്കി. താനൊരു തുരങ്കം വഴികടക്കാൻ പോവുകയാണെന്നും അതിന്റെ ഒടുക്കം തന്റെ നാശമായിരിക്കും സംഭവിക്കുക എന്നും അറിയാമായിരുന്നെ ങ്കിൽ, മുഖം തിരിക്കുമായിരുന്നോ അവൻ? ഒരു പക്ഷേ. ഒരു പക്ഷേ, ഇല്ലായിരുന്നിരിക്കാം. ആർക്കു പറയാനാവും അതൊക്കെ?

അവനവളുടെയടുത്തേക്കു നീന്താൻ തുടങ്ങി. ശാന്തമായി. വെള്ളത്തെ യാതൊരു കോലാഹലവുമില്ലാതെ കീറിമുറിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ തീരത്ത് എത്തി, എത്തിയില്ല എന്ന നേരത്താണ് അവൾ മുഖമുയർത്തിയതും അവനെ കണ്ടതും. ചെളി നിറഞ്ഞ പുഴയുടെ അടിഭാഗത്ത് അവന്റെ കാലടി തൊടുക യായി. ഇരുൾനദിയിൽ നിന്നെഴുന്നേറ്റ കല്പടവുകൾ കയറി അവനങ്ങനെ നട ന്നുവരവേ, തങ്ങൾ നില്ക്കുന്ന ഈ ലോകമത്രയും അവന്റേതാണെന്നവള റിഞ്ഞു. അവൻ ആ ലോകത്തിന്റെതാണെന്ന് ആ ലോകം അവന്റെതാണെന്ന് മണ്ണ്. ജലം. മരങ്ങൾ. മീനുകൾ. നക്ഷത്രങ്ങൾ എന്നുതുടങ്ങി സർവ്വതും അവന്റേത്. അതിലൂടെ അനായാസമായി അവൻ നീന്തി. അവനെയങ്ങനെ നോക്കിനില്ക്കെ, അവന്റെ സൗന്ദര്യത്തിന്റെ മേന്മ അവൾക്കു ബോദ്ധ്യമായി. സ്വന്തം അദ്ധ്വാനത്തിൽനിന്ന് ആകൃതി പൂണ്ടതാണവൻ. അവൻ പാകപ്പെ ടുത്തിയ തടികളെല്ലാം ചേർന്ന് പാകപ്പെടുത്തിയെടുത്തതാണവനെ. അവൻ ചിന്തേരിട്ട ഓരോ തടിക്കഷണവും അവൻ തറച്ച ഓരോ ആണിയും അവ നുണ്ടാക്കിയ ഓരോന്നും ചേർന്നാണവനെ രൂപപ്പെടുത്തിയെടുത്തിരിക്കുന്നത്. ഓരോന്നും അവരുടെ മുദ്രകൾ അവനിൽ ബാക്കിവച്ചുപോയതുപോലെ. അവന്റെ ശക്തിയും ചടുലചാരുതയും എല്ലാം, അവർ കൊടുത്തത്.

അരയിൽ ചുറ്റി ഉടുത്തിരുന്ന വെള്ള മുണ്ട് കാലുകൾക്കിടയിലൂടെ എടുത്തു കുത്തിയിരുന്നു അവൻ. അവൻ തലമുടിയിൽനിന്ന് പുഴവെള്ളം കുടഞ്ഞുകളഞ്ഞു. അവന്റെ പുഞ്ചിരി ഇരുട്ടിലും അവൾക്കു കാണാമായി രുന്നു. ആൺകുട്ടിപ്രായത്തിൽനിന്ന് പുരുഷപ്രായത്തിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ അവൻ കൂടെക്കൊണ്ടുപോന്ന, പെട്ടെന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതായ വെളുത്ത പുഞ്ചിരി. അവന്റെ ഒരേയൊരു യാത്രാസാമാനം.

അവർ പരസ്പരം നോക്കി. ഒന്നുമൊന്നും ചിന്തിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല അവർ. ചിന്തകൾക്കായുള്ള സമയമൊക്കെ വരികയും പോവുകയും ചെയ്തതു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവർക്കുമുന്നിലിനിയുള്ളത് തകർന്ന പുഞ്ചിരികൾ മാത്രം. പക്ഷേ, അതിന്റെ നേരം, ഇപ്പോഴല്ല പിന്നീടാണ്.

പി-ന്നീ-ട്.

LayTer

ഉടലിൽ നിന്നിറ്റിറ്റുവിഴുന്ന പുഴവെള്ളവുമായി അവനവളുടെ മുന്നിൽ നിന്നു. അവനെ യങ്ങനെ നോക്കിക്കൊണ്ട് അവൾ കൽപ്പടവിലിരിപ്പു തുടർന്നു. നിലാവിൽ മുങ്ങിവിളറിയ അവളുടെ മുഖം. പെട്ടെന്ന് ഒരു തണു വിറ അവനിലേക്കരിച്ചു കയറി. അവന്റെ ഹൃദയം, ചുറ്റിക്കൊണ്ട് അടിക്കു ന്നതുപോലെ മിടിച്ചു. എന്തൊരു മുട്ടനബദ്ധമാണ് താനീ കാണിക്കുന്നത്. അവനവളെ തെറ്റിദ്ധരിക്കുകയായി. സർവ്വതും തന്റെ ഭാവനാവിലാസങ്ങ ളാണ്. ഒരു ചതിക്കുരുക്കാണിത്. അവരെ സാകൂതം വീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് കുറ്റി ക്കാടുകളിൽ ആളുകൾ ഒളിഞ്ഞ് പതുങ്ങിയിരിപ്പുണ്ട്. അവളാണ് ചൂണ്ടയിര. കാര്യങ്ങൾ മറ്റുതരത്തിലൊന്നുമാവാൻ ഒരു വഴിയുമില്ല. ജാഥയിൽ വച്ച അവരെല്ലാം തന്നെ അവനെ കണ്ടതാണ്.

തന്റെ ശബ്ദത്തെ സാധാരണവും സ്വാഭാവികവുമായ മട്ടിലാക്കിയെടു ക്കാൻ അവനൊരു ശ്രമം നടത്തിനോക്കി. പക്ഷേ, അത് എന്തോ ഒട്ടും ഫലിച്ചില്ല.

'അമ്മുക്കുട്ടീ.... എന്താ കാര്യം?

അവളവനരികിലേക്കു ചെന്ന് തന്റെ ശരീരം മുഴുവനും അവന്റെ ശരീര ത്തിനുമേൽ ചേർത്തുവച്ചു. അവനതേ നില്പു തുടർന്നു. തൊട്ടതേയില്ല അവ നവളെ വിറയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു അവൻ. ഒരുപക്ഷേ, തണുപ്പുകൊണ്ടാവാം. അല്ലെങ്കിൽ *ഭയം* കൊണ്ടാവാം, അതുമല്ലെങ്കിൽ ആസക്തി കൊണ്ടാവാം. ഭയത്തെപ്പോലും മറികടന്ന് ചൂണ്ടയിരയിൽ കൊത്താനൊരുക്കമായിരുന്നു അവന്റെ ശരീരം. അവന്റെ ശരീരത്തിനവളെ വേണമായിരുന്നു. അതും അടി യന്തിരമായിത്തന്നെ അവന്റെ നനവ്, അവളെ നനച്ചു. അവളവനെ കരവലയ ത്തിനുള്ളിലാക്കി. അവൻ യുക്തിപൂർവ്വം ചിന്തിക്കാൻ ശ്രമിച്ചുനോക്കി. തനിക്ക് *സംഭവി* ക്കാവുനതിൽവച്ച്

*ഏറ്റവും* ഭീകരമായതെന്തായിരിക്കും? എനിക്ക് *എല്ലാം* നഷ്ടപ്പെടാനാണ് വഴി എന്റെ ജോലി. എന്റെ കുടുംബം, എന്റെ ജീവിതമാർഗ്ഗം. *എല്ലാം* തന്നെ ഒറ്റയടിക്കു നഷ്ടപ്പെടാനാണ് വഴി അവന്റെ ഹൃദയം വന്യമായി മിടിക്കുന്നത് അവൾക്കു കേൾക്കാമായി രുന്നു. അവളവനെ മുറുകെ പുണർന്നതും അത് തെല്ല് ശാന്തമായി. അവൾ, അവളുടെ ഷർട്ടിന്റെ കുടുക്കുകളഴിച്ചു. അവരങ്ങനെ നിന്നു. തൊലി, തൊലിയോട് ചേർത്തുവച്ച് അവളുടെ തവിട്ടുനിറം, അവന്റെ കറു പ്പുനിറവുമായി ചേർന്ന് അവളുടെ മൃദുലത, അയാളുടെ ദൃഢതയിലുരുമ്മി. അവളുടെ തവിട്ടുകശവണ്ടിനിറ മുലകൾ (ഒരു റ്റുത്ബഷിനെപ്പോലും താങ്ങി നിർത്താനാവാത്തത്), അവന്റെ മിനുസമാർന്ന കരിമരനെഞ്ചിൽ. അവന്റെ ദേഹത്തിലെ പുഴയെ അവൾ മണത്തിനോക്കി. ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മയിൽ അറപ്പുളവാക്കിയ, ആ പ്രത്യേക പരവൻമണം. അവന്റെ തൊണ്ട ക്കുഴിയിലേക്കും ചെവിയുടെ താഴത്തേക്കും നാക്കുനീട്ടി അമ്മു അത് രുചി ച്ചുനോക്കി. അവന്റെ തല, തന്റെയടുത്തേക്ക് താഴ്ത്തിപ്പിടിച്ച് അവളവന്റെ വായിലുമ്മവച്ചു. ഒരു സ്വപ്നാടക-ഉമ്മ. തിരിച്ചൊരുമ്മ ആവശ്യപ്പെടും പോലുള്ള ഉമ്മ. അവനവളെ തിരികെ ഉമ്മ വച്ചു. ആദ്യം മെല്ലെ സൂക്ഷിച്ച് പിന്നെ, ഒരത്യാവശ്യംപോലെ തിടുക്കപ്പെട്ട് പതുക്കെ അവന്റെ കൈകൾ അവളെ ചുറ്റിപ്പൊതിഞ്ഞു. അവനവളുടെ പുറം തഴുകി. മെല്ലെമെല്ലെ. അവന്റെ കൈപ്പത്തിത്തൊലിയെ അവൾ അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞു. പരുപരുത്ത് കല്ലിച്ചു. സാൻഡ്പേപ്പർ പോലെ. അവൾക്കു നോവാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കു ന്നുണ്ടായിരുന്നു അവൻ. തന്റെ ഉടൽമിനുസമെത്രയെന്ന് അവൻ അനുഭവി ച്ചറിയുന്നതും അവളറിയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവനിലൂടെ അവളറിഞ്ഞത് അവ ളെത്തന്നെ. അവളുടെ തൊലി. അവന്റെ ശരീരം തൊടുന്നയിടങ്ങളിൽ മാത്രം അവളുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ, അവളുടെ ശിഷ്ടശരീരം പുകയ്ക്ക് തുല്യം. തനിക്കഭിമുഖമായിനിന്ന് അവന്റെ ശരീരം വിറകൊള്ളുന്നത് അവളറിഞ്ഞു. അവന്റെ കൈകൾ അവളുടെ പിൻഭാഗസമൃദ്ധിയിൽ (റ്റുത്ത് ബഷുകളുടെ ഒരു അണിയെത്തന്നെ താങ്ങി നിർത്താൻ കെല്പുള്ളത്) ആയിരുന്നു.

അവൻ തന്റെ അരക്കെട്ടിലേക്ക് അവളുടെ അരക്കെട്ട് വലിച്ചടുപ്പിച്ചു. നിന്നെ എനിക്ക് എന്തുമാത്രം വേണമെന്നോ എന്നു പറയുമ്പോലെ. ന്യത്തകല്പന ചെയ്തത് ജൈവശാസ്ത്രം. സമയകല്പന ചെയ്തത് ഭയം. അവരുടെ ശരീരങ്ങൾക്കു പരസ്പരമുള്ള വിളികേട്ടുണരാനുള്ള താള കമം ചൊല്ലിക്കൊടുത്തതും ഭയം. ആഹ്ളാദത്തിന്റെ ഒരോ തുടിപ്പിനും പക രമായി അത്രതന്നെ അളവ് വേദന അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുമെന്ന് അവർക്ക് നേരത്തേതന്നെ അറിയാമായിരുന്നു എന്നപോലെ. അതാവാം ഇടയ്ക്കക്കവർ സ്വയം നിയന്ത്രിച്ചു. പരസ്പരപീഡനത്തിന് തുല്യമായിരുന്നു അത്. അവർ അന്യോന്യം അലിഞ്ഞത് മെല്ലെ. അത് കാര്യങ്ങൾ കൂടുതൽ വഷളാക്കി. പന്തയത്തുക ഉയർത്താനേ അത് ഉപകരിച്ചുള്ളൂ. വില കൂടുതൽ ഒടുക്കേണ്ട അവസ്ഥയിലേക്കതു കാര്യങ്ങളെ എത്തിച്ചു. അപരിചിതമായൊരു പ്രണയ ത്തിന്റെ ചുളിവുകളും മടക്കുകളും പ്രവാഹവും മയപ്പെടുത്തിയും നീർത്തി യുമെടുത്ത് അവർ കടന്നുചെന്നത് ആവേശത്തിന്റെ പരകോടിയിലേക്ക് മെരുങ്ങാത്ത പട്ടുചേലപോലെ അവർക്കു പിന്നിൽ പുഴ ഇരുട്ടിലൂടെ മിടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മഞ്ഞമുളകൾ കരഞ്ഞു. പുഴവെള്ളത്തിൽ കൈമുട്ടുകൾവച്ച് രാത്രി, അവരെ നോക്കിനിന്നു. അവരൊരു മാങ്കോസ്റ്റിൻ മരത്തിനുകീഴെ കിടന്നു. ഒരു സഞ്ചരിക്കും സ്വതന്ത്രരാഷ്ട്രടം വന്ന്, ഈയിടെ പിഴുതുകളഞ്ഞ ഒരു നരച്ച, പഴഞ്ചൻ തോണിച്ചെടി, തോണിപ്പൂക്കളും തോണിപ്പഴങ്ങളുമായി നിന്നിരുന്നതവിടെ യാണ്. പിന്നെ ഒരു കടന്നൽ. ഒരു കൊടി. അത്ഭതപ്പെട്ടു പോയ ഒരു തല മുടിപൊക്കിവളച്ച് ചീകൽ. ലവ് ഇൻ ടോക്കിയോയിലെ ഒരു ജലധാര. തിരക്കിട്ടു പരക്കംപായുന്ന ആ തോണിലോകം പോയമറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞി രുന്നു. വെളുത്ത ചിതലുകൾ, അവർ പണിക്കു പോകുന്നവഴിയേ. വെളുത്ത ഒരുതരം മുട്ടകൾ അവരുടെ വീട്ടിലേക്ക് വെളുത്ത വണ്ടുകൾ വെളിച്ചത്തിൽനിന്ന് വഴിയൊഴിഞ്ഞ് വെളുത്ത വീട്ടിവയലിനുകളുമായി വെളുത്ത പച്ചക്കുതിരകൾ. ഒരു വെളുത്ത വിഷാദഗാനം. സർവ്വതും പോയി. അവശേഷിച്ചത് വള്ളയാകൃതി പതിഞ്ഞ ഒരു തുണ്ട് ഉണക്കശൂന്യഭൂമി. പ്രണയത്തിന് ഒരുങ്ങിനില്ക്കുമ്പോലുള്ള ഇടം

എസ്തപ്പാനും റാഹേലും ചേർന്ന് അവർക്കുള്ള പശ്ചാത്തലമൊരുക്കിയതുപോലെ. ഇങ്ങനെ സംഭവി ക്കണമെന്ന് അവരാഗ്രഹിച്ചിരുന്നതുപോലെ. അമ്മുവിന്റെ സ്വപ്നത്തിന്റെ ഇരട്ടവയറ്റാട്ടികൾ. നഗ്നയായ അമ്മു. ഇപ്പോൾ, വെളുത്തയുടെ ദേഹത്തിലേക്ക് കുനിഞ്ഞ് തന്റെ വായ അവന്റെ വായമേൽ ചേർത്തുവച്ചു. അവളുടെ തലമുടിയെടുത്ത് അവനവർക്കു മേലെ ഒരു കൂടാരം പണിതു. പുറംലോകത്തെ ഒഴിവാക്കണ മെന്ന് തോന്നുമ്പോഴെല്ലാം അവളുടെ കുട്ടികൾ ചെയ്തിരുന്നതു പോലെ. താഴേക്ക് താഴേക്ക് ഊർന്നിറങ്ങി അവന്റെ ബാക്കി ശരീരയിടങ്ങളുമായി പരിചയം സ്ഥാപിക്കുകയായി അവൾ. അവന്റെ കഴുത്ത്, മുലക്കണ്ണുകൾ. ചോക്കലേറ്റ് നിറത്തിലെ വയറ്. അവന്റെ പൊക്കിൾച്ചുഴിയിൽ തങ്ങിനിന്ന അവസാനത്തെ പുഴവെള്ളത്തുള്ളിയും അവൾ വലിച്ചുറ്റിക്കുടിച്ചു. അവന്റെ ലിംഗോദ്ധാരണത്തിന്റെ ഇളംചൂടിനുമേൽ അവൾ തന്റെ കൺപോളകള മർത്തിവച്ചു. അവളതു വായിലെടുത്തു രുചിച്ചുനോക്കി. ഉപ്പുരസം. അവ നെഴുന്നേറ്റിരുന്ന അവളെ വീണ്ടും വലിച്ചടുപ്പിച്ചു. അവന്റെ വയറ് അവൾക്ക ടിയിൽ ഒരു കട്ടിപ്പലകപോലെ വലിഞ്ഞ് മുറുകി. തന്റെ നനവിൽ അവന്റെ ചർമ്മം വഴുവഴുക്കുന്നത് അവളറിഞ്ഞു. അവളുടെ ഒരു മുലക്കണ്ണ് വായി ലെടുത്ത്, മറ്റേമുല അവൻ തന്റെ തഴമ്പുള്ള ഉള്ളംകൈയിലെടുത്തുപിടിച്ചു. സാൻഡ്പേപ്പറിൽ പട്ട ഞെരിഞ്ഞമർന്നു. തന്റെയുള്ളിലേക്കവനെ നയിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുംനേരം, അവന്റെ യൗവനത്തിന്റെ ചെറുപ്പത്തിന്റെ കണ്ടെടുത്ത രഹസ്യങ്ങളിൽ വിസ്മയഭ രിതമായിത്തീർന്ന അവന്റെ കണ്ണുകളുടെ എല്ലാം ദൃശ്യം, ഒരു മിന്നായം പോലെ അവളുടെ കണ്ണിലുടക്കി. നീ എന്റെ കുഞ്ഞ് എന്ന മട്ടിൽ അവള വനെ നോക്കിച്ചിരിച്ചു. അവനവളുടെ ഉള്ളിലായിക്കഴിഞ്ഞതും ഭയത്തിനു പാളം തെറ്റി. പിന്നെ എല്ലാ നിയന്ത്രണവും ജൈവശാസ്ത്രം ഏറ്റെടുക്കുകയായി. ജീവിതത്തി നായവരൊടുക്കേണ്ടിവന്ന വില താങ്ങാ ഉയരങ്ങളിലേക്കു കയറിപ്പോവുക യായി. ഒരു ചെറിയ വിലയേ ഒടുക്കേണ്ടിവന്നുള്ളു എന്നാണ് ബേബിക്കൊ ച്ചമ്മ പിന്നീട് പറഞ്ഞത്. പക്ഷേ, അതെയോ? രണ്ടു ജീവിതങ്ങൾ. രണ്ടുകുഞ്ഞുങ്ങളുടെ

കുട്ടിക്കാലങ്ങൾ. ഭാവി അപരാധികൾക്ക് ഒരു ചരിത്ര പാഠം. പാതി കുമ്പിയ കണ്ണുകൾ, പാതി കുമ്പിയ കണ്ണുകളെ നിർന്നിമേഷ മായി നോക്കി. ഒരു പെൺപ്രകാശം, ഒരു ആൺപ്രകാശത്തിനായി തന്നെത്തന്നെ തുറ ന്നുകൊടുത്തു. വെള്ളപ്പൊക്കത്തിലെ പുഴപോലെ അവളുടെ ആഴവും പരപ്പും. അവ ളിലെ ജലത്തിലൂടെ അവൻ തുഴഞ്ഞു. കൂടുതൽ കൂടുതൽ ആഴത്തിലേക്ക് അവൻ കടന്നുവരുന്നത് അവളറിഞ്ഞു. ഭ്രാന്തമായും ആവേശമുദ്രിതമായും ഇനിയുമിനിയുമാഴത്തിലേക്ക് തന്നെ കടത്തിവിടാമോ എന്നുചോദിക്കുന്ന തുപോലെയും. പിന്നെയും പിന്നെയും ആഴമേറുന്ന ആഴം. സ്ത്രീശരീരഘ ടനയുടെ ആകൃതി ഒന്നുകൊണ്ടുമാത്രമാണ് അവനാ ആഴത്തിലേക്കുപോക്ക് നിർത്തേണ്ടിവന്നത്. അവന്റെ പുരുഷശരീരയാകൃതിക്കുമുണ്ടായിരുന്നു പരി മിതികൾ. ഇനിയും കടക്കാനാഴമില്ലാതായപ്പോൾ, അവളുടെ ആഴത്തിന്റെ ഏറ്റവും നിഗൂഢതലങ്ങളുമറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു തേങ്ങലോടെ, വിറ യാർന്ന നെടുവീർപ്പോടെ അവനതിൽ മുങ്ങിത്താണു. അവൾ, അവനോടു ചേർന്നുകിടന്നു. അവരുടെ ശരീരം വിയർപ്പുകൊണ്ട് വഴുവഴുക്കി. തന്നിൽനിന്നവന്റെ ശരീരം അകന്നുപിന്മാറുന്നതവളറിഞ്ഞു. കമേണ അവന്റെ ശ്വാസതാളം സാധാരണഗതിയിലായി. അവന്റെ കണ്ണു കൾ അവൾക്കു വ്യക്തമായി. തന്റെയുള്ളിലെ കെട്ടുകളെല്ലാം അഴിഞ്ഞു പോയിട്ടും അവളുടെയുള്ളിലേത് ഇപ്പോഴും വലിഞ്ഞുമുറുകിനിലപാണെ ന്നറിഞ്ഞ്, അവനവളുടെ തലമുടി തഴുകി. അവളെ മെല്ലെ തിരിച്ചുകിടത്തി. അവളുടെ ദേഹത്തിലെ വിയർപ്പും മൺതരികളും തന്റെ നനഞ്ഞ മുണ്ടു കൊണ്ടവൻ തുടച്ചുകളഞ്ഞു. അവനവൾക്കുമേലെ കിടന്നു. തന്റെ ഭാരം അവൾക്ക് ഭാരമാകാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട്. അവന്റെ കൈത്തണ്ടയി ലേക്ക് ചെറുചരൽക്കല്ലുകൾ അമർന്ന് കുത്തിക്കയറി. അവനവളുടെ കണ്ണു കളിലുമ്മ വച്ചു. പിന്നെ ചെവികളിൽ, മുലകളിൽ, വയറിൽ, അവളുടെ ഇര ട്ടകൾ കൊടുത്ത ഏഴ് വെള്ളി പ്രസവപ്പാടുകളിൽ. പൊക്കിളിൽനിന്ന് താഴോട്ട്, അവനെ ക്ഷണിക്കുംപോലുള്ള അവളുടെ ഇരുൾത്രികോണത്തി ലേക്കു നയിക്കുന്ന, അവൻ ഇനി

എവിടേക്ക് പോകണമെന്നാണ് അവളാഗ്ര ഹിക്കുന്നത് എന്നു പറയുന്ന, മൃദുരോമങ്ങളുടെ ദിശാസുചക രേഖയിന്മേൽ. അവളുടെ കാലുകളുടെ ഉൾഭാഗത്ത്, അതായത് അവളുടെ തൊലിക്ക് ഏറ്റവും മിനുമിനുപ്പാർന്നയിടത്ത് അവളുടെ പിൻഭാരം തന്റെ ആശാരിക്കെ കളിലെടുത്ത് തെല്ലുയർത്തിവച്ച്, ഒരു തീണ്ടിക്കൂടാനാവുകൊണ്ട് അവൻ അവളുടെ ഉള്ളിന്റെ ഉള്ള തീണ്ടി. അവളുടെ പാനപാത്രത്തിൽനിന്ന് അവ നാവോളം ആഴത്തിൽ, സുദീർഘമായി മോന്തി. അവൾ ന്യത്തമാടി, അവനുവേണ്ടി. വള്ളയാകൃതി പൂണ്ട ഒരുതുണ്ടു ഭൂമിമേൽ. അതവൾക്കു ജീവിതംതന്നെയായി. മാങ്കോസ്റ്റിൻമരത്തിൽ പുറംചാരിയിരുന്ന അവനവട്ടെ ചേർത്തുപിടി ക്കവേ, അവൾ ഒരേ സമയം കരയുകയും ചിരിക്കുകയും ചെയ്തു. അവന്റെ നെഞ്ചിൽ പുറം ചാരിനിന്നവൾ മയങ്ങിപ്പോയത് ശരിക്കും ഒരഞ്ചുമിനിട്ടിൽ കൂടുതൽ വരില്ല. എങ്കിലും അത് അന്തമില്ലാത്തതായാണ് അവൾക്കനുഭവ പ്പെട്ടത്. മറവിയുടെ ഏഴുവർഷങ്ങൾ അവളിൽ നിന്നുയർന്ന്, വിറയാർന്ന് കനത്ത ചിറകുകൾ വീശി നിഴലുകളിലേക്ക് മറഞ്ഞു. ഒരു ഉരുക്ക് മയിൽ പ്പേടയെപ്പോലെ. അമ്മുവിന്റെ വഴിയിൽ (വാർദ്ധക്യത്തിന്റെയും മരണത്തി ന്റെയും) സൂര്യപ്രകാശിതമായ ഒരു കുഞ്ഞുപുൽത്തകിടി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ചെമ്പുപുല്ലുകൾക്കുമേൽ അവിടവിടെ നീലപ്പുമ്പാറ്റകൾ. പക്ഷേ അതിന പ്പുറം ഒരു കയമായിരുന്നു. പതുക്കെ ഭയം അവനിലേക്കു തിരിച്ചുറിയെത്തി. അവനെന്താണോ ചെയ്തത് അതിന്റെ പേരിൽ, താൻ വീണ്ടും ചെയ്യുമെന്നവനറിയാവുന്ന തെന്തോ അതിന്റെ പേരിൽ. അവന്റെ ഹൃദയമിടിപ്പിന്റെ ശബ്ദം, അവന്റെ നെഞ്ചിൽ വന്ന് മുട്ടുന്നതു കേട്ടാണ് അവളുണർന്നത്. നെഞ്ചിനുള്ളിൽനിന്ന് പുറത്തേക്ക് ഹ്യദയം ഒരു രക്ഷാമാർഗ്ഗം തേടുംപോലെ. തെന്നിനീക്കാനും മടക്കിവയ്ക്കാനുമാവുന്ന ഒരു രഹസ്യവാതിൽപോലെയുള്ള ഒരു വാരിയെല്ല തേടുമ്പോലെ, അവന്റെ കൈകളപ്പോഴും അവളെ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചിരുന്നു. ഒരുണക്കയോലയും അവന്റെ കൈയും തമ്മിലുള്ള കളി, അതിനിടെ അവൾക്ക് അനുഭവവേദ്യമായ അവന്റെ പേശീചലനം. തനിക്കവന്റെ കൈകളുടെ ആകൃതിയോടും കരു ത്തിനോടും തോന്നുന്ന ഇഷ്ടത്തിന്റെ

കണക്കില്ലായ്മയോർത്ത് അമ്മു, ഇരു ട്ടിൽ തന്നോടു തന്നെ പുഞ്ചിരിച്ചു. വാസ്തവത്തിൽ അമ്മുവിന് കിട്ടാവുന്ന തിൽ വച്ചേറ്റവും അപകടം പിടിച്ചയിടം അവന്റെ കരവലയമായിരുന്നു. പക്ഷേ ആ കരവലയത്തിൽ വിശ്രമിക്കുമ്പോൾ അവൾക്കനുഭവപ്പെട്ടതോ, അപാര മായ സുരക്ഷിതത്വം.

തന്റെ ഭയത്തിനെ, ഒരു പരിപൂർണ്ണപുഷ്പമായി അവൻ ചുരുട്ടിപ്പിടിച്ചു. അത് കൈകളിലെടുത്തവൻ അവൾക്കു നേരേ നീട്ടി. അവളതു വാങ്ങി തല യിൽ ചൂടി. അവന്റെ ഉള്ളിലേക്കു തന്നെ കടന്നുചെന്ന്, ഇനിയുമിനിയും തൊട്ടറി യാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിലവനെ എന്നമട്ടിൽ അവളവനോട് ചേർന്നുചേർന്നിരുന്നു. അവനവളെ തന്റെ ശരീരനിഗൂഢതകളിലേക്ക് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. ഒരു ഇളംകാറ്റ് പുഴയ്ക്കുമുകളിലൂടെ ഉയർന്നുവന്ന് അവരുടെ ഇളംചൂടു ശരീരങ്ങളെ തണുപ്പിച്ചു. ചെറുതണുവ്. ചെറുനനവ്. ചെറുശാന്തത അന്തരീക്ഷത്തിൽ. പറയാനിനി ഒന്നുമില്ലാത്തതുപോലെ.

ഒരു മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞ് അമ്മു മെല്ലെ എണീറ്റു. "എനിക്കു പോകണം.' അവനൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. അനങ്ങിയതുമില്ല. അവളുടുപ്പുകളണിയുന്നത് നോക്കിയിരുന്നു അവൻ. ഇനിയിപ്പോൾ ഒരേയൊരു കാര്യത്തിനേ പ്രസക്തിയുള്ളൂ. ഇനി അന്യോന്യം ആവശ്യപ്പെടാനുള്ളത്, അത്, അത് മാത്രം. ഇനി എന്നേക്കും അങ്ങനെതന്നെ. അവർ രണ്ടാൾക്കും അതേക്കുറിച്ച് നല്ല ബോദ്ധ്യമുണ്ടാ യിരുന്നു.

പിന്നീട്, തുടർന്നുള്ള പതിമൂന്ന് രാത്രികളിലും അവർ ഒരു ഉൾപ്രേരണ കൊണ്ടെന്നപോലെ കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളോട് ഒട്ടിനിന്നു. വലിയകാര്യങ്ങളെല്ലാം ഉള്ളിലെങ്ങോ പതുങ്ങിയിരിപ്പായിരുന്നു. പോകാനൊരിടമില്ല തങ്ങൾക്കെന്ന് അവർക്കറിയാമായിരുന്നു. അവർക്ക് ഒന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല, ഭാവിപോലും. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവർ കുഞ്ഞുകാര്യങ്ങളോട് ഒട്ടിനിന്നു. ചന്തിയിലെ ഉറുമ്പുകടിപ്പാടുകൾ നോക്കി അവരന്യോന്യം ചിരിച്ചു.

ഇല യറ്റത്തുകൂടി ഒരു മെനയുമില്ലാതെ ഇഴഞ്ഞുനീങ്ങുന്ന ചിത്രശലഭപ്പുഴുക്കളെ നോക്കി, മലർന്നുവീണിട്ട് തിരികെ നിവരാൻ കഴിയാത്ത വണ്ടുകളെ നോക്കി, വെളുത്തയെത്തന്നെ എപ്പോഴും തെരഞ്ഞുപിടിച്ച് കൊത്താറുണ്ടായിരുന്ന ഒരു ജോഡി കുഞ്ഞുപുഴമീനുകളെ നോക്കി, ഒരു പ്രാർത്ഥനക്കാരൻ തവിട്ട പ്രാണി നോക്കി, ചരിത്രവീടിന്റെ കറുപ്പുവരാന്തയുടെ ഭിത്തിയിലെ വിള്ള ലിൽ താമസമായ ഒരിത്തിരിക്കുഞ്ഞൻ എട്ടുകാലിയെ നോക്കിയും അവർ ചിരിച്ചു. ചപ്പുനുറുങ്ങുകൾ കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ പുറംമൂടികൾക്കുള്ളിൽ ഒളി ച്ചിരിപ്പായവൻ. കടന്നലിന്റെ ഒരു വെള്ളിച്ചിറക് മാറാലത്തുണ്ട്. പൊടി. ചീഞ്ഞയില, ഒരു ചത്ത തേനീച്ചയുടെ അകംപൊള്ളയായ ഉടൽ, ചപ്പുതമ്പു രാൻ എന്നാണ് വെളുത്ത, അവനെ വിളിച്ചുപോന്നത്. ഒരു രാത്രി അവര വന്റെ വസ്ത്രശേഖരത്തിലേക്ക് വെളുത്തുള്ളിത്തൊലിയുടെ ഒരു പാളി സംഭാവന ചെയ്തു. അതു നിരസിച്ച്, അതുകൊണ്ടും മതിവരാഞ്ഞ് തന്റെ ചപ്പുപടച്ചട്ട മുഴുവനായുമുപേക്ഷിച്ച് കോപാകുലനായി, ഏതാണ്ട് നഗ്നനായി മൂക്കിള നിറക്കാരനായി അവൻ പുറത്തേക്ക് വന്നു. അന്നവർക്ക് തങ്ങളെ ന്തുമാത്രം അപമാനിക്കപ്പെട്ടതായി അനുഭവപ്പെട്ടെന്നോ, വസ്ത്രങ്ങൾ തെര ഞെടുക്കുന്നതിലുള്ള അവരുടെ അഭിരുചിയില്ലായ്മയെ പരിതപിക്കും വിധമായിരുന്നു അത്. കുറെ ദിവസം അവൻ പരിഹാസ്യവും ആത്മഹത്യാ പരവുമായ നഗ്നതയിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടി. ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട ആ ചപ്പുചവറ് കൂമ്പാരം, ഒരു പഴഞ്ചൻ ലോകവീക്ഷണംപോലുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു കാല ഹരണപ്പെട്ട തത്ത്വശാസ്ത്രം. പിന്നെയത് താനെ തകർന്നുപോയി. *ചപ്പു* തമ്പുരാൻ ഒരു പുതുവസ്ത്രശേഖരം ഉണ്ടാക്കി.

പരസ്പരമോ അവനവനോടുതന്നെയോ ഏറ്റുപറഞ്ഞില്ല എങ്കിലും അവർ, തങ്ങളുടെ തലവിധിയെ, ഭാവിയെ (സ്നേഹം, ഭ്രാന്ത്, പ്രതീക്ഷ, അനന്തമായ ആഹ്ളാദം) എല്ലാം അവരവന്റേതുമായി ചേർത്തു വായിച്ചു. എല്ലാ രാത്രിയും (വൈകുന്തോറും പരിഭ്രമത്തോടെ) അവന്തിജീവിച്ചോ അന്നേ ദിവസത്തിനെ എന്നവർ പരിശോധിച്ചുപോന്നു. അവന്റെ ദുർബ്ബല പ്രകൃതമോർത്ത് അവർ വേവലാതിപ്പെട്ടു. അവന്റെ ഇത്തിരിക്കുഞ്ഞത്തം. അവന്റെ ഒളിമറയുടെ പര്യാപ്തത, സ്വയം അപകടപ്പെടുത്താൻ പോന്ന മട്ടിലുള്ള അവന്റെ ആത്മാഭിമാനം. കമേണ അവന്റെ തെരഞ്ഞെടുപ്പു പാട വത്തെ അവരിഷ്ടപ്പെടാൻ തുടങ്ങി. അവന്റെ ആടിയുലയും പ്രതാപം.

ദുർബ്ബലരിലുള്ള തങ്ങളുടെ വിശ്വാസത്തെ ഊട്ടിയുറപ്പിക്കേണ്ടിയിരുന്നു അവർക്ക്. ഇത്തിരിക്കുഞ്ഞത്തിനോട് അവർക്ക് ഒട്ടിനില്ക്കേണ്ടിയിരുന്നു. അതാണവർ അവനെത്തന്നെ തെരഞ്ഞെടുക്കാൻ കാരണം.

ഓരോ ദിവസവും പിരിയുമ്പോൾ ഒരു കുഞ്ഞുറപ്പേ അവർ പരസ്പരം ആവശ്യപ്പെട്ടുള്ളു.

'നാളെയും?'

'നാളെയും. '

ഒരു ദിവസംകൊണ്ട് എല്ലാം മാറിമറിയുമെന്നവർക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. ആ അറിവ് ശരിയുമായിരുന്നു.

പക്ഷേ ചപ്പുതമ്പുരാനെക്കുറിച്ചുള്ള ധാരണകൾ തെറ്റായിപ്പോയി. അവൻ വെളുത്തയെയും അതിജീവിച്ചു. ഭാവിതലമുറകൾക്ക് അവൻ അച്ഛനായി. അവൻ സ്വാഭാവികകാരണങ്ങളാലാണ് മരിച്ചത്.

ആ ആദ്യരാത്രി, സോഫിമോൾ വന്ന ദിവസം, തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ടവൾ ഉടു പ്പുകളെടുത്തുതിരികെയണിയുന്നത് നോക്കിനിന്നു വെളുത്ത. ഉടുപ്പുകളണി ഞ്ഞുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവളവന് അഭിമുഖമായി, നിലത്ത് കുത്തിയിരുന്നു. അവളവനെ വിരലാൽ മെല്ലെ തൊട്ടു. അവന്റെ രോമങ്ങൾ കുളിരുകോരി യെണീറ്റുനിന്നു. ബ്ലാക്ബോർഡിലെ പരന്ന ചോക്കുപോലെ. നെൽവയലിലെ ഇളംകാറ്റുപോലെ. പള്ളിയുടെ ആകാശനീലയിലെ ജെറ്റ് വിമാന വഴി ത്താരപോലെ, അവനവളുടെ മുഖം കൈയിലെടുത്ത് തന്റെ മുഖത്തേക്ക് വലിച്ചടുപ്പിച്ചു. അവൻ കണ്ണുകളടച്ച്, അവളുടെ തൊലി മണത്തുനോക്കി. അമ്മു ചിരിച്ചു. *അതെ*, മാർഗററ്റ്, *ഞങ്ങളുമങ്ങനെ* ചെയ്യാറുണ്ട് അന്യോന്യം. അവൾ കരുതി. അവന്റെ അടഞ്ഞ കണ്ണുകളിലുമ വച്ച് അവളെഴുന്നേറ്റു. അവൾ നടന്നു പോകുന്നത് അവൻ മാങ്കോസ്റ്റിൻ മരത്തിൽ ചാരിയിരുന്ന് നോക്കി. അവളുടെ തലമുടിയിൽ ഒരുണക്ക റോസാപ്പൂവുണ്ടായിരുന്നു. തിരിഞ്ഞുനിന്ന് അവളൊന്നുകൂടി പറഞ്ഞു: "നാളെ. ' നാളെ.



Your gateway to knowledge and culture. Accessible for everyone.



z-library.se singlelogin.re go-to-zlibrary.se single-login.ru



Official Telegram channel



**Z-Access** 



https://wikipedia.org/wiki/Z-Library